SLUŽBENI GLASNIK BOSNE I HERCEGOVINE
Izdanje na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Издање на босанском, хрватском и српском језику

Godina XXII
Utorak, 17. jula/srpnja 2018. godine

Broj/Број
49

Година XXII
Уторак, 17. јула 2018. године

ISSN 1512-7486 - bosanski jezik
ISSN 1512-7494 - hrvatski jezik
ISSN 1512-7508 - srpski jezik

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

661

Na osnovu člana 17. stav (3) Zakona o Budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 8/18) i člana 4. stav (1) i (2) Pravilnika o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve za 2018. godinu, broj 01-50-1-541-8/18 od 15. februara 2018. godine, član Predsjedništva Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU
O INTERVENTNOM KORIŠTENJU SREDSTAVA TEKUĆE REZERVE

Član 1.
(Predmet Odluke)

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće budžetske rezerve Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu, u iznosu od 3.000,00 KM, Šahovskom klubu "Bosna" iz Sarajeva kao podrška i pomoć za rad kluba.

Član 2.
(Nadležnost za realizaciju)

Za realizovanje ove odluke zaduženo je Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine, a uplatu će izvršiti na žiro-račun Šahovskog kluba "Bosna".

Član 3.
(Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava)

Obavezuje se Šahovski klub "Bosna" da dostavi izvještaj o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava.

Član 4.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-02-2-634-62/18
21. juna 2018. godine
Sarajevo

Član Predsjedništva BiH
Bakir Izetbegović, s. r.

Na temelju članka 17. stavka (3) Zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 8/18) i članka 4. stavka (1) i (2) Pravilnika o dodjeli sredstava interventne tekuće pričuve za 2018. godinu, broj 01 -50-1-541-8/18 od 15. veljače 2018. godine, član Predsjedništva Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU
O INTERVENTNOM KORIŠTENJU SREDSTAVA TEKUĆE PRIČUVE

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće proračunske pričuve Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu, u iznosu od 3.000,00 KM, Šahovskom klubu "Bosna" iz Sarajeva kao potpora i pomoć za rad kluba.

Članak 2.
(Nadležnost za realizaciju)

Za realiziranje ove odluke zaduženo je Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, sukladno Zakonu o financiranju institucija Bosne i Hercegovine, a uplatu će izvršiti na žiro - račun Šahovskog kluba "Bosna".

Članak 3.
(Izvješće o namjenskom utrošku sredstava)

Obvezuje se Šahovski klub "Bosna" da dostavi izvješće o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-02-2-634-62/18
21. lipnja 2018. godine
Sarajevo

Član Predsjedništva BiH
Bakir Izetbegović, v. r.

На основу члана 17. став (3) Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину ("Службени гласник БиХ", број 8/18) и члана 4. став (1) и (2) Правилника о додјели средстава интервентне текуће резерве за 2018. годину, број 01-50-1-541-8/18 од 15. фебруара 2018. године, члан Предсједништва Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ
О ИНТЕРВЕНТНОМ КОРИШЋЕЊУ СРЕДСТАВА ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.
(Предмет Одлуке)

Одобравају се средства за интервентно коришћење текуће буџетске резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину, у износу од 3.000,00 КМ, Шаховском клубу "Босна" из Сарајева као подршка и помоћ за рад клуба.

Члан 2.
(Надлежност за реализацију)

За реализовање ове одлуке задужено је Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине, а уплату ће извршити на жиро-рачун Шаховског клуба "Босна".

Члан 3.
(Извјештај о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се Шаховски клуб "Босна" да достави извјештај о намјенском утрошку додијељених средстава.

Члан 4.
(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења, и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 02-02-2-634-62/18
21. јуна 2018. године
Сарајево

Члан Предсједништва БиХ
Бакир Изетбеговић, с. р.

662

Na osnovu člana 17. stav (3) Zakona o Budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 8/18) i člana 4. stav (1) i (2) Pravilnika o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve za 2018. godinu, broj 01-50-1-541-8/18 od 15. februara 2018. godine, član Predsjedništva Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU
O INTERVENTNOM KORIŠTENJU SREDSTAVA TEKUĆE REZERVE

Član 1.
(Predmet Odluke)

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće budžetske rezerve Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu, u iznosu od 2.000,00 KM, Udruženju Pokret "Majke enklave Srebrenice i Žepe", kao podrška i pomoć za rad udruženja.

Član 2.
(Nadležnost za realizaciju)

Za realizovanje ove odluke zaduženo je Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine, a uplatu će izvršiti na žiro-račun Udruženja Pokret "Majke enklave Srebrenice i Žepe".

Član 3.
(Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava)

Obavezuje se Udruženje Pokret "Majke enklave Srebrenice i Žepe" da dostavi izvještaj o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava.

Član 4.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, i objavljuje u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-02-2-634-63/18
22. juna 2018. godine
Sarajevo

Član Predsjedništva BiH
Bakir Izetbegović, s. r.

Na temelju članka 17. stavka (3) Zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 8/18) i članka 4. stavka (1) i (2) Pravilnika o dodjeli sredstava interventne tekuće pričuve za 2018. godinu, broj 01-50-1-541-8/18 od 15. veljače 2018. godine, član Predsjedništva Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU
O INTERVENTNOM KORIŠTENJU SREDSTAVA TEKUĆE PRIČUVE

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće proračunske pričuve Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu, u iznosu od 2.000,00 KM, Udruzi Pokret "Majke enklave Srebrenice i Žepe", kao potpora i pomoć za rad udruge.

Članak 2.
(Nadležnost za realizaciju)

Za realiziranje ove odluke zaduženo je Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, sukladno Zakonu o financiranju institucija Bosne i Hercegovine, a uplatu će izvršiti na žiro- račun Udruge Pokret "Majke enklave Srebrenice i Žepe".

Članak 3.
(Izvješće o namjenskom utrošku sredstava)

Obvezuje se Udruga Pokret "Majke enklave Srebrenice i Žepe" da dostavi izvješće o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-02-2-634-63/18
22. lipnja 2018. godine
Sarajevo

Član Predsjedništva BiH
Bakir Izetbegović, v. r.

На основу члана 17. став (3) Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину ("Службени гласник БиХ", број 8/18) и члана 4. став (1) и (2) Правилника о додјели средстава интервентне текуће резерве за 2018. годину, број 01-50-1-541-8/18 од 15. фебруара 2018. године, члан Предсједништва Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ
О ИНТЕРВЕНТНОМ КОРИШЋЕЊУ СРЕДСТАВА ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.
(Предмет Одлуке)

Одобравају се средства за интервентно коришћење текуће буџетске резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину, у износу од 2.000,00 КМ, Удружењу Покрет "Мајке енклаве Сребренице и Жепе", као подршка и помоћ за рад удружења.

Члан 2.
(Надлежност за реализацију)

За реализовање ове одлуке задужено је Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине, а уплату ће извршити на жиро-рачун Удружења Покрет "Мајке енклаве Сребренице и Жепе".

Члан 3.
(Извјештај о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се Удружење Покрет "Мајке енклаве Сребренице и Жепе" да достави извјештај о намјенском утрошку додијељених средстава.

Члан 4.
(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења, и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 02-02-2-634-63/18
22. јуна 2018. године
Сарајево

Члан Предсједништва БиХ
Бакир Изетбеговић, с. р.

663

Na osnovu člana 17. stav (3) Zakona o Budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 8/18) i člana 4. stav (1) i (2) Pravilnika o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve za 2018. godinu, broj 01-50-1-541-8/18 od 15. februara 2018. godine, član Predsjedništva Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU
O INTERVENTNOM KORIŠTENJU SREDSTAVA TEKUĆE REZERVE

Član 1.
(Predmet Odluke)

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće budžetske rezerve Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu, u iznosu od 3.000,00 KM, Organizacionom odboru za obilježavanje 11. jula 1995. godine, na ime pomoći za obilježavanje 23. godišnjice genocida nad Bošnjacima "Sigurne zone UN-a" Srebrenice.

Član 2.
(Nadležnost za realizaciju)

Za realizovanje ove odluke zaduženo je Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine, a uplatu će izvršiti na žiro-račun Organizacionog odbora otvoren za tu namjenu.

Član 3.
(Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava)

Obavezuje se Organizacioni odbor za obilježavanje 11. jula 1995. godine da dostavi izvještaj o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava.

Član 4.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-02-2-634-64/18
22. juna 2018. godine
Sarajevo

Član Predsjedništva BiH
Bakir Izetbegović, s. r.

Na temelju članka 17. stavka (3) Zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 8/18) i članka 4. stavka (1) i (2) Pravilnika o dodjeli sredstava interventne tekuće pričuve za 2018. godinu, broj 01-50-1-541-8/18 od 15. veljače 2018. godine, član Predsjedništva Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU
O INTERVENTNOM KORIŠTENJU SREDSTAVA TEKUĆE PRIČUVE

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće proračunske pričuve Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu, u iznosu od 3.000,00 KM, Organizacijskom odboru za obilježavanje 11. srpnja 1995. godine, na ime pomoći za obilježavanje 23. obljetnice genocida nad Bošnjacima "Sigurne zone UN-a" Srebrenice.

Članak 2.
(Nadležnost za realizaciju)

Za realiziranje ove odluke zaduženo je Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, sukladno Zakonu o financiranju institucija Bosne i Hercegovine, a uplatu će izvršiti na žiro-račun Organizacijskog odbora otvoren za tu namjenu.

Članak 3.
(Izvješće o namjenskom utrošku sredstava)

Obvezuje se Organizacijski odbor za obilježavanje 11. srpnja 1995. godine da dostavi izvješće o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-02-2-634-64/18
22. lipnja 2018. godine
Sarajevo

Član Predsjedništva BiH
Bakir Izetbegović, v. r.

На основу члана 17. став (3) Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину ("Службени гласник БиХ", број 8/18) и члана 4. став (1) и (2) Правилника о додјели средстава интервентне текуће резерве за 2018. годину, број 01-50-1-541-8/18 од 15. фебруара 2018. године, члан Предсједништва Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ
О ИНТЕРВЕНТНОМ КОРИШЋЕЊУ СРЕДСТАВА ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.
(Предмет Одлуке)

Одобравају се средства за интервентно коришћење текуће буџетске резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину, у износу од 3.000,00 КМ, Организационом одбору за обиљежавање 11. јула 1995. године, на име помоћи за обиљежавање 23. годишњице геноцида над Бошњацима "Сигурне зоне УН-а" Сребренице.

Члан 2.
(Надлежност за реализацију)

За реализовање ове одлуке задужено је Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине, а уплату ће извршити на жиро-рачун Организационог одбора отворен за ту намјену.

Члан 3.
(Извјештај о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се Организациони одбор за обиљежавање 11. јула 1995. године да достави извјештај о намјенском утрошку додијељених средстава.

Члан 4.
(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења, и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 02-02-2-634-64/18
22. јуна 2018. године
Сарајево

Члан Предсједништва БиХ
Бакир Изетбеговић, с. р.

664

Na osnovu člana 17. stav (3) Zakona o Budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 8/18) i člana 4. stav (1) i (2) Pravilnika o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve za 2018. godinu, broj 01-50-1-541-8/18 od 15. februara 2018. godine, član Predsjedništva Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU
O INTERVENTNOM KORIŠTENJU SREDSTAVA TEKUĆE REZERVE

Član 1.
(Predmet Odluke)

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće budžetske rezerve Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu, u iznosu od 2.000,00 KM, Nezirović Nikši iz Šamca, na ime pomoći za objavljivanje drugog dopunjenog izdanja knjige "Monografija Bosanskog Šamca".

Član 2.
(Nadležnost za realizaciju)

Za realizovanje ove odluke zaduženo je Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine, a uplatu će izvršiti na žiro-račun Nezirović Nikše.

Član 3.
(Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava)

Obavezuje se Nezirović Nikša da dostavi izvještaj o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava.

Član 4.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-02-2-634-66/18
26. juna 2018. godine
Sarajevo

Član Predsjedništva BiH
Bakir Izetbegović, s. r.

Na temelju članka 17. stavka (3) Zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 8/18) i članka 4. stavka (1) i (2) Pravilnika o dodjeli sredstava interventne tekuće pričuve za 2018. godinu, broj 01-50-1-541-8/18 od 15. veljače 2018. godine, član Predsjedništva Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU
O INTERVENTNOM KORIŠTENJU SREDSTAVA TEKUĆE PRIČUVE

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće proračunske pričuve Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu, u iznosu od 2.000,00 KM, Nezirović Nikši iz Šamca, na ime pomoći za objavljivanje drugog dopunjenog izdanja knjige "Monografija Bosanskog Šamca".

Članak 2.
(Nadležnost za realizaciju)

Za realiziranje ove odluke zaduženo je Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, sukladno Zakonu o financiranju institucija Bosne i Hercegovine, a uplatu će izvršiti na žiro-račun Nezirović Nikše.

Članak 3.
(Izvješće o namjenskom utrošku sredstava)

Obvezuje se Nezirović Nikša da dostavi izvješće o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-02-2-634-66/18
26. lipnja 2018. godine
Sarajevo

Član Predsjedništva BiH
Bakir Izetbegović, v. r.

На основу члана 17. став (3) Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину ("Службени гласник БиХ", број 8/18) и члана 4. став (1) и (2) Правилника о додјели средстава интервентне текуће резерве за 2018. годину, број 01-50-1-541-8/18 од 15. фебруара 2018. године, члан Предсједништва Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ
О ИНТЕРВЕНТНОМ КОРИШЋЕЊУ СРЕДСТАВА ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.
(Предмет Одлуке)

Одобравају се средства за интервентно коришћење текуће буџетске резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину, у износу од 2.000,00 КМ, Незировић Никши из Шамца, на име помоћи за објављивање другог допуњеног издања књиге "Монографија Босанског Шамца".

Члан 2.
(Надлежност за реализацију)

За реализовање ове одлуке задужено је Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине, а уплату ће извршити на жиро-рачун Незировић Никше.

Члан 3.
(Извјештај о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се Незировић Никша да достави извјештај о намјенском утрошку додијељених средстава.

Члан 4.
(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења, и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 02-02-2-634-66/18
26. јуна 2018. године
Сарајево

Члан Предсједништва БиХ
Бакир Изетбеговић, с. р.

VIJEĆE MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE

665

Na osnovu člana 17. i člana 22. stav 1. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), a u vezi sa Zaključkom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine sa 131. sjednice održane 30.01.2018. godine, na prijedlog Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 143. sjednici održanoj 23.05.2018. godine, donijelo je

ODLUKU
O FORMIRANJU INTERRESORNE RADNE GRUPE ZA IZRADU NACRTA ZAKONA O ZAŠTITI LIČNIH PODATAKA

Član 1.
(Predmet odluke)

Ovom odlukom formira se Interresorna radna grupa za izradu Nacrta zakona o zaštiti ličnih podataka (u daljem tekstu: Interresorna Radna grupa).

Član 2.
(Sastav Interresorne radne grupe)

Interresornu radnu grupu iz člana 1. ove odluke čine dva predstavnika Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine i po jedan predstavnik Agencije za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini, Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine i Direkcije za evropske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

Član 3.
(Članovi Interresorne radne grupe)

Za članove Interresorne radne grupe imenuju se:

a) predstavnici Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine
1) Fehma Kalkan,
2) Anđa Kalem Perić,

b) predstavnik Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine
1) Slavka Alagić,

c) predstavnik Agencije za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini
1) Samira Čampara,

d) predstavnik Direkcije za evropske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
1) Sanja Ramić.

Član 4.
(Administrativno - tehnička podrška)

Administrativno - tehničku podršku radu Interresorne radne grupe pruža Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine.

Član 5.
(Zadatak Interresorne radne grupe)

Interresorna Radna grupa ima zadatak da sačini Nacrt zakona o zaštiti ličnih podataka.

Član 6.
(Rok za izvršenje zadatka)

Interresorna Radna grupa je dužna da zadatak iz člana 5. ove odluke izvrši u roku od 60 dana od dana donošenja ove odluke.

Član 7.
(Poslovnik o radu)

Interresorna Radna grupa će donijeti Poslovnik kojim će se regulisati način rada i odlučivanja i druga pitanja značajna za rad Interresorne radne grupe.

Član 8.
(Naknada za rad)

Svaka institucija koja ima predstavnike u Interresornoj radnoj grupi snosi troškove naknade za njihov rad.

Član 9.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 92/18
23. maja 2018. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Denis Zvizdić**, s. r.

Na temelju članka 17. i članka 22. stavak 1. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), a u svezi sa Zaključkom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine sa 131. sjednice održane 30.01.2018. godine, na prijedlog Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 143. sjednici održanoj 23.05.2018. godine, donijelo je

ODLUKU
O FORMIRANJU INTERRESORNE RADNE SKUPINE ZA IZRADU NACRTA ZAKONA O ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA

Članak 1.
(Predmet odluke)

Ovom odlukom formira se Interresorna radna skupina za izradu Nacrta zakona o zaštiti osobnih podataka (u daljem tekstu: Interresorna Radna skupina).

Članak 2.
(Sastav Interresorne radne skupine)

Interresornu radnu skupinu iz članka 1. ove odluke čine dva predstavnika Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine i

po jedan predstavnik Agencije za zaštitu osobnih podataka u Bosni i Hercegovini, Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine i Direkcije za europske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

Članak 3.
(Članovi Interresorne radne skupine)

Za članove Interresorne radne skupine imenuju se:

a) predstavnici Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine
1) Fehma Kalkan,
2) Anđa Kalem Perić,

b) predstavnik Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine
1) Slavka Alagić,

c) predstavnik Agencije za zaštitu osobnih podataka u Bosni i Hercegovini
1) Samira Čampara,

d) predstavnik Direkcije za europske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
1) Sanja Ramić.

Članak 4.
(Administrativno - tehnička podrška)

Administrativno - tehničku podršku radu Interresorne radne skupine pruža Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine.

Članak 5.
(Zadatak Interresorne radne skupine)

Interresorna Radna skupina ima zadatak da sačini Nacrt zakona o zaštiti osobnih podataka.

Članak 6.
(Rok za izvršenje zadatka)

Interresorna Radna skupina je dužna da zadatak iz članka 5. ove odluke izvrši u roku od 60 dana od dana donošenja ove odluke.

Članak 7.
(Poslovnik o radu)

Interresorna Radna skupina će donijeti Poslovnik kojim će se regulisati način rada i odlučivanja i druga pitanja značajna za rad Interresorne radne skupine.

Članak 8.
(Naknada za rad)

Svaka institucija koja ima predstavnike u Interresornoj radnoj skupini snosi troškove naknade za njihov rad.

Članak 9.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 92/18	Predsjedatelj
23. svibnja 2018. godine	Vijeća ministara BiH
Sarajevo	Dr. **Denis Zvizdić**, v. r.

На основу члана 17. и члана 22. став 1. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), а у вези са Закључком Савјета министара Босне и Херцеговине са 131. сједнице одржане 30.01.2018. године, на приједлог Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине, Савјет министара Босне и Херцеговине, на 143. сједници одржаној 23.5.2018. године, донио је

ОДЛУКУ
О ФОРМИРАЊУ ИНТЕРРЕСОРНЕ РАДНЕ ГРУПЕ ЗА ИЗРАДУ НАЦРТА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА

Члан 1.
(Предмет одлуке)

Овом одлуком формира се Интерресорна радна група за израду Нацрта закона о заштити личних података (у даљем тексту: Интерресорна Радна група).

Члан 2.
(Састав Интерресорне радне групе)

Интерресорну радну групу из члана 1. ове одлуке чине два представника Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине и по један представник Агенције за заштиту личних података у Босни и Херцеговини, Министарства правде Босне и Херцеговине и Дирекције за европске интеграције Савјета министара Босне и Херцеговине.

Члан 3.
(Чланови Интерресорне радне групе)

За чланове Интерресорне радне групе именују се:

а) представнци Министарства цивилних послова Босне н Херцеговине
1) Фехма Калкан,
2) Анђа Калем Перић,

б) представник Министарства правде Босне и Херцеговине
1) Славка Алагић,

ц) представник Агенције за заштиту личних података у Босни и Херцеговини
1) Самира Чампара,

д) представник Дирекције за европске интеграције Савјета министара Босне и Херцеговине
1) Сања Рамић.

Члан 4.
(Административно - техничка подршка)

Административно - техничку подршку раду Интерресорне радне групе пружа Министарство цивилних послова БиХ.

Члан 5.
(Задатак Интерресорне радне групе)

Интерресорна Радна група има задатак да сачини Нацрт закона о заштити личних података.

Члан 6.
(Рок за извршење задатка)

Интерресорна Радна група је дужна да задатак из члана 5. ове одлуке изврши у року од 60 дана од дана доношења ове одлуке.

Члан 7.
(Пословник о раду)

Интерресорна Радна група ће донијети Пословник којим ће се регулисати начин рада и одлучивања и друга питања значајна за рад Интерресорне радне групе.

Члан 8.
(Накнада за рад)

Свака институција која има представнике у Интерресорној радној групи сноси трошкове накнаде за њихов рад.

Члан 9.
(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 92/18	Предсједавајући
23. маја 2018. године	Савјета министара БиХ
Сарајево	Др **Денис Звиздић**, с. р.

666

Na osnovu člana 17. i člana 22. stav (1) Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), a u vezi sa Zaključkom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, sa 141. sjednice, održane 4.5.2018. godine, na prijedlog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 145. sjednici, održanoj 5.6.2018. godine, donijelo je

ODLUKU
O IMENOVANJU KOORDINACIJSKOG TIJELA ZA PRAĆENJE I KOORDINACIJU AKTIVNOSTI ORGANIZIRANJA GODIŠNJEG SASTANKA ODBORA GUVERNERA EBRD-a 2019. GODINE U SARAJEVU

Član 1.
(Predmet)

Ovom Odlukom uspostavlja se Koordinacijsko tijelo za praćenje i koordinaciju aktivnosti organiziranja Godišnjeg sastanka Odbora guvernera EBRD-a 2019. godine u Sarajevu (u daljem tekstu: Koordinacijsko tijelo), određuju njegovi zadaci, mandat i način rada, sa ciljem osiguranja blagovremenog, koordiniranog i efikasnog postupanja nadležnih institucija u praćenju i koordinaciji aktivnosti organiziranja Godišnjeg sastanka Odbora guvernera Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) 2019. godine u Sarajevu (u daljem tekstu: Godišnji sastanak EBRD-a u Sarajevu).

Član 2.
(Sastav Koordinacijskog tijela)

(1) U sastav Koordinacijskog tijela imenuju se:
   a) Hamdo Tinjak, sekretar Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, Glavni koordinator aktivnosti;
   b) Igor Bevanda, savjetnik ministra finansija i trezora Bosne i Hercegovine, član;
   c) Jelena Brkić, savjetnica ministra finansija i trezora Bosne i Hercegovine, član;
   d) Mirsad Vilić, direktor Direkcije za koordinaciju policijskih tijela, ispred Ministarstva bezbjednosti Bosne i Hercegovine, član;
   e) Dragan Brković, direktor Službe za zajedničke poslove Institucija Bosne i Hercegovine, član;
   f) Samir Ćorović, pomoćnik generalnog sekretara i rukovodilac Službe za protokolarne poslove Generalnog sekretarijata Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, ispred Kabineta predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, član;
   g) Dijana Topić, šefica Odjela za finansijsko-materijalne poslove u Ministarstvu transporta i komunikacija Bosne i Hercegovine, član;
   h) Adrijana Marić, šefica Odjela za projekte i v.d. pomoćnika direktora za podršku investitorima i projekte u Agenciji za unapređenje stranih investicija (FIPA), član;
   i) Tarik Bukvić, šef Odjela za ekonomsku multilateralu i rekonstrukciju u Ministarstvu inostranih poslova Bosne i Hercegovine, član;
   j) Ajla Ćosić, savjetnica predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, član.

Za sekretara Koordinacijskog tijela imenuje se Ranka Bogdanović.

(2) Ukoliko se, u toku rada Koordinacijskog tijela, ukaže potreba za imenovanjem predstavnika drugih institucija, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine će pripremiti i Vijeću ministara Bosne i Hercegovine dostaviti prijedlog za dopunu ove Odluke.

Član 3.
(Zadaci Koordinacijskog tijela)

(1) Osnovni zadaci Koordinacijskog tijela su: priprema organizacije godišnjeg sastanka EBRD-a koji će se održati u Sarajevu od 7. do 9. maja 2019. godine, koordinacija aktivnosti između institucija, usmjeravanje rada i pružanje podrške i koordinacije aktivnosti sa odabranim profesionalnim organizatorom konferencije (u daljem tekstu PCO).
(2) Koordinacijsko tijelo se sa planiranim i preduzetim aktivnostima PCO upoznaje putem redovnih izvještaja koje Voditelj projekta, imenovan od strane PCO, dostavlja Glavnom koordinatoru aktivnosti.
(3) Svaki član Koordinacijskog tijela je dužan rukovodioca institucije ispred koje je imenovan, blagovremeno izvještavati o svim planiranim i preduzetim aktivnostima radi organizacije događaja, te o preporukama usvojenim od strane Koordinacijskog tijela, radi otklanjanja zastoja u organizaciji događaja, čija realizacija spada u domen nadležnosti institucije ispred koje je imenovan.
(4) Koordinacijsko tijelo je dužno blagovremeno, a najmanje svaka tri mjeseca Vijeću ministara Bosne i Hercegovine dostaviti Informaciju o planiranim i preduzetim aktivnostima, te eventualnim problemima i zastojima u organizaciji za čije rješevanje je, po ocjeni Koordinacijskog tijela, potrebno djelovanje Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.
(5) Koordinacijsko tijelo je nosilac aktivnosti angažiranja PCO u skladu sa Odlukom o potrebi angažiranja profesionalnog organizatora konferencije i potrebnim procedurama, potrebnim finansijskim sredstvima i nosiocima aktivnosti koje donosi Vijeće ministara BiH.

Član 4.
(Način rada Koordinacijskog tijela)

(1) Rad Koordinacijskog tijela se odvija na sastancima koje saziva i kojima rukovodi Glavni koordinator aktivnosti.
(2) Članovi Koordinacijskog tijela komuniciraju elektronskim putem i dužni su prisustvovati zakazanim sastancima koji će se po pravilu održavati najmanje jednom mjesečno i to u prvoj sedmici mjeseca, o čemu su članovi dužni voditi računa kako bi obezbijedili svoje prisustvo na zakazanim sastancima.
(3) U slučaju nemogućnosti nekog od članova da prisustvuje sastanku, obavezno sastanku prisustvuje lice ovlašteno da ga mijenja o čemu na sastanku prilaže pisani akt potpisan od strane rukovodioca institucije ispred koje prisustvuje sastanku u svojstvu zamjenika člana Koordinacijskog tijela.
(4) Koordinacijsko tijelo je dužno na prvom sastanku, koji Glavni koordinator aktivnosti saziva u roku od pet dana od dana stupanja na snagu ove Odluke, usvojiti Poslovnik o radu kojim će detaljnije regulirati način rada ovog tijela, vodeći računa o potrebi obezbjeđenja efektivnosti i efikasnosti svog rada.
(5) Administrativno-tehničke poslove za potrebe Koordinacijskog tijela vrši Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine.

(6) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine će posebnom odlukom odrediti naknadu za rad članovima Koordinacijskog tijela.

Član 5.
(Mandat Koordinacijskog tijela)

Koordinacijsko tijelo se uspostavlja na mandat koji traje od stupanja na snagu ove Odluke do završetka Godišnjeg sastanka EBRD-a u Sarajevu.

Član 6.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 95/18	Predsjedavajući
5. juna 2018. godine	Vijeća ministara BiH
Sarajevo	Dr. **Denis Zvizdić**, s. r.

Temeljem članka 17. i članka 22. stavak (1) Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), a u vezi sa Zaključkom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, sa 141. sjednice, održane 4.5.2018. godine, na prijedlog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 145. sjednici, održanoj 5.6.2018. godine, donijelo je

ODLUKU
O IMENOVANJU KOORDINACIJSKOG TIJELA ZA PRAĆENJE I KOORDINACIJU AKTIVNOSTI ORGANIZIRANJA GODIŠNJEG SASTANKA ODBORA GUVERNERA EBRD-a 2019. GODINE U SARAJEVU

Članak 1.
(Predmet)

Ovom Odlukom uspostavlja se Koordinacijsko tijelo za praćenje i koordinaciju aktivnosti organiziranja Godišnjeg sastanka Odbora guvernera EBRD-a 2019. godine u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Koordinacijsko tijelo), određuju njegovi zadaci, mandat i način rada, sa ciljem osiguranja blagovremenog, koordiniranog i učinkovitog postupanja mjerodavnih institucija u praćenju i koordinaciji aktivnosti organiziranja Godišnjeg sastanka Odbora guvernera Europske banke za obnovu i razvitak (EBRD) 2019. godine u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Godišnji sastanak EBRD-a u Sarajevu).

Članak 2.
(Sastav Koordinacijskog tijela)

(1) U sastav Koordinacijskog tijela imenuju se:
   a) Hamdo Tinjak, tajnik Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, Glavni koordinator aktivnosti;
   b) Igor Bevanda, savjetnik ministra financija i trezora Bosne i Hercegovine, član;
   c) Jelena Brkić, savjetnica ministra financija i trezora Bosne i Hercegovine, član;
   d) Mirsad Vilić, direktor Direkcije za koordinaciju policijskih tijela, ispred Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, član;
   e) Dragan Brković, direktor Službe za zajedničke poslove Institucija Bosne i Hercegovine, član;
   f) Samir Ćorović, pomoćnik generalnog tajnika i rukovoditelj Službe za protokolarne poslove Generalnog tajništva Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, ispred Kabineta predsjedatelja Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, član;
   g) Dijana Topić, šefica Odjela za financijsko-materijalne poslove u Ministarstvu prometa i komunikacija Bosne i Hercegovine, član;
   h) Adrijana Marić, šefica Odjela za projekte i v.d. pomoćnika direktora za potporu investitorima i projekte u Agenciji za unapređenje stranih investicija (FIPA), član;
   i) Tarik Bukvić, šef Odjela za ekonomsku multilateralu i rekonstrukciju u Ministarstvu inozemnih poslova Bosne i Hercegovine, član;
   j) Ajla Ćosić, savjetnica predsjedatelja Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, član.

Za tajnika Koordinacijskog tijela imenuje se Ranka Bogdanović.

(2) Ukoliko se, u tijeku rada Koordinacijskog tijela, ukaže potreba za imenovanjem predstavnika drugih institucija, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine će pripremiti i Vijeću ministara Bosne i Hercegovine dostaviti prijedlog za dopunu ove Odluke.

Članak 3.
(Zadaci Koordinacijskog tijela)

(1) Osnovni zadaci Koordinacijskog tijela su: priprema organizacije godišnjeg sastanka EBRD-a koji će se održati u Sarajevu od 7. do 9. svibnja 2019. godine, koordinacija aktivnosti između institucija, usmjeravanje rada i pružanje potpore i koordinacije aktivnosti sa odabranim profesionalnim organizatorom konferencije (u daljnjem tekstu PCO).
(2) Koordinacijsko tijelo se sa planiranim i poduzetim aktivnostima PCO upoznaje putem redovitih izvješća koje Voditelj projekta, imenovan od strane PCO, dostavlja Glavnom koordinatoru aktivnosti.
(3) Svaki član Koordinacijskog tijela je dužan rukovoditelja institucije ispred koje je imenovan, blagovremeno izvještavati o svim planiranim i poduzetim aktivnostima radi organizacije događaja, te o preporukama usvojenim od strane Koordinacijskog tijela, radi otklanjanja zastoja u organizaciji događaja, čija realizacija spada u domen mjerodavnosti institucije ispred koje je imenovan.
(4) Koordinacijsko tijelo je dužno blagovremeno, a najmanje svaka tri mjeseca Vijeću ministara Bosne i Hercegovine dostaviti Informaciju o planiranim i poduzetim aktivnostima, te eventualnim problemima i zastojima u organizaciji za čije rješevanje je, po ocjeni Koordinacijskog tijela, potrebno djelovanje Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.
(5) Koordinacijsko tijelo je nositelj aktivnosti angažiranja PCO u skladu sa Odlukom o potrebi angažiranja profesionalnog organizatora konferencije i potrebnim procedurama, potrebnim financijskim sredstvima i nositeljima aktivnosti koje donosi Vijeće ministara BiH.

Članak 4.
(Način rada Koordinacijskog tijela)

(1) Rad Koordinacijskog tijela se odvija na sastancima koje saziva i kojima rukovodi Glavni koordinator aktivnosti.
(2) Članovi Koordinacijskog tijela komuniciraju elektroničkim putem i dužni su prisustvovati zakazanim sastancima koji će se po pravilu održavati najmanje jednom mjesečno i to u prvom tjednu mjeseca, o čemu su članovi dužni voditi računa kako bi obezbijedili svoje prisustvo na zakazanim sastancima.
(3) U slučaju nemogućnosti nekog od članova da prisustvuje sastanku, obvezno sastanku prisustvuje lice ovlašteno da ga mijenja o čemu na sastanku prilaže pisani akt potpisan od

strane rukovoditelja institucije ispred koje prisustvuje sastanku u svojstvu zamjenika člana Koordinacijskog tijela.

(4) Koordinacijsko tijelo je dužno na prvom sastanku, koji Glavni koordinator aktivnosti saziva u roku od pet dana od dana stupanja na snagu ove Odluke, usvojiti Poslovnik o radu kojim će detaljnije regulirati način rada ovog tijela, vodeći računa o potrebi obezbjeđenja efektivnosti i učinkovitosti svog rada.

(5) Administrativno-tehničke poslove za potrebe Koordinacijskog tijela vrši Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine.

(6) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine će posebnom odlukom odrediti naknadu za rad članovima Koordinacijskog tijela.

Članak 5.
(Mandat Koordinacijskog tijela)

Koordinacijsko tijelo se uspostavlja na mandat koji traje od stupanja na snagu ove Odluke do završetka Godišnjeg sastanka EBRD-a u Sarajevu.

Članak 6.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 95/18	Predsjedatelj
5. juna 2018. godine	Vijeća ministara BiH
Sarajevo	Dr. **Denis Zvizdić**, v. r.

На основу члана 17. и члана 22. став (1) Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), а у вези са Закључком Савјета министара Босне и Херцеговине, са 141. сједнице, одржане 4.5.2018. године, на приједлог Министарства спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине, Савјет министара Босне и Херцеговине, на 145. сједници, одржаној 5.6.2018. године, донио је

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ КООРДИНАЦИЈСКОГ ТИЈЕЛА ЗА ПРАЋЕЊЕ И КООРДИНАЦИЈУ АКТИВНОСТИ ОРГАНИЗОВАЊА ГОДИШЊЕГ САСТАНКА ОДБОРА ГУВЕРНЕРА EBRD-а 2019. ГОДИНЕ У САРАЈЕВУ

Члан 1.
(Предмет)

Овом Одлуком успоставља се Координацијско тијело за праћење и координацију активности организовања Годишњег састанка Одбора гувернера EBRD-а 2019. године у Сарајеву (у даљем тексту: Координацијско тијело), одређују његови задаци, мандат и начин рада, са циљем осигурања благовременог, координисаног и ефикасног поступања надлежних институција у праћењу и координацији активности организовања Годишњег састанка Одбора гувернера Европске банке за обнову и развој (EBRD) 2019. године у Сарајеву (у даљем тексту: Годишњи састанак EBRD-а у Сарајеву).

Члан 2.
(Састав Координацијског тијела)

(1) У састав Координацијског тијела именују се:

а) Хамдо Тињак, секретар Министарства спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине, Главни координатор активности;

б) Игор Беванда, савјетник министра финансија и трезора Босне и Херцеговине, члан;

ц) Јелена Бркић, савјетница министра финансија и трезора Босне и Херцеговине, члан;

д) Мирсад Вилић, директор Дирекције за координацију полицијских тијела, испред Министарства безбједности Босне и Херцеговине, члан;

е) Драган Брковић, директор Службе за заједничке послове Институција Босне и Херцеговине, члан;

ф) Самир Ђоровић, помоћник генералног секретара и руководилац Службе за протоколарне послове Генералног секретаријата Савјета министара Босне и Херцеговине, испред Кабинета предсједавајућег Савјета министара Босне и Херцеговине, члан;

г) Дијана Топић, шефица Одсјека за финансијско-материјалне послове у Министарству транспорта и комуникација Босне и Херцеговине, члан;

х) Адријана Марић, шефица Одсјека за пројекте и в.д. помоћника директора за подршку инвеститорима и пројекте у Агенцији за унапређење страних инвестиција (FIPA), члан;

и) Тарик Буквић, шеф Одсјека за економску мултилатералу и реконструкцију у Министарству иностраних послова Босне и Херцеговине, члан;

ј) Ајла Ћосић, савјетница предсједавајућег Савјета министара Босне и Херцеговине, члан.

За секретара Координацијског тијела именује се Ранка Богдановић.

(2) Уколико се, у току рада Координацијског тијела, укаже потреба за именовањем представника других институција, Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине ће припремити и Савјету министара Босне и Херцеговине доставити приједлог за допуну ове Одлуке.

Члан 3.
(Задаци Координацијског тијела)

(1) Основни задаци Координацијског тијела су: припрема организације годишњег састанка EBRD-а који ће се одржати у Сарајеву од 7. до 9. маја 2019. године, координација активности између институција, усмјеравање рада и пружање подршке и координације активности са одабраним професионалним организатором конференције (у даљем тексту РСО).

(2) Координацијско тијело се са планираним и предузетим активностима РСО упознаје путем редовних извјештаја које Водитељ пројекта, именован од стране РСО, доставља Главном координатору активности.

(3) Сваки члан Координацијског тијела је дужан руководиоца институције испред које је именован, благовремено извјештавати о свим планираним и предузетим активностима ради организације догађаја, те о препорукама усвојеним од стране Координацијског тијела, ради отклањања застоја у организацији догађаја, чија реализација спада у домен надлежности институције испред које је именован.

(4) Координацијско тијело је дужно благовремено, а најмање свака три мјесеца Савјету министара Босне и Херцеговине доставити Информацију о планираним и предузетим активностима, те евентуалним проблемима и застојима у организацији за чије рјешевање је, по оцјени Координацијског тијела, потребно дјеловање Савјета министара Босне и Херцеговине.

(5) Координацијско тијело је носилац активности ангажовања РСО у складу са Одлуком о потреби ангажовања професионалног организатора конференције и потребним процедурама, потребним финансијским средствима и носиоцима активности које доноси Савјет министара БиХ.

Члан 4.

(Начин рада Координацијског тијела)

(1) Рад Координацијског тијела се одвија на састанцима које сазива и којима руководи Главни координатор активности.

(2) Чланови Координацијског тијела комуницирају електронским путем и дужни су присуствовати заказаним састанцима који ће се по правилу одржавати најмање једном мјесечно и то у првој седмици мјесеца, о чему су чланови дужни водити рачуна како би обезбиједили своје присуство на заказаним састанцима.

(3) У случају немогућности неког од чланова да присуствује састанку, обавезно састанку присуствује лице овлаштено да га мијења о чему на састанку прилаже писани акт потписан од стране руководиоца институције испред које присуствује састанку у својству замјеника члана Координацијског тијела.

(4) Координацијско тијело је дужно на првом састанку, који Главни координатор активности сазива у року од пет дана од дана ступања на снагу ове Одлуке, усвојити Пословник о раду којим ће детаљније регулисати начин рада овог тијела, водећи рачуна о потреби обезбјеђења ефективности и ефикасности свог рада.

(5) Административно-техничке послове за потребе Координацијског тијела врши Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине.

(6) Савјет министара Босне и Херцеговине ће посебном одлуком одредити накнаду за рад члановима Координацијског тијела.

Члан 5.

(Мандат Координацијског тијела)

Координацијско тијело се успоставља на мандат који траје од ступања на снагу ове Одлуке до завршетка Годишњег састанка EBRD-а у Сарајеву.

Члан 6.

(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 95/18	Предсједавајући
5. јуна 2018. године	Савјета министара БиХ
Сарајево	Др **Денис Звиздић**, с. р.

667

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), člana 6. stav 4. i člana 7. st. 1. i 2. Zakona o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 37/03), a u vezi sa Zaključkom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine sa 104. sjednice održane 06.06.2017. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 145. sjednici održanoj 05.06.2018. godine, donijelo je

ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O KRITERIJIMA ZA IZBOR I IMENOVANJE OMBUDSMENA ZA ZAŠTITU POTROŠAČA U BOSNI I HERCEGOVINI

Član 1.

U Odluci o kriterijima za izbor i imenovanje Ombudsmena za zaštitu potrošača u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 28/18) član 3. mijenja se i glasi:

"Član 3.

(Posebni uvjeti)

Posebni uvjeti koje kandidati za izbor i imenovanje Ombudsmena moraju ispunjavati su:

a) VSS - zvanje diplomirani pravnik, ekonomist ili sociolog (VII stepen stručne spreme ili visoko obrazovanje prvog, drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja)
b) minimalno pet godina radnog iskustva u struci, od čega tri godine na rukovodećim poslovima
c) poznavanje nacionalnog prava zaštite potrošača
d) poznavanje upravljanja ljudskim resursima i javnom upravom
e) poznavanje jednog svjetskog jezika
f) poznavanje rada na računaru
g) da njihov status ne smije biti spojen sa bilo kojom direktnom ili indirektnom, stalnom ili povremenom dužnošću ili funkcijom koja njihovu neovisnost može izložiti riziku ili stvoriti potencijalni sukob interesa;
h) da ispunjavaju uvjete propisane Zakonom o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 16/02, 12/04, 63/08, 18/12 i 87/13);"

Član 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 96/18	Predsjedavajući
05. juna 2018. godine	Vijeća ministara BiH
Sarajevo	Dr. **Denis Zvizdić**, s. r.

Temeljem članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), članka 6. stavak 4. i članka 7. st. 1. i 2. Zakona o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 37/03), a u vezi sa Zaključkom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine sa 104. sjednice održane 06.06.2017. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 145. sjednici održanoj 05.06.2018. godine, donijelo je

ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O KRITERIJIMA ZA IZBOR I IMENOVANJE OMBUDSMENA ZA ZAŠTITU POTROŠAČA U BOSNI I HERCEGOVINI

Članak 1.

U Odluci o kriterijima za izbor i imenovanje Ombudsmena za zaštitu potrošača u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 28/18) članak 3. mijenja se i glasi:

"Članak 3.

(Posebni uvjeti)

Posebni uvjeti koje kandidati za izbor i imenovanje Ombudsmena moraju ispunjavati su:

a) VSS - zvanje diplomirani pravnik, ekonomist ili sociolog (VII stupanj stručne spreme ili visoko obrazovanje prvog, drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sustava studiranja)
b) minimalno pet godina radnog iskustva u struci, od čega tri godine na rukovodećim poslovima
c) poznavanje nacionalnog prava zaštite potrošača
d) poznavanje upravljanja ljudskim resursima i javnom upravom
e) poznavanje jednog svjetskog jezika
f) poznavanje rada na računalu

g) da njihov status ne smije biti spojen sa bilo kojom izravnom ili neizravnom, stalnom ili povremenom dužnošću ili funkcijom koja njihovu neovisnost može izložiti riziku ili stvoriti potencijalni sukob interesa;
h) da ispunjavaju uvjete propisane Zakonom o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 16/02, 12/04, 63/08, 18/12 i 87/13);"

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 96/18
05. lipnja 2018. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. **Denis Zvizdić**, v. r.

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), члана 6. став 4. и члана 7. ст. 1. и 2. Закона о министарским именовањима, именовањима Савјета министара и другим именовањима Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 37/03), а у вези са Закључком Савјета министара Босне и Херцеговине са 104. сједнице одржане 06.06.2017. године, Савјет министара Босне и Херцеговине, на 145. сједници одржаној 05.06.2018. године, донио је

ОДЛУКУ
О ИЗМЈЕНИ ОДЛУКЕ О КРИТЕРИЈУМИМА ЗА ИЗБОР И ИМЕНОВАЊЕ ОМБУДСМЕНА ЗА ЗАШТИТУ ПОТРОШАЧА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Члан 1.

У Одлуци о критеријумима за избор и именовање Омбудсмена за заштиту потрошача у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 28/18) члан 3. мијења се и гласи:

"Члан 3.
(Посебни услови)

Посебни услови које кандидати за избор и именовање Омбудсмена морају испуњавати су:
а) ВСС - звање дипломирани правник, економиста или социолог (VII степен стручне спреме или високо образовање првог, другог или трећег циклуса Болоњског система студирања)
б) минимално пет година радног искуства у струци, од чега три године на руководећим пословима
ц) познавање националног права заштите потрошача
д) познавање управљања људским ресурсима и јавном управом
е) познавање једног свјетског језика
ф) познавање рада на рачунару
г) да њихов статус не смије бити спојен са било којом директном или индиректном, сталном или повременом дужношћу или функцијом која њихову независност може изложити ризику или створити потенцијални сукоб интереса;
х) да испуњавају услове прописане Законом о сукобу интереса у институцијама власти Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 16/02, 12/04, 63/08, 18/12 и 87/13);"

Члан 2.

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 96/18
05. јуна 2018. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Др **Денис Звиздић**, с. р.

668

Na osnovu člana 17. Zakona o vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 147. sjednici održanoj 25. juna 2018. godine, donijelo je

ODLUKU
O PROGLAŠENJU 11. JULA 2018. GODINE DANOM ŽALOSTI U BOSNI I HERCEGOVINI

Član 1.
(Proglašenje danom žalosti)

11. juli 2018. godine - proglašava se Danom žalosti u Bosni i Hercegovini.

Član 2.
(Obilježavanje dana žalosti)

Dan žalosti u Bosni i Hercegovini se obilježava obaveznim isticanjem zastave Bosne i Hercegovine na pola koplja, odnosno jarbola, na zgradama institucija Bosne i Hercegovine.

Član 3.
(Prilagođavanje programskih sadržaja medija i kulturno-umjetničkih i sportskih manifestacija)

Medijske kuće na teritoriji Bosne i Hercegovine, kao i organizatori kulturno-umjetničkih i sportskih manifestacija na teritoriji Bosne i Hercegovine, dužni su prilagoditi svoje programske sadržaje Danu žalosti u Bosni i Hercegovini.

Član 4.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 102/18
25. juna 2018. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Denis Zvizdić**, s. r.

Temeljem članka 17. Zakona o vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 147. sjednici održanoj 25. lipnja 2018. godine, donijelo je

ODLUKU
O PROGLAŠENJU 11. SRPNJA 2018. GODINE DANOM ŽALOSTI U BOSNI I HERCEGOVINI

Članak 1.
(Proglašenje danom žalosti)

11. srpanj 2018. godine - proglašava se Danom žalosti u Bosni i Hercegovini.

Članak 2.
(Obilježavanje dana žalosti)

Dan žalosti u Bosni i Hercegovini se obilježava obveznim isticanjem zastave Bosne i Hercegovine na pola koplja, odnosno jarbola, na zgradama institucija Bosne i Hercegovine.

Članak 3.
(Prilagođavanje programskih sadržaja medija i kulturno-umjetničkih i sportskih manifestacija)

Medijske kuće na teritoriji Bosne i Hercegovine, kao i organizatori kulturno-umjetničkih i sportskih manifestacija na teritoriji Bosne i Hercegovine, dužni su prilagoditi svoje programske sadržaje Danu žalosti u Bosni i Hercegovini.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 102/18
25. lipnja 2018. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. **Denis Zvizdić**, v. r.

На основу члана 17. Закона о савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине, на 147. сједници одржаној 25. јуна 2018. године, донио је

ОДЛУКУ
О ПРОГЛАШЕЊУ 11. ЈУЛА 2018. ГОДИНЕ ДАНОМ ЖАЛОСТИ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Члан 1.
(Проглашење даном жалости)

11. јули 2018. године - проглашава се Даном жалости у Босни и Херцеговини.

Члан 2.
(Обиљежавање дана жалости)

Дан жалости у Босни и Херцеговини се обиљежава обавезним истицањем заставе Босне и Херцеговине на пола копља, односно јарбола, на зградама институција Босне и Херцеговине.

Члан 3.
(Прилагођавање програмских садржаја медија и културно-умјетничких и спортских манифестација)

Медијске куће на територији Босне и Херцеговине, као и организатори културно-умјетничких и спортских манифестација на територији Босне и Херцеговине, дужни су прилагодити своје програмске садржаје Дану жалости у Босни и Херцеговини.

Члан 4.
(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 102/18
25. јуна 2018. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Др **Денис Звиздић**, с. р.

669

Na osnovu člana 17. Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), člana 17. stav (4) Zakona o Budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 8/18) i Odluke o kriterijima za dodjelu sredstava interventne budžetske rezerve broj 11-3-16-450-1/18 od 09.02.2018. godine, zamjenik predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU
O INTERVENTNOM KORIŠTENJU SREDSTAVA TEKUĆE BUDŽETSKE REZERVE

Član 1.
(Predmet Odluke)

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće budžetske rezerve Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu u iznosu od 5.000,00 KM (slovima: pet hiljada konvertibilnih maraka) NVO "Posavina bez mina", u svrhu jednokratne finansijske podrške za pomoć u finansiranju Projekta: "Stvaranje društva bez otpada" u svrhu zaštite okoliša i održivom razvoju u općinama Orašje, Pelagićevo i Brčko Distriktu.

Član 2.
(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove Odluke zaduženo je Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine, a uplata će se izvršiti na račun NVO "Posavina bez mina", broj 5520250000430876.

Član 3.
(Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava)

Obavezuje se NVO "Posavina bez mina" da po okončanju finansiranja predviđenih aktivnosti dostavi izvještaj o namjenskom utrošku sredstava.

Član 4.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 11-3-16-450-10/18
22. maja 2018. godine
Sarajevo

Zamjenik predsjedavajućeg
Vijeća ministara BiH
Mirko Šarović, s. r.

Na temelju članka 17. Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), članka 17. stavak (4) Zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 8/18) i Odluke o kriterijima za dodjelu sredstava interventne proračunske pričuve broj 11-3-16-450-1/18 od 09.02.2018. godine, zamjenik predsjedatelja Vijeća ministara Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU
O INTERVENTNOM KORIŠTENJU SREDSTAVA TEKUĆE PRORAČUNSKE PRIČUVE

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće proračunske pričuve Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu u iznosu od 5.000,00 KM (slovima: pet tisuća konvertibilnih maraka) NVO "Posavina bez mina", u svrhu jednokratne financijske potpore za pomoć u financiranju Projekta: Stvaranje društva bez otpada" u svrhu zaštite okoliša i održivom razvitku u općinama Orašje, Pelagićevo i Brčko Distriktu.

Članak 2.
(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove Odluke zaduženo je Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine sukladno Zakonu o financiranju institucija Bosne i Hercegovine, a uplata će se izvršiti na račun NVO "Posavina bez mina" broj 5520250000430876.

Članak 3.
(Izvješće o namjenskom utrošku sredstava)

Obvezuje se NVO "Posavina bez mina" da po okončanju financiranja predviđenih aktivnosti dostavi izvješće o namjenskom utrošku sredstava.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 11-3-16-450-10/18
22. svibnja 2018. godine
Sarajevo

Zamjenik predsjedatelja
Vijeća ministara BiH
Mirko Šarović, v. r.

На основу члана 17. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), члана 17. став (4) Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину ("Службени гласник БиХ", број 8/18) и Одлуке о критеријумима за додјелу средстава интервентне буџетске резерве број 11-3-16-450-1/18 од 09.02.2018. године, замјеник предсједавајућег Савјета министара Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ
О ИНТЕРВЕНТНОМ КОРИШЋЕЊУ СРЕДСТАВА ТЕКУЋЕ БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.
(Предмет Одлуке)

Одобравају се средства за интервентно коришћење текуће буџетске резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину у износу од 5.000,00 КМ (словима: пет хиљада конвертибилних марака) НВО "Посавина без мина", у сврху једнократне финансијске подршке за помоћ у финансирању Пројекта: "Стварање друштва без отпада" у сврху заштите животне средине и одрживом развоју у општинама Орашје, Пелагићево и Брчко дистрикту.

Члан 2.
(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове Одлуке задужено је Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине, а уплата ће се извршити на рачун НВО "Посавина без мина", број 5520250000430876.

Члан 3.
(Извјештај о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се НВО "Посавина без мина" да по окончању финансирања предвиђених активности достави извјештај о намјенском утрошку средстава.

Члан 4.
(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 11-3-16-450-10/18
22. маја 2018. године
Сарајево

Замјеник предсједавајућег
Савјета министара БиХ
Мирко Шаровић, с. р.

670

Na osnovu člana 17. Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), člana 17. stav (4) Zakona o Budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 8/18) i Odluke o kriterijima za dodjelu sredstava interventne budžetske rezerve broj 11-3-16-450-1/18 od 09.02.2018. godine, zamjenik predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU
O INTERVENTNOM KORIŠTENJU SREDSTAVA TEKUĆE BUDŽETSKE REZERVE

Član 1.
(Predmet Odluke)

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće budžetske rezerve Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu u iznosu od 2.000,00 KM (slovima: dvije hiljade konvertibilnih maraka) Udruženju ljubitelja Drine i Drinskog jezera, u svrhu jednokratne finansijske podrške za pomoć u finansiranju saniranja i čišćenja prostora uz tok rijeke Drine i opremanje objekta udruženja u ulici Radomira Pandurovića 1 u Novom Goraždu.

Član 2.
(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove Odluke zaduženo je Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine, a uplata će se izvršiti na račun Udruženja ljubitelja Drine i Drinskog jezera broj 5620068146274183, otvoren kod NLB Banke Novo Goražde.

Član 3.
(Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava)

Obavezuje se Udruženje ljubitelja Drine i Drinskog jezera da po okončanju finansiranja predviđenih aktivnosti dostavi izvještaj o namjenskom utrošku sredstava.

Član 4.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 11-3-16-450-11/18
23. maja 2018. godine
Sarajevo

Zamjenik predsjedavajućeg
Vijeća ministara BiH
Mirko Šarović, s. r.

Na temelju članka 17. Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), članka 17. stavak (4) Zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 8/18) i Odluke o kriterijima za dodjelu sredstava interventne proračunske pričuve broj 11-3-16-450-1/18 od 09.02.2018. godine, zamjenik predsjedatelja Vijeća ministara Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU
O INTERVENTNOM KORIŠTENJU SREDSTAVA TEKUĆE PRORAČUNSKE PRIČUVE

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće proračunske pričuve Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu u iznosu od 2.000,00 KM (slovima: dvije tisuće konvertibilnih maraka) Udruženju ljubitelja Drine i Drinskog jezera, u svrhu jednokratne financijske potpore za pomoć u financiranju saniranja i čišćenja prostora uz tok rijeke Drine i opremanje objekta udruženja u ulici Radomira Pandurovića 1 u Novom Goraždu.

Članak 2.
(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove Odluke zaduženo je Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine sukladno Zakonu o financiranju institucija Bosne i Hercegovine, a uplata će se izvršiti na račun Udruženja ljubitelja Drine i Drinskog jezera broj 5620068146274183, otvoren kod NLB Banke Novo Goražde.

Članak 3.
(Izvješće o namjenskom utrošku sredstava)

Obvezuje se Udruženje ljubitelja Drine i Drinskog jezera da po okončanju financiranja predviđenih aktivnosti dostavi izvješće o namjenskom utrošku sredstava.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 11-3-16-450-11/18
23. svibnja 2018. godine
Sarajevo

Zamjenik predsjedatelja
Vijeća ministara BiH
Mirko Šarović, v. r.

На основу члана 17. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), члана 17. став (4) Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину ("Службени гласник БиХ", број 8/18) и Одлуке о критеријумима за додјелу средстава интервентне буџетске резерве број 11-3-16-450-1/18 од 09.02.2018. године, замјеник предсједавајућег Савјета министара Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ
О ИНТЕРВЕНТНОМ КОРИШЋЕЊУ СРЕДСТАВА ТЕКУЋЕ БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.
(Предмет Одлуке)

Одобравају се средства за интервентно коришћење текуће буџетске резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину у износу од 2.000,00 КМ (словима: двије хиљаде конвертибилних марака) Удружењу љубитеља Дрине и Дринског језера, у сврху једнократне финансијске подршке за помоћ у финансирању санирања и чишћења простора уз ток ријеке Дрине и опремање објекта удружења у улици Радомира Пандуровића 1 у Новом Горажду.

Члан 2.
(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове Одлуке задужено је Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине, а уплата ће се извршити на рачун Удружења љубитеља Дрине и Дринског језера број 5620068146274183, отворен код НЛБ Банке Ново Горажде.

Члан 3.
(Извјештај о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се Удружење љубитеља Дрине и Дринског језера да по окончању финансирања предвиђених активности достави извјештај о намјенском утрошку средстава.

Члан 4.
(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 11-3-16-450-11/18
23. маја 2018. године
Сарајево

Замјеник предсједавајућег
Савјета министара БиХ
Мирко Шаровић, с. р.

671

Na osnovu člana 17. Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), člana 17. stav (4) Zakona o Budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 8/18) i Odluke o kriterijima za dodjelu sredstava interventne budžetske rezerve broj 11-3-16-450-1/18 od 09.02.2018. godine, zamjenik predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU
O INTERVENTNOM KORIŠTENJU SREDSTAVA TEKUĆE BUDŽETSKE REZERVE

Član 1.
(Predmet Odluke)

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće budžetske rezerve Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu u iznosu od 1.000,00 KM (slovima: jednu hiljadu konvertibilnih maraka) organizaciji "Pokret Gorana" Rogatica u svrhu jednokratne finansijske podrške u svrhu pomoći pri realizaciji planiranih aktivnosti.

Član 2.
(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove Odluke zaduženo je Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine, a uplata će se izvršiti na tekući račun organizacije "Pokret Gorana" Rogatica.

Član 3.
(Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava)

Obavezuje se organizacija "Pokret Gorana" Rogatica da po okončanju finansiranja predviđenih aktivnosti dostavi izvještaj o namjenskom utrošku sredstava.

Član 4.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 11-3-16-450-24/18
10. jula 2018. godine
Sarajevo

Zamjenik predsjedavajućeg
Vijeća ministara BiH
Mirko Šarović, s. r.

Temeljem članka 17. Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), članka 17. stavak (4) Zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 8/18) i Odluke o kriterijima za dodjelu sredstava interventne proračunske pričuve broj 11-3-16-450-1/18 od 09.02.2018. godine, zamjenik predsjedatelja Vijeća ministara Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU
O INTERVENTNOM KORIŠTENJU SREDSTAVA TEKUĆE PRORAČUNSKE PRIČUVE

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće proračunske pričuve Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu u iznosu od 1.000,00 KM (slovima: jednu tisuću konvertibilnih maraka) organizaciji "Pokret Gorana" Rogatica u svrhu jednokratne financijske potpore u svrhu pomoći pri realizaciji planiranih aktivnosti.

Članak 2.
(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove Odluke zaduženo je Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o financiranju institucija Bosne i Hercegovine, a uplata će se izvršiti na tekući račun organizacije "Pokret Gorana" Rogatica.

Članak 3.
(Izvješće o namjenskom utrošku sredstava)

Obvezuje se organizacija "Pokret Gorana" Rogatica da po okončanju financiranja predviđenih aktivnosti dostavi izvješće o namjenskom utrošku sredstava.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 11-3-16-450-24/18 10. srpnja 2018. godine Sarajevo	Zamjenik predsjedatelja Vijeća ministara BiH **Mirko Šarović**, v. r.

На основу члана 17. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), члана 17. став (4) Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину ("Службени гласник БиХ", број 8/18) и Одлуке о критеријумима за додјелу средстава интервентне буџетске резерве број 11-3-16-450-1/18 од 09.02.2018. године, замјеник предсједавајућег Савјета министара Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ
О ИНТЕРВЕНТНОМ КОРИШТЕЊУ СРЕДСТАВА ТЕКУЋЕ БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.
(Предмет Одлуке)

Одобравају се средства за интервентно кориштење текуће буџетске резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину у износу од 1.000,00 КМ (словима: једну хиљаду конвертибилних марака) организацији "Покрет Горана" Рогатица у сврху једнократне финансијске подршке у сврху помоћи при реализацији планираних активности.

Члан 2.
(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове Одлуке задужено је Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине, а уплата ће се извршити на текући рачун организације "Покрет Горана" Рогатица.

Члан 3.
(Извјештај о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се организација "Покрет Горана" Рогатица да по окончању финансирања предвиђених активности достави извјештај о намјенском утрошку средстава.

Члан 4.
(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 11-3-16-450-24/18 10. јула 2018. године Сарајево	Замјеник предсједавајућег Савјета министара БиХ **Мирко Шаровић**, с. р.

672

Na osnovu člana 17. Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), člana 17. stav (4) Zakona o Budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 8/18) i Odluke o kriterijima za dodjelu sredstava interventne budžetske rezerve broj 11-3-16-450-1/18 od 09.02.2018. godine, zamjenik predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU
O INTERVENTNOM KORIŠTENJU SREDSTAVA TEKUĆE BUDŽETSKE REZERVE

Član 1.
(Predmet Odluke)

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće budžetske rezerve Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu u iznosu od 3.000,00 KM (slovima: tri hiljade konvertibilnih maraka) Općinskoj boračkoj organizaciji "Ilidžanski borac" Istočna Ilidža u svrhu jednokratne finansijske podrške u svrhu pomoći pri realizaciji planiranih aktivnosti.

Član 2.
(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove Odluke zaduženo je Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine, a uplata će se izvršiti na tekući račun Općinske boračke organizacije "Ilidžanski borac" Istočna Ilidža.

Član 3.
(Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava)

Obavezuje se Općinska boračka organizacija "Ilidžanski borac" Istočna Ilidža da po okončanju finansiranja predviđenih aktivnosti dostavi izvještaj o namjenskom utrošku sredstava.

Član 4.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 11-3-16-450-25/18 10. jula 2018. godine Sarajevo	Zamjenik predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH **Mirko Šarović**, s. r.

Temeljem članka 17. Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), članka 17. stavak (4) Zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 8/18) i Odluke o kriterijima za dodjelu sredstava interventne proračunske pričuve broj 11-3-16-450-1/18 od 09.02.2018.

godine, zamjenik predsjedatelja Vijeća ministara Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU
O INTERVENTNOM KORIŠTENJU SREDSTAVA TEKUĆE PRORAČUNSKE PRIČUVE

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Odobravaju se sredstva za interventno korištenje tekuće proračunske pričuve Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu u iznosu od 3.000,00 KM (slovima: tri tisuće konvertibilnih maraka) Općinskoj boračkoj organizaciji "Ilidžanski borac" Istočna Ilidža u svrhu jednokratne financijske potpore u svrhu pomoći pri realizaciji planiranih aktivnosti.

Članak 2.
(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove Odluke zaduženo je Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o financiranju institucija Bosne i Hercegovine, a uplata će se izvršiti na tekući račun Općinske boračke organizacije "Ilidžanski borac" Istočna Ilidža.

Članak 3.
(Izvješće o namjenskom utrošku sredstava)

Obvezuje se Općinska boračka organizacija "Ilidžanski borac" Istočna Ilidža da po okončanju financiranja predviđenih aktivnosti dostavi izvješće o namjenskom utrošku sredstava.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 11-3-16-450-25/18 10. srpnja 2018. godine Sarajevo	Zamjenik predsjedatelja Vijeća ministara BiH **Mirko Šarović**, v. r.

На основу члана 17. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), члана 17. став (4) Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину ("Службени гласник БиХ", број 8/18) и Одлуке о критеријумима за додјелу средстава интервентне буџетске резерве број 11-3-16-450-1/18 од 09.02.2018. године, замјеник предсједавајућег Савјета министара Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ
О ИНТЕРВЕНТНОМ КОРИШТЕЊУ СРЕДСТАВА ТЕКУЋЕ БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.
(Предмет Одлуке)

Одобравају се средства за интервентно кориштење текуће буџетске резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину у износу од 3.000,00 КМ (словима: три хиљаде конвертибилних марака) Општинској борачкој организацији "Илиџански борац" Источна Илиџа у сврху једнократне финансијске подршке у сврху помоћи при реализацији планираних активности.

Члан 2.
(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове Одлуке задужено је Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине, а уплата ће се извршити на текући рачун Општинске борачке организације "Илиџански борац" Источна Илиџа.

Члан 3.
(Извјештај о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се Општинска борачка организација "Илиџански борац" Источна Илиџа да по окончању финансирања предвиђених активности достави извјештај о намјенском утрошку средстава.

Члан 4.
(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 11-3-16-450-25/18 10. јула 2018. године Сарајево	Замјеник предсједавајућег Савјета министара БиХ **Мирко Шаровић**, с. р.

MINISTARSTVO VANJSKE TRGOVINE I EKONOMSKIH ODNOSA BOSNE I HERCEGOVINE

673

Na osnovu člana 23. tačka f) Zakona o obilježavanju malog oružja, lakog naoružanja i pripadajuće municije ("Službeni glasnik BiH", broj 83/16) i člana 61. stav (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine donosi

UPUTSTVO
O UVJETIMA ZA DOBIJANJE OVLAŠTENJA ZA OBILJEŽAVANJE ORUŽJA I MUNICIJE

POGLAVLJE I - OPĆE ODREDBE

Član 1.
(Predmet)

Ovim Uputstvom propisuju se uvjeti za dobijanje ovlaštenja za obilježavanje oružja i municije i forma i sadržaj obrasca zahtjeva za izdavanje rješenja, u skladu sa Zakonom o obilježavanju malog oružja, lakog naoružanja i pripadajuće municije ("Službeni glasnik BiH", broj 83/16) (u daljem tekstu: Zakon).

Član 2.
(Značenje izraza)

(1) Izrazi korišteni u ovom Uputstvu imaju ista značenja kao i izrazi korišteni u Zakonu.
(2) Izrazi korišteni samo u muškom ili samo u ženskom rodu odnose se istovremeno na oba roda.

POGLAVLJE II - UVJETI ZA DOBIJANJE OVLAŠTENJA ZA OBILJEŽAVANJE ORUŽJA I MUNICIJE

Član 3.
(Uvjet za dobijanje ovlaštenja za obilježavanje oružja i municije Jedinstvenom proizvodnom oznakom)

Obilježavanje oružja i municije Jedinstvenom proizvodnom oznakom može vršiti samo lice koje je u Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (u daljem tekstu: Ministarstvo) upisano u Registar pravnih lica kojima je izdata dozvola za obavljanje proizvodnje naoružanja i vojne opreme, a koje u svom proizvodnom programu ima zastupljenu proizvodnju malog oružja, lakog naoružanja i pripadajuće municije.

Član 4.
(Uvjet za dobijanje ovlaštenja za obilježavanje oružja i municije Uvoznom oznakom ili Identifikacionom oznakom)

Obilježavanje oružja i municije Uvoznom oznakom i/ili Identifikacionom oznakom može vršiti samo lice koje je u Ministarstvu upisano u Registar pravnih lica kojima je izdata

dozvola za obavljanje proizvodnje naoružanja i vojne opreme ili je od nadležnog organa unutrašnjih poslova ovlašteno da se bavi prometom oružja i municije.

Član 5.

(Uvjet za dobijanje ovlaštenja za obilježavanje oružja i municije Oznakom o prijenosu ili izvozu)

(1) Obilježavanje oružja ili municije Oznakom o prijenosu ili izvozu može vršiti državni, entitetski ili lokalni organ, organizacija ili institucija vlasti, koja je nosilac zaliha i nadležna je za upravljanje ili korištenje oružja i municije i kojem je od strane Ministarstva izdato ovlaštenje za obilježavanje.

(2) Za potrebe nosioca zaliha i po njegovom pismenom zahtjevu, obilježavanje oružja ili municije iz stava (1) ovog člana može izvršiti lice koje već ima odobrenje za obilježavanje oružja i municije.

POGLAVLJE III - FORMA I SADRŽAJ OBRASCA ZAHTJEVA

Član 6.

(Zahtjev za dobijanje ovlaštenja za obilježavanje oružja i municije)

(1) Zahtjev za dobijanje ovlaštenja za obilježavanje oružja i municije iz čl. 3, 4. i 5. ovog Uputstva, podnosi se Ministarstvu na propisanom obrascu, koji se nalazi u Prilogu ovog Uputstva i čini njegov sastavni dio.

(2) Uz zahtjev iz stava (1) ovog člana, podnosilac zahtjeva je dužan dostaviti:

a) za oznake iz čl. 3. i 5. ovog Uputstva:
   1) sadržaj oznake odnosno naziv proizvođača, jednostavni geometrijski simbol ili alfa-numeričku oznaku koja se zahtijeva, odnosno, predlaže za stavljanje na oružje i municiju;
   2) pojašnjenje elemenata oznake;
   3) tehničke karakteristike oznake;
   4) preciziranje mjesta stavljanja oznake na bitnom konstrukcionom dijelu, za svaki model odnosno tip oružja ili municije;
   5) metodu označavanja; i
   6) dokaz o uplaćenoj administrativnoj taksi u iznosu od 5.00 KM za podnošenje zahtjeva i 15.00 KM za izdavanje ovlaštenja;

b) za oznake iz člana 4. ovog Uputstva:
   1) izjavu podnosioca zahtjeva o posjedovanju mašine, alata ili uređaja za obilježavanje oružja i municije i o stručnoj osposobljenosti kadrova za obavljanje poslova obilježavanja;
   2) dokument nadležnog organa unutrašnjih poslova za obavljanje djelatnosti prometa oružjem i municijom;
   3) preciziranje mjesta stavljanja oznake na bitnom konstrukcionom dijelu, za svaki model odnosno tip oružja ili pakovanje municije;
   4) metodu označavanja i
   5) dokaz o uplaćenoj administrativnoj taksi od 5.00 KM za podnošenje zahtjeva i 15.00 KM za izdavanje ovlaštenja.

Član 7.

(Stupanje na snagu)

Ovo Uputstvo stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 05-4-20-2599/18
06. jula 2018. godine
Sarajevo

Ministar
Mirko Šarović, s. r.

PRILOG

1.	Naziv pravnog lica: Adresa: Mjesto: Broj telefona/faksa: E-mail:	Broj zahtjeva: Datum podnošenja zahtjeva:

BOSNA I HERCEGOVINA
Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa
SARAJEVO

	Z A H T J E V ZA DOBIJANJE OVLAŠTENJA ZA OBILJEŽAVANJE	ORUŽJA	MUNICIJE
2.	Jedinstvenom proizvodnom oznakom (JPO) ☐	☐	☐
3.	Uvoznom oznakom (UO) ☐	☐	☐
4.	Identifikacionom oznakom (IOO / IOM) ☐	☐	☐
5.	Oznaka o prijenosu ili izvozu (OPI) ☐	☐	☐

6.	**PODACI ZA JPO, OPI, IOO i IOM**	na oružju	na pakovanju oružja	na municiji	na pakovanju municije
6.1	Oznaka				
6.2	Metoda označavanja **Oružje/municija** - livenje - žigosanje - graviranje - laserko urezivanje -_____ -_____ -_____ **Pakovanje** - visoka štampa - duboka štampa - ravna štampa - sito štampa - digitalna štampa -_____ -_____				
6.3	Tehničke karakteristike oznake				
6.4	Mjesto oznake				

7.	PODACI ZA UO			
		na oružju	na pakovanju oružja	na pakovanju municije
7.1	Metoda označavanja			
	Oružje - livenje - žigosanje - graviranje - laserko urezivanje -_____ -_____ -_____	**Pakovanje** - visoka štampa - duboka štampa - ravna štampa - sito štampa - digitalna štampa -_____ -_____			
7.2	Tehničke karakteristike oznake			
7.3	Mjesto oznake			

8.	PODACI O ODGOVORNOJ OSOBI	Ime i prezime:	
		Pozicija:	
		Broj telefona/faksa:	

9.	**Dokumentacija koja se prilaže uz Zahtjev** (u skladu sa članom 6. (2) Uputstva o uvjetima za dobijanje ovlaštenja za obilježavanje oružja i municije)

Ime, prezime i pozicija	Potpis	Datum	Pečat
_____	_____	_____	○

Temeljem članka 23. točka f) Zakona o obilježavanju malog oružja, lakog naoružanja i pripadajućeg streljiva ("Službeni glasnik BiH", broj 83/16) i članka 61. stavak (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine donosi

UPUTU
O UVJETIMA ZA DOBIVANJE OVLAŠTENJA ZA OBILJEŽAVANJE ORUŽJA I STRELJIVA

POGLAVLJE I - OPĆE ODREDBE

Članak 1.
(Predmet)

Ovom Uputom propisuju se uvjeti za dobivanje ovlaštenja za obilježavanje oružja i streljiva i forma i sadržaj obrasca zahtjeva za izdavanje rješenja, u skladu sa Zakonom o obilježavanju malog oružja, lakog naoružanja i pripadajućeg streljiva ("Službeni glasnik BiH", broj 83/16) (u daljnjem tekstu: Zakon).

Članak 2.
(Značenje izraza)

(1) Izrazi korišteni u ovoj Uputi imaju ista značenja kao i izrazi korišteni u Zakonu.
(2) Izrazi korišteni samo u muškom ili samo u ženskom rodu odnose se istodobno na oba roda.

POGLAVLJE II - UVJETI ZA DOBIVANJE OVLAŠTENJA ZA OBILJEŽAVANJE ORUŽJA I STRELJIVA

Članak 3.
(Uvjet za dobivanje ovlaštenja za obilježavanje oružja i streljiva Jedinstvenom proizvodnom oznakom)

Obilježavanje oružja i streljiva Jedinstvenom proizvodnom oznakom može vršiti samo osoba koja je u Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) upisana u Registar pravnih osoba kojima je izdano dopuštenje za obavljanje proizvodnje naoružanja i vojne opreme, a koja u svom proizvodnom programu ima zastupljenu proizvodnju malog oružja, lakog naoružanja i pripadajućeg streljiva.

Članak 4.
(Uvjet za dobivanje ovlaštenja za obilježavanje oružja i streljiva Uvoznom oznakom ili Identifikacijskom oznakom)

Obilježavanje oružja i streljiva Uvoznom oznakom i/ili Identifikacijskom oznakom može vršiti samo osoba koja je u Ministarstvu upisana u Registar pravnih osoba kojima je izdano dopuštenje za obavljanje proizvodnje naoružanja i vojne opreme ili je od nadležnog tijela unutarnjih poslova ovlaštena da se bavi prometom oružja i streljiva.

Članak 5.
(Uvjet za dobivanje ovlaštenja za obilježavanje oružja i streljiva Oznakom o prijenosu ili izvozu)

(1) Obilježavanje oružja ili streljiva Oznakom o prijenosu ili izvozu može vršiti državno, entitetsko ili lokalno tijelo, organizacija ili institucija vlasti, koja je nositelj zaliha i nadležna je za upravljanje ili korištenje oružja i streljiva i kojem je od strane Ministarstva izdano ovlaštenje za obilježavanje.
(2) Za potrebe nositelja zaliha i po njegovom pismenom zahtjevu, obilježavanje oružja ili streljiva iz stavka (1) ovog članka može izvršiti osoba koja već ima odobrenje za obilježavanje oružja i streljiva.

POGLAVLJE III - FORMA I SADRŽAJ OBRASCA ZAHTJEVA

Članak 6.
(Zahtjev za dobivanje ovlaštenja za obilježavanje oružja i streljiva)

(1) Zahtjev za dobivanje ovlaštenja za obilježavanje oružja i streljiva iz čl. 3, 4. i 5. ove Upute, podnosi se Ministarstvu na propisanom obrascu koji se nalazi u Prilogu ove Upute i čini njegov sastavni dio.
(2) Uz zahtjev iz stavka (1) ovog članka, podnositelj zahtjeva je dužan dostaviti:
   a) za oznake iz čl. 3. i 5. ove Upute:
      1) sadržaj oznake odnosno naziv proizvođača, jednostavni geometrijski simbol ili alfa-numeričku oznaku koja se zahtijeva, odnosno, predlaže za stavljanje na oružje i streljivo;
      2) pojašnjenje elemenata oznake;
      3) tehničke karakteristike oznake;
      4) preciziranje mjesta stavljanja oznake na bitnom konstrukcijskom dijelu, za svaki model odnosno tip oružja ili streljiva;
      5) metodu označavanja; i
      6) dokaz o uplaćenoj administrativnoj pristojbi u iznosu od 5.00 KM za podnošenje zahtjeva i 15.00 KM za izdavanje ovlaštenja;
   b) za oznake iz članka 4. ove Upute:
      1) izjavu podnositelja zahtjeva o posjedovanju stroja, alata ili uređaja za obilježavanje oružja i streljiva i o stručnoj osposobljenosti kadrova za obavljanje poslova obilježavanja;
      2) dokument nadležnog tijela unutarnjih poslova za obavljanje djelatnosti prometa oružjem i streljivom;
      3) preciziranje mjesta stavljanja oznake na bitnom konstrukcijskom dijelu, za svaki model odnosno tip oružja ili pakiranje streljiva;
      4) metodu označavanja i
      5) dokaz o uplaćenoj administrativnoj pristojbi od 5.00 KM za podnošenje zahtjeva i 15.00 KM za izdavanje ovlaštenja.

Članak 7.
(Stupanje na snagu)

Ova Uputa stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 05-4-20-2599/18
06. srpnja 2018. godine
Sarajevo

Ministar
Mirko Šarović, v. r.

PRILOG

1.	Naziv pravne osobe: Adresa: Mjesto: Broj telefona/faksa: E-mail:	Broj zahtjeva: Datum podnošenja zahtjeva:

BOSNA I HERCEGOVINA
Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa
SARAJEVO

	Z A H T J E V ZA DOBIJANJE OVLAŠTENJA ZA OBILJEŽAVANJE	ORUŽJA	STRELJIVA
2.	Jedinstvenom proizvodnom oznakom (JPO) ☐	☐	☐
3.	Uvoznom oznakom (UO) ☐	☐	☐
4.	Identifikacijskom oznakom (IOO / IOM) ☐	☐	☐
5.	Oznaka o prijenosu ili izvozu (OPI) ☐	☐	☐

6.	**PODACI ZA JPO, OPI, IOO i IOM**				
		na oružju	na pakiranju oružja	na streljivu	na pakiranju streljiva
6.1	Oznaka				
6.2	Metoda označavanja **Oružje/streljivo** - livenje - žigosanje - graviranje - laserko urezivanje -_____ -_____ -_____ **Pakiranje** - visoki tisak - duboki tisak - ravni tisak - sitotisak - digitalni tisak -_____ -_____				
6.3	Tehničke karakteristike oznake				
6.4	Mjesto oznake				

7.	PODACI ZA UO			
		na oružju	na pakiranju oružja	na pakiranju streljiva
7.1	Metoda označavanja			
	Oružje - lijevanje - žigosanje - graviranje - laserko urezivanje -_____ -_____ -_____	**Pakiranje** - visoki tisak - duboki tisak - ravni tisak - sitotisak - digitalni tisak -_____ -_____		
7.2	Tehničke karakteristike oznake			
7.3	Mjesto oznake			

8.	PODACI O ODGOVORNOJ OSOBI	Ime i prezime:	
		Pozicija:	
		Broj telefona/faksa:	

9.	**Dokumentacija koja se prilaže uz Zahtjev** (u skladu sa člankom 6. (2) Upute o uvjetima za dobivanje ovlaštenja za obilježavanje oružja i streljiva)

Ime, prezime i pozicija	Potpis	Datum	Žig
_____	_____	_____	○

На основу члана 23. тачка ф) Закона о обиљежавању малог оружја, лаког наоружања и припадајуће муниције ("Службени гласник БиХ", број 83/16) и члана 61. став (2) Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02 и 102/09), министар спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине доноси

УПУТСТВО
О УСЛОВИМА ЗА ДОБИЈАЊЕ ОВЛАШТЕЊА ЗА ОБИЉЕЖАВАЊЕ ОРУЖЈА И МУНИЦИЈЕ

ПОГЛАВЉЕ I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.
(Предмет)

Овим Упутством прописују се услови за добијање овлаштења за обиљежавање оружја и муниције и форма и садржај обрасца захтјева за издавање рјешења, у складу са Законом о обиљежавању малог оружја, лаког наоружања и припадајуће муниције ("Службени гласник БиХ", број 83/16) (у даљем тексту: Закон).

Члан 2.
(Значење израза)

(1) Изрази кориштени у овом Упутству имају иста значења као и изрази кориштени у Закону.
(2) Изрази кориштени само у мушком или само у женском роду односе се истовремено на оба рода.

ПОГЛАВЉЕ II - УСЛОВИ ЗА ДОБИЈАЊЕ ОВЛАШТЕЊА ЗА ОБИЉЕЖАВАЊЕ ОРУЖЈА И МУНИЦИЈЕ

Члан 3.
(Услов за добијање овлаштења за обиљежавање оружја и муниције Јединственом производном ознаком)

Обиљежавање оружја и муниције Јединственом производном ознаком може вршити само лице које је у Министарству спољне трговине и економских односа БиХ (у даљем тексту: Министарство) уписано у Регистар правних лица којима је издата дозвола за обављање производње наоружања и војне опреме, а које у свом производном програму има заступљену производњу малог оружја, лаког наоружања и припадајуће муниције.

Члан 4.
(Услов за добијање овлаштења за обиљежавање оружја и муниције Увозном ознаком или Идентификационом ознаком)

Обиљежавање оружја и муниције Увозном ознаком и/или Идентификационом ознаком може вршити само лице које је у Министарству уписано у Регистар правних лица којима је издата дозвола за обављање производње наоружања и војне опреме или је од надлежног органа унутрашњих послова овлаштено да се бави прометом оружја и муниције.

Члан 5.
(Услов за добијање овлаштења за обиљежавање оружја и муниције Ознаком о преносу или извозу)

(1) Обиљежавање оружја или муниције Ознаком о преносу или извозу може вршити државни, ентитетски или локални орган, организација или институција власти, која је носилац залиха и надлежна је за управљање или кориштење оружја и муниције и којем је од стране Министарства издато овлаштење за обиљежавање.
(2) За потребе носиоца залиха и по његовом писменом захтјеву, обиљежавање оружја или муниције из става (1) овог члана може извршити лице које већ има одобрење за обиљежавање оружја и муниције.

ПОГЛАВЉЕ III - ФОРМА И САДРЖАЈ ОБРАСЦА ЗАХТЈЕВА

Члан 6.
(Захтјев за добијање овлаштења за обиљежавање оружја и муниције)

(1) Захтјев за добијање овлаштења за обиљежавање оружја и муниције из чл. 3, 4. и 5. овог Упутства, подноси се Министарству на прописаном обрасцу, који се налази у Прилогу овог Упутства и чини његов саставни дио.
(2) Уз захтјев из става (1) овог члана, подносилац захтјева је дужан доставити:
   а) за ознаке из чл. 3. и 5. овог Упутства:
      1) садржај ознаке односно назив произвођача, једноставни геометријски симбол или алфа-нумеричку ознаку која се захтијева, односно, предлаже за стављање на оружје и муницију;
      2) појашњење елемената ознаке;
      3) техничке карактеристике ознаке;
      4) прецизирање мјеста стављања ознаке на битном конструкционом дијелу, за сваки модел односно тип оружја или муниције;
      5) методу означавања; и
      6) доказ о уплаћеној административној такси у износу од 5.00 КМ за подношење захтјева и 15.00 КМ за издавање овлаштења;
   б) за ознаке из члана 4. овог Упутства:
      1) изјаву подносиоца захтјева о посједовању машине, алата или уређаја за обиљежавање оружја и муниције и о стручној оспособљености кадрова за обављање послова обиљежавања;
      2) документ надлежног органа унутрашњих послова за обављање дјелатности промета оружјем и муницијом;
      3) прецизирање мјеста стављања ознаке на битном конструкционом дијелу, за сваки модел односно тип оружја или паковање муниције;
      4) методу означавања и
      5) доказ о уплаћеној административној такси од 5.00 КМ за подношење захтјева и 15.00 КМ за издавање овлаштења.

Члан 7.
(Ступање на снагу)

Ово Упутство ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 05-4-20-2599/18
06. јула 2018. године
Сарајево

Министар
Мирко Шаровић, с. р.

ПРИЛОГ

1.	Назив правног лица: Адреса: Мјесто: Број телефона/факса: И-мејл:	Број захтјева: Датум подношења захтјева:

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Министарство спољне трговине и економских односа
САРАЈЕВО

	З А Х Т Ј Е В ЗА ДОБИЈАЊЕ ОВЛАШТЕЊА ЗА ОБИЈЕЖАВАЊЕ	ОРУЖЈА	МУНИЦИЈА
2.	Јединственом производном ознаком (ЈПО) ☐	☐	☐
3.	Увозном ознаком (УО) ☐	☐	☐
4.	Идентификационом ознаком (ИОО / ИОМ) ☐	☐	☐
5.	Ознака о преносу или извозу (ОПИ) ☐	☐	☐

6.	**ПОДАЦИ ЗА ЈПО, ОПИ, ИОО и ИОМ**				
		на оружју	на паковању оружја	на муницији	на паковању муниције
6.1	Ознака				
6.2	Метода означавања **Оружје/муниција** - ливење - жигосање - гравирање - ласерско урезивање -_____ -_____ -_____ **Паковање** - висока штампа - дубока штампа - равна штампа - сито штампа -дигитална штампа -_____ -_____				
6.3	Техничке карактеристике ознаке				
6.4	Мјесто ознаке				

7.	ПОДАЦИ ЗА УО			
		на оружју	на паковању оружја	на паковању муниције
7.1	Метода означавања			
	Оружје - ливење - жигосање - гравирање - ласерско урезивање -_____ -_____ -_____	**Паковање** - висока штампа - дубока штампа - равна штампа - сито штампа - дигитална штампа -_____ -_____		
7.2	Техничке карактеристике ознаке			
7.3	Мјесто ознаке			

8.	ПОДАЦИ О ОДГОВОРНОЈ ОСОБИ	Име и презиме:	
		Позиција:	
		Број телефона/факса:	

9.	**Документација која се прилаже уз Захтјев** (у складу са чланом 6. (2) Упутства о условима за добијање овлаштења за обиљежавање оружја и муниције)

Име, презиме и позиција	Потпис	Датум	Печат
_____	_____	_____	○

674

Na osnovu člana 23. tač. a), b), c), d), e), g) i h) Zakona o obilježavanju malog oružja, lakog naoružanja i pripadajuće municije ("Službeni glasnik BiH", broj 83/16) i člana 61. stav 2. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK
O POSTUPCIMA I METODAMA OBILJEŽAVANJA ORUŽJA I MUNICIJE

Član 1.
(Predmet)

Ovim Pravilnikom se propisuju procedure, mjesto i formati oznaka, postupci i metode obilježavanja oružja i municije koji se proizvode u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH), uvoze u BiH i koji se prenose za trajnu civilnu upotrebu ili se izvoze iz BiH, vođenje evidencije o oznakama na oružju i municiji, troškovi obilježavanja i inspekcijski nadzor, u skladu sa Zakonom o obilježavanju malog oružja, lakog naoružanja i pripadajuće municije ("Službeni glasnik BiH", broj 83/16) (u daljem tekstu: Zakon).

Član 2.
(Izuzetak od primjene)

Odredbe ovog Pravilnika ne odnose se na oružje i municiju koji se uvoze u BiH, a koji su već od strane proizvođača oružja i municije, na zahtjev uvoznika, označeni uvoznom oznakom koja sadrži podatke o zemlji uvoza i godini uvoza u BiH.

Član 3.
(Značenje izraza)

(1) Izrazi korišteni u ovom Pravilniku imaju ista značenja kao i izrazi korišteni u Zakonu.
(2) Izrazi korišteni samo u muškom ili u samo ženskom rodu odnose se istovremeno na oba roda.

Član 4.
(Metode obilježavanja)

(1) Obilježavanje podrazumijeva proces označavanja oružja i municije, odnosno pakovanja oružja i municije jedinstvenom proizvodnom oznakom (u daljem tekstu: JPO), uvoznom oznakom (u daljem tekstu: UO) ili identifikacionom oznakom oružja ili municije (u daljem tekstu: IOO/IOM), te oznakom o prijenosu ili izvozu oružja ili municije (u daljem tekstu: OPI), stavljanjem oznaka na bitni konstrukcioni dio oružja i municije i pakovanja oružja i municije.
(2) Obilježavanje oružja i municije, ovisno od tehnološkog odnosno proizvodnog procesa vrši se metodama hladnog i toplog obilježavanja.
(3) Obilježavanje pakovanja oružja i municije vrši se stavljanjem oznake na pakovanje ili na posebnu etiketu koja se stavlja na pakovanje oružja ili municije.

Član 5.
(Mjesto oznake)

Oznaka se stavlja na najmanje jedan bitni konstrukcioni dio oružja i municije, bez obzira da li se taj dio ugrađuje u sam finalni proizvod ili je taj konstrukcioni dio namijenjen za dalju prodaju.

Član 6.
(Obilježavanje oružja i municije i pakovanja oružja ili municije JPO-om)

(1) JPO na oružju i municiji treba biti stavljena na vidno mjesto, minimalne veličine 2 mm na oružju, odnosno 1 mm na municiji, minimalne dubine 0,2 mm, te treba biti trajna i otporna tokom cijelog vijeka trajanja u normalnim uvjetima korištenja i nepodložna lakom brisanju, mijenjanju ili uklanjanju.
(2) JPO koja se stavlja na oružje i pakovanje oružja, u skladu sa članom 4. stav (3) ovog Pravilnika, sadrži sljedeće elemente:
   a) međunarodnu oznaku ISO za Bosnu i Hercegovinu "BA",
   b) naziv proizvođača, jednostavni geometrijski simbol ili alfa-numeričku oznaku-minimalno dva znaka, za koju je Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (u daljem tekstu: Ministarstvo), na zahtjev proizvođača, donijelo rješenje o određivanju oznake proizvođača koja se stavlja na oružje ili municiju,
   c) godinu proizvodnje-minimalno dva posljednja broja godine u kojoj je oružje proizvedeno, i
   d) serijski broj.
(3) JPO koja se stavlja na municiju sadrži sljedeće elemente:
   a) naziv proizvođača, jednostavni geometrijski simbol ili alfa-numeričku oznaku - minimalno dva znaka, za koju je Ministarstvo, na zahtjev proizvođača, donijelo rješenje o određivanju oznake proizvođača koja se stavlja na oružje ili municiju,
   b) godinu proizvodnje-minimalno dva posljednja broja godine u kojoj je municija proizvedena,
   c) oznaku kalibra izraženu u inčima ili milimetrima, i
   d) međunarodnu oznaku ISO za Bosnu i Hercegovinu "BA", za municiju kalibra 20 mm i većeg.
(4) Izuzetak od primjene odredbe iz stava (3) ovog člana postoji u sljedećim slučajevima:
   a) kod označavanja municije sa ivičnim/rubnim paljenjem kalibra 5,56 mm koja minimalno mora biti označena oznakom proizvođača,
   b) kod inicijalnih sredstava kod kojih se označavanje vrši samo na pakovanjima i
(5) JPO koja se stavlja na pakovanjima municije sadrži sljedeće elemente:
   a) međunarodnu oznaku ISO za Bosnu i Hercegovinu "BA",
   b) naziv proizvođača, jednostavni geometrijski simbol ili alfa-numeričku oznaku - minimalno dva znaka, za koje je Ministarstvo, na zahtjev proizvođača, donijelo rješenje o određivanju oznake proizvođača koja se stavlja na oružje ili municiju,
   c) godinu proizvodnje-minimalno dva posljednja broja godine u kojoj je municija proizvedena,
   d) oznaku kalibra izraženu u inčima ili milimetrima,
   e) oznaku modela,
   f) broj komada municije u pakovanju, i
   g) broj lota municije.
(6) U izuzetnim slučajevima i uz ispunjenje uvjeta iz člana 9. stav (5) Zakona, JPO na oružju i municiji može sadržavati i druge podatke izuzev onih navedenih u st. (2) i (3) ovog člana.

Član 7.
(Obilježavanje oružja UO-om, IOO-om i OPI-om)

(1) UO na oružju, IOO i OPI stavljaju se uz postojeću JPO, s tim da se moraju vidno razlikovati od JPO.
(2) Ukoliko oznake iz stava (1) ovog člana nije moguće staviti uz postojeću JPO, oznake se stavljaju na drugo pogodno mjesto istog konstrukcionog dijela oružja na kome se nalazi JPO.
(3) Oznake iz stava (1) ovog člana trebaju biti stavljene na vidnom mjestu, minimalne veličine 2 mm, minimalne dubine 0,1 mm, ukoliko se stavljaju na metal, odnosno 0,2 mm ukoliko se stavljaju na nemetal (polimer), te trebaju biti trajne i otporne tokom cijelog vijeka trajanja u normalnim

uvjetima korištenja i nepodložne lakom brisanju, mijenjanju ili uklanjanju.

Član 8.
(Obilježavanje municije UO-om, IOM-om i OPI-om)

UO municije, IOM ili OPI, stavljaju se na svako pakovanje municije koje se uvozi u BiH, odnosno prenosi ili izvozi iz zaliha bilo kog nivoa vlasti u BiH.

Član 9.
(Format UO)

UO koja se stavlja na oružje, pakovanja oružja i pakovanja municije sadrži sljedeće elemente:

a) međunarodnu oznaku ISO za Bosnu i Hercegovinu "BA", i
b) godinu uvoza, minimalno dva posljednja broja godine u kojoj su oružje i municija uvezeni.

Član 10.
(Format IOO/IOM)

Identifikaciona oznaka koja se stavlja na oružje, pakovanje oružja, odnosno na pakovanje municije sadrži sljedeće elemente:

a) naziv ovlaštenog lica za obilježavanje, jednostavni geometrijski simbol ili alfa-numeričku oznaku, minimalno dva znaka, za koju je Ministarstvo, na zahtjev pravne osobe ili ustanove donijelo rješenje o određivanju oznake ovlaštene osobe, i
b) redni broj uvoza oružja ili pakovanja municije u BiH, iz Podregistra 5. ili Podregistra 6. Priloga ovog Pravilnika, koji su sastavni dio evidencije ovlaštene osobe u godini uvoza oružja ili pakovanja municije.

Član 11.
(Format OPI)

OPI koja se stavlja na oružje, pakovanje oružja odnosno na pakovanje municije sadrži sljedeće elemente:

a) međunarodnu oznaku ISO za Bosnu i Hercegovinu "BA",
b) naziv nosioca zaliha, jednostavni geometrijski simbol ili alfa-numeričku oznaku, minimalno dva znaka, za koju je Ministarstvo, na zahtjev nosioca zaliha, donijelo rješenje o određivanju oznake nosioca zaliha,
c) godinu prijenosa odnosno izvoza, minimalno dva posljednja broja godine izvoza ili prijenosa oružja ili municije, i
d) redni broj prenesenog odnosno izvezenog oružja/pakovanja municije iz BiH, iz Podregistra 7. ili Podregistra 8. Priloga ovog Pravilnika, koji su sastavni dijelovi evidencija nosioca zaliha u godini prijenosa odnosno izvoza.

Član 12.
(Troškovi obilježavanja i potvrda o izvršenom obilježavanju uvezenog, izvezenog ili prenesenog oružja i municije)

(1) Troškove obilježavanja uvezenog oružja i municije snosi uvoznik.
(2) Troškove obilježavanja oružja i municije koji se prenose ili izvoze snosi nosilac zaliha.
(3) Ovlašteno lice koje vrši obilježavanje uvezenog oružja i municije je dužno da za izvršeno obilježavanje izda pismenu potvrdu, izuzev ukoliko je ovlašteno lice istovremeno i uvoznik oružja koje je predmet obilježavanja.
(4) U slučaju oštećenja odnosno narušavanja tehničkog kvaliteta i svojstava oružja ili municije, do kojeg je došlo u postupku stavljanja oznake, odnosno obilježavanja, troškove naknade za nastalo oštećenje snosi lice koje je izvršilo stavljanje oznake.

Član 13.
(Evidencije)

(1) Evidencije iz člana 15. Zakona vode se u formi podregistara iz Priloga koji je sastavni dio ovog Pravilnika.
(2) Evidencije o oznakama na proizvedenom oružju koje se obilježava JPO-om, vode se u Podregistru 1. Priloga ovog Pravilnika.
(3) Evidencije o oznakama na proizvedenoj municiji koja se obilježava JPO-om, vode se u Podregistru 2. Priloga ovog Pravilnika.
(4) Evidencije o uvezenom oružju koje se obilježava UO-om, vode se u Podregistru 3. Priloga ovog Pravilnika.
(5) Evidencije o uvezenoj municiji koja se obilježava UO-om, vode se u Podregistru 4. Priloga ovog Pravilnika.
(6) Evidencije o uvezenom oružju bez originalnih oznaka koje se obilježava IOO-om, vode se u Podregistru 5. Priloga ovog Pravilnika.
(7) Evidencije o uvezenoj municiji bez originalnih oznaka, koja se obilježava IOM-om, vode se u Podregistru 6. Priloga ovog Pravilnika.
(8) Evidencije o prijenosu ili izvozu oružja koje se obilježava OPI-om, vode se u Podregistru 7. Priloga ovog Pravilnika.
(9) Evidencije o prijenosu ili izvozu municije koja se obilježava OPI-om, vode se u Podregistru 8. Priloga ovog Pravilnika.

Član 14.
(Inspekcijski nadzor)

(1) Inspekcijski nadzor nad licima koja imaju obaveze ili ovlaštenje za obilježavanje oružja ili municije vrši Ministarstvo, radi utvrđivanja da li se obilježavanje oružja ili municije vrši u skladu s odredbama Zakona i podzakonskih akata donesenih u skladu s Zakonom.
(2) Inspekcijski nadzor iz stava (1) ovog člana vrši se neposrednom kontrolom obilježenog oružja, municije i pakovanja oružja i municije i neposrednim uvidom u dokumentaciju lica koja imaju obavezu ili ovlaštenje za obilježavanje i ima za cilj da se utvrdi:
   a) da li su oznake na oružju i municiji odnosno pakovanjima oružja ili municije stavljene u skladu sa rješenjem Ministarstva, na predviđenom mjestu i u propisanoj formi,
   b) da li oznake, po svojim fizičkim karakteristikama, odgovaraju karakteristikama propisanim u čl. 5. - 11. ovog Pravilnika,
   c) da li su oznake stavljene u propisanom roku, u skladu sa odredbama čl. 4 - 6. Zakona, i
   d) da li se evidencija o oznakama vodi u skladu sa odredbama čl. 15., 17. i 18. Zakona i člana 13. ovog Pravilnika.
(3) Inspekcijski nadzor obavljaju ovlašteni državni službenici Ministarstva, a ako su za obavljanje nadzora potrebna posebna stručna znanja, mogu se angažirati i državni službenici iz drugih organa uprave, kao i specijalizirana lica.

Član 15.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a počinje se primjenjivati od 01. januara 2019. godine.

Broj 05-4-20-2600/18
06. jula 2018. godine
Sarajevo

Ministar
Mirko Šarović, s. r.

PRILOG

Podregistar 1.
Proizvedeno oružje (JPO)

(Naziv nosioca ovlaštenja za obilježavanje oružja i municije)

Proizvodna oznaka oružja/pakovanja				Marka /naziv proizvođača	Model oružja	Kalibar		Mjesto oznake na vatrenom oružju	Krajnji korisnik	Zemlja krajnjeg korisnika	Datum upisa (dd.mm.gg)	Napomena
Zemlja proizvodnje	Naziv proizvođača	Serijski broj	Godina proizvodnje			(mm)	(inč)					
BA												

Podregistar 2.
Proizvedena municija (JPO)

(Naziv nosioca ovlaštenja za obilježavanje oružja i municije)

Proizvodna oznaka municije							Vrsta municije	Krajnji korisnik	Zemlja krajnjeg korisnika	Datum upisa (dd.mm.gg)	Napomena
Tijelo/Upaljač/Pakovanje	Tijelo/Upaljač/Pakovanje	Tijelo/Upaljač/Pakovanje		Tijelo/Upaljač/Pakovanje kalibar>20mm	Pakovanje	Pakovanje					
Oznaka proizvođača	Godina proizvodnje	Kalibar		Zemlja proizvodnje	Lot broj	Broj komada					
		(mm)	(inč)								
				BA							

PRILOG

Podregistar 3.
Uvezeno oružje (UO)

(Naziv nosioca ovlaštenja za obilježavanje oružja i municije)

Uvozna oznaka oružja		Marka /naziv proizvođača	Model oružja	Kalibar		Serijski broj	Zemlja proizvodnje	Godina proizvodnje	Mjesto oznake na vatrenom oružju	Uvoznik	Datum upisa (dd.mm.gg)	Napomena
Zemlja uvoza	Godina uvoza			(mm)	(inč)							
BA												

Podregistar 4.
Uvezena municija / na pakovanju (UO)

(Naziv nosioca ovlaštenja za obilježavanje oružja i municije)

Uvozna oznaka municije		Marka /naziv proizvođača	Kalibar		Vrsta municije	Lot broj	Godina proizvodnje	Zemlja proizvodnje	Broj komada/ broj jedinica pakovanja	Uvoznik	Datum upisa (dd.mm.gg)	Napomena
Zemlja uvoza	Godina uvoza		(mm)	(inč)								
BA												

PRILOG

Podregistar 5.
Uvezeno oružje bez originalnih oznaka (IOO)

(Naziv nosioca ovlaštenja za obilježavanje oružja i municije)

Identifikaciona oznaka oružja				Model oružja	Kalibar		Marka /naziv proizvođača (ako je prepoznatljivo)	Serijski broj (ako je prepoznatljivo)	Zemlja proizvodnje (ako je prepoznatljivo)	Godina proizvodnje (ako je prepoznatljivo)	Mjesto oznake na vatrenom oružju	Uvoznik	Datum upisa (dd.mm.gg)	Napomena
Zemlja uvoza	Godina uvoza	Oznaka ovlaštenog lica	Redni broj uvoza		(mm)	(inč)								
BA														

Podregistar 6.
Uvezena municija bez originalnih oznaka / na pakovanju (IOM)

(Naziv nosioca ovlaštenja za obilježavanje oružja i municije)

Identifikaciona oznaka municije				Vrsta municije	Kalibar		Marka /naziv proizvođača (ako je prepoznatljivo)	Lot broj (ako je prepoznatljivo)	Zemlja proizvodnje (ako je prepoznatljivo)	Godina proizvodnje (ako je prepoznatljivo)	Broj komada/ broj jedinica pakovanja	Uvoznik	Datum upisa (dd.mm.gg)	Napomena
Zemlja uvoza	Godina uvoza	Oznaka ovlaštenog lica	Redni broj uvoza		(mm)	(inč)								
BA														

PRILOG

Podregistar 7.
Prijenos / izvoz oružja (OPI)

(Naziv nosioca ovlaštenja za obilježavanje oružja i municije)

Oznaka o prijenosu/izvozu					Marka /naziv proizvođača	Model oružja	Kalibar		Serijski broj	Zemlja proizvodnje	Godina proizvodnje	Mjesto oznake na vatrenom oružju	Krajnji korisnik	Zemlja krajnjeg korisnika	Datum upisa (dd.mm.gg)	Napomena
Zemlja prijenosa/izvoza	Oznaka nosioca zaliha	Godina		Redni broj prijenosa/izvoza			(mm)	(inč)								
		Prijenosa	Izvoza													
BA																

Podregistar 8.
Prijenos / izvoz municije na pakovanju (OPI)

(Naziv nosioca ovlaštenja za obilježavanje oružja i municije)

Oznaka o prijenosu/izvozu					Marka /naziv proizvođača	Vrsta municije	Kalibar		Lot broj	Zemlja proizvodnje	Godina proizvodnje	Broj komada/ broj jedinica pakovanja	Krajnji korisnik	Zemlja krajnjeg korisnika	Datum upisa (dd.mm.gg)	Napomena
Zemlja prijenosa/izvoza	Oznaka nosioca zaliha	Godina		Redni broj prijenosa/izvoza			(mm)	(inč)								
		Prijenosa	Izvoza													
BA																

Temeljem članka 23. toč. a), b), c), d), e), g) i h) Zakona o obilježavanju malog oružja, lakog naoružanja i pripadajućeg streljiva ("Službeni glasnik BiH", broj 83/16) i članka 61. stavak 2. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK
O POSTUPCIMA I METODAMA OBILJEŽAVANJA ORUŽJA I STRELJIVA

Članak 1.
(Predmet)

Ovim Pravilnikom se propisuju procedure, mjesto i formati oznaka, postupci i metode obilježavanja oružja i streljiva koji se proizvode u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH), uvoze u BiH i koji se prenose za trajnu civilnu uporabu ili se izvoze iz BiH, vođenje evidencije o oznakama na oružju i streljivu, troškovi obilježavanja i inspekcijski nadzor, u skladu sa Zakonom o obilježavanju malog oružja, lakog naoružanja i pripadajućeg streljiva ("Službeni glasnik BiH", broj 83/16) (u daljnjem tekstu: Zakon).

Članak 2.
(Izuzeća od primjene)

Odredbe ovog Pravilnika ne odnose se na oružje i streljivo koji se uvoze u BiH, a koji su već od strane proizvođača oružja i streljiva, na zahtjev uvoznika, označeni uvoznom oznakom koja sadrži podatke o zemlji uvoza i godini uvoza u BiH.

Članak 3.
(Značenje izraza)

(1) Izrazi korišteni u ovom Pravilniku imaju ista značenja kao i izrazi korišteni u Zakonu.
(2) Izrazi korišteni samo u muškom ili u samo ženskom rodu odnose se istodobno na oba roda.

Članak 4.
(Metode obilježavanja)

(1) Obilježavanje podrazumijeva proces označavanja oružja i streljiva, odnosno pakiranja oružja i streljiva jedinstvenom proizvodnom oznakom (u daljnjem tekstu: JPO), uvoznom oznakom (u daljnjem tekstu: UO) ili identifikacijskom oznakom oružja ili streljiva (u daljnjem tekstu: IOO/IOM), te oznakom o prijenosu ili izvozu oružja ili streljiva (u daljnjem tekstu: OPI), stavljanjem oznaka na bitni konstrukcijski dio oružja i streljiva i pakiranja oružja i streljiva.
(2) Obilježavanje oružja i streljiva, ovisno od tehnološkog odnosno proizvodnog procesa vrši se metodama hladnog i toplog obilježavanja.
(3) Obilježavanje pakiranja oružja i streljiva vrši se stavljanjem oznake na pakiranje ili na posebnu etiketu koja se stavlja na pakiranje oružja ili streljiva.

Članak 5.
(Mjesto oznake)

Oznaka se stavlja na najmanje jedan bitni konstrukcijski dio oružja i streljiva, bez obzira da li se taj dio ugrađuje u sam finalni proizvod ili je taj konstrukcijski dio namijenjen za daljnju prodaju.

Članak 6.
(Obilježavanje oružja i streljiva i pakiranja oružja ili streljiva JPO-om)

(1) JPO na oružju i streljivu treba biti stavljena na vidno mjesto, minimalne veličine 2 mm na oružju, odnosno 1 mm na streljivu, minimalne dubine 0,2 mm, te treba biti trajna i otporna tijekom cijelog vijeka trajanja u normalnim uvjetima korištenja i nepodložna lakom brisanju, mijenjanju ili uklanjanju.
(2) JPO koja se stavlja na oružje i pakiranje oružja, u skladu sa člankom 4. stavak (3) ovog Pravilnika, sadrži slijedeće elemente:
   a) međunarodnu oznaku ISO za Bosnu i Hercegovinu "BA",
   b) naziv proizvođača, jednostavni geometrijski simbol ili alfa-numeričku oznaku-minimalno dva znaka, za koju je Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), na zahtjev proizvođača, donijelo rješenje o određivanju oznake proizvođača koja se stavlja na oružje ili streljivo,
   c) godinu proizvodnje-minimalno dva posljednja broja godine u kojoj je oružje proizvedeno, i
   d) serijski broj.
(3) JPO koja se stavlja na streljivo sadrži slijedeće elemente:
   a) naziv proizvođača, jednostavni geometrijski simbol ili alfa-numeričku oznaku - minimalno dva znaka, za koju je Ministarstvo, na zahtjev proizvođača, donijelo rješenje o određivanju oznake proizvođača koja se stavlja na oružje ili streljivo,
   b) godinu proizvodnje-minimalno dva posljednja broja godine u kojoj je streljivo proizvedeno,
   c) oznaku kalibra izraženu u inčima ili milimetrima, i
   d) međunarodnu oznaku ISO za Bosnu i Hercegovinu "BA", za streljivo kalibra 20 mm i većeg.
(4) Izuzeće od primjene odredbe iz stavka (3) ovog članka postoji u slijedećim slučajevima:
   a) kod označavanja streljiva sa ivičnim/rubnim paljenjem kalibra 5,56 mm koje minimalno mora biti označeno oznakom proizvođača,
   b) kod inicijalnih sredstava kod kojih se označavanje vrši samo na pakiranjima i
(5) JPO koja se stavlja na pakiranjima streljiva sadrži slijedeće elemente:
   a) međunarodnu oznaku ISO za Bosnu i Hercegovinu "BA",
   b) naziv proizvođača, jednostavni geometrijski simbol ili alfa-numeričku oznaku - minimalno dva znaka, za koje je Ministarstvo, na zahtjev proizvođača, donijelo rješenje o određivanju oznake proizvođača koja se stavlja na oružje ili streljivo,
   c) godinu proizvodnje-minimalno dva posljednja broja godine u kojoj je streljivo proizvedeno,
   d) oznaku kalibra izraženu u inčima ili milimetrima,
   e) oznaku modela,
   f) broj komada streljiva u pakiranju, i
   g) broj lota streljiva.
(6) U iznimnim slučajevima i uz ispunjenje uvjeta iz članka 9. stavak (5) Zakona, JPO na oružju i streljivu može sadržavati i druge podatke iznimno od onih navedenih u st. (2) i (3) ovog članka.

Članak 7.
(Obilježavanje oružja UO-om, IOO-om i OPI-om)

(1) UO na oružju, IOO i OPI stavljaju se uz postojeću JPO, s tim da se moraju vidno razlikovati od JPO.
(2) Ukoliko oznake iz stavka (1) ovog članka nije moguće staviti uz postojeću JPO, oznake se stavljaju na drugo pogodno mjesto istog konstrukcijskog dijela oružja na kome se nalazi JPO.
(3) Oznake iz stavka (1) ovog članka trebaju biti stavljene na vidno mjesto, minimalne veličine 2 mm, minimalne dubine 0,1 mm, ukoliko se stavljaju na kovinu, odnosno 0,2 mm ukoliko se stavljaju na nekovine (polimer), te trebaju biti trajne i otporne tijekom cijelog vijeka trajanja u normalnim

uvjetima korištenja i nepodložne lakom brisanju, mijenjanju ili uklanjanju.

Članak 8.
(Obilježavanje streljiva UO-om, IOM-om i OPI-om)

UO streljiva, IOM ili OPI, stavljaju se na svako pakiranje streljiva koje se uvozi u BiH, odnosno prenosi ili izvozi iz zaliha bilo koje razine vlasti u BiH.

Članak 9.
(Format UO)

UO koja se stavlja na oružje, pakiranja oružja i pakiranja streljiva sadrži slijedeće elemente:

a) međunarodnu oznaku ISO za Bosnu i Hercegovinu "BA", i
b) godinu uvoza, minimalno dva posljednja broja godine u kojoj su oružje i streljivo uvezeni.

Članak 10.
(Format IOO/IOM)

Identifikacijska oznaka koja se stavlja na oružje, pakiranje oružja, odnosno na pakiranje streljiva sadrži slijedeće elemente:

a) naziv ovlaštene osobe za obilježavanje, jednostavni geometrijski simbol ili alfa-numeričku oznaku, minimalno dva znaka, za koju je Ministarstvo, na zahtjev pravne osobe ili ustanove donijelo rješenje o određivanju oznake ovlaštene osobe, i
b) redni broj uvoza oružja ili pakiranja streljiva u BiH, iz Podregistra 5. ili Podregistra 6. Priloga ovog Pravilnika, koji su sastavni dio evidencije ovlaštene osobe u godini uvoza oružja ili pakiranja streljiva.

Članak 11.
(Format OPI)

OPI koja se stavlja na oružje, pakiranje oružja odnosno na pakiranje streljiva sadrži slijedeće elemente:

a) međunarodnu oznaku ISO za Bosnu i Hercegovinu "BA",
b) naziv nositelja zaliha, jednostavni geometrijski simbol ili alfa-numeričku oznaku, minimalno dva znaka, za koju je Ministarstvo, na zahtjev nositelja zaliha, donijelo rješenje o određivanju oznake nositelja zaliha,
c) godinu prijenosa odnosno izvoza, minimalno dva posljednja broja godine izvoza ili prijenosa oružja ili streljiva, i
d) redni broj prenesenog odnosno izvezenog oružja/pakiranja streljiva iz BiH, iz Podregistra 7. ili Podregistra 8. Priloga ovog Pravilnika, koji su sastavni dijelovi evidencija nositelja zaliha u godini prijenosa odnosno izvoza.

Članak 12.
(Troškovi obilježavanja i potvrda o izvršenom obilježavanju uvezenog, izvezenog ili prenesenog oružja i streljiva)

(1) Troškove obilježavanja uvezenog oružja i streljiva snosi uvoznik.
(2) Troškove obilježavanja oružja i streljiva koji se prenose ili izvoze snosi nositelj zaliha.
(3) Ovlaštena osoba koja vrši obilježavanje uvezenog oružja i streljiva je dužna da za izvršeno obilježavanje izda pismenu potvrdu, izuzev ukoliko je ovlaštena osoba istodobno i uvoznik oružja koje je predmet obilježavanja.
(4) U slučaju oštećenja odnosno narušavanja tehničke kvalitete i svojstava oružja ili streljiva, do kojeg je došlo u postupku stavljanja oznake, odnosno obilježavanja, troškove naknade za nastalo oštećenje snosi osoba koja je izvršila stavljanje oznake.

Članak 13.
(Evidencije)

(1) Evidencije iz članka 15. Zakona vode se u formi podregistara iz Priloga koji je sastavni dio ovog Pravilnika.
(2) Evidencije o oznakama na proizvedenom oružju koje se obilježava JPO-om, vode se u Podregistru 1. Priloga ovog Pravilnika.
(3) Evidencije o oznakama na proizvedenom streljivu koje se obilježava JPO-om, vode se u Podregistru 2. Priloga ovog Pravilnika.
(4) Evidencije o uvezenom oružju koje se obilježava UO-om, vode se u Podregistru 3. Priloga ovog Pravilnika.
(5) Evidencije o uvezenom streljivu koje se obilježava UO-om, vode se u Podregistru 4. Priloga ovog Pravilnika.
(6) Evidencije o uvezenom oružju bez originalnih oznaka koje se obilježava IOO-om, vode se u Podregistru 5. Priloga ovog Pravilnika.
(7) Evidencije o uvezenom streljivu bez originalnih oznaka, koje se obilježava IOM-om, vode se u Podregistru 6. Priloga ovog Pravilnika.
(8) Evidencije o prijenosu ili izvozu oružja koje se obilježava OPI-om, vode se u Podregistru 7. Priloga ovog Pravilnika.
(9) Evidencije o prijenosu ili izvozu streljiva koje se obilježava OPI-om, vode se u Podregistru 8. Priloga ovog Pravilnika.

Članak 14.
(Inspekcijski nadzor)

(1) Inspekcijski nadzor nad osobama koje imaju obveze ili ovlaštenje za obilježavanje oružja ili streljiva vrši Ministarstvo, radi utvrđivanja da li se obilježavanje oružja ili streljiva vrši u skladu s odredbama Zakona i podzakonskih akata donesenih u skladu s Zakonom.
(2) Inspekcijski nadzor iz stavka (1) ovog članka vrši se neposrednom kontrolom obilježenog oružja, streljiva i pakiranja oružja i streljiva i neposrednim uvidom u dokumentaciju osoba koje imaju obvezu ili ovlaštenje za obilježavanje i ima za cilj da se utvrdi:
   a) da li su oznake na oružju i streljivu odnosno pakiranjima oružja ili streljiva stavljene u skladu sa rješenjem Ministarstva, na predviđenom mjestu i u propisanoj formi,
   b) da li oznake, po svojim fizičkim karakteristikama, odgovaraju karakteristikama propisanim u čl. 5. - 11. ovog Pravilnika,
   c) da li su oznake stavljene u propisanom roku, u skladu sa odredbama čl. 4. - 6. Zakona, i
   d) da li se evidencija o oznakama vodi u skladu sa odredbama čl. 15., 17. i 18. Zakona i članka 13. ovog Pravilnika.
(3) Inspekcijski nadzor obavljaju ovlašteni državni službenici Ministarstva, a ako su za obavljanje nadzora potrebna posebna stručna znanja, mogu se angažirati i državni službenici iz drugih tijela uprave, kao i specijalizirane osobe.

Članak 15.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a počinje se primjenjivati od 01. siječnja 2019. godine.

Broj 05-4-20-2600/18
06. srpnja 2018. godine
Sarajevo

Ministar
Mirko Šarović, v. r.

PRILOG

Podregistar 1.
Proizvedeno oružje (JPO)

(Naziv nositelja ovlaštenja za obilježavanje oružja i streljiva)

Proizvodna oznaka oružja/pakiranja				Marka /naziv proizvođača	Model oružja	Kalibar		Mjesto oznake na vatrenom oružju	Krajnji korisnik	Zemlja krajnjeg korisnika	Datum upisa (dd.mm.gg)	Napomena
Zemlja proizvodnje	Naziv proizvođača	Serijski broj	Godina proizvodnje			(mm)	(inč)					
BA												

Podregistar 2.
Proizvedeno streljivo (JPO)

(Naziv nositelja ovlaštenja za obilježavanje oružja i streljiva)

Proizvodna oznaka streljiva							Vrsta streljiva	Krajnji korisnik	Zemlja krajnjeg korisnika	Datum upisa (dd.mm.gg)	Napomena
Tijelo/Upaljač/Pakiranje	Tijelo/Upaljač/Pakiranje	Tijelo/Upaljač/Pakiranje		Tijelo/Upaljač/Pakiranje kalibar>20mm	Pakiranje	Pakiranje					
Oznaka proizvođača	Godina proizvodnje	Kalibar		Zemlja proizvodnje	Lot broj	Broj komada					
		(mm)	(inč)								
				BA							

PRILOG

Podregistar 3.
Uvezeno oružje (UO)

(Naziv nositelja ovlaštenja za obilježavanje oružja i streljiva)

Uvozna oznaka oružja		Marka /naziv proizvođača	Model oružja	Kalibar		Serijski broj	Zemlja proizvodnje	Godina proizvodnje	Mjesto oznake na vatrenom oružju	Uvoznik	Datum upisa (dd.mm.gg)	Napomena
Zemlja uvoza	Godina uvoza			(mm)	(inč)							
BA												

Podregistar 4.
Uvezeno streljivo / na pakiranju (UO)

(Naziv nositelja ovlaštenja za obilježavanje oružja i streljiva)

Uvozna oznaka streljiva		Marka /naziv proizvođača	Kalibar		Vrsta streljiva	Lot broj	Godina proizvodnje	Zemlja proizvodnje	Broj komada/ broj jedinica pakiranja	Uvoznik	Datum upisa (dd.mm.gg)	Napomena
Zemlja uvoza	Godina uvoza		(mm)	(inč)								
BA												

PRILOG

Podregistar 5.
Uvezeno oružje bez originalnih oznaka (IOO)

(Naziv nositelja ovlaštenja za obilježavanje oružja i streljiva)

Identifikacijska oznaka oružja				Model oružja	Kalibar		Marka /naziv proizvođača (ako je prepoznatljivo)	Serijski broj (ako je prepoznatljivo)	Zemlja proizvodnje (ako je prepoznatljivo)	Godina proizvodnje (ako je prepoznatljivo)	Mjesto oznake na vatrenom oružju	Uvoznik	Datum upisa (dd.mm.gg)	Napomena
Zemlja uvoza	Godina uvoza	Oznaka ovlaštene osobe	Redni broj uvoza		(mm)	(inč)								
BA														

Podregistar 6.
Uvezeno streljivo bez originalnih oznaka / na pakiranju (IOM)

(Naziv nositelja ovlaštenja za obilježavanje oružja i streljiva)

Identifikacijska oznaka streljiva				Vrsta streljiva	Kalibar		Marka /naziv proizvođača (ako je prepoznatljivo)	Lot broj (ako je prepoznatljivo)	Zemlja proizvodnje (ako je prepoznatljivo)	Godina proizvodnje (ako je prepoznatljivo)	Broj komada/ broj jedinica pakiranja	Uvoznik	Datum upisa (dd.mm.gg)	Napomena
Zemlja uvoza	Godina uvoza	Oznaka ovlaštene osobe	Redni broj uvoza		(mm)	(inč)								
BA														

PRILOG

Podregistar 7.
Prijenos / izvoz oružja (OPI)

(Naziv nositelja ovlaštenja za obilježavanje oružja i streljiva)

Oznaka o prijenosu/izvozu					Marka /naziv proizvođača	Model oružja	Kalibar		Serijski broj	Zemlja proizvodnje	Godina proizvodnje	Mjesto oznake na vatrenom oružju	Krajnji korisnik	Zemlja krajnjeg korisnika	Datum upisa (dd.mm.gg)	Napomena
Zemlja prijenosa/izvoza	Oznaka nositelja zaliha	Godina		Redni broj prijenosa/izvoza			(mm)	(inč)								
		Prijenosa	Izvoza													
BA																

Podregistar 8.
Prijenos / izvoz streljiva na pakiranju (OPI)

(Naziv nositelja ovlaštenja za obilježavanje oružja i streljiva)

Oznaka o prijenosu/izvozu					Marka /naziv proizvođača	Vrsta streljiva	Kalibar		Lot broj	Zemlja proizvodnje	Godina proizvodnje	Broj komada/ broj jedinica pakiranja	Krajnji korisnik	Zemlja krajnjeg korisnika	Datum upisa (dd.mm.gg)	Napomena
Zemlja prijenosa/izvoza	Oznaka nositelja zaliha	Godina		Redni broj prijenosa/izvoza			(mm)	(inč)								
		Prijenosa	Izvoza													
BA																

На основу члана 23. тач. а), б), ц), д), е), г) и х) Закона о обиљежавању малог оружја, лаког наоружања и припадајуће муниције ("Службени гласник БиХ", број 83/16) и члана 61. став 2. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02 и 102/09), министар спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине доноси

ПРАВИЛНИК
О ПОСТУПЦИМА И МЕТОДАМА ОБИЉЕЖАВАЊА ОРУЖЈА И МУНИЦИЈЕ

Члан 1.
(Предмет)

Овим Правилником се прописују процедуре, мјесто и формати ознака, поступци и методе обиљежавања оружја и муниције који се производе у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: БиХ), увозе у БиХ и који се преносе за трајну цивилну употребу или се извозе из БиХ, вођење евиденције о ознакама на оружју и муницији, трошкови обиљежавања и инспекцијски надзор, у складу са Законом о обиљежавању малог оружја, лаког наоружања и припадајуће муниције ("Службени гласник БиХ", број 83/16) (у даљем тексту: Закон).

Члан 2.
(Изузетак од примјене)

Одредбе овог Правилника не односе се на оружје и муницију који се увозе у БиХ, а који су већ од стране произвођача оружја и муниције, на захтјев увозника, означени увозном ознаком која садржи податке о земљи увоза и години увоза у БиХ.

Члан 3.
(Значење израза)

(1) Изрази кориштени у овом Правилнику имају иста значења као и изрази кориштени у Закону.
(2) Изрази кориштени само у мушком или у само женском роду односе се истовремено на оба рода.

Члан 4.
(Методе обиљежавања)

(1) Обиљежавање подразумијева процес означавања оружја и муниције, односно паковања оружја и муниције јединственом производном ознаком (у даљем тексту: ЈПО), увозном ознаком (у даљем тексту: УО) или идентификационом ознаком оружја или муниције (у даљем тексту: ИОО/ИОМ), те ознаком о преносу или извозу оружја или муниције (у даљем тексту: ОПИ), стављањем ознака на битни конструкциони дио оружја и муниције и паковања оружја и муниције.
(2) Обиљежавање оружја и муниције, зависно од технолошког односно производног процеса врши се методама хладног и топлог обиљежавања.
(3) Обиљежавање паковања оружја и муниције врши се стављањем ознаке на паковање или на посебну етикету која се ставља на паковање оружја или муниције.

Члан 5.
(Мјесто ознаке)

Ознака се ставља на најмање један битни конструкциони дио оружја и муниције, без обзира да ли се тај дио уграђује у сам финални производ или је тај конструкциони дио намијењен за даљу продају.

Члан 6.
(Обиљежавање оружја и муниције и паковања оружја или муниције ЈПО-ом)

(1) ЈПО на оружју и муницији треба бити стављена на видно мјесто, минималне величине 2 мм на оружју, односно 1 мм на муницији, минималне дубине 0,2 мм, те треба бити трајна и отпорна током цијелог вијека трајања у нормалним условима кориштења и неподложна лаком брисању, мијењању или уклањању.
(2) ЈПО која се ставља на оружје и паковање оружја, у складу са чланом 4. став (3) овог Правилника, садржи сљедеће елементе:
   а) међународну ознаку ИСО за Босну и Херцеговину "BA",
   б) назив произвођача, једноставни геометријски симбол или алфа-нумеричку ознаку - минимално два знака, за коју је Министарство спољне трговине и економских односа БиХ (у даљем тексту: Министарство), на захтјев произвођача, донијело рјешење о одређивању ознаке произвођача која се ставља на оружје или муницију,
   ц) годину производње-минимално два посљедња броја године у којој је оружје произведено, и
   д) серијски број.
(3) ЈПО која се ставља на муницију садржи сљедеће елементе:
   а) назив произвођача, једноставни геометријски симбол или алфа-нумеричку ознаку - минимално два знака, за коју је Министарство, на захтјев произвођача, донијело рјешење о одређивању ознаке произвођача која се ставља на оружје или муницију,
   б) годину производње-минимално два посљедња броја године у којој је муниција произведена,
   ц) ознаку калибра изражену у инчима или милиметрима, и
   д) међународну ознаку ИСО за Босну и Херцеговину " BA", за муницију калибра 20 мм и већег.
(4) Изузетак од примјене одредбе из става (3) овог члана постоји у сљедећим случајевима:
   а) код означавања муниције са ивичним/рубним пуњењем калибра 5,56 мм која минимално мора бити означена ознаком произвођача,
   б) код иницијалних средстава код којих се означавање врши само на паковањима и
(5) ЈПО која се ставља на паковањима муниције садржи сљедеће елементе:
   а) међународну ознаку ИСО за Босну и Херцеговину " BA ",
   б) назив произвођача, једноставни геометријски симбол или алфа-нумеричку ознаку- минимално два знака, за које је Министарство, на захтјев произвођача, донијело рјешење о одређивању ознаке произвођача која се ставља на оружје или муницију,
   ц) годину производње-минимално два посљедња броја године у којој је муниција произведена,
   д) ознаку калибра изражену у инчима или милиметрима,
   е) ознаку модела,
   ф) број комада муниције у паковању, и
   г) број лота муниције.
(6) У изузетним случајевима и уз испуњење услова из члана 9. став (5) Закона, ЈПО на оружју и муницији може садржавати и друге податке изузев оних наведених у ст. (2) и (3) овог члана.

Члан 7.
(Обиљежавање оружја УО-ом, ИОО-ом и ОПИ-ом)

(1) УО на оружју, ИОО и ОПИ стављају се уз постојећу ЈПО, с тим да се морају видно разликовати од ЈПО.

(2) Уколико ознаке из става (1) овог члана није могуће ставити уз постојећу ЈПО, ознаке се стављају на друго погодно мјесто истог конструкционог дијела оружја на коме се налази ЈПО.

(3) Ознаке из става (1) овог члана требају бити стављене на видно мјесто, минималне величине 2 мм, минималне дубине 0,1 мм, уколико се стављају на метал, односно 0,2 мм уколико се стављају на неметал (полимер), те требају бити трајне и отпорне током цијелог вијека трајања у нормалним условима кориштења и неподложне лаком брисању, мијењању или уклањању.

Члан 8.

(Обиљежавање муниције УО-ом, ИОМ-ом и ОПИ-ом)

УО муниције, ИОМ или ОПИ, стављају се на свако паковање муниције које се увози у БиХ, односно преноси или извози из залиха било ког нивоа власти у БиХ.

Члан 9.

(Формат УО)

УО која се ставља на оружје, паковања оружја и паковања муниције садржи сљедеће елементе:

а) међународну ознаку ИСО за Босну и Херцеговину " BA ", и

б) годину увоза, минимално два посљедња броја године у којој су оружје и муниција увезени.

Члан 10.

(Формат ИОО/ИОМ)

Идентификациона ознака која се ставља на оружје, паковање оружја, односно на паковање муниције садржи сљедеће елементе:

а) назив овлаштеног лица за обиљежавање, једноставни геометријски симбол или алфа-нумеричка ознаку, минимално два знака, за коју је Министарство, на захтјев правне особе или установе донијело рјешење о одређивању ознаке овлаштене особе, и

б) број увоза оружја или паковања муниције у БиХ, из Подрегистра 5. или Подрегистра 6. Прилога овог Правилника, који су саставни дио евиденције овлаштене особе у години увоза оружја или паковања муниције.

Члан 11.

(Формат ОПИ)

ОПИ која се ставља на оружје, паковање оружја односно на паковање муниције садржи сљедеће елементе:

а) међународну ознаку ИСО за Босну и Херцеговину " BA ",

б) назив носиоца залиха, једноставни геометријски симбол или алфа-нумеричку ознаку, минимално два знака, за коју је Министарство, на захтјев носиоца залиха, донијело рјешење о одређивању ознаке носиоца залиха,

ц) годину преноса односно извоза, минимално два посљедња броја године извоза или преноса оружја или муниције, и

д) редни број пренесеног односно извезеног оружја/паковања муниције из БиХ, из Подрегистра 7. или Подрегистра 8. Прилога овог Правилника, који су саставни дијелови евиденција носиоца залиха у години преноса односно извоза.

Члан 12.

(Трошкови обиљежавања и потврда о извршеном обиљежавању увезеног, извезеног или пренесеног оружја и муниције)

(1) Трошкове обиљежавања увезеног оружја и муниције сноси увозник.

(2) Трошкове обиљежавања оружја и муниције који се преносе или извозе сноси носилац залиха.

(3) Овлаштено лице које врши обиљежавање увезеног оружја и муниције је дужно да за извршено обиљежавање изда писмену потврду, изузев уколико је овлаштено лице истовремено и увозник оружја које је предмет обиљежавања.

(4) У случају оштећења односно нарушавања техничког квалитета и својстава оружја или муниције, до којег је дошло у поступку стављања ознаке, односно обиљежавања, трошкове накнаде за настало оштећење сноси лице које је извршило стављање ознаке.

Члан 13.

(Евиденције)

(1) Евиденције из члана 15. Закона воде се у форми подрегистара из Прилога који је саставни дио овог Правилника.

(2) Евиденције о ознакама на произведеном оружју које се обиљежава ЈПО-ом, воде се у Подрегистру 1. Прилога овог Правилника.

(3) Евиденције о ознакама на произведеној муницији која се обиљежава ЈПО-ом, воде се у Подрегистру 2. Прилога овог Правилника.

(4) Евиденције о увезеном оружју које се обиљежава УО-ом, воде се у Подрегистру 3. Прилога овог Правилника.

(5) Евиденције о увезеној муницији која се обиљежава УО-ом, воде се у Подрегистру 4. Прилога овог Правилника.

(6) Евиденције о увезеном оружју без оригиналних ознака које се обиљежава ИОО-ом, воде се у Подрегистру 5. Прилога овог Правилника.

(7) Евиденције о увезеној муницији без оригиналних ознака, која се обиљежава ИОМ-ом, воде се у Подрегистру 6. Прилога овог Правилника.

(8) Евиденције о преносу или извозу оружја које се обиљежава ОПИ-ом, воде се у Подрегистру 7. Прилога овог Правилника.

(9) Евиденције о преносу или извозу муниције која се обиљежава ОПИ-ом, воде се у Подрегистру 8. Прилога овог Правилника.

Члан 14.

(Инспекцијски надзор)

(1) Инспекцијски надзор над лицима која имају обавезе или овлаштење за обиљежавање оружја или муниције врши Министарство, ради утврђивања да ли се обиљежавање оружја или муниције врши у складу с одредбама Закона и подзаконских аката донесених у складу с Законом.

(2) Инспекцијски надзор из става (1) овог члана врши се непосредном контролом обиљеженог оружја, муниције и паковања оружја и муниције и непосредним увидом у документацију лица која имају обавезу или овлаштење за обиљежавање и има за циљ да се утврди:

а) да ли су ознаке на оружју и муницији односно паковањима оружја или муниције стављене у складу са рјешењем Министарства, на предвиђеном мјесту и у прописаној форми,

б) да ли ознаке, по својим физичким карактеристикама, одговарају карактеристикама прописаним у чл. 5. - 11. овог Правилника,

ц) да ли су ознаке стављене у прописаном року, у складу са одредбама чл. 4. - 6. Закона, и

д) да ли се евиденција о ознакама води у складу са одредбама чл. 15., 17. и 18. Закона и члана 13. овог Правилника.

(3) Инспекцијски надзор обављају овлаштени државни службеници Министарства, а ако су за обављање надзора потребна посебна стручна знања, могу се ангажовати и државни службеници из других органа управе, као и специјализована лица.

Члан 15.

(Ступање на снагу)

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а почиње се примјењивати од 01. јануара 2019. године.

Број 05-4-20-2600/18
06. јула 2018. године
Сарајево

Министар
Мирко Шаровић, с. р.

ПРИЛОГ

Подрегистар 1.
Произведено оружје (ЛПО)

_____
(Назив носиоца овлаштења за обиљежавање оружја и муниције)

Производна ознака оружја/паковања				Марка/назив произвођача	Модел оружја	Калибар		Мјесто ознаке на ватреном оружју	Крајњи корисник	Земља крајњег корисника	Датум уписа (дд.мм.гг)	Напомена
Земља производње	Назив произвођача	Серијски број	Година производње			(мм)	(инч)					
BA												

Подрегистар 2.
Произведена муниција (ЛПО)

_____
(Назив носиоца овлаштења за обиљежавање оружја и муниције)

Производна ознака муниције							Врста муниције	Крајњи корисник	Земља крајњег корисника	Датум уписа (дд.мм.гг)	Напомена
Тијело/Упаљач/Паковање	Тијело/Упаљач/Паковање	Тијело/Упаљач/Паковање		Тијело/Упаљач/Паковање калибар>20мм	Паковање	Паковање					
Ознака произвођача	Година производње	Калибар		Земља производње	Лот број	Број комада					
		(мм)	(инч)								
				BA							

ПРИЛОГ

Подрегистар 3.
Увезено оружје (УО)

(Назив носиоца овлаштења за обиљежавање оружја и муниције)

Увозна ознака оружја		Марка/назив произвођача	Модел оружја	Калибар		Серијски број	Земља производње	Година производње	Мјесто ознаке на ватреном оружју	Увозник	Датум уписа (дд.мм.гг)	Напомена
Земља увоза	Година увоза			(мм)	(инч)							
BA												

Подрегистар 4.
Увезена муниција / на паковању (УО)

(Назив носиоца овлаштења за обиљежавање оружја и муниције)

Увозна ознака муниције		Марка/назив произвођача	Калибар		Врста муниције	Лот број	Година производње	Земља производње	Број комада/Број јединица паковања	Увозник	Датум уписа (дд.мм.гг)	Напомена
Земља увоза	Година увоза		(мм)	(инч)								
BA												

ПРИЛОГ

Подрегистар 5.
Увезено оружје без оригиналних ознака (ИОО)

(Назив носиоца овлаштења за обиљежавање оружја и муниције)

Идентификациона ознака оружја				Модел оружја	Калибар		Марка/назив произвођача (ако је препознатљиво)	Серијски број (ако је препознатљиво)	Земља производње (ако је препознатљиво)	Година производње (ако је препознатљиво)	Мјесто ознаке на ватреном оружју	Увозник	Датум уписа (дд.мм.гг)	Напомена
Земља увоза	Година увоза	Ознака овлаштеног лица	Редни број увоза		(мм)	(инч)								
BA														

Подрегистар 6.
Увезена муниција без оригиналних ознака / на паковању (ИОМ)

(Назив носиоца овлаштења за обиљежавање оружја и муниције)

Идентификациона ознака муниције				Врста муниције	Калибар		Марка/назив произвођача (ако је препознатљиво)	Лот број (ако је препознатљиво)	Земља производње (ако је препознатљиво)	Година производње (ако је препознатљиво)	Број комада/ број јединица паковања	Увозник	Датум уписа (дд.мм.гг)	Напомена
Земља увоза	Година увоза	Ознака овлаштеног лица	Редни број увоза		(мм)	(инч)								
BA														

ПРИЛОГ

Подрегистар 7.
Пренос / извоз оружја (ОПИ)

(Назив носиоца овлаштења за обиљежавање оружја и муниције)

Ознака о преносу/извозу					Марка /назив произвођача	Модел оружја	Калибар		Серијски број	Земља производње	Година производње	Мјесто ознаке на ватреном оружју	Крајњи корисник	Земља крајњег корисника	Датум уписа (дд.мм.гг)	Напомена
Земља преноса/извоза	Ознака носиоца залиха	Година		Редни број преноса/извоза			(мм)	(инч)								
		Преноса	Извоза													
BA																

Подрегистар 8.
Пренос / извоз муниције на паковању (ОПИ)

(Назив носиоца овлаштења за обиљежавање оружја и муниције)

Ознака о преносу/извозу					Марка /назив произвођача	Врста муниције	Калибар		Лот број	Земља производње	Година производње	Број комада/ број јединица паковања	Крајњи корисник	Земља крајњег корисника	Датум уписа (дд.мм.гг)	Напомена
Земља преноса/извоза	Ознака носиоца залиха	Година		Редни број преноса/извоза			(мм)	(инч)								
		Преноса	Извоза													
BA																

KOMISIJA ZA IZBJEGLICE I RASELJENE OSOBE BOSNE I HERCEGOVINE

675

Na osnovu člana 23. Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 23/99, 21/03 i 33/03), Odluke o raspoređivanju sredstava za 2016. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 16/17), Odluke o preusmjeravanju i rasporedu neutrošenih sredstava preostalim po projektima odobrenim u periodu 2004-2015. godina ("Službeni glasnik BiH", broj 51/17), Odluke o načinu i procedurama odobravanja sredstava udruženih u Fond za povratak BiH namijenjenih za realizaciju prava iz Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma ("Službeni glasnik BiH", broj 16/17), Komisija za izbjeglice i raseljene osobe BiH, na svojoj 11. sjednici, u skladu sa članom 24. stav (2) Poslovnika o radu Komisije za izbjeglice i raseljene osobe BiH, donosi

ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O IZBORU PROJEKATA OBNOVE I IZGRADNJE KOMUNALNE I SOCIJALNE INFRASTRUKTURE NA PROSTORIMA GDJE ŽIVE RASELJENE OSOBE I POVRATNICI ZA 2016. GODINU

Član 1.

U Listi projekata po Javnom pozivu Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH za dostavu prijava u svrhu dodjele pomoći u obnovi i izgradnji komunalne i socijalne infrastrukture, koja je sastavni dio Odluke o izboru projekata obnove i izgradnje komunalne i socijalne infrastrukture na prostorima gdje žive raseljene osobe i povratnici za 2016. godinu, broj K-10-41-1-31-5/18 od 26.3.2018. godine, pod r.br. 29. općina Brod "Poboljšanje uslova vjerskog života povratnika kroz unutrašnje i vanjsko opremanje rkt crkve Sv. Mihovila Arkanđela Kolibe - Unka", u iznosu od 15.000,00 KM i pod r. br. 63. općina Orašje "Prečistač pitke vode na vodocrpilištu 'Kostrč'", u iznosu od 35.000,00 KM, mijenja se i glasi:

"Pod r. br. 29. općina Brod 'Izgradnja Ljetnjeg prezbiterija i nadstrešnice u sklopu kapele i izgradnja ogradnog zida oko kapele u filijalnoj crkvi u naselju Unka', u iznosu od 15.000,00 KM i pod r. br. 63. općina Orašje 'Finansiranje izrade elaborata o određivanju zona sanitarne zaštite za izvorište "Kostrč"', u iznosu od 35.000,00 KM".

Član 2.

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" i stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja.

Broj K-11-41-1-1906-2/18
5. jula 2018. godine
Sarajevo

Predsjednik Komisije
Mato Jozić, s. r.

Temeljem članka 23. Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 23/99, 21/03 i 33/03), Odluke o raspoređivanju sredstava za 2016. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 16/17), Odluke o preusmjeravanju i rasporedu neutrošenih sredstava preostalim po projektima odobrenim u razdoblju 2004-2015. godina ("Službeni glasnik BiH", broj 51/17), Odluke o načinu i procedurama odobravanja sredstava udruženih u Fond za povratak BiH namijenjenih za realiziranje prava iz Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma ("Službeni glasnik BiH", broj 16/17), Povjerenstvo za izbjeglice i raseljene osobe BiH, na svojoj 11. sjednici, sukladno članku 24. stavak (2) Poslovnika o radu Povjerenstva za izbjeglice i raseljene osobe BiH, donosi

ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O IZBORU PROJEKATA OBNOVE I IZGRADNJE KOMUNALNE I SOCIJALNE INFRASTRUKTURE NA PROSTORIMA GDJE ŽIVE RASELJENE OSOBE I POVRATNICI ZA 2016. GODINU

Članak 1.

U Listi projekata po Javnom pozivu Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH za dostavu prijava u svrhu dodjele pomoći u obnovi i izgradnji komunalne i socijalne infrastrukture, koja je sastavni dio Odluke o izboru projekata obnove i izgradnje komunalne i socijalne infrastrukture na prostorima gdje žive raseljene osobe i povratnici za 2016. godinu, broj K-10-41-1-31-5/18 od 26.3.2018. godine, pod r. br. 29. općina Brod "Poboljšanje uvjeta vjerskog života povratnika kroz unutarnje i vanjsko opremanje rkt crkve Sv. Mihovila Arkanđela Kolibe-Unka", u iznosu od 15.000,00 KM i pod r. br. 63. općina Orašje "Prečistač pitke vode na vodocrpilištu 'Kostrč'", u iznosu od 35.000,00 KM, mijenja se i glasi:

"Pod r. br. 29. općina Brod 'Izgradnja Ljetnjeg prezbiterija i nadstrešnice u sklopu kapele i izgradnja ogradnog zida oko kapele u filijalnoj crkvi u naselju Unka", u iznosu od 15.000,00 KM i pod r. br. 63. općina Orašje 'Finansiranje izrade elaborata o određivanju zona sanitarne zaštite za izvorište "Kostrč"', u iznosu od 35.000,00 KM".

Članak 2.

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" i stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja.

Broj K-11-41-1-1906-2/18
5. srpnja 2018. godine
Sarajevo

Predsjednik Povjerenstva
Mato Jozić, v. r.

На основу члана 23. Закона о избјеглицама из БиХ и расељеним лицима у БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 23/99, 21/03 и 33/03), Одлуке о распоређивању средстава за 2016. годину ("Службени гласник БиХ", број 16/17), Одлуке о преусмјеравању и распореду неутрошених средстава преосталим по пројектима одобреним у периоду 2004-2015. година ("Службени гласник БиХ", број 51/17), Одлуке о начину и процедурама одобравања средстава удружених у Фонд за повратак БиХ намијењених за реализацију права из Анекса VII Дејтонског мировног споразума ("Службени гласник БиХ", број 16/17), Комисија за избјеглице и расељена лица БиХ, на својој 11. сједници, у складу са чланом 24. став (2) Пословника о раду Комисије за избјеглице и расељена лица БиХ, доноси

ОДЛУКУ
О ИЗМЈЕНИ ОДЛУКЕ О ИЗБОРУ ПРОЈЕКАТА ОБНОВЕ И ИЗГРАДЊЕ КОМУНАЛНЕ И СОЦИЈАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ НА ПРОСТОРИМА ГДЈЕ ЖИВЕ РАСЕЉЕНА ЛИЦА И ПОВРАТНИЦИ ЗА 2016. ГОДИНУ

Члан 1.

У Листи пројеката по Јавном позиву Министарства за људска права и избјеглице БиХ за доставу пријава у сврху додјеле помоћи у обнови и изградњи комуналне и социјалне инфраструктуре, која је саставни дио Одлуке о избору пројеката обнове и изградње комуналне и социјалне инфраструктуре на просторима гдје живе расељена лица и повратници за 2016. годину, број К-10-41-1-31-5/18 од 26.3.2018. године, под р. бр. 29. општина Брод "Побољшање услова вјерског живота повратника кроз унутрашње и вањско опремање ркт цркве Св. Миховила Арканђела Колибе-Унка", у износу од 15.000,00 КМ и под р. бр. 63.

општина Орашје "Пречистач питке воде на водоцрпилишту "Кострч'", у износу од 35.000,00 КМ, мијења се и гласи:

"Под р. бр. 29. општина Брод 'Изградња Љетњег презбитерија и надстрешнице у склопу капеле и изградња оградног зида око капеле у филијалној цркви у насељу Унка', у износу од 15.000,00 КМ и под р. бр. 63. општина Орашје 'Финансирање израде елабората о одређивању зона санитарне заштите за извориште "Кострч'", у износу од 35.000,00 КМ".

Члан 2.

Одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" и ступа на снагу наредног дана од дана објављивања.

Број К-11-41-1-1906-2/18
5. јула 2018. године
Сарајево

Предсједник Комисије
Мато Јозић, с. р.

676

Na osnovu člana 23. Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 23/99, 21/03 i 33/03) i člana 24. stav (2) Poslovnika o radu Komisije za izbjeglice i raseljene osobe BiH, Komisija za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine, na svojoj 11. sjednici, donosi

ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O IZBORU PRIORITETNIH OPĆINA I OKVIRNOG BROJA KORISNIKA ZA REKONSTRUKCIJU INDIVIDUALNIH STAMBENIH JEDINICA RASELJENIH OSOBA I POVRATNIKA IZ SREDSTAVA OPEC FONDA ZA MEĐUNARODNI RAZVOJ - PROJEKAT STAMBENE OBNOVE

Član 1.

Član 2. Odluke o izboru prioritetnih općina i okvirnog broja korisnika za rekonstrukciju individualnih stambenih jedinica raseljenih osoba i povratnika iz sredstava OPEC Fonda za međunarodni razvoj - Projekat stambene obnove broj: K-7-4-50-2652/13 od 26.07.2013. godine, K-4-41-1-1431-7/16 od 13.06.2016. godine, K-7-41-1-196-6/17 od 20.02.2017. godine i K-10-41-1-31-6/18 od 26.03.2018. godine, mijenja se i glasi:

"U članu 3. Odluke okvirni broj korisnika Projekta stambene obnove po odabranim prioritetnim općinama mijenja se i glasi":

Rb.	Okvirni broj korisnika	B	H	S	Ukupno
1	Banja Luka	8	13	17	38
3	Brod		5	13	18
4	Bratunac	5		10	15
6	Derventa		5		5
28	Šipovo			8	8
II-RS	Ukupno (1-37)	148	60	160	368
BiH	UKUPNO (I+II+III)	228	79	184	491

Član 3.

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" i stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja.

Broj K-11-41-1-1906-3/18
5. jula 2018. godine
Sarajevo

Predsjednik Komisije
Mato Jozić, s. r.

Temeljem članka 23. Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 23/99, 21/03 i 33/03) i članka 24. stavak (2) Poslovnika o radu Povjerenstva za izbjeglice i raseljene osobe BiH, Povjerenstvo za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine, na svojoj 11. sjednici, donosi

ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O IZBORU PRIORITETNIH OPĆINA I OKVIRNOG BROJA KORISNIKA ZA REKONSTRUKCIJU INDIVIDUALNIH STAMBENIH JEDINICA RASELJENIH OSOBA I POVRATNIKA IZ SREDSTAVA OPEC FONDA ZA MEĐUNARODNI RAZVOJ - PROJEKAT STAMBENE OBNOVE

Članak 1.

Članak 2. Odluke o izboru prioritetnih općina i okvirnog broja korisnika za rekonstrukciju individualnih stambenih jedinica raseljenih osoba i povratnika iz sredstava OPEC Fonda za međunarodni razvoj - Projekat stambene obnove broj K-7-4-50-2652/13 od 26.07.2013. godine, K-4-41-1-1431-7/16 od 13.06.2016. godine, K-7-41-1-196-6/17 od 20.02.2017. godine i K-10-41-1-31-6/18 od 26.03.2018. godine, mijenja se i glasi:

"U članku 3. Odluke okvirni broj korisnika Projekta stambene obnove po odabranim prioritetnim općinama mijenja se i glasi":

Rb.	Okvirni broj korisnika	B	H	S	Ukupno
1	Banja Luka	8	13	17	38
3	Brod		5	13	18
4	Bratunac	5		10	15
6	Derventa		5		5
28	Šipovo			8	8
II-RS	Ukupno (1-37)	148	60	160	368
BiH	UKUPNO (I+II+III)	228	79	184	491

Članak 3.

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" i stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja.

Broj K-11-41-1-1906-3/18
5. srpnja 2018. godine
Sarajevo

Predsjednik Povjerenstva
Mato Jozić, v. r.

На основу члана 23. Закона о избјеглицама из БиХ и расељеним лицима у БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 23/99, 21/03 и 33/03) и члана 24. став (2) Пословника о раду Комисије за избјеглице и расељена лица БиХ, Комисија за избјеглице и расељена лица Босне и Херцеговине, на својој 11. сједници, доноси

ОДЛУКУ
О ИЗМЈЕНИ ОДЛУКЕ О ИЗБОРУ ПРИОРИТЕТНИХ ОПШТИНА И ОКВИРНОГ БРОЈА КОРИСНИКА ЗА РЕКОНСТРУКЦИЈУ ИНДИВИДУАЛНИХ СТАМБЕНИХ ЈЕДИНИЦА РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА И ПОВРАТНИКА ИЗ СРЕДСТАВА ОПЕК ФОНДА ЗА МЕЂУНАРОДНИ РАЗВОЈ - ПРОЈЕКАТ СТАМБЕНЕ ОБНОВЕ

Члан 1.

Члан 2. Одлуке о избору приоритетних општина и оквирног броја корисника за реконструкцију индивидуалних стамбених јединица расељених лица и повратника из средстава ОПЕК Фонда за међународни развој - Пројекат стамбене обнове број К-7-4-50-2652/13 од 26.07.2013. године, К-4-41-1-1431-7/16 од 13.06.2016. године, К-7-41-1-196-6/17 од 20.02.2017. године и К-10-41-1-31-6/18 од 26.03.2018. године, мијења се и гласи:

"У члану 3. Одлуке оквирни број корисника Пројекта стамбене обнове по одабраним приоритетним општинама мијења се и гласи":

Рб.	Оквирни број корисника	Б	Х	С	Укупно
1	Бања Лука	8	13	17	38
3	Брод		5	13	18
4	Братунац	5		10	15
6	Дервента		5		5

28	Шипово			8	8
II-РС	Укупно (1-37)	148	60	160	368
БиХ	УКУПНО (I+II+III)	228	79	184	491

Члан 3.

Одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" и ступа на снагу наредног дана од дана објављивања.

Број К-11-41-1-1906-3/18
5. јула 2018. године
Сарајево

Предсједник Комисије
Мато Јозић, с. р.

DRŽAVNA REGULATORNA KOMISIJA ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU - DERK

677

Na osnovu člana 4.2. i 4.7. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11), člana 33. Poslovnika o radu Državne regulatorne komisije za električnu energiju ("Službeni glasnik BiH", broj 2/05) i člana 49. stav (7) Pravilnika o licencama - prečišćeni tekst ("Službeni glasnik BiH", broj 63/16), na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju održanoj 10. jula 2018. godine, donijeta je

ODLUKA
O NASTAVKU KORIŠTENJA LICENCE

1. GEN-I d.o.o., Društvo za trgovinu i prodaju električne energije, sa sjedištem u Sarajevu, Ulica Hamdije Kreševljakovića 7, vlasnik licence za obavljanje djelatnosti međunarodne trgovine električnom energijom, registracijski broj 05-28-12-306-17/15 od 27. januara 2016. godine, nastavlja sa korištenjem ranije dodijeljene licence pod nazivom: GEN-I d.o.o., Društvo za trgovinu i prodaju električne energije, sa sjedištem u Sarajevu, Ulica fra Anđela Zvizdovića 1, uz neizmijenjene uvjete licence.
2. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a dispozitiv odluke bit će objavljen u "Službenom glasniku BiH" i službenim glasilima entiteta.

Obrazloženje

GEN-I d.o.o., Društvo za trgovinu i prodaju električne energije, sa sjedištem u Sarajevu, u Ulici Hamdije Kreševljakovića 7, vlasnik je licence za obavljanje djelatnosti međunarodne trgovine električnom energijom koja mu je izdata Odlukom Državne regulatorne komisije za električnu energiju (u daljem tekstu: DERK), broj 05-28-12-306-17/15 od 27. januara 2016. godine, na period od 1. marta 2016. godine do 28. februara 2021. godine.

Vlasnik licence je aktom od 15. februara 2018. godine, zavedenim pod brojem: 05-28-12-85-1/18, obavijestio DERK o svojoj namjeri promjene adrese sjedišta, sa traženjem da se ovi podaci izmijene u službenim evidencijama DERK-a po dostavljanju dokaza od strane Društva.

Prijava izmijenjenih podataka potkrijepljena je odgovarajućom dokumentacijom koja je DERK-u dostavljena 4. juna 2018. godine, te je uvidom u Rješenje o izmjenama podataka Općinskog suda u Sarajevu, broj 065-0-Reg-18-001063 od 6. marta 2018. godine, utvrđeno da su u sudski registar pomenutog Suda upisani podaci o novoj adresi sjedišta Društva.

Postupak registracije promijenjenih podataka o istom subjektu u odgovarajućem registru vlasnika dozvole za obavljanje djelatnosti snabdijevanja električnom energijom - dozvole II reda okončan je i kod Regulatorne komisije za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu da se, shodno Pravilniku o licencama, promjenom licence ne smatra promjena naziva, sjedišta ili adrese vlasnika licence, a uvažavajući činjenicu da promijenjeni podaci nemaju utjecaj na pravni položaj vlasnika licence i daljnje nesmetano korištenje licence od strane iste pravne osobe, to je na osnovu člana 49. stav (7) Pravilnika o licencama donijeta odluka kao u dispozitivu.

U skladu sa članom 9.2. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini, protiv ove odluke može se pokrenuti postupak pred Sudom Bosne i Hercegovine podnošenjem tužbe u roku od 60 dana od dana prijema ove odluke.

Broj 05-28-12-85-4/18
10. jula 2018. godine
Tuzla

Predsjedavajući Komisije
Milorad Tuševljak, s. r.

Na temelju članka 4.2. i 4.7. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11), članka 33. Poslovnika o radu Državne regulatorne komisije za električnu energiju ("Službeni glasnik BiH", broj 2/05) i članka 49. stavak (7) Pravilnika o licencama - pročišćeni tekst ("Službeni glasnik BiH", broj 63/16), na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju održanoj 10. srpnja 2018. godine, donijeta je

ODLUKA
O NASTAVKU KORIŠTENJA LICENCE

1. GEN-I d.o.o., Društvo za trgovinu i prodaju električne energije, sa sjedištem u Sarajevu, Ulica Hamdije Kreševljakovića 7, vlasnik licence za obavljanje djelatnosti međunarodne trgovine električnom energijom, registracijski broj 05-28-12-306-17/15 od 27. siječnja 2016. godine, nastavlja sa korištenjem ranije dodijeljene licence pod nazivom: GEN-I d.o.o., Društvo za trgovinu i prodaju električne energije, sa sjedištem u Sarajevu, Ulica fra Anđela Zvizdovića 1, uz neizmijenjene uvjete licence.
2. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a izreka odluke bit će objavljena u "Službenom glasniku BiH" i službenim glasilima entiteta.

Obrazloženje

GEN-I d.o.o., Društvo za trgovinu i prodaju električne energije, sa sjedištem u Sarajevu, u Ulici Hamdije Kreševljakovića 7, vlasnik je licence za obavljanje djelatnosti međunarodne trgovine električnom energijom koja mu je izdata Odlukom Državne regulatorne komisije za električnu energiju (u daljem tekstu: DERK), broj 05-28-12-306-17/15 od 27. siječnja 2016. godine, na razdoblje od 1. ožujka 2016. godine do 28. veljače 2021. godine.

Vlasnik licence je aktom od 15. veljače 2018. godine, zavedenim pod brojem 05-28-12-85-1/18, obavijestio DERK o svojoj namjeri promjene adrese sjedišta, sa traženjem da se ovi podatci izmijene u službenim evidencijama DERK-a po dostavljanju dokaza od strane Društva.

Prijava izmijenjenih podataka potkrijepljena je odgovarajućom dokumentacijom koja je DERK-u dostavljena 4. lipnja 2018. godine, te je uvidom u Rješenje o izmjenama podataka Općinskog suda u Sarajevu, broj 065-0-Reg-18-001063 od 6. ožujka 2018. godine, utvrđeno da su u sudski registar pomenutog Suda upisani podatci o novoj adresi sjedišta Društva.

Postupak registracije promijenjenih podataka o istom subjektu u odgovarajućem registru vlasnika dozvole za obavljanje djelatnosti opskrbe električnom energijom - dozvole II reda okončan je i kod Regulatorne komisije za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu da se, shodno Pravilniku o licencama, promjenom licence ne smatra promjena naziva, sjedišta ili adrese vlasnika licence, a uvažavajući činjenicu da promijenjeni podatci

nemaju utjecaj na pravni položaj vlasnika licence i daljnje nesmetano korištenje licence od strane iste pravne osobe, to je na osnovu članka 49. stavak (7) Pravilnika o licencama donijeta odluka kao u izreci.

U skladu sa člankom 9.2. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini, protiv ove odluke može se pokrenuti postupak pred Sudom Bosne i Hercegovine podnošenjem tužbe u roku od 60 dana od dana primitka ove odluke.

Broj 05-28-12-85-4/18
10. srpnja 2018. godine
Tuzla

Predsjedatelj Komisije
Milorad Tuševljak, v. r.

На основу члана 4.2. и 4.7. Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 7/02, 13/03, 76/09 и 1/11), члана 33. Пословника о раду Државне регуларорне комисије за електричну енергију ("Службени гласник БиХ", број 2/05) и члана 49. став (7) Правилника о лиценцама - пречишћени текст ("Службени гласник БиХ", број 63/16), на сједници Државне регуларорне комисије за електричну енергију одржаној 10. јула 2018. године, донијета је

ОДЛУКА
О НАСТАВКУ КОРИШЋЕЊА ЛИЦЕНЦЕ

1. ГЕН-И д.о.о., Друштво за трговину и продају електричне енергије, са сједиштем у Сарајеву, Улица Хамдије Крешевљаковића 7, власник лиценце за обављање дјелатности међународне трговине електричном енергијом, регистарски број 05-28-12-306-17/15 од 27. јануара 2016. године, наставља са коришћењем раније додијељене лиценце под називом: ГЕН-И д.о.о., Друштво за трговину и продају електричне енергије, са сједиштем у Сарајеву, Улица фра Анђела Звиздовића 1, уз неизмијењене услове лиценце.
2. Ова одлука ступа на снагу даном доношења, а диспозитив одлуке ће бити објављен у "Службеном гласнику БиХ" и службеним гласилима ентитета.

Образложење

ГЕН-И д.о.о., Друштво за трговину и продају електричне енергије, са сједиштем у Сарајеву, у Улици Хамдије Крешевљаковића 7, власник је лиценце за обављање дјелатности међународне трговине електричном енергијом која му је издата Одлуком Државне регуларорне комисије за електричну енергију (у даљем тексту: ДЕРК), број 05-28-12-306-17/15 од 27. јануара 2016. године, на период од 1. марта 2016. године до 28. фебруара 2021. године.

Власник лиценце је актом од 15. фебруара 2018. године, заведеним под бројем 05-28-12-85-1/18, обавијестио ДЕРК о својој намјери промјене адресе сједишта, са тражењем да се ови подаци измијене у службеним евиденцијама ДЕРК-а по достављању доказа од стране Друштва.

Пријава измијењених података поткријепљена је одговарајућом документацијом која је ДЕРК-у достављена 4. јуна 2018. године, те је увидом у Рјешење о измјенама података Општинског суда у Сарајеву, број 065-0-Рег-18-001063 од 6. марта 2018. године, утврђено да су у судски регистар поменутог Суда уписани подаци о новој адреси сједишта Друштва.

Поступак регистрације промјењених података о истом субјекту у одговарајућем регистру власника дозволе за обављање дјелатности снабдијевања електричном енергијом - дозволе II реда окончан је и код Регуларорне комисије за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине.

Имајући у виду да се, сходно Правилнику о лиценцама, промјеном лиценце не сматра промјена назива, сједишта или адресе власника лиценце, а уважавајући чињеницу да промјењени подаци немају утицај на правни положај власника лиценце и даљње несметано коришћење лиценце од стране исте правне особе, то је на основу члана 49. став (7) Правилника о лиценцама донијета одлука као у диспозитиву.

У складу са чланом 9.2. Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини, против ове одлуке може се покренути поступак пред Судом Босне и Херцеговине подношењем тужбе у року од 60 дана од дана пријема ове одлуке.

Број 05-28-12-85-4/18
10. јула 2018. године
Тузла

Предсједавајући Комисије
Милорад Тушевљак, с. р.

KONKURENCIJSKO VIJEĆE BOSNE I HERCEGOVINE

678

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na osnovu člana 25. stav (1) tačka e) člana 42. stav (1) tačka a) i člana 48. stav (1), a u vezi sa članom 4. stav (1) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), te članom 105. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), a po Zahtjevu za pokretanje postupka radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma, Zdravstvene ustanove Poliklinički centar "SANASA" Grbavička 74, 71000 Sarajevo, koju zastupa Edin H. Hrnjić, advokat iz Žepča, 1. ulica bb, 72230 Žepče, protiv Federalnog ministarstva zdravstva, Titova 9, 71000 Sarajevo, na 30. (tridesetoj) sjednici održanoj dana 07.06.2018. godine, donijelo je

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da Federalno ministarstvo zdravstva, Titova 9, 71000 Sarajevo, donošenjem odredbe člana 1. Pravilnika o izmjenama Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/14) sprečava, ograničava i narušava konkurenciju na tržištu zdravstvenog nadzora nad kliconošama, zaposlenim i drugim osobama na području Federacije Bosne i Hercegovine, ograničavanjem i kontrolom tržišta u smislu člana 4. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji, što predstavlja zabranjeni sporazum.
2. Odredbe Pravilnika o izmjenama Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/14), iz tačke (1) dispozitiva ovog Rješenja su ništavne (*ex lege*), u smislu člana 4. stav (2) Zakona o konkurenciji.
3. Nalaže se Federalnom ministarstvu zdravstva, Titova 9, 71000 Sarajevo, da odmah, a najkasnije u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema ovog Rješenja, uskladi odredbe Pravilnika o izmjenama Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti na način da se omogući da pravo na obavljanje sanitarnih pregleda imaju i privatne zdravstvene ustanove.
4. Izriče se novčana kazna Federalnom ministarstvu zdravstva, Titova 9, 71000 Sarajevo u visini od 25.000,00 (dvadesetpethiljada) KM, zbog zaključenja zabranjenog sporazuma iz tačke (1) ovog Rješenja i kršenja odredbi člana 4. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji, u skladu sa

članom 48. stav (1) tačka a) Zakona o konkurenciji, koju je dužno platiti u roku od 8 dana od prijema ovog Rješenja.

U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u navedenom roku, ista će se naplatiti prisilnim putem, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

5. Obavezuje se Federalno ministarstvo zdravstva da, Zdravstvenoj ustanovi Poliklinički centar "SANASA" Grbavička 74, 71000 Sarajevo isplati iznos od 1.780,00 (hiljadusedamstoosamdeset) KM na ime troškova postupka u roku od 8 (osam) dana od prijema ovog Rješenja.
6. Ovo Rješenje će biti objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Ovim Rješenjem se izvršava presuda Suda Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Sud BiH), broj S1 3 U 021277 16 U od 10.11.2017. godine, kojom je Sud BiH uvažio tužbu Federalnog ministarstva zdravstva, Titova broj 9, 71000 Sarajevo i poništio rješenje Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) broj 06-26-40-41-II/14 od 16.02.2016. godine.

Konkurencijsko vijeće je presudu Suda BiH zaprimilo dana 14.11.2017. godine, pod brojem: 06-26-3-40-57-II/14 u kojoj je Konkurencijskom vijeću naloženo da u ponovnom postupku donese rješenje u ovom predmetu.

U skladu sa članom 62. Zakona o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 19/02, 88/07, 83/08 i 74/10) kada Sud poništi konačni upravni akt protiv koga je pokrenut upravni spor, predmet se vraća u stanje u kome se nalazio prije nego što je poništeni akt donesen, a nadležna institucija je pri tome vezana pravnim shvaćanjima Suda i primjedbama u pogledu postupka.

1. Pokretanje postupka

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 20.11.2014. godine, pod brojem 06-26-3-40-II/14, zaprimilo Zahtjev za pokretanje postupka (u daljem tekstu: Zahtjev) Zdravstvene ustanove Poliklinički centar "SANASA" Grbavička 74, 71000 Sarajevo, koju zastupa Edin H. Hrnjić, advokat iz Žepča, 1. ulica bb, 72230 Žepče (u daljem tekstu: Podnosilac zahtjeva ili "SANASA") protiv Federalnog ministarstva zdravstva, Titova 9, 71000 Sarajevo (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo), radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma iz člana 4. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) (u daljem tekstu: Zakon).

Uvidom u podneseni Zahtjev, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da isti nije kompletan, u smislu člana 28. Zakona, te je zatražilo dopunu istog u smislu člana 31. stav (1) Zakona aktom broj 06-26-3-40-1-II/14 od 29.12.2014. godine.

Podnosilac zahtjeva je dostavio traženu dokumentaciju, podneskom broj 06-26-3-40-3-II/14 od 26.12.2014. godine, podneskom broj 06-26-3-40-2-II/14 08.02.2015. godine i podneskom broj 06-26-3-40-5-II od 21.05.2015. godine.

Nakon kompletiranja Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je Podnosiocima zahtjeva, izdalo Potvrdu o prijemu kompletnog i urednog Zahtjeva, u smislu člana 28. stav (3) Zakona aktom broj 06-26-3-40- 6-II/14 dana 26.05.2015. godine.

2. Stranke u postupku

Stranke u postupku su Zdravstvena ustanova Poliklinički Centar "SANASA" Grbavička 74, 71000 Sarajevo i Federalno ministarstvo zdravstva, Titova 9, 71000 Sarajevo.

Zdravstvena ustanova "SANASA" je registrovana kod Općinskog suda u Sarajevu pod matičnim brojem 2-19 (novi broj 65-05-0031-14) sa osnovnom registrovanom djelatnošću specijalističko - konsultativne zdravstvene zaštite iz oblasti otorinolaringologije, imunološko-serološke analize uz mogućnost obavljanja operativnih zahtjeva iz postojećih hirurških djelatnosti, usluge mikrobiološko-parazitološkog laboratorija, ortopedije, pružanje specijalističko-konsultativno zdravstvene zaštite iz oblasti dermatovenologije, medicine rada, pedijatrije, ultrazvučne dijagnostike, ginekologije, specijalističko-konsultativna zdravstvena zaštita iz oftamologije i interne medicine, opće hirurgije uz obavljanje hirurških zahvata u lokalnoj i opštoj anesteziji, neurologije/neuropsihijatrije, psihologije i porodične medicine. Osoba ovlaštena za zastupanje u pravnom prometu u zemlji i u vanjskotrgovinskom poslovanju je Bajek Mohamed - Said iz Sarajeva, ul. Teheranski trg 6/7, direktor ustanove bez ograničenja ovlaštenja.

Federalno ministarstvo je organ uprave koji je donio sporni Pravilnik o izmjeni Pravilnika, a na koji se u skladu sa članom 2. stav (1) tačka b) Zakona primjenjuju odredbe Zakona, jer isto svojim djelovanjem može posredno ili neposredno uticati na slobodnu konkurenciju na tržištu Federacije Bosne i Hercegovine.

3. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je u toku postupka primijenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10) i Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13).

Također, u postupku Konkurencijsko vijeće je imalo u vidu i odredbe Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/10), Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/10), Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti ("Službene novine Federacija BiH", broj 69/12), Pravilnika o izmjeni Pravilnika i Pravilnika o načinu vođenja evidencije o izvršenim laboratorijskim izolacijama i identifikacijma ("Službene novine Federacije BiH", broj 101/12).

4. Postupak po Zahtjevu za pokretanje postupka

Podnosilac zahtjeva je naveo slijedeće činjenice kao razlog za podnošenje Zahtjeva:

- da je Podnosilac zahtjeva Privatna zdravstvena ustanova osnovana Odlukom o osnivanju Zdravstvene ustanove Poliklinički Centar "SANASA" broj 1/99 od 13.03.1999. godine i Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju broj OPU IP 281/14 od 24.06.2014. godine,
- da je rješenjima Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kantonalno ministarstvo) Z.U. "SANASA" odobreno obavljanje djelatnosti specijalističko-konsultativno zdravstvene zaštite iz oblasti oftamologije, stomatologije sa zubnom tehnikom, interne medicine, te biohemijsko-hematološke laboratorije (rješenje broj 10-04-37-88/99 od 06.04.2014. godine), iz oblasti dermatovenerologije, medicine rada, pedijatrije, ultrazvučne dijagnostike, otorinolaringologije, ginekologije, ortopedije, usluga mikrobiološko-parazitološkog laboratorija, imunološko-serološke analize, uz mogućnost obavljanja operativnih zahvata iz postojećih hirurških djelatnosti (rješenje broj 10-37-3778/04 od 01.09.2004. godine), te iz oblasti opće hirurgije uz obavljanje hirurških zahvata u lokalnoj i opštoj anesteziji, neurologije/neuropsihijatrije, psihologije i porodične medicine (rješenje broj 10-37-12903/13 od 28.05.2014. godine),
- da je rješenjem Kantonalnog ministarstva broj 10-37-12903/13 od 28.05.2014. godine određeno brisanje dijela djelatnosti koji se odnosi na zubnu tehniku,

- da je osoba ovlaštena za zastupanje Podnosioca zahtjeva, u pravnom prometu u zemlji i u vanjskotrgovinskom poslovanju, Bajek Mohamed-Said iz Sarajeva, Teheranski trg 6/7, 71 000 Sarajevo, direktor ustanove bez ograničenja ovlaštenja,
- da je na osnovu registrovane djelatnosti Podnosilac zahtjeva u periodu od 2006. do polovine 2011. godine zaključio 27. ugovora sa različitim privrednim društvima o obavljanju sanitarnih pregleda, te obavljao sanitarne preglede i izdavao sanitarne knjižice,
- da je pod pritiskom inspekcijskih organa i inspektorata koji su vršili kontrolu najveći broj tih ugovora otkazan, jer je privrednim subjektima sugerisano da se sanitarni pregledi obavljaju u javnozdravstvenim ustanovama, te upućivane i ozbiljne prijetnje sankcijama ukoliko tako ne postupe,
- da je rješenjem Konkurencijskog vijeća broj 04-26-4-007-72-II/13 od 17.04.2014. godine utvrđeno da Federalno ministarstvo zdravstva, Titova 9, 71000 Sarajevo, odredbama člana 7. stav (1) alineja 5. Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 69/12) sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju na tržištu zdravstvenog nadzora nad zaposlenim licima na području Federacije Bosne i Hercegovine, ograničavanjem i kontrolom tržišta, što predstavlja zabranjeni sporazum u smislu člana 4. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji,
- da je nakon donošenja rješenja Konkurencijskog vijeća Podnosilac zahtjeva nastavio sa obavljanjem sanitarnih pregleda i izdavanjem sanitarnih knjižica, sve do 01.10.2014. godine, kada je Kantonalna uprava za inspekcijske poslove - Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije pod brojem: UP-1-14-10-37-1470/14 donio rješenje kojim se zabranjuje Podnosiocu zahtjeva obavljanje pregleda na kliconoštvo, odnosno zdravstveni nadzor nad kliconošama, zaposlenim i drugim osobama u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti,
- da je iz obrazloženja naprijed navedenog rješenja Kantonalne uprave za inspekcijske poslove jasno da se pod ovim podrazumijeva zabrana obavljanja sanitarnih pregleda i izdavanje sanitarnih knjižica, a iz uvodnog dijela da je pravni odnos donošenja Pravilnik o izmjeni pravilnika, koji je donesen odmah nakon donošenja rješenja Konkurencijskog vijeća broj 04-26-3-007-72-II/13 od 17.04.2014. godine,
- da je Federalna uprava za inspekcijske poslove, kao drugostepeni organ, donijela konačno rješenje kojim se privatnim zdravstvenim ustanovama, Z.U. "SANASA", Privatnoj zdravstvenoj ustanovi "E-Style" Sarajevo i Poliklinika" MIMO MEDICAL" Sarajevo zabranjuje obavljanje sanitarnih pregleda,
- da je Federalno ministarstvo samo formalno postupilo po rješenju Konkurencijskog vijeća i o tome obavijestilo Konkurencijsko vijeće, a suštinski je navedenom odredbom Pravilnika, na drugačiji način formulisalo spornu odredbu i ponovo isključilo privatne zdravstvene ustanove iz djelatnosti obavljanja sanitarnih pregleda i izdavanja sanitarnih knjižica,
- da je Podnosilac zahtjeva došao do saznanja da je federalni ministar zdravstva dana 22.05.2014. godine aktom broj 01-37-2953/14 uputio Kantonu Sarajevo, Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove akt u kojem na strani 6. pod tačkom 11. daje tumačenje da je obavljanje sanitarnih pregleda javnozdravstvena djelatnost i da je kao takva isključena iz djelatnosti privatnih zdravstvenih ustanova,
- da je stav iznesen u navedenom aktu suprotan odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/10) i odredbama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službene novine Federacije BiH", broj 29/05) i da ignorira obavezujuću odluku iz rješenja Konkurencijskog vijeća,
- da Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti dozvoljava privatnim zdravstvenim ustanovama da zajedno sa javnim zdravstvenim ustanovama obavljaju sanitarne preglede, koji pregledi spadaju isključivo u oblast medicinske mikrobiologije i parazitologije i radi se o relativno jednostavnim medicinskim zahvatima, koji su daleko jednostavniji od onih koji se obavljaju u stomatološkim ordinacijama ili u privatnim zdravstvenim ustanovama koje se bave estetskom hirurgijom,
- da Zakon o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", br. 46/10 i 75/13) također ne predstavlja prepreku za obavljanje sanitarnih pregleda u privatnim zdravstvenim ustanovama, te zakonska rješenja sadržana u odredbama čl. 2, 15., 37, 53 i 57 navedenog Zakona privatne i javne zdravstvene ustanove stavljaju u isti položaj kada su u pitanju sanitarni pregledi,
- da su članom 51. stav (1) Zakona o zdravstvenoj zaštiti taksativno nabrojane javnozdravstvene djelatnosti od interesa za Federaciju odnosno kanton, i ne mogu biti predmetom privatne djelatnosti, te u toj grupi nisu navedeni sanitarni pregledi kao djelatnost koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti,
- da je zabrinjavajuća činjenica apsolutnog ignorisanja obaveza iz člana 25. stav (2) Zakona o konkurenciji kojom se nalaže predlagačima zakona i drugih propisa da dostave prijedloge zakona radi davanja mišljenja o njihovoj saglasnosti sa Zakonom, pa tako nijedan od predmetnih pravilnika, a ni Zakon o zdravstvenoj zaštiti nije dostavljen Konkurencijskom vijeću u skladu sa navedenom zakonskom obavezom,
- da sve navedeno ima za posljedicu uskraćivanje prava na rad privatnim zdravstvenim ustanovama u okviru registrirane djelatnosti, materijalu štetu i evidentan pokušaj sprječavanja bilo kakve konkurencije na tržištu,
- da se razlozi za ovakvo postupanje mogu naći u činjenici da sanitarni pregledi predstavljaju zakonsku obavezu za određene grupe zaposlenika, da se periodično ponavljaju, a poslodavac je obavezan da ih plaća, što u konačnici predstavlja siguran izvor prihoda,
- da nema stručno medicinskih razloga da privatne zdravstvene ustanove ne obavljaju sanitarne preglede, a svako nametanje rješenja u Pravilniku kojim se privatne zdravstvene ustanove isključuju iz obavljanja sanitarnih pregleda i izdavanja sanitarnih knjižica je u direktnoj suprotnosti sa odredbama Zakona, i sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju na tržištu zdravstvenog nadzora nad zaposlenim licima na području Federacije Bosne i Hercegovine, ograničavanjem i kontrolom tržišta, što predstavlja zabranjeni sporazum u smislu člana 4. stav (1) tačka b) Zakona.

Nadalje, Podnosilac zahtjeva dana 21.05.2015. godine pod brojem 06-26-3-40-5-II/14, u trećoj dopuni navodi slijedeće:

- da još jednom naglašava činjenicu da sanitarni pregledi nisu djelatnost epidemiološke službe, nego mikrobiološkog laboratorija, pa nema osnova da se privatnim zdravstvenim ustanovama zabranjuje obavljanje sanitarnih pregleda sa pozivanjem na odredbe člana 51. stav (1) Zakona o zdravstvenoj zaštiti, koji propisuje da javno zdravstvena djelatnosti epidemiologije ne može biti predmetom privatne djelatnosti,

- da nema osnova da se obavljanje sanitarnih pregleda zabranjuje privatnim zdravstvenim ustanovama sa pozivanjem na stav (2) istog člana i zakona, jer se podzakonskim aktom, pravilnikom, ne može sužavati obim prava utvrđen zakonom,
- da u prilogu dostavlja mišljenja koja su dali eminentni stručnjaci iz oblasti medicine i to: prof. dr. Fahrija Bašić, specijalista mikrobiolog; mr. sci. dr. Spomenka Janjić, specijalista mirkobiologije i parazitologije i dr. Mile Krivokuća, specijalista medicine rada.

Dr. Fahrija Bašić, specijalista mikrobiolog, u svom mišljenju navodi slijedeće:

- da sanitarni pregledi zaposlenih imaju za cilj otkrivanje kliconoštva tj. asimptomatskog prisustva mikroorganizama koji bi se, obavljanjem radnih zadataka kliconoše mogli prenijeti na druge i izazvati zaraznu bolest ili se namnožiti u namirnicama i izazvati trovanje hranom,
- da se ovi pregledi obavljaju uzimanjem i mikrobiološkom analizom definisanih uzoraka (bris guše, nosa, fedes) u određenim vremenskim intervalima, prilikom periodičnog zdravstvenog pregleda radnika/uposlenika u relevantnim djelatnostima obavezno, a za druge djelatnosti po procjeni ljekara,
- da se na osnovu obavljenog mikrobiološkog pregleda uzoraka, izdaje nalaz, koji zajedno sa zahtijevanim pregledima (pregled kože na prisustvo infekcije, pregled pluća i sl.) služi za izdavanje sanitarne knjižice uposlenom,
- da se metodologija izolacije i identifikacije traženih uzročnika zaraznih bolesti obavlja na identičan način kao i izolacija i identifikacija istih uzročnika u svrhu pregleda bolesnika, pa je može obavljati svaki specijalista mikrobiolog,
- da je zadatak epidemiološke djelatnosti da na osnovu rezultata rada mikrobiološke službe, utvrdi izvor infekcije i način prenošenja, te da utvrdi mjere za suzbijanje i sprečavanje širenja zaraznih bolesti,
- da epidemiološka djelatnost operiše analitičkom, matematičkom, statističkom i biološkom metodom rada, odnosno njena se svrha ogleda naročito u nadzoru i obradi podataka dobivenih radom mikrobiološke službe.

Mr. sci. dr. Spomenka Janjić, specijalista mikrobiologije i parazitologije, u svom mišljenju naglašava i da se metodologija i identifikacija traženih uzročnika zaraznih bolesti obavlja na identičan način kao izolacija i identifikacija istih uzročnika u svrhu pregleda bolesnika, te je može obavljati svaki specijalista mikrobiolog. Ukoliko se kod radnika koji podliježu zdravstvenom nadzoru utvrdi prisustvo traženih uzročnika zaraznih bolesti, on se udaljava sa radnog mjesta i propisuje mu se odgovarajuća terapija, a na posao se vraća nakon eliminacije uzročnika.

Mr. sci. dr. Spomenka Janjić još naglašava da je nedostatak ovih pregleda taj što je prisustvo traženih uzročnika zaraznih bolesti moguće utvrditi samo za uzorak koji je dat na analizu, a svaka osoba može postati kliconoša već slijedeći dan i na taj način postaje izvor infekcije za drugu osobu.

Dr. Mile Krivokuća, specijalista medicine rada navodi između ostalog sljedeće:

- da je medicina rada preventivna medicinska disciplina, koja se bavi zaštitom zdravlja zaposlenih tj. radnika različitih profila,
- da cilj tih preventivnih pregleda u koje ulaze: prethodni - prije ulaska na posao, sistematski i periodični, jeste otkrivanje početnog oštećenja zdravlja radnika,
- da nakon eventualnog otkrivanja oštećenja slijedi nastavak medicinskog tretmana odnosno dodatno ispitivanje, liječenje i medicinska rehabilitacija, te na koncu cijeni se radna sposobnost,
- da s obzirom da medicina rada obuhvata različite profile radnika, prema zanimanjima, utoliko i medicinska djelatnost obuhvata širi dijapazon medicinskih tehnologija,
- da su prethodni ljekarski pregledi važni da radnik uđe zdrav na rad,
- da je cilj sanitarnog pregleda da se utvrdi da li radnik boluje od zaraznih bolesti ili je eventualno kliconoša,
- da se sanitarni pregled obavlja neposrednim pregledom radnika, korištenjem mikrobiološko-parazitskog ispitivanja uzorka brisa nosa, grla, stolice u laboratoriji, a što prema medicinskoj tehnologiji predstavlja jednostavan i podesan laboratorijski postupak, čiji je jedini cilj da se utvrdi da li će se iz uzorka uzetog od pacijenta na podlozi izolovati bakterije, dakle da se utvrdi da li je pozitivan ili negativan na kliconoštvo ili na bakterije,
- da se kraj sanitarnog pregleda registruje u sanitarnu legitimaciju, na način da se upisuje ishod nalaza - da li je radnik zdrav ili nije,
- da ukoliko je radnik negativan, to znači da je zdrav i nije kliconoša, isti se vraća na radno mjesto,
- da ukoliko je radnik pozitivan, to znači da nije zdrav, sanitarna knjižica s ne izdaje, radnik se udaljava sa radnog mjesta, prijavljuje se zavodu za javno zdravstvo, te upućuje na dalji medicinski tretman na terapiju, koji se nakon liječenja, javlja na ponovnu kontrolu u mikrobiološko-parazitološku laboratoriju.

U skladu sa naprijed navedenim Podnosilac zahtjeva smatra da Federalno ministarstvo zdravstva odredbama člana 1. Pravilnika o izmjeni Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/14) sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju na tržištu zdravstvenog nadzora nad zaposlenim licima na području Federacije Bosne i Hercegovine, ograničavanjem i kontrolom tržišta, što predstavlja zabranjeni sporazum u smislu člana 4. stav (1) tačka b) Zakona, te traži da se rješenjem Konkurencijskog vijeća Federalno ministarstvo zdravstva obaveže da uskladi odredbe Pravilnika sa Zakonom o konkurenciji na način da i privatne zdravstvene ustanove mogu obavljati sanitarne preglede i izdavati sanitarne knjižice.

Na osnovu dokumentacije dostavljene uz Zahtjev, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da povrede Zakona, na koje Podnosilac zahtjeva ukazuje nije moguće utvrditi bez provođenja postupka, te je u skladu sa članom 32. stav (2) Zakona, dana 27.05.2015. godine pod brojem 06-26-3-40-8-II/14 donijelo Zaključak o pokretanju postupka (u daljem tekstu: Zaključak).

U skladu sa članom 33. Zakona, Konkurencijsko vijeće je Zahtjev i Zaključak aktom broj 06-26-3-40-13-II/14 od 28.05.2015. godine, dostavilo Federalnom ministarstvu na odgovor.

U vezi sa navedenim Federalno ministarstvo je podneskom zaprimljenim dana 10.06.2015. godine pod brojem 06-26-3-40-14-II/14, tražilo od Konkurencijskog vijeća produženje roka za dostavu odgovora na Zahtjev i Zaključak, što je Konkurencijsko vijeće i odobrilo aktom broj 06-26-3-40-15-II/14 od 17.06.2015. godine, nakon čega je Federalno ministarstvo Konkurencijskom vijeću dostavilo traženi odgovor, podneskom zaprimljenim dana 24.06.2015. godine pod brojem 06-26-3-40-16-II/15.

Federalno ministarstvo u svom odgovoru u cijelosti poriče činjenične navode Podnosioca zahtjeva i osporava pravnu osnovanost prijedloga da se utvrdi postojanje zabranjenog sporazuma iz člana 4. stav (1) tačka b) Zakona u odredbi člana 1. Pravilnika o izmjeni Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene

djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti, te predlaže da se zahtjev odbije kao neosnovan.

U vezi sa navodima Podnosioca Zahtjeva, Federalno ministarstvo u bitnom navodi slijedeće:

- da je nesporno da je Rješenjem Konkurencijskog vijeća broj 04-26-3-007-II/13 od 17.04.2014. godine, koje je donijeto u postupku pokrenutom po zahtjevu PZU Privatna zdravstvena ustanova "E-STYLE" Sarajevo u tački 1. rješenja utvrđeno da Ministarstvo odredbom člana 10. Pravilnika o načinu obavljanja zdravstvenih pregleda osoba pod zdravstvenim nadzorom ograničava i narušava tržišnu konkurenciju na tržištu zdravstvenih pregleda osoba koje podliježu zdravstvenom nadzoru na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 20/08) ograničava i kontrolira tržište, što predstavlja zabranjeni sporazum u smislu člana 4. stav (1) tačka b) Zakona o konkurencji, te je tačkom 2. pobijanog rješenja odredba člana 10. citiranog Pravilnika ništava, a u smislu člana 4. stav (2) Zakona,
- da je tačkom navedenog rješenja naloženo Ministarstvu da u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja uskladi odredbe Pravilnika o načinu obavljanja zdravstvenih pregleda osoba pod zdravstvenim nadzorom, na način da se izbriše ili izmijeni odredba člana 10. u smislu da nema uslova da zdravstvene preglede osoba koje podliježu zdravstvenom nadzoru prije zasnivanja radnog odnosa i tokom zapošljavanja, obavljaju zdravstvene ustanove, koje imaju organizovanu higijensko-epidemiološku službu,
- da je tačkom 4. pobijanog rješenja utvrđeno da se odredbama člana 7. stav (1) alineja 5. Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 69/12) sprječava, ograničava i narušava tržišna konkurencija na tržištu zdravstvenog nadzora nad zaposlenim osobama u Federaciji BiH, ograničava i kontrolira tržište, ali nije naložena izmjena, odnosno brisanje citirane odredbe Pravilnika,
- da iako Konkurencijsko vijeće nije naložilo nikakvu mjeru u vezi Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti, Federalno ministarstvo je donijelo Pravilnik o izmjeni Pravilnika,
- da je Federalno ministarstvo u cijelosti postupilo po naloženim mjerama iz citiranog Rješenja Konkurencijskog vijeća, o čemu je obavijestilo Konkurencijsko vijeće aktima Federalnog ministarstva broj 01-37-3196-1/14 od 21.05.2014. godine i broj 07-14-4879/14 od 24.07.2014. godine,
- da je protiv Rješenja Konkurencijskog vijeća broj 04-26-3-007-72-II/13 od 17.04.2014. godine Federalno ministarstvo u roku pokrenulo upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine, koji još nije okončan,
- da iako predmet postupka nisu odredbe Zakona o zdravstvenoj zaštiti koje su osnov za donošenje Pravilnika o izmjeni Pravilnika mora se istaći da pravna zapreka da Podnosilac zahtjeva obavlja djelatnost sanitarnih pregleda radi zaštite zaposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obavezne zdravstvene preglede, u skladu sa zakonom, proizilazi iz odredbi člana 36. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, a u vezi sa članom 15. stav (2) tačka 4. i članom 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
- da odredba člana 36. stav (1) Zakona glasi *"Specifična zdravstvena zaštita radnika obuhvata preduzimanje mjera iz člana 15. ovog zakona, osim mjera predviđenih u stavu (2) tač. 4. i 6. istog člana ovog zakona."*
- da je odredbama člana 15. stav (1) Zakona o zdravstvenoj zaštiti utvrđeno sljedeće:
  "Mjere specifične zdravstvene zaštite koje mora osigurati poslodavac s ciljem stvaranja uslova za zaštitu zdravlja zaposlenika na radnom mjestu i podsticanja zdravstveno odgovornog ponašanja, usmjerene su na provođenje:
  1) mjera za sprječavanje i otkrivanje profesionalnih bolesti, sprječavanje povreda na radu i pružanje odgovarajuće prve pomoći,
  2) mjera za zaštitu zdravlja zaposlenika koji su na radnom mjestu izloženi posebnim opasnostima za zdravlje,
  3) mjera zdravstvene zaštite propisanih posebnim propisima.
- da je odredbama člana 15. stav (2) utvrđeno:
  "Radi provođenja mjera iz stava (1) ovog člana, poslodavac organizuje i obezbjeđuje iz svojih sredstava zdravstvenu zaštitu zaposlenih koja obuhvata najmanje:
  1. Liječničke preglede radi utvrđivanja sposobnosti za rad po nalogu poslodavca,
  2. Provođenje mjera za sprječavanje i rano otkrivanje profesionalnih bolesti, bolesti u vezi sa radom i sprječavanje povreda na radu,
  3. Preventivne preglede zaposlenih (prethodne, periodične, kontrolne i ciljane preglede) u zavisnosti od pola, uzrasta i uslova rada, kao i pojavu profesionalnih bolesti, povreda na radu i hroničnih bolesti,
  4. Sanitarne preglede radi zaštite zaposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obavezne zdravstvene preglede, u skladu sa zakonom...."
- da su za odlučivanje u postupku koji se vodi pred Konkurencijskim vijećem relevantne i odredbe člana 51. Zakona koje glase:
  "Javnozdravstvene djelatnosti socijalne medicine, epidemiologije i higijene koje su od interesa za Federaciju odnosno kanton, hitna medicinska pomoć; djelatnost heterologne trasplantacije organa i tkiva i autologne transplantacije koštane srži, prikupljanje, testiranje, prerada i distribucija krvi i krvnih sastojaka, vještačka oplodnja, ako nije u pitanju darivanje sjemena od supruga; patologija izuzev patohistološke djelatnosti; sudska medicina i mrtvnozornička djelatnost, ne mogu biti predmetom privatne djelatnosti.
  Obim i vrsta javnozdravstvene djelatnosti iz stava (1) ovog člana, a koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti, bliže će biti određeni pravilnikom federalnog ministra"
- da se slijedom navedenog javnozdravstvena djelatnost ili djelatnost javnog zdravlja obavlja kroz organizaciju higijensko-epidemioloških službi i zavoda za javno zdravstvo u Federaciji Bosne i Hercegovine, a kako je to navedeno u članu 45. stav (2) Zakona, koji glasi:
  "Djelatnost javnog zdravstva institucionalno se obavlja kroz organizaciju higijensko-epidemioloških službi i zavoda za javno zdravstvo u Federaciji"
- da je u vezi s tim, Zakon o zdravstvenoj zaštiti djelatnost obavljanja sanitarnih pregleda radi zaštite zaposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obavezne zdravstvene preglede, u skladu sa zakonom, precizirao kao djelatnost koju obavljaju domovi zdravlja, kao i zavodi za javno zdravstvo u Federaciji BiH i to kako slijedi:
- Domovi zdravlja, u skladu sa članom 84. stav (5) Zakona o zdravstvenoj zaštiti,

- Zavodi za javno zdravstvo kantona u skladu sa članom 119. stav 3. alineja 8. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, u kojem je precizirano da zavod: *"vrši zdravstveni nadzor nad kliconošama, zaposlenima i drugim licima u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti."*
- Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH u skladu sa članom 116. stav (1) alineja 9., kojim je precizirano da ovaj federalni zavod: *"prati i analizira epidemiološko stanje, predlaže, organizuje, provodi i evaluira preventine i protivepidemijske mjere u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti",*
- da se navedena odredba člana 116. stav (1) alineja 9, kao i odredba člana 119. stav (3) alineja 8. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kojom se određuje djelatnost federalnog i kantonalnih zavoda za javno zdravstvo, u oblasti obavljanja sanitarnih pregleda radi zaštite zaposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti, treba promatrati u kontekstu odredbe člana 11. tačka 7. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službene novine Federacije BiH", broj 29/05) kojim je kao posebna preventivna mjera za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, naveden i zdravstveni nadzor nad kliconošama, zaposlenicima i drugim osobama, te da navedeni zdravstveni nadzor podrazumijeva provedbu zdravstvenih sanitarnih pregleda nad osobama stavljenim pod zdravstveni nadzor, a u smislu čl. 30. i 31. istog Zakona.
- da iz naprijed citiranih zakonskih odredaba nedvosmisleno proizilazi da sanitarne preglede radi zaštite zaposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti, u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obavezne zdravstvene preglede, u skladu sa zakonom, mogu obavljati samo javno zdravstvene ustanove, odnosno da privatne ustanove ne mogu obavljati pojedine djelatnosti među kojima je izričito navedeno da ne mogu obavljati djelatnost epidemiologije od interesa za Federaciju BiH odnosno kantone, Podnosilac zahtjeva - kao privatna zdravstvena ustanova,
- da zabrana da privatne zdravstvene ustanove obavljaju djelatnosti sanitarnih pregleda iz člana 15. stav (2) tačka 4. Zakona o zdravstvenoj zaštiti proizilazi direktno iz Zakona,
- da to znači da odredbama pravilnika, na koje ukazuje Podnosilac zahtjeva, nije uspostavljeno ograničenje koje Podnosilac zahtjeva želi poništiti, niti se bilo kakvim izmjenama pravilnika može ukinuti ili suspendirati Zakonom uspostavljena zabrana,
- da je Pravilnik podzakonski akt koji može bliže razrađivati i precizirati primjenu i provedbu zakona, ali ne može uređivati prava i obaveze na način koji je suprotan zakonu,
- da je radi naprijed navedenog, Federalno ministarstvo, iako to nije bilo naloženo Rješenjem Konkurencijskog vijeća broj 04-26-3-007-072-II/13 od 17.04.2014. godine, pristupilo i izmjeni Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti, te istim u članu 7. stav (1) alineja 5. samo preciziralo zakonske odredbe i to član 15. stav (2) tačka 4. član 36. stav (1) i član 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, a iz kojih proizilazi da navedeno više nije predmetom privatne zdravstvene djelatnosti,
- da se u konkretnom ne radi ni o kakvim "kozmetičkim primjenama" kako navodi Podnosilac zahtjeva, već upućivanje na zakonske odredbe iz kojih jasno proističe zabrana obavljanja sanitarnih pregleda u okviru specifične zdravstvene zaštite, odnosno od strane privatnih zdravstvenih ustanova,
- da iz naprijed izloženog proizilazi da bi se samo eventualnom izmjenom odredaba člana 15. stav (2) tačka 4. člana 36. stav (1) kao i člana 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti mogli ukinuti zabrana da privatne zdravstvene ustanove registrirane za specifičnu zdravstvenu zaštiti obavljaju djelatnosti sanitarnih pregleda, radi zaštite zaposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti, u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obavezne zdravstvene preglede, u skladu sa zakonom, a što je u isključivoj nadležnosti Parlamenta Federacije BiH,
- da ne treba posebno isticati značaj provođenja mjere zdravstvenog nadzora nad kliconošama, zaposlenim i drugim osobama sa aspekta zaštite javnog zdravlja stanovništva, a posebno sa aspekta zaštite javnog zdravlja stanovništva, a posebno sa aspekta sprječavanja nastanka i suzbijanja širenja brojnih zaraznih bolesti utvrđenih Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti,
- da se ova mjera provodi nad osobama zaposlenim u proizvodnji i prometu namirnica, snabdijevanju stanovništva pitkom vodom, obrazovnim i drugim ustanovama, zaposlenim u zdravstvenim ustanovama i privatnim praksama, socijalnim i obrazovnim ustanovama i privatnim praksama, socijalnim i obrazovnim ustanovama, u institucijama koje rade u proizvodnji, opremanju i izdavanju lijekova, u objektima za pružanje higijenske njege stanovništva, kao i u proizvodnji i prometu kozmetičkih sredstava.
- da to podrazumijeva da je obavljanje preventivno sanitarnih pregleda radnika posebna mjera zaštite od zaraznih bolesti, a nikako specifična zaštita radnika, jer se ne radi o specifičnim uslovima rada, nego o vrsti zanimanja koja ugrožavaju javno zdravlje,
- da je u ranijem Zakonu o zdravstvenoj zaštiti iz 1997. godine, tačnije u članu 23. tačka 6. u sadržaju specifične zdravstvene zaštite bilo uključeno i obavljanje preventivnih sanitarnih pregleda radnika koji se obavezno provode radi zaštite okoline, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obavezne zdravstvene preglede,
- da su ovako postavljenu specifičnu zdravstvenu zaštitu, prema ranijem zakonu iz ove oblasti, obavljale zdravstvene ustanove registrirane za specifičnu zdravstvenu zaštitu, odnosno specijalista medicine rada u privatnoj praksi, a u smislu člana 24. navedenog Zakona,
- da je u skladu sa novim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti iz sadržaja specifične zdravstvene zaštite isključeno obavljanje sanitarnih pregleda, a kako je to jasno precizirano članom 15. stav (2) tačka 4., članom 36. stav (1) kao i članom 51. Zakona, a to znači da u skladu sa članom 36., a u vezi sa članom 15. stav (2) tačka 4. Zakona, navedeni sanitarni pregledi više nisu dio specifične zdravstvene zaštite radnika, pa prema tome ni dio djelatnosti specijalista medicine rada u privatnoj praksi, te s tim u vezi ne mogu obavljati zdravstvene ustanove specifične zdravstvene zaštite, a niti specijalisti medicine rada u privatnoj praksi,
- da su navedena pravna rješenja u članu 36., a u vezi sa članom 15. stav (2) tačka 4. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, bazirana na dosadašnjim iskustvima u praksi zdravstvenog sektora, javnozdravstvenim potrebama, listi najčešćih zaraznih bolesti koje se pojavljuju kod stanovništva Federacije BiH, kao i njihovim uzorcima, a što je objavljeno u izvještajima o zdravstvenom stanju stanovništva Federacije BiH koje izrađuje Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH za svaku kalendarsku godinu, a usvaja Parlament Federacije BiH,
- da neophodnost Zakonom propisanih ograničenja potvrđuje i regulatorna praksa zemalja, a koje su kao članice

Evropske unije, bile obavezne svoje propise usaglasiti sa odgovarajućom regulativom Evropske unije,

- da se u članu 28. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti Republike Hrvatske ("Narodne novine Republike Hrvatske", br. 79070 113/08 i 43/09) navodi da se zdravstveni pregledi osoba stavljenih pod zdravstveni nadzor obavljaju u zavodima za javno zdravstvo županija, odnosno Grada Zagreba i u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo,
- da su u Republici Sloveniji za navedeno zaduženi javni zdravstveni zavodi koji obavljaju higijensko epidemiološku i zdravstveno ekološku djelatnost i koji imaju zaposlenog zdravstvenog radnika specijalistu higijene, te koji za to imaju i posebno ovlaštenje ministarstva zdravstva,
- da iz izložene prakse zemalja u okruženju, Republike Hrvatske i Republike Slovenije, a koje su članice Evropske unije, jasno proizilazi da su i pravna rješenja utvrđena u Federaciji BiH na identičan način,
- da su tačni navodi da je Federalno ministarstvo postupajući po upitu Kantonalne uprave za inspekcije Sarajevo dalo objašnjenje propisa koji su iz njegove nadležnosti, ali nisu tačni navodi da je Federalno ministarstvo svojim odgovorom preuzelo nadležnost Parlamenta Federacije BiH koji je zadužen za autentično tumačenje odredbi zakona,
- da u odnosu na izdane mjere zabrane od strane kantonalne i federalne inspekcije, a koje su prema navodima Podnosioca zahtjeva, zabranjivale obavljanje sanitarnih pregleda od privatnih zdravstvenih ustanova, jer im je "sugerirano da sanitarne preglede obavljaju javnozdravstvene ustanove, te su upućivane i ozbiljne prijetnje sankcijama", navode da su inspekcijski organi nezavisni i samostalni u svom radu u skladu sa Zakonom o inspekcijama Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 69/05), što znači da inspekcija postupa u skladu sa zakonom,
- da je Federalna uprava inspekcija kao drugostepeni organ, donijela konačna rješenja kojima se Poliklinici "SANASA", PZU "E-STYLE" i Poliklinici "Mimo Medical" zabranjuje obavljanje sanitarnih pregleda,
- da navedena zabrana proističe iz odredbi člana 15. stav (2) tačka 4. člana 36. stav (1), kao i člana 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, a da Federalnom ministarstvu nije poznato da li je Podnosilac zahtjeva zaštitu zatražio kod nadležnog suda,
- da iz rješenja Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo jasno proizilazi da je Podnosiocu zahtjeva odobreno obavljanje djelatnosti medicine rada i mikrobiološko-parazitološkog laboratorija, a ne djelatnost sanitarnih pregleda radi zaštite zaposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti, u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, zaštiti potrošača, odnosno korisnika i druge obavezne zdravstvene preglede, u skladu sa zakonom,
- da navođenje mišljenja eminentnih stručnjaka: prof. Dr. Fahrije Bašića, specijaliste mikrobiologa, mr. sci. dr. Spomenke Janjić, specijaliste mikrobiologije i parazitologije i dr. Mile Krivića da sanitarni pregledi nisu djelatnost epidemiološke službe, nego mikrobioloških laboratorija ne stoji,
- da je odredbama Pravilnika o načinu obavljanja zdravstvenih pregleda osoba pod zdravstvenim nadzorom ("Službene novine Federacije BiH", br. 20/08 i 39/14) precizno reguliran sadržaj zdravstvenih pregleda osoba pod zdravstvenim nadzorom,
- da se uzimanje materijala i bakteriološki pregledi rade u mikrobiološkim laboratorijama zdravstvenih ustanova, a čine samo dio kompletnog zdravstvenog pregleda osoba pod zdravstvenim nadzorom, koji je multidisciplinirani javnozdravstveni pregled (epidemiološki, mikrobiološki) i nikako nije samo djelatnost mikrobiološke laboratorije,
- da indikacije za obavljanje sanitarnih pregleda postavljaju liječnici specijalisti - epidemiolozi, s obzirom da se pregled vrši u cilju zaštite stanovništva od zaraznih oboljenja, a ne liječnici specijalisti - mikrobiolozi, koji su samo dio tima koji obavlja predmetne preglede,
- da Podnosilac zahtjeva nije uskladio svoju djelatnost sa novim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti iz 2010. godine, te stoga i nezakonito obavlja djelatnost pružanja sanitarnih pregleda,
- da se u konkretnom ne radi o usklađivanju sa odredbama Pravilnika, nego o usklađivanju sa odredbama Zakona, kojim je izričito propisano da privatne zdravstvene ustanove koje obavljaju specifičnu zdravstvenu zaštitu u koje spada i Podnosilac zahtjeva, ne mogu obavljati djelatnost sanitarnih pregleda,
- da se tržište zdravstvenih usluga u ovoj oblasti u Federaciji BiH ne formira po zakonima liberalnog tržišta, nego je njegovo formiranje u nadležnosti državnih institucija, a to je Parlament Federacije BiH, a kriteriji su prvenstveno bazirani na zdravstvenim potrebama stanovništva i zaštiti javnog zdravlja stanovništva,
- da je prema zakonskim odredbama nadležnost Konkurencijskog vijeća zaštita i promocija tržišne konkurencije u Bosni i Hercegovini, a kako se tržište zdravstvenih usluga ne utvrđuje na osnovu djelovanja tržišnih zakonitosti, da Konkurencijsko vijeće nije nadležno za donošenje odluka kojim se utvrđuje pružanje zdravstvenih usluga na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, a s ciljem zaštite javnog zdravlja stanovništva u Federaciji BiH,
- da navedene usluge nisu obične tržišne usluge, te bi uvođenje elemenata liberalnog tržišta u pružanju zdravstvenih usluga moglo imati nesagledive posljedice na život i zdravlje stanovništva, naročito kada je u pitanju zaštita stanovništva od zaraznih bolesti koje kada se pojave, ne poznaje ni granice entiteta, a ni granice države,
- da je jedino Parlament Federacije BiH nadležan da zakonima iz ove oblasti regulira zaštitu javnog zdravlja stanovništva Federacije BiH, te su u vezi s tim prihvaćena pravna rješenja u novom Zakonu o zdravstvenoj zaštiti koji su sanitarne preglede zaposlenih i drugog stanovništva isključili iz sadržaja specifične zdravstvene zaštite i uključili u sadržaj javnozdravstvene djelatnosti,
- da opreza radi ističe da se Federalno ministarstvo ne može smatrati privrednim subjektom iz člana 4. stav (1) Zakona,
- da su od bitnog značaja stanovišta koja zauzima Evropski sud pravde i Evropska komisija u primjeni propisa koji se odnose na zaštitu konkurencije, jer na takav zaključak upućuje i odredba člana 43. stav (7) Zakona o konkurenciji, kojima je utvrđeno da će Konkurencijsko vijeće u donošenju svojih odluka imati u vidu stanovište i praksu navedenih evropskih institucija,
- da u vezi sa naprijed navedenim ukazuje na praksu Evropskog suda u slučaju Bayer (T-41/96), spojeni slučajevi C-2/01 i 3/01) gdje Sud jasno određuje da je "koncept sporazuma, fokusiran na postojanje saglasnosti volja između najmanje dvije strane, a da su unilateralne mjere privrednog subjekta predmet restrikcije, samo ukoliko subjekt ima dominantan položaj na tržištu,
- da je od značaja i praksa Evropskog suda pravde kojom je zauzet jasan stav da se "pravila o konkurenciji ne primjenjuju na aktivnosti koje su povezane sa vršenjem javne funkcije (slučaj Wouters, C-309/99 paragraf 5),

- da je federalni ministar zdravstva prilikom donošenja osporavanog pravilnika postupao na osnovu zakonskih ovlaštenja, sa jasnim ciljem zaštite javnog zdravlja, a u okviru vršenja javne funkcije,
- da ne vidi nikakvu povezanost rješenja Konkurencijskog vijeća na koja se poziva Podnosilac zahtjeva sa podnijetim zahtjevom, izuzev Rješenja Konkurencijskog vijeća broj 04-26-3-007-72-II/13 od 17.04.2014. godine po zahtjevu "E-STYLE" Sarajevo protiv Federalnog ministarstva,
- da Podnosilac zahtjeva navodi da odredba člana 7. stav (1) alineja 5. Pravilnika o izmjeni Pravilnika ima obilježja zabranjenog sporazuma iz člana 4. stav (1) tačka b) Zakona, pri tome zanemarujući da je navedeni Pravilnik donijet na osnovu Zakona o zdravstvenoj zaštiti, a koji jasno propisuje da sadržaj specifične zdravstvene zaštite više ne obuhvaća obavljanje sanitarnih pregleda zaposlenih osoba i stanovništva, te da je isto sada predmet javnozdravstvene djelatnosti,
- da nema sumnje da zabrana da privatne zdravstvene ustanove registrirane za specifičnu zdravstvenu zaštitu obavljaju djelatnost sanitarnih pregleda proizilazi direktno iz člana 36. stav (1), a u vezi sa članom 15. stav (2) tačka 4. Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
- da to znači da odredbama Pravilnika, na koje ukazuje Podnosilac zahtjeva, nije uspostavljeno ograničenje koje Podnosilac zahtjeva želi poništiti, niti se bilo kakvim izmjenama Pravilnika može ukinuti ili suspendirati Zakonom uspostavljena zabrana,
- da je pravilnik podzakonski akt koji može bliže razrađivati i precizirati primjenu i provedbu zakona, ali ne može uređivati prava i obaveze na način koji je suprotan Zakonu,
- da bi se samo eventualnom izmjenom odredbi Zakona o zdravstvenoj zaštiti mogla ukinuti zabrana da privatne zdravstvene ustanove registrirane za specifičnu zdravstvenu zaštitu obavljaju djelatnost sanitarnih pregleda radi zaštite zaposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obavezne zdravstvene preglede, u skladu sa zakonom, a što je u isključivoj nadležnosti Parlamenta Federacije BiH,

Imajući u vidu naprijed izloženo činjenično stanje kao i relevantne pravne aspekte na koje je u odgovoru ukazano, Federalno ministarstvo predlaže da Konkurencijsko vijeće nakon provedenog postupka, donese rješenje kojim će prijedlog Podnosioca zahtjeva biti odbijen kao neosnovan, te da Konkurencijsko vijeće obaveže Podnosioca zahtjeva da Federalnom ministarstvu nadoknadi troškove ovog postupka.

Konkurencijsko vijeće je aktom broj 06-26-3-40-17-II/14 od 01.07.2015. godine, Podnosiocu zahtjeva dostavilo Odgovor Federalnog ministarstva, sa rokom za očitovanje od 7 (sedam) dana.

Podnosilac zahtjeva je dostavio očitovanje podneskom zaprimljenim pod brojem 06-26-3-40-18-II/14 dana 13.07.2015. godine, u kojem navodi između ostalog slijedeće:

- da Podnosilac zahtjeva u cijelosti ostaje kod Zahtjeva za pokretanje postupka i navoda iznesenih u zahtjevu, te dopuna koje se odnose na zahtjev,
- da se može zapaziti da je Federalno ministarstvo saglasno sa Podnosiocem zahtjeva da je jedna od odlučnih odredaba za donošenje odluke po zahtjevu član 51. stav (1) Zakona o zdravstvenoj zaštiti, gdje su taksativno nabrojane javnozdravstvene djelatnosti, koje ne mogu biti predmetom privatne djelatnosti, te da među nabrojanim djelatnostima nema sanitarnih pregleda, a oni se ne mogu poistovijetiti sa djelatnošću epidemiologije,
- da Federalno ministarstvo kod donošenja osporavanog Pravilnika, pozivajući se na stav (2) člana 51. predmetnog zakona, suprotno odredbama stava (1) istog člana, proširuje zabranu javnozdravstvene djelatnosti, koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti i na sanitarne preglede,
- da je nejasan stav Federalnog ministarstva, koji iznosi na strani 5. odgovora, da zabrana za privatne zdravstvene ustanove da obavljaju djelatnost sanitarnih pregleda iz člana 15. stav (2) tačka 4. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, proizilazi direktno iz Zakona, jer se čitajući taj stav ne može izvesti zaključak o zabrani,
- da su pored toga nedopustive konstrukcije i temeljenje određenih zabrana na osnovu jedne tačke u zakonu, bez sveobuhvatnog posmatranja svih odredaba zakona koje se odnose na sanitarne preglede,
- da pored navedenog u prilogu dostavlja i organizaciona struktura Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo iz kojeg je jasno vidljivo da postoje posebne radne jedinice i to jedna radna jedinica za epidemiologiju, a druga radna jedinica za mikrobiologiju, kao dokaz da se djelatnost mikrobiologije ne može poistovjetiti sa epidemiologijom odnosno da se mikrobiološka djelatnost ne mora nužno obavljati u okviru epidemiologije,
- da privatne zdravstvene ustanove ne funkcioniraju izvan lanca zaštite javnog zdravlja, jer su obavezne da u skladu sa Pravilnikom o načinu vođenja evidencija o izvršenim laboratorijskim izolacijama i identifikacijama ("Službene novine Federacije BiH", broj 101/12) kantonalnom zavodu za javno zdravstvo, dostavljaju izvještaje na propisanim obrascima i na taj način vrše nadzor nad kliconošama, sa napomenom da je taj Pravilnik donesen 2012. godine nakon donošenja novog Zakona o zdravstvenoj zaštiti iz 2010. godine i postavlja se pitanje koja je njegova svrha ukoliko se privatnim zdravstvenim ustanovama ne dozvoljava obavljanje sanitarnih pregleda,
- da su sva rješenja o zabrani obavljanja sanitarnih pregleda, od strane privatnih zdravstvenih ustanova, predmetom upravnih sporova koji su u toku, a da privatne zdravstvene ustanove za to vrijeme trpe ogromne štete dok obveznici obavljanje sanitarnih pregleda, umjesto iznosa od 20,00 KM, iste sanitarne preglede u javnim zdravstvenim ustanovama plaćaju od 40,00 do 50,00 KM,

Podnosilac zahtjeva također navodi da ostaje kod svih navoda koji su ranije dati u predmetu koji se vodio po zahtjevu PZU "E-SYLE" protiv Federalnog ministarstva koji dostavlja u prilogu (podnesak od 03.02.2014. godine) u kojem se navodi između ostalog slijedeće:

- da je jasno da Federalno ministarstvo zajedno sa Zavodom za javno zdravstvo FBiH pretendira da bude jedini predlagač i tumač propisa iz oblasti zdravstva, sa ciljem da jedino javne zdravstvene ustanove obavljaju sanitarne preglede, navodno samo u interesu javnog zdravlja kako se navodi, a niti jednog trenutka se ne komentira novac poslodavca, odnosno građana koji se izdvaja za te namjene,
- da se ne pokušava čak ni objasniti nesporna činjenica 100% skupljeg sanitarnog pregleda u javnih ustanovama, jer se sanitarni pregledi čine kao sasvim siguran, trajan izvor prihoda kad imate zakonsku obavezu poslodavca da ugovara i plaća sanitarne preglede, samo ako uspijete obezbijediti ekskluzivno pravo na obavljanje tog posla,
- da problem nastaje prije svega zbog činjenice što pravilnici i po svojoj nomotehničkoj zadaći treba samo da pojašnjavaju utvrđena zakonska rješenja, da budu provedbeni propis, a u konkretnom slučaju oni su iskorišteni da se u njih unesu i nova rješenja koja su po svojoj suštini suprotnost sa intencijom zakona da privatni i

javni sektor u ovom dijelu zdravstvene djelatnosti ima ravnopravan pristup tržištu.

Navedeno očitovanje Podnosioca zahtjeva je dostavljeno Federalnom ministarstvu dana 11.09.2015. godine aktom broj 06-26-3-40-19-II/14.

5. Relevantno tržište

U skladu sa članom 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta (u daljem tekstu: Odluke), relevantno tržište se određuje kao tržište određenih proizvoda koji su predmet obavljanja djelatnosti na određenom geografskom tržištu.

Prema odredbi člana 4. Odluke, relevantno tržište proizvoda obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači smatraju međusobno zamjenjivim s obzirom na njihove bitne karakteristike, kvalitet, namjenu, cijenu ili način upotrebe.

Prema odredbi člana 5. Odluke, relevantno geografsko tržište obuhvata cjelokupnu ili značajan dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojoj privredni subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini relevantnog proizvoda i/ili usluge pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuju od uslova konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Relevantno tržište usluga predmetnog postupka je tržište zdravstvenog nadzora nad kliconošama, zaposlenim i drugim osobama.

Relevantno geografsko tržište predmetnog postupka je područje Federacije Bosne i Hercegovine, budući da se odredbe Pravilnika o izmjeni Pravilnika primjenjuju samo na području Federacije Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da u predmetnom postupku relevantno tržište predstavlja tržište zdravstvenog nadzora nad kliconošama, zaposlenim i drugim osobama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

6. Usmena rasprava

Budući da se u predmetnom postupku radi o strankama sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće je u skladu sa članom 39. stav (1) Zakona, zakazalo usmenu raspravu, koja je održana dana 22.10.2015. godine u prostorijama Konkurencijskog vijeća uz prisustvo zastupnika Podnosioca zahtjeva i Federalnog ministarstva.

Podnosioca zahtjeva je zastupao ovlašteni punomoćnik, advokat Edin H. Hrnjić.

Na usmenoj raspravi, Federalno ministarstvo su zastupali punomoćnici Snježana Bodnaruk, sekretar Federalnog ministarstva, pr. mr. sc. dr. Senad Huseinagić i advokat Džemil Sabrihafizović.

Podnosilac zahtjeva se izjasnio da u cijelosti ostaje kod podnesenog Zahtjeva, navoda iz dopune Zahtjeva i drugih podnesaka dostavljenih do održavanja današnje rasprave i u bitnom navodi slijedeće:

- da se suština zahtjeva odnosi na otklanjanje prepreka za obavljanje sanitarnih pregleda od strane privatnih zdravstvenih ustanova, a čemu je prepreka navedena odredba pravilnika,
- da je za cjelovito posmatranje ovog pitanja nužno podsjetiti se na pravnu poziciju odnosno pravnu regulativu koja se odnosi na sanitarne preglede u posljednjih desetak godina,
- da su u vrijeme važenja Zakona o zdravstvenoj zaštiti iz 1997. godine prema saznanjima podnosioca Zahtjeva sanitarne preglede obavljale tri privatne zdravstvene ustanove iz Sarajeva, i to PZU E-Style, PZU Mimo medical i podnosilac Zahtjeva "SANASA" iz Sarajeva,
- da su nakon donošenja novog Zakona o zdravstvenoj zaštiti 2010. godine navedene zdravstvene ustanove nastavile sa obavljanjem sanitarnih zdravstvenih pregleda,
- da je nakon stupanja na snagu odredaba Pravilnika o izmjeni Pravilnika i nakon niza usmenih prepiski nadležne inspekcije tj. nakon gotovo deset godina privatnim zdravstvenim ustanovama zabranjeno obavljanje sanitarnih pregleda,
- da se može ponovo zaključiti da Zakon o zdravstvenoj zaštiti nije prepreka za obavljanje sanitarnih pregleda nego je to sada Pravilnik o izmjenama Pravilnika o opsegu i vrsti javno zdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti, a koji je donesen nakon donošenja predmetnog Rješenja Konkurencijskog vijeća po Zahtjevu PZZ E-Style,
- da ovo potvrđuje da je to Ministarstvo izmjene pravilnika izvršilo formalno, a suštinski njihovom primjenom i dodatnim tumačenjem nadležnog ministra ponovo zabranjuje rad odnosno obavljanje sanitarnih pregleda zdravstvenih ustanova, a nakon toga nadležne inspekcije ponovo donose Rješenja pa i za podnosioca Zahtjeva, kojima se zabranjuje obavljanje sanitarnih pregleda, gdje je rok izvršenja odmah, a žalba ne odlaže izvršenje Rješenja,
- da je Podnosilac Zahtjeva uložio žalbu na navedeno Rješenje, a drugostepeni organ je vrlo brzo donio odluku kojom potvrđuje prvostepeno Rješenje, a nakon toga je tužbom pokrenut upravni spor koji je u toku,
- da je sličan slučaj i sa ostalim zdravstvenim ustanovama, osim sa privatnom ustanovom Mimo medical, gdje je upravni spor okončan presudom Kantonalnog suda Sarajevo 09 0 U 022693 14 od 14.07.2015. godine, kojom je tužba uvažena i osporeni akt Federalne uprave za inspekcijske poslove je poništen i predmet vraćen tuženom na ponovni postupak,

S tim u vezi u spis je uložena presuda Kantonalnog suda Sarajevo 09 0 U 022693 14 od 14.07.2015. godine,

- da sve navedeno apsolutno negira tezu Federalnog ministarstva zdravstva da privatne ustanove ne mogu obavljati sanitarne preglede jer je tako regulisano Zakonom o zdravstvenoj zaštiti iz 2010, nego naprotiv samo zato što Federalno ministarstvo po svaku cijenu nastoji obezbijediti ekskluzivnu poziciju za javne zdravstvene ustanove kod obavljanja zdravstvenih pregleda,
- da je za potpunije razumijevanje zahtjeva podnesenog Vijeću neophodno riješiti pitanje definicije sanitarnog pregleda, a ta definicija nije niti jednim propisom zvanično utvrđena, čak se i taj pojam sanitarnog pregleda pominje na samo dva mjesta u Zakonu o zdravstvenoj zaštiti iz 2010. i to u članu 15. i članu 119. tog Zakona, bez definiranja sadržine tog pojma,
- da je iz tog razloga Podnosilac zahtjeva bio prinuđen da se savjetuje sa eminentnim stručnjacima, i njihove odgovore možemo svesti na to da sanitarni pregledi predstavljaju tehnički dio posla koji se obavlja u mikrobiološkim laboratorijama, i to uzimanje određene skupine uzoraka i njihov mikrobiološki pregled, te zavisno od rezultata pregleda izdaju ili ne izdaju sanitarne knjižice,
- da je slijedom navedenih činjenica, kao i nesporne činjenice da je Podnosilac zahtjeva registrovan za obavljanje djelatnosti mikrobiološkog laboratorija, da je obavljao sanitarne preglede dugi niz godina i izdavao sanitarne knjižice, smatra da ne postoji niti jedan, zakonom utemeljen, razlog kojim bi mu se zabranilo obavljanje te djelatnosti,
- da su neosnovani navodi da zabrana obavljanja sanitarnih pregleda u privatnim zdravstvenim ustanovama proizilazi iz zakona jer je odredbama člana 51. stav 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti nedvosmisleno utvrđeno koje

zdravstvene djelatnosti ne mogu biti predmetom privatne djelatnosti,
- da se u navedenom članu sanitarni pregledi ne navode kao javno zdravstvena djelatnost koja ne može biti predmet obavljanja privatne djelatnosti,
- da se odredbama člana 119. stav (3) Zakona o zdravstvenoj zaštiti utvrđuju djelatnosti koje može obavljati Zavod za javno zdravstvo Kantona (dakle može a ne mora), a među tim djelatnostima se navode i sanitarni pregledi, te Zakon o zdravstvenoj zaštiti postavlja mogućnost, ali ne stvara i obavezu za javno zdravstvene ustanove da obavljaju javno sanitarne preglede,
- da se postavlja pitanje šta ako javno zdravstvene ustanove ne iskoriste tu mogućnost a privatnim ustanovama se zabrani obavljanje sanitarnih pregleda, ko će ovu djelatnost obavljati,
- da se to naravno neće desiti zbog činjenice da sanitarni pregledi nisu besplatni, da je njihovo obavljanje zakonska obaveza i da se periodično ponavljaju,
- da je sada, u situaciji kad te sanitarne preglede obavljaju samo javno zdravstvene ustanove, njihova prosječna cijena oko 40 KM, dakle dvostruko veća od onih 20 KM, što je bila prosječna cijena obavljanja sanitarnih pregleda od strane privatnih ustanova, te da se mora skrenuti pažnja i na stalnu tendenciju poistovjećivanja pojma sanitarnog pregleda i djelatnosti higijensko-epidemiološke službe, što svakako nije isto,
- da se to ne radi slučajno, jer ako se između ta dva pojma stavi znak jednakosti onda se nalazi pravni osnov u članu 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti za zabranu obavljanja sanitarnih pregleda od strane privatnih ustanova, obzirom da čl. 51. Zakona djelatnost epidemiologije i higijene svrstava u javno zdravstvene djelatnosti koje ne mogu biti predmetom privatne djelatnosti.

Pored navedenog, a nakon postavljenih pitanja od strane voditelja postupka, punomoćnik Podnosioca zahtjeva je u bitnom izjavio sljedeće:
- da u vrijeme kada su privatne ustanove obavljale sanitarne preglede one to nisu mogle obavljati bez angažovanja doktora mikrobiologa koji je i nadležan da procjenjuje valjanost nalaza, a tek ako su nalazi ispunjavali uslove izdavala se i sanitarna knjižica,
- da ukoliko bi postojalo nešto sporno sa nalazima u tom slučaju sanitarna knjižica se nije izdavala, a na propisanom obrascu o rezultatima se obavještava higijensko-epidemiološka služba, što znači da ni tada obavljanje sanitarnih pregleda nije bilo bez nadzora higijensko epidemiološke službe,
- da prema dostavljenom mišljenju doktorice Spomenke Janjić, magistra nauka, specijalista mikrobiologije, zadatak epidemiološke djelatnosti je da na osnovu rezultata rada mikrobiološke službe utvrđuje izvor infekcije i način prenošenja, te da utvrdi mjere za sprječavanje i širenje zaraznih bolesti, tj. da epidemiološka djelatnost operiše analitičkom, matematičkom, statističkom i biološkom metodom rada, odnosno njena svrha se ogleda u nadzoru i obradi podataka dobivenih u radu mikrobiološke službe,
- da dakle nema prepreka da se pretrage izvrše u mikrobiološkom laboratoriju, u okviru privatne zdravstvene ustanove jer pretragama upravlja doktor medicine, propisane specijalizacije za to, a svi dobiveni podaci se dostavljaju higijensko epidemiološkoj službi na obradu jer to je zakonska obaveza.

Punomoćnik Podnosioca zahtjeva se nije mogao izjasniti na sva pitanja postavljena na usmenoj raspravi, pa je istom ostavljen rok od sedam dana da dostavi odgovor.

Punomoćnici Federalnog ministarstva su se izjasnili da ostaju u cijelosti kod svojih navoda datih u odgovoru na Zahtjev i Zaključak, a naročito ukazuju na slijedeće:
- da su razumjeli da je razlog za pokretanje ovog postupka pitanje koje glasi: Da li odredba člana 1. Pravilnika o izmjeni Pravilnika o obimu i vrsti javno-zdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmet privatne djelatnosti predstavlja zabranjeni sporazum u smislu člana 4. stav 1. tačka b) Zakona o konkurenciji,
- da je naprijed označenom odredbom izvršena izmjena u članu 7. stav (1) alineja 5. Pravilnika o obimu i vrsti javno-zdravstvene djelatnosti, koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti,
- da Sporna odredba glasi: "Djelatnost epidemiologije koja ne može biti predmet privatne djelatnosti čini zdravstveni nadzor nad kliconošama, zaposlenim i drugim osobama, u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, kao i članom 15. st. 2. tač. 4., članom 36. st. 1. i članom 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.", te da bi bilo ko mogao razumjeti značenje ove odredbe, mora izvršiti uvid u zakonske odredbe na koje upućuje ova odredba pravilnika,
- da je jedini način da se utvrdi da li je obavljanje sanitarnih pregleda dopušteno privatnim zdravstvenim ustanovama ili nije dopušteno je pažljivo čitanje naprijed navedenih zakonskih odredaba, a Pravilnik ne utvrđuje da li postoji zabrana ili ne postoji zabrana, nego samo upućuje da će se postupiti u skladu sa zakonskim odredbama, koje su u Pravilniku izričito označene,
- da ako postoji takva zabrana, to znači da je ona propisana zakonom, a ako takva zabrana ne postoji to znači da je zakonom dopušteno da privatne zdravstvene ustanove obavljaju djelatnost sanitarnih pregleda,
- da u slučaju da je Podnosilac zahtjeva u pravu, stoji mu na raspolaganju upravno sudska zaštita protiv pojedinačnih rješenja nadležnih organa i inspekcija, pred nadležnim sudovima, a u uređenom zahtjevu za pokretanje postupka, Podnosilac zahtjeva navodi da su sva rješenja o zabrani sanitarnih pregleda od strane privatnih zdravstvenih ustanova predmetom upravnih sporova koji su u toku, a da privatne zdravstvene ustanove za to vrijeme trpe ogromne štete,
- da je očigledno da i sam Podnosilac zahtjeva smatra da ocjena zakonitosti pojedinačnih akata kojim se privatnim zdravstvenim ustanovama određuje zabrana obavljanja djelatnosti, spada u nadležnost redovnih sudova i da se ostvaruje kroz upravno-sudske postupke,
- da pri tom, Podnosilac zahtjeva, a eventualno i druge privatne zdravstvene ustanove, ukoliko ispunjavaju zakonske uvjete, mogu od nadležnog suda ishoditi mjeru odlaganja izvršenja rješenja do donošenja konačne presude i na taj način spriječiti eventualne štete, neovisno od dužine trajanja upravnog spora,
- da se pojedinačna rješenja kojim se zabranjuje da privatne zdravstvene ustanove obavljaju djelatnost sanitarnih pregleda donose na osnovu zakonskih odredaba, a ne na osnovu Pravilnika, te ako sudovi u upravnim sporovima nađu da Zakonom nije utvrđena zabrana da privatne zdravstvene ustanove obavljaju djelatnost sanitarnih pregleda, oni će svojim odlukama poništiti donesena rješenja nadležnih organa i inspekcija, a za donošenje takvih odluka izmijenjena odredba člana 7. Pravilnika sudovima ne predstavlja bilo kakvu smetnju ili ograničenje,
- da se iz navedenih razloga, stiče dojam da je Podnosilac zahtjeva, znajući da pred Konkurencijskim vijećem ne može pokrenuti postupak za ocjenu zakonskih odredaba, pokrenuo ovaj postupak kako bi problematiziranjem jedne

sasvim neutralne odredbe Pravilnika doveo u pitanje primjenu zakonskih odredaba,

- da je očigledno da Podnosilac zahtjeva, daje svoje tumačenje označenih zakonskih odredaba i tvrdi da Zakon ne sadrži odredbe koje mu zabranjuju obavljanje djelatnosti sanitarnih pregleda, te da očekuje da Konkurencijsko vijeće prihvati njegovo tumačenje odredaba Zakona o zdravstvenoj zaštiti, pa proglašavajući ništavom osporenu odredbu Pravilnika faktički ishodi odluku o ništavosti zakonskih odredaba na čiju primjenu Pravilnik upućuje, ili bar da Konkurencijsko vijeće potvrdi tumačenje zakonskih odredaba na način na koji to sugeriše Podnosilac zahtjeva - mada je i poništenje i tumačenje zakonskih odredaba izvan nadležnosti Konkurencijskog vijeća,
- da ukoliko postoji dvojba o tome da li predmetne zakonske odredbe dopuštaju ili zabranjuju da privatne zdravstvene ustanove obavljaju djelatnost sanitarnih pregleda, i Podnosilac zahtjeva i Konkurencijsko vijeće legitimisani su da zatraže autentično tumačenje od Parlamenta Federacije, čime se takva dvojba može definitivno otkloniti,
- da su razlozi kojima se Parlament Federacije rukovodio usvajajući predmetna zakonska rješenja nalaze se u sferi zaštite javnog zdravlja u FBiH, što podrazumijeva javni interes za regulisanje uslova zaštite zdravlja stanovništva, jer se radi o zdravstvenim pregledima osoba koje obavljaju poslove u proizvodnji i prometu namirnica, snabdijevanju stanovništva pitkom vodom, u obrazovnim i drugim ustanovama za djecu, u zdravstvenim ustanovama, kao i osoba koje se bave pružanjem higijenske njege stanovništva,
- da se taj vid zdravstvene zaštite odnosi i na kontrolu osoba koje dolaze iz zemalja u kojima su prisutne epidemije malarije, kolere, SARS-a, žute groznice, plućne kuge i hemoralgijskih groznica, kao što je ebola, pa to nije specifična zdravstvena zaštita radnika, nego zaštita javnoga zdravlja,
- da se identični propisi primjenjuju i u Sloveniji i Hrvatskoj, koje su kao članice EU bile obavezne uskladiti svoje propise sa odgovarajućom regulativom EU,
- da bi drastična razlika u sistemu ovog vida zdravstvene zaštite, u određenim situacijama, kao što je opasnost od epidemija, mogla predstavljati razlog za poduzimanje izolacionih mjera za stanovnike BiH, koje bi poduzele zemlje u okruženju, pa i šire,
- da su Zakonom o zdravstvenoj zaštiti Republike Srpske i odgovarajućim i pravilnikom Republike Srpske utvrđena identična rješenja sa izričitim odredbama koje isključuju mogućnost da privatne zdravstvene ustanove obavljaju sanitarne preglede,
- da se u Bosni i Hercegovini, odnosno u Federaciji, usluge javne zdravstvene zaštite ne obavljaju po načelima liberalnog tržišta, a takva liberalizacija ne postoji ni u zemljama Evropske unije,
- da je regulisanje obavljanja javne zdravstvene djelatnosti bazirano na zdravstvenim potrebama stanovništva i zaštiti javnog zdravlja, a zaštita javnog zdravlja i zaštita tržišne konkurencije ne moraju uvijek biti komplementarne, a da je u ovom slučaju očigledno da prioritet mora imati zaštita javnog zdravlja,
- da javne zdravstvene ustanove kojima je zakonom povjereno obavljanje javne zdravstvene djelatnosti nisu profitne organizacije, nego su to naprotiv neprofitne ustanove koje se osnivaju i svoju djelatnost obavljaju striktno u skladu sa propisima kojima se reguliše zaštita javnog zdravlja, a posljedice eventualnog odstupanja od tog principa i načina obavljanja javno-zdravstvene djelatnosti mogu biti izuzetno teške i manifestovati se u formi epidemija, sa nesagledivim ishodom,
- da se na ranije ukazanu praksu Evropskog suda pravde ukazuje imajući u vidu čl. 43. st. 7. Zakona o konkurenciji kojim je predviđeno da će Konkurencijsko vijeće u donošenju svojih odluka imati u vidu stanovišta i praksu odgovarajućih evropskih institucija.

Imajući u vidu sve naprijed izloženo, Federalno ministarstvo zdravstva predlaže da Konkurencijsko vijeće donese rješenje kojim će prijedlog Podnosioca zahtjeva odbiti kao neosnovan i ujedno ga obavezati da naknadi troškove ovog postupka.

Pored navedenog, a nakon postavljenih pitanja voditelja postupka, punomoćnici Federalnog ministarstva su izjavili sljedeće:

- da prema njihovom mišljenju privatne klinike nisu ni mogle obavljati sanitarne preglede od momenta stupanja na snagu novog Zakona, a za nadzor nad tim su zadužene nadležne inspekcije,
- da je Federalno ministarstvo dalo objašnjenje propisa iz svoje nadležnosti na zahtjev fizičkih i pravnih lica, a u skladu sa članom 22. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji BiH, ali su inspekcijski organi samostalni i nezavisni u svom radu, te postupaju u skladu sa Zakonom o inspekcijama Federacije BiH, a to podrazumijeva da donose rješenja na osnovu zakona, a ne na osnovu pojašnjenja organa uprave,
- da ukoliko bi se izvršio uvid u listu usluga koje su navedene u zakonu, neće se naći sanitarni pregled u medicini rada,
- da je epidemiologija dio javnog zdravstva koja između ostalog ima zadatak da sprječava širenje zaraznih bolesti, a ovo je upravo mjera sprečavanja da kliconoša prenese zarazu tokom rada sa hranom i sl, a to je razlog da se uvela ova mjera da bi se zaštitilo zdravlje stanovništva od zaraznih bolesti,
- da je obavljanje sanitarnih pregleda posebna mjera zaštite stanovništva od zaraznih bolesti, a što je propisano u Pravilniku o načinu obavljanja zdravstvenih pregleda osoba pod zdravstvenim nadzorom ("Službene novine Federacije BiH", br. 20/08 i 39/14),
- da cijenu pregleda plaća onaj koji obavlja djelatnost, a ne zaposlenik odnosno onaj koji je subjekt pregleda,
- da su krajnji korisnici pregleda koji se obavi nad vaspitačicom u obdaništu djeca koja pohađaju to obdanište i na taj način ona dobivaju zaštitu od zaraznih bolesti potpuno besplatno,
- da Federalno ministarstvo želi da naglasi da nema prepreke da se u privatnim ustanovama obavlja mikrobiološki pregled, ali da suprotna strana želi poistovjetiti taj pregled sa sanitarnim pregledom i tako dobiti pravo obavljanja sanitarnih pregleda,
- da je tačno da specijalista epidemiolog svoju ocjenu donosi dijelom i na osnovu mikrobioloških nalaza, kao što internista svoju ocjenu o zdravlju donosi na osnovu laboratorijskih nalaza rendgen dijagnostike, ali ovdje se radi o tome da mikrobiološki nalaz nije sanitarni pregled nego samo njegov jedan dio te je suština u tome da sanitarni i zdravstveni pregled lica pod sanitarnim nadzorom predstavlja javno zdravstvenu djelatnost propisanu Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, a upravo sa ciljem zaštite stanovništva od zaraznih bolesti, i obavljaju je neprofitne javne zdravstvene ustanove.

Federalnom ministarstvu zdravstva je od strane voditelja postupka naloženo da dostavi cijene sanitarnih pregleda, u roku od 7 (sedam) dana od dana usmene rasprave.

7. Postupak nakon usmene rasprave

Podnosilac zahtjeva je postupio po nalogu sa usmene rasprave od 22.10.2015. godine, te je podneskom zaprimljenim pod brojem 06-26-3-40-30-II/15 od 27.10.2015. godine zajedno sa troškovnikom, dostavio odgovore na pitanja, kako slijedi:

- da je Podnosilac zahtjeva obavljao sanitarne preglede počev od kraja 2005. godine, odnosno nakon izvršene dopune djelatnosti u rješenju o registraciji, a kojom je Podnosilac zahtjeva registrovan za obavljanje djelatnosti medicine rada i usluga mikrobiološko - parazitološkog laboratorija, što je bio preduslov za obavljanje sanitarnih pregleda, jer u klasifikaciji djelatnosti, pojam sanitarnih pregleda ne postoji, a samim tim tog pojma nema ni u registraciji javno zdravstvenih ustanova koje trenutno obavljaju sanitarne preglede, te da je ovaj dio djelatnosti Podnosilac zahtjeva zadržao u svojoj registraciji i do dana sačinjavanja ovog podneska,
- da je Podnosilac zahtjeva obavljao sanitarne preglede sve do zabrane obavljanja ove djelatnosti naložene rješenjem Kantonalne uprave za inspekcijske poslove, Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije, Sarajevo broj UP1-14-10-37-14720/14 od 01.10.2014. godine, a navedeno rješenje je potvrđeno od strane drugostepenog organa i protiv istog se vodi upravni spor pred Kantonalnim sudom u Sarajevu,
- da navedeno rješenje predstavlja prvo i jedino sankcioniranje Podnosioca zahtjeva, iako je u proteklom periodu bio predmetom kontrola inspekcijskih organa i bez primjedbi na obavljanje ovog dijela djelatnosti,
- da se cijena sanitarnih pregleda kretala u rasponu od 20,00 do 25,00 KM.

Odgovori na pitanja sa usmene rasprave Podnosioca zahtjeva su dostavljeni Federalnom ministarstvu aktom broj 06-26-3-40-32-II/14 od 28.10.2015. godine.

Federalno ministarstvo je u skladu sa nalogom sa usmene rasprave podneskom broj 06-26-3-40-33-II/14 od 09.11.2015. godine dostavilo odgovore kantonalnih zavoda za javno zdravstvo u vezi sa cijenom koju isti naplaćuju za sanitarne preglede te su dostavljeni odgovori kako slijedi:

- Zdravstvena ustanova "Zavod za javno zdravstvo USK" od 29.10.205. godine,
- Zavod za javno zdravstvo Posavskog kantona 28.10.2015. godine,
- Zavod za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona od 29.10.2015. godine,
- Institut za zdravlje i sigurnost hrane od 04.11.2015. godine,
- JU "Zavod za javno zdravstvo" Bosansko-podrinjskog kantona od 19.10.2015. godine,
- Zavod za javno zdravstvo Srednjobosanskog kantona od 02.11.2015. godine,
- Zavod za javno zdravstvo Hercegovačko-neretvanskog kantona od 29.10.2015. godine,
- Zavod za javno zdravstvo Zapadnohercegovačkog kantona od 03.11.2015. godine,
- J.U. Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo od 30.10.2015. godine,
- Zavod za javno zdravstvo Kantona 10 Livno od 30.10.2015. godine.

Dana 10.11.2015. godine Konkurencijsko vijeće je pod brojem 06-26-3-40-34-II/14 zaprimilo podnesak Udruženja specijalista javnozdravstvenih disciplina Federacije Bosne i Hercegovine kojim se dostavlja stručno mišljenje broj 13/2015 od 09.11.2015. godine, u vezi pojma i značaja sanitarnih pregleda u Federaciji Bosne i Hercegovine, a koje je razmatrano i usvojeno na skupštini ovog udruženja održanoj dana 28.10.2015. godine.

U mišljenju se navodi da je mišljenjem izražen stav Udruženja specijalista javnozdravstvenih disciplina Federacije Bosne i Hercegovine, te se istim želi ukazati na to da je obavljanje zdravstvenih pregleda, odnosno sanitarnih pregleda radi zaštite uposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti, saglasno propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i drugi obavezni zdravstveni pregledi osnovna javnozdravstvena mjera, koja ima za cilj suzbijanje i sprječavanje širenja zaraznih bolesti, a indikacije za obavljanje sanitarnih pregleda postavljaju samo i isključivo ljekari specijaliste - epidemiolozi, s obzirom da se pregled vrši u cilju zaštite stanovništva od zaraznih oboljenja, a ne liječnici specijalisti - mikrobiolozi, koji su samo dio tima koji obavlja laboratorijske mikrobiološke pretrage.

U stručnom mišljenju se navodi slijedeće:

- da je s ciljem sprječavanja i suzbijanja zaraznih bolesti u Federaciji Bosne i Hercegovine, članom 11. tačka 7. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti kao posebna mjera zaštite za suzbijanje i sprečavanje zaraznih bolesti, utvrđen zdravstveni nadzor nad kliconošama, zaposlenicima i drugim licima,
- da se navedena mjera provodi nad osobama zaposlenim u proizvodnji i prometu namirnica, snabdijevanju stanovništva pitkom vodom, obrazovnim i drugim ustanovama, zaposlenim u zdravstvenim ustanovama i privatnim praksama, socijalnim i obrazovnim ustanovama, u institucijama koje rade u proizvodnji, opremanju i izdavanju lijekova, u objektima za pružanje higijenske njege stanovništva, kao i u proizvodnji i prometu kozmetičkih sredstava,
- da je djelatnost sanitarnih pregleda, radi zaštite uposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i drugi obavezni zdravstveni pregledi u javnozdravstvenoj djelatnosti, a saglasno odredbi člana 15. stav (2) tačka 4., a u vezi sa članom 36. stav (1) i članom 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
- da s tim u vezi, usluga sanitarnog pregleda odnosno zdravstvenog pregleda osoba koje su na osnovu člana 30. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti stavljene pod zdravstveni nadzor, spada u javnozdravstvene usluge za koje je nadležan i odgovoran ljekar specijalista epidemiolog,
- da je sanitarni pregled jedna od osnovnih javnozdravstvenih mjera koja ima za cilj, pregledom naizgled zdravih osoba, utvrditi eventualno prisustvo patogenih mikroorganizama odnosno "kliconoštvo", a u cilju zaštite javnog zdravlja stanovništva od zaraznih bolesti,
- da se osobe, za koje se sanitarnim pregledom utvrdi da su oboljele od zaraznih bolesti odnosno da su nosioci klica određenih zaraznih bolesti, podvrgavaju liječenju, te im se istovremeno utvrđuje zabrana rada na njihovim radnim mjestima, odnosno mjestima na kojima mogu ugroziti zdravlje drugih ljudi,
- da ova zabrana ima za cilj sprječavanje širenja mikroorganizama iz organizma zaražene osobe na okolinu, a time suzbijanje i sprečavanje širenja zaraznih bolesti,
- da osnovni cilj sanitarnog pregleda nije sama zaštita uposlenika, već zaštita svih osoba koje su u direktnom ili indirektnom kontaktu s tim uposlenikom, te time zapravo zaštita javnog zdravlja stanovništva,
- da se radi o pregledu koji se obavlja radi procjene rizika ugroženosti populacije od širenja zaraznih bolesti, koje se prenose kapljičnim putem, direktnim kontaktom, hranom, vodom i predmetima opće upotrebe,
- da procjenu zdravstvenog stanja pregledane osobe, odnosno procjenu rizika za širenje zaraznih bolesti od te osobe, kao

izvora, odnosno prenosioca bolesti, vrši ljekar specijalista epidemiolog na osnovu ljekarskog pregleda koji, osim anamneze i općeg ljekarskog pregleda sa posebnim osvrtom na pregled kože i vidljivih sluznica i pregled pluća, obuhvata i tumačenje i interpretaciju sljedećih mikrobioloških nalaza:

1. bakteriološkog pregleda grla i nosa na piogeni stafilokok i betahemolitički streptokok grupe A (kliconoštvo),
2. uzimanje materijala i bakteriološki pregled stolice na salmonele i šigele (kliconoštvo),
3. uzimanje materijala i laboratorijski pregled stolice na crijevne parazite (parazitonoštvo),

- da pored ovoga ljekar specijalista epidemiolog, po potrebi, može uključiti i mišljenje drugih specijalista (pulmologa, dermatologa i dr.),
- da uzimanje materijala i bakteriološki pregled koji se obavljaju u mikrobiološkim laboratorijama zdravstvenih ustanova, čini samo dio kompletnog zdravstvenog pregleda osoba pod zdravstvenim nadzorom, koji je multidisciplinaran javnozdravstveni pregled i nikako nije samo djelatnost mikrobiološke laboratorije,
- da sadržaj sanitarnog pregleda varira u ovisnosti od radnog mjesta na kojem radi osoba stavljena pod zdravstveni nadzor, a na osnovu člana 30. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, te shodno riziku od prenošenja zaraznih oboljenja na različitim radnim mjestima.

Stručno mišljenje je aktom broj 06-26-3-40-35-II/14 od 11.11.2015. godine dostavljeno Podnosiocu zahtjeva.

Konkurencijsko vijeće je dana 20.11.2015. godine podneskom zaprimljenim pod brojem: 06-26-3-40-36-II/14 zaprimilo Očitovanje Podnosioca zahtjeva o stručnom mišljenju Udruženja specijalista javno zdravstvenih disciplina Federacije Bosne i Hercegovine broj 13/2015 od 09.11.2015. godine, u kojem se navodi između ostalog slijedeće:

- da je po mišljenju Podnosioca zahtjeva jasno da je mišljenje dato da podrži stav Federalnog ministarstva da su sanitarni pregledi javnozdravstvena djelatnost kojom ne mogu da se bave zdravstvene ustanove,
- da predmetno mišljenje ne može zamijeniti autentično tumačenje zakonskih odredaba, niti ima obavezujući karakter,
- da se mišljenje mora posmatrati kao nastavak angažamana uvaženog primarijusa dr. Željka Lera u nastojanju da se onemogući privatnim zdravstvenim ustanovama obavljanje sanitarnih pregleda, koji je u svojstvu direktora Zavoda za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine dostavljao podatke i u predmetu koji se vodio pred Konkurencijskim vijećem pod brojem 04-26-3-007-II/13 po Zahtjevu Privatne zdravstvene ustanove "E-Style" Sarajevo protiv Federalnog ministarstva,
- da autori stručnog mišljenja predstavljaju zainteresovanu stranu u postupku koja uporno pokušava izjednačiti obavljanje sanitarnih pregleda sa djelatnošću epidemiologije,
- da je tako Zakon o zdravstvenoj zaštiti ne bi poznavao sanitarne preglede kao poseban pojam koji se pominje u čl. 15. i 119. ovog Zakona,
- da je djelatnost obavljanja sanitarnih pregleda javnozdravstvena djelatnost kojom se ne mogu baviti privatne zdravstvene ustanove to bi svakako bilo navedeno u članu 51. stav (1) Zakona o zdravstvenoj zaštiti, gdje su taksativno nabrojane one javnozdravstvene djelatnosti koje ne mogu biti predmetom privatne djelatnosti,
- da mora ponovo naglasiti činjenicu da privatne zdravstvene ustanove koje obavljaju sanitarne preglede ne funkcioniraju izvan lanca javnog zdravlja zbog činjenice da je Pravilnikom o načinu vođenja evidencije o izvršenim laboratorijskim izolacijama i identifikacijama u članu 7. propisano da zdravstvene ustanove koje obavljaju mikrobiološku djelatnost laboratorijskog ispitivanja uzročnika zaraznih bolesti dostavljaju sedmične izvještaje o laboratorijski utvrđenim uzročnicima zaraznih bolesti nadležnom Zavodu za javno zdravstvo kantona, a stavom 2. istog člana je utvrđena obaveza da se odmah dostavljaju i izvještaji o identificiranom uzročniku nadležnom zavodu za javno zdravstvo kantona kao i federalnom zavodu nakon čega one obavljaju svoj dio posla iz domene higijene i epidemiologije,
- da je iz navedenog jasno da privatne zdravstvene ustanove samo u slučaju urednih nalaza izdaju sanitarne knjižice, a u slučaju identifikacije određenih anomalija sanitarne knjižice se ne izdaju, nego se slijedom navedenih odredaba pravilnika o tome izvještavaju nadležni kantonalni i federalni zavod radi poduzimanja daljih mjera u okviru higijensko epidemioloških službi,
- da je na ovaj način funkcionirao sistem obavljanja sanitarnih pregleda i izdavanje sanitarnih knjižica u privatnim zdravstvenim ustanovama gotovo punih deset godina, a od toga čak četiri godine i nakon donošenja Zakona o zdravstvenoj zaštiti 2010. godine i sve do donošenja Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti i Pravilnika o izmjeni Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti,
- da odredbe navedenih pravilnika potpomognute tumačenjima i uputama Federalnog ministra zdravstva, pa zatim direktora Zavoda za javno zdravstvo, a sada i stručnim mišljenjem Udruženja specijalista javnozdravstvenih disciplina, predstavljaju pokušaj da se ovaj profitabilan posao obezbijedi jedino javnozdravstvenim ustanovama,
- da je posljedica navedenog cijena sanitarnih pregleda koja je dvostruko veća od one koja je bila dok su sanitarne preglede obavljale i privatne zdravstvene ustanove, a posebno tešku posljedicu predstavlja činjenica da se na ovaj način privatnim zdravstvenim ustanovama koje su i po desetak godina obavljale sanitarne preglede zabranjuje obavljanje djelatnosti za koju su u konačnici i registrirane,
- da smatra da nema ni zakonskog ni medicinskog uporišta ni opravdanja da se privatnim zdravstvenim ustanovama zabrani obavljanje sanitarnih pregleda.

Navedeno očitovanje je aktom broj 06-26-3-40-40-II/14 od 14.12.2015. godine dostavljeno Federalnom ministarstvu.

Nadalje, Konkurencijsko vijeće je prema stanju spisa procijenilo da neće biti u mogućnosti donijeti konačno rješenje u roku od šest mjeseci nakon donošenja Zaključka o pokretanju postupka, kako je propisano članom 41. stav (1) tačka a) Zakona, s obzirom da je za utvrđivanje činjeničnog stanja i ocjenu dokaza neophodno prikupiti dodatne podatke i izvršiti dodatne analize.

Imajući u vidu naprijed navedeno, Konkurencijsko vijeće je dana 24.11.2015. godine pod brojem 06-26-3-40-37-II/14, donijelo Zaključak kojim se produžava rok za donošenje konačnog rješenja za dodatna tri mjeseca, u skladu sa članom 41. stav (2) Zakona.

Navedeni Zaključak je dana 24.11.2015. godine dostavljen punomoćniku Podnosioca zahtjeva aktom broj 06-26-3-40-38-II/15, i Federalnom ministarstvu aktom broj 06-26-3-40-39-II/15.

U međuvremenu, Sud Bosne i Hercegovine je dana 23.12.2015. godine donio presudu broj S1 3 U 016103 14 U kojom se tužba Federalnog ministarstva zdravstva protiv rješenja

Konkurencijskog vijeća 04-26-4-007-72-II/13 od 17.04.2014. godine odbija.

U obrazloženju presude Sud Bosne i Hercegovine između ostalog navodi slijedeće:

- da je Federalno ministarstvo odredbom člana 10. Pravilnika o načinu obavljanja zdravstvenih pregleda osoba pod zdravstvenim nadzorom i odredbom člana 7. stav (1) alineja 5. Pravilnika o obimu i vrsti javno - zdravstvene djelatnosti, koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti, onemogućio slobodan pristup na relevantno tržište ostalim privrednim subjektima, privatnim zdravstvenim ustanovama, te nepotrebno ograničilo da korisnici zdravstvenih usluga, iste mogu ostvarivati samo u javnim ustanovama,
- da svi organi vlasti i institucije na svim nivoima u Bosni i Hercegovini, bez obzira na njihov pravni status, osnivače (grad, općina, kanton, entitet ili država) ili vlasništvo, koji svojim djelovanjem sprječavaju, ograničavaju ili narušavaju tržišnu konkurenciju u Bosni i Hercegovini potpadaju pod primjenu Zakona o konkurenciji,
- da je Konkurencijsko vijeće pravilno postupilo kada je utvrđivalo usklađenost Pravilnika sa Zakonom, pri tome imajući u vidu namjeru zakonodavca u pogledu zajedničkog djelovanja na relevantnom tržištu, jer svi pravni akti koji u suštini imaju uticaj na tržište, uključujući predmetne pravilnike, spadaju u sporazume u smislu člana 4. stav (1) Zakona,
- da se pravilnim tumačenjem odredbi člana 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti može zaključiti da isti ne propisuje zabranu organizovanja higijensko - epidemioloških službi od strane privatnih zdravstvenih ustanova, a Pravilnici predstavljaju podzakonske akte koji ne mogu umanjiti prava data zakonom, pa je u smislu člana 4. stav (1) tačke b) i c) Zakona o konkurenciji i na taj način ograničena, spriječena i narušena tržišna konkurencija na relevantnom tržištu.

8. Presuda Suda Bosne i Hercegovine

Sud BiH je presudom broj S1 3 U 021277 16 U od 10.11.2017. godine, rješenje Konkurencijskog vijeća broj 06-26-3-40-41-II/14 od 16.02.2016. godine poništio i predmet vratio na ponovni postupak.

U presudi broj S1 3 U 021277 16 U od 10.11.2017. godine, Sud BiH navodi da je osporenim rješenjem broj 06-26-40-41-II/14 od 16.02.2016. godine utvrđeno da Federalno ministarstvo zdravstva odredbama člana 1. Pravilnika o izmjenama Pravilnika o obimu vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/14) sprečava, ograničava i narušava konkurenciju na tržištu zdravstvenog nadzora nad kliconošama, zaposlenim i drugim osobama na području Federacije Bosne i Hercegovine, ograničavanjem i kontrolom tržišta u smislu člana 4. stav (1) tačka b) Zakona, te su istim odredbe Pravilnika u smislu člana 4. stav (2) Zakona oglašene ništavim i naloženo je Federalnom ministarstvu zdravstva da odmah, a najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema rješenja, uskladi sa odredbe Pravilnika o izmjenama Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti, na način da se omogući da pravo na obavljanje sanitarnih pregleda imaju i privatne zdravstvene ustanove. Zbog zaključivanja zabranjenog sporazuma i kršenja odredbi člana 4. stav (1) tačka a) Zakona, Federalnom ministarstvu zdravstva je izrečena novčana kazna u iznosu od 25.000,00 KM i isto je obavezano da Zdravstvenoj ustanovi Poliklinički centar "SANASA" Sarajevo isplati iznos od 1.540,00 KM na ime troškova postupka.

U obrazloženju svoje presude, Sud BiH se na više od dvije strane, poziva na navode iz Tužbe Federalnog ministarstva zdravstva, a na navode iz odgovora na tužbu Konkurencijskog vijeća kao tuženog, samo jednom rečenicom na strani 4. presude, gdje se navodi da "su tuženi (Konkurencijsko vijeće) i zainteresovano lice PZU "SANASA" Sarajevo predložili da se tužba kao neosnovana odbije", bez navođenja razloga iz odgovora na tužbu.

Sud BiH navodi da je osnovno pitanje koje se postavilo Sudu BiH, da li pravilnik kao akt javne vlasti, dolazi u opseg člana 4. Zakona o konkurenciji, te da prema odredbama stava (1) tog člana, zabranjeni su sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prećutni dogovori privrednih subjekata, kao i odluke i drugi akti privrednih subjekata koji za cilj i posljedicu imaju sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na relevantnom tržištu, koji se odnose na: a) direktno ili indirektno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovinskih uslova; b) ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvoja ili ulaganja; c) podjelu tržišta ili izvora snabdijevanja; d) primjenu različitih uslova za identične transakcije s drugim privrednim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju; e) zaključivanje takvih sporazuma kojim se druga strana uslovljava da prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi sa predmetom sporazuma. Takvi sporazumi su ništavi, prema članu 4. stav (2) Zakona.

Sud BiH navodi da, analizirajući citriranu odredbu, dolazi do zaključka da se zabrana iz tog člana odnosi: pod jedan, na bilo koju vrstu ugovora i pod dva, da se odnosi na ugovore zaključene između privrednih subjekata, kao i na odluke i druge akte privrednih subjekata.

Sud BiH smatra ugovor kao pravni akt podrazumjeva razmjenu saglasnih izjava volja između dva ili više lica, kojim se zasniva, mijenja ili ukida određeni pravni odnos. Ugovor je dvostrani pravni posao, sporazum najmanje dva lica, a da bi nastao treba da postoji saglasnost njihovih volja. Prema citiranoj odredbi Zakona, za nastanak i postojanje ugovora nije neophodna forma u vidu pisanog oblika ili potvrde, pečata, on može nastati i prećutno, ali mora u osnovi predstavljati dogovor privrednih subjekata.

U konkuretnom slučaju predmet razmatranja osporene odluke je Pravilnik, opšti akt koji je donijelo Federalno ministarstvo zdravstva, pa je prema mišljenju Suda BiH potrebno razmotriti pitanje da li se Pravilnik može podvesti pod pojam ugovora ili sporazuma.

U vezi sa navedenim, Sud BiH navodi da Pravilnik donosi na osnovu ovlaštenja iz zakona, nadležno ministarstvo, kao segment izvršne vlasti, te imajući u vidu način osnivanja ministarstva, njegovu prirodu, ciljeve i osnov nastanka, radi se o organu državne vlasti koji donošenjem predmetnog opšteg akta vrši vlast koja mu je povjerena. Federalno ministarstvo je prema mišljenju Suda BiH oblik organizovanja i djelovanja javne vlasti i nije privredno preduzeće pa je predmetni Pravilnik, opšti akt, donio organ vlasti, u okviru svojih ovlaštenja i na osnovu zakona. Pravilnik je, stoga po shvatanju sudskog vijeća Suda BiH, opšti akt javne vlasti i dio nacionalnog zakonodavstva, koji ne predstavlja produkt dogovora između dva ili više subjekta, upravo iz razloga jer je donesen autoritetom javne vlasti.

Ovakvo stanovište proizilazi i iz prakse Evropskog suda pravde, koji je u više svojih presuda napravio distinkciju između nacionalnog zakonodavstva i odluka i drugih akata privrednih subjekata, te se u ovom dijelu presude Sud BiH poziva na presudu Evropskog suda pravde broj C-343/95 slučaj Diego Cali oc Figli (1997) u kojoj Evropski sud pravde razmatrajući aktivnosti nadzora radi sprečavanja zagađenja na naftnom

terminalu luke Đenova, koji je povjeren nacionalnoj komisiji SEPG, navodi: "*Ovakav nadzor je po svojoj prirodi, svom cilju i pravilima na koje se odnosi povezan sa vršenjem vlasti koje se odnose na zaštitu okoline, a koje su tipična ovlaštenja javnih organa. Ne radi se privrednoj aktivnosti koja bi opravdala primjenu pravila o konkurenciji iz Ugovora o osnivanju EU*". Pri ovome zaključku upućuje na paragraf 30. u presudi C-364/92 u predmetu SAT Fluggesellschaft v. Eurocontrole (1994) koji glasi: "*Uzimajući u cjelini, aktivnosti Eurocontrole, po svojoj prirodi, cljevima i pravilima na koje se odnosi, su povezane sa vršenjem vlasti u oblasti kontrole i nadzora vazdušnog prostora, a to su tipično nadležnosti države. Ove aktivnosti nisu ekonomske prirode da bi se opravdala primjena pravila konkurencije iz Ugovora*. U predmetu broj C-309/99 slučaj Wouters, paragraf 57., Evropski sud zaključuje: *"Imajući u vidu sudsku praksu Suda, pravila konkurenicje iz Ugovora se ne primjenjuju na aktivnosti, koje, po svojoj prirodi, ciljevima i pravilima koje provodi ne spada u sferu ekonomskih aktivnosti."*.

Sud BiH smatra da sve iznesene činjenice, a i praksa Evropskog suda pravde upućuje na zaključak da pravilnik ministarstva ne može po svojoj prirodi imati elemente ugovora, ni biti smatrani ugovorom, kao što ni ministarstvo nije preduzeće, odnosno privredni subjekt, da bi moglo, u konkretnoj situaciji, doći pod opseg člana 4. Zakona o konkurenciji. Ovo naravno, prema mišljenju Suda BiH, ne subsumira situaciju kada se javna vlast putem javnog preduzeća ili drugih oblika privredne organizacije pojavljuje na tržištu iz ekonomskih razloga ili kada prenosom dijela svojih ovlaštenja na neke druge subjekte daje mogućnost da ti subjekti svojim odlukama regulišu odnose na tržištu i eventualno, ograniče konkurenciju. Tada bi te odluke imale potpuno drugi karakter, jer bi u sebi nosile mogućnost tržišne utakmice između poduzetnika, odnosno povredu zdrave konkurencije na tržištu. Na ovo upućuje i stav Evropskog suda pravde izražen u presudi T-53/93 od 30.03.2000. godine čiji paragraf 58 glasi: *"Iz sudske prakse jasno proizilazi da se članovi 85. i 86. Ugovora o EZ primjenjuju samo na samoinicijativno nekonkurentno ponašanje poduzetnika (predmet 41/93 Italija protiv Komisije (1985) ECR 873, tačka 18. do 20, predmet C-202/88 GB inno-BM, tačka 20., te Komisija i Francuska protiv Ladbroke Racing, tačka 33. Ukoliko domaće zadonodavstvo zahtjeva nekorektno ponašanje poduzetnika ili ako takvo zakonodavstvo tvori pravni okvir koji isključuje bilo kakvu mogućnost konkurencije na strani poduzetnika, onda se članovi 85. i 86. ne primjenjuju. U takvoj situaciji se ograničenje tržišne utakmice ne može pripisati, kako to navedene odredbe impliciraju, samostalnom djelovanju poduzetnika"*.

Sud BiH na kraju zaključuje da je nejasno stanovište osporenog akta da i Pravilnik spada u sporazume, odnosno ugovore, čiju valjanost sa stanovišta povrede člana 4. Zakona, može preispitivati Konkurencijsko vijeće. Tačno je da, na osnovu ovlaštenja iz člana 25. stav (2) Zakona, Konkurencijsko vijeće daje mišljenja na nacrte i prijedloge zakona i drugih propisa koji mogu imati uticaj na tržišnu konkurenciju, o njihovoj saglasnosti sa tim zakonom. Ako se uzme kao tačno da predmetni Pravilnik nije dostavljen na mišljenje prije usvajanja, ostaje sporno na osnovu koje odredbe Konkurencijsko vijeće može preispitivati Pravilnik koji je na pravnoj snazi, odnosno kakve posljedice takvo preispitivanje ima na propisani postupak preispitivanja zakonitosti pravilnika i ustavnosti zakona za koji su nadležni Ustavni sudovi.

U odnosu na ova pitanja osporeni akt nije dao odgovore, pa obrazloženje akta nema odlučnih činjenica na osnovu kojih bi se mogla razmatrati pravilnost primjene materijalnog prava, što ukazuje na pogrešnu primjenu člana 200. Zakona o upravnom postupku BiH, zbog čega je valjalo tužbu uvažiti i predmet vratiti na ponovni postupak, primjenom člana 37. stav (1) i (2) Zakona o upravnim sporovima BiH.

Sud BiH, na kraju presude, nalaže Konkurencijskom vijeću da valjano razmotri pitanja na koja je ukazano ovom presudom, te da nakon konsultovanja prakse Evropskog suda pravde i Evropske komisije, pravilno utvrdi činjenično stanje, donese pravilnu i zakonitu odluku, za koju će dati i valjane i jasne razloge.

9. Očitovanje Konkurencijskog vijeća po presudi Suda BiH

Imajući u vidu naloge iz presude Konkurencijsko vijeće ističe sljedeće:

U skladu sa članom 4. stav (1) Zakona *"zabranjeni su sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prešutni dogovori privrednih subjekata, kao i odluke i drugi akti privrednih subjekata koji za cilj i posljedicu imaju sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na relevantnom tržištu..."*

Pojam privrednog subjekta, koji se u smislu Zakona razlikuje od pojma privrednog subjekta u drugim propisima, je definiran članom 2. Zakona kojim je utvrđeno da su privredni subjekti u smislu Zakona:

a) privredna društva, preduzeća i preduzetnici i njihova udruženja bez obzira na oblik vlasništva, sjedište ili prebivalište,
b) organi državne uprave i lokalne samouprave, kada posredno ili neposredno učestvuju ili utiču na tržište,
c) ostala fizička i pravna lica koja neposredno ili posredno, stalno, povremeno ili jednokratno učestvuju na tržištu, bez obzira na pravni status, na oblik vlasništva, sjedište ili prebivalište, kao što su udruženja, sportske organizacije, ustanove, zadruge, nosioci prava intelektualnog vlasništva.

Iz navedenog proizilazi da Tužilac predstavlja privredni subjekt u smislu odredbi Zakona.

Konkurencijsko vijeće je pravilno postupilo kada je utvrđivalo usklađenost Pravilnika sa Zakonom, jer svi pravni akti koji imaju uticaj na tržište, uključujući predmetne pravilnike, spadaju u sporazume u smislu člana 4. stav (1) Zakona.

"Pojam sporazuma u pravu Evropske unije se također tumači vrlo ekstenzivno. Isti se pristup koristi i prilikom objašnjenja pojma udruženja podzetnika i njihovih odluka. Pod njima se ne podrazumijevaju isključivo sporazumi između članova određenog udruženja, već i preporuke koje izdaje udruženje." (Izvor: str. 937, Zabranjeni sporazumi u europskom pravu tržišnog natjecanja, A. Poščić, Zbirka Pravnog fakulteta Sveučilišta Rijeka (1991)).

U vezi sa navedenim član 101. UFEU se pimjenjuje i na odluke i na sporazume udruženja, što znači da se pojam sporazuma ne odnosi samo na ugovor koji je zaključen između dvije i više strana, nego i na odluke udruženja koje predstavljaju jednostrani akt udruženja.

Mogućnost korištenja praksom Evropskog suda pravde ili Evropske komisije ne predstavlja obavezu, nego samo diskreciono pravo Konkurencijskog vijeća, da može u svrhu ocjene datog slučaja u skladu sa članom 43. stav (7) Zakona, koristiti navedenu praksu, što nije bilo potrebno u slučaju donošenja pobijanog Rješenja.

Tačno je da članovi 101. i 101. Ugovora o funkcioniranju Evropske unije se primjenjuju na one adresate koji su kvalificirani kao poduzetnici. Iako se pojam poduzetnika spominje u Ugovoru, pravo značenje i konkretizaciju dobiva tek tumačenjem Evropske komisije i sudova, koji popunjavaju sadržaj definicije prihvaćajući funkcionalan pristup. Svaki subjekt uključen u ekonomsku aktivnost smatra se poduzetnikom, bez obzira na njegov pravni status i način finansiranja.

Takvo tumačenje Evropske komisije i sudova se može samo djelimično primijeniti od strane Konkurencijskog vijeća, jer Zakon o konkurenciji u svojim odredbama sadrži određene specifičnosti. To se posebno odnosi na tumačenje člana 2. stav (1) pod b) Zakona kojim je regulisano da se "*ovaj zakon primjenjuje na organe državne uprava i lokalne samouprave, kada posredno ili neposredno* ***učestvuju ili utiču*** *na tržište"* koji na taj način mogu svojim djelovanjem sprečavati, ograničavati ili narušavati tržišnu konkurenciju na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine ili značajnijem dijelu tržišta.

Navedena odredba upućuje da državni organi uprave, u konkretnom slučaju Federalno ministarstvo, koji svojim aktima utiču na tržište potpadaju pod primjenu pravila o zaštiti tržišne konkurencije u skladu sa Zakonom.

Tako nije moguće primijeniti samo dio odredbe ("kada posredno ili neposredno učestvuju na tržištu) koji bi bio usklađen sa pravnim shvatanjima Evropskog suda pravde ili Evropske komisije, nego se u konkretnom slučaju primjenjuje cijela odredba člana 2. stav (1) pod b) Zakon o konkurenciji, a koji ima prednost nad sudskom praksom Evropske unije.

Prilikom analize pojedinih slučajeva sudovi u Evropskoj uniji i Evropska komisija se koriste komparativnom metodom, upoređuju situacije i pokušavaju utvrditi može li određenu aktivnost obavljati privredni subjekt u privatnom vlasništvu ili se određena aktivnost može povjeriti samo javnom tijelu.

"Najvažnije je da se utvrdi da li se određena aktivnost može smatrati ekonomskom, jer su djelatnosti koje se mogu pripisati bitnim funkcijama države isključene iz pravila trižne konkurencije. Situacije vezane uz pitanja od javnog interesa, kao što su upravljanje sistemom kontrole zračnog prostora ili zaštita luka od zagađenja, nisu djelatnosti od ekonomskog karaktera i samim time subjekti koji njima upravljaju nisu preduzetnici. Dok u prethodnim situacijama nema poteškoća u objašnjenju, problem mogu predstavljati slučajevi vezani uz sistem zdravstvenog i socijalnog osiguranja. Oni predstavljaju posebno osjetljivo područje jer se u njima miješaju načela solidarnosti, proporcionalnosti i univerzalnosti, sa načelima tržišta. Prije svega pokušavaju se utvrditi je li princip solidarnosti odlučujući. Koriste se razni kriteriji i elementi u dokazivanju. Svaka pojedina situacija samostalno se procjenjuje. Pokušava se utvrditi do koje mjere načelo solidarnosti ima uticaja na pojedinu shemu te vidjeti je li ono prevladavajuća okolnost." (Izvor: str. 937, Pojam poduzetnika u Europskom pravu tržišnog natjecanja, A. Poščić, Zbirka Pravnog fakulteta Sveučilišta Rijeka (1991)).

U konkretnom slučaju, prilikom donošenja pobijanog rješenja, Konkurencijsko vijeće se vodilo činjenicom da su sanitarni pregledi naplatni pravni posao, te da predstavljaju ekonomsku djelatnost koja donosi sigurne prihode javnim zdravstvenim ustanovama, a da su privatne ustanove u cijelosti isključene sa relevantnog tržišta. Sanitarne preglede, koji su obavezni za pojedinu vrstu zanimanja, poslodavac je dužan platiti.

Praksa evropskih sudova da se pravila o konkurenciji ne primjenjuju na aktivnosti koje su povezane sa vršenjem javne funkcije, ne može primijeniti u ovom slučaju, jer se u konkretnom slučaju radi o ograničavanju konkurencije od strane Federalnog ministarstva u slučaju ekonomski isplativog tj. naplatnog pravnog posla, koji ne spada u osnovno zdravstveno osiguranje zaposlenih. Federalno ministarstvo uvođenjem zabrane obavljanja sanitarnih pregleda od strane privatnih zdravstvenih ustanova ne vrši samo javnu funkciju u svrhu zaštite zdravlja stanovništva, nego direktno utiče na relevantno tržište zdravstvenih nadzora nad kliconošama, zaposlenim i drugim osobama,na način da sprečava, ograničava i narušava konkurenciju.

10. Nastavak postupka u skladu sa presudom Suda BiH

Postupajući po presudi Suda BiH, Konkurencijsko vijeće se obratilo Federalnom ministarstvu, aktom broj 06-26-3-40-58-II/16 od dana 27.11.2017. godine, kojim je traženo da se isto očituje na donesenu Presudu u roku od pet dana.

Federalno ministarsvo u podnesku zaprimljenom dana 04.12.2017. godine, pod brojem 06-26-3-40-60-II/16 navodi slijedeće:

- da Federalno ministarstvo u cijelosti poriče činjenične navode Podnosioca zahtjeva, te osporava pravnu osnovanost Zahtjeva za utvrđivanje postojanja zabranjenog sporazuma iz člana 4. stav (1) tačka b) Zakona u članu 1. Pravilnika o izmjeni Pravilnika i predlaže da se Zahtjev u ponovnom postupku odbije kao neosnovan,
- da je presudom Suda BiH utvrđeno da je "nejasno stanovište osporavanog akta da i Pravilnik spada u sprazume, odnosno ugovore čija valjanost se cijeni u smislu člana 4. Zakona", na šta je Federalno ministarstvo upućivalo u svom odgovoru na Zahtjev (zaprimljen pod brojem 06-26-3-40-16-II/14 dana 24.06.2015. godine) i na usmenoj raspravi koja je održana dana 22.10.2015. godine u prostorijama Konkurencijskog vijeća,
- također, Federalno ministarstvo ističe da je u presudi Suda BiH utvrđeno da "predmenti Pravilnik o izmjeni Pravilnika prije usvajanja, nije dostavljen Konkurencijskom vijeću na davanje mišljenja u skladu sa članom 25. stav (2) Zakona, te da ostaje sporno na osnovu koje odredbe Konkurencijsko vijeće može preispitivati Pravilnik koji je na pravnoj snazi, odnosno kakve posljedice takvo preispitivanje ima na propisan postupak preispitivanja zakonitosti pravilnika i ustavnosti zakona za koji su nadležni Ustavni sudovi",
- da se Federalno ministarstvo ne može smatrati privrednim subjektom u smislu člana 4. Zakona, te da su za pravilnu primjenu Zakona, bitna stanovišta Evropske komisije i Evropskog suda pravde na što upućuje i član 43. stav (7) Zakona,
- da je federalni ministar prilikom donošenja osporavanog Pravilnika o izmjeni Pravilnika postupao na osnovu zakonskih ovlaštenja, sa jasnim ciljem zaštite javnog zdravlja, a u okviru vršenja javne funkcije,
- da su neosnovani navodi Konkurencijskog vijeća da je postojala obaveza Federalnog ministarstva da dostavi predmetni Pravilnik na mišljenje, jer isto nije proisticalo iz rješenja Konkurencijskog vijeća broj 04-26-3-007-72-II/13 od dana, i zbog činjenice da se predmetnim Pravilnikom ne regulira tržište zdravstvenih usluga, nego da je predmet regulisanja vrsta, opseg i način vršenja javnozdravstvene zaštite, što je u nadležnosti državnih institucija,
- da saglasno članu 1. Zakona o ustanovama ("Službeni list RBiH", br. 6/92, 8/93 i 13/94), ustanove se osnivaju i za obavljanje djelatnosti zdravstva, ako cilj obavljanja djelatnosti nije sticanje dobiti,
- da je nadležnost Konkurencijskog vijeća zaštita i promocija tržišne konkurencije u Bosni i Hercegovini, a ne uređivanje zdravstvenih usluga, a samim time nadležnost Konkurencijskog vijeća nije ni zaštita javnog zdravlja stanovništva,
- da Konkurencijsko vijeće Rješenje bazira i na presudi Suda BiH broj S1 3 U 016103 14 od dana 23.12.2015. godine protiv koje je Federalno ministarstvo podnijelo apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine AP-879/16, čije rješavanje je u toku,
- da je Konkurencijsko vijeće u predmetnom postupku pogrešno primjenilo materijalno pravo, odnosno član 4. stav (1) tačka b) Zakona, jer se sporna odredba Pravilnika o izmjeni Pravilnika odnosi na povjeravanje djelatnosti

javnozdravstvenim ustanovama što se ne može smatrati zabranjenim sporazumom u smislu citiranog člana Zakona,

- da je Federalno ministarstvo u odgovoru na Zahtjev istaklo prigovor stvarne nadležnosti, jer Podnosilac zahtjeva nema status privrednog subjekta u smislu Zakona o privrednim društvima ("Službene novine Federacije BiH", broj 81/15), te se obavljanje zdravstvenih usluga u ovoj oblasti ne vrši striktno po principima liberalnog tržišta, iz čega proizilazi da Konkurencijsko vijeće nije nadležno za vođenje predmetnog postupka,
- pravna prepreka da Podnosilac zahtjeva obavlja djelatnost sanitarnih pregleda, radi zaštite uposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti, u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obavezne zdravstvene preglede, proizilazi iz člana 36., a u vezi sa članom 15. stav (2) tačka 4. i člana 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
- da se javnozdravstvena djelatnost obavlja kroz organizaciju higijensko-epidemioloških službi i zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH u smislu člana 45. stav (2) Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
- da je članom 11. tačka 7. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti predviđena posebna preventivna mjera za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, naveden i zdravstveni nadzor nad kliconošama, uposlenicima i drugim osobama,
- da navedeni zdravstveni nadzor podrazumjeva provedbu zdravstvenih sanitarnih pregleda nad osobama stavljenim pod zdravstveni nadzor u smislu člana 30. i 31. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti,
- da iz naprijed navedenog proizilazi da sanitarne preglede, radi zaštite uposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti, mogu obavljati samo javne zdravstvene ustanove, odnosno privatne zdravstvene ustanove ne mogu obavljati pojedine djelatnosti, među kojima je izričito navedeno da ne mogu obavljati djelatnost epidemiologije koja je od interesa za Federaciju BiH, odnosno kantone,
- zabrana da privatne zdravstvene ustanove obavljaju djelatnost sanitarnih pregleda iz člana 15. stav (2) tačka 4. Zakona o zdravstvenoj zaštiti direktno proizlazi iz Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
- da odredbama Pravilnika na koje ukazuje Podnosilac zahtjeva, nije uspostavljeno orgraničenje koje Podnosilac zahtjeva želi poništiti, niti se bilo kakvim izmjenama Pravilnika može ukinuti ili suspendovati Zakonom o zdravstvenoj zaštiti uspostavljena zabrana,
- da je pravilnik podzakonski akt koji može bliže razrađivati i precizirati primjenu zakona, ali ne može uređivati prava i obaveze na način koji je suprotan zakonu,
- da je Federalno ministarstvo, iako to nije bilo naloženo Rješenjem Konkurencijskog vijeća broj 04-26-2-007-72-II/13 od 17.04.2014. godine, pristupilo izmjeni Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti, te istim u članu 7. stav (2) alineja 5. samo preciziralo zakonske odredbe i član 15. stav (2) tačka 4., član 36. stav (1) i član 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, a iz kojih proizilazi da navedene djelatnosti, mogu obavljati samo određene javnozdravstvene ustanove,
- da se u konkretnom slučaju ne radi ni o kakvim "kozmetičkim promjenama" kako navodi Podnosilac zahtjeva, već o upućivanju na zakonske odredbe iz kojih jasno proizilazi da djelatnost sanitarnih pregleda mogu obavljati samo domovi zdravlja i zavodi za javno zdravstvo,
- iz naprijed navedenog prozilazi da bi se samo izmjenom citiranih zakonskih odredbi mogla ukinuti zabrana da privatne zdravstvene ustanove registrovane za specifičnu zdravstvenu zaštitu obavljaju djelatnost sanitarnih pregleda, što je u nadležnosti Parlamenta Federacije BiH,
- da su tačni navodi da je Federalno ministarstvo postupajući po upitu Kantonalne uprave za inspekciju Sarajevo, dalo objašnjenje propisa koji su iz njegove nadležnosti, a koji se odnose na obavljanje sanitarnih pregleda, odnosno obavljanje specifične zdravstvene zaštite, svojim aktom broj 01-37-2953/14 od 22.05.2014. godine,
- da nisu tačni navodi da je Federalno ministarstvo pomenutim odgovorom preuzelo nadležnosti Paralamenta Federacije BiH koji je zadužen za autentično tumačanje odredbi zakona,
- da su članom 22. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Fedracije BiH", broj 35/05), organi uprave obavezni pripremati i davati odgovore na pitanja organa zakonodavne i izvršne vlasti koja se odnose na izvršavanje zakona i drugih propisa iz njihove nadležnosti, na osnovu čega je Federalno ministarstvo i dalo odgovor na upit Kantonalne uprave za inspekciju Sarajevo,
- da kada su u pitanju mjere zabrane obavljanja sanitarnih pregleda privatnim zdravstvenim ustanovama od strane kantonalne i federalne inspekcije, Federalno ministarstvo navodi da su pomenuti organi nezavisini i samostalni u skladu sa Zakonom o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 74/14),
- da Podnosilac zahtjeva na osnovu Rješenja Ministrastva zdravstva Kantona Sarajevo broj 10-04-37-88/99 od 06.04.1999. godine, broj 10-37-3778/04 od 01.09.2004. godine, broj 10-37-12903/13 od 28.05.2014. godine, broj 10-37-12903-1/13 od 28.05.2014. godine i broj 10-37-12903-2/13 od 30.05.2014. godine ima odobrenje za obavljanje djelatnosti medicine rada i mikrobiološko-parazitološkog laboratorija, a ne djelatnost sanitarnih pregleda, radi zaštite uposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti,
- da je neosnovano i netačno mišljenje prof. dr. Fahrije Bašića, specijaliste mikrobiologa, mr. sci. dr. Spomenke Janjić, specijaliste mikrobiologije i parazitologije i dr. Mile Krivića da sanitarni pregledi nisu djelatnost epidemiološke službe, nego mikrobioloških laboratorija,
- da iz zakonskih rješenja proizilazi da je obavljanje preventivno sanitarnih pregleda radnika, posebna mjera čija svrha je zaštita stanovništva od zaraznih bolesti, a ne specifična zaštita radnika, jer se ne radi o specifičnim uslovima rada, nego o vrsti zanimanja koja mogu ugrožavati javno zdravlje,
- navedeno stanovište je potvrđeno i u mišljenju Udruženja specijalista javnozdravstvenih disciplina u Federaciji BiH koje je dostavljeno Konkurencijskom vijeću u spis, a kojem Konkurencijsko vijeće nije poklonilo vjeru, jer Udruženje posluje u okviru sistema Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH, te jer se isto baziralo na tumačenju zakonskih odredbi, a manje na tumačenju pojma sanitarnog pregleda u medicinskom smislu,
- u pomenutom mišljenju se navodi da indikacije za obavljanje sanitarnih pregleda postavljaju liječnici specijalisti epidemiolozi, s obzirom na to da se sanitarni pregled vrši u cilju zaštite stanovništva od zaraznih oboljenja, a ne liječnici specijalisti-mikrobiolozi koji su samo dio tima za obavljanje predmetnih pregleda,
- da se Udruženje specijalista javnozdravstvenih disciplina u Federaciji BiH ni u kom slučaju ne može poistovjetiti sa Zavodom za javno zdravstvo Federacije BiH, jer su članovi

Udruženja uposlenici sanitarnih inspekcija, domova zdravlja, pa čak i privatnih firmi,

- da Naredba o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 82/14 i 107/14) (u daljem tekstu: Naredba o standardima i normativima zdravstvene zaštite) uređuje nomenklaturu usluga zdravstvene zaštite, koju čini pregled usluga koji se pružaju u zdravstvenim ustanovama. U prilogu 2. "Nomenklatura usluga zdravstvene zaštite", koji je sastavni dio pomenute naredbe, u dijelu opisa usluga iz oblasti epidemiologije pod rednim brojem 142. se nalazi usluga "zdravstveni pregled određenih kategorija zaposlenih, drugih lica i kliconoša", iz čega proizilazi da se radi o usluzi iz oblasti epidemiologije, nikako o usluzi iz domena mikrobiologije,
- da imajući u vidu sve navedeno, posebno upute date u Presudi Suda BiH broj S1 3 U 021277 16 U od 10.11.2017. godine, Federalno ministarstvo predlaže da Konkurencijsko vijeće nakon ponovo provedenog postupka odbije Zahtjev privednog subjekta SANASA, kao neosnovan, te da obaveže istog da nadoknadi troškove postupka Federalnom ministarstvu.

Podnosilac Zahtjeva je aktom Konkurencijskog vijeća broj 06-26-3-40-59-II/16 od dana 27.11.2017. godine obaviješten o donesenoj Presudi, te je traženo da se očituje na donesenu presudu.

Podnosilac Zahtjeva u podnesku zaprimljenom dana 04.12.2017. godine, pod brojem 06-26-3-40-61-II/16 navodi slijedeće:

- da su sporna pravna pitanja u predmetnom postupku raspravljena u ranijem postupku koji je vođen po zahtjevu privrednog subjekta PZU "E STYLE" Sarajevo, tužbom Federalnog ministarstva od dana 27.05.2014. godine na način da je Sud BiH u djelimično istom sastavu vijeća, donio presudu broj S1 3 U 016103 14 U od 23.12.2015. godine kojom je tužba odbijena.
- da je iz obrazloženja pomenute presude vidljivo da je Sud BiH zauzeo stav da se Federalno ministvo u konkretnoj pravnoj situaciji može smatrati privrednim subjektom, a sporni Pravilnik sporazumom,
- da se Federalno ministarstvo poziva na presude Evropskog suda pravde koje su donesene prije pomenute presude Suda BiH koje se ne mogu dovesti u vezu sa konkretnom pravnom situacijom,
- da članom 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, djelatnost sanitarnih pregleda nije navedena kao javna zdravstvena djelatnost koja ne može biti predmetom privatne prakse. Navedenim članom je također utvrđeno da djelatnost epidemiologije i higijene predstavljaju javno zdravstvene djelatnosti ne mogu biti predmetom privatne djelatnosti,
- da je utvrđeno da nikad ranije, djelatnost sanitarnih pregleda nije bila vezana za higijensko-epidemiološku službu, te da je ista funkcionisala samostalno duže od deset godina, jer se radi o djelatnosti mikrobiološkog laboratorija,
- da se nakon donošenja spornog Pravilnika, djelatnost sanitarnih pregleda pokušava predstaviti kao djelatnost u sklopu higijensko-epidemiološke službe, čime se onemogućuje privatnim zdravstvenim ustanovama obavljanje sanitarnih pregleda,
- da je tokom postupka pred Konkurencijskim vijećem utvrđeno da sanitarni pregledi nisu besplatni, te da je njihova cijena u jednom trenutku porasla za 100%, jer su sanitarne preglede obavljale samo javne zdravstvene ustanove pri čemu se radi o ogromnim materijalnim sredstvima,
- da treba imati u vidu odredbe Zakona o javnim ustanovama gdje je utvrđen način finansiranja istih, koji se vrši iz vlastitih ostvarenih prihoda,
- da iz navedenog proizilazi da se javne ustanove finansiraju na način kao javna poduzeća, te da se pojavljuju na tržištu iz ekonomskih razloga,
- da je Presuda Suda BiH broj S1 3 U 021277 16 U od dana 10.11.2017. godine donesena na bazi netačno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava,
- da je Sud BiH jednostavno prihvatio navode iz tužbe ne ulazeći u suštinu problema i zanemarujući vlastitu presudu broj S1 3 U 016103 14 od dana 23.12.2015. godine.

Konkurencijsko vijeće je dana 18.01.2018. godine, pod brojem 06-26-2-40-65-II/14 zaprimilo Rješenje Suda BiH kojim je prijedlog za ponavljanje postupka privrednog subjekta SANASA odbačen.

Konkurencijsko vijeće je dopisima broj 06-26-2-40-66-II/14 i 06-26-2-40-67-II/14 od dana 28.03.2018. godine, tražilo od stranaka da se izjasne o iznosu naknade troškova postupka.

Dana 09.04.2018. godine, punomoćnik Podnosioca zahtjeva, advokat Edin H. Hrnjić dostavio je novi troškovnik, zaprimljen pod brojem 06-26-2-40-68-II/14, dok je Federalno ministarstvo u podnesku zaprimljenom pod brojem 06-26-2-40-69-II/14 dana 20.04.2018. godine, nije navelo da će tražiti naknadu troškova, odnosno nije dostavilo troškovnik u predmetnom postupku.

11. Utvrđeno činjenično stanje

Konkurencijsko vijeće je u postupku utvrđivanja zabranjenog sporazuma iz člana 4. na neosporan način utvrdilo slijedeće činjenice:

- da je privredni subjekt "SANASA" Privatna zdravstvena ustanova osnovana Odlukom o osnivanju Zdravstvene ustanove Poliklinički Centar "SANASA" broj 1/99 od 13.03.1999. godine i Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju broj OPU IP 281/14 od 24.06.2014. godine,
- da je rješenjima Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kantonalno ministarstvo) Z.U. "SANASA" odobreno obavljanje djelatnosti specijalističko-konsultativno zdravstvene zaštite iz oblasti oftamologije, stomatologije sa zubnom tehnikom, interne medicine, te biohemijsko-hematološke laboratorije (rješenje broj 10-04-37-88/99 od 06.04.2014. godine), iz oblasti dermatovenerologije, medicine rada, pedijatrije, ultrazvučne dijagnostike, otorinolaringologije, ginekologije, ortopedije, usluga mikrobiološko - parazitološkog laboratorija, imunološko - serološke analize, uz mogućnost obavljanja operativnih zahvata iz postojećih hirurških djelatnosti (rješenje broj 10-37-3778/04 od 01.09.2004. godine), te iz oblasti opće hirurgije uz obavljanje hirurških zahvata u lokalnoj i opštoj anesteziji, neurologije/neuropsihijatrije, psihologije i porodične medicine (rješenje broj 10-37-12903/13 od 28.05.2014. godine), te da je rješenjem Kantonalnog Ministarstva broj 10-37-12903/13 od 28.05.2014. godine određeno brisanje dijela djelatnosti koji se odnosi na zubnu tehniku,
- da se iz naprijed navedenog vidi da je Podnosilac zahtjeva registrovan za obavljanje usluga mikrobiološko-parazitološkog laboratorija, ali ne i higijensko-epidemiološke službe,
- da je članom 2. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, između ostalog propisano da je "zdravstvena ustanova" ustanova obrazovana u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti u svim oblicima vlasništva, što znači da

isti daje mogućnost obavljanja higijensko-epidemiološke službe svim privrednim subjektima bez obzira na oblik vlasništva, pa samim tim i privatnim zdravstvenim ustanovama,

- da Zakon o zdravstvenoj zaštiti nigdje izričito ne propisuje zabranu osnivanja higijensko-epidemioloških službi od strane privatnih zdravstvenih ustanova,
- da je na osnovu registrovane djelatnosti Podnosilac zahtjeva u periodu od 2006. do polovine 2011. godine zaključio 27. ugovora sa različitim privrednim društvima o obavljanju sanitarnih pregleda, te obavljao sanitarne preglede i izdavao sanitarne knjižice,
- da je na osnovu rješenja inspekcijskih organa i inspektorata koji su vršili kontrolu najveći broj ugovora otkazan,
- da je rješenjem Konkurencijskog vijeća broj 04-26-4-007-72-II/13 od 17.04.2014. godine između ostalog utvrđeno da Federalno ministarstvo zdravstva, Titova 9, 71 000 Sarajevo, odredbama člana 7. stav (1) alineja 5. Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 69/12) sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju na tržištu zdravstvenog nadzora nad zaposlenim licima na području Federacije Bosne i Hercegovine, ograničavanjem i kontrolom tržišta, što predstavlja zabranjeni sporazum u smislu člana 4. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji,
- da je navedeno rješenje potvrđeno presudom Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 U 016103 14 od 23.12.2015. godine,
- da je Sud Bosne i Hercegovine u obrazloženju presude posebno naveo da je Konkurencijsko vijeće pravilno postupilo kada je utvrđivalo usklađenost Pravilnika sa Zakonom, pri tome imajući u vidu namjeru zakonodavca u pogledu zajedničkog djelovanja na relevantnom tržištu, jer svi pravni akti koji u suštini imaju uticaj na tržište, uključujući predmetne pravilnike, spadaju u sporazume u smislu člana 4. stav (1) Zakona, te da se pravilnim tumačenjem odredbi člana 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti može zaključiti da isti ne propisuje zabranu organizovanja higijensko-epidemioloških službi od strane privatnih zdravstvenih ustanova, a Pravilnici predstavljaju podzakonske akte koji ne mogu umanjiti prava data zakonom, pa je u smislu člana 4. stav (1) tačke b) Zakona o konkurenciji i na taj način ograničena, spriječena i narušena tržišna konkurencija na relevantnom tržištu,
- da je članom 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti utvrđeno da javnozdravstvene djelatnosti socijalne medicine, epidemiologije i higijene koje su od interesa za Federaciju odnosno kanton, hitna medicinska pomoć; djelatnost heterologne transplantacije organa i tkiva i autologne transplanatacije koštane srži; prikupljanje, testiranje, prerada i distribucija krvi i krvnih sastojaka, vještačka oplodnja, ako nije u pitanju darivanje sjemena od supruga; patologija izuzev patohistološke djelatnosti; sudska medicina i mrtvozornička djelatnost, ne mogu biti predmetom privatne djelatnosti, te da će obim i vrsta javnozdravstvene djelatnosti iz stava (1) ovog člana, bliže biti određena pravilnikom federalnog ministra,
- da iz naprijed navedenog proizilazi da članom 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti nije cjelokupna djelatnost epidemiologije svrstana u javnozdravstvenu djelatnost, nego samo ona koja je od interesa za Federaciju odnosno kanton, te je ovlaštenje za pravljenje liste djelatnosti stavljeno u nadležnost federalnog ministra zdravstva,
- da je u skladu sa članom 51. stav (2) Zakona o zdravstvenoj zaštiti federalni ministar zdravstva donio Pravilnik o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti ("Službeni glasnik BiH", broj 69/12) i nakon donošenja rješenja Konkurencijskog vijeća broj 04-26-3-007-72-II/13 od 17.04.2014. godine i Pravilnik o izmjenama Pravilnika ("Službeni glasnik BiH", broj 39/14),
- da federalni ministar nije dostavio ni Pravilnik niti Pravilnik o izmjeni Pravilnika Konkurencijskom vijeću na mišljenje u smislu člana 25. stav (2) Zakona,
- da je članom 7. Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti taksativno navedeno koje djelatnosti epidemiologije ne mogu biti predmet privatne djelatnosti, te je članom 1. Pravilnika o izmjeni Pravilnika izmijenjen stav (1) alineja pet ovog člana zabranom obuhvaćen i "zdravstveni nadzor nad kliconošama, zaposlenim i drugim osobama u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, kao i članom 15. stav (2) tačka 4, članom 36. stav (1) i članom 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti",
- da je na taj način federalni ministar formulirao na drugačiji način spornu odredbu i ponovno isključio privatne zdravstvene ustanove iz djelatnosti obavljanja sanitarnih pregleda i izdavanja sanitarnih knjižica, što ne osporava niti jedna strana u postupku,
- da članovi Zakona o zdravstvenoj zaštiti na koje se federalni ministar poziva ne propisuju zabranu obavljanja sanitarnih pregleda od strane privatnih ustanova,
- da član 36. stav (1) Zakona o zdravstvenoj zaštiti, glasi: *"Specifična zdravstvena zaštiti radnika obuhvata preduzimanje mjera iz člana 15. ovog zakona, osim mjera predviđenih u stavu (2) tač. 4. i 6. istog člana ovog Zakona,*
- da član 15. stav (2) tačka 4. Zakona o zdravstvenoj zaštiti glasi: *radi provođenja mjera iz stava (1) ovog člana ("Mjere specifične zdravstvene zaštite koje mora obezbijediti poslodavac s ciljem stvaranja uslova za zaštitu zdravlja zaposlenika na radnom mjestu i podsticanja zdravstveno odgovornog ponašanja...."), poslodavac organizuje i obezbjeđuje iz svojih sredstava zdravstvenu zaštitu zaposlenih koja obuhvata najmanje:.....4) sanitarne preglede radi zaštite zaposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obavezne zdravstvene preglede u skladu sa zakonom."*
- da su članom 36. stav (2) Zakona o zdravstvenoj zaštiti sanitarni pregledi izuzeti iz specifične zdravstvene zaštite, ali ne postoji niti jedna precizna odredba Zakona iz koje ekspicitno proizilazi da privatne zdravstvene ustanove ne mogu obavljati sanitarne preglede,
- da član 37. stav (1) Zakona o zdravstvenoj zaštiti navodi da se specifična zdravstvena zaštita zaposlenika ostvaruje na osnovu ugovora između poslodavca i zdravstvene ustanove koja u svom sastavu ima djelatnost medicine rada, ili ugovorom sa specijalistom medicine rada u privatnoj praksi,
- da iz navedenog proizilazi da se sanitarni pregledi finansiraju od strane poslodavaca,
- da su se cijene sanitarnih pregleda u privatnim ustanovama kretale od 20,00 KM do 25,00 KM, a sada se cijene kreću u zavisnosti od kantona od 20,00 KM do 50,00 KM,
- da se tržište zdravstvenih nadzora nad kliconošama, zaposlenim i drugim osobama utvrđuje na osnovu tržišnih zakonitosti, jer se u konkretnom slučaju radi o naplatnom pravnom poslu, koje usluge ne spadaju u osnovno zdravstveno osiguranje zaposlenih,
- da je nakon donošenja rješenja Konkurencijskog vijeća Podnosilac zahtjeva nastavio sa obavljanjem sanitarnih

pregleda i izdavanjem sanitarnih knjižica, sve do 01.10.2014. godine, kada je Kantonalna uprava za inspekcijske poslove - Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije pod brojem: UP-1-14-10-37-1470/14 donio rješenje kojim se zabranjuje Podnosiocu zahtjeva obavljanje pregleda na kliconoštvo, odnosno zdravstveni nadzor nad kliconošama, zaposlenim i drugim osobama u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti,

- da je iz obrazloženja naprijed navedenog rješenja Kantonalne uprave za inspekcijske poslove jasno da se pod ovim podrazumijeva zabrana obavljanja sanitarnih pregleda i izdavanje sanitarnih knjižica, a iz uvodnog dijela da je pravni odnos donošenja Pravilnik o izmjeni pravilnika,
- da je Federalni ministar zdravstva dana 22.05.2014. godine aktom broj 01-37-2953/14 uputio Kantonu Sarajevo, Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove akt u kojem na strani 6. pod tačkom 11. daje tumačenje da je obavljanje sanitarnih pregleda javnozdravstvena djelatnosti i da je kao takva isključena iz djelatnosti privatnih zdravstvenih ustanova,
- da član 2. stav (1) tačka 1. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti definira da "zdravstvena ustanova je ustanova obrazovana u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti u svim oblicima vlasništva", a članom 4. istog Zakona se propisuje da se zaštita od zaraznih bolesti sastoji u organizaciji i provođenju između ostalog mjera za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, a "mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti neposredno provode zdravstvene ustanove i nosioci privatne prakse, članom 11. utvrđuju se posebne mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti i pod tačkom 7. istog člana navodi "zdravstveni nadzor nad kliconošama, zaposlenicima i drugim licima",
- da se članom 4. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti propisuje da se zaštita od zaraznih bolesti sastoji u organizaciji i provođenju, između ostalog mjera za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, a "Mjere za sprječavanje i subzijanje zaraznih bolesti neposredno provode zdravstvene ustanove i nosioci privatne prakse",
- da je članom 11. ovog Zakona utvrđeno da su posebne mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti i pod tačkom 7. navodi "zdravstveni nadzor nad kliconošama, zaposlencima i drugim licima",
- da član 30. istog Zakona definira koje se osobe stavljaju pod zdravstveni nadzor, a članom 31. se utvrđuje da zdravstveni nadzor između ostalog obuhvata "4. povremene zdravstvene preglede u toku zaposlenja, te povremeni zdravstveni pregledi u toku zaposlenja za osobe koje obavljaju poslove u proizvodnji ili prometu namirnica ili snabdijevanju stanovništva pitkom vodom iz člana 30. stav (1) tačka 1. ovog zakona obavlja se na kliconoštvo svakih šest mjeseci...."
- da su sanitarni pregledi u Zavodu za javno zdravstvo Kantona Sarajevo u sastavu radne jedinice mikrobiologije, a u Zavodu za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona u sastavu Službe za epidemiologiju,
- da su stručnjaci iz oblasti mikrobiologije, parazitologije i medicine rada koji rade u privatnim zdravstvenim ustanovama dali svoje mišljenje da sanitarni pregled može obavljati svaki specijalista mikrobiolog, a da je zadatak epidemiološke djelatnosti da na osnovu rada mikrobiološke službe utvrđuje izvor infekcije i način njenog prenošenja, te da utvrdi mjere za suzbijanje i sprječavanje širenja zaraznih bolesti, te ista operiše analitičkom, matematičkom, statističkom i biološkom metodom rada odnosno njena se svrha ogleda naročito u nadzoru i obradi podataka dobivenih radom mikrobiološke službe,
- da je svoje stručno mišljenje dalo i Udruženje specijalista javnozdravstvenih disciplina Federacije Bosne i Hercegovine, koje sanitarne preglede definira kao jednu od osnovnih javnozdravstvenih mjera koja ima cilj, pregledom naizgled zdravih osoba, utvrditi eventualno prisustvo patogenih mikroorganizama odnosno "kliconoštvo", a u cilju zaštite javnog zdravlja stanovništva od zaraznih bolesti, koji navode da procjenu rizika od širenja zaraznih bolesti od pregledane osobe vrši ljekar specijalista epidemiolog sa posebnim osvrtom na pregled kože i vidljivih sluznica i pregled pluća, a ne liječnici specijalisti - mikrobiolozi, koji su samo dio tima koji obavlja laboratorijske - mikrobiološke pretrage,
- da se navedeno Udruženje u mišljenju više baziralo na tumačenje zakonskih odredbi nego na tumačenje pojma sanitarnog pregleda u medicinskom smislu,
- da navedeno udruženje posluje u okviru sistema Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH (http://www.zzjzfbih.ba/udruzenje-specijalista-javnozdravstvenih-disciplina-fbih/),
- da član 45. stav (2) Zakona o zdravstvenoj zaštiti precizira da se djelatnost javnog zdravstva insitucionalno obavlja kroz organizaciju higijensko-epidemioloških službi Zavoda za javno zdravstvo u FBiH,
- da su u skladu sa članom 7. stav (1) Pravilnika o načinu vođenja evidencije o izvršenim laboratorijskim izolacijama i identifikacijama, zdravstvene ustanove koje obavljaju mikrobiološku djelatnost laboratorijskog ispitivanja uzročnika zaraznih bolesti dužne da dostavljaju sedmične izvještaje o laboratorijski utvrđenim uzročnicima zaraznih bolesti nadležnom zavodu za javno zdravstvo kantona, koji mjesečno zbirne izvještaje odmah dostavlja Zavodu za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine,
- da u skladu sa st. (2) i (3) istog člana navedenog Pravilnika, zdravstvene ustanove koje obavljaju mikrobiološku djelatnost laboratorijskog ispitivanja uzročnika epidemije zaraznih bolesti odmah dostavljaju izvještaj o identificiranom uzročniku nadležnom zavodu za javno zdravstvo kantona kao i Federalnom zavodu, a da je Federalni zavod obavezan povezivati epidemiološke, laboratorijske i kliničke podatke za svaki pojedinačni slučaj oboljevanja od zaraznih bolesti,
- da se iz naprijed navedenog može vidjeti da privatne zdravstvene ustanove ne djeluju izvan zdravstvenog sistema, nego su dio istog,
- da je Naredbom o standardima i normativima zdravstvene zaštite u prilog 2. "Nomenklatura usluga zdravstvene zaštite", koji je sastavni dio pomenute naredbe, u dijelu opisa usluga iz oblasti epidemiologije pod rednim brojem 142. svrstana usluga "zdravstveni pregled određenih kategorija zaposlenih, drugih lica i kliconoša",
- da je Rješenjem Suda BiH broj S1 3 U 021277 17 Uvl odbačen prijedlog privrednog subjekta SANASA za ponavljanjem postupka po presudi Suda BiH broj S1 3 U 021277 16 U od dana 10.11.2017. godine kojom je odlučeno u osporenom Rješenju Konkurencijskog vijeća broj 06-26-40-41-II/16 od dana 16.02.2016. godine.

Prilikom utvrđivanja činjeničnog stanja, Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir i cijenilo je i druge dostavljene podatke i dokumentaciju, ali isti nisu bili od značaja za predmet ovog postupka i utvrđivanje ukazane povrede Zakona, odnosno utvrđene su one činjenice koje su pravno odlučne činjenice za rješavanje ovog upravnog postupka.

12. Ocjena dokaza

Nakon sagledavanja svih relevantnih činjenica i dokaza stranaka u postupku, pojedinačno i zajedno, te na osnovu izvedenih dokaza Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da:

Član 4. stav (1) tačka b) Zakona propisuje da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prešutni dogovori privrednih subjekata, kao i odluke i drugi akti privrednih subjekta (u daljem tekstu: sporazumi) koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na relevantnom tržištu, a koji se odnose na ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvoja ili ulaganja.

Konkurencijsko vijeće je analiziralo spornu odredbu Pravilnika o izmjeni Pravilnika samostalno i u vezi sa ostalim odredbama Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti, te u vezi sa odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.

Nesporno je utvrđeno da je federalni ministar u skladu sa članom 51. stav (2) Zakona o zdravstvenoj zaštiti ovlašten da utvrdi koji su to dijelovi epidemiologije koji ne mogu biti predmetom privatne djelatnosti.

Nadalje, nesporno je da je federalni ministar zdravstva donio Pravilnik o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti ("Službeni glasnik BiH", broj 69/12) i nakon donošenja rješenja Konkurencijskog vijeća broj 04-26-3-007-72-II/13 od 17.04.2014. godine i Pravilnik o izmjenama Pravilnika ("Službeni glasnik BiH", broj 39/14).

U vezi sa navedenim, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da Federalno ministarstvo odredbom člana 1. Pravilnika o izmjeni Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti, sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju na tržištu zdravstvenog nadzora nad zaposlenim licima na području Federacije Bosne i Hercegovine, isključivanjem privatnih zdravstvenih ustanova sa relevantnog tržišta i time nanosi direktnu štetu krajnjim korisnicima usluge, odnosno krajnjim potrošačima, s obzirom da su cijene sanitarnih pregleda bile dosta niže (što je predstavljalo veću korist za krajnjeg potrošača), kada su se sanitarni pregledi mogli obavljati i u privatnim i u zdravstvenim ustanovama odnosno prije stupanja na snagu navedenih pravilnika.

Navodi Federalnog ministarstva, da je navedeni Pravilnik o izmjeni Pravilnika donesen u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti su u konkretnom slučaju irelevantni, jer je Konkurencijsko vijeće, u skladu sa Zakonom, nadležno da ocjenjuje da li se pojedinim aktom, odnosno u konkretnom slučaju Pravilnikom krši Zakon, a ne da ocjenjuje, da li je Pravilnik o izmjeni Pravilnika donesen u skladu sa Zakonom o zdravstveno zaštiti. Naime, u konkretnom slučaju, Podnosilac zahtjeva je od Konkurencijskog vijeća tražio da provede postupak ocjenjivanja predmetnog Pravilnika, a ne Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Nadležno Federalno ministarstvo je, iako je na isto bilo upozoreno u ranijem rješenju Konkurencijskog vijeća, propustilo da dostavi Pravilnik o izmjeni Pravilnika na mišljenje Konkurencijskom vijeću u skladu sa članom 25. Zakona, koji propisuje, da Konkurencijsko vijeće daje mišljenje o usklađenosti sa Zakonom o konkurenciji na nacrte i prijedloge zakona i drugih propisa iz oblasti koje mogu imati uticaja na tržišnu konkurenciju, a koje su predlagači dužni dostaviti.

Nesporno je također da Podnosilac zahtjeva ne može ostvariti zaštitu na sudu dok god je zabrana utvrđena podzakonskim aktom tj. spornim Pravilnikom o izmjeni Pravilnika, jer se sud ne bavi zakonitošću podzakonskih akata, nego iste primjenjuje.

Tumačenje i poništenje zakonskih odredbi je izvan nadležnosti Konkurencijskog vijeća, ali je jasno da zabrana obavljanja djelatnosti sanitarnih pregleda proizilazi iz Pravilnika o izmjeni Pravilnika, a ne iz Zakona o zdravstvenoj zaštiti ili Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.

Protivna strana navodi da je Naredbom o standardima i normativima zdravstvene zaštite u prilog 2., usluga "zdravstveni pregled određenih kategorija zaposlenih, drugih lica i kliconoša" svrstana u oblast epidemiologije, što je irelevatno za predmetni postupak, jer Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, pravnim propisima veće pravne snage u odnosu na Naredbu o standardima i normativima zdravstvene zaštite, nije predviđena zabrana obavljanja sanitarnih pregleda privatnim zdravstvenim ustanovama.

Također se u konkretnom slučaju radi o naplatnom pravnom poslu i jasno je da se na ovaj način osiguravaju sigurna novčana sredstva.

Konkurencijsko vijeće je imalo u vidu još i slijedeće:

- da privatnim zdravstvenim ustanovama zakon ne zabranjuje osnivanje higijensko - epidemioloških službi,
- da privatne zdravstvene ustanove ne djeluju izvan zdravstvenog sistema, te da se nad istim vrše mjere provjere i nadzora od strane nadležnih javnih zdravstvenih ustanova,
- da se sanitarni pregledi mogu obavljati od strane specijaliste mikrobiologa, te da se specijalista epidemiolog angažuje samo u slučaju da je zaposleni kliconoša tj. da ima pozitivan mikrobiološki nalaz.

Nesporno je da je Podnosilac zahtjeva u periodu od 2006. do polovine 2011. godine obavljao sanitarne preglede i izdavao sanitarne knjižice, te da je uslijed donošenja Pravilnika o izmjeni Pravilnika od strane Federalnog ministarstva, članom 1. istog, stvorena pravna zapreka za djelovanje Podnosioca zahtjeva na relevatnom tržištu, a samim tim svim privatnim zdravstvenim ustanovama registrovanim za obavljanje mikrobiološko-parazitskog laboratorija je uskraćen pristup relevantnom tržištu.

Konkurencijsko vijeće smatra ključnom činjenicu da javne zdravstvene ustanove naplaćuju sanitarne preglede, jer isti nisu obuhvaćeni osnovnim zdravstvenim osiguranjem zaposlenih lica, a cijena sanitarnih pregeda se formira na osnovu tržišnih zakonitosti. Evidentno je da realizaciju sanitarnih pregleda finansiraju poslodavci, a da domovi zdravlja i zavodi za javno zdravstvo ostvaruju značajne prihode obavljajući iste.

Članom 7. stav (1) Pravilnika o načinu vođenja evidencije o izvršenim laboratorijskim izolacijama i identifikacijama, zdravstvene ustanove koje obavljaju mikrobiološku djelatnost laboratorijskog ispitivanja uzročnika zaraznih bolesti dužne su dostavljati sedmične izvještaje o laboratorijski utvrđenim uzročnicima zaraznih bolesti nadležnom zavodu za javno zdravstvo kantona, koji mjesečno zbirne izvještaje odmah dostavlja Zavodu za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine. Iz navedenog proizilazi da postoji definisan mehanizam kontrole privatnih zdravstvenih ustanova (laboratorija) kada su u pitanju zarazne bolesti, te da se obavljanjem sanitarnih pregleda, mimo javih zdravstvenih ustanova ne dovodi u pitanje zdravlje stanovništva i da ne postoji valjan argument za ograničavanje relevantog tržišta zabranom djelovanja privatnim zdravstvenim ustanovama.

Konkurencijsko vijeće je, prilikom donošenja konačne odluke u ovom predmetu, u obzir uzelo i stav Suda BiH koji je u presudi broj S1 3 U 016103 14 od 23.12.2015. godine, naveo da se pravilnim tumačenjem odredbi člana 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti može zaključiti da isti ne propisuje zabranu organizovanja higijensko-epidemioloških službi od strane privatnih zdravstvenih ustanova, a Pravilnici predstavljaju podzakonske akte koji ne mogu umanjiti prava data zakonom, pa je u smislu člana 4. stav (1) tačke b) Zakona o konkurenciji i na

taj način ograničena, spriječena i narušena tržišna konkurencija na relevantnom tržištu. Sud BiH je pomenutom presudom istakao da Pravilnici koji su bili predmet postupka u smislu odredbi Zakona o konkurenciji, ograničili slobodan ulazak privrednih subjekata (konkurenata) na relevantno tržište, te nepotrebno ograničili korisnike zdravstvenih usluga, jer usluge sanitarnih pregleda mogu obavljati isključivo u javnim ustanovama. Nadalje, Sud BiH je ukazao da sve institucije na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini, bez obzira na pravni status, osnivače (grad, općina, kanton, entitet ili država) ili vlasništvo koje svojim djelovanjem sprječavaju, ograničavaju ili narušavaju tržišnu konkurenciju na tržištu u Bosni i Hercegovini, potpadaju pod primjenu Zakona o konkurenciji.

Konkurencijsko vijeće, prilikom donošenja konačne odluke u ovom predmetu nije uzelo u obzir mišljenje Udruženja specijalista javnozdravstvenih disciplina Federacije Bosne i Hercegovine, jer nije moglo biti uvjereno u njihovu objektivnost sa obzirom da navedeno udruženje djeluje u okviru sistema Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tačkama 1. i 2. dispozitiva ovog Rješenja.

13. Novčana kazna

Konkurencijsko vijeće je postupajući po Presudi Suda BiH broj S1 3 U 021277 16 U od 10.11.2017. godine, Rješenjem broj 06-26-3-40-70-II/14 od 08.05.2018. godine, naložilo Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine da izvrši povrat iznosa novčane kazne koju je uplatilo Federalno ministarstvo na osnovu Rješenja Konkurencijskog vijeća broj 06-26-3-40-41-II/14 od dana 16.02.2016. godine. Također, naloženo je privrednom subjektu SANASA da izvrši povrat iznosa troškova postupka od 1.540,00 KM, u korist Federalnog ministarstva.

U smislu člana 48. stav (1) tačka b) Zakona, novčanom kaznom u iznosu najviše do 10% vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda privrednog subjekta, iz godine koja je prethodila godini u kojoj je nastupila povreda zakona, kaznit će se privredni subjekt, ako zaključi zabranjeni sporazum na način propisan odredbama člana 4. Zakona.

Polazeći od nesporno utvrđene činjenice da je Federalno ministarstvo prekršilo odredbu člana 4. stav (1) tačka b) Zakona, Konkurencijsko vijeće je u ponovljenom postupku u smislu člana 48. stav (1) tačka a) Zakona, izreklo Federalnom ministarstvu novčanu kaznu u iznosu od 25.000,00 (dvadesetpethiljada) KM, što predstavlja 0,06% od ukupnog budžeta Federalnog ministarstva za 2013. godinu, koji je iznosio 40.613.869,00 KM u skladu sa Zakonom o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2013. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 106/12).

Konkurencijsko vijeće je prilikom određivanja visine novčane kazne uzelo u obzir namjeru, te dužinu trajanja povrede Zakona, kao i posljedice koje je ista imala na tržišnu konkurenciju, u smislu člana 52. Zakona.

U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u utvrđenom roku ista će se naplatiti prisilnim putem, u smislu člana 47. Zakona, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 3. dispozitiva ovog Rješenja.

14. Troškovi postupka

Članom 105. stav (1) Zakona o upravnom postupku je propisano da u pravilu svaka strana snosi svoje troškove postupka (koji uključuju i troškove za pravno zastupanje), a članom 105. stav (2) istog Zakona je propisano da kada u postupku učestvuju dvije ili više stranaka sa suprotnim interesima, stranka koja je izazvala postupak, a na čiju je štetu postupak okončan dužna je protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su nastali u postupku.

Federalno ministarstvo je u Odgovoru na Zaključak broj 06-26-3-40-16-II/14 od 24.06.2015. godine, zatražilo da Podnosilac zahtjeva nadoknadi troškove postupka, ali do dana donošenja Rješenja nije dostavilo troškovnik.

Podnosilac zahtjeva je troškovnik dostavio podneskom zaprimljenim dana 27.10.2015. godine pod brojem 06-26-3-40-30-II/15, u kojem su navedeni troškovi u iznosu od 5.158,50 KM, te je isti dopunio u ponovljenom postupku, podneskom zaprimljenim pod brojem 06-26-3-40-68-II/14 od 09.04.2018. godine u kojem potražuje dodatno iznos od 244,10 KM za sastavljanje podneska po zahtjevu Konkurencijskog vijeća.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da predmetni troškovnik nije sačinjen u skladu sa stvarnim troškovima postupka, niti je u skladu sa propisom koji reguliše visinu advokatskih troškova zastupanja, jer advokatski troškovi zastupanja Podnosioca zahtjeva nisu utvrđeni u skladu sa članom 18. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/04 i 24/04) koji propisuje visinu advokatskih troškova u upravnom postupku.

Podneske, koje je Podnosilac zahtjeva naveo u svom troškovniku, a koji su samoinicijativno podneseni i podneske kojima je vršena dopuna Zahtjeva, a koji predstavljaju sastavni dio Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće nije prihvatilo kao opravdane troškove postupka.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da Podnosilac zahtjeva ima pravo na troškove za administrativnu taksu na Zahtjev u iznosu od 1.000,00 KM, a u skladu sa navedenim članom 18. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata Federacije Bosne i Hercegovine i troškova za sačinjavanje Zahtjeva u iznosu od 240,00 KM, troškove zastupanja na usmenoj raspravi u iznosu od 300,00 KM, za sastavljanje podneska po zahtjevu Konkurencijskog vijeća u ponovljenom postupku (očitovanje na presudu u iznosu od 240,00 KM), što je ukupno iznos od 1.780,00 KM.

Imajući u vidu sve navedeno, kao i činjenicu da je postupak okončan na štetu Federalnog ministarstva, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 4. dispozitiva ovog Rješenja.

15. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dopuštena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objavljivanja ovog Rješenja.

Broj 06-26-3-40-74-II/14
07. juna 2018. godine
Sarajevo

Predsjednica
Adisa Begić

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na temelju članka 25. stavak (1) točka e) članka 42. stavak (1) točka a) i članka 48. stavak (1), a u svezi s člankom 4. stavak (1) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), te člankom 105. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), a po Zahtjevu za pokretanje postupka radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma, Zdravstvene ustanove Poliklinički centar "SANASA" Grbavička 74, 71000 Sarajevo, koju zastupa Edin H. Hrnjić, odvjetnik iz Žepča, 1. ulica bb, 72230 Žepče, protiv Federalnog ministarstva zdravstva, Titova 9, 71000 Sarajevo, na 30. (tridesetoj) sjednici održanoj dana 07.06.2018. godine, donijelo je

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da Federalno ministarstvo zdravstva, Titova 9, 71000 Sarajevo, donošenjem odredbe članka 1. Pravilnika o izmjenama Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/14) sprječava, ograničava i narušava konkurenciju na tržištu zdravstvenog nadzora nad kliconošama, uposlenim i drugim osobama na području Federacije Bosne i Hercegovine, ograničavanjem i kontrolom tržišta u smislu članka 4. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji, što predstavlja zabranjeni sporazum.
2. Odredbe Pravilnika o izmjenama Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/14), iz točke (1) izreke ovog Rješenja su ništavne (*ex lege*), u smislu članka 4. stavak (2) Zakona o konkurenciji.
3. Nalaže se Federalnom ministarstvu zdravstva, Titova 9, 71000 Sarajevo, da odmah, a najkasnije u roku od 30 (trideset) dana od dana primitka ovog Rješenja, uskladi odredbe Pravilnika o izmjenama Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti na način da se omogući da pravo na obavljanje sanitarnih pregleda imaju i privatne zdravstvene ustanove.
4. Izriče se novčana kazna Federalnom ministarstvu zdravstva, Titova 9, 71000 Sarajevo u visini od 25.000,00 (dvadesetpettisuća) KM, zbog zaključenja zabranjenog sporazuma iz točke (1) ovog Rješenja i kršenja odredbi članka 4. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji, sukladno članku 48. stavak (1) točka a) Zakona o konkurenciji, koju je dužno platiti u roku od 8 dana od primitka ovog Rješenja.
   U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u navedenom roku, ista će se naplatiti prisilnim putem, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.
5. Obvezuje se Federalno ministarstvo zdravstva da, Zdravstvenoj ustanovi Poliklinički centar "SANASA" Grbavička 74, 71000 Sarajevo isplati iznos od 1.780,00 (tisućusedamstoosamdeset) KM na ime troškova postupka u roku od 8 (osam) dana od primitka ovog Rješenja.
6. Ovo Rješenje će biti objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Ovim Rješenjem se izvršava presuda Suda Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud BiH), broj S1 3 U 021277 16 U od 10.11.2017. godine, kojom je Sud BiH uvažio tužbu Federalnog ministarstva zdravstva, Titova broj 9, 71000 Sarajevo i poništio rješenje Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) broj 06-26-40-41-II/14 od 16.02.2016. godine.

Konkurencijsko vijeće je presudu Suda BiH zaprimilo dana 14.11.2017. godine, pod brojem: 06-26-3-40-57-II/14 u kojoj je Konkurencijskom vijeću naloženo da u ponovnom postupku donese rješenje u ovom predmetu.

Sukladno članku 62. Zakona o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 19/02, 88/07, 83/08 i 74/10) kada Sud poništi konačni upravni akt protiv koga je pokrenut upravni spor, predmet se vraća u stanje u kome se nalazio prije nego što je poništeni akt donesen, a nadležna institucija je pri tome vezana pravnim shvaćanjima Suda i primjedbama u pogledu postupka.

1. Pokretanje postupka

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 20.11.2014. godine, pod brojem 06-26-3-40-II/14, zaprimilo Zahtjev za pokretanje postupka (u daljnjem tekstu: Zahtjev) Zdravstvene ustanove Poliklinički centar "SANASA" Grbavička 74, 71000 Sarajevo, koju zastupa Edin H. Hrnjić, odvjetnik iz Žepča, 1. ulica bb, 72230 Žepče (u daljnjem tekstu: Podnositelj zahtjeva ili "SANASA") protiv Federalnog ministarstva zdravstva, Titova 9, 71 000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo), radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma iz članka 4. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) (u daljnjem tekstu: Zakon).

Uvidom u podneseni Zahtjev, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da isti nije kompletan, u smislu članka 28. Zakona, te je zatražilo dopunu istog u smislu članka 31. stavak (1) Zakona aktom broj 06-26-3-40-1-II/14 od 29.12.2014. godine.

Podnositelj zahtjeva je dostavio traženu dokumentaciju, podneskom broj 06-26-3-40-3-II/14 od 26.12.2014. godine, podneskom broj 06-26-3-40-2-II/14 08.02.2015. godine i podneskom broj 06-26-3-40-5-II od 21.05.2015. godine.

Nakon kompletiranja Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je Podnositeljima zahtjeva, izdalo Potvrdu o prijemu kompletnog i urednog Zahtjeva, u smislu člana 28. stav (3) Zakona aktom broj 06-26-3-40- 6-II/14 dana 26.05.2015. godine.

2. Stranke u postupku

Stranke u postupku su Zdravstvena ustanova Poliklinički Centar "SANASA" Grbavička 74, 71000 Sarajevo i Federalno ministarstvo zdravstva, Titova 9, 71000 Sarajevo.

Zdravstvena ustanova "SANASA" je registrirana kod Općinskog suda u Sarajevu pod matičnim brojem 2-19 (novi broj 65-05-0031-14) sa temeljnom registriranom djelatnošću specijalističko-konzultativne zdravstvene zaštite iz oblasti otorinolaringologije, imunološko-serološke analize uz mogućnost obavljanja operativnih zahtjeva iz postojećih hirurških djelatnosti, usluge mikrobiološko-parazitološkog laboratorija, ortopedije, pružanje specijalističko-konsultativno zdravstvene zaštite iz oblasti dermatovenologije, medicine rada, pedijatrije, ultrazvučne dijgnostike, ginekologije, specijalističko-konsultativna zdravstvena zaštita iz oftamologije i interne medicine, opće hirurgije uz obavljanje hirurških zahvata u lokalnoj i općoj anesteziji, neurologije/neuropsihijatrije, psihologije i porodične medicine. Osoba ovlaštena za zastupanje u pravnom prometu u zemlji i u vanjskotrgovinskom poslovanju je Bajek Mohamed - Said iz Sarajeva, ul. Teheranski trg 6/7, direktor ustanove bez ograničenja ovlaštenja.

Federalno ministarstvo je organ uprave koji je donio sporni Pravilnik o izmjeni Pravilnika, a na koji se sukladno članku 2. stavak (1) točka b) Zakona primjenjuju odredbe Zakona, jer isto svojim djelovanjem može posredno ili neposredno utjecati na slobodnu konkurenciju na tržištu Federacije Bosne i Hercegovine.

3. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je u tijeku postupka primijenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10) i Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13).

Također, u postupku Konkurencijsko vijeće je imalo u vidu i odredbe Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/10), Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/10), Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti ("Službene novine

Federacija BiH", broj 69/12), Pravilnika o izmjeni Pravilnika i Pravilnika o načinu vođenja evidencije o izvršenim laboratorijskim izolacijama i identifikacijma ("Službene novine Federacije BiH", broj 101/12).

4. Postupak po Zahtjevu za pokretanje postupka

Podnositelj zahtjeva je naveo slijedeće činjenice kao razlog za podnošenje Zahtjeva:

- da je Podnositelj zahtjeva Privatna zdravstvena ustanova osnovana Odlukom o osnivanju Zdravstvene ustanove Poliklinički Centar "SANASA" broj 1/99 od 13.03.1999. godine i Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju broj OPU IP 281/14 od 24.06.2014. godine,
- da je rješenjima Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kantonalno ministarstvo) Z.U. "SANASA" odobreno obavljanje djelatnosti specijalističko - konzultativno zdravstvene zaštite iz oblasti oftamologije, stomatologije sa zubnom tehnikom, interne medicine, te biohemijsko-hematološke laboratorije (rješenje broj 10-04-37-88/99 od 06.04.2014. godine), iz oblasti dermatovenerologije, medicine rada, pedijatrije, ultrazvučne dijagnostike, otorinolaringologije, ginekologije, ortopedije, usluga mikrobiološko-parazitološkog laboratorija, imunološko-serološke analize, uz mogućnost obavljanja operativnih zahvata iz postojećih hirurških djelatnosti (rješenje broj 10-37-3778/04 od 01.09.2004. godine), te iz oblasti opće hirurgije uz obavljanje hirurških zahvata u lokalnoj i općoj anesteziji, neurologije/neuropsihijatrije, psihologije i porodične medicine (rješenje broj 10-37-12903/13 od 28.05.2014. godine),
- da je rješenjem Kantonalnog ministarstva broj 10-37-12903/13 od 28.05.2014. godine određeno brisanje dijela djelatnosti koji se odnosi na zubnu tehniku,
- da je osoba ovlaštena za zastupanje Podnositelja zahtjeva, u pravnom prometu u zemlji i u vanjskotrgovinskom poslovanju, Bajek Mohamed-Said iz Sarajeva, Teheranski trg 6/7, 71000 Sarajevo, direktor ustanove bez ograničenja ovlaštenja,
- da je na temelju registrirane djelatnosti Podnositelj zahtjeva u razdoblju od 2006. do polovine 2011. godine zaključio 27. ugovora sa različitim gospodarskim društvima o obavljanju sanitarnih pregleda, te obavljao sanitarne preglede i izdavao sanitarne knjižice,
- da je pod pritiskom inspekcijskih organa i inspektorata koji su vršili kontrolu najveći broj tih ugovora otkazan, jer je gospodarskim subjektima sugerirano da se sanitarni pregledi obavljaju u javnozdravstvenim ustanovama, te upućivane i ozbiljne prijetnje sankcijama ukoliko tako ne postupe,
- da je rješenjem Konkurencijskog vijeća broj 04-26-4-007-72-II/13 od 17.04.2014. godine utvrđeno da Federalno ministarstvo zdravstva, Titova 9, 71000 Sarajevo, odredbama članka 7. stavak (1) alineja 5. Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 69/12) sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju na tržištu zdravstvenog nadzora nad zaposlenim osobama na području Federacije Bosne i Hercegovine, ograničavanjem i kontrolom tržišta, što predstavlja zabranjeni sporazum u smislu članka 4. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji,
- da je nakon donošenja rješenja Konkurencijskog vijeća Podnositelj zahtjeva nastavio sa obavljanjem sanitarnih pregleda i izdavanjem sanitarnih knjižica, sve do 01.10.2014. godine, kada je Kantonalna uprava za inspekcijske poslove - Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije pod brojem UP-1-14-10-37-1470/14 donio rješenje kojim se zabranjuje Podnositelju zahtjeva obavljanje pregleda na kliconoštvo, odnosno zdravstveni nadzor nad kliconošama, zaposlenim i drugim osobama sukladno propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti,
- da je iz obrazloženja naprijed navedenog rješenja Kantonalne uprave za inspekcijske poslove jasno da se pod ovim podrazumijeva zabrana obavljanja sanitarnih pregleda i izdavanje sanitarnih knjižica, a iz uvodnog dijela da je pravni odnos donošenja Pravilnik o izmjeni pravilnika, koji je donesen odmah nakon donošenja rješenja Konkurencijskog vijeća broj 04-26-3-007-72-II/13 od 17.04.2014. godine,
- da je Federalna uprava za inspekcijske poslove, kao drugostepeni organ, donijela konačno rješenje kojim se privatnim zdravstvenim ustanovama, Z.U. "SANASA", Privatnoj zdravstvenoj ustanovi "E-Style" Sarajevo i Poliklinika "MIMO MEDICAL" Sarajevo zabranjuje obavljanje sanitarnih pregleda,
- da je Federalno ministarstvo samo formalno postupilo po rješenju Konkurencijskog vijeća i o tome obavijestilo Konkurencijsko vijeće, a suštinski je navedenom odredbom Pravilnika, na drugačiji način formuliralo spornu odredbu i ponovo isključilo privatne zdravstvene ustanove iz djelatnosti obavljanja sanitarnih pregleda i izdavanja sanitarnih knjižica,
- da je Podnositelj zahtjeva došao do saznanja da je federalni ministar zdravstva dana 22.05.2014. godine aktom broj 01-37-2953/14 uputio Kantonu Sarajevo, Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove akt u kojem na strani 6. pod točkom 11. daje tumačenje da je obavljanje sanitarnih pregleda javnozdravstvena djelatnost i da je kao takva isključena iz djelatnosti privatnih zdravstvenih ustanova,
- da je stav iznesen u navedenom aktu suprotan odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/10) i odredbama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službene novine Federacije BiH", broj 29/05) i da ignorira obvezujuću odluku iz rješenja Konkurencijskog vijeća,
- da Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti dozvoljava privatnim zdravstvenim ustanovama da zajedno sa javnim zdravstvenim ustanovama obavljaju sanitarne preglede, koji pregledi spadaju isključivo u oblast medicinske mikrobiologije i parazitologije i radi se o relativno jednostavnim medicinskim zahvatima, koji su daleko jednostavniji od onih koji se obavljaju u stomatološkim ordinacijama ili u privatnim zdravstvenim ustanovama koje se bave estetskom hirurgijom,
- da Zakon o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", br. 46/10 i 75/13) također ne predstavlja prepreku za obavljanje sanitarnih pregleda u privatnim zdravstvenim ustanovama, te zakonska rješenja sadržana u odredbama čl. 2, 15., 37, 53 i 57 navedenog Zakona privatne i javne zdravstvene ustanove stavljaju u isti položaj kada su u pitanju sanitarni pregledi,
- da su člankom 51. stavak (1) Zakona o zdravstvenoj zaštiti taksativno nabrojane javnozdravstvene djelatnosti od interesa za Federaciju odnosno kanton, i ne mogu biti predmetom privatne djelatnosti, te u toj grupi nisu navedeni sanitarni pregledi kao djelatnost koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti,
- da je zabrinjavajuća činjenica apsolutnog ignoriranja obveza iz članka 25. stavak (2) Zakona o konkurenciji kojom se nalaže predlagačima zakona i drugih propisa da dostave prijedloge zakona radi davanja mišljenja o njihovoj

suglasnosti sa Zakonom, pa tako nijedan od predmetnih pravilnika, a ni Zakon o zdravstvenoj zaštiti nije dostavljen Konkurencijskom vijeću sukladno navedenoj zakonskoj obvezi,
- da sve navedeno ima za posljedicu uskraćivanje prava na rad privatnim zdravstvenim ustanovama u okviru registrirane djelatnosti, materijalu štetu i evidentan pokušaj sprječavanja bilo kakve konkurencije na tržištu,
- da se razlozi za ovakvo postupanje mogu naći u činjenici da sanitarni pregledi predstavljaju zakonsku obvezu za određene grupe uposlenika, da se periodično ponavljaju, a poslodavac je obvezan da ih plaća, što u konačnici predstavlja siguran izvor prihoda,
- da nema stručno medicinskih razloga da privatne zdravstvene ustanove ne obavljaju sanitarne preglede, a svako nametanje rješenja u Pravilniku kojim se privatne zdravstvene ustanove isključuju iz obavljanja sanitarnih pregleda i izdavanja sanitarnih knjižica je u izravnoj suprotnosti sa odredbama Zakona, i sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju na tržištu zdravstvenog nadzora nad uposlenim osobama na području Federacije Bosne i Hercegovine, ograničavanjem i kontrolom tržišta, što predstavlja zabranjeni sporazum u smislu članka 4. stavak (1) točka b) Zakona.

Nadalje, Podnositelj zahtjeva dana 21.05.2015. godine pod brojem 06-26-3-40-5-II/14, u trećoj dopuni navodi slijedeće:
- da još jednom naglašava činjenicu da sanitarni pregledi nisu djelatnost epidemiološke službe, nego mikrobiološkog laboratorija, pa nema temelja da se privatnim zdravstvenim ustanovama zabranjuje obavljanje sanitarnih pregleda sa pozivanjem na odredbe članka 51. stavak (1) Zakona o zdravstvenoj zaštiti, koji propisuje da javno zdravstvena djelatnosti epidemiologije ne može biti predmetom privatne djelatnosti,
- da nema temelja da se obavljanje sanitarnih pregleda zabranjuje privatnim zdravstvenim ustanovama sa pozivanjem na stavak (2) istog članka i zakona, jer se podzakonskim aktom, pravilnikom, ne može sužavati opseg prava utvrđen zakonom,
- da u prilogu dostavlja mišljenja koja su dali eminentni stručnjaci iz oblasti medicine i to: prof. dr. Fahrija Bašić, specijalista mikrobiolog; mr. sci. dr. Spomenka Janjić, specijalista mirkobiologije i parazitologije i dr. Mile Krivokuća, specijalista medicine rada.

Dr. Fahrija Bašić, specijalista mikrobiolog, u svom mišljenju navodi slijedeće:
- da sanitarni pregledi uposlenih imaju za cilj otkrivanje kliconoštva tj. asimptomatskog prisustva mikroorganizama koji bi se, obavljanjem radnih zadataka kliconoše mogli prenijeti na druge i izazvati zaraznu bolest ili se namnožiti u namirnicama i izazvati trovanje hranom,
- da se ovi pregledi obavljaju uzimanjem i mikrobiološkom analizom definiranih uzoraka (bris guše, nosa, fedes) u određenim vremenskim intervalima, prilikom periodičnog zdravstvenog pregleda radnika/uposlenika u mjerodavnim djelatnostima obvezno, a za druge djelatnosti po procjeni ljekara,
- da se na temelju obavljenog mikrobiološkog pregleda uzoraka, izdaje nalaz, koji zajedno sa zahtijevanim pregledima (pregled kože na prisustvo infekcije, pregled pluća i sl) služi za izdavanje sanitarne knjižice uposlenom,
- da se metodologija izolacije i identifikacije traženih uzročnika zaraznih bolesti obavlja na identičan način kao i izolacija i identifikacija istih uzročnika u svrhu pregleda bolesnika, pa je može obavljati svaki specijalista mikrobiolog,
- da je zadatak epidemiološke djelatnosti da na temelju rezultata rada mikrobiološke službe utvrdi izvor infekcije i način prenošenja, te da utvrdi mjere za suzbijanje i sprječavanje širenja zaraznih bolesti,
- da epidemiološka djelatnost operiše analitičkom, matematičkom, statističkom i biološkom metodom rada, odnosno njena se svrha ogleda naročito u nadzoru i obradi podataka dobivenih radom mikrobiološke službe.

Mr. sci dr. Spomenka Janjić, specijalista mikrobiologije i parazitologije, u svom mišljenju naglašava i da se metodologija i identifikacija traženih uzročnika zaraznih bolesti obavlja na identičan način kao izolacija i identifikacija istih uzročnika u svrhu pregleda bolesnika, te je može obavljati svaki specijalista mikrobiolog. Ukoliko se kod radnika koji podliježu zdravstvenom nadzoru utvrdi prisustvo traženih uzročnika zaraznih bolesti, on se udaljava sa radnog mjesta i propisuje mu se odgovarajuća terapija, a na posao se vraća nakon eliminacije uzročnika.

Mr. sci. dr. Spomenka Janjić još naglašava da je nedostatak ovih pregleda taj što je prisustvo traženih uzročnika zaraznih bolesti moguće utvrditi samo za uzorak koji je dan na analizu, a svaka osoba može postati kliconoša već slijedeći dan i na taj način postaje izvor infekcije za drugu osobu.

Dr. Mile Krivokuća, specijalista medicine rada navodi između ostalog slijedeće:
- da je medicina rada preventivna medicinska disciplina, koja se bavi zaštitom zdravlja uposlenih tj. radnika različitih profila,
- da je cilj tih preventivnih pregleda u koje ulaze: prethodni - prije ulaska na posao, sustavni i periodični, jeste otkrivanje početnog oštećenja zdravlja radnika,
- da nakon eventualnog otkrivanja oštećenja slijedi nastavak medicinskog tretmana odnosno dodatno ispitivanje, liječenje i medicinska rehabilitacija, te na koncu cijeni se radna sposobnost,
- da s obzirom da medicina rada obuhvata različite profile radnika, prema zanimanjima, utoliko i medicinska djelatnost obuhvata širi dijapazon medicinskih tehnologija,
- da su prethodni ljekarski pregledi važni da radnik uđe zdrav na rad,
- da je cilj sanitarnog pregleda da se utvrdi da li radnik boluje od zaraznih bolesti ili je eventualno kliconoša,
- da se sanitarni pregled obavlja neposrednim pregledom radnika, korištenjem mikrobiološko-parazitskog ispitivanja uzorka brisa nosa, grla, stolice u laboratoriju, a što prema medicinskoj tehnologiji predstavlja jednostavan i podesan laboratorijski postupak, čiji je jedini cilj da se utvrdi da li će se iz uzorka uzetog od pacijenta na podlozi izolovati bakterije, dakle da se utvrdi da li je pozitivan ili negativan na kliconoštvo ili na bakterije,
- da se kraj sanitarnog pregleda registruje u sanitarnu legitimaciju, na način da se upisuje ishod nalaza - da li je radnik zdrav ili nije,
- da ukoliko je radnik negativan, to znači da je zdrav i nije kliconoša, isti se vraća na radno mjesto,
- da ukoliko je radnik pozitivan, to znači da nije zdrav, sanitarna knjižica s ne izdaje, radnik se udaljava sa radnog mjesta, prijavljuje se zavodu za javno zdravstvo, te upućuje na dalji medicinski tretman na terapiju, koji se nakon liječenja, javlja na ponovnu kontrolu u mikrobiološko-parazitološku laboratoriju.

Sukladno naprijed navedenom Podnositelj zahtjeva smatra da Federalno ministarstvo zdravstva odredbama članka 1. Pravilnika o izmjeni Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/14) sprječava,

ograničava i narušava tržišnu konkurenciju na tržištu zdravstvenog nadzora nad zaposlenim osobama na području Federacije Bosne i Hercegovine, ograničavanjem i kontrolom tržišta, što predstavlja zabranjeni sporazum u smislu članka 4. stavak (1) točka b) Zakona, te traži da se rješenjem Konkurencijskog vijeća Federalno ministarstvo zdravstva obveže da uskladi odredbe Pravilnika sa Zakonom o konkurenciji na način da i privatne zdravstvene ustanove mogu obavljati sanitarne preglede i izdavati sanitarne knjižice.

Na temelju dokumentacije dostavljene uz Zahtjev, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da povrede Zakona, na koje Podnositelj zahtjeva ukazuje nije moguće utvrditi bez provođenja postupka, te je u sukladno članku 32. stavak (2) Zakona, dana 27.05.2015. godine pod brojem 06-26-3-40- 8-II/14 donijelo Zaključak o pokretanju postupka (u daljnjem tekstu: Zaključak).

Sukladno članku 33. Zakona, Konkurencijsko vijeće je Zahtjev i Zaključak aktom broj 06-26-3-40-13-II/14 od 28.05.2015. godine, dostavilo Federalnom ministarstvu na odgovor.

U svezi sa navedenim Federalno ministarstvo je podneskom zaprimljenim dana 10.06.2015. godine pod brojem 06-26-3-40-14-II/14, tražilo od Konkurencijskog vijeća produljenje roka za dostavu odgovora na Zahtjev i Zaključak, što je Konkurencijsko vijeće i odobrilo aktom broj 06-26-3-40-15-II/14 od 17.06.2015. godine, nakon čega je Federalno ministarstvo Konkurencijskom vijeću dostavilo traženi odgovor, podneskom zaprimljenim dana 24.06.2015. godine pod brojem 06-26-3-40-16-II/15.

Federalno ministarstvo u svom odgovoru u cijelosti poriče činjenične navode Podnositelja zahtjeva i osporava pravnu utemeljenost prijedloga da se utvrdi postojanje zabranjenog sporazuma iz članka 4. stavak (1) točka b) Zakona u odredbi članka 1. Pravilnika o izmjeni Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti, te predlaže da se zahtjev odbije kao neutemeljen.

U svezi sa navodima Podnositelja Zahtjeva, Federalno ministarstvo u bitnom navodi slijedeće:

- da je nesporno da je Rješenjem Konkurencijskog vijeća broj 04-26-3-007-II/13 od 17.04.2014. godine, koje je donijeto u postupku pokrenutom po zahtjevu PZU Privatna zdravstvena ustanova "E-STYLE" Sarajevo u točki 1. rješenja utvrđeno da Ministarstvo odredbom članka 10. Pravilnika o načinu obavljanja zdravstvenih pregleda osoba pod zdravstvenim nadzorom ograničava i narušava tržišnu konkurenciju na tržištu zdravstvenih pregleda osoba koje podliježu zdravstvenom nadzoru na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 20/08) ograničava i kontrolira tržište, što predstavlja zabranjeni sporazum u smislu članka 4. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji, te je točkom 2. pobijanog rješenja odredba članka 10. citiranog Pravilnika ništava, a u smislu članka 4. stavak (2) Zakona,
- da je točkom navedenog rješenja naloženo Ministarstvu da u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja uskladi odredbe Pravilnika o načinu obavljanja zdravstvenih pregleda osoba pod zdravstvenim nadzorom, na način da se izbriše ili izmijeni odredba članka 10. u smislu da nema uvjeta da zdravstvene preglede osoba koje podliježu zdravstvenom nadzoru prije zasnivanja radnog odnosa i tijekom zapošljavanja, obavljaju zdravstvene ustanove, koje imaju organiziranu higijensko-epidemiološku službu,
- da je točkom 4. pobijanog rješenja utvrđeno da se odredbama članka 7. stavak (1) alineja 5. Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 69/12) sprječava, ograničava i narušava tržišna konkurencija na tržištu zdravstvenog nadzora nad uposlenim osobama u Federaciji BiH, ograničava i kontrolira tržište, ali nije naložena izmjena, odnosno brisanje citirane odredbe Pravilnika,
- da iako Konkurencijsko vijeće nije naložilo nikakvu mjeru u svezi Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti, Federalno ministarstvo je donijelo Pravilnik o izmjeni Pravilnika,
- da je Federalno ministarstvo u cijelosti postupilo po naloženim mjerama iz citiranog Rješenja Konkurencijskog vijeća, o čemu je obavijestilo Konkurencijsko vijeće aktima Federalnog ministarstva broj 01-37-3196-1/14 od 21.05.2014. godine i broj 07-14-4879/14 od 24.07.2014. godine,
- da je protiv Rješenja Konkurencijskog vijeća broj 04-26-3-007-72-II/13 od 17.04.2014. godine Federalno ministarstvo u roku pokrenulo upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine, koji još nije okončan,
- da iako predmet postupka nisu odredbe Zakona o zdravstvenoj zaštiti koje su temelj za donošenje Pravilnika o izmjeni Pravilnika mora se istaći da pravna zapreka da Podnositelj zahtjeva obavlja djelatnost sanitarnih pregleda radi zaštite uposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obvezne zdravstvene preglede, sukladno zakonu, proizilazi iz odredbi članka 36. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, a u svezi s člankom 15. stavak (2) točka 4. i člankom 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
- da odredba članka 36. stavak (1) Zakona glasi *"Specifična zdravstvena zaštita radnika obuhvata preduzimanje mjera iz članka 15. ovog zakona, osim mjera predviđenih u stavku (2) toč. 4. i 6. istog članka ovog zakona."*
- da je odredbama članka 15. stavak (1) Zakona o zdravstvenoj zaštiti utvrđeno slijedeće:

  "Mjere specifične zdravstvene zaštite koje mora osigurati poslodavac s ciljem stvaranja uvjeta za zaštitu zdravlja uposlenika na radnom mjestu i poticanja zdravstveno odgovornog ponašanja, usmjerene su na provođenje:

  1) mjera za sprječavanje i otkrivanje profesionalnih bolesti, sprječavanje povreda na radu i pružanje odgovarajuće prve pomoći,

  2) mjera za zaštitu zdravlja zaposlenika koji su na radnom mjestu izloženi posebnim opasnostima za zdravlje,

  3) mjera zdravstvene zaštite propisanih posebnim propisima.
- da je odredbama članka 15. stavak (2) utvrđeno:

  "Radi provođenja mjera iz stava (1) ovog članka, poslodavac organizira i obezbjeđuje iz svojih sredstava zdravstvenu zaštitu uposlenih koja obuhvata najmanje:

  1. Liječničke preglede radi utvrđivanja sposobnosti za rad po nalogu poslodavca,

  2. Provođenje mjera za sprječavanje i rano otkrivanje profesionalnih bolesti, bolesti u svezi sa radom i sprječavanje povreda na radu,

  3. Preventivne preglede uposlenih (prethodne, periodične, kontrolne i ciljane preglede) u ovisnosti od pola, uzrasta i uvjeta rada, kao i pojavu profesionalnih bolesti, povreda na radu i hroničnih bolesti,

  4. Sanitarne preglede radi zaštite zaposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obavezne zdravstvene preglede, sukladno zakonu...."

- da su za odlučivanje u postupku koji se vodi pred Konkurencijskim vijećem mjerodavne i odredbe članka 51. Zakona koje glase:
  "Javnozdravstvene djelatnosti socijalne medicine, epidemiologije i higijene koje su od interesa za Federaciju odnosno kanton/županiju, hitna medicinska pomoć; djelatnost heterologne trasplantacije organa i tkiva i autologne transplantacije koštane srži, prikupljanje, testiranje, prerada i distribucija krvi i krvnih sastojaka, vještačka oplodnja, ako nije u pitanju darivanje sjemena od supruga; patologija izuzev patohistološke djelatnosti; sudska medicina i mrtvnozornička djelatnost, ne mogu biti predmetom privatne djelatnosti.
  Opseg i vrsta javnozdravstvene djelatnosti iz stavka (1) ovog članka, a koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti, bliže će biti određeni pravilnikom federalnog ministra"
- da se slijedom navedenog javnozdravstvena djelatnost ili djelatnost javnog zdravlja obavlja kroz organizaciju higijensko-epidemioloških službi i zavoda za javno zdravstvo u Federaciji Bosne i Hercegovine, a kako je to navedeno u članku 45. stavak (2) Zakona, koji glasi:
  "Djelatnost javnog zdravstva institucionalno se obavlja kroz organizaciju higijensko-epidemioloških službi i zavoda za javno zdravstvo u Federaciji"
- da je u svezi s tim, Zakon o zdravstvenoj zaštiti djelatnost obavljanja sanitarnih pregleda radi zaštite uposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti sukladno propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obvezne zdravstvene preglede, sukladno zakonu, precizirao kao djelatnost koju obavljaju domovi zdravlja, kao i zavodi za javno zdravstvo u Federaciji BiH i to kako slijedi:
- Domovi zdravlja, sukladno članku 84. stavak (5) Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
- Zavodi za javno zdravstvo kantona/županije sukladno članku 119. stavak 3. alineja 8. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, u kojem je precizirano da zavod: *"vrši zdravstveni nadzor nad kliconošama, uposlenima i drugim osobama sukladno propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti."*
- Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH sukladno članku 116. stavak (1) alineja 9., kojim je precizirano da ovaj federalni zavod: *"prati i analizira epidemiološko stanje, predlaže, organizira, provodi i evaluira preventine i protivepidemijske mjere sukladno propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti",*
- da se navedena odredba članka 116. stavak (1) alineja 9, kao i odredba članka 119. stavak (3) alineja 8. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kojom se određuje djelatnost federalnog i kantonalnih/županijskih zavoda za javno zdravstvo, u oblasti obavljanja sanitarnih pregleda radi zaštite zaposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti, treba promatrati u kontekstu odredbe članka 11. točka 7. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službene novine Federacije BiH", broj 29/05) kojim je kao posebna preventivna mjera za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, naveden i zdravstveni nadzor nad kliconošama, uposlenicima i drugim osobama, te da navedeni zdravstveni nadzor podrazumijeva provedbu zdravstvenih sanitarnih pregleda nad osobama stavljenim pod zdravstveni nadzor, a u smislu čl. 30. i 31. istog Zakona.
- da iz naprijed citiranih zakonskih odredaba nedvosmisleno proizilazi da sanitarne preglede radi zaštite uposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti, sukladno propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obvezne zdravstvene preglede, sukladno zakonu, mogu obavljati samo javno zdravstvene ustanove, odnosno da privatne ustanove ne mogu obavljati pojedine djelatnosti među kojima je izričito navedeno da ne mogu obavljati djelatnost epidemiologije od interesa za Federaciju BiH odnosno kantone/županije, Podnositelj zahtjeva - kao privatna zdravstvena ustanova,
- da zabrana da privatne zdravstvene ustanove obavljaju djelatnosti sanitarnih pregleda iz članka 15. stavak (2) točka 4. Zakona o zdravstvenoj zaštiti proizilazi izravno iz Zakona,
- da to znači da odredbama pravilnika, na koje ukazuje Podnositelj zahtjeva, nije uspostavljeno ograničenje koje Podnositelj zahtjeva želi poništiti, niti se bilo kakvim izmjenama pravilnika može ukinuti ili suspendirati Zakonom uspostavljena zabrana,
- da je Pravilnik podzakonski akt koji može bliže razrađivati i precizirati primjenu i provedbu zakona, ali ne može uređivati prava i obveze na način koji je suprotan zakonu,
- da je radi naprijed navedenog, Federalno ministarstvo, iako to nije bilo naloženo Rješenjem Konkurencijskog vijeća broj 04-26-3-007-072-II/13 od 17.04.2014. godine, pristupilo i izmjeni Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti, te istim u članku 7. stavak (1) alineja 5. samo preciziralo zakonske odredbe i to članak 15. stavak (2) točka 4. članak 36. stavak (1) i članak 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, a iz kojih proizilazi da navedeno više nije predmetom privatne zdravstvene djelatnosti,
- da se u konkretnom ne radi ni o kakvim "kozmetičkim primjenama" kako navodi Podnositelj zahtjeva, već upućivanje na zakonske odredbe iz kojih jasno proističe zabrana obavljanja sanitarnih pregleda u okviru specifične zdravstvene zaštite, odnosno od strane privatnih zdravstvenih ustanova,
- da iz naprijed izloženog proizilazi da bi se samo eventualnom izmjenom odredaba članka 15. stavak (2) točka 4. članka 36. stavak (1) kao i članka 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti mogli ukinuti zabrana da privatne zdravstvene ustanove registrirane za specifičnu zdravstvenu zaštiti obavljaju djelatnosti sanitarnih pregleda, radi zaštite zaposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti, u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obavezne zdravstvene preglede, u skladu sa zakonom, a što je u isključivoj nadležnosti Parlamenta Federacije BiH,
- da ne treba posebno isticati značaj provođenja mjere zdravstvenog nadzora nad kliconošama, zaposlenim i drugim osobama sa aspekta zaštite javnog zdravlja stanovništva, a posebno sa aspekta zaštite javnog zdravlja stanovništva, a posebno sa aspekta sprječavanja nastanka i suzbijanja širenja brojnih zaraznih bolesti utvrđenih Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti,
- da se ova mjera provodi nad osobama uposlenim u proizvodnji i prometu namirnica, opskrbi stanovništva pitkom vodom, obrazovnim i drugim ustanovama, uposlenim u zdravstvenim ustanovama i privatnim praksama, socijalnim i obrazovnim ustanovama i privatnim praksama, socijalnim i obrazovnim ustanovama, u institucijama koje rade u proizvodnji, opremanju i izdavanju lijekova, u objektima za pružanje higijenske njege stanovništva, kao i u proizvodnji i prometu kozmetičkih sredstava.
- da to podrazumijeva da je obavljanje preventivno sanitarnih pregleda radnika posebna mjera zaštite od zaraznih bolesti, a nikako specifična zaštita radnika, jer se ne radi o

specifičnim uvjetima rada, nego o vrsti zanimanja koja ugrožavaju javno zdravlje,

- da je u ranijem Zakonu o zdravstvenoj zaštiti iz 1997. godine, točnije u članku 23. točka 6. u sadržaju specifične zdravstvene zaštite bilo uključeno i obavljanje preventivnih sanitarnih pregleda radnika koji se obavezno provode radi zaštite okoline, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obavezne zdravstvene preglede,
- da su ovako postavljenu specifičnu zdravstvenu zaštitu, prema ranijem zakonu iz ove oblasti, obavljale zdravstvene ustanove registrirane za specifičnu zdravstvenu zaštitu, odnosno specijalista medicine rada u privatnoj praksi, a u smislu članka 24. navedenog Zakona,
- da je sukladno novom Zakonu o zdravstvenoj zaštiti iz sadržaja specifične zdravstvene zaštite isključeno obavljanje sanitarnih pregleda, a kako je to jasno precizirano člankom 15. stavak (2) točka 4., člankom 36. stavak (1) kao i člankom 51. Zakona, a to znači da sukladno članku 36., a u svezi sa člankom 15. stavak (2) točka 4. Zakona, navedeni sanitarni pregledi više nisu dio specifične zdravstvene zaštite radnika, pa prema tome ni dio djelatnosti specijalista medicine rada u privatnoj praksi, te s tim u svezi ne mogu obavljati zdravstvene ustanove specifične zdravstvene zaštite, a niti specijalisti medicine rada u privatnoj praksi,
- da su navedena pravna rješenja u članku 36., a u svezi sa člankom 15. stavak (2) točka 4. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, bazirana na dosadašnjim iskustvima u praksi zdravstvenog sektora, javnozdravstvenim potrebama, listi najčešćih zaraznih bolesti koje se pojavljuju kod stanovništva Federacije BiH, kao i njihovim uzorcima, a što je objavljeno u izvješćima o zdravstvenom stanju stanovništva Federacije BiH koje izrađuje Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH za svaku kalendarsku godinu, a usvaja Parlament Federacije BiH,
- da neophodnost Zakonom propisanih ograničenja potvrđuje i regulatorna praksa zemalja, a koje su kao članice Europske unije, bile obvezne svoje propise usuglasiti sa odgovarajućom regulativom Europske unije,
- da se u članku 28. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti Republike Hrvatske ("Narodne novine Republike Hrvatske", br. 79070 113/08 i 43/09) navodi da se zdravstveni pregledi osoba stavljenih pod zdravstveni nadzor obavljaju u zavodima za javno zdravstvo županija, odnosno Grada Zagreba i u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo,
- da su u Republici Sloveniji za navedeno zaduženi javni zdravstveni zavodi koji obavljaju higijensko epidemiološku i zdravstveno ekološku djelatnost i koji imaju uposlenog zdravstvenog radnika specijalistu higijene, te koji za to imaju i posebnu ovlast ministarstva zdravstva,
- da iz izložene prakse zemalja u okruženju, Republike Hrvatske i Republike Slovenije, a koje su članice Europske unije, jasno proizilazi da su i pravna rješenja utvrđena u Federaciji BiH na identičan način,
- da su točni navodi da je Federalno ministarstvo postupajući po upitu Kantonalne uprave za inspekcije Sarajevo dalo objašnjenje propisa koji su iz njegove nadležnosti, ali nisu točni navodi da je Federalno ministarstvo svojim odgovorom preuzelo nadležnost Parlamenta Federacije BiH koji je zadužen za autentično tumačenje odredbi zakona,
- da u odnosu na izdane mjere zabrane od strane kantonalne/županijske i federalne inspekcije, a koje su prema navodima Podnositelja zahtjeva, zabranjivale obavljanje sanitarnih pregleda od privatnih zdravstvenih ustanova, jer im je "sugerirano da sanitarne preglede obavljaju javnozdravstvene ustanove, te su upućivane i ozbiljne prijetnje sankcijama", navode da su inspekcijski organi neovisni i samostalni u svom radu sukladno Zakonou o inspekcijama Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 69/05), što znači da inspekcija postupa sukladno zakonu,
- da je Federalna uprava inspekcija kao drugostepeni organ, donijela konačna rješenja kojima se Poliklinici "SANASA", PZU "E-STYLE" i Poliklinici "Mimo Medical" zabranjuje obavljanje sanitarnih pregleda,
- da navedena zabrana proističe iz odredbi članka 15. stavak (2) točka 4. članka 36. stavak (1), kao i članka 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, a da Federalnom ministarstvu nije poznato da li je Podnositelj zahtjeva zaštitu zatražio kod nadležnog suda,
- da iz rješenja Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo jasno proizilazi da je Podnositelju zahtjeva odobreno obavljanje djelatnosti medicine rada i mikrobiološko - parazitološkog laboratorija, a ne djelatnost sanitarnih pregleda radi zaštite zaposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti, sukladno propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, zaštiti potrošača, odnosno korisnika i druge obvezne zdravstvene preglede, u skladu sa zakonom,
- da navođenje mišljenja eminentnih stručnjaka: prof. dr. Fahrije Bašića, specijaliste mikrobiologa, mr. sci. dr. Spomenke Janjić, specijaliste mikrobiologije i parazitologije i dr. Mile Krivića da sanitarni pregledi nisu djelatnost epidemiološke službe, nego mikrobioloških laboratorija ne stoji,
- da je odredbama Pravilnika o načinu obavljanja zdravstvenih pregleda osoba pod zdravstvenim nadzorom ("Službene novine Federacije BiH", br. 20/08 i 39/14) precizno reguliran sadržaj zdravstvenih pregleda osoba pod zdravstvenim nadzorom,
- da se uzimanje materijala i bakteriološki pregledi rade u mikrobiološkim laboratorijama zdravstvenih ustanova, a čine samo dio kompletnog zdravstvenog pregleda osoba pod zdravstvenim nadzorom, koji je multidisciplinirani javnozdravstveni pregled (epidemiološki, mikrobiološki) i nikako nije samo djelatnost mikrobiološke laboratorije,
- da indikacije za obavljanje sanitarnih pregleda postavljaju liječnici specijalisti - epidemiolozi, s obzirom da se pregled vrši u cilju zaštite stanovništva od zaraznih oboljenja, a ne liječnici specijalisti - mikrobiolozi, koji su samo dio tima koji obavlja predmetne preglede,
- da Podnositelj zahtjeva nije uskladio svoju djelatnost sa novim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti iz 2010. godine, te stoga i nezakonito obavlja djelatnost pružanja sanitarnih pregleda,
- da se u konkretnom ne radi o usklađivanju sa odredbama Pravilnika, nego o usklađivanju sa odredbama Zakona, kojim je izričito propisano da privatne zdravstvene ustanove koje obavljaju specifičnu zdravstvenu zaštitu u koje spada i Podnositelj zahtjeva, ne mogu obavljati djelatnost sanitarnih pregleda,
- da se tržište zdravstvenih usluga u ovoj oblasti u Federaciji BiH ne formira po zakonima liberalnog tržišta, nego je njegovo formiranje u nadležnosti državnih institucija, a to je Parlament Federacije BiH, a kriteriji su prvenstveno bazirani na zdravstvenim potrebama stanovništva i zaštiti javnog zdravlja stanovništva,
- da je prema zakonskim odredbama nadležnost Konkurencijskog vijeća zaštita i promocija tržišne konkurencije u Bosni i Hercegovini, a kako se tržište zdravstvenih usluga ne utvrđuje na osnovu djelovanja tržišnih zakonitosti, da Konkurencijsko vijeće nije nadležno

za donošenje odluka kojim se utvrđuje pružanje zdravstvenih usluga na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine, a s ciljem zaštite javnog zdravlja stanovništva u Federaciji BiH,

- da navedene usluge nisu obične tržišne usluge, te bi uvođenje elemenata liberalnog tržišta u pružanju zdravstvenih usluga moglo imati nesagledive posljedice na život i zdravlje stanovništva, naročito kada je u pitanju zaštita stanovništva od zaraznih bolesti koje kada se pojave, ne poznaje ni granice entiteta, a ni granice države,
- da je jedino Parlament Federacije BiH nadležan da zakonima iz ove oblasti regulira zaštitu javnog zdravlja stanovništva Federacije BiH, te su u svezi s tim prihvaćena pravna rješenja u novom Zakonu o zdravstvenoj zaštiti koji su sanitarne preglede uposlenih i drugog stanovništva isključili iz sadržaja specifične zdravstvene zaštite i uključili u sadržaj javnozdravstvene djelatnosti,
- da opreza radi ističe da se Federalno ministarstvo ne može smatrati gospodarskim subjektom iz članka 4. stavak (1) Zakona,
- da su od bitnog značaja stanovišta koja zauzima Europski sud pravde i Europska komisija u primjeni propisa koji se odnose na zaštitu konkurencije, jer na takav zaključak upućuje i odredba članka 43. stavak (7) Zakona o konkurenciji, kojima je utvrđeno da će Konkurencijsko vijeće u donošenju svojih odluka imati u vidu stanovište i praksu navedenih evropskih institucija,
- da u svezi sa naprijed navedenim ukazuje na praksu Europskog suda u slučaju Bayer (T-41/96), spojeni slučajevi C-2/01 i 3/01) gdje Sud jasno određuje da je "koncept sporazuma, fokusiran na postojanje suglasnosti volja između najmanje dvije strane, a da su unilateralne mjere gospodarskog subjekta predmet restrikcije, samo ukoliko subjekt ima vladajući položaj na tržištu,
- da je od značaja i praksa Europskog suda pravde kojom je zauzet jasan stav da se "pravila o konkurenciji ne primjenjuju na aktivnosti koje su povezane sa vršenjem javne funkcije (slučaj Wouters, C-309/99 paragraf 5),
- da je federalni ministar zdravstva prilikom donošenja osporavanog pravilnika postupao na temelju zakonskih ovlaštenja, sa jasnim ciljem zaštite javnog zdravlja, a u okviru vršenja javne funkcije,
- da ne vidi nikakvu povezanost rješenja Konkurencijskog vijeća na koja se poziva Podnositelj zahtjeva sa podnijetim zahtjevom, izuzev Rješenja Konkurencijskog vijeća broj 04-26-3-007-72-II/13 od 17.04.2014. godine po zahtjevu "E-STYLE" Sarajevo protiv Federalnog ministarstva,
- da Podnositelj zahtjeva navodi da odredba članka 7. stavak (1) alineja 5. Pravilnika o izmjeni Pravilnika ima obilježja zabranjenog sporazuma iz članka 4. stavak (1) točka b) Zakona, pri tome zanemarujući da je navedeni Pravilnik donijet na temelju Zakona o zdravstvenoj zaštiti, a koji jasno propisuje da sadržaj specifične zdravstvene zaštite više ne obuhvaća obavljanje sanitarnih pregleda uposlenih osoba i stanovništva, te da je isto sada predmet javnozdravstvene djelatnosti,
- da nema sumnje da zabrana da privatne zdravstvene ustanove registrirane za specifičnu zdravstvenu zaštitu obavljaju djelatnost sanitarnih pregleda proizilazi izravno iz članka 36. stavak (1), a u svezi sa člankom 15. stavak (2) točka 4. Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
- da to znači da odredbama Pravilnika, na koje ukazuje Podnositelj zahtjeva, nije uspostavljeno ograničenje koje Podnositelj zahtjeva želi poništiti, niti se bilo kakvim izmjenama Pravilnika može ukinuti ili suspendirati Zakonom uspostavljena zabrana,
- da je pravilnik podzakonski akt koji može bliže razrađivati i precizirati primjenu i provedbu zakona, ali ne može uređivati prava i obveze na način koji je suprotan Zakonu,
- da bi se samo eventualnom izmjenom odredbi Zakona o zdravstvenoj zaštiti mogla ukinuti zabrana da privatne zdravstvene ustanove registrirane za specifičnu zdravstvenu zaštitu obavljaju djelatnost sanitarnih pregleda radi zaštite zaposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti sukladno propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obvezne zdravstvene preglede, sukladno zakonu, a što je u isključivoj nadležnosti Parlamenta Federacije BiH,

Imajući u vidu naprijed izloženo činjenično stanje kao i mjerodavne pravne aspekte na koje je u odgovoru ukazano, Federalno ministarstvo predlaže da Konkurencijsko vijeće nakon provedenog postupka, donese rješenje kojim će prijedlog Podnositelja zahtjeva biti odbijen kao neutemeljen, te da Konkurencijsko vijeće obveže Podnositelja zahtjeva da Federalnom ministarstvu naknadi troškove ovog postupka.

Konkurencijsko vijeće je aktom broj 06-26-3-40-17-II/14 od 01.07.2015. godine, Podnositelju zahtjeva dostavilo Odgovor Federalnog ministarstva, sa rokom za očitovanje od 7 (sedam) dana.

Podnositelj zahtjeva je dostavio očitovanje podneskom zaprimljenim pod brojem 06-26-3-40-18-II/14 dana 13.07.2015. godine, u kojem navodi između ostalog slijedeće:

- da Podnositelj zahtjeva u cijelosti ostaje kod Zahtjeva za pokretanje postupka i navoda iznesenih u zahtjevu, te dopuna koje se odnose na zahtjev,
- da se može zapaziti da je Federalno ministarstvo suglasno sa Podnositeljem zahtjeva da je jedna od odlučnih odredaba za donošenje odluke po zahtjevu članak 51. stavak (1) Zakona o zdravstvenoj zaštiti, gdje su taksativno nabrojane javnozdravstvene djelatnosti, koje ne mogu biti predmetom privatne djelatnosti, te da među nabrojanim djelatnostima nema sanitarnih pregleda, a oni se ne mogu poistovijetiti sa djelatnošću epidemiologije,
- da Federalno ministarstvo kod donošenja osporavanog Pravilnika, pozivajući se na stav (2) članka 51. predmetnog zakona, suprotno odredbama stavka (1) istog članka, proširuje zabranu javnozdravstvene djelatnosti, koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti i na sanitarne preglede,
- da je nejasan stav Federalnog ministarstva, koji iznosi na strani 5. odgovora, da zabrana za privatne zdravstvene ustanove da obavljaju djelatnost sanitarnih pregleda iz članka 15. stavak (2) točka 4. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, proizilazi izravno iz Zakona, jer se čitajući taj stav ne može izvesti zaključak o zabrani,
- da su pored toga nedopustive konstrukcije i temeljenje određenih zabrana na temelju jedne točke u zakonu, bez sveobuhvatnog posmatranja svih odredaba zakona koje se odnose na sanitarne preglede,
- da pored navedenog u prilogu dostavlja i organizaciona struktura Zavoda za javno zdravstvo Kantona Sarajevo iz kojeg je jasno vidljivo da postoje posebne radne jedinice i to jedna radna jedinica za epidemiologiju, a druga radna jedinica za mikrobiologiju, kao dokaz da se djelatnost mikrobiologije ne može poistovjetiti sa epidemiologijom odnosno da se mikrobiološka djelatnost ne mora nužno obavljati u okviru epidemiologije,
- da privatne zdravstvene ustanove ne funkcioniraju izvan lanca zaštite javnog zdravlja, jer su obvezne da sukladno sa Pravilnikom o načinu vođenja evidencija o izvršenim laboratorijskim izolacijama i identifikacijama ("Službene novine Federacije BiH", broj 101/12)

kantonalnom/županijskom zavodu za javno zdravstvo, dostavljaju izvješća na propisanim obrascima i na taj način vrše nadzor nad kliconošama, sa napomenom da je taj Pravilnik donesen 2012. godine nakon donošenja novog Zakona o zdravstvenoj zaštiti iz 2010. godine i postavlja se pitanje koja je njegova svrha ukoliko se privatnim zdravstvenim ustanovama ne dozvoljava obavljanje sanitarnih pregleda,

- da su sva rješenja o zabrani obavljanja sanitarnih pregleda, od strane privatnih zdravstvenih ustanova, predmetom upravnih sporova koji su u tijeku, a da privatne zdravstvene ustanove za to vrijeme trpe ogromne štete dok obveznici obavljanje sanitarnih pregleda, umjesto iznosa od 20,00 KM, iste sanitarne preglede u javnim zdravstvenim ustanovama plaćaju od 40,00 do 50,00 KM,

Podnositelj zahtjeva također navodi da ostaje kod svih navoda koji su ranije dati u predmetu koji se vodio po zahtjevu PZU "E-SYLE" protiv Federalnog ministarstva koji dostavlja u prilogu (podnesak od 03.02.2014. godine) u kojem se navodi između ostalog slijedeće:

- da je jasno da Federalno ministarstvo zajedno sa Zavodom za javno zdravstvo FBiH pretendira da bude jedini predlagač i tumač propisa iz oblasti zdravstva, sa ciljem da jedino javne zdravstvene ustanove obavljaju sanitarne preglede, navodno samo u interesu javnog zdravlja kako se navodi, a niti jednog trenutka se ne komentira novac poslodavca, odnosno građana koji se izdvaja za te namjene,
- da se ne pokušava čak ni objasniti nesporna činjenica 100% skupljeg sanitarnog pregleda u javnih ustanovama, jer se sanitarni pregledi čine kao sasvim siguran, trajan izvor prihoda kad imate zakonsku obvezu poslodavca da ugovara i plaća sanitarne preglede, samo ako uspijete obezbijediti ekskluzivno pravo na obavljanje tog posla,
- da problem nastaje prije svega zbog činjenice što pravilnici i po svojoj nomotehničkoj zadaći treba samo da pojašnjavaju utvrđena zakonska rješenja, da budu provedbeni propis, a u konkretnom slučaju oni su iskorišteni da se u njih unesu i nova rješenja koja su po svojoj suštini suprotnost sa intencijom zakona da privatni i javni sektor u ovom dijelu zdravstvene djelatnosti ima ravnopravan pristup tržištu.

Navedeno očitovanje Podnositelja zahtjeva je dostavljeno Federalnom ministarstvu dana 11.09.2015. godine aktom broj 06-26-3-40-19-II/14.

5. Mjerodavno tržište

Sukladno članku 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta (u daljnjem tekstu: Odluke), mjerodavno tržište se određuje kao tržište određenih proizvoda koji su predmet obavljanja djelatnosti na određenom zemljopisnom tržištu.

Prema odredbi članka 4. Odluke, mjerodavno tržište proizvoda obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači smatraju međusobno zamjenjivim s obzirom na njihove bitne značajke, kvalitetu, namjenu, cijenu ili način uporabe.

Prema odredbi članka 5. Odluke, mjerodavno zemljopisno tržište obuhvata cjelokupan ili značajan dio teritorija Bosne i Hercegovine na kome gospodarski subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini mjerodavnog proizvoda i/ili usluge pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuju od uvjeta konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

Mjerodavno tržište usluga predmetnog postupka je tržište zdravstvenog nadzora nad kliconošama, uposlenim i drugim osobama.

Mjerodavno zemljopisno tržište predmetnog postupka je područje Federacije Bosne i Hercegovine, budući da se odredbe Pravilnika o izmjeni Pravilnika primjenjuju samo na području Federacije Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da u predmetnom postupku mjerodavno tržište predstavlja tržište zdravstvenog nadzora nad kliconošama, uposlenim i drugim osobama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

6. Usmena rasprava

Budući da se u predmetnom postupku radi o strankama sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće je sukladno članku 39. stavak (1) Zakona, zakazalo usmenu raspravu, koja je održana dana 22.10.2015. godine u prostorijama Konkurencijskog vijeća uz prisustvo zastupnika Podnositelja zahtjeva i Federalnog ministarstva.

Podnositelja zahtjeva je zastupao ovlašteni punomoćnik, odvjetnik Edin H. Hrnjić.

Na usmenoj raspravi, Federalno ministarstvo su zastupali punomoćnici Snježana Bodnaruk, sekretar Federalnog ministarstva, pr. mr. sc. dr. Senad Huseinagić i odvjetnik Džemil Sabrihafizović.

Podnositelj zahtjeva se izjasnio da u cijelosti ostaje kod podnesenog Zahtjeva, navoda iz dopune Zahtjeva i drugih podnesaka dostavljenih do održavanja današnje rasprave i u bitnom navodi slijedeće:

- da se suština zahtjeva odnosi na otklanjanje prepreka za obavljanje sanitarnih pregleda od strane privatnih zdravstvenih ustanova, a čemu je prepreka navedena odredba pravilnika,
- da je za cjelovito posmatranje ovog pitanja nužno podsjetiti se na pravnu poziciju odnosno pravnu regulativu koja se odnosi na sanitarne preglede u posljednjih desetak godina,
- da su u vrijeme važenja Zakona o zdravstvenoj zaštiti iz 1997. godine prema saznanjima podnositelja Zahtjeva sanitarne preglede obavljale tri privatne zdravstvene ustanove iz Sarajeva, i to PZU E-Style, PZU Mimo medical i podnositelj Zahtjeva "SANASA" iz Sarajeva,
- da su nakon donošenja novog Zakona o zdravstvenoj zaštiti 2010. godine navedene zdravstvene ustanove nastavile sa obavljanjem sanitarnih zdravstvenih pregleda,
- da je nakon stupanja na snagu odredaba Pravilnika o izmjeni Pravilnika i nakon niza usmenih prepiski nadležne inspekcije tj. nakon gotovo deset godina privatnim zdravstvenim ustanovama zabranjeno obavljanje sanitarnih pregleda,
- da se može ponovo zaključiti da Zakon o zdravstvenoj zaštiti nije prepreka za obavljanje sanitarnih pregleda nego je to sada Pravilnik o izmjenama Pravilnika o opsegu i vrsti javno zdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti, a koji je donešen nakon donošenja predmetnog Rješenja Konkurencijskog vijeća po Zahtjevu PZZ E-Style,
- da ovo potvrđuje da je to Ministarstvo izmjene pravilnika izvršilo formalno, a suštinski njihovom primjenom i dodatnim tumačenjem nadležnog ministra ponovo zabranjuje rad odnosno obavljanje sanitarnih pregleda zdravstvenih ustanova, a nakon toga nadležne inspekcije ponovo donose Rješenja pa i za podnosioca Zahtjeva, kojima se zabranjuje obavljanje sanitarnih pregleda, gdje je rok izvršenja odmah, a žalba ne odlaže izvršenje Rješenja,
- da je Podnositelj Zahtjeva uložio žalbu na navedeno Rješenje, a drugostepeni organ je vrlo brzo donio odluku kojom potvrđuje prvostepeno Rješenje, a nakon toga je tužbom pokrenut upravni spor koji je u tijeku,
- da je sličan slučaj i sa ostalim zdravstvenim ustanovama, osim sa privatnom ustanovom Mimo medical, gdje je upravni spor okončan presudom Kantonalnog suda

Sarajevo 09 0 U 022693 14 od 14.07.2015. godine, kojom je tužba uvažena i osporeni akt Federalne uprave za inspekcijske poslove je poništen i predmet vraćen tuženom na ponovni postupak,

S tim u svezi u spis je uložena presuda Kantonalnog suda Sarajevo 09 0 U 022693 14 od 14.07.2015. godine.

- da sve navedeno apsolutno negira tezu Federalnog ministarstva zdravstva da privatne ustanove ne mogu obavljati sanitarne preglede jer je tako regulirano Zakonom o zdravstvenoj zaštiti iz 2010, nego naprotiv samo zato što Federalno ministarstvo po svaku cijenu nastoji obezbijediti ekskluzivnu poziciju za javne zdravstvene ustanove kod obavljanja zdravstvenih pregleda,
- da je za potpunije razumijevanje zahtjeva podnesenog Vijeću neophodno riješiti pitanje definicije sanitarnog pregleda, a ta definicija nije niti jednim propisom zvanično utvrđena, čak se i taj pojam sanitarnog pregleda pominje na samo dva mjesta u Zakonu o zdravstvenoj zaštiti iz 2010. i to u članku 15. i članku 119. tog Zakona, bez definiranja sadržine tog pojma,
- da je iz tog razloga Podnositelj zahtjeva bio prinuđen da se savjetuje sa eminentnim stručnjacima, i njihove odgovore možemo svesti na to da sanitarni pregledi predstavljaju tehnički dio posla koji se obavlja u mikrobiološkim laboratorijama, i to uzimanje određene skupine uzoraka i njihov mikrobiološki pregled, te ovisno od rezultata pregleda izdaju ili ne izdaju sanitarne knjižice,
- da je slijedom navedenih činjenica, kao i nesporne činjenice da je Podnositelj zahtjeva registriran za obavljanje djelatnosti mikrobiološkog laboratorija, da je obavljao sanitarne preglede dugi niz godina i izdavao sanitarne knjižice, smatra da ne postoji niti jedan, zakonom utemeljen, razlog kojim bi mu se zabranilo obavljanje te djelatnosti,
- da su neutemeljeni navodi da zabrana obavljanja sanitarnih pregleda u privatnim zdravstvenim ustanovama proizilazi iz zakona jer je odredbama članka 51. stavak 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti nedvosmisleno utvrđeno koje zdravstvene djelatnosti ne mogu biti predmetom privatne djelatnosti,
- da se u navedenom članku sanitarni pregledi ne navode kao javno zdravstvena djelatnost koja ne može biti predmet obavljanja privatne djelatnosti,
- da se odredbama članka 119. stavak (3) Zakona o zdravstvenoj zaštiti utvrđuju djelatnosti koje može obavljati Zavod za javno zdravstvo Kantona/Županije (dakle može a ne mora), a među tim djelatnostima se navode i sanitarni pregledi, te Zakon o zdravstvenoj zaštiti postavlja mogućnost, ali ne stvara i obvezu za javno zdravstvene ustanove da obavljaju javno sanitarne preglede,
- da se postavlja pitanje šta ako javno zdravstvene ustanove ne iskoriste tu mogućnost a privatnim ustanovama se zabrani obavljanje sanitarnih pregleda, ko će ovu djelatnost obavljati,
- da se to naravno neće desiti zbog činjenice da sanitarni pregledi nisu besplatni, da je njihovo obavljanje zakonska obveza i da se periodično ponavljaju,
- da je sada, u situaciji kad te sanitarne preglede obavljaju samo javno zdravstvene ustanove, njihova prosječna cijena oko 40 KM, dakle dvostruko veća od onih 20 KM, što je bila prosječna cijena obavljanja sanitarnih pregleda od strane privatnih ustanova, te da se mora skrenuti pažnja i na stalnu tendenciju poistovjećivanja pojma sanitarnog pregleda i djelatnosti higijensko - epidemiološke službe, što svakako nije isto,
- da se to ne radi slučajno, jer ako se između ta dva pojma stavi znak jednakosti onda se nalazi pravni temelj u članku 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti za zabranu obavljanja sanitarnih pregleda od strane privatnih ustanova, obzirom da čl. 51. Zakona djelatnost epidemiologije i higijene svrstava u javno zdravstvene djelatnosti koje ne mogu biti predmetom privatne djelatnosti.

Pored navedenog, a nakon postavljenih pitanja od strane voditelja postupka, punomoćnik Podnositelja zahtjeva je u bitnom izjavio slijedeće:

- da u vrijeme kada su privatne ustanove obavljale sanitarne preglede one to nisu mogle obavljati bez angažovanja doktora mikrobiologa koji je i nadležan da procjenjuje valjanost nalaza, a tek ako su nalazi ispunjavali uvjete izdavala se i sanitarna knjižica,
- da ukoliko bi postojalo nešto sporno sa nalazima u tom slučaju sanitarna knjižica se nije izdavala, a na propisanom obrascu o rezultatima se obavještava higijensko-epidemiološka služba, što znači da ni tada obavljanje sanitarnih pregleda nije bilo bez nadzora higijensko epidemiološke službe,
- da prema dostavljenom mišljenju doktorice Spomenke Janjić, magistra nauka, specijalista mikrobiologije, zadatak epidemiološke djelatnosti je da na temelju rezultata rada mikrobiološke službe utvrđuje izvor infekcije i način prenošenja, te da utvrdi mjere za sprječavanje i širenje zaraznih bolesti, tj. da epidemiološka djelatnost operiše analitičkom, matematičkom, statističkom i biološkom metodom rada, odnosno njena svrha se ogleda u nadzoru i obradi podataka dobivenih u radu mikrobiološke službe,
- da dakle nema prepreka da se pretrage izvrše u mikrobiološkom laboratoriju, u okviru privatne zdravstvene ustanove jer pretragama upravlja doktor medicine, propisane specijalizacije za to, a svi dobiveni podatci se dostavljaju higijensko epidemiološkoj službi na obradu jer to je zakonska obveza.

Punomoćnik Podnositelja zahtjeva se nije mogao izjasniti na sva pitanja postavljena na usmenoj raspravi, pa je istom ostavljen rok od sedam dana da dostavi odgovor.

Punomoćnici Federalnog ministarstva su se izjasnili da ostaju u cijelosti kod svojih navoda danih u odgovoru na Zahtjev i Zaključak, a naročito ukazuju na slijedeće:

- da su razumjeli da je razlog za pokretanje ovog postupka pitanje koje glasi: Da li odredba članka 1. Pravilnika o izmjeni Pravilnika o obimu i vrsti javno-zdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmet privatne djelatnosti predstavlja zabranjeni sporazum u smislu članka 4. stavak 1. točka b) Zakona o konkurenciji,
- da je naprijed označenom odredbom izvršena izmjena u članku 7. stavak (1) alineja 5. Pravilnika o obimu i vrsti javno-zdravstvene djelatnosti, koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti,
- da Sporna odredba glasi: "Djelatnost epidemiologije koja ne može biti predmet privatne djelatnosti čini zdravstveni nadzor nad kliconošama, uposlenim i drugim osobama, sukladno propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, kao i člankom 15. st. 2. toč. 4., člankom 36. st. 1. i člankom 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.", te da bi bilo ko mogao razumjeti značenje ove odredbe, mora izvršiti uvid u zakonske odredbe na koje upućuje ova odredba pravilnika,
- da je jedini način da se utvrdi da li je obavljanje sanitarnih pregleda dopušteno privatnim zdravstvenim ustanovama ili nije dopušteno je pažljivo čitanje naprijed navedenih zakonskih odredaba, a Pravilnik ne utvrđuje da li postoji zabrana ili ne postoji zabrana, nego samo upućuje da će se

postupiti sukladno zakonskim odredbama, koje su u Pravilniku izričito označene,
- da ako postoji takva zabrana, to znači da je ona propisana zakonom, a ako takva zabrana ne postoji to znači da je zakonom dopušteno da privatne zdravstvene ustanove obavljaju djelatnost sanitarnih pregleda,
- da u slučaju da je Podnositelj zahtjeva u pravu, stoji mu na raspolaganju upravno sudska zaštita protiv pojedinačnih rješenja nadležnih organa i inspekcija, pred nadležnim sudovima, a u uređenom zahtjevu za pokretanje postupka, Podnositelj zahtjeva navodi da su sva rješenja o zabrani sanitarnih pregleda od strane privatnih zdravstvenih ustanova predmetom upravnih sporova koji su u tijeku, a da privatne zdravstvene ustanove za to vrijeme trpe ogromne štete,
- da je očigledno da i sam Podnositelj zahtjeva smatra da ocjena zakonitosti pojedinačnih akata kojim se privatnim zdravstvenim ustanovama određuje zabrana obavljanja djelatnosti, spada u nadležnost redovnih sudova i da se ostvaruje kroz upravno-sudske postupke,
- da pri tom, Podnositelj zahtjeva, a eventualno i druge privatne zdravstvene ustanove, ukoliko ispunjavaju zakonske uvjete, mogu od nadležnog suda ishoditi mjeru odlaganja izvršenja rješenja do donošenja konačne presude i na taj način spriječiti eventualne štete, neovisno od duljine trajanja upravnog spora,
- da se pojedinačna rješenja kojim se zabranjuje da privatne zdravstvene ustanove obavljaju djelatnost sanitarnih pregleda donose na temelju zakonskih odredaba, a ne na temelju Pravilnika, te ako sudovi u upravnim sporovima nađu da Zakonom nije utvrđena zabrana da privatne zdravstvene ustanove obavljaju djelatnost sanitarnih pregleda, oni će svojim odlukama poništiti donesena rješenja nadležnih organa i inspekcija, a za donošenje takvih odluka izmijenjena odredba članka 7. Pravilnika sudovima ne predstavlja bilo kakvu smetnju ili ograničenje,
- da se iz navedenih razloga, stječe dojam da je Podnositelj zahtjeva, znajući da pred Konkurencijskim vijećem ne može pokrenuti postupak za ocjenu zakonskih odredaba, pokrenuo ovaj postupak kako bi problematiziranjem jedne sasvim neutralne odredbe Pravilnika doveo u pitanje primjenu zakonskih odredaba,
- da je očigledno da Podnositelj zahtjeva, daje svoje tumačenje označenih zakonskih odredaba i tvrdi da Zakon ne sadrži odredbe koje mu zabranjuju obavljanje djelatnosti sanitarnih pregleda, te da očekuje da Konkurencijsko vijeće prihvati njegovo tumačenje odredaba Zakona o zdravstvenoj zaštiti, pa proglašavajući ništavom osporenu odredbu Pravilnika faktički ishodi odluku o ništavosti zakonskih odredaba na čiju primjenu Pravilnik upućuje, ili bar da Konkurencijsko vijeće potvrdi tumačenje zakonskih odredaba na način na koji to sugerira Podnositelj zahtjeva - mada je i poništenje i tumačenje zakonskih odredaba izvan nadležnosti Konkurencijskog vijeća,
- da ukoliko postoji dvojba o tome da li predmetne zakonske odredbe dopuštaju ili zabranjuju da privatne zdravstvene ustanove obavljaju djelatnost sanitarnih pregleda, i Podnositelj zahtjeva i Konkurencijsko vijeće legitimirani su da zatraže autentično tumačenje od Parlamenta Federacije, čime se takva dvojba može definitivno otkloniti,
- da su razlozi kojima se Parlament Federacije rukovodio usvajajući predmetna zakonska rješenja nalaze se u sferi zaštite javnog zdravlja u FBiH, što podrazumijeva javni interes za reguliranje uslova zaštite zdravlja stanovništva, jer se radi o zdravstvenim pregledima osoba koje obavljaju poslove u proizvodnji i prometu namirnica, opskrbi stanovništva pitkom vodom, u obrazovnim i drugim ustanovama za djecu, u zdravstvenim ustanovama, kao i osoba koje se bave pružanjem higijenske njege stanovništva,
- da se taj vid zdravstvene zaštite odnosi i na kontrolu osoba koje dolaze iz zemalja u kojima su prisutne epidemije malarije, kolere, SARS-a, žute groznice, plućne kuge i hemoralgijskih groznica, kao što je ebola, pa to nije specifična zdravstvena zaštita radnika, nego zaštita javnoga zdravlja,
- da se identični propisi primjenjuju i u Sloveniji i Hrvatskoj, koje su kao članice EU bile obvezne uskladiti svoje propise sa odgovarajućom regulativom EU,
- da bi drastična razlika u sustavu ovog vida zdravstvene zaštite, u određenim situacijama, kao što je opasnost od epidemija, mogla predstavljati razlog za poduzimanje izolacionih mjera za stanovnike BiH, koje bi poduzele zemlje u okruženju, pa i šire,
- da su Zakonom o zdravstvenoj zaštiti Republike Srpske i odgovarajućim i pravilnikom Republike Srpske utvrđena identična rješenja sa izričitim odredbama koje isključuju mogućnost da privatne zdravstvene ustanove obavljaju sanitarne preglede,
- da se u Bosni i Hercegovini, odnosno u Federaciji, usluge javne zdravstvene zaštite ne obavljaju po načelima liberalnog tržišta, a takva liberalizacija ne postoji ni u zemljama Europske unije,
- da je reguliranje obavljanja javne zdravstvene djelatnosti bazirano na zdravstvenim potrebama stanovništva i zaštiti javnog zdravlja, a zaštita javnog zdravlja i zaštita tržišne konkurencije ne moraju uvijek biti komplementarne, a da je u ovom slučaju očigledno da prioritet mora imati zaštita javnog zdravlja,
- da javne zdravstvene ustanove kojima je zakonom povjereno obavljanje javne zdravstvene djelatnosti nisu profitne organizacije, nego su to naprotiv neprofitne ustanove koje se osnivaju i svoju djelatnost obavljaju striktno sukladno propisima kojima se regulira zaštita javnog zdravlja, a posljedice eventualnog odstupanja od tog principa i načina obavljanja javno-zdravstvene djelatnosti mogu biti izuzetno teške i manifestirati se u formi epidemija, sa nesagledivim ishodom,
- da se na ranije ukazanu praksu Europskog suda pravde ukazuje imajući u vidu čl. 43. st. 7. Zakona o konkurenciji kojim je predviđeno da će Konkurencijsko vijeće u donošenju svojih odluka imati u vidu stanovišta i praksu odgovarajućih europskih institucija.

Imajući u vidu sve naprijed izloženo, Federalno ministarstvo zdravstva predlaže da Konkurencijsko vijeće donese rješenje kojim će prijedlog Podnositelja zahtjeva odbiti kao neutemeljen i ujedno ga obvezati da naknadi troškove ovog postupka.

Pored navedenog, a nakon postavljenih pitanja voditelja postupka, punomoćnici Federalnog ministarstva su izjavili slijedeće:
- da prema njihovom mišljenju privatne klinike nisu ni mogle obavljati sanitarne preglede od momenta stupanja na snagu novog Zakona, a za nadzor nad tim su zadužene nadležne inspekcije,
- da je Federalno ministarstvo dalo objašnjenje propisa iz svoje nadležnosti na zahtjev fizičkih i pravnih osoba, a sukladno članku 22. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji BiH, ali su inspekcijski organi samostalni i neovisni u svom radu, te postupaju sukladno Zakonu o inspekcijama Federacije BiH, a to podrazumijeva da donose

rješenja na temelju zakona, a ne na temelju pojašnjenja organa uprave,
- da ukoliko bi se izvršio uvid u listu usluga koje su navedene u zakonu, neće se naći sanitarni pregled u medicini rada,
- da je epidemiologija dio javnog zdravstva koja između ostalog ima zadatak da sprječava širenje zaraznih bolesti, a ovo je upravo mjera sprečavanja da kliconoša prenese zarazu tijekom rada sa hranom i sl, a to je razlog da se uvela ova mjera da bi se zaštitilo zdravlje stanovništva od zaraznih bolesti,
- da je obavljanje sanitarnih pregleda posebna mjera zaštite stanovništva od zaraznih bolesti, a što je propisano u Pravilniku o načinu obavljanja zdravstvenih pregleda osoba pod zdravstvenim nadzorom ("Službene novine Federacije BiH", br. 20/08 i 39/14),
- da cijenu pregleda plaća onaj koji obavlja djelatnost, a ne uposlenik odnosno onaj koji je subjekt pregleda,
- da su krajnji korisnici pregleda koji se obavi nad vaspitačicom u obdaništu djeca koja pohađaju to obdanište i na taj način ona dobivaju zaštitu od zaraznih bolesti potpuno besplatno,
- da Federalno ministarstvo želi da naglasi da nema prepreke da se u privatnim ustanovama obavlja mikrobiološki pregled, ali da suprotna strana želi poistovjetiti taj pregled sa sanitarnim pregledom i tako dobiti pravo obavljanja sanitarnih pregleda,
- da je točno da specijalista epidemiolog svoju ocjenu donosi dijelom i na temelju mikrobioloških nalaza, kao što internista svoju ocjenu o zdravlju donosi na temelju laboratorijskih nalaza rendgen dijagnostike, ali ovdje se radi o tome da mikrobiološki nalaz nije sanitarni pregled nego samo njegov jedan dio te je suština u tome da sanitarni i zdravstveni pregled osoba pod sanitarnim nadzorom predstavlja javno zdravstvenu djelatnost propisanu Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, a upravo sa ciljem zaštite stanovništva od zaraznih bolesti, i obavljaju je neprofitne javne zdravstvene ustanove.

Federalnom ministarstvu zdravstva je od strane voditelja postupka naloženo da dostavi cijene sanitarnih pregleda, u roku od 7 (sedam) dana od dana usmene rasprave.

7. Postupak nakon usmene rasprave

Podnositelj zahtjeva je postupio po nalogu sa usmene rasprave od 22.10.2015. godine, te je podneskom zaprimljenim pod brojem 06-26-3-40-30-II/15 od 27.10.2015. godine zajedno sa troškovnikom, dostavio odgovore na pitanja, kako slijedi:
- da je Podnositelj zahtjeva obavljao sanitarne preglede počev od kraja 2005. godine, odnosno nakon izvršene dopune djelatnosti u rješenju o registraciji, a kojom je Podnositelj zahtjeva registriran za obavljanje djelatnosti medicine rada i usluga mikrobiološko - parazitološkog laboratorija, što je bio preduvjet za obavljanje sanitarnih pregleda, jer u klasifikaciji djelatnosti, pojam sanitarnih pregleda ne postoji, a samim tim tog pojma nema ni u registraciji javno zdravstvenih ustanova koje trenutno obavljaju sanitarne preglede, te da je ovaj dio djelatnosti Podnositelj zahtjeva zadržao u svojoj registraciji i do dana sačinjavanja ovog podneska,
- da je Podnositelj zahtjeva obavljao sanitarne preglede sve do zabrane obavljanja ove djelatnosti naložene rješenjem Kantonalne uprave za inspekcijske poslove, Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije, Sarajevo broj UP1-14-10-37-14720/14 od 01.10.2014. godine, a navedeno rješenje je potvrđeno od strane drugostepenog organa i protiv istog se vodi upravni spor pred Kantonalnim sudom u Sarajevu,
- da navedeno rješenje predstavlja prvo i jedino sankcioniranje Podnositelja zahtjeva, iako je u proteklom razdoblju bio predmetom kontrola inspekcijskih organa i bez primjedbi na obavljanje ovog dijela djelatnosti,
- da se cijena sanitarnih pregleda kretala u rasponu od 20,00 do 25,00 KM.

Odgovori na pitanja sa usmene rasprave Podnositelja zahtjeva su dostavljeni Federalnom ministarstvu aktom broj 06-26-3-40-32-II/14 od 28.10.2015. godine.

Federalno ministarstvo je sukladno nalogu sa usmene rasprave podneskom broj 06-26-3-40-33-II/14 od 09.11.2015. godine dostavilo odgovore kantonalnih/županijskih zavoda za javno zdravstvo u svezi sa cijenom koju isti naplaćuju za sanitarne preglede te su dostavljeni odgovori kako slijedi:
- Zdravstvena ustanova "Zavod za javno zdravstvo USK" od 29.10.205. godine,
- Zavod za javno zdravstvo Posavskog kantona 28.10.2015. godine,
- Zavod za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona od 29.10.2015. godine,
- Institut za zdravlje i sigurnost hrane od 04.11.2015. godine,
- JU "Zavod za javno zdravstvo" Bosansko-podrinjskog kantona od 19.10.2015. godine,
- Zavod za javno zdravstvo Srednjobosanskog kantona od 02.11.2015. godine,
- Zavod za javno zdravstvo Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije od 29.10.2015. godine,
- Zavod za javno zdravstvo Zapadnohercegovačkog kantona/županije od 03.11.2015. godine,
- J.U. Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo od 30.10.2015. godine,
- Zavod za javno zdravstvo Kantona 10 Livno od 30.10.2015. godine.

Dana 10.11.2015. godine Konkurencijsko vijeće je pod brojem 06-26-3-40-34-II/14 zaprimilo podnesak Udruženja specijalista javnozdravstvenih disciplina Federacije Bosne i Hercegovine kojim se dostavlja stručno mišljenje broj 13/2015 od 09.11.2015. godine, u svezi pojma i značaja sanitarnih pregleda u Federaciji Bosne i Hercegovine, a koje je razmatrano i usvojeno na skupštini ovog udruženja održanoj dana 28.10.2015. godine.

U mišljenju se navodi da je mišljenjem izražen stav Udruženja specijalista javnozdravstvenih disciplina Federacije Bosne i Hercegovine, te se istim želi ukazati na to da je obavljanje zdravstvenih pregleda, odnosno sanitarnih pregleda radi zaštite uposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti, suglasno propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i drugi obvezni zdravstveni pregledi temeljna javnozdravstvena mjera, koja ima za cilj suzbijanje i sprječavanje širenja zaraznih bolesti, a indikacije za obavljanje sanitarnih pregleda postavljaju samo i isključivo ljekari specijaliste - epidemiolozi, s obzirom da se pregled vrši u cilju zaštite stanovništva od zaraznih oboljenja, a ne liječnici specijalisti - mikrobiolozi, koji su samo dio tima koji obavlja laboratorijske mikrobiološke pretrage.

U stručnom mišljenju se navodi slijedeće:
- da je s ciljem sprječavanja i suzbijanja zaraznih bolesti u Federaciji Bosne i Hercegovine, člankom 11. točka 7. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti kao posebna mjera zaštite za suzbijanje i sprječavanje zaraznih bolesti, utvrđen zdravstveni nadzor nad kliconošama, uposlenicima i drugim osobama,
- da se navedena mjera provodi nad osobama uposlenim u proizvodnji i prometu namirnica, opskrbi stanovništva pitkom vodom, obrazovnim i drugim ustanovama, uposlenim u zdravstvenim ustanovama i privatnim praksama, socijalnim i obrazovnim ustanovama, u

institucijama koje rade u proizvodnji, opremanju i izdavanju lijekova, u objektima za pružanje higijenske njege stanovništva, kao i u proizvodnji i prometu kozmetičkih sredstava,

- da je djelatnost sanitarnih pregleda, radi zaštite uposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i drugi obvezni zdravstveni pregledi u javnozdravstvenoj djelatnosti, a suglasno odredbi članka 15. stavak (2) točka 4., a u svezi sa člankom 36. stavak (1) i člankom 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
- da s tim u svezi, usluga sanitarnog pregleda odnosno zdravstvenog pregleda osoba koje su na temelju članka 30. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti stavljene pod zdravstveni nadzor, spada u javnozdravstvene usluge za koje je nadležan i odgovoran ljekar specijalista epidemiolog,
- da je sanitarni pregled jedna od temeljnih javnozdravstvenih mjera koja ima za cilj, pregledom naizgled zdravih osoba, utvrditi eventualno prisustvo patogenih mikroorganizama odnosno "kliconoštvo", a u cilju zaštite javnog zdravlja stanovništva od zaraznih bolesti,
- da se osobe, za koje se sanitarnim pregledom utvrdi da su oboljele od zaraznih bolesti odnosno da su nositelji klica određenih zaraznih bolesti, podvrgavaju liječenju, te im se istovremeno utvrđuje zabrana rada na njihovim radnim mjestima, odnosno mjestima na kojima mogu ugroziti zdravlje drugih ljudi,
- da ova zabrana ima za cilj sprječavanje širenja mikroorganizama iz organizma zaražene osobe na okolinu, a time suzbijanje i sprečavanje širenja zaraznih bolesti,
- da temeljni cilj sanitarnog pregleda nije sama zaštita uposlenika, već zaštita svih osoba koje su u izravnom ili neizravnom kontaktu s tim uposlenikom, te time zapravo zaštita javnog zdravlja stanovništva,
- da se radi o pregledu koji se obavlja radi procjene rizika ugroženosti populacije od širenja zaraznih bolesti, koje se prenose kapljičnim putem, izravnim kontaktom, hranom, vodom i predmetima opće uporabe,
- da procjenu zdravstvenog stanja pregledane osobe, odnosno procjenu rizika za širenje zaraznih bolesti od te osobe, kao izvora, odnosno prenositelja bolesti, vrši ljekar specijalista epidemiolog na temelju ljekarskog pregleda koji, osim anamneze i općeg ljekarskog pregleda sa posebnim osvrtom na pregled kože i vidljivih sluznica i pregled pluća, obuhvata i tumačenje i interpretaciju slijedećih mikrobioloških nalaza:
  1. bakteriološkog pregleda grla i nosa na piogeni stafilokok i betahemolitički streptokok grupe A (kliconoštvo),
  2. uzimanje materijala i bakteriološki pregled stolice na salmonele i šigele (kliconoštvo),
  3. uzimanje materijala i laboratorijski pregled stolice na crijevne parazite (parazitonoštvo),
- da pored ovoga ljekar specijalista epidemiolog, po potrebi, može uključiti i mišljenje drugih specijalista (pulmologa, dermatologa i dr.),
- da uzimanje materijala i bakteriološki pregled koji se obavljaju u mikrobiološkim laboratorijama zdravstvenih ustanova, čini samo dio kompletnog zdravstvenog pregleda osoba pod zdravstvenim nadzorom, koji je multidisciplinaran javnozdravstveni pregled i nikako nije samo djelatnost mikrobiološke laboratorije,
- da sadržaj sanitarnog pregleda varira u ovisnosti od radnog mjesta na kojem radi osoba stavljena pod zdravstveni nadzor, a na temelju članka 30. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, te shodno riziku od prenošenja zaraznih oboljenja na različitim radnim mjestima.

Stručno mišljenje je aktom broj 06-26-3-40-35-II/14 od 11.11.2015. godine dostavljeno Podnositelju zahtjeva.

Konkurencijsko vijeće je dana 20.11.2015. godine podneskom zaprimljenim pod brojem: 06-26-3-40-36-II/14 zaprimilo Očitovanje Podnositelja zahtjeva o stručnom mišljenju Udruženja specijalista javno zdravstvenih disciplina Federacije Bosne i Hercegovine broj 13/2015 od 09.11.2015. godine, u kojem se navodi između ostalog slijedeće:

- da je po mišljenju Podnositelja zahtjeva jasno da je mišljenje dano da podrži stav Federalnog ministarstva da su sanitarni pregledi javnozdravstvena djelatnost kojom ne mogu da se bave zdravstvene ustanove,
- da predmetno mišljenje ne može zamijeniti autentično tumačenje zakonskih odredaba, niti ima obvezujući karakter,
- da se mišljenje mora posmatrati kao nastavak angažamana uvaženog primarijusa dr. Željka Lera u nastojanju da se onemogući privatnim zdravstvenim ustanovama obavljanje sanitarnih pregleda, koji je u svojstvu direktora Zavoda za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine dostavljao podatke i u predmetu koji se vodio pred Konkurencijskim vijećem pod brojem 04-26-3-007-II/13 po Zahtjevu Privatne zdravstvene ustanove "E-Style" Sarajevo protiv Federalnog ministarstva,
- da autori stručnog mišljenja predstavljaju zainteresiranu stranu u postupku koja uporno pokušava izjednačiti obavljanje sanitarnih pregleda sa djelatnošću epidemiologije,
- da je tako Zakon o zdravstvenoj zaštiti ne bi poznavao sanitarne preglede kao poseban pojam koji se pominje u čl. 15. i 119. ovog Zakona,
- da je djelatnost obavljanja sanitarnih pregleda javnozdravstvena djelatnost kojom se ne mogu baviti privatne zdravstvene ustanove to bi svakako bilo navedeno u članku 51. stavak (1) Zakona o zdravstvenoj zaštiti, gdje su taksativno nabrojane one javnozdravstvene djelatnosti koje ne mogu biti predmetom privatne djelatnosti,
- da mora ponovo naglasiti činjenicu da privatne zdravstvene ustanove koje obavljaju sanitarne preglede ne funkcioniraju izvan lanca javnog zdravlja zbog činjenice da je Pravilnikom o načinu vođenja evidencije o izvršenim laboratorijskim izolacijama i identifikacijama u članku 7. propisano da zdravstvene ustanove koje obavljaju mikrobiološku djelatnost laboratorijskog ispitivanja uzročnika zaraznih bolesti dostavljaju sedmična izvješća o laboratorijski utvrđenim uzročnicima zaraznih bolesti nadležnom Zavodu za javno zdravstvo kantona, a stavkom 2. istog članka je utvrđena obveza da se odmah dostavljaju i izvješća o identificiranom uzročniku nadležnom zavodu za javno zdravstvo kanton/županijea kao i federalnom zavodu nakon čega one obavljaju svoj dio posla iz domene higijene i epidemiologije,
- da je iz navedenog jasno da privatne zdravstvene ustanove samo u slučaju urednih nalaza izdaju sanitarne knjižice, a u slučaju identifikacije određenih anomalija sanitarne knjižice se ne izdaju, nego se slijedom navedenih odredaba pravilnika o tome izvještavaju nadležni kantonalni/ županijski i federalni zavod radi poduzimanja daljih mjera u okviru higijensko epidemioloških službi,
- da je na ovaj način funkcionirao sustav obavljanja sanitarnih pregleda i izdavanje sanitarnih knjižica u privatnim zdravstvenim ustanovama gotovo punih deset godina, a od toga čak četiri godine i nakon donošenja Zakona o zdravstvenoj zaštiti 2010. godine i sve do

donošenja Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti i Pravilnika o izmjeni Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti,

- da odredbe navedenih pravilnika potpomognute tumačenjima i uputama Federalnog ministra zdravstva, pa zatim direktora Zavoda za javno zdravstvo, a sada i stručnim mišljenjem Udruženja specijalista javnozdravstvenih disciplina, predstavljaju pokušaj da se ovaj profitabilan posao obezbijedi jedino javnozdravstvenim ustanovama,
- da je posljedica navedenog cijena sanitarnih pregleda koja je dvostruko veća od one koja je bila dok su sanitarne preglede obavljale i privatne zdravstvene ustanove, a posebno tešku posljedicu predstavlja činjenica da se na ovaj način privatnim zdravstvenim ustanovama koje su i po desetak godina obavljale sanitarne preglede zabranjuje obavljanje djelatnosti za koju su u konačnici i registrirane,
- da smatra da nema ni zakonskog ni medicinskog uporišta ni opravdanja da se privatnim zdravstvenim ustanovama zabrani obavljanje sanitarnih pregleda.

Navedeno očitovanje je aktom broj 06-26-3-40-40-II/14 od 14.12.2015. godine dostavljeno Federalnom ministarstvu.

Nadalje, Konkurencijsko vijeće je prema stanju spisa procijenilo da neće biti u mogućnosti donijeti konačno rješenje u roku od šest mjeseci nakon donošenja Zaključka o pokretanju postupka, kako je propisano člankom 41. stavak (1) točka a) Zakona, s obzirom da je za utvrđivanje činjeničnog stanja i ocjenu dokaza neophodno prikupiti dodatne podatke i izvršiti dodatne analize.

Imajući u vidu naprijed navedeno, Konkurencijsko vijeće je dana 24.11.2015. godine pod brojem 06-26-3-40-37-II/14, donijelo Zaključak kojim se produljuje rok za donošenje konačnog rješenja za dodatna tri mjeseca, sukladno članku 41. stavak (2) Zakona.

Navedeni Zaključak je dana 24.11.2015. godine dostavljen punomoćniku Podnositelju zahtjeva aktom broj 06-26-3-40-38-II/15, i Federalnom ministarstvu aktom broj 06-26-3-40-39-II/15.

U međuvremenu, Sud Bosne i Hercegovine je dana 23.12.2015. godine donio presudu broj S1 3 U 016103 14 U kojom se tužba Federalnog ministarstva zdravstva protiv rješenja Konkurencijskog vijeća 04-26-4-007-72-II/13 od 17.04.2014. godine odbija.

U obrazloženju presude Sud Bosne i Hercegovine između ostalog navodi slijedeće:

- da je Federalno ministarstvo odredbom članka 10. Pravilnika o načinu obavljanja zdravstvenih pregleda osoba pod zdravstvenim nadzorom i odredbom članka 7. stavak (1) alineja 5. Pravilnika o obimu i vrsti javno - zdravstvene djelatnosti, koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti, onemogućio slobodan pristup na mjerodavno tržište ostalim gospodarskim subjektima, privatnim zdravstvenim ustanovama, te nepotrebno ograničilo da korisnici zdravstvenih usluga, iste mogu ostvarivati samo u javnim ustanovama,
- da svi organi vlasti i institucije na svim razinama u Bosni i Hercegovini, bez obzira na njihov pravni status, osnivače (grad, općina, kanton/županija, entitet ili država) ili vlasništvo, koji svojim djelovanjem sprječavaju, ograničavaju ili narušavaju tržišnu konkurenciju u Bosni i Hercegovini potpadaju pod primjenu Zakona o konkurenciji,
- da je Konkurencijsko vijeće pravilno postupilo kada je utvrđivalo usklađenost Pravilnika sa Zakonom, pri tome imajući u vidu namjeru zakonodavca u pogledu zajedničkog djelovanja na mjerodavnom tržištu, jer svi pravni akti koji u suštini imaju utjecaj na tržište, uključujući predmetne pravilnike, spadaju u sporazume u smislu članka 4. stavak (1) Zakona,
- da se pravilnim tumačenjem odredbi članka 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti može zaključiti da isti ne propisuje zabranu organizovanja higijensko-epidemioloških službi od strane privatnih zdravstvenih ustanova, a Pravilnici predstavljaju podzakonske akte koji ne mogu umanjiti prava dana zakonom, pa je u smislu članka 4. stavak (1) točke b) i c) Zakona o konkurenciji i na taj način ograničena, spriječena i narušena tržišna konkurencija na mjerodavnom tržištu.

8. Presuda Suda Bosne i Hercegovine

Sud BiH je presudom broj S1 3 U 021277 16 U od 10.11.2017. godine, rješenje Konkurencijskog vijeća broj 06-26-3-40-41-II/14 od 16.02.2016. godine poništio i predmet vratio na ponovni postupak.

U presudi broj S1 3 U 021277 16 U od 10.11.2017. godine, Sud BiH navodi da je osporenim rješenjem broj 06-26-40-41-II/14 od 16.02.2016. godine utvrđeno da Federalno ministarstvo zdravstva odredbama članka 1. Pravilnika o izmjenama Pravilnika o obimu vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/14) sprječava, ograničava i narušava konkurenciju na tržištu zdravstvenog nadzora nad kliconošama, uposlenim i drugim osobama na području Federacije Bosne i Hercegovine, ograničavanjem i kontrolom tržišta u smislu članka 4. stavak (1) točka b) Zakona, te su istim odredbe Pravilnika u smislu članka 4. stavak (2) Zakona oglašene ništavim i naloženo je Federalnom ministarstvu zdravstva da odmah, a najkasnije u roku od 30 dana od dana primitka rješenja, uskladi sa odredbe Pravilnika o izmjenama Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti, na način da se omogući da pravo na obavljanje sanitarnih pregleda imaju i privatne zdravstvene ustanove. Zbog zaključivanja zabranjenog sporazuma i kršenja odredbi članka 4. stavak (1) točka a) Zakona, Federalnom ministarstvu zdravstva je izrečena novčana kazna u iznosu od 25.000,00 KM i isto je obvezano da Zdravstvenoj ustanovi Poliklinički centar "SANASA" Sarajevo isplati iznos od 1.540,00 KM na ime troškova postupka.

U obrazloženju svoje presude, Sud BiH se na više od dvije strane, poziva na navode iz Tužbe Federalnog ministarstva zdravstva, a na navode iz odgovora na tužbu Konkurencijskog vijeća kao tuženog, samo jednom rečenicom na strani 4. presude, gdje se navodi da "su tuženi (Konkurencijsko vijeće) i zainteresirano lice PZU "SANASA" Sarajevo predložili da se tužba kao neutemeljena odbije", bez navođenja razloga iz odgovora na tužbu.

Sud BiH navodi da je temeljno pitanje koje se postavilo Sudu BiH, da li pravilnik kao akt javne vlasti, dolazi u opseg članka 4. Zakona o konkurenciji, te da prema odredbama stavka (1) tog članka, zabranjeni su sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prećutni dogovori gospodarskih subjekata, kao i odluke i drugi akti gospodarskih subjekata koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na mjerodavnom tržištu, koji se odnose na: a) izravno ili neizravno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovinskih uvjeta; b) ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvitka ili ulaganja; c) podjelu tržišta ili izvora opskrbe; d) primjenu različitih uvjeta za identične transakcije s drugim gospodarskim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju; e)

zaključivanje takvih sporazuma kojim se druga strana uvjetuje da prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u svezi sa predmetom sporazuma. Takvi sporazumi su ništavi, prema članku 4. stavak (2) Zakona.

Sud BiH navodi da, analizirajući citriranu odredbu, dolazi do zaključka da se zabrana iz tog članka odnosi: pod jedan, na bilo koju vrstu ugovora i pod dva, da se odnosi na ugovore zaključene između gospodarskih subjekata, kao i na odluke i druge akte gospodarskih subjekata.

Sud BiH smatra ugovor kao pravni akt podrazumjeva razmjenu suglasnih izjava volja između dvije ili više osoba, kojim se zasniva, mijenja ili ukida određeni pravni odnos. Ugovor je dvostrani pravni posao, sporazum najmanje dvije osobe, a da bi nastao treba da postoji suglasnost njihovih volja. Prema citiranoj odredbi Zakona, za nastanak i postojanje ugovora nije neophodna forma u vidu pisanog oblika ili potvrde, pečata, on može nastati i prećutno, ali mora u osnovi predstavljati dogovor gospodarskih subjekata.

U konkuretnom slučaju predmet razmatranja osporene odluke je Pravilnik, opći akt koji je donijelo Federalno ministarstvo zdravstva, pa je prema mišljenju Suda BiH potrebno razmotriti pitanje da li se Pravilnik može podvesti pod pojam ugovora ili sporazuma.

U svezi sa navedenim, Sud BiH navodi da Pravilnik donosi na temelju ovlasti iz zakona, nadležno ministarstvo, kao segment izvršne vlasti, te imajući u vidu način osnivanja ministarstva, njegovu prirodu, ciljeve i temelj nastanka, radi se o organu državne vlasti koji donošenjem predmetnog općeg akta vrši vlast koja mu je povjerena. Federalno ministarstvo je prema mišljenju Suda BiH oblik organiziranja i djelovanja javne vlasti i nije gospodarsko poduzeće pa je predmetni Pravilnik, opći akt, donio organ vlasti, u okviru svojih ovlasti i na temelju zakona. Pravilnik je, stoga po shvatanju sudskog vijeća Suda BiH, opći akt javne vlasti i dio nacionalnog zakonodavstva, koji ne predstavlja produkt dogovora između dva ili više subjekata, upravo iz razloga jer je donesen autoritetom javne vlasti.

Ovakvo stanovište proizilazi i iz prakse Europskog suda pravde, koji je u više svojih presuda napravio distinkciju između nacionalnog zakonodavstva i odluka i drugih akata gospodarskih subjekata, te se u ovom dijelu presude Sud BiH poziva na presudu Europskog suda pravde broj C-343/95 slučaj Diego Cali oc Figli (1997) u kojoj Europski sud pravde razmatrajući aktivnosti nadzora radi sprječavanja zagađenja na naftnom terminalu luke Đenova, koji je povjeren nacionalnoj komisiji SEPG, navodi: "*Ovakav nadzor je po svojoj prirodi, svom cilju i pravilima na koje se odnosi povezan sa vršenjem vlasti koje se odnose na zaštitu okoline, a koje su tipične ovlasti javnih organa. Ne radi se o gospodarskoj aktivnosti koja bi opravdala primjenu pravila o konkurenciji iz Ugovora o osnivanju EU*". Pri ovome zaključku upućuje na paragraf 30. u presudi C-364/92 u predmetu SAT Fluggesellschaft v. Eurocontrole (1994) koji glasi: "*Uzimajući u cjelini, aktivnosti Eurocontrole, po svojoj prirodi, cljevima i pravilima na koje se odnosi, su povezane sa vršenjem vlasti u oblasti kontrole i nadzora vazdušnog prostora, a to su tipično nadležnosti države. Ove aktivnosti nisu ekonomske prirode da bi se opravdala primjena pravila konkurencije iz Ugovora*. U predmetu broj C-309/99 slučaj Wouters, paragraf 57., Europski sud zaključuje: *"Imajući u vidu sudsku praksu Suda, pravila konkurenicje iz Ugovora se ne primjenjuju na aktivnosti, koje, po svojoj prirodi, ciljevima i pravilima koje provodi ne spada u sferu ekonomskih aktivnosti."*.

Sud BiH smatra da sve iznesene činjenice, a i praksa Europskog suda pravde upućuje na zaključak da pravilnik ministarstva ne može po svojoj prirodi imati elemente ugovora, ni biti smatrani ugovorom, kao što ni ministarstvo nije poduzeće, odnosno gospodarski subjekt, da bi moglo, u konkretnoj situaciji, doći pod opseg članka 4. Zakona o konkurenciji. Ovo naravno, prema mišljenju Suda BiH, ne subsumira situaciju kada se javna vlast putem javnog poduzeća ili drugih oblika gospodarske organizacije pojavljuje na tržištu iz ekonomskih razloga ili kada prijenosom dijela svojih ovlasti na neke druge subjekte daje mogućnost da ti subjekti svojim odlukama reguliraju odnose na tržištu i eventualno, ograniče konkurenciju. Tada bi te odluke imale potpuno drugi karakter, jer bi u sebi nosile mogućnost tržišne utakmice između poduzetnika, odnosno povredu zdrave konkurencije na tržištu. Na ovo upućuje i stav Europskog suda pravde izražen u presudi T-53/93 od 30.03.2000. godine čiji paragraf 58 glasi: *"Iz sudske prakse jasno proizilazi da se članci 85. i 86. Ugovora o EZ primjenjuju samo na samoinicijativno nekonkurentno ponašanje poduzetnika (predmet 41/93 Italija protiv Komisije (1985) ECR 873, točka 18. do 20, predmet C-202/88 GB inno-BM, točka 20., te Komisija i Francuska protiv Ladbroke Racing, točka 33. Ukoliko domaće zadonodavstvo zahtjeva nekorektno ponašanje poduzetnika ili ako takvo zakonodavstvo tvori pravni okvir koji isključuje bilo kakvu mogućnost konkurencije na strani poduzetnika, onda se članci 85. i 86. ne primjenjuju. U takvoj situaciji se ograničenje tržišne utakmice ne može pripisati, kako to navedene odredbe impliciraju, samostalnom djelovanju poduzetnika"*.

Sud BiH na kraju zaključuje da je nejasno stanovište osporenog akta da i Pravilnik spada u sporazume, odnosno ugovore, čiju valjanost sa stanovišta povrede članka 4. Zakona, može preispitivati Konkurencijsko vijeće. Točno je da, na temelju ovlasti iz članka 25. stavak (2) Zakona, Konkurencijsko vijeće daje mišljenja na nacrte i prijedloge zakona i drugih propisa koji mogu imati utjecaj na tržišnu konkurenciju, o njihovoj suglasnosti sa tim zakonom. Ako se uzme kao točno da predmetni Pravilnik nije dostavljen na mišljenje prije usvajanja, ostaje sporno na temelju koje odredbe Konkurencijsko vijeće može preispitivati Pravilnik koji je na pravnoj snazi, odnosno kakve posljedice takvo preispitivanje ima na propisani postupak preispitivanja zakonitosti pravilnika i ustavnosti zakona za koji su nadležni Ustavni sudovi.

U odnosu na ova pitanja osporeni akt nije dao odgovore, pa obrazloženje akta nema odlučnih činjenica na temelju kojih bi se mogla razmatrati pravilnost primjene materijalnog prava, što ukazuje na pogrešnu primjenu članka 200. Zakona o upravnom postupku BiH, zbog čega je valjalo tužbu uvažiti i predmet vratiti na ponovni postupak, primjenom članka 37. stavak (1) i (2) Zakona o upravnim sporovima BiH.

Sud BiH, na kraju presude, nalaže Konkurencijskom vijeću da valjano razmotri pitanja na koja je ukazano ovom presudom, te da nakon konzultiranja prakse Europskog suda pravde i Europske komisije, pravilno utvrdi činjenično stanje, donese pravilnu i zakonitu odluku, za koju će dati i valjane i jasne razloge.

9. Očitovanje Konkurencijskog vijeća po presudi Suda BiH

Imajući u vidu naloge iz presude Konkurencijsko vijeće ističe slijedeće:

Sukladno članku 4. stavak (1) Zakona *"zabranjeni su sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prešutni dogovori gospodarskih subjekata, kao i odluke i drugi akti gospodarskih subjekata koji za cilj i posljedicu imaju sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na mjerodavnom tržištu..."*

Pojam gospodarskog subjekta, koji se u smislu Zakona razlikuje od pojma gospodarskog subjekta u drugim propisima, je definiran člankom 2. Zakona kojim je utvrđeno da su gospodarski subjekti u smislu Zakona:

a) gospodarska društva, poduzeća i poduzetnici i njihove udruge bez obzira na oblik vlasništva, sjedište ili prebivalište,
b) organi državne uprave i lokalne samouprave, kada posredno ili neposredno sudjeluju ili utječu na tržište,
c) ostale fizičke i pravne osobe koja neposredno ili posredno, stalno, povremeno ili jednokratno sudjeluju na tržištu, bez obzira na pravni status, na oblik vlasništva, sjedište ili prebivalište, kao što su udruge, sportske organizacije, ustanove, zadruge, nositelji prava intelektualnog vlasništva.

Iz navedenog proizilazi da Tužitelj predstavlja gospodarski subjekt u smislu odredbi Zakona.

Konkurencijsko vijeće je pravilno postupilo kada je utvrđivalo usklađenost Pravilnika sa Zakonom, jer svi pravni akti koji imaju utjecaj na tržište, uključujući predmetne pravilnike, spadaju u sporazume u smislu članka 4. stavak (1) Zakona.

"Pojam sporazuma u pravu Europske unije se također tumači vrlo ekstenzivno. Isti se pristup koristi i prilikom objašnjenja pojma udruženja podzetnika i njihovih odluka. Pod njima se ne podrazumijevaju isključivo sporazumi između članova određene udruge, već i preporuke koje izdaje udruga." (Izvor: str. 937, Zabranjeni sporazumi u europskom pravu tržišnog natjecanja, A. Poščić, Zbirka Pravnog fakulteta Sveučilišta Rijeka (1991)).

U svezi sa navedenim članak 101. UFEU se pimjenjuje i na odluke i na sporazume udruga, što znači da se pojam sporazuma ne odnosi samo na ugovor koji je zaključen između dvije i više strana, nego i na odluke udruga koje predstavljaju jednostrani akt udruge.

Mogućnost korištenja praksom Europskog suda pravde ili Europske komisije ne predstavlja obvezu, nego samo diskreciono pravo Konkurencijskog vijeća, da može u svrhu ocjene danog slučaja sukladno članku 43. stavak (7) Zakona, koristiti navedenu praksu, što nije bilo potrebno u slučaju donošenja pobijanog Rješenja.

Točno je da članci 101. i 101. Ugovora o funkcioniranju Europske unije se primjenjuju na one adresate koji su kvalificirani kao poduzetnici. Iako se pojam poduzetnika spominje u Ugovoru, pravo značenje i konkretizaciju dobiva tek tumačenjem Europske komisije i sudova, koji popunjavaju sadržaj definicije prihvaćajući funkcionalan pristup. Svaki subjekt uključen u ekonomsku aktivnost smatra se poduzetnikom, bez obzira na njegov pravni status i način financiranja.

Takvo tumačenje Europske komisije i sudova se može samo djelimično primijeniti od strane Konkurencijskog vijeća, jer Zakon o konkurenciji u svojim odredbama sadrži određene specifičnosti. To se posebno odnosi na tumačenje članka 2. stavak (1) pod b) Zakona kojim je regulirano da se "*ovaj zakon primjenjuje na organe državne uprava i lokalne samouprave, kada posredno ili neposredno* ***sudjeluju ili utječu*** *na tržište"* koji na taj način mogu svojim djelovanjem sprječavati, ograničavati ili narušavati tržišnu konkurenciju na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine ili značajnijem dijelu tržišta.

Navedena odredba upućuje da državni organi uprave, u konkretnom slučaju Federalno ministarstvo, koji svojim aktima utječu na tržište potpadaju pod primjenu pravila o zaštiti tržišne konkurencije sukladno Zakonu.

Tako nije moguće primijeniti samo dio odredbe ("kada posredno ili neposredno sudjeluju na tržištu) koji bi bio usklađen sa pravnim shvatanjima Europskog suda pravde ili Europske komisije, nego se u konkretnom slučaju primjenjuje cijela odredba članka 2. stavak (1) pod b) Zakon o konkurenciji, a koji ima prednost nad sudskom praksom Europske unije.

Prilikom analize pojedinih slučajeva sudovi u Europskoj uniji i Europska komisija se koriste komparativnom metodom, uspoređuju situacije i pokušavaju utvrditi može li određenu aktivnost obavljati gospodarski subjekt u privatnom vlasništvu ili se određena aktivnost može povjeriti samo javnom tijelu.

"Najvažnije je da se utvrdi da li se određena aktivnost može smatrati ekonomskom, jer su djelatnosti koje se mogu pripisati bitnim funkcijama države isključene iz pravila trižne konkurencije. Situacije vezane uz pitanja od javnog interesa, kao što su upravljanje sustavom kontrole zračnog prostora ili zaštita luka od zagađenja, nisu djelatnosti od ekonomskog karaktera i samim time subjekti koji njima upravljaju nisu poduzetnici. Dok u prethodnim situacijama nema poteškoća u objašnjenju, problem mogu predstavljati slučajevi vezani uz sustav zdravstvenog i socijalnog osiguranja. Oni predstavljaju posebno osjetljivo područje jer se u njima miješaju načela solidarnosti, proporcionalnosti i univerzalnosti, sa načelima tržišta. Prije svega pokušavaju se utvrditi je li princip solidarnosti odlučujući. Koriste se razni kriteriji i elementi u dokazivanju. Svaka pojedina situacija samostalno se procjenjuje. Pokušava se utvrditi do koje mjere načelo solidarnosti ima utjecaja na pojedinu shemu te vidjeti je li ono prevladavajuća okolnost." (Izvor: str. 937, Pojam poduzetnika u Europskom pravu tržišnog natjecanja, A. Poščić, Zbirka Pravnog fakulteta Sveučilišta Rijeka (1991)).

U konkretnom slučaju, prilikom donošenja pobijanog rješenja, Konkurencijsko vijeće se vodilo činjenicom da su sanitarni pregledi naplatni pravni posao, te da predstavljaju ekonomsku djelatnost koja donosi sigurne prihode javnim zdravstvenim ustanovama, a da su privatne ustanove u cijelosti isključene sa mjerodavnog tržišta. Sanitarne preglede, koji su obvezni za pojedinu vrstu zanimanja, poslodavac je dužan platiti.

Praksa europskih sudova da se pravila o konkurenciji ne primjenjuju na aktivnosti koje su povezane sa vršenjem javne funkcije, ne može primijeniti u ovom slučaju, jer se u konkretnom slučaju radi o ograničavanju konkurencije od strane Federalnog ministarstva u slučaju ekonomski isplativog tj. naplatnog pravnog posla, koji ne spada u osnovno zdravstveno osiguranje uposlenih. Federalno ministarstvo uvođenjem zabrane obavljanja sanitarnih pregleda od strane privatnih zdravstvenih ustanova ne vrši samo javnu funkciju u svrhu zaštite zdravlja stanovništva, nego izravno utječe na mjerodavno tržište zdravstvenih nadzora nad kliconošama, uposlenim i drugim osobama, na način da sprječava, ograničava i narušava konkurenciju.

10. Nastavak postupka sukladno presudi Suda BiH

Postupajući po presudi Suda BiH, Konkurencijsko vijeće se obratilo Federalnom ministarstvu, aktom broj 06-26-3-40-58-II/16 od dana 27.11.2017. godine, kojim je traženo da se isto očituje na donesenu Presudu u roku od pet dana.

Federalno ministarsvo u podnesku zaprimljenom dana 04.12.2017. godine, pod brojem: 06-26-3-40-60-II/16 navodi slijedeće:

- da Federalno ministarstvo u cijelosti poriče činjenične navode Podnositelja zahtjeva, te osporava pravnu utemeljenost Zahtjeva za utvrđivanje postojanja zabranjenog sporazuma iz članka 4. stavak (1) točka b) Zakona u članku 1. Pravilnika o izmjeni Pravilnika i predlaže da se Zahtjev u ponovnom postupku odbije kao neutemeljen,
- da je presudom Suda BiH utvrđeno da je "nejasno stanovište osporavanog akta da i Pravilnik spada u sprazume, odnosno ugovore čija valjanost se cijeni u smislu članka 4. Zakona", na šta je Federalno ministarstvo upućivalo u svom odgovoru na Zahtjev (zaprimljen pod brojem: 06-26-3-40-16-II/14 dana 24.06.2015. godine) i na usmenoj raspravi koja je održana dana 22.10.2015. godine u prostorijama Konkurencijskog vijeća,

- također, Federalno ministarstvo ističe da je u presudi Suda BiH utvrđeno da "predmenti Pravilnik o izmjeni Pravilnika prije usvajanja, nije dostavljen Konkurencijskom vijeću na davanje mišljenja sukladno članku 25. stavak (2) Zakona, te da ostaje sporno na temelju koje odredbe Konkurencijsko vijeće može preispitivati Pravilnik koji je na pravnoj snazi, odnosno kakve posljedice takvo preispitivanje ima na propisan postupak preispitivanja zakonitosti pravilnika i ustavnosti zakona za koji su nadležni Ustavni sudovi",
- da se Federalno ministarstvo ne može smatrati gospodarskim subjektom u smislu članka 4. Zakona, te da su za pravilnu primjenu Zakona, bitna stanovišta Europske komisije i Europskog suda pravde na što upućuje i članak 43. stavak (7) Zakona,
- da je federalni ministar prilikom donošenja osporavanog Pravilnika o izmjeni Pravilnika postupao na temelju zakonskih ovlasti, sa jasnim ciljem zaštite javnog zdravlja, a u okviru vršenja javne funkcije,
- da su neutemeljeni navodi Konkurencijskog vijeća da je postojala obveza Federalnog ministarstva da dostavi predmetni Pravilnik na mišljenje, jer isto nije proisticalo iz rješenja Konkurencijskog vijeća broj 04-26-3-007-72-II/13 od dana, i zbog činjenice da se predmetnim Pravilnikom ne regulira tržište zdravstvenih usluga, nego da je predmet reguliranja vrsta, opseg i način vršenja javnozdravstvene zaštite, što je u nadležnosti državnih institucija,
- da suglasno članku 1. Zakona o ustanovama ("Službeni list RBiH", 6/92, 8/93 i 13/94), ustanove se osnivaju i za obavljanje djelatnosti zdravstva, ako cilj obavljanja djelatnosti nije stjecanje dobiti,
- da je nadležnost Konkurencijskog vijeća zaštita i promocija tržišne konkurencije u Bosni i Hercegovini, a ne uređivanje zdravstvenih usluga, a samim time nadležnost Konkurencijskog vijeća nije ni zaštita javnog zdravlja stanovništva,
- da Konkurencijsko vijeće Rješenje bazira i na presudi Suda BiH broj S1 3 U 016103 14 od dana 23.12.2015. godine protiv koje je Federalno ministarstvo podnijelo apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine AP-879/16, čije rješavanje je u tijeku,
- da je Konkurencijsko vijeće u predmetnom postupku pogrešno primjenilo materijalno pravo, odnosno članak 4. stavak (1) točka b) Zakona, jer se sporna odredba Pravilnika o izmjeni Pravilnika odnosi na povjeravanje djelatnosti javnozdravstvenim ustanovama što se ne može smatrati zabranjenim sporazumom u smislu citiranog članka Zakona,
- da je Federalno ministarstvo u odgovoru na Zahtjev istaklo prigovor stvarne nadležnosti, jer Podnositelj zahtjeva nema status gospodarskog subjekta u smislu Zakona o gospodarskim društvima ("Službene novine Federacije BiH", broj 81/15), te se obavljanje zdravstvenih usluga u ovoj oblasti ne vrši striktno po principima liberalnog tržišta, iz čega proizilazi da Konkurencijsko vijeće nije nadležno za vođenje predmetnog postupka,
- pravna prepreka da Podnositelj zahtjeva obavlja djelatnost sanitarnih pregleda, radi zaštite uposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti, sukladno propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obvezne zdravstvene preglede, proizilazi iz članka 36., a u svezi sa člankom 15. stavak (2) točka 4. i članka 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
- da se javnozdravstvena djelatnost obavlja kroz organizaciju higijensko-epidemioloških službi i zavoda za javno zdravstvo u Federaciji BiH u smislu članka 45. stavak (2) Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
- da je člankom 11. točka 7. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti predviđena posebna preventivna mjera za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, naveden i zdravstveni nadzor nad kliconošama, uposlenicima i drugim osobama,
- da navedeni zdravstveni nadzor podrazumjeva provedbu zdravstvenih sanitarnih pregleda nad osobama stavljenim pod zdravstveni nadzor u smislu članka 30. i 31. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti,
- da iz naprijed navedenog proizilazi da sanitarne preglede, radi zaštite uposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti, mogu obavljati samo javne zdravstvene ustanove, odnosno privatne zdravstvene ustanove ne mogu obavljati pojedine djelatnosti, među kojima je izričito navedeno da ne mogu obavljati djelatnost epidemiologije koja je od interesa za Federaciju BiH, odnosno kantone/županije,
- zabrana da privatne zdravstvene ustanove obavljaju djelatnost sanitarnih pregleda iz članka 15. stavak (2) točka 4. Zakona o zdravstvenoj zaštiti izravno proizlazi iz Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
- da odredbama Pravilnika na koje ukazuje Podnositelj zahtjeva, nije uspostavljeno orgraničenje koje Podnositelj zahtjeva želi poništiti, niti se bilo kakvim izmjenama Pravilnika može ukinuti ili suspendirati Zakonom o zdravstvenoj zaštiti uspostavljena zabrana,
- da je pravilnik podzakonski akt koji može bliže razrađivati i precizirati primjenu zakona, ali ne može uređivati prava i obveze na način koji je suprotan zakonu,
- da je Federalno ministarstvo, iako to nije bilo naloženo Rješenjem Konkurencijskog vijeća broj 04-26-2-007-72-II/13 od 17.04.2014. godine, pristupilo izmjeni Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti, te istim u članku 7. stavak (2) alineja 5. samo preciziralo zakonske odredbe i članak 15. stavak (2) točka 4., članak 36. stavak (1) i članak 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, a iz kojih proizilazi da navedene djelatnosti, mogu obavljati samo određene javnozdravstvene ustanove,
- da se u konkretnom slučaju ne radi ni o kakvim "kozmetičkim promjenama" kako navodi Podnositelj zahtjeva, već o upućivanju na zakonske odredbe iz kojih jasno proizilazi da djelatnost sanitarnih pregleda mogu obavljati samo domovi zdravlja i zavodi za javno zdravstvo,
- iz naprijed navedenog prozilazi da bi se samo izmjenom citiranih zakonskih odredbi mogla ukinuti zabrana da privatne zdravstvene ustanove registrirane za specifičnu zdravstvenu zaštitu obavljaju djelatnost sanitarnih pregleda, što je u nadležnosti Parlamenta Federacije BiH,
- da su točni navodi da je Federalno ministarstvo postupajući po upitu Kantonalne uprave za inspekciju Sarajevo, dalo objašnjenje propisa koji su iz njegove nadležnosti, a koji se odnose na obavljanje sanitarnih pregleda, odnosno obavljanje specifične zdravstvene zaštite, svojim aktom broj 01-37-2953/14 od 22.05.2014. godine,
- da nisu točni navodi da je Federalno ministarstvo pomenutim odgovorom preuzelo nadležnosti Paralamenta Federacije BiH koji je zadužen za autentično tumačanje odredbi zakona,
- da su člankom 22. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05), organi uprave obvezni pripremati i davati odgovore na pitanja organa zakonodavne i izvršne vlasti koja se odnose na izvršavanje zakona i drugih propisa iz njihove nadležnosti, na temelju čega je Federalno ministarstvo i dalo odgovor na upit Kantonalne uprave za inspekciju Sarajevo,

- da kada su u pitanju mjere zabrane obavljanja sanitarnih pregleda privatnim zdravstvenim ustanovama od strane kantonalne/županijske i federalne inspekcije, Federalno ministarstvo navodi da su pomenuti organi neovisini i samostalni sukladno Zakonu o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" broj 74/14),
- da Podnositelj zahtjeva na temelju Rješenja Ministrastva zdravstva Kantona Sarajevo broj 10-04-37-88/99 od 06.04.1999. godine, broj 10-37-3778/04 od 01.09.2004. godine, broj 10-37-12903/13 od 28.05.2014. godine, broj 10-37-12903-1/13 od 28.05.2014. godine i broj 10-37-12903-2/13 od 30.05.2014. godine ima odobrenje za obavljanje djelatnosti medicine rada i mikrobiološko-parazitološkog laboratorija, a ne djelatnost sanitarnih pregleda, radi zaštite uposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti,
- da je neutemeljeno i netočno mišljenje prof. dr. Fahrije Bašića, specijaliste mikrobiologa, mr.sci.dr. Spomenke Janjić, specijaliste mikrobiologije i parazitologije i dr. Mile Krivića da sanitarni pregledi nisu djelatnost epidemiološke službe, nego mikrobioloških laboratorija,
- da iz zakonskih rješenja proizilazi da je obavljanje preventivno sanitarnih pregleda radnika, posebna mjera čija svrha je zaštita stanovništva od zaraznih bolesti, a ne specifična zaštita radnika, jer se ne radi o specifičnim uvjetima rada, nego o vrsti zanimanja koja mogu ugrožavati javno zdravlje,
- navedeno stanovište je potvrđeno i u mišljenju Udruženja specijalista javnozdravstvenih disciplina u Federaciji BiH koje je dostavljeno Konkurencijskom vijeću u spis, a kojem Konkurencijsko vijeće nije poklonilo vjeru, jer Udruženje posluje u okviru sistema Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH, te jer se isto baziralo na tumačenju zakonskih odredbi, a manje na tumačenju pojma sanitarnog pregleda u medicinskom smislu,
- u pomenutom mišljenju se navodi da indikacije za obavljanje sanitarnih pregleda postavljaju liječnici specijalisti epidemiolozi, s obzirom na to da se sanitarni pregled vrši u cilju zaštite stanovništva od zaraznih oboljenja, a ne liječnici specijalisti-mikrobiolozi koji su samo dio tima za obavljanje predmetnih pregleda,
- da se Udruženje specijalista javnozdravstvenih disciplina u Federaciji BiH ni u kom slučaju ne može poistovjetiti sa Zavodom za javno zdravstvo Federacije BiH, jer su članovi Udruženja uposlenici sanitarnih inspekcija, domova zdravlja, pa čak i privatnih firmi,
- da Naredba o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 82/14 i 107/14) (u daljnjem tekstu: Naredba o standardima i normativima zdravstvene zaštite) uređuje nomenklaturu usluga zdravstvene zaštite, koju čini pregled usluga koji se pružaju u zdravstvenim ustanovama. U prilogu 2. "Nomenklatura usluga zdravstvene zaštite", koji je sastavni dio pomenute naredbe, u dijelu opisa usluga iz oblasti epidemiologije pod rednim brojem 142. se nalazi usluga "zdravstveni pregled određenih kategorija zaposlenih, drugih osoba i kliconoša", iz čega proizilazi da se radi o usluzi iz oblasti epidemiologije, nikako o usluzi iz domena mikrobiologije,
- da imajući u vidu sve navedeno, posebno upute date u Presudi Suda BiH broj S1 3 U 021277 16 U od 10.11.2017. godine, Federalno ministarstvo predlaže da Konkurencijsko vijeće nakon ponovo provedenog postupka odbije Zahtjev gospodarskog subjekta SANASA, kao neutemeljen, te da obveže istog da nadoknadi troškove postupka Federalnom ministarstvu.

Podnositelj Zahtjeva je aktom Konkurencijskog vijeća broj 06-26-3-40-59-II/16 od dana 27.11.2017. godine obaviješten o donesenoj Presudi, te je traženo da se očituje na donesenu presudu.

Podnositelj Zahtjeva u podnesku zaprimljenom dana 04.12.2017. godine, pod brojem: 06-26-3-40-61-II/16 navodi slijedeće:

- da su sporna pravna pitanja u predmetnom postupku raspravljena u ranijem postupku koji je vođen po zahtjevu gospodarskog subjekta PZU "E STYLE" Sarajevo, tužbom Federalnog ministarstva od dana 27.05.2014. godine na način da je Sud BiH u djelimično istom sastavu vijeća, donio presudu broj S1 3 U 016103 14 U od 23.12.2015. godine kojom je tužba odbijena,
- da je iz obrazloženja pomenute presude vidljivo da je Sud BiH zauzeo stav da se Federalno ministvo u konkretnoj pravnoj situaciji može smatrati gospodarskim subjektom, a sporni Pravilnik sporazumom,
- da se Federalno ministarstvo poziva na presude Europskog suda pravde koje su donesene prije pomenute presude Suda BiH koje se ne mogu dovesti u vezu sa konkretnom pravnom situacijom,
- da člankom 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, djelatnost sanitarnih pregleda nije navedena kao javna zdravstvena djelatnost koja ne može biti predmetom privatne prakse. Navedenim člankom je također utvrđeno da djelatnost epidemiologije i higijene predstavljaju javno zdravstvene djelatnosti ne mogu biti predmetom privatne djelatnosti,
- da je utvrđeno da nikad ranije, djelatnost sanitarnih pregleda nije bila vezana za higijensko-epidemiološku službu, te da je ista funkcionirala samostalno dulje od deset godina, jer se radi o djelatnosti mikrobiološkog laboratorija,
- da se nakon donošenja spornog Pravilnika, djelatnost sanitarnih pregleda pokušava predstaviti kao djelatnost u sklopu higijensko-epidemiološke službe, čime se onemogućuje privatnim zdravstvenim ustanovama obavljanje sanitarnih pregleda,
- da je tijekom postupka pred Konkurencijskim vijećem utvrđeno da sanitarni pregledi nisu besplatni, te da je njihova cijena u jednom trenutku porasla za 100%, jer su sanitarne preglede obavljale samo javne zdravstvene ustanove pri čemu se radi o ogromnim materijalnim sredstvima,
- da treba imati u vidu odredbe Zakona o javnim ustanovama gdje je utvrđen način financiranja istih, koji se vrši iz vlastitih ostvarenih prihoda,
- da iz navedenog proizilazi da se javne ustanove financiraju na način kao javna poduzeća, te da se pojavljuju na tržištu iz ekonomskih razloga,
- da je Presuda Suda BiH broj S1 3 U 021277 16 U od dana 10.11.2017. godine donesena na bazi netočno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava,
- da je Sud BiH jednostavno prihvatio navode iz tužbe ne ulazeći u suštinu problema i zanemarujući vlastitu presudu broj S1 3 U 016103 14 od dana 23.12.2015. godine.

Konkurencijsko vijeće je dana 18.01.2018. godine, pod brojem: 06-26-2-40-65-II/14 zaprimilo Rješenje Suda BiH kojim je prijedlog za ponavljanje postupka gospodarskog subjekta SANASA odbačen.

Konkurencijsko vijeće je dopisima broj 06-26-2-40-66-II/14 i 06-26-2-40-67-II/14 od dana 28.03.2018. godine, tražilo od stranaka da se izjasne o iznosu naknade troškova postupka.

Dana 09.04.2018. godine, punomoćnik Podnositelja zahtjeva, odvjetnik Edin H. Hrnjić dostavio je novi troškovnik, zaprimljen pod brojem 06-26-2-40-68-II/14, dok Federalno ministarstvo u podnesku zaprimljenom pod brojem 06-26-2-40-69-II/14 dana 20.04.2018. godine, nije navelo da će tražiti naknadu troškova, odnosno nije dostavilo troškovnik u predmetnom postupku.

11. Utvrđeno činjenično stanje

Konkurencijsko vijeće je u postupku utvrđivanja zabranjenog sporazuma iz članka 4. na neosporan način utvrdilo slijedeće činjenice:

- da je gospodarski subjekt "SANASA" Privatna zdravstvena ustanova osnovana Odlukom o osnivanju Zdravstvene ustanove Poliklinički Centar "SANASA" broj 1/99 od 13.03.1999. godine i Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju broj OPU IP 281/14 od 24.06.2014. godine,
- da je rješenjima Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Kantonalno ministarstvo) Z.U. "SANASA" odobreno obavljanje djelatnosti specijalističko-konzultativno zdravstvene zaštite iz oblasti oftamologije, stomatologije sa zubnom tehnikom, interne medicine, te biohemijsko-hematološke laboratorije (rješenje broj 10-04-37-88/99 od 06.04.2014. godine), iz oblasti dermatovenerologije, medicine rada, pedijatrije, ultrazvučne dijagnostike, otorinolaringologije, ginekologije, ortopedije, usluga mikrobiološko - parazitološkog laboratorija, imunološko-serološke analize, uz mogućnost obavljanja operativnih zahvata iz postojećih hirurških djelatnosti (rješenje broj 10-37-3778/04 od 01.09.2004. godine), te iz oblasti opće hirurgije uz obavljanje hirurških zahvata u lokalnoj i općoj anesteziji, neurologije/neuropsihijatrije, psihologije i porodične medicine (rješenje broj 10-37-12903/13 od 28.05.2014. godine), te da je rješenjem Kantonalnog Ministarstva broj 10-37-12903/13 od 28.05.2014. godine određeno brisanje dijela djelatnosti koji se odnosi na zubnu tehniku,
- da se iz naprijed navedenog vidi da je Podnositelj zahtjeva registriran za obavljanje usluga mikrobiološko-parazitološkog laboratorija, ali ne i higijensko-epidemiološke službe,
- da je člankom 2. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, između ostalog propisano da je "zdravstvena ustanova" ustanova obrazovana sukladno propisima o zdravstvenoj zaštiti u svim oblicima vlasništva, što znači da isti daje mogućnost obavljanja higijensko-epidemiološke službe svim gospodarskim subjektima bez obzira na oblik vlasništva, pa samim tim i privatnim zdravstvenim ustanovama,
- da Zakon o zdravstvenoj zaštiti nigdje izričito ne propisuje zabranu osnivanja higijensko-epidemioloških službi od strane privatnih zdravstvenih ustanova,
- da je na temelju registrirane djelatnosti Podnositelj zahtjeva u razdoblju od 2006. do polovine 2011. godine zaključio 27. ugovora sa različitim gospodarskim društvima o obavljanju sanitarnih pregleda, te obavljao sanitarne preglede i izdavao sanitarne knjižice,
- da je na temelju rješenja inspekcijskih organa i inspektorata koji su vršili kontrolu najveći broj ugovora otkazan,
- da je rješenjem Konkurencijskog vijeća broj 04-26-4-007-72-II/13 od 17.04.2014. godine između ostalog utvrđeno da Federalno ministarstvo zdravstva, Titova 9, 71 000 Sarajevo, odredbama članka 7. stavak (1) alineja 5. Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 69/12) sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju na tržištu zdravstvenog nadzora nad uposlenim licima na području Federacije Bosne i Hercegovine, ograničavanjem i kontrolom tržišta, što predstavlja zabranjeni sporazum u smislu članka 4. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji,
- da je navedeno rješenje potvrđeno presudom Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 U 016103 14 od 23.12.2015. godine,
- da je Sud Bosne i Hercegovine u obrazloženju presude posebno naveo da je Konkurencijsko vijeće pravilno postupilo kada je utvrđivalo usklađenost Pravilnika sa Zakonom, pri tome imajući u vidu namjeru zakonodavca u pogledu zajedničkog djelovanja na mjerodavnom tržištu, jer svi pravni akti koji u suštini imaju utjecaj na tržište, uključujući predmetne pravilnike, spadaju u sporazume u smislu članka 4. stavak (1) Zakona, te da se pravilnim tumačenjem odredbi članka 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti može zaključiti da isti ne propisuje zabranu organizovanja higijensko-epidemioloških službi od strane privatnih zdravstvenih ustanova, a Pravilnici predstavljaju podzakonske akte koji ne mogu umanjiti prava dana zakonom, pa je u smislu članka 4. stavak (1) točke b) Zakona o konkurenciji i na taj način ograničena, spriječena i narušena tržišna konkurencija na mjerodavnom tržištu,
- da je člankom 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti utvrđeno da javnozdravstvene djelatnosti socijalne medicine, epidemiologije i higijene koje su od interesa za Federaciju odnosno kanton/županiju, hitna medicinska pomoć; djelatnost heterologne transplantacije organa i tkiva i autologne transplanatacije koštane srži; prikupljanje, testiranje, prerada i distribucija krvi i krvnih sastojaka, vještačka oplodnja, ako nije u pitanju darivanje sjemena od supruga; patologija izuzev patohistološke djelatnosti; sudska medicina i mrtvozornička djelatnost, ne mogu biti predmetom privatne djelatnosti, te da će obim i vrsta javnozdravstvene djelatnosti iz stavka (1) ovog članka, bliže biti određena pravilnikom federalnog ministra,
- da iz naprijed navedenog proizilazi da člankom 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti nije cjelokupna djelatnost epidemiologije svrstana u javnozdravstvenu djelatnost, nego samo ona koja je od interesa za Federaciju odnosno kanton/županiju, te je ovlast za pravljenje liste djelatnosti stavljena u nadležnost federalnog ministra zdravstva,
- da je sukladno članku 51. stavak (2) Zakona o zdravstvenoj zaštiti federalni ministar zdravstva donio Pravilnik o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti ("Službeni glasnik BiH", broj 69/12) i nakon donošenja rješenja Konkurencijskog vijeća broj 04-26-3-007-72-II/13 od 17.04.2014. godine i Pravilnik o izmjenama Pravilnika ("Službeni glasnik BiH", broj 39/14),
- da federalni ministar nije dostavio ni Pravilnik niti Pravilnik o izmjeni Pravilnika Konkurencijskom vijeću na mišljenje u smislu članka 25. stavak (2) Zakona,
- da je člankom 7. Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti taksativno navedeno koje djelatnosti epidemiologije ne mogu biti predmet privatne djelatnosti, te je člankom 1. Pravilnika o izmjeni Pravilnika izmijenjen stavak (1) alineja pet ovog članka zabranom obuhvaćen i "zdravstveni nadzor nad kliconošama, uposlenim i drugim osobama sukladno propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, kao i člankom 15. stavak (2) točka 4, člankom 36. stavak (1) i člankom 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti",

- da je na taj način federalni ministar formulirao na drugačiji način spornu odredbu i ponovno isključio privatne zdravstvene ustanove iz djelatnosti obavljanja sanitarnih pregleda i izdavanja sanitarnih knjižica, što ne osporava niti jedna strana u postupku,
- da članci Zakona o zdravstvenoj zaštiti na koje se federalni ministar poziva ne propisuju zabranu obavljanja sanitarnih pregleda od strane privatnih ustanova,
- da članak 36. stavak (1) Zakona o zdravstvenoj zaštiti, glasi: *"Specifična zdravstvena zaštita radnika obuhvata poduzimanje mjera iz članka 15. ovog zakona, osim mjera predviđenih u stavku (2) toč. 4. i 6. istog članka ovog Zakona,*
- da članak 15. stavak (2) točka 4. Zakona o zdravstvenoj zaštiti glasi: *radi provođenja mjera iz stavka (1) ovog članka ("Mjere specifične zdravstvene zaštite koje mora obezbijediti poslodavac s ciljem stvaranja uvjeta za zaštitu zdravlja uposlenika na radnom mjestu i poticanja zdravstveno odgovornog ponašanja...."), poslodavac organizira i obezbjeđuje iz svojih sredstava zdravstvenu zaštitu uposlenih koja obuhvata najmanje:.....4) sanitarne preglede radi zaštite uposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti sukladno propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obvezne zdravstvene preglede sukladno zakonu."*
- da su članom 36. stavak (2) Zakona o zdravstvenoj zaštiti sanitarni pregledi izuzeti iz specifične zdravstvene zaštite, ali ne postoji niti jedna precizna odredba Zakona iz koje ekspicitno proizilazi da privatne zdravstvene ustanove ne mogu obavljati sanitarne preglede,
- da članak 37. stavak (1) Zakona o zdravstvenoj zaštiti navodi da se specifična zdravstvena zaštita uposlenika ostvaruje na temelju ugovora između poslodavca i zdravstvene ustanove koja u svom sastavu ima djelatnost medicine rada, ili ugovorom sa specijalistom medicine rada u privatnoj praksi,
- da iz navedenog proizilazi da se sanitarni pregledi financiraju od strane poslodavaca,
- da su se cijene sanitarnih pregleda u privatnim ustanovama kretale od 20,00 KM do 25,00 KM, a sada se cijene kreću u ovisnosti od kantona od 20,00 KM do 50,00 KM,
- da se tržište zdravstvenih nadzora nad kliconošama, uposlenim i drugim osobama utvrđuje na temelju tržišnih zakonitosti, jer se u konkretnom slučaju radi o naplatnom pravnom poslu, koje usluge ne spadaju u osnovno zdravstveno osiguranje uposlenih,
- da je nakon donošenja rješenja Konkurencijskog vijeća Podnositelj zahtjeva nastavio sa obavljanjem sanitarnih pregleda i izdavanjem sanitarnih knjižica, sve do 01.10.2014. godine, kada je Kantonalna uprava za inspekcijske poslove - Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije pod brojem: UP-1-14-10-37-1470/14 donio rješenje kojim se zabranjuje Podnositelju zahtjeva obavljanje pregleda na kliconoštvo, odnosno zdravstveni nadzor nad kliconošama, uposlenim i drugim osobama sukladno propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti,
- da je iz obrazloženja naprijed navedenog rješenja Kantonalne uprave za inspekcijske poslove jasno da se pod ovim podrazumijeva zabrana obavljanja sanitarnih pregleda i izdavanje sanitarnih knjižica, a iz uvodnog dijela da je pravni odnos donošenja Pravilnik o izmjeni pravilnika,
- da je federalni ministar zdravstva dana 22.05.2014. godine aktom broj 01-37-2953/14 uputio Kantonu Sarajevo, Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove akt u kojem na strani 6. pod točkom 11. daje tumačenje da je obavljanje sanitarnih pregleda javnozdravstvena djelatnosti i da je kao takva isključena iz djelatnosti privatnih zdravstvenih ustanova,
- da članak 2. stavak (1) točka 1. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti definira da "zdravstvena ustanova je ustanova obrazovana sukladno propisima o zdravstvenoj zaštiti u svim oblicima vlasništva", a člankom 4. istog Zakona se propisuje da se zaštita od zaraznih bolesti sastoji u organizaciji i provođenju između ostalog mjera za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, a "mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti neposredno provode zdravstvene ustanove i nositelji privatne prakse, člankom 11. utvrđuju se posebne mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti i pod točkom 7. istog članka navodi "zdravstveni nadzor nad kliconošama, uposlenicima i drugim osobama",
- da se člankom 4. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti propisuje da se zaštita od zaraznih bolesti sastoji u organizaciji i provođenju, između ostalog mjera za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, a *"Mjere za sprječavanje i subzijanje zaraznih bolesti neposredno provode zdravstvene ustanove i nosioci privatne prakse",*
- da je članom 11. ovog Zakona utvrđeno da su posebne mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti i pod točkom 7. navodi *"zdravstveni nadzor nad kliconošama, zaposlencima i drugim licima",*
- da članak 30. istog Zakona definira koje se osobe stavljaju pod zdravstveni nadzor, a članom 31. se utvrđuje da zdravstveni nadzor između ostalog obuhvata "4. povremene zdravstvene preglede u toku zaposlenja, te povremeni zdravstveni pregledi u tijeku zaposlenja za osobe koje obavljaju poslove u proizvodnji ili prometu namirnica ili opskrbi stanovništva pitkom vodom iz članka 30. stavak (1) točka 1. ovog zakona obavlja se na kliconoštvo svakih šest mjeseci...."
- da su sanitarni pregledi u Zavodu za javno zdravstvo Kantona Sarajevo u sastavu radne jedinice mikrobiologije, a u Zavodu za javno zdravstvo Tuzlanskog kantona u sastavu Službe za epidemiologiju,
- da su stručnjaci iz oblasti mikrobiologije, parazitologije i medicine rada koji rade u privatnim zdravstvenim ustanovama dali svoje mišljenje da sanitarni pregled može obavljati svaki specijalista mikrobiolog, a da je zadatak epidemiološke djelatnosti da na osnovu rada mikrobiološke službe utvrđuje izvor infekcije i način njenog prenošenja, te da utvrdi mjere za suzbijanje i sprječavanje širenja zaraznih bolesti, te ista operiše analitičkom, matematičkom, statističkom i biološkom metodom rada odnosno njena se svrha ogleda naročito u nadzoru i obradi podataka dobivenih radom mikrobiološke službe,
- da je svoje stručno mišljenje dalo i Udruženje specijalista javnozdravstvenih disciplina Federacije Bosne i Hercegovine, koje sanitarne preglede definira kao jednu od temeljnih javnozdravstvenih mjera koja ima cilj, pregledom naizgled zdravih osoba, utvrditi eventualno prisustvo patogenih mikroorganizama odnosno "kliconoštvo", a u cilju zaštite javnog zdravlja stanovništva od zaraznih bolesti, koji navode da procjenu rizika od širenja zaraznih bolesti od pregledane osobe vrši ljekar specijalista epidemiolog sa posebnim osvrtom na pregled kože i vidljivih sluznica i pregled pluća, a ne liječnici specijalisti - mikrobiolozi, koji su samo dio tima koji obavlja laboratorijske - mikrobiološke pretrage,
- da se navedeno Udruženje u mišljenju više baziralo na tumačenje zakonskih odredbi nego na tumačenje pojma sanitarnog pregleda u medicinskom smislu,

- da navedeno udruženje posluje u okviru sustava Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH (http://www.zzjzfbih.ba/udruzenje-specijalista-javnozdravstvenih-disciplina-fbih/),
- da članak 45. stavak (2) Zakona o zdravstvenoj zaštiti precizira da se djelatnost javnog zdravstva insitucionalno obavlja kroz organizaciju higijensko-epidemioloških službi Zavoda za javno zdravstvo u FBiH,
- da su sukladno članku 7. stavak (1) Pravilnika o načinu vođenja evidencije o izvršenim laboratorijskim izolacijama i identifikacijama, zdravstvene ustanove koje obavljaju mikrobiološku djelatnost laboratorijskog ispitivanja uzročnika zaraznih bolesti dužne da dostavljaju sedmična izvješća o laboratorijski utvrđenim uzročnicima zaraznih bolesti nadležnom zavodu za javno zdravstvo kantona/županije, koji mjesečno zbirna izvješća odmah dostavlja Zavodu za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine,
- da sukladno st. (2) i (3) istog članka navedenog Pravilnika, zdravstvene ustanove koje obavljaju mikrobiološku djelatnost laboratorijskog ispitivanja uzročnika epidemije zaraznih bolesti odmah dostavljaju izvješće o identificiranom uzročniku nadležnom zavodu za javno zdravstvo kantona/županije kao i Federalnom zavodu, a da je Federalni zavod obvezan povezivati epidemiološke, laboratorijske i kliničke podatke za svaki pojedinačni slučaj oboljevanja od zaraznih bolesti,
- da se iz naprijed navedenog može vidjeti da privatne zdravstvene ustanove ne djeluju izvan zdravstvenog sustava, nego su dio istog,
- da je Naredbom o standardima i normativima zdravstvene zaštite u prilog 2. "Nomenklatura usluga zdravstvene zaštite", koji je sastavni dio pomenute naredbe, u dijelu opisa usluga iz oblasti epidemiologije pod rednim brojem 142. svrstana usluga "zdravstveni pregled određenih kategorija uposlenih, drugih osoba i kliconoša",
- da je Rješenjem Suda BiH broj S1 3 U 021277 17 Uvl odbačen prijedlog gospodarskog subjekta SANASA za ponavljanjem postupka po presudi Suda BiH broj S1 3 U 021277 16 U od dana 10.11.2017. godine kojom je odlučeno u osporenom Rješenju Konkurencijskog vijeća broj 06-26-40-41-II/16 od dana 16.02.2016. godine.

Prilikom utvrđivanja činjeničnog stanja, Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir i cijenilo je i druge dostavljene podatke i dokumentaciju, ali isti nisu bili od značaja za predmet ovog postupka i utvrđivanje ukazane povrede Zakona, odnosno utvrđene su one činjenice koje su pravno odlučne činjenice za rješavanje ovog upravnog postupka.

12. Ocjena dokaza

Nakon sagledavanja svih mjerodavnih činjenica i dokaza stranaka u postupku, pojedinačno i zajedno, te na temelju izvedenih dokaza Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da:

Članak 4. stavak (1) točka b) Zakona propisuje da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prešutni dogovori gospodarskih subjekata, kao i odluke i drugi akti gospodarskih subjekta (u daljnjem tekstu: sporazumi) koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na mjerodavnom tržištu, a koji se odnose na ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvitka ili ulaganja.

Konkurencijsko vijeće je analiziralo spornu odredbu Pravilnika o izmjeni Pravilnika samostalno i u svezi sa ostalim odredbama Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti, te u svezi sa odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.

Nesporno je utvrđeno da je federalni ministar sukladno članku 51. stavak (2) Zakona o zdravstvenoj zaštiti ovlašten da utvrdi koji su to dijelovi epidemiologije koji ne mogu biti predmetom privatne djelatnosti.

Nadalje, nesporno je da je federalni ministar zdravstva donio Pravilnik o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti ("Službeni glasnik BiH", broj 69/12) i nakon donošenja rješenja Konkurencijskog vijeća broj 04-26-3-007-72-II/13 od 17.04.2014. godine i Pravilnik o izmjenama Pravilnika ("Službeni glasnik BiH", broj 39/14).

U svezi sa navedenim, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da Federalno ministarstvo odredbom članka 1. Pravilnika o izmjeni Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti, sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju na tržištu zdravstvenog nadzora nad zaposlenim osobama na području Federacije Bosne i Hercegovine, isključivanjem privatnih zdravstvenih ustanova sa mjerodavnog tržišta i time nanosi izravnu štetu krajnjim korisnicima usluge, odnosno krajnjim potrošačima, s obzirom da su cijene sanitarnih pregleda bile dosta niže (što je predstavljalo veću korist za krajnjeg potrošača), kada su se sanitarni pregledi mogli obavljati i u privatnim i u zdravstvenim ustanovama odnosno prije stupanja na snagu navedenih pravilnika.

Navodi Federalnog ministarstva, da je navedeni Pravilnik o izmjeni Pravilnika donesen sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti su u konkretnom slučaju irelevantni, jer je Konkurencijsko vijeće, sukladno Zakonu, nadležno da ocjenjuje da li se pojedinim aktom, odnosno u konkretnom slučaju Pravilnikom krši Zakon, a ne da ocjenjuje, da li je Pravilnik o izmjeni Pravilnika donesen sukladno Zakonu o zdravstveno zaštiti. Naime, u konkretnom slučaju, Podnositelj zahtjeva je od Konkurencijskog vijeća tražio da provede postupak ocjenjivanja predmetnog Pravilnika, a ne Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Nadležno Federalno ministarstvo je, iako je na isto bilo upozoreno u ranijem rješenju Konkurencijskog vijeća, propustilo da dostavi Pravilnik o izmjeni Pravilnika na mišljenje Konkurencijskom vijeću sukladno članku 25. Zakona, koji propisuje, da Konkurencijsko vijeće daje mišljenje o usklađenosti sa Zakonom o konkurenciji na nacrte i prijedloge zakona i drugih propisa iz oblasti koje mogu imati utjecaja na tržišnu konkurenciju, a koje su predlagači dužni dostaviti.

Nesporno je također da Podnositelj zahtjeva ne može ostvariti zaštitu na sudu dok god je zabrana utvrđena podzakonskim aktom tj. spornim Pravilnikom o izmjeni Pravilnika, jer se sud ne bavi zakonitošću podzakonskih akata, nego iste primjenjuje.

Tumačenje i poništenje zakonskih odredbi je izvan nadležnosti Konkurencijskog vijeća, ali je jasno da zabrana obavljanja djelatnosti sanitarnih pregleda proizilazi iz Pravilnika o izmjeni Pravilnika, a ne iz Zakona o zdravstvenoj zaštiti ili Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.

Protivna strana navodi da je Naredbom o standardima i normativima zdravstvene zaštite u prilog 2., usluga "zdravstveni pregled određenih kategorija uposlenih, drugih osoba i kliconoša" svrstana u oblast epidemiologije, što je irelevatno za predmetni postupak, jer Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, pravnim propisima veće pravne snage u odnosu na Naredbu o standardima i normativima zdravstvene zaštite, nije predviđena zabrana obavljanja sanitarnih pregleda privatnim zdravstvenim ustanovama.

Također se u konkretnom slučaju radi o naplatnom pravnom poslu i jasno je da se na ovaj način osiguravaju sigurna novčana sredstva.

Konkurencijsko vijeće je imalo u vidu još i slijedeće:

- da privatnim zdravstvenim ustanovama zakon ne zabranjuje osnivanje higijensko - epidemioloških službi,
- da privatne zdravstvene ustanove ne djeluju izvan zdravstvenog sustava, te da se nad istim vrše mjere provjere i nadzora od strane nadležnih javnih zdravstvenih ustanova,
- da se sanitarni pregledi mogu obavljati od strane specijaliste mikrobiologa, te da se specijalista epidemiolog angažuje samo u slučaju da je zaposleni kliconoša tj. da ima pozitivan mikrobiološki nalaz.

Nesporno je da je Podnositelj zahtjeva u razdoblju od 2006. do polovine 2011. godine obavljao sanitarne preglede i izdavao sanitarne knjižice, te da je uslijed donošenja Pravilnika o izmjeni Pravilnika od strane Federalnog ministarstva, člankom 1. istog, stvorena pravna zapreka za djelovanje Podnositelja zahtjeva na mjerodavnom tržištu, a samim tim svim privatnim zdravstvenim ustanovama registriranim za obavljanje mikrobiološko-parazitskog laboratorija je uskraćen pristup mjerodavnom tržištu.

Konkurencijsko vijeće smatra ključnom činjenicu da javne zdravstvene ustanove naplaćuju sanitarne preglede, jer isti nisu obuhvaćeni osnovnim zdravstvenim osiguranjem zaposlenih lica, a cijena sanitarnih pregeda se formira na osnovu tržišnih zakonitosti. Evidentno je da realizaciju sanitarnih pregleda finansiraju poslodavci, a da domovi zdravlja i zavodi za javno zdravstvo ostvaruju značajne prihode obavljajući iste.

Člankom 7. stavak (1) Pravilnika o načinu vođenja evidencije o izvršenim laboratorijskim izolacijama i identifikacijama, zdravstvene ustanove koje obavljaju mikrobiološku djelatnost laboratorijskog ispitivanja uzročnika zaraznih bolesti dužne su dostavljati sedmična izvješća o laboratorijski utvrđenim uzročnicima zaraznih bolesti nadležnom zavodu za javno zdravstvo kantona/županije, koji mjesečno zbirna izvješća odmah dostavlja Zavodu za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine. Iz navedenog proizilazi da postoji definiran mehanizam kontrole privatnih zdravstvenih ustanova (laboratorija) kada su u pitanju zarazne bolesti, te da se obavljanjem sanitarnih pregleda, mimo javih zdravstvenih ustanova ne dovodi u pitanje zdravlje stanovništva i da ne postoji valjan argument za ograničavanje mjerodavnog tržišta zabranom djelovanja privatnim zdravstvenim ustanovama.

Konkurencijsko vijeće je, prilikom donošenja konačne odluke u ovom predmetu, u obzir uzelo i stav Suda BiH koji je u presudi broj S1 3 U 016103 14 od 23.12.2015. godine, naveo da se pravilnim tumačenjem odredbi članka 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti može zaključiti da isti ne propisuje zabranu organizovanja higijensko-epidemioloških službi od strane privatnih zdravstvenih ustanova, a Pravilnici predstavljaju podzakonske akte koji ne mogu umanjiti prava data zakonom, pa je u smislu članka 4. stavak (1) točke b) Zakona o konkurenciji i na taj način ograničena, spriječena i narušena tržišna konkurencija na mjerodavnom tržištu. Sud BiH je pomenutom presudom istakao da Pravilnici koji su bili predmet postupka u smislu odredbi Zakona o konkurenciji, ograničili slobodan ulazak gospodarskih subjekata (konkurenata) na mjerodavno tržište, te nepotrebno ograničili korisnike zdravstvenih usluga, jer usluge sanitarnih pregleda mogu obavljati isključivo u javnim ustanovama. Nadalje, Sud BiH je ukazao da sve institucije na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini, bez obzira na pravni status, osnivače (grad, općina, kanton, entitet ili država) ili vlasništvo koje svojim djelovanjem sprječavaju, ograničavaju ili narušavaju tržišnu konkurenciju na tržištu u Bosni i Hercegovini, potpadaju pod primjenu Zakona o konkurenciji.

Konkurencijsko vijeće, prilikom donošenja konačne odluke u ovom predmetu nije uzelo u obzir mišljenje Udruženja specijalista javnozdravstvenih disciplina Federacije Bosne i Hercegovine, jer nije moglo biti uvjereno u njihovu objektivnost sa obzirom da navedeno udruženje djeluje u okviru sustava Zavoda za javno zdravstvo Federacije BiH.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točkama 1. i 2. izreke ovog Rješenja.

13. Novčana kazna

Konkurencijsko vijeće je postupajući po Presudi Suda BiH broj S1 3 U 021277 16 U od 10.11.2017. godine, Rješenjem broj 06-26-3-40-70-II/14 od 08.05.2018. godine, naložilo Ministarstvu financija i trezora Bosne i Hercegovine da izvrši povrat iznosa novčane kazne koju je uplatilo Federalno ministarstvo na temelju Rješenja Konkurencijskog vijeća broj 06-26-3-40-41-II/14 od dana 16.02.2016. godine. Također, naloženo je gospodarskom subjektu SANASA da izvrši povrat iznosa troškova postupka od 1.540,00 KM, u korist Federalnog ministarstva.

U smislu članka 48. stavak (1) točka b) Zakona, novčanom kaznom u iznosu najviše do 10% vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda gospodarskog subjekta, iz godine koja je prethodila godini u kojoj je nastupila povreda zakona, kaznit će se gospodarski subjekt, ako zaključi zabranjeni sporazum na način propisan odredbama članka 4. Zakona.

Polazeći od nesporno utvrđene činjenice da je Federalno ministarstvo prekršilo odredbu članka 4. stavak (1) točka b) Zakona, Konkurencijsko vijeće je u ponovljenom postupku u smislu članka 48. stavak (1) točka a) Zakona, izreklo Federalnom ministarstvu novčanu kaznu u iznosu od 25.000,00 (dvadesetpettisuća) KM, što predstavlja 0,06 % od ukupnog proračuna Federalnog ministarstva za 2013. godinu, koji je iznosio 40.613.869,00 KM sukladno Zakonu o izvršenju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2013. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 106/12).

Konkurencijsko vijeće je prilikom određivanja visine novčane kazne uzelo u obzir namjeru, te duljinu trajanja povrede Zakona, kao i posljedice koje je ista imala na tržišnu konkurenciju, u smislu članka 52. Zakona.

U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u utvrđenom roku ista će se naplatiti prisilnim putem, u smislu članka 47. Zakona, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 3. izreke ovog Rješenja.

14. Troškovi postupka

Člankom 105. stavak (1) Zakona o upravnom postupku je propisano da u pravilu svaka strana snosi svoje troškove postupka (koji uključuju i troškove za pravno zastupanje), a člankom 105. stavak (2) istog Zakona je propisano da kada u postupku sudjeluju dvije ili više stranaka sa suprotnim interesima, stranka koja je izazvala postupak, a na čiju je štetu postupak okončan dužna je protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su nastali u postupku.

Federalno ministarstvo je u Odgovoru na Zaključak broj 06-26-3-40-16-II/14 od 24.06.2015. godine, zatražilo da Podnositelj zahtjeva nadoknadi troškove postupka, ali do dana donošenja Rješenja nije dostavilo troškovnik.

Podnositelj zahtjeva je troškovnik dostavio podneskom zaprimljenim dana 27.10.2015. godine pod brojem: 06-26-3-40-30-II/15, u kojem su navedeni troškovi u iznosu od 5.158,50 KM, te je isti dopunio u ponovljenom postupku, podneskom zaprimljenim pod brojem: 06-26-3-40-68-II/14 od 09.04.2018. godine u kojem potražuje dodatno iznos od 244,10 KM za sastavljanje podneska po zahtjevu Konkurencijskog vijeća.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da predmetni troškovnik nije sačinjen sukladno stvarnim troškovima postupka, niti je sukladan sa propisom koji regulira visinu odvjetničkih troškova zastupanja, jer odvjetnički troškovi zastupanja Podnositelja

zahtjeva nisu utvrđeni sukladno članku 18. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/04 i 24/04) koji propisuje visinu odvjetničkih troškova u upravnom postupku.

Podneske, koje je Podnositelj zahtjeva naveo u svom troškovniku, a koji su samoinicijativno podneseni i podneske kojima je vršena dopuna Zahtjeva, a koji predstavljaju sastavni dio Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće nije prihvatilo kao opravdane troškove postupka.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da Podnositelj zahtjeva ima pravo na troškove za administrativnu pristojbu na Zahtjev u iznosu od 1.000,00 KM, a sukladno navedenom članku 18. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika Federacije Bosne i Hercegovine i troškova za sačinjavanje Zahtjeva u iznosu od 240,00 KM, troškove zastupanja na usmenoj raspravi u iznosu od 300,00 KM, za sastavljanje podneska po zahtjevu Konkurencijskog vijeća u ponovljenom postupku (očitovanje na presudu u iznosu od 240,00 KM), što je ukupno iznos od 1.780,00 KM.

Imajući u vidu sve navedeno, kao i činjenicu da je postupak okončan na štetu Federalnog ministarstva, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 4. izreke ovog Rješenja.

15. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dopušten proziv.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objavljivanja ovog Rješenja.

Broj 06-26-3-40-74-II/14
07. lipnja 2018. godine Predsjednica
Sarajevo **Adisa Begić**

Конкуренцијски савјет Босне и Херцеговине, на основу члана 25. став (1) тачка е) члана 42. став (1) тачка а) и члана 48. став (1), а у вези са чланом 4. став (1) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), те чланом 105. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), а по Захтјеву за покретање поступка ради утврђивања постојања забрањеног споразума, Здравствене установе Поликлинички центар "САНАСА" Грбавичка 74, 71000 Сарајево, коју заступа Един Х. Хрњић, адвокат из Жепча, 1. улица бб, 72230 Жепче, против Федералног министарства здравства, Титова 9, 71000 Сарајево, на 30. (тридесетој) сједници одржаној дана 07.06.2018. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

1. Утврђује се да Федерално министарство здравства, Титова 9, 71000 Сарајево, доношењем одредбе члана 1. Правилника о измјенама Правилника о обиму и врсти јавноздравствене дјелатности која не може бити предметом приватне дјелатности ("Службене новине Федерације БиХ", број 39/14) спрјечава, ограничава и нарушава конкуренцију на тржишту здравственог надзора над клицоношама, запосленим и другим особама на подручју Федерације Босне и Херцеговине, ограничавањем и контролом тржишта у смислу члана 4. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији, што представља забрањени споразум.
2. Одредбе Правилника о измјенама Правилника о обиму и врсти јавноздравствене дјелатности која не може бити предметом приватне дјелатности ("Службене новине Федерације БиХ", број 39/14), из тачке (1) диспозитива овог Рјешења су ништавне (*ex lege*), у смислу члана 4. став (2) Закона о конкуренцији.
3. Налаже се Федералном министарству здравства, Титова 9, 71 000 Сарајево, да одмах, а најкасније у року од 30 (тридесет) дана од дана пријема овог Рјешења, усклади одредбе Правилника о измјенама Правилника о обиму и врсти јавноздравствене дјелатности која не може бити предметом приватне дјелатности на начин да се омогући да право на обављање санитарних прегледа имају и приватне здравствене установе.
4. Изриче се новчана казна Федералном министарству здравства, Титова 9, 71 000 Сарајево у висини од 25.000,00 (двадесетпетхиљада) КМ, због закључења забрањеног споразума из тачке (1) овог Рјешења и кршења одредби члана 4. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији, у складу са чланом 48. став (1) тачка а) Закона о конкуренцији, коју је дужно платити у року од 8 дана од пријема овог Рјешења.
   У случају да се изречена новчана казна не уплати у наведеном року, иста ће се наплатити присилним путем, уз обрачунавање затезне камате за вријеме прекорачења рока, према важећим прописима Босне и Херцеговине.
5. Обавезује се Федерално министарство здравства да, Здравственој установи Поликлинички центар "САНАСА" Грбавичка 74, 71000 Сарајево исплати износ од 1.780,00 (хиљадуседамстоосамдесет) КМ на име трошкова поступка у року од 8 (осам) дана од пријема овог Рјешења.
6. Ово Рјешење ће бити објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласницима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Овим Рјешењем се извршава пресуда Суда Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Суд БиХ), број С1 3 У 021277 16 У од 10.11.2017. године, којом је Суд БиХ уважио тужбу Федералног министарства здравства, Титова број 9, 71000 Сарајево и поништио рјешење Конкуренцијског савјета Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Конкуренцијски савјет) број 06-26-40-41-II/14 од 16.02.2016. године.

Конкуренцијски савјет је пресуду Суда БиХ запримио дана 14.11.2017. године, под бројем 06-26-3-40-57-II/14 у којој је Конкуренцијском савјету наложено да у поновном поступку донесе рјешење у овом предмету.

У складу са чланом 62. Закона о управним споровима Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 19/02, 88/07, 83/08 и 74/10) када Суд поништи коначни управни акт против кога је покренут управни спор, предмет се враћа у стање у коме се налазио прије него што је поништени акт донесен, а надлежна институција је при томе везана правним схваћањима Суда и примједбама у погледу поступка.

1. Покретање поступка

Конкуренцијски савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Конкуренцијски савјет) је дана 20.11.2014. године, под бројем 06-26-3-40-II/14, запримио Захтјев за покретање поступка (у даљем тексту: Захтјев) Здравствене установе Поликлинички центар "САНАСА" Грбавичка 74, 71000 Сарајево, коју заступа Един Х. Хрњић, адвокат из Жепча, 1. улица бб, 72230 Жепче (у даљем тексту: Подносилац захтјева или "САНАСА") против Федералног министарства здравства, Титова 9, 71000 Сарајево (у даљем тексту: Федерално министарство), ради утврђивања постојања забрањеног споразума из члана 4. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09) (у даљем тексту: Закон).

Увидом у поднесени Захтјев, Конкуренцијски савјет је утврдио да исти није комплетан, у смислу члана 28. Закона, те је затражио допуну истог у смислу члана 31. став (1) Закона актом број 06-26-3-40-1-II/14 од 29.12.2014. године.

Подносилац захтјева је доставио тражену документацију, поднеском број 06-26-3-40-3-II/14 од 26.12.2014. године, поднеском број 06-26-3-40-2-II/14 08.02.2015. године и поднеском број 06-26-3-40-5-II од 21.05.2015. године.

Након комплетирања Захтјева, Конкуренцијски савјет је Подносиоцима захтјева, издао Потврду о пријему комплетног и уредног Захтјева, у смислу члана 28. став (3) Закона актом број 06-26-3-40- 6-II/14 дана 26.05.2015. године.

2. Странке у поступку

Странке у поступку су Здравствена установа Поликлинички Центар "САНАСА" " Грбавичка 74, 71000 Сарајево и Федерално министарство здравства, Титова 9, 71000 Сарајево.

Здравствена установа "САНАСА" је регистрована код Општинског суда у Сарајеву под матичним бројем 2-19 (нови број 65-05-0031-14) са основном регистрованом дјелатношћу специјалистичко-консултативне здравствене заштите из области оториноларингологије, имунолошко - серолошке анализе уз могућност обављања оперативних захтјева из постојећих хируршких дјелатности, услуге микробиолошко-паразитолошког лабораторија, ортопедије, пружање специјалистичко-консултативно здравствене заштите из области дерматовенологије, медицине рада, педијатрије, ултразвучне дијагностике, гинекологије, специјалистичко-консултативна здравствена заштита из офтамологије и интерне медицине, опште хирургије уз обављање хируршких захвата у локалној и општој анестезији, неурологије/неуропсихијатрије, психологије и породичне медицине. Лице овлаштено за заступање у правном промету у земљи и у вањскотрговинском пословању је Бајек Мохамед - Саид из Сарајева, ул. Техерански трг 6/7, директор установе без ограничења овлаштења.

Федерално министарство је орган управе који је донио спорни Правилник о измјени Правилника, а на који се у складу са чланом 2. став (1) тачка б) Закона примјењују одредбе Закона, јер исто својим дјеловањем може посредно или непосредно утицати на слободну конкуренцију на тржишту Федерације Босне и Херцеговине.

3. Правни оквир предметног поступка

Конкуренцијски савјет је у току поступка примијенио одредбе Закона, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10) и Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13).

Такође, у поступку Конкуренцијски савјет је имао у виду и одредбе Закона о здравственој заштити ("Службене новине Федерације БиХ", број 46/10), Закона о заштити становништва од заразних болести ("Службене новине Федерације БиХ", број 46/10), Правилника о обиму и врсти јавноздравствене дјелатности која не може бити предметом приватне дјелатности ("Службене новине Федерација БиХ", број 69/12), Правилника о измјени Правилника и Правилника о начину вођења евиденције о извршеним лабораторијским изолацијама и идентификацијма ("Службене новине Федерација БиХ", број 101/12).

4. Поступак по Захтјеву за покретање поступка

Подносилац захтјева је навео сљедеће чињенице као разлог за подношење Захтјева:

- да је Подносилац захтјева Приватна здравствена установа основана Одлуком о оснивању Здравствене установе Поликлинички Центар "САНАСА" број 1/99 од 13.03.1999. године и Одлуком о измјенама и допунама Одлуке о оснивању број ОПУ ИП 281/14 од 24.06.2014. године,
- да је рјешењима Министарства здравства Кантона Сарајево (у даљем тексту: Кантонално министарство) З.У. "САНАСА" одобрено обављање дјелатности специјалистичко-консултативно здравствене заштите из области офтамологије, стоматологије са зубном техником, интерне медицине, те биохемијско-хематолошке лабораторије (рјешење број 10-04-37-88/99 од 06.04.2014. године), из области дерматовенерологије, медицине рада, педијатрије, ултразвучне дијагностике, оториноларингологије, гинекологије, ортопедије, услуга микробиолошко-паразитолошког лабораторија, имунолошко-серолошке анализе, уз могућност обављања оперативних захвата из постојећих хируршких дјелатности (рјешење број 10-37-3778/04 од 01.09.2004. године), те из области опште хирургије уз обављање хируршких захвата у локалној и општој анестезији, неурологије/неуропсихијатрије, психологије и породичне медицине (рјешење број 10-37-12903/13 од 28.05.2014. године),
- да је рјешењем Кантоналног Министарства број 10-37-12903/13 од 28.05.2014. године одређено брисање дијела дјелатности који се односи на зубну технику,
- да је лице овлаштено за заступање Подносиоца захтјева, у правном промету у земљи и у вањскотрговинском пословању, Бајек Мохамед-Саид из Сарајева, Техерански трг 6/7, 71000 Сарајево, директор установе без ограничења овлаштења,
- да је на основу регистроване дјелатности Подносилац захтјева у периоду од 2006. до половине 2011. године закључио 27. уговора са различитим привредним друштвима о обављању санитарних прегледа, те обављао санитарне прегледе и издавао санитарне књижице,
- да је под притиском инспекцијских органа и инспектората који су вршили контролу највећи број тих уговора отказан, јер је привредним субјектима сугерисано да се санитарни прегледи обављају у јавноздравственим установама, те упућиване и озбиљне пријетње санкцијама уколико тако не поступе,
- да је рјешењем Конкуренцијског савјета број 04-26-4-007-72-II/13 од 17.04.2014. године утврђено да Федерално министарство здравства, Титова 9, 71000 Сарајево, одредбама члана 7. став (1) алинеја 5. Правилника о обиму и врсти јавноздравствене дјелатности која не може бити предметом приватне дјелатности ("Службене новине Федерације БиХ", број 69/12) спрјечава, ограничава и нарушава тржишну конкуренцију на тржишту здравственог надзора над запосленим лицима на подручју Федерације Босне и Херцеговине, ограничавањем и контролом тржишта, што представља забрањени споразум у смислу члана 4. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији,
- да је након доношења рјешења Конкуренцијског савјета Подносилац захтјева наставио са обављањем санитарних прегледа и издавањем санитарних књижица, све до 01.10.2014. године, када је Кантонална управа за инспекцијске послове - Инспекторат

санитарне, здравствене и фармацеутске инспекције под бројем: УП-1-14-10-37-1470/14 донио рјешење којим се забрањује Подносиоцу захтјева обављање прегледа на клицоноштво, односно здравствени надзор над клицоношама, запосленим и другим особама у складу са прописима о заштити становништва од заразних болести,

- да је из образложења напријед наведеног рјешења Кантоналне управе за инспекцијске послове јасно да се под овим подразумијева забрана обављања санитарних прегледа и издавање санитарних књижица, а из уводног дијела да је правни однос доношења Правилник о измјени правилника, који је донесен одмах након доношења рјешења Конкуренцијског савјета број 04-26-3-007-72-II/13 од 17.04.2014. године,
- да је Федерална управа за инспекцијске послове, као другостепени орган, донијела коначно рјешење којим се приватним здравственим установама, З.У. "САНАСА", Приватној здравственој установи "*E-Style*" Сарајево и Поликлиника"МИМО МЕДИЦАЛ" Сарајево забрањује обављање санитарних прегледа,
- да је Федерално министарство само формално поступило по рјешењу Конкуренцијског савјета и о томе обавијестило Конкуренцијски савјет, а суштински је наведеном одредбом Правилника, на другачији начин формулисало спорну одредбу и поново искључило приватне здравствене установе из дјелатности обављања санитарних прегледа и издавања санитарних књижица,
- да је Подносилац захтјева дошао до сазнања да је федерални министар здравства дана 22.05.2014. године актом број 01-37-2953/14 упутио Кантону Сарајево, Кантоналној управи за инспекцијске послове акт у којем на страни 6. под тачком 11. даје тумачење да је обављање санитарних прегледа јавноздравствена дјелатности и да је као таква искључена из дјелатности приватних здравствених установа,
- да је став изнесен у наведеном акту супротан одредбама Закона о здравственој заштити ("Службене новине Федерације БиХ", број 46/10) и одредбама Закона о заштити становништва од заразних болести ("Службене новине Федерације БиХ", број 29/05) и да игнорише обавезујућу одлуку из рјешења Конкуренцијског савјета,
- да Закон о заштити становништва од заразних болести дозвољава приватним здравственим установама да заједно са јавним здравственим установама обављају санитарне прегледе, који прегледи спадају искључиво у област медицинске микробиологије и паразитологије и ради се о релативно једноставним медицинским захватима, који су далеко једноставнији од оних који се обављају у стоматолошким ординацијама или у приватним здравственим установама које се баве естетском хирургијом,
- да Закон о здравственој заштити ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 46/10 и 75/13) такође не представља препреку за обављање санитарних прегледа у приватним здравственим установама, те законска рјешења садржана у одредбама чл. 2, 15., 37, 53 и 57 наведеног Закона приватне и јавне здравствене установе стављају у исти положај када су у питању санитарни прегледи,
- да су чланом 51. став (1) Закона о здравственој заштити таксативно набројане јавноздравствене дјелатности од интереса за Федерацију односно кантон, и не могу бити предметом приватне дјелатности, те у тој групи нису наведени санитарни прегледи као дјелатност која не може бити предметом приватне дјелатности,
- да је забрињавајућа чињеница апсолутног игнорисања обавеза из члана 25. став (2) Закона о конкуренцији којом се налаже предлагачима закона и других прописа да доставе приједлоге закона ради давања мишљења о њиховој сагласности са Законом, па тако ниједан од предметних правилника, а ни Закон о здравственој заштити није достављен Конкуренцијском савјету у складу са наведеном законском обавезом,
- да све наведено има за посљедицу ускраћивање права на рад приватним здравственим установама у оквиру регистроване дјелатности, материјалу штету и евидентан покушај спрјечавања било какве конкуренције на тржишту,
- да се разлози за овакво поступање могу наћи у чињеници да санитарни прегледи представљају законску обавезу за одређене групе запосленика, да се периодично понављају, а послодавац је обавезан да их плаћа, што у коначници представља сигуран извор прихода,
- да нема стручно медицинских разлога да приватне здравствене установе не обављају санитарне прегледе, а свако наметање рјешења у Правилнику којим се приватне здравствене установе искључују из обављања санитарних прегледа и издавања санитарних књижица је у директној супротности са одредбама Закона, и спрјечава, ограничава и нарушава тржишну конкуренцију на тржишту здравственог надзора над запосленим лицима на подручју Федерације Босне и Херцеговине, ограничавањем и контролом тржишта, што представља забрањени споразум у смислу члана 4. став (1) тачка б) Закона.

Надаље, Подносилац захтјева дана 21.05.2015. године под бројем 06-26-3-40-5-II/14, у трећој допуни наводи сљедеће:

- да још једном наглашава чињеницу да санитарни прегледи нису дјелатност епидемиолошке службе, него микробиолошког лабораторија, па нема основа да се приватним здравственим установама забрањује обављање санитарних прегледа са позивањем на одредбе члана 51. став (1) Закона о здравственој заштити, који прописује да јавно здравствена дјелатности епидемиологије не може бити предметом приватне дјелатности,
- да нема основа да се обављање санитарних прегледа забрањује приватним здравственим установама са позивањем на став (2) истог члана и закона, јер се подзаконским актом, правилником, не може сужавати обим права утврђен законом,
- да у прилогу доставља мишљења која су дали еминентни стручњаци из области медицине и то: проф. др Фахрија Башић, специјалиста микробиолог; мр сци. др Споменка Јањић, специјалиста миркобиологије и паразитологије и др. Миле Кривокућа, специјалиста медицине рада.

Др Фахрија Башић, специјалиста микробиолог, у свом мишљењу наводи сљедеће:

- да санитарни прегледи запослених имају за циљ откривање клицоноштва тј. асимптоматског присуства микроорганизама који би се, обављањем радних задатака клицоноше могли пренијети на друге и изазвати заразну болест или се намножити у намирницама и изазвати тровање храном,
- да се ови прегледи обављају узимањем и микробиолошком анализом дефинисаних узорака (брис

гуше, носа, федес) у одређеним временским интервалима, приликом периодичног здравственог прегледа радника/упосленика у релевантним дјелатностима обавезно, а за друге дјелатности по процјени љекара,
- да се на основу обављеног микробиолошког прегледа узорака, издаје налаз, који заједно са захтијеваним прегледима (преглед коже на присуство инфекције, преглед плућа и сл.) служи за издавање санитарне књижице упосленом,
- да се методологија изолације и идентификације тражених узрочника заразних болести обавља на идентичан начин као и изолација и идентификација истих узрочника у сврху прегледа болесника, па је може обављати сваки специјалиста микробиолог,
- да је задатак епидемиолошке дјелатности да на основу резултата рада микробиолошке службе, утврди извор инфекције и начин преношења, те да утврди мјере за сузбијање и спрјечавање ширења заразних болести,
- да епидемиолошка дјелатност оперише аналитичком, математичком, статистичком и биолошком методом рада, односно њена се сврха огледа нарочито у надзору и обради података добивених радом микробиолошке службе.

Мр сци. др Споменка Јањић, специјалиста микробиологије и паразитологије, у свом мишљењу наглашава и да се методологија и идентификација тражених узрочника заразних болести обавља на идентичан начин као изолација и идентификација истих узрочника у сврху прегледа болесника, те је може обављати сваки специјалиста микробиолог. Уколико се код радника који подлијежу здравственом надзору утврди присуство тражених узрочника заразних болести, он се удаљава са радног мјеста и прописује му се одговарајућа терапија, а на посао се враћа након елиминације узрочника.

Мр сци. др Споменка Јањић још наглашава да је недостатак ових прегледа тај што је присуство тражених узрочника заразних болести могуће утврдити само за узорак који је дат на анализу, а свака особа може постати клицоноша већ сљедећи дан и на тај начин постаје извор инфекције за другу особу.

Др Миле Кривокућа, специјалиста медицине рада наводи између осталог сљедеће:
- да је медицина рада превентивна медицинска дисциплина, која се бави заштитом здравља запослених тј. радника различитих профила,
- да је циљ тих превентивних прегледа у које улазе: претходни - прије уласка на посао, систематски и периодични, јесте откривање почетног оштећења здравља радника,
- да након евентуалног откривања оштећења слиједи наставак медицинског третмана односно додатно испитивање, лијечење и медицинска рехабилитација, те на концу цијени се радна способност,
- да с обзиром да медицина рада обухвата различите профиле радника, према занимањима, утолико и медицинска дјелатност обухвата шири дијапазон медицинских технологија,
- да су претходни љекарски прегледи важни да раник уђе здрав на рад,
- да је циљ санитарног прегледа да се утврди да ли радник болује од заразних болести или је евентуално клицоноша,
- да се санитарни преглед обавља непосредним прегледом радника, кориштењем микробиолошко-паразитског испитивања узорка бриса носа, грла, столице у лабораторији, а што према медицинској технологији представља једноставан и подесан лабораторијски поступак, чији је једини циљ да се утврди да ли ће се из узорка узетог од пацијента на подлози изоловати бактерије, дакле да се утврди да ли је позитиван или негативан на клицоноштво или на бактерије,
- да се крај санитарног прегледа региструје у санитарну легитимацију, на начин да се уписује исход налаза - да ли је радник здрав или није,
- да уколико је радник негативан, то значи да је здрав и није клицоноша, исти се враћа на радно мјесто,
- да уколико је радник позитиван, то значи да није здрав, санитарна књижица се не издаје, радник се удаљава са радног мјеста, пријављује се заводу за јавно здравство, те упућује на даљи медицински третман на терапију, који се након лијечења, јавља на поновну контролу у микробиолошко - паразитолошку лабораторију.

У складу са напријед наведеним Подносилац захтјева сматра да Федерално министарство здравства одредбама члана 1. Правилника о измјени Правилника о обиму и врсти јавноздравствене дјелатности која не може бити предметом приватне дјелатности ("Службене новине Федерације БиХ", број 39/14) спрјечава, ограничава и нарушава тржишну конкуренцију на тржишту здравственог надзора над запосленим лицима на подручју Федерације Босне и Херцеговине, ограничавањем и контролом тржишта, што представља забрањени споразум у смислу члана 4. став (1) тачка б) Закона, те тражи да се рјешењем Конкуренцијског савјета Федерално министарство здравства обавеже да усклади одредбе Правилника са Законом о конкуренцији на начин да и приватне здравствене установе могу обављати санитарне прегледе и издавати санитарне књижице.

На основу документације достављене уз Захтјев, Конкуренцијски савјет је оцијенио да повреде Закона, на које Подносилац захтјева указује није могуће утврдити без провођења поступка, те је у складу са чланом 32. став (2) Закона, дана 27.05.2015. године под бројем 06-26-3-40- 8-II/14 донијело Закључак о покретању поступка (у даљем тексту: Закључак).

У складу са чланом 33. Закона, Конкуренцијски савјет је Захтјев и Закључак актом број 06-26-3-40-13 -II/14 од 28.05.2015. године, доставио Федералном министарству на одговор.

У вези са наведеним Федерално министарство је поднеском запримљеним дана 10.06.2015. године под бројем 06-26-3-40-14-II/14, тражило од Конкуренцијског савјета продужење рока за доставу одговора на Захтјев и Закључак, што је Конкуренцијски савјет и одобрио актом број 06-26-3-40-15-II/14 од 17.06.2015. године, након чега је Федерално министарство Конкуренцијском савјету доставило тражени одговор, поднеском запримљеним дана 24.06.2015. године под бројем 06-26-3-40-16-II/15.

Федерално министарство у свом одговору у цијелости пориче чињеничне наводе Подносиоца захтјева и оспорава правну основаност приједлога да се утврди постојање забрањеног споразума из члана 4. став (1) тачка б) Закона у одредби члана 1. Правилника о измјени Правилника о обиму и врсти јавноздравствене дјелатности која не може бити предметом приватне дјелатности, те предлаже да се захтјев одбије као неоснован.

У вези са наводима Подносиоца Захтјева, Федерално министарство у битном наводи сљедеће:
- да је неспорно да је Рјешењем Конкуренцијског савјета број 04-26-3-007-II/13 од 17.04.2014. године, које је донијето у поступку покренутом по захтјеву ПЗУ

Приватна здравствена установа "*E-STYLE*" Сарајево у тачки 1. рјешења утврђено да Министарство одредбом члана 10. Правилника о начину обављања здравствених прегледа особа под здравственим надзором ограничава и нарушава тржишну конкуренцију на тржишту здравствених прегледа лица које подлијежу здравственом надзору на територији Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 20/08) ограничава и контролише тржиште, што представља забрањени споразум у смислу члана 4. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији, те је тачком 2. побијаног рјешења одредба члана 10. цитираног Правилника ништава, а у смислу члана 4. став (2) Закона,

- да је тачком наведеног рјешења наложено Министарству да у року од 30 дана од дана пријема овог рјешења усклади одредбе Правилника о начину обављања здравствених прегледа особа под здравственим надзором, на начин да се избрише или измјени одредба члана 10. у смислу да нема услова да здравствене прегледе особа које подлијежу здравственом надзору прије заснивања радног односа и током запошљавања, обављају здравствене установе, које имају организовану хигијенско-епидемиолошку службу,
- да је тачком 4. побијаног рјешења утврђено да се одредбама члана 7. став (1) алинеја 5. Правилника о обиму и врсти јавноздравствене дјелатности која не може бити предметом приватне дјелатности ("Службене новине Федерације БиХ", број 69/12) спрјечава, ограничава и нарушава тржишна конкуренција на тржишту здравственог надзора над запосленим особама у Федерацији БиХ, ограничава и контролише тржиште, али није наложена измјена, односно брисање цитиране одредбе Правилника,
- да иако Конкуренцијски савјет није наложио никакву мјеру у вези Правилника о обиму и врсти јавноздравствене дјелатности која не може бити предметом приватне дјелатности, Федерално министарство је донијело Правилник о измјени Правилника,
- да је Федерално министарство у цијелости поступило по наложеним мјерама из цитираног Рјешења Конкуренцијског савјета, о чему је обавијестило Конкуренцијски савјет актима Федералног министарства број 01-37-3196-1/14 од 21.05.2014. године и број 07-14-4879/14 од 24.07.2014. године,
- да је против Рјешења Конкуренцијског савјета број 04-26-3-007-72-II/13 од 17.04.2014. године Федерално министарство у року покренуло управни спор код Суда Босне и Херцеговине, који још није окончан,
- да иако предмет поступка нису одредбе Закона о здравственој заштити које су основ за доношење Правилника о измјени Правилника мора се истаћи да правна запрека да Подносилац захтјева обавља дјелатност санитарних прегледа ради заштите запослених и осталог становништва од заразних болести, заштите потрошача, односно корисника и друге обавезне здравствене прегледе, у складу са законом, произилази из одредби члана 36. Закона о здравственој заштити, а у вези са чланом 15. став (2) тачка 4. и чланом 51. Закона о здравственој заштити,
- да одредба члана 36. став (1) Закона гласи *"Специфична здравствена заштита радника обухвата предузимање мјера из члана 15. овог закона, осим мјера предвиђених у ставу (2) тач. 4. и 6. истог члана овог закона."*
- да је одредбама члана 15. став (1) Закона о здравственој заштити утврђено сљедеће:

  "Мјере специфичне здравствене заштите које мора осигурати послодавац с циљем стварања услова за заштиту здравља запосленика на радном мјесту и подстицања здравственo одговорног понашања, усмјерене су на провођење:
  1) *мјера за спрјечавање и откривање професионалних болести, спрјечавање повреда на раду и пружање одговарајуће прве помоћи,*
  2) *мјера за заштиту здравља запосленика који су на радном мјесту изложени посебним опасностима за здравље,*
  3) *мјера здравствене заштите прописаних посебним прописима.*
- да је одредбама члана 15. став (2) утврђено:

  "Ради провођења мјера из става (1) овог члана, послодавац организује и обезбјеђује из својих средстава здравствену заштиту запослених која обухвата најмање:
  1. *Лијечничке прегледе ради утврђивања способности за рад по налогу послодавца,*
  2. *Провођење мјера за спрјечавање и рано откривање професионалних болести, болести у вези са радом и спрјечавање повреда на раду,*
  3. *Превентивне прегледе запослених (претходне, периодичне, контролне и циљане прегледе) у зависности од пола, узраста и услова рада, као и појаву професионалних болести, повреда на раду и хроничних болести,*
  4. *Санитарне прегледе ради заштите запослених и осталог становништва од заразних болести, заштите потрошача, односно корисника и друге обавезне здравствене прегледе, у складу са законом...."*
- да су за одлучивање у поступку који се води пред Конкуренцијским савјетом релевантне и одредбе члана 51. Закона које гласе:

  "Јавноздравствене дјелатности социјалне медицине, епидемиологије и хигијене које су од интереса за Федерацију односно кантон, хитна медицинска помоћ; дјелатност хетерологне трасплантације органа и ткива и аутологне трансплантације коштане сржи, прикупљање, тестирање, прерада и дистрибуција крви и крвних састојака, вјештачка оплодња, ако није у питању даривање сјемена од супруга; патологија изузев патохистолошке дјелатности; судска медицина и мртвозорничка дјелатност, не могу бити предметом приватне дјелатности.

  Обим и врста јавноздравствене дјелатности из става (1) овог члана, а која не може бити предметом приватне дјелатности, ближе ће бити одређени правилником федералног министра"
- да се слиједом наведеног јавноздравствена дјелатност или дјелатност јавног здравља обавља кроз организацију хигијенско-епидемиолошких служби и завода за јавно здравство у Федерацији Босне и Херцеговине, а како је то наведено у члану 45. став (2) Закона, који гласи:

  "Дјелатност јавног здравства институционално се обавља кроз организацију хигијенско-епидемиолошких служби и завода за јавно здравство у Федерацији"
- да је у вези с тим, Закон о здравственој заштити дјелатност обављања санитарних прегледа ради заштите запослених и осталог становништва од заразних болести у складу са прописима о заштити

становништва од заразних болести, заштите потрошача, односно корисника и друге обавезне здравствене прегледе, у складу са законом, прецизирао као дјелатност коју обављају домови здравља, као и заводи за јавно здравство у Федерацији БиХ и то како слиједи:

- Домови здравља, у складу са чланом 84. став (5) Закона о здравственој заштити,
- Заводи за јавно здравство кантона у складу са чланом 119. став 3. алинеја 8. Закона о здравственој заштити, у којем је прецизирано да завод: *"врши здравствени надзор над клицоношама, запосленима и другим лицима у складу са прописима о заштити становништва од заразних болести."*
- Завод за јавно здравство Федерације БиХ у складу са чланом 116. став (1) алинеја 9., којим је прецизирано да овај федерални завод: *"прати и анализира епидемиолошко стање, предлаже, организује, проводи и евалуира превентине и противепидемијске мјере у складу са прописима о заштити становништва од заразних болести",*

- да се наведена одредба члана 116. став (1) алинеја 9, као и одредба члана 119. став (3) алинеја 8. Закона о здравственој заштити, којом се одређује дјелатност федераног и кантоналних завода за јавно здравство, у области обављања санитарних прегледа ради заштите запослених и осталог становништва од заразних болести, треба проматрати у контексту одредбе члана 11. тачка 7. Закона о заштити становништва од заразних болести ("Службене новине Федерације БиХ", број 29/05) којим је као посебна превентивна мјера за спрјечавање и сузбијање заразних болести, наведен и здравствени надзор над клицоношама, запосленицима и другим особама, те да наведени здравствени надзор подразумијева проведбу здравствених санитарних прегледа над особама стављеним под здравствени надзор, а у смислу чл. 30. и 31. истог Закона.
- да из напријед цитираних законских одредаба недвосмислено произилази да санитарне прегледе ради заштите запослених и осталог становништва од заразних болести, у складу са прописима о заштити становништва од заразних болести, заштите потрошача, односно корисника и друге обавезне здравствене прегледе, у складу са законом, могу обављати само јавно здравствене установе, односно да приватне установе не могу обављати поједине дјелатности међу којима је изричито наведено да не могу обављати дјелатност епидемиологије од интереса за Федерацију БиХ односно кантоне, Подносилац захтјева - као приватна здравствена установа,
- да забрана да приватне здравствене установе обављају дјелатности санитарних прегледа из члана 15. став (2) тачка 4. Закона о здравственој заштити произилази директно из Закона,
- да то значи да одредбама правилника, на које указује Подносилац захтјева, није успостављено ограничење које Подносилац захтјева жели поништити, нити се било каквим измјенама правилника може укинути или суспендовати Законом успостављена забрана,
- да је Правилник подзаконски акт који може ближе разрађивати и прецизирати примјену и проведбу закона, али не може уређивати права и обавезе на начин који је супротан закону,
- да је ради напријед наведеног, Федерално министарство, иако то није било наложено Рјешењем Конкуренцијског савјета број 04-26-3-007-072-II/13 од 17.04.2014. године, приступило и измјени Правилника о обиму и врсти јавноздравствене дјелатности која не може бити предметом приватне дјелатности, те истим у члану 7. став (1) алинеја 5. само прецизирало законске одредбе и то члан 15. став (2) тачка 4, члан 36. став (1) и члан 51. Закона о здравственој заштити, а из којих произилази да наведено више није предметом приватне здравствене дјелатности,
- да се у конкретном не ради ни о каквим "козметичким примјенама" како наводи Подносилац захтјева, већ упућивање на законске одредбе из којих јасно проистиче забрана обављања санитарних прегледа у оквиру специфичне здравствене заштите, односно од стране приватних здравствених установа,
- да из напријед изложеног произилази да би се само евентуалном измјеном одредаба члана 15. став (2) тачка 4, члана 36. став (1) као и члана 51. Закона о здравственој заштити могли укинути забрана да приватне здравствене установе регистроване за специфичну здравствену заштити обављају дјелатности санитарних прегледа ради заштите запослених и осталог становништва од заразних болести, у складу са прописима о заштити становништва од заразних болести, заштите потрошача, односно корисника и друге обавезне здравствене прегледе, у складу са законом, а што је у искључивој надлежности Парламента Федерације БиХ,
- да не треба посебно истицати значај провођења мјере здравственог надзора над клицоношама, запосленим и другим особама са аспекта заштите јавног здравља становништва, а посебно са аспекта заштите јавног здравља становништва, а посебно са аспекта спрјечавања настанка и сузбијања ширења бројних заразних болести утврђених Законом о заштити становништва од заразних болести,
- да се ова мјера проводи над особама запосленим у производњи и промету намирница, снабдијевању становништва питком водом, образовним и другим установама, запосленим у здравственим установама и приватним праксама, социјалним и образовним установама и приватним праксама, социјалним и образовним установама, у институцијама које раде у производњи, опремању и издавању лијекова, у објектима за пружање хигијенске његе становништва, као и у производњи и промету козметичких средстава.
- да то подразумијева да је обављање превентивно санитарних прегледа радника посебна мјера заштите од заразних болести, а никако специфична заштита радника, јер се не ради о специфичним условима рада, него о врсти занимања која угрожавају јавно здравље,
- да је у ранијем Закону о здравственој заштити из 1997. године, тачније у члану 23. тачка 6. у садржају специфичне здравствене заштите било укључено и обављање превентивних санитарних прегледа радника који се обавезно проводе ради заштите околине, заштите потрошача, односно корисника и друге обавезне здравствене прегледе,
- да су овако постављену специфичну здравствену заштиту, према ранијем закону из ове области, обављале здравствене установе регистроване за специфичну здравствену заштиту, односно специјалиста медицине рада у приватној пракси, а у смислу члана 24. наведеног Закона,
- да је у складу са новим Законом о здравственој заштити из садржаја специфичне здравствене заштите искључено обављање санитарних прегледа, а како је то

јасно прецизирано чланом 15. став (2) тачка 4., члана 36. став (1) као и чланом 51. Закона, а то значи да у складу са чланом 36., а у вези са чланом 15. став (2) тачка 4. Закона, наведени санитарни прегледи више нису дио специфичне здравствене заштите радника, па према томе ни дио дјелатности специјалиста медицине рада у приватној пракси, те с тим у вези не могу обављати здравствене установе специфичне здравствене заштите, а нити специјалисти медицине рада у приватној пракси,

- да су наведена правна рјешења у члану 36., а у вези са чланом 15. став (2) тачка 4. Закона о здравственој заштити, базирана на досадашњим искуствима у пракси здравственог сектора, јавноздравственим потребама, листи најчешћих заразних болести које се појављују код становништва Федерације БиХ, као и њиховим узорцима, а што је објављено у извјештајима о здравственом стању становништва Федерације БиХ које израђује Завод за јавно здравство Федерације БиХ за сваку календарску годину, а усваја Парламент Федерације БиХ,
- да неопходност Законом прописаних ограничења потврђује и регулаторна пракса земаља, а које су као чланице Европске уније, биле обавезне своје прописе усагласити са одговарајућом регулативом Европске уније,
- да се у члану 28. Закона о заштити становништва од заразних болести Републике Хрватске ("Народне новине Републике Хрватске", бр. 79070 113/08 и 43/09) наводи да се здравствени прегледи особа стављених под здравствени надзор обављају у заводима за јавно здравство жупанија, односно Града Загреба и у Хрватском заводу за јавно здравство,
- да су у Републици Словенији за наведено задужени јавни здравствени заводи који обављају хигијенско епидемиолошку и здравствено еколошку дјелатност и који имају запосленог здравственог радника специјалисту хигијене, те који за то имају и посебно овлаштење министарства здравства,
- да из изложене праксе земаља у окружењу, Републике Хрватске и Републике Словеније, а које су чланице Европске уније, јасно произилази да су и правна рјешења утврђена у Федерацији БиХ на идентичан начин,
- да су тачни наводи да је Федерално министарство поступајући по упиту Кантоналне управе за инспекције Сарајево дало објашњење прописа који су из његове надлежности, али нису тачни наводи да је Федерално министарство својим одговором преузело надлежност Парламента Федерације БиХ који је задужен за аутентично тумачење одредби закона,
- да у односу на издане мјере забране од стране кантоналне и федералне инспекције, а које су према наводима Подносиоца захтјева, забрањивале обављање санитарних прегледа од приватних здравствених установа, јер им је "сугерирано да санитарне прегледе обављају јавноздравствене установе, те су упућиване и озбиљне пријетње санкцијама", наводе да су инспекцијски органи независни и самостални у свом раду у складу са Законом о инспекцијама Федерације БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", број 69/05), што значи да инспекција поступа у складу са законом,
- да је Федерална управа инспекција као другостепени орган, донијела коначна рјешења којима се Поликлиници "САНАСА", ПЗУ "E-STYLE" и Поликлиници "Мимо Медицал" забрањује обављање санитарних прегледа,
- да наведена забрана проистиче из одредби члана 15. став (2) тачка 4, члана 36. став (1), као и члана 51. Закона о здравственој заштити, а да Федералном министарству није познато да ли је Подносилац захтјева заштиту затражио код надлежног суда,
- да из рјешења Министарства здравства Кантона Сарајево јасно произилази да је Подносиоцу захтјева одобрено обављање дјелатности медицине рада и микробиолошко-паразитолошког лабораторија, а не дјелатност санитарних прегледа ради заштите запослених и осталог становништва од заразних болести, у складу са прописима о заштити становништва од заразних болести, заштити потрошача, односно корисника и друге обавезне здравствене прегледе, у складу са законом,
- да навођење мишљења еминентних стручњака: проф. др. Фахрије Башића, специјалисте микробиолога, мр сци. др Споменке Јањић, специјалисте микробиологије и паразитологије и др. Миле Кривића да санитарни прегледи нису дјелатност епидемиолошке службе, него микробиолошких лабораторија не стоји,
- да је одредбама Правилника о начину обављања здравствених прегледа особа под здравственим надзором ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 20/08 и 39/14) прецизно регулиран садржај здравствених прегледа особа под здравственим надзором,
- да се узимање материјала и бактериолошки прегледи раде у микробиолошким лабораторијама здравствених установа, а чине само дио комплетног здравственог прегледа особа под здравственим надзором, који је мултидисциплиниран јавнодравствени преглед (епидемиолошки, микробиолошки) и никако није само дјелатност микробиолошке лабораторије,
- да индикације за обављање санитарних прегледа постављају лијечници специјалисти - епидемиолози, с обзиром да се преглед врши у циљу заштите становништва од заразних обољења, а не љекари специјалисти - микробиолози, који су само дио тима који обавља предметне прегледе,
- да Подносилац захтјева није ускладио своју дјелатност са новим Законом о здравственој заштити из 2010. године, те стога и незаконито обавља дјелатност пружања санитарних прегледа,
- да се у конкретном не ради о усклађивању са одредбама Правилника, него о усклађивању са одредбама Закона, којим је изричито прописано да приватне здравствене установе које обављају специфичну здравствену заштиту у које спада и Подносилац захтјева, не могу обављати дјелатност санитарних прегледа,
- да се тржиште здравствених услуга у овој области у Федерацији БиХ не формира по законима либералног тржишта, него је његово формирање у надлежности државних институција, а то је Парламент Федерације БиХ, а критеријуми су првенствено базирани на здравственим потребама становништва и заштити јавног здравља становништва,
- да је према законским одредбама надлежност Конкуренцијског савјета заштита и промоција тржишне конкуренције у Босни и Херцеговини, а како се тржиште здравствених услуга не утврђује на основу дјеловања тржишних законитости, да Конкуренцијски савјет није надлежан за доношење одлука којим се утврђује пружање здравствених услуга на територији

Федерације Босне и Херцеговине, а с циљем заштите јавног здравља становништва у Федерацији БиХ,

- да наведене услуге нису обичне тржишне услуге, те би увођење елемената либералног тржишта у пружању здравствених услуга могло имати несагледиве посљедице на живот и здравље становништва, нарочито када је у питању заштита становништва од заразних болести које када се појаве, не познаје ни границе ентитета, а ни границе државе,
- да је једино Парламент Федерације БиХ надлежан да законима из ове области регулише заштиту јавног здравља становништва Федерације БиХ, те су у вези с тим прихваћена правна рјешења у новом Закону о здравственој заштити који су санитарне прегледе запослених и другог становништва искључили из садржаја специфичне здравствене заштите и укључили у садржај јавноздравствене дјелатности,
- да опреза ради истиче да се Федерално министарство не може сматрати привредним субјектом из члана 4. став (1) Закона,
- да су од битног значаја становишта која заузима Европски суд правде и Европска комисија у примјени прописа који се односе на заштиту конкуренције, јер на такав закључак упућује и одредба члана 43. став (7) Закона о конкуренцији, којима је утврђено да ће Конкуренцијски савјет у доношењу својих одлука имати у виду становиште и праксу наведених европских институција,
- да у вези са напријед наведеним указује на праксу Европског суда у случају *Bayer* (Т-41/96), спојени случајеви Ц-2/01 и 3/01) гдје Суд јасно одређује да је "концепт споразума, фокусиран на постојање сагласности воља између најмање двије стране, а да су унилатералне мјере привредног субјекта предмет рестрикције, само уколико субјекат има доминантан положај на тржишту,
- да је од значаја и пракса Европског суда правде којом је заузет јасан став да се "правила о конкуренцији не примјењују на активности које су повезане са вршењем јавне функције (случај *Wouters*, Ц-309/99 параграф 5),
- да је федерални министар здравства приликом доношења оспораваног правилника поступао на основу законских овлаштења, са јасним циљем заштите јавног здравља, а у оквиру вршења јавне функције,
- да не види никакву повезаност рјешења Конкуренцијског савјета на која се позива Подносилац захтјева са поднијетим захтјевом, изузев Рјешења Конкуренцијског савјета број 04-26-3-007-72-II/13 од 17.04.2014. године по захтјеву "*E-STYLE*" Сарајево против Федералног министарства,
- да Подносилац захтјева наводи да одредба члана 7. став (1) алинеја 5. Правилника о измјени Правилника има обиљежја забрањеног споразума из члана 4. став (1) тачка б) Закона, при томе занемарујући да је наведени Правилник донијет на основу Закона о здравственој заштити, а који јасно прописује да садржај специфичне здравствене заштите више не обухваћа обављање санитарних прегледа запослених особа и становништва, те да је исто сада предмет јавноздравствене дјелатности,
- да нема сумње да забрана да приватне здравствене установе регистриране за специфичну здравствену заштиту обављају дјелатност санитарних прегледа произилази директно из члана 36. став (1), а у вези са чланом 15. став (2) тачка 4. Закона о здравственој заштити,
- да то значи да одредбама Правилника, на које указује Подносилац захтјева, није успостављено ограничење које Подносилац захтјева жели поништити, нити се било каквим измјенама Правилника може укинути или суспендовати Законом успостављена забрана,
- да је правилник подзаконски акт који може ближе разрађивати и прецизирати примјену и проведбу закона, али не може уређивати права и обавезе на начин који је супротан Закону,
- да би се само евентуалном измјеном одредби Закона о здравственој заштити могла укинути забрана да приватне здравствене установе регистроване за специфичну здравствену заштиту обављају дјелатност санитарних прегледа ради заштите запослених и осталог становништва од заразних болести у складу са прописима о заштити становништва од заразних болести, заштите потрошача, односно корисника и друге обавезне здравствене прегледе, у складу са законом, а што је у искључивој надлежности Парламента Федерације БиХ,

Имајући у виду напријед изложено чињенично стање као и релевантне правне аспекте на које је у одговору указано, Федерално министарство предлаже да Конкуренцијски савјет након проведеног поступка, донесе рјешење којим ће приједлог Подносиоца захтјева бити одбијен као неоснован, те да Конкуренцијски савјет обавеже Подносиоца захтјева да Федералном министарству накнади трошкове овог поступка.

Конкуренцијски савјет је актом број 06-26-3-40-17-II/14 од 01.07.2015. године, Подносиоцу захтјева доставио Одговор Федералног министарства, са роком за очитовање од 7 (седам) дана.

Подносилац захтјева је доставио очитовање поднеском запримљеним под бројем 06-26-3-40-18-II/14 дана 13.07.2015. године, у којем наводи између осталог сљедеће:

- да Подносилац захтјева у цијелости остаје код Захтјева за покретање поступка и навода изнесених у захтјеву, те допуна које се односе на захтјев,
- да се може запазити да је Федерално министарство сагласно са Подносиоцем захтјева да је једна од одлучних одредаба за доношење одлуке по захтјеву члан 51. став (1) Закона о здравственој заштити, гдје су таксативно набројане јавноздравствене дјелатности, које не могу бити предметом приватне дјелатности, те да међу набројаним дјелатностима нема санитарних прегледа, а они се не могу поистовијетити са дјелатношћу епидемиологије,
- да Федерално министарство код доношења оспораваног Правилника, позивајући се на став (2) члана 51. предметног закона, супротно одредбама става (1) истог члана, проширује забрану јавноздравствене дјелатности, која не може бити предметом приватне дјелатности и на санитарне прегледе,
- да је нејасан став Федералног министарства, који износи на страни 5. одговора, да забрана за приватне здравствене установе да обављају дјелатност санитарних прегледа из члана 15. став (2) тачка 4. Закона о здравственој заштити, произилази директно из Закона, јер се читајући тај став не може извести закључак о забрани,
- да су поред тога недопустиве конструкције и темељење одређених забрана на основу једне тачке у закону, без свеобухватног посматрања свих одредаба закона које се односе на санитарне прегледе,
- да поред наведеног у прилогу достављa и организациона структура Завода за јавно здравство

Кантона Сарајево из којег је јасно видљиво да постоје посебне радне јединице и то једна радна јединица за епидемиологију, а друга радна јединица за микробиологију, као доказ да се дјелатност микробиологије не може поистовјетити са епидемиологијом односно да се микробиолошка дјелатност не мора нужно обављати у оквиру епидемиологије,

- да приватне здравствене установе не функционишу изван ланца заштите јавног здравља, јер су обавезне да у складу са Правилником о начину вођења евиденција о извршеним лабораторијским изолацијама и идентификацијама ("Службене новине Федерације БиХ", број 101/12) кантоналном заводу за јавно здравство, достављају извјештаје на прописаним обрасцима и на тај начин врше надзор над клицоношама, са напоменом да је тај Правилник донесен 2012. године након доношења новог Закона о здравственој заштити из 2010. године и поставља се питање која је његова сврха уколико се приватним здравственим установама не дозвољава обављање санитарних прегледа,
- да су сва рјешења о забрани обављања санитарних прегледа, од стране приватних здравствених установа, предметом управних спорова који су у току, а да приватне здравствене установе за то вријеме трпе огромне штете док обвезници обављање санитарних прегледа, умјесто износа од 20,00 КМ, исте санитарне прегледе у јавним здравственим установама плаћају од 40,00 до 50,00 КМ,

Подносилац захтјева такође наводи да остаје код свих навода који су раније дати у предмету који се водио по захтјеву ПЗУ "*E-SYLE*" против Федералног министарства који доставља у прилогу (поднесак од 03.02.2014. године) у којем се наводи између осталог сљедеће:

- да је јасно да Федерално министарство заједно са Заводом за јавно здравство ФБиХ претендира да буде једини предлагач и тумач прописа из области здравства, са циљем да једино јавне здравствене установе обављају санитарне прегледе, наводно само у интересу јавног здравља како се наводи, а нити једног тренутка се не коментира новац послодавца, односно грађана који се издваја за те намјене,
- да се не покушава чак ни објаснити неспорна чињеница 100% скупљег санитарног прегледа у јавних установама, јер се санитарни прегледи чине као сасвим сигуран, трајан извор прихода кад имате законску обавезу послодавца да уговара и плаћа санитарне прегледе, само ако успијете обезбиједити ексклузивно право на обављање тог посла,
- да проблем настаје прије свега због чињенице што правилници и по својој номотехничкој задаћи треба само да појашњавају утврђена законска рјешења, да буду проведбени пропис, а у конкретном случају они су искориштени да се у њих унесу и нова рјешења која су по својој суштини супротност са интенцијом закона да приватни и јавни сектор у овом дијелу здравствене дјелатности има равноправан приступ тржишту.

Наведено очитовање Подносиоца захтјева је достављено Федералном министарству дана 11.09.2015. године актом број 06-26-3-40-19-II/14.

5. Релевантно тржиште

У складу са чланом 3. Закона, те чл. 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта (у даљем тексту: Одлуке), релевантно тржиште се одређује као тржиште одређених производа који су предмет обављања дјелатности на одређеном географском тржишту.

Према одредби члана 4. Одлуке, релевантно тржиште производа обухвата све производе и/или услуге које потрошачи сматрају међусобно замјењивим с обзиром на њихове битне карактеристике, квалитет, намјену, цијену или начин употребе.

Према одредби члана 5. Одлуке, релевантно географско тржиште обухвата цјелокупну или значајан дио територије Босне и Херцеговине на којој привредни субјекти дјелују у продаји и/или куповини релевантног производа и/или услуге под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликују од услова конкуренције на сусједним географским тржиштима.

Релевантно тржиште услуга предметног поступка је тржиште здравственог надзора над клицоношама, запосленим и другим особама.

Релевантно географско тржиште предметног поступка је подручје Федерације Босне и Херцеговине, будући да се одредбе Правилника о измјени Правилника примјењују само на подручју Федерације Босне и Херцеговине.

Слиједом наведеног, Конкуренцијски савјет је утврдио да у предметном поступку релевантно тржиште представља тржиште здравственог надзора над клицоношама, запосленим и другим особама у Федерацији Босне и Херцеговине.

6. Усмена расправа

Будући да се у предметном поступку ради о странкама са супротним интересима, Конкуренцијски савјет је у складу са чланом 39. став (1) Закона, заказао усмену расправу, која је одржана дана 22.10.2015. године у просторијама Конкуренцијског савјета уз присуство заступника Подносиоца захтјева и Федералног министарства.

Подносиоца захтјева је заступао овлаштени пуномоћник, адвокат Един Х. Хрњић.

На усменој расправи, Федерално министарство су заступали пуномоћници Сњежана Боднарук, секретар Федералног министарства, пр. мр сц. др Сенад Хусеинагић и адвокат Џемил Сабрихафизовић.

Подносилац захтјева се изјаснио да у цијелости остаје код поднесеног Захтјева, навода из допуне Захтјева и других поднесака достављених до одржавања данашње расправе и у битном наводи сљедеће:

- да се суштина захтјева односи на отклањање препрека за обављање санитарних прегледа од стране приватних здравствених установа, а чему је препрека наведена одредба правилника,
- да је за цјеловито посматрање овог питања нужно подсјетити се на правну позицију односно правну регулативу која се односи на санитарне прегледе у посљедњих десетак година,
- да су у вријеме важења Закона о здравственој заштити из 1997. године према сазнањима подносиоца Захтјева санитарне прегледе обављале три приватне здравствене установе из Сарајева, и то ПЗУ *E-Style*, ПЗУ Мимо медицал и подносилац Захтјева "САНАСА" из Сарајева,
- да су након доношења новог Закона о здравственој заштити 2010. године наведене здравствене установе наставиле са обављањем санитарних здравствених прегледа,
- да је након ступања на снагу одредаба Правилника о измјени Правилника и након низа усмених преписки надлежне инспекције тј. након готово десет година

приватним здравственим установама забрањено обављање санитарних прегледа,

- да се може поново закључити да Закон о здравственој заштити није препрека за обављање санитарних прегледа него је то сада Правилник о измјенама Правилника о опсегу и врсти јавно здравствене дјелатности која не може бити предметом приватне дјелатности, а који је донешен након доношења предметног Рјешења Конкуренцијског савјета по Захтјеву ПЗЗ *E-Style,*
- да ово потврђује да је то Министарство измјене правилника извршило формално, а суштински њиховом примјеном и додатним тумачењем надлежног министра поново забрањује рад односно обављање санитарних прегледа здравствених установа, а након тога надлежне инспекције поново доносе Рјешења па и за подносиоца Захтјева, којима се забрањује обављање санитарних прегледа, гдје је рок извршења одмах, а жалба не одлаже извршење Рјешења,
- да је Подносилац Захтјева уложио жалбу на наведено Рјешење, а другостепени орган је врло брзо донио одлуку којом потврђује првостепено Рјешење, а након тога је тужбом покренут управни спор који је у току,
- да је сличан случај и са осталим здравственим установама, осим са приватном установом Мимо медицал, гдје је управни спор окончан пресудом Кантоналног суда Сарајево 09 0 У 022693 14 од 14.07.2015. године, којом је тужба уважена и оспорени акт Федералне управе за инспекцијске послове је поништен и предмет враћен туженом на поновни поступак,

  С тим у вези у спис је уложена пресуда Кантоналног суда Сарајево 09 0 У 022693 14 од 14.07.2015. године,
- да све наведено апсолутно негира тезу Федералног министарства здравства да приватне установе не могу обављати санитарне прегледе јер је тако регулисано Законом о здравственој заштити из 2010, него напротив само зато што Федерално министарство по сваку цијену настоји обезбиједити ексклузивну позицију за јавне здравствене установе код обављања здравствених прегледа,
- да је за потпуније разумијевање захтјева поднесеног Савјету неопходно ријешити питање дефиниције санитарног прегледа, а та дефиниција није нити једним прописом званично утврђена, чак се и тај појам санитарног прегледа помиње на само два мјеста у Закону о здравственој заштити из 2010. и то у члану 15. и члану 119. тог Закона, без дефинисања садржине тог појма,
- да је из тог разлога Подносилац захтјева био принуђен да се савјетује са еминентним стручњацима, и њихове одговоре можемо свести на то да санитарни прегледи представљају технички дио посла који се обавља у микробиолошким лабораторијама, и то узимање одређене скупине узорака и њихов микробиолошки преглед, те зависно од резултата прегледа издају или не издају санитарне књижице,
- да је слиједом наведених чињеница, као и неспорне чињенице да је Подносилац захтјева регистрован за обављање дјелатности микробиолошког лабораторија, да је обављао санитарне прегледе дуги низ година и издавао санитарне књижице, сматра да не постоји нити један, законом утемељен, разлог којим би му се забранило обављање те дјелатности,
- да су неосновани наводи да забрана обављања санитарних прегледа у приватним здравственим установама произилази из закона јер је одредбама члана 51. став 1. Закона о здравственој заштити недвосмислено утврђено које здравствене дјелатности не могу бити предметом приватне дјелатности,
- да се у наведеном члану санитарни прегледи не наводе као јавно здравствена дјелатност која не може бити предмет обављања приватне дјелатности,
- да се одредбама члана 119. став (3) Закона о здравственој заштити утврђују дјелатности које може обављати Завод за јавно здравство Кантона (дакле може а не мора), а међу тим дјелатностима се наводе и санитарни прегледи, те Закон о здравственој заштити поставља могућност, али не ствара и обавезу за јавно здравствене установе да обављају јавно санитарне прегледе,
- да се поставља питање шта ако јавно здравствене установе не искористе ту могућност а приватним установама се забрани обављање санитарних прегледа, ко ће ову дјелатност обављати,
- да се то наравно неће десити због чињенице да санитарни прегледи нису бесплатни, да је њихово обављање законска обавеза и да се периодично понављају,
- да је сада, у ситуацији кад те санитарне прегледе обављају само јавно здравствене установе, њихова просјечна цијена око 40 КМ, дакле двоструко већа од оних 20 КМ, што је била просјечна цијена обављања санитарних прегледа од стране приватних установа, те да се мора скренути пажња и на сталну тенденцију поистовјећивања појма санитарног прегледа и дјелатности хигијенско - епидемиолошке службе, што свакако није исто,
- да се то не ради случајно, јер ако се између та два појма стави знак једнакости онда се налази правни основ у члану 51. Закона о здравственој заштити за забрану обављања санитарних прегледа од стране приватних установа, обзиром да чл. 51. Закона дјелатност епидемиологије и хигијене сврстава у јавно здравствене дјелатности које не могу бити предметом приватне дјелатности.

Поред наведеног, а након постављених питања од стране водитеља поступка, пуномоћник Подносиоца захтјева је у битном изјавио сљедеће:

- да у вријеме када су приватне установе обављале санитарне прегледе оне то нису могле обављати без ангажовања доктора микробиолога који је и надлежан да процјењује ваљаност налаза, а тек ако су налази испуњавали услове издавала се и санитарна књижица,
- да уколико би постојало нешто спорно са налазима у том случају санитарна књижица се није издавала, а на прописаном обрасцу о резултатима се обавјештава хигијенско - епидемиолошка служба, што значи да ни тада обављање санитарних прегледа није било без надзора хигијенско епидемиолошке службе,
- да према достављеном мишљењу докторице Споменке Јањић, магистра наука, специјалиста микробиологије, задатак епидемиолошке дјелатности је да на основу резултата рада микробиолошке службе утврђује извор инфекције и начин преношења, те да утврди мјере за спрјечавање и ширење заразних болести, тј. да епидемиолошка дјелатност оперише аналитичком, математичком, статистичком и биолошком методом рада, односно њена сврха се огледа у надзору и обради података добивених у раду микробиолошке службе,
- да дакле нема препрека да се претраге изврше у микробиолошком лабораторију, у оквиру приватне

здравствене установе јер претрагама управља доктор медицине, прописане специјализације за то, а сви добивени подаци се достављају хигијенско епидемиолошкој служби на обраду јер то је законска обавеза.

Пуномоћник Подносиоца захтјева се није могао изјаснити на сва питања постављена на усменој расправи, па је истом остављен рок од седам дана да достави одговор.

Пуномоћници Федералног министарства су се изјаснили да остају у цијелости код својих навода датих у одговору на Захтјев и Закључак, а нарочито указују на сљедеће:

- да су разумјели да је разлог за покретање овог поступка питање које гласи: Да ли одредба члана 1. Правилника о измјени Правилника о обиму и врсти јавно-здравствене дјелатности која не може бити предмет приватне дјелатности представља забрањени споразум у смислу члана 4. став 1. тачка б) Закона о конкуренцији,
- да је напријед означеном одредбом извршена измјена у члану 7. став (1) алинеја 5. Правилника о обиму и врсти јавно-здравствене дјелатности, која не може бити предметом приватне дјелатности,
- да Спорна одредба гласи: "Дјелатност епидемиологије која не може бити предмет приватне дјелатности чини здравствени надзор над клицоношама, запосленим и другим особама, у складу са прописима о заштити становништва од заразних болести, као и чланом 15. ст. 2. тач. 4., чланом 36. ст. 1. и чланом 51. Закона о здравственој заштити.", те да би било ко могао разумјети значење ове одредбе, мора извршити увид у законске одредбе на које упућује ова одредба правилника,
- да је једини начин да се утврди да ли је обављање санитарних прегледа допуштено приватним здравственим установама или није допуштено је пажљиво читање напријед наведених законских одредаба, а Правилник не утврђује да ли постоји забрана или не постоји забрана, него само упућује да ће се поступити у складу са законским одредбама, које су у Правилнику изричито означене,
- да ако постоји таква забрана, то значи да је она прописана законом, а ако таква забрана не постоји то значи да је законом допуштено да приватне здравствене установе обављају дјелатност санитарних прегледа,
- да у случају да је Подносилац захтјева у праву, стоји му на располагању управно судска заштита против појединачних рјешења надлежних органа и инспекција, пред надлежним судовима, а у уређеном захтјеву за покретање поступка, Подносилац захтјева наводи да су сва рјешења о забрани санитарних прегледа од стране приватних здравствених установа предметом управних спорова који су у току, а да приватне здравствене установе за то вријеме трпе огромне штете,
- да је очигледно да и сам Подносилац захтјева сматра да оцјена законитости појединачних аката којим се приватним здравственим установама одређује забрана обављања дјелатности, спада у надлежност редовних судова и да се остварује кроз управно-судске поступке,
- да при том, Подносилац захтјева, а евентуално и друге приватне здравствене установе, уколико испуњавају законске увјете, могу од надлежног суда исходити мјеру одлагања извршења рјешења до доношења коначне пресуде и на тај начин спријечити евентуалне штете, неовисно од дужине трајања управног спора.
- да се појединачна рјешења којим се забрањује да приватне здравствене установе обављају дјелатност санитарних прегледа доносе на основу законских одредаба, а не на основу Правилника, те ако судови у управним споровима нађу да Законом није утврђена забрана да приватне здравствене установе обављају дјелатност санитарних прегледа, они ће својим одлукама поништити донесена рјешења надлежних органа и инспекција, а за доношење таквих одлука измијењена одредба члана 7. Правилника судовима не представља било какву сметњу или ограничење,
- да се из наведених разлога, стиче дојам да је Подносилац захтјева, знајући да пред Конкуренцијским савјетом не може покренути поступак за оцјену законских одредаба, покренуо овај поступак како би проблематизирањем једне сасвим неутралне одредбе Правилника довео у питање примјену законских одредаба,
- да је очигледно да Подносилац захтјева, даје своје тумачење означених законских одредаба и тврди да Закон не садржи одредбе које му забрањују обављање дјелатности санитарних прегледа, те да очекује да Конкуренцијски савјет прихвати његово тумачење одредаба Закона о здравственој заштити, па проглашавајући ништавом оспорену одредбу Правилника фактички исходи одлуку о ништавости законских одредаба на чију примјену Правилник упућује, или бар да Конкуренцијски савјет потврди тумачење законских одредаба на начин на који то сугерише Подносилац захтјева - мада је и поништење и тумачење законских одредаба изван надлежности Конкуренцијског савјета,
- да уколико постоји двојба о томе да ли предметне законске одредбе допуштају или забрањују да приватне здравствене установе обављају дјелатност санитарних прегледа, и Подносилац захтјева и Конкуренцијски савјет легитимисани су да затраже аутентично тумачење од Парламента Федерације, чиме се таква двојба може дефинитивно отклонити,
- да су разлози којима се Парламент Федерације руководио усвајајући предметна законска рјешења налазе се у сфери заштите јавног здравља у ФБиХ, што подразумијева јавни интерес за регулисање услова заштите здравља становништва, јер се ради о здравственим прегледима особа које обављају послове у производњи и промету намирница, снабдијевању становништва питком водом, у образовним и другим установама за дјецу, у здравственим установама, као и лица које се баве пружањем хигијенске његе становништва,
- да се тај вид здравствене заштите односи и на контролу лица која долазе из земаља у којима су присутне епидемије маларије, колере, САРС-а, жуте грознице, плућне куге и хеморалгијских грозница, као што је ебола, па то није специфична здравствена заштита радника, него заштита јавнога здравља.
- да се идентични прописи примјењују и у Словенији и Хрватској, које су као чланице ЕУ биле обавезне ускладити своје прописе са одговарајућом регулативом ЕУ,
- да би драстична разлика у систему овог вида здравствене заштите, у одређеним ситуацијама, као што је опасност од епидемија, могла представљати разлог за подузимање изолационих мјера за становнике БиХ, које би подузеле земље у окружењу, па и шире,

- да су Законом о здравственој заштити Републике Српске и одговарајућим и правилником Републике Српске утврђена идентична рјешења са изричитим одредбама које искључују могућност да приватне здравствене установе обављају санитарне прегледе,
- да се у Босни и Херцеговини, односно у Федерацији, услуге јавне здравствене заштите не обављају по начелима либералног тржишта, а таква либерализација не постоји ни у земљама Европске уније,
- да је регулисање обављања јавне здравствене дјелатности базирано на здравственим потребама становништва и заштити јавног здравља, а заштита јавног здравља и заштита тржишне конкуренције не морају увијек бити комплементарне, а да је у овом случају очигледно да приоритет мора имати заштита јавног здравља,
- да јавне здравствене установе којима је законом повјерено обављање јавне здравствене дјелатности нису профитне организације, него су то напротив непрофитне установе које се оснивају и своју дјелатност обављају стриктно у складу са прописима којима се регулише заштита јавног здравља, а посљедице евентуалног одступања од тог принципа и начина обављања јавно-здравствене дјелатности могу бити изузетно тешке и манифестовати се у форми епидемија, са несагледивим исходом,
- да се на раније указану праксу Европског суда правде указује имајући у виду чл. 43. ст. 7. Закона о конкуренцији којим је предвиђено да ће Конкуренцијски савјет у доношењу својих одлука имати у виду становишта и праксу одговарајућих европских институција.

Имајући у виду све напријед изложено, Федерално министарство здравства предлаже да Конкуренцијски савјет донесе рјешење којим ће приједлог Подносиоца захтјева одбити као неоснован и уједно га обавезати да накнади трошкове овог поступка.

Поред наведеног, а након постављених питања водитеља поступка, пуномоћници Федералног министарства су изјавили сљедеће:

- да према њиховом мишљењу приватне клинике нису ни могле обављати санитарне прегледе од момента ступања на снагу новог Закона, а за надзор над тим су задужене надлежне инспекције,
- да је Федерално министарство дало објашњење прописа из своје надлежности на захтјев физичких и правних лица, а у складу са чланом 22. Закона о организацији органа управе у Федерацији БиХ, али су инспекцијски органи самостални и независни у свом раду, те поступају у складу са Законом о инспекцијама Федерације БиХ, а то подразумијева да доносе рјешења на основу закона, а не на основу појашњења органа управе,
- да уколико би се извршио увид у листу услуга које су наведене у закону, неће се наћи санитарни преглед у медицини рада,
- да је епидемиологија дио јавног здравства која између осталог има задатак да спрјечава ширење заразних болести, а ово је управо мјера спречавања да клицоноша пренесе заразу током рада са храном и сл, а то је разлог да се увела ова мјера да би се заштитило здравље становништва од заразних болести,
- да је обављање санитарних прегледа посебна мјера заштите становништва од заразних болести, а што је прописано у Правилнику о начину обављања здравствених прегледа лица под здравственим надзором ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 20/08 и 39/14),
- да цијену прегледа плаћа онај који обавља дјелатност, а не запосленик односно онај који је субјекат прегледа,
- да су крајњи корисници прегледа који се обави над васпитачицом у обданишту дјеца која похађају то обданиште и на тај начин она добивају заштиту од заразних болести потпуно бесплатно,
- да Федерално министарство жели да нагласи да нема препреке да се у приватним установама обавља микробиолошки преглед, али да супротна страна жели поистовјетити тај преглед са санитарним прегледом и тако добити право обављања санитарних прегледа,
- да је тачно да специјалиста епидемиолог своју оцјену доноси дијелом и на основу микробиолошких налаза, као што интерниста своју оцјену о здрављу доноси на основу лабораторијских налаза рендген дијагностике, али овдје се ради о томе да микробиолошки налаз није санитарни преглед него само његов један дио те је суштина у томе да санитарни и здравствени преглед лица под санитарним надзором представља јавно здравствену дјелатност прописану Законом о заштити становништва од заразних болести, а управо са циљем заштите становништва од заразних болести, и обављају је непрофитне јавне здравствене установе.

Федералном министарству здравства је од стране водитеља поступка наложено да достави цијене санитарних прегледа, у року од 7 (седам) дана од дана усмене расправе.

7. Поступак након усмене расправе

Подносилац захтјева је поступио по налогу са усмене расправе од 22.10.2015. године, те је поднеском запримљеним под бројем 06-26-3-40-30-II/15 од 27.10.2015. године заједно са трошковником, доставио одговоре на питања, како слиједи:

- да је Подносилац захтјева обављао санитарне прегледе почев од краја 2005. године, односно након извршене допуне дјелатности у рјешењу о регистрацији, а којом је Подносилац захтјева регистрован за обављање дјелатности медицине рада и услуга микробиолошко - паразитоолошког лабораторија, што је био предуслов за обављање санитарних прегледа, јер у класификацији дјелатности, појам санитарних прегледа не постоји, а самим тим тог појма нема ни у регистрацији јавно здравствених установа које тренутно обављају санитарне прегледе, те да је овај дио дјелатности Подносилац захтјева задржао у својој регистрацији и до дана сачињавања овог поднеска,
- да је Подносилац захтјева обављао санитарне прегледе све до забране обављања ове дјелатности наложене рјешењем Кантоналне управе за инспекцијске послове, Инспекторат санитарне, здравствене и фармацеутске инспекције, Сарајево број УП1-14-10-37-14720/14 од 01.10.2014. године, а наведено рјешење је потврђено од стране другостепеног органа и против истог се води управни спор пред Кантоналним судом у Сарајеву,
- да наведено рјешење представља прво и једино санкционисање Подносиоца захтјева, иако је у протеклом периоду био предметом контрола инспекцијских органа и без примједби на обављање овог дијела дјелатности,
- да се цијена санитарних прегледа кретала у распону од 20,00 до 25,00 КМ.

Одговори на питања са усмене расправе Подносиоца захтјева су достављени Федералном министарству актом број 06-26-3-40-32-II/14 од 28.10.2015. године.

Федерално министарство је у складу са налогом са усмене расправе поднеском број 06-26-3-40-33-II/14 од 09.11.2015. године доставило одговоре кантоналних завода за јавно здравство у вези са цијеном коју исти наплаћују за санитарне прегледе те су достављени одговори како слиједи:

- Здравствена установа "Завод за јавно здравство УСК" од 29.10.205. године,
- Завод за јавно здравство Посавског кантона 28.10.2015. године,
- Завод за јавно здравство Тузланског кантона од 29.10.2015. године,
- Институт за здравље и сигурност хране од 04.11.2015. године,
- ЈУ "Завод за јавно здравство" Босанско-подрињског кантона од 19.10.2015. године,
- Завод за јавно здравство Средњобосанског кантона од 02.11.2015. године,
- Завод за јавно здравство Херцеговачко-неретванског кантона од 29.10.2015. године,
- Завод за јавно здравство Западнохерцеговачког кантона од 03.11.2015. године,
- Ј.У. Завод за јавно здравство Кантона Сарајево од 30.10.2015. године,
- Завод за јавно здравство Кантона 10 Ливно од 30.10.2015. године.

Дана 10.11.2015. године Конкуренцијски савјет је под бројем 06-26-3-40-34-II/14 запримио поднесак Удружења специјалиста јавноздравствених дисциплина Федерације Босне и Херцеговине којим се доставља стручно мишљење број 13/2015 од 09.11.2015. године, у вези појма и значаја санитарних прегледа у Федерацији Босне и Херцеговине, а које је разматрано и усвојено на скупштини овог удружења одржаној дана 28.10.2015. године.

У мишљењу се наводи да је мишљењем изражен став Удружења специјалиста јавноздравствених дисциплина Федерације Босне и Херцеговине, те се истим жели указати на то да је обављање здравствених прегледа, односно санитарних прегледа ради заштите упослених и осталог становништва од заразних болести, сагласно прописима о заштити становништва од заразних болести, заштите потрошача, односно корисника и други обавезни здравствени прегледи основна јавноздравствена мјера, која има за циљ сузбијање и спрјечавање ширења заразних болести, а индикације за обављање санитарних прегледа постављају само и искључиво љекари специјалисте - епидемиолози, с обзиром да се преглед врши у циљу заштите становништва од заразних обољења, а не љекари специјалисти - микробиолози, који су само дио тима који обавља лабораторијске микробиолошке претраге.

У стручном мишљењу се наводи сљедеће:

- да је с циљем спрјечавања и сузбијања заразних болести у Федерацији Босне и Херцеговине, чланом 11. тачка 7. Закона о заштити становништва од заразних болести као посебна мјера заштите за сузбијање и спрјечавање заразних болести, утврђен здравствени надзор над клицоношама, запосленицима и другим лицима,
- да се наведена мјера проводи над особама запосленим у производњи и промету намирница, снабдијевању становништва питком водом, образовним и другим установама, запосленим у здравственим установама и приватним праксама, социјалним и образовним установама, у институцијама које раде у производњи, опремању и издавању лијекова, у објектима за пружање хигијенске његе становништва, као и у производњи и промету козметичких средстава,
- да је дјелатност санитарних прегледа, ради заштите упослених и осталог становништва од заразних болести, заштите потрошача, односно корисника и други обавезни здравствени прегледи у јавноздравственој дјелатности, а сагласно одредби члана 15. став (2) тачка 4., а у вези са чланом 36. став (1) и чланом 51. Закона о здравственој заштити,
- да с тим у вези, услуга санитарног прегледа односно здравственог прегледа лица које су на основу члана 30. Закона о заштити становништва од заразних болести стављена под здравствени надзор, спада у јавноздравствене услуге за које је надлежан и одговоран љекар специјалиста епидемиолог,
- да је санитарни преглед једна од основних јавноздравствених мјера која има за циљ, прегледом наизглед здравих особа, утврдити евентуално присуство патогених микроорганизама односно "клицоноштво", а у циљу заштите јавног здравља становништва од заразних болести,
- да се особе, за које се санитарним прегледом утврди да су обољеле од заразних болести односно да су носиоци клица одређених заразних болести, подвргавају лијечењу, те им се истовремено утврђује забрана рада на њиховим радним мјестима, односно мјестима на којима могу угрозити здравље других људи,
- да ова забрана има за циљ спрјечавање ширења микроорганизама из организма заражене особе на околину, а тиме сузбијање и спречавање ширења заразних болести,
- да основни циљ санитарног прегледа није сама заштита упосленика, већ заштита свих особа које су у директном или индиректном контакту с тим упосленником, те тиме заправо заштита јавног здравља становништва,
- да се ради о прегледу који се обавља ради процјене ризика угрожености популације од ширења заразних болести, које се преносе капљичним путем, директним контактом, храном, водом и предметима опште употребе,
- да процјену здравственог стања прегледане особе, односно процјену ризика за ширење заразних болести од те особе, као извора, односно преносиоца болести, врши љекар специјалиста епидемиолог на основу љекарског прегледа који, осим анамнезе и општег љекарског прегледа са посебним освртом на преглед коже и видљивих слузница и преглед плућа, обухвата и тумачење и интерпретацију сљедећих микробиолошких налаза:
  1. бактериолошког прегледа грла и носа на пиогени стафилокок и бетахемолитички стрептокок групе А (клицоноштво),
  2. узимање материјала и бактериолошки преглед столице на салмонеле и шигеле (клицоноштво),
  3. узимање материјала и лабораторијски преглед столице на цријевне паразите (паразитоноштво),
- да поред овога љекар специјалиста епидемиолог, по потреби, може укључити и мишљење других специјалиста (пулмолога, дерматолога и др.),
- да узимање материјала и бактериолошки преглед који се обављају у микробиолошким лабораторијама здравствених установа, чини само дио комплетног здравственог прегледа особа под здравственим надзором, који је мултидисциплинаран јавноздравствени преглед и никако није само дјелатност микробиолошке лабораторије,

- да садржај санитарног прегледа варира у овисности од радног мјеста на којем ради особа стављена под здравствени надзор, а на основу члана 30. Закона о заштити становништва од заразних болести, те сходно ризику од преношења заразних обољења на различитим радним мјестима.

Стручно мишљење је актом број 06-26-3-40-35-II/14 од 11.11.2015. године достављено Подносиоцу захтјева.

Конкуренцијски савјет је дана 20.11.2015. године поднеском запримљеним под бројем: 06-26-3-40-36-II/14 запримио Очитовање Подносиоца захтјева о стручном мишљењу Удружења специјалиста јавно здравствених дисциплина Федерације Босне и Херцеговине број 13/2015 од 09.11.2015. године, у којем се наводи између осталог сљедеће:

- да је по мишљењу Подносиоца захтјева јасно да је мишљење дато да подржи став Федералног министарства да су санитарни прегледи јавноздравствена дјелатност којом не могу да се баве здравствене установе,
- да предметно мишљење не може замијенити аутентично тумачење законских одредаба, нити има обавезујући карактер,
- да се мишљење мора посматрати као наставак ангажамана уваженог примаријуса др Жељка Лера у настојању да се онемогући приватним здравственим установама обављање санитарних прегледа, који је у својству директора Завода за јавно здравство Федерације Босне и Херцеговине достављао податке и у предмету који се водио пред Конкуренцијским савјетом под бројем 04-26-3-007-II/13 по Захтјеву Приватне здравствене установе "E-Style" Сарајево против Федералног министарства,
- да аутори стручног мишљења представљају заинтересовану страну у поступку која упорно покушава изједначити обављање санитарних прегледа са дјелатношћу епидемиологије,
- да је тако Закон о здравственој заштити не би познавао санитарне прегледе као посебан појам који се помиње у чл. 15. и 119. овог Закона,
- да је дјелатност обављања санитарних прегледа јавноздравствена дјелатност којом се не могу бавити приватне здравствене установе то би свакако било наведено у члану 51. став (1) Закона о здравственој заштити, гдје су таксативно набројане оне јавноздравствене дјелатности које не могу бити предметом приватне дјелатности,
- да мора поново нагласити чињеницу да приватне здравствене установе које обављају санитарне прегледе не функционишу изван ланца јавног здравља због чињенице да је Правилником о начину вођења евиденције о извршеним лабораторијским изолацијама и идентификацијама у члану 7. прописано да здравствене установе које обављају микробиолошку дјелатност лабораторијског испитивања узрочника заразних болести достављају седмичне извјештаје о лабораторијски утврђеним узрочницима заразних болести надлежном Заводу за јавно здравство кантона, а ставом 2. истог члана је утврђена обавеза да се одмах достављају и извјештаји о идентифицираном узрочнику надлежном заводу за јавно здравство кантона као и федералном заводу након чега оне обављају свој дио посла из домене хигијене и епидемиологије,
- да је из наведеног јасно да приватне здравствене установе само у случају уредних налаза издају санитарне књижице, а у случају идентификације одређених аномалија санитарне књижице се не издају, него се слиједом наведених одредаба правилника о томе извјештавају надлежни кантонални и федерални завод ради подузимања даљих мјера у оквиру хигијенско епидемиолошких служби,
- да је на овај начин функционисао систем обављања санитарних прегледа и издавање санитарних књижица у приватним здравственим установама готово пуних десет година, а од тога чак четири године и након доношења Закона о здравственој заштити 2010. године и све до доношења Правилника о обиму и врсти јавноздравствене дјелатности која не може бити предметом приватне дјелатности и Правилника о измјени Правилника о обиму и врсти јавноздравствене дјелатности која не може бити предметом приватне дјелатности,
- да одредбе наведених правилника потпомогнуте тумачењима и упутама Федералног министра здравства, па затим директора Завода за јавно здравство, а сада и стручним мишљењем Удружења специјалиста јавноздравствених дисциплина, представљају покушај да се овај профитабилан посао обезбиједи једино јавноздравственим установама,
- да је посљедица наведеног цијена санитарних прегледа која је двоструко већа од оне која је била док су санитарне прегледе обављале и приватне здравствене установе, а посебно тешку посљедицу представља чињеница да се на овај начин приватним здравственим установама које су и по десетак година обављале санитарне прегледе забрањује обављање дјелатности за коју су у коначници и регистриране,
- да сматра да нема ни законског ни медицинског упоришта ни оправдања да се приватним здравственим установама забрани обављање санитарних прегледа.

Наведено очитовање је актом број 06-26-3-40-40-II/14 од 14.12.2015. године достављено Федералном министарству.

Надаље, Конкуренцијски савјет је према стању списа процијенио да неће бити у могућности донијети коначно рјешење у року од шест мјесеци након доношења Закључка о покретању поступка, како је прописано чланом 41. став (1) тачка а) Закона, с обзиром да је за утврђивање чињеничног стања и оцјену доказа неопходно прикупити додатне податке и извршити додатне анализе.

Имајући у виду напријед наведено, Конкуренцијски савјет је дана 24.11.2015. године под бројем 06-26-3-40-37-II/14, донио Закључак којим се продужава рок за доношење коначног рјешења за додатна три мјесеца, у складу са чланом 41. став (2) Закона.

Наведени Закључак је дана 24.11.2015. године достављен пуномоћнику Подносиоца захтјева актом број 06-26-3-40-38-II/15, и Федералном министарству актом број 06-26-3-40-39-II/15.

У међувремену, Суд Босне и Херцеговине је дана 23.12.2015. године донио пресуду број С1 3 У 016103 14 У којом се тужба Федералног министарства здравства против рјешења Конкуренцијског савјета 04-26-4-007-72-II/13 од 17.04.2014. године одбија.

У образложењу пресуде Суд Босне и Херцеговине између осталог наводи сљедеће:

- да је Федерално министарство одредбом члана 10. Правилника о начину обављања здравствених прегледа особа под здравственим надзором и одредбом члана 7. став (1) алинеја 5. Правилника о обиму и врсти јавно - здравствене дјелатности, која не може бити предметом приватне дјелатности, онемогућио слободан приступ на

релевантно тржиште осталим привредним субјектима, приватним здравственим установама, те непотребно ограничило да корисници здравствених услуга, исте могу остваривати само у јавним установама,

- да сви органи власти и институције на свим нивоима у Босни и Херцеговини, без обзира на њихов правни статус, оснивače (град, општина, кантон, ентитет или држава) или власништво, који својим дјеловањем спрјечавају, ограничавају или нарушавају тржишну конкуренцију у Босни и Херцеговини потпадају под примјену Закона о конкуренцији,
- да је Конкуренцијски савјет правилно поступио када је утврђивао усклађеност Правилника са Законом, при томе имајући у виду намјеру законодавца у погледу заједничког дјеловања на релевантном тржишту, јер сви правни акти који у суштини имају утицај на тржиште, укључујући предметне правилнике, спадају у споразуме у смислу члана 4. став (1) Закона,
- да се правилним тумачењем одредби члана 51. Закона о здравственој заштити може закључити да исти не прописује забрану организовања хигијенско - епидемиолошких служби од стране приватних здравствених установа, а Правилници представљају подзаконске акте који не могу умањити права дата законом, па је у смислу члана 4. став (1) тачке б) и ц) Закона о конкуренцији и на тај начин ограничена, спријечена и нарушена тржишна конкуренција на релевантном тржишту.

8. Пресуда Суда Босне и Херцеговине

Суд БиХ је пресудом број С1 3 У 021277 16 У од 10.11.2017. године, рјешење Конкуренцијског савјета број 06-26-3-40-41-II/14 од 16.02.2016. године поништио и предмет вратио на поновни поступак.

У пресуди број С1 3 У 021277 16 У од 10.11.2017. године, Суд БиХ наводи да је оспореним рјешењем број 06-26-40-41-II/14 од 16.02.2016. године утврђено да Федерално министарство здравства одредбама члана 1. Правилника о измјенама Правилника о обиму врсти јавноздравствене дјелатности која не може бити предметом приватне дјелатности ("Службене новине Федерације БиХ", број 39/14) спрјечава, ограничава и нарушава конкуренцију на тржишту здравственог надзора над клицоношама, запосленим и другим особама на подручју Федерације Босне и Херцеговине, ограничавањем и контролом тржишта у смислу члана 4. став (1) тачка б) Закона, те су истим одредбе Правилника у смислу члана 4. став (2) Закона оглашене ништавим и наложено је Федералном министарству здравства да одмах, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема рјешења, усклади са одредбе Правилника о измјенама Правилника о обиму и врсти јавноздравствене дјелатности која не може бити предметом приватне дјелатности, на начин да се омогући да право на обављање санитарних прегледа имају и приватне здравствене установе. Због закључивања забрањеног споразума и кршења одредби члана 4. став (1) тачка а) Закона, Федералном министарству здравства је изречена новчана казна у износу од 25.000,00 КМ и исто је обавезано да Здравственој установи Поликлинички центар "САНАСА" Сарајево исплати износ од 1.540,00 КМ на име трошкова поступка.

У образложењу своје пресуде, Суд БиХ се на више од двије стране, позива на наводе из Тужбе Федералног министарства здравства, а на наводе из одговора на тужбу Конкуренцијског савјета као туженог, само једном реченицом на страни 4. пресуде, гдје се наводи да "су тужени (Конкуренцијски савјет) и заинтересовано лице ПЗУ "САНАСА" Сарајево предложили да се тужба као неоснована одбије", без навођења разлога из одговора на тужбу.

Суд БиХ наводи да је основно питање које се поставило Суду БиХ, да ли правилник као акт јавне власти, долази у опсег члана 4. Закона о конкуренцији, те да према одредбама става (1) тог члана, забрањени су споразуми, уговори, поједине одредбе споразума или уговора, заједничка дјеловања, изричити и прећутни договори привредних субјеката, као и одлуке и други акти привредних субјеката који за циљ и посљедицу имају спречавање, ограничавање или нарушавање тржишне конкуренције на релевантном тржишту, који се односе на: а) директно или индиректно утврђивање куповних и продајних цијена или било којих других трговинских услова; б) ограничавање и контролу производње, тржишта, техничког развоја или улагања; ц) подјелу тржишта или извора снабдијевања; д) примјену различитих услова за идентичне трансакције с другим привредним субјектима, доводећи их у неповољан положај у односу на конкуренцију; е) закључивање таквих споразума којим се друга страна условљава да прихвати додатне обавезе које по својој природи или обичајима у трговини нису у вези са предметом споразума. Такви споразуми су ништави, према члану 4. став (2) Закона.

Суд БиХ наводи да, анализирајући цитрирану одредбу, долази до закључка да се забрана из тог члана односи: под један, на било коју врсту уговора и под два, да се односи на уговоре закључене између привредних субјеката, као и на одлуке и друге акте привредних субјеката.

Суд БиХ сматра уговор као правни акт подразумјева размјену сагласних изјава воља између два или више лица, којим се заснива, мијења или укида одређени правни однос. Уговор је двострани правни посао, споразум најмање два лица, а да би настао треба да постоји сагласност њихових воља. Према цитираној одредби Закона, за настанак и постојање уговора није неопходна форма у виду писаног облика или потврде, печата, он може настати и прећутно, али мора у основи представљати договор привредних субјеката.

У конкуретном случају предмет разматрања оспорене одлуке је Правилник, општи акт који је донијело Федерално министарство здравства, па је према мишљењу Суда БиХ потребно размотрити питање да ли се Правилник може подвести под појам уговора или споразума.

У вези са наведеним, Суд БиХ наводи да Правилник доноси на основу овлаштења из закона, надлежно министарство, као сегмент извршне власти, те имајући у виду начин оснивања министарства, његову природу, циљеве и основ настанка, ради се о органу државне власти који доношењем предметног општег акта врши власт која му је повјерена. Федерално министарство је према мишљењу Суда БиХ облик организовања и дјеловања јавне власти и није привредно предузеће па је предметни Правилник, општи акт, донио орган власти, у оквиру својих овлаштења и на основу закона. Правилник је, стога по схватању судског савјета Суда БиХ, општи акт јавне власти и дио националног законодавства, који не представља продукт договора између два или више субјеката, управо из разлога јер је донесен ауторитетом јавне власти.

Овакво становиште произилази и из праксе Европског суда правде, који је у више својих пресуда направио дистинкцију између националног законодавства и одлука и других аката привредних субјеката, те се у овом дијелу пресуде Суд БиХ позива на пресуду Европског суда правде број Ц-343/95 случај *Diego Cali oc Figli* (1997) у којој Европски суд правде разматрајући активности надзора ради спрјечавања загађења на нафтном терминалу луке Ђенова,

који је повјерен националној комисији СЕПГ, наводи: "*Овакав надзор је по својој природи, свом циљу и правилима на које се односи повезан са вршењем власти које се односе на заштиту околине, а које су типична овлаштења јавних органа. Не ради се привредној активности која би оправдала примјену правила о конкуренцији из Уговора о оснивању ЕУ*". При овоме закључку упућује на параграф 30. у пресуди Ц-364/92 у предмету *SAT Fluggesellschaft v. Eurocontrole* (1994) који гласи: "*Узимајући у цјелини, активности Еуроцонтроле, по својој природи, циљевима и правилима на које се односи, су повезане са вршењем власти у области контроле и надзора ваздушног простора, а то су типично надлежности државе. Ове активности нису економске природе да би се оправдала примјена правила конкуренције из Уговора*. У предмету број Ц-309/99 случај *Wouters*, параграф 57., Европски суд закључује: *"Имајући у виду судску праксу Суда, правила конкуренције из Уговора се не примјењују на активности, које, по својој природи, циљевима и правилима које проводи не спада у сферу економских активности."*.

Суд БиХ сматра да све изнесене чињенице, а и пракса Европског суда правде упућује на закључак да правилник министарства не може по својој природи имати елементе уговора, ни бити сматрани уговором, као што ни министарство није предузеће, односно привредни субјекат, да би могло, у конкретној ситуацији, доћи под опсег члана 4. Закона о конкуренцији. Ово наравно, према мишљењу Суда БиХ, не субсумира ситуацију када се јавна власт путем јавног предузећа или других облика привредне организације појављује на тржишту из економских разлога или када преносом дијела својих овлаштења на неке друге субјекте даје могућност да ти субјекти својим одлукама регулишу односе на тржишту и евентуално, ограниче конкуренцију. Тада би те одлуке имале потпуно други карактер, јер би у себи носиле могућност тржишне утакмице између предузетника, односно повреду здраве конкуренције на тржишту. На ово упућује и став Европског суда правде изражен у пресуди Т-53/93 од 30.03.2000. године чији параграф 58 гласи: *"Из судске праксе јасно произилази да се чланови 85. и 86. Уговора о ЕЗ примјењују само на самоиницијативно неконкурентно понашање подузетника (предмет 41/93 Италија против Комисије (1985) ЕЦР 873, тачка 18. до 20, предмет С-202/88 GB inno-BM, тачка 20., те Комисија и Француска против Ladbroke Racing, тачка 33. Уколико домаће задонодавство захтјева некоректно понашање подузетника или ако такво законодавство твори правни оквир који искључује било какву могућност конкуренције на страни подузетника, онда се чланови 85. и 86. не примјењују. У таквој ситуацији се ограничење тржишне утакмице не може приписати, како то наведене одредбе имплицирају, самосталном дјеловању предузетника"*.

Суд БиХ на крају закључује да је нејасно становиште оспореног акта да и Правилник спада у споразуме, односно уговоре, чију ваљаност са становишта повреде члана 4. Закона, може преиспитивати Конкуренцијски савјет. Тачно је да, на основу овлаштења из члана 25. став (2) Закона, Конкуренцијски савјет даје мишљења на нацрте и приједлоге закона и других прописа који могу имати утицај на тржишну конкуренцију, о њиховој сагласности са тим законом. Ако се узме као тачно да предметни Правилник није достављен на мишљење прије усвајања, остаје спорно на основу које одредбе Конкуренцијски савјет може преиспитивати Правилник који је на правној снази, односно какве посљедице такво преиспитивање има на прописани поступак преиспитивања законитости правилника и уставности закона за који су надлежни Уставни судови.

У односу на ова питања оспорени акт није дао одговоре, па образложење акта нема одлучних чињеница на основу којих би се могла разматрати правилност примјене материјалног права, што указује на погрешну примјену члана 200. Закона о управном поступку БиХ, због чега је ваљало тужби уважити и предмет вратити на поновни поступак, примјеном члана 37. став (1) и (2) Закона о управним споровима БиХ.

Суд БиХ, на крају пресуде, налаже Конкуренцијском савјету да ваљано размотри питања на која је указано овом пресудом, те да након консултовања праксе Европског суда правде и Европске комисије, правилно утврди чињенично стање, донесе правилну и закониту одлуку, за коју ће дати и ваљане и јасне разлоге.

9. Очитовање Конкуренцијског савјета по пресуди Суда БиХ

Имајући у виду налоге из пресуде Конкуренцијски савјет истиче сљедеће:

У складу са чланом 4. став (1) Закона *"забрањени су споразуми, уговори, поједине одредбе споразума или уговора, заједничка дјеловања, изричити и прешутни договори привредних субјеката, као и одлуке и други акти привредних субјеката који за циљ и посљедицу имају спречавање, ограничавање или нарушавање тржишне конкуренције на релевантном тржишту..."*

Појам привредног субјекта, који се у смислу Закона разликује од појма привредног субјекта у другим прописима, је дефинисан чланом 2. Закона којим је утврђено да су привредни субјекти у смислу Закона:

а) привредна друштва, предузећа и предузетници и њихова удружења без обзира на облик власништва, сједиште или пребивалиште,
б) органи државне управе и локалне самоуправе, када посредно или непосредно учествују или утичу на тржиште,
ц) остала физичка и правна лица која непосредно или посредно, стално, повремено или једнократно учествују на тржишту, без обзира на правни статус, на облик власништва, сједиште или пребивалиште, као што су удружења, спортске организације, установе, задруге, носиоци права интелектуалног власништва.

Из наведеног произилази да Тужилац представља привредни субјекат у смислу одредби Закона.

Конкуренцијски савјет је правилно поступио када је утврђивао усклађеност Правилника са Законом, јер сви правни акти који имају утицај на тржиште, укључујући предметне правилнике, спадају у споразуме у смислу члана 4. став (1) Закона.

"Појам споразума у праву Европске уније се такође тумачи врло екстензивно. Исти се приступ користи и приликом објашњења појма удружења подзетника и њихових одлука. Под њима се не подразумијевају искључиво споразуми између чланова одређеног удружења, већ и препоруке које издаје удружење." (Извор: стр. 937, Забрањени споразуми у еуропском праву тржишног натјецања, А. Пошчић, Збирка Правног факултета Свеучилишта Ријека (1991)).

У вези са наведеним члан 101. УФЕУ се пимјењује и на одлуке и на споразуме удружења, што значи да се појам споразума не односи само на уговор који је закључен између двије и више страна, него и на одлуке удружења које представљају једнострани акт удружења.

Могућност кориштења праксом Европског суда правде или Европске комисије не представља обавезу, него само

дискреционо право Конкуренцијског савјета, да може у сврху оцјене датог случаја у складу са чланом 43. став (7) Закона, користити наведену праксу, што није било потребно у случају доношења побијаног Рјешења.

Тачно је да чланови 101. и 101. Уговора о функционирању Европске уније се примјењују на оне адресате који су квалификовани као подузетници. Иако се појам подузетника спомиње у Уговору, право значење и конкретизацију добива тек тумачењем Европске комисије и судова, који попуњавају садржај дефиниције прихваћајући функционалан приступ. Сваки субјекат укључен у економску активност сматра се предузетником, без обзира на његов правни статус и начин финансирања.

Такво тумачење Европске комисије и судова се може само дјелимично примијенити од стране Конкуренцијског савјета, јер Закон о конкуренцији у својим одредбама садржи одређене специфичности. То се посебно односи на тумачење члана 2. став (1) под б) Закона којим је регулисано да се "*овај закон примјењује на органе државне управа и локалне самоуправе, када посредно или непосредно* ***учествују или утичу*** *на тржиште"* који на тај начин могу својим дјеловањем спрјечавати, ограничавати или нарушавати тржишну конкуренцију на цијелој територији Босне и Херцеговине или значајнијем дијелу тржишта.

Наведена одредба упућује да државни органи управе, у конкретном случају Федерално министарство, који својим актима утичу на тржиште потпадају под примјену правила о заштити тржишне конкуренције у складу са Законом.

Тако није могуће примијенити само дио одредбе ("када посредно или непосредно учествују на тржишту) који би био усклађен са правним схватањима Европског суда правде или Европске комисије, него се у конкретном случају примјењује цијела одредба члана 2. став (1) под б) Закон о конкуренцији, а који има предност над судском праксом Европске уније.

Приликом анализе појединих случајева судови у Европској унији и Европска комисија се користе компаративном методом, упоређују ситуације и покушавају утврдити може ли одређену активност обављати привредни субјекат у приватном власништву или се одређена активност може повјерити само јавном тијелу.

"Најважније је да се утврди да ли се одређена активност може сматрати економском, јер су дјелатности које се могу приписати битним функцијама државе искључене из правила трижне конкуренције. Ситуације везане уз питања од јавног интереса, као што су управљање системом контроле зрачног простора или заштита лука од загађења, нису дјелатности од економског карактера и самим тиме субјекти који њима управљају нису предузетници. Док у претходним ситуацијама нема потешкоћа у објашњењу, проблем могу представљати случајеви везани уз систем здравственог и социјалног осигурања. Они представљају посебно осјетљиво подручје јер се у њима мијешају начела солидарности, пропорционалности и универзалности, са начелима тржишта. Прије свега покушавају се утврдити је ли принцип солидарности одлучујући. Користе се разни критеријуми и елементи у доказивању. Свака појединa ситуација самостално се процјењује. Покушава се утврдити до које мјере начело солидарности има утицаја н појединy схему те видјели је ли оно превладавајућа околност." (Извор: стр. 937, Појам подузетника у Еуропском праву тржишног натјецања, А. Пошчић, Збирка Правног факултета Свеучилишта Ријека (1991)).

У конкретном случају, приликом доношења побијаног рјешења, Конкуренцијски савјет се водио чињеницом да су санитарни прегледи наплатни правни посао, те да представљају економску дјелатност која доноси сигурне приходе јавним здравственим установама, а да су приватне установе у цијелости искључене са релевантног тржишта. Санитарне прегледе, који су обавезни за појединy врсту занимања, послодавац је дужан платити.

Пракса европских судова да се правила о конкуренцији не примјењују на активности које су повезане са вршењем јавне функције, не може примијенити у овом случају, јер се у конкретном случају ради о ограничавању конкуренције од стране Федералног министарства у случају економски исплативог тј. наплатног правног посла, који не спада у основно здравствено осигурање запослених. Федерално министарство увођењем забране обављања санитарних прегледа од стране приватних здравствених установа не врши само јавну функцију у сврху заштите здравља становништва, него директно утиче на релевантно тржиште здравствених надзора над клицоношама, запосленим и другим особама,на начин да спрјечава, ограничава и нарушава конкуренцију.

10. Наставак поступка у складу са пресудом Суда БиХ

Поступајући по пресуди Суда БиХ, Конкуренцијски савјет се обратио Федералном министарству, актом број 06-26-3-40-58-II/16 од дана 27.11.2017. године, којим је тражено да се исто очитује на донесену Пресуду у року од пет дана.

Федерално министарсво у поднеску запримљеном дана 04.12.2017. године, под бројем 06-26-3-40-60-II/16 наводи сљедеће:

- да Федерално министарство у цијелости пориче чињеничне наводе Подносиоца захтјева, те оспорава правну основаност Захтјева за утврђивање постојања забрањеног споразума из члана 4. став (1) тачка б) Закона у члану 1. Правилника о измјени Правилника и предлаже да се Захтјев у поновном поступку одбије као неоснован,
- да је пресудом Суда БиХ утврђено да је "нејасно становиште оспораваног акта да и Правилник спада у спразуме, односно уговоре чија ваљаност се цијени у смислу члана 4. Закона", на шта је Федерално министарство упућивало у свом одговору на Захтјев (запримљен под бројем 06-26-3-40-16-II/14 дана 24.06.2015. године) и на усменој расправи која је одржана дана 22.10.2015. године у просторијама Конкуренцијског савјета,
- такођер, Федерално министарство истиче да је у пресуди Суда БиХ утврђено да "предменти Правилник о измјени Правилника прије усвајања, није достављен Конкуренцијском савјету на давање мишљења у складу са чланом 25. став (2) Закона, те да остаје спорно на основу које одредбе Конкуренцијски савјет може преиспитивати Правилник који је на правној снази, односно какве посљедице такво преиспитивање има на прописан поступак преиспитивања законитости правилника и уставности закона за који су надлежни Уставни судови",
- да се Федерално министарство не може сматрати привредним субјектом у смислу члана 4. Закона, те да су за правилну примјену Закона, битна становишта Европске комисије и Европског суда правде на што упућује и члан 43. став (7) Закона,
- да је федерални министар приликом доношења оспораваног Правилника о измјени Правилника поступао на основу законских овлаштења, са јасним циљем заштите јавног здравља, а у оквиру вршења јавне функције,
- да су неосновани наводи Конкуренцијског савјета да је постојала обавеза Федералног министарства да достави

предметни Правилник на мишљење, јер исто није проистицало из рјешења Конкуренцијског савјета број 04-26-3-007-72-II/13 од дана, и због чињенице да се предметним Правилником не регулише тржиште здравствених услуга, него да је предмет регулисања врста, опсег и начин вршења јавноздравствене заштите, што је у надлежности државних институција,

- да сагласно члану 1. Закона о установама ("Службени лист РБиХ", 6/92, 8/93 и 13/94), установе се оснивају и за обављање дјелатности здравства, ако циљ обављања дјелатности није стицање добити,
- да је надлежност Конкуренцијског савјета заштита и промоција тржишне конкуренције у Босни и Херцеговини, а не уређивање здравствених услуга, а самим тиме надлежност Конкуренцијског савјета није ни заштита јавног здравља становништва,
- да Конкуренцијски савјет Рјешење базира и на пресуди Суда БиХ број С1 3 У 016103 14 од дана 23.12.2015. године против које је Федерално министарство поднијело апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине АП-879/16, чије рјешавање је у току,
- да је Конкуренцијски савјет у предметном поступку погрешно примијенио материјално право, односно члан 4. став (1) тачка б) Закона, јер се спорна одредба Правилника о измјени Правилника односи на повјеравање дјелатности јавноздравственим установама што се не може сматрати забрањеним споразумом у смислу цитираног члана Закона,
- да је Федерално министарство у одговору на Захтјев истакло приговор стварне надлежности, јер Подносилац захтјева нема статус привредног субјекта у смислу Закона о привредним друштвима ("Службене новине Федерације БиХ", број 81/15), те се обављање здравствених услуга у овој области не врши стриктно по принципима либералног тржишта, из чега произилази да Конкуренцијски савјет није надлежан за вођење предметног поступка,
- правна препрека да Подносилац захтјева обавља дјелатност санитарних прегледа, ради заштите упослених и осталог становништва од заразних болести, у складу са прописима о заштити становништва од заразних болести, заштите потрошача, односно корисника и друге обавезне здравствене прегледе, произилази из члана 36., а у вези са чланом 15. став (2) тачка 4. и члана 51. Закона о здравственој заштити,
- да се јавноздравствена дјелатност обавља кроз организацију хигијенско-епидемиолошких служби и завода за јавно здравство у Федерацији БиХ у смислу члана 45. став (2) Закона о здравственој заштити,
- да је чланом 11. тачка 7. Закона о заштити становништва од заразних болести предвиђена посебна превентивна мјера за спрјечавање и сузбијање заразних болести, наведен и здравствени надзор над клицоношама, упосленицима и другим особама,
- да наведени здравствени надзор подразумјева проведбу здравствених санитарних прегледа над особама стављеним под здравствени надзор у смислу члана 30. и 31. Закона о заштити становништва од заразних болести,
- да из напријед наведеног произилази да санитарне прегледе, ради заштите упослених и осталог становништва од заразних болести, могу обављати само јавне здравствене установе, односно приватне здравствене установе не могу обављати поједине дјелатности, међу којима је изричито наведено да не могу обављати дјелатност епидемиологије која је од интереса за Федерацију БиХ, односно кантоне,
- забрана да приватне здравствене установе обављају дјелатност санитарних прегледа из члана 15. став (2) тачка 4. Закона о здравственој заштити директно произлази из Закона о здравственој заштити,
- да одредбама Правилника на које указује Подносилац захтјева, није успостављено орграничење које Подносилац захтјева жели поништити, нити се било каквим измјенама Правилника може укинути или суспендовати Законом о здравственој заштити успостављена забрана,
- да је правилник подзаконски акт који може ближе разрађивати и прецизирати примјену закона, али не може уређивати права и обавезе на начин који је супротан закону,
- да је Федерално министарство, иако то није било наложено Рјешењем Конкуренцијског савјета број 04-26-2-007-72-II/13 од 17.04.2014. године, приступило измјени Правилника о обиму и врсти јавноздравствене дјелатности, те истим у члану 7. став (2) алинеја 5. само прецизирало законске одредбе и члан 15. став (2) тачка 4., члан 36. став (1) и члан 51. Закона о здравственој заштити, а из којих произилази да наведене дјелатности, могу обављати само одређене јавноздравствене установе,
- да се у конкретном случају не ради ни о каквим "козметичким промјенама" како наводи Подносилац захтјева, већ о упућивању на законске одредбе из којих јасно произилази да дјелатност санитарних прегледа могу обављати само домови здравља и заводи за јавно здравство,
- из напријед наведеног прозилази да би се само измјеном цитираних законских одредби могла укинути забрана да приватне здравствене установе регистроване за специфичну здравствену заштиту обављају дјелатност санитарних прегледа, што је у надлежности Парламента Федерације БиХ,
- да су тачни наводи да је Федерално министарство поступајући по упиту Кантоналне управе за инспекцију Сарајево, дало објашњење прописа који су из његове надлежности, а који се односе на обављање санитарних прегледа, односно обављање специфичне здравствене заштите, својим актом број 01-37-2953/14 од 22.05.2014. године,
- да нису тачни наводи да је Федерално министарство поменутим одговором преузело надлежности Параламента Федерације БиХ који је задужен за аутентично тумачање одредби закона,
- да су чланом 22. Закона о организацији органа управе у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федрације БиХ", број 35/05), органи управе обавезни припремати и давати одговоре на питања органа законодавне и извршне власти која се односе на извршавање закона и других прописа из њихове надлежности, на основу чега је Федерално министарство и дало одговор на упит Кантоналне управе за инспекцију Сарајево,
- да када су у питању мјере забране обављања санитарних прегледа приватним здравственим установама од стране кантоналне и федералне инспекције, Федерално министарство наводи да су поменути органи независини и самостални сукладно Закону о инспекцијама Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 74/14),

- да Подносилац захтјева на основу Рјешења Министраства здравства Кантона Сарајево број 10-04-37-88/99 од 06.04.1999. године, број 10-37-3778/04 од 01.09.2004. године, број 10-37-12903/13 од 28.05.2014. године, број 10-37-12903-1/13 од 28.05.2014. године и број 10-37-12903-2/13 од 30.05.2014. године има одобрење за обављање дјелатности медицине рада и микробиолошко-паразитолошког лабораторија, а не дјелатност санитарних прегледа, ради заштите упослених и осталог становништва од заразних болести,
- да је неосновано и нетачно мишљење проф. др Фахрије Башића, специјалисте микробиолога, мр сци. др Споменке Јањић, специјалисте микробиологије и паразитологије и др. Миле Кривића да санитарни прегледи нису дјелатност епидемиолошке службе, него микробиолошких лабораторија,
- да из законских рјешења произилази да је обављање превентивно санитарних прегледа радника, посебна мјера чија сврха је заштита становништва од заразних болести, а не специфична заштита радника, јер се не ради о специфичним условима рада, него о врсти занимања која могу угрожавати јавно здравље,
- наведено становиште је потврђено и у мишљењу Удружења специјалиста јавноздравствених дисциплина у Федерацији БиХ које је достављено Конкуренцијском савјету у спис, а којем Конкуренцијски савјет није поклонио вјеру, јер Удружење послује у оквиру система Завода за јавно здравство Федерације БиХ, те јер се исто базирало на тумачењу законских одредби, а мање на тумачењу појма санитарног прегледа у медицинском смислу,
- у поменутом мишљењу се наводи да индикације за обављање санитарних прегледа постављају љекари специјалисти епидемиолози, с обзиром на то да се санитарни преглед врши у циљу заштите становништва од заразних обољења, а не љекари специјалисти - микробиолози који су само дио тима за обављање предметних прегледа,
- да се Удружење специјалиста јавноздравствених дисциплина у Федерацији БиХ ни у ком случају не може поистовјетити са Заводом за јавно здравство Федерације БиХ, јер су чланови Удружења упосленици санитарних инспекција, домова здравља, па чак и приватних фирми,
- да Наредба о стандардима и нормативима здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 82/14 и 107/14) (у даљем тексту: Наредба о стандардима и нормативима здравствене заштите) уређује номенклатуру услуга здравствене заштите, коју чини преглед услуга који се пружају у здравственим установама. У прилогу 2. "Номенклатура услуга здравствене заштите", који је саставни дио поменуте наредбе, у дијелу описа услуга из области епидемиологије под редним бројем 142. се налази услуга "здравствени преглед одређених категорија запослених, других лица и клицоноша", из чега произилази да се ради о услузи из области епидемиологије, никако о услузи из домена микробиологије,
- да имајући у виду све наведено, посебно упуте дате у Пресуди Суда БиХ број С1 3 У 021277 16 У од 10.11.2017. године, Федерално министарство предлаже да Конкуренцијски савјет након поново проведеног поступка одбије Захтјев приведног субјекта САНАСА, као неоснован, те да обавеже истог да надокнади трошкове поступка Федералном министарству.

Подносилац Захтјева је актом Конкуренцијског савјета број 06-26-3-40-59-II/16 од дана 27.11.2017. године обавијештен о донесеној Пресуди, те је тражено да се очитује на донесену пресуду.

Подносилац Захтјева у поднеску запримљеном дана 04.12.2017. године, под бројем: 06-26-3-40-61-II/16 наводи сљедеће:

- да су спорна правна питања у предметном поступку расправљена у ранијем поступку који је вођен по захтјеву привредног субјекта ПЗУ "*E STYLE*" Сарајево, тужбом Федералног министарства од дана 27.05.2014. године на начин да је Суд БиХ у дјелимично истом саставу савјета, донио пресуду број С1 3 У 016103 14 У од 23.12.2015. године којом је тужба одбијена.
- да је из образложења поменуте пресуде видљиво да је Суд БиХ заузео став да се Федерално министво у конкретној правној ситуацији може сматрати привредним субјектом, а спорни Правилник споразумом,
- да се Федерално министарство позива на пресуде Европског суда правде које су донесене прије поменуте пресуде Суда БиХ које се не могу довести у везу са конкретном правном ситуацијом,
- да чланом 51. Закона о здравственој заштити, дјелатност санитарних прегледа није наведена као јавна здравствена дјелатност која не може бити предметом приватне праксе. Наведеним чланом је такође утврђено да дјелатност епидемиологије и хигијене представљају јавно здравствене дјелатности не могу бити предметом приватне дјелатности,
- да је утврђено да никад раније, дјелатност санитарних прегледа није била везана за хигијенско-епидемиолошку службу, те да је иста функционисала самостално дуже од десет година, јер се ради о дјелатности микробиолошког лабораторија,
- да се након доношења спорног Правилника, дјелатност санитарних прегледа покушава представити као дјелатност у склопу хигијенско-епидемиолошке службе, чиме се онемогућује приватним здравственим установама обављање санитарних прегледа,
- да је током поступка пред Конкуренцијским савјетом утврђено да санитарни прегледи нису бесплатни, те да је њихова цијена у једном тренутку порасла за 100%, јер су санитарне прегледе обављале само јавне здравствене установе при чему се ради о огромним материјалним средствима,
- да треба имати у виду одредбе Закона о јавним установама гдје је утврђен начин финансирања истих, који се врши из властитих остварених прихода,
- да из наведеног произилази да се јавне установе финансирају на начин као јавна предузећа, те да се појављују на тржишту из економских разлога,
- да је Пресуда Суда БиХ број С1 3 У 021277 16 У од дана 10.11.2017. године донесена на бази нетачно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примјене материјалног права,
- да је Суд БиХ једноставно прихватио наводе из тужбе не улазећи у суштину проблема и занемарујући властиту пресуду број С1 3 У 016103 14 од дана 23.12.2015. године.

Конкуренцијски савјет је дана 18.01.2018. године, под бројем: 06-26-2-40-65-II/14 запримио Рјешење Суда БиХ којим је приједлог за понављање поступка привредног субјекта САНАСА одбачен.

Конкуренцијски савјет је дописима број 06-26-2-40-66-II/14 и 06-26-2-40-67-II/14 од дана 28.03.2018. године, тражио од странака да се изјасне о износу накнаде трошкова поступка.

Дана 09.04.2018. године, пуномоћник Подносиоца захтјева, адвокат Един Х. Хрњић доставио је нови трошковник, запримљен под бројем 06-26-2-40-68-II/14, док Федерално министарство у поднеску запримљеном под бројем 06-26-2-40-69-II/14 дана 20.04.2018. године, није навело да ће тражити накнаду трошкова, односно није доставило трошковник у предметном поступку.

11. Утврђено чињенично стање

Конкуренцијски савјет је у поступку утврђивања забрањеног споразума из члана 4. на неоспоран начин утврдио сљедеће чињенице:

- да је привредни субјекат "САНАСА" Приватна здравствена установа основана Одлуком о оснивању Здравствене установе Поликлинички Центар "САНАСА" број 1/99 од 13.03.1999. године и Одлуком о измјенама и допунама Одлуке о оснивању број ОПУ ИП 281/14 од 24.06.2014. године,
- да је рјешењима Министарства здравства Кантона Сарајево (у даљем тексту: Кантонално министарство) З.У. "САНАСА" одобрено обављање дјелатности специјалистичко-консултативно здравствене заштите из области офтамологије, стоматологије са зубном техником, интерне медицине, те биохемијско-хематолошке лабораторије (рјешење број 10-04-37-88/99 од 06.04.2014. године), из области дерматовенерологије, медицине рада, педијатрије, ултразвучне дијагностике, оториноларингологије, гинекологије, ортопедије, услуга микробиолошко-паразитолошког лабораторија, имунолошко-серолошке анализе, уз могућност обављања оперативних захвата из постојећих хируршких дјелатности (рјешење број 10-37-3778/04 од 01.09.2004. године), те из области опште хирургије уз обављање хируршких захвата у локалној и општој анестезији, неурологије/неуропсихијатрије, психологије и породичне медицине (рјешење број 10-37-12903/13 од 28.05.2014. године), те да је рјешењем Кантоналног Министарства број 10-37-12903/13 од 28.05.2014. године одређено брисање дијела дјелатности који се односи на зубну технику,
- да се из напријед наведеног види да је Подносилац захтјева регистрован за обављање услуга микробиолошко-паразитолошког лабораторија, али не и хигијенско-епидемиолошке службе,
- да је чланом 2. Закона о заштити становништва од заразних болести, између осталог прописано да је "здравствена установа" установа образована у складу са прописима о здравственој заштити у свим облицима власништва, што значи да исти даје могућност обављања хигијенско-епидемиолошке службе свим привредним субјектима без обзира на облик власништва, па самим тим и приватним здравственим установама,
- да Закон о здравственој заштити нигдје изричито не прописује забрану оснивања хигијенско-епидемиолошких служби од стране приватних здравствених установа,
- да је на основу регистроване дјелатности Подносилац захтјева у периоду од 2006. до половине 2011. године закључио 27. уговора са различитим привредним друштвима о обављању санитарних прегледа, те обављао санитарне прегледе и издавао санитарне књижице,
- да је на основу рјешења инспекцијских органа и инспектората који су вршили контролу највећи број уговора отказан,
- да је рјешењем Конкуренцијског савјета број 04-26-4-007-72-II/13 од 17.04.2014. године између осталог утврђено да Федерално министарство здравства, Титова 9, 71000 Сарајево, одредбама члана 7. став (1) алинеја 5. Правилника о обиму и врсти јавноздравствене дјелатности која не може бити предметом приватне дјелатности ("Службене новине Федерације БиХ", број 69/12) спрјечава, ограничава и нарушава тржишну конкуренцију на тржишту здравственог надзора над запосленим лицима на подручју Федерације Босне и Херцеговине, ограничавањем и контролом тржишта, што представља забрањени споразум у смислу члана 4. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији,
- да је наведено рјешење потврђено пресудом Суда Босне и Херцеговине број С1 3 У 016103 14 од 23.12.2015. године,
- да је Суд Босне и Херцеговине у образложењу пресуде посебно навео да је Конкуренцијски савјет правилно поступио када је утврђивао усклађеност Правилника са Законом, при томе имајући у виду намјеру законодавца у погледу заједничког дјеловања на релевантном тржишту, јер сви правни акти који у суштини имају утицај на тржиште, укључујући предметне правилнике, спадају у споразуме у смислу члана 4. став (1) Закона, те да се правилним тумачењем одредби члана 51. Закона о здравственој заштити може закључити да исти не прописује забрану организовања хигијенско - епидемиолошких служби од стране приватних здравствених установа, а Правилници представљају подзаконске акте који не могу умањити права дата законом, па је у смислу члана 4. став (1) тачке б) Закона о конкуренцији и на тај начин ограничена, спријечена и нарушена тржишна конкуренција на релевантном тржишту,
- да је чланом 51. Закона о здравственој заштити утврђено да јавноздравствене дјелатности социјалне медицине, епидемиологије и хигијене које су од интереса за Федерацију односно кантон, хитна медицинска помоћ; дјелатност хетерологне трансплантације органа и ткива и аутологне трансплaнатације коштане сржи; прикупљање, тестирање, прерада и дистрибуција крви и крвних састојака, вјештачка оплодња, ако није у питању даривање сјемена од супруга; патологија изузев патхистолошке дјелатности; судска медицина и мртвозорничка дјелатност, не могу бити предметом приватне дјелатности, те да ће обим и врста јавноздравствене дјелатности из става (1) овог члана, ближе бити одређена правилником федералног министра,
- да из напријед наведеног произилази да чланом 51. Закона о здравственој заштити није цјелокупна дјелатност епидемиологије сврстана у јавноздравствену дјелатност, него само она која је од интереса за Федерацију односно кантон, те је овлаштење за прављење листе дјелатности стављено у надлежност федералног министра здравства,
- да је у складу са чланом 51. став (2) Закона о здравственој заштити федерални министар здравства донио Правилник о обиму и врсти јавноздравствене дјелатности која не може бити предметом приватне

djelatnosti ("Službeni glasnik BiH", broj 69/12) i nakon donošenja rješenja Konkurencijskog savjeta broj 04-26-3-007-72-II/13 od 17.04.2014. godine i Pravilnik o izmjenama Pravilnika ("Službeni glasnik BiH", broj 39/14),

- da federalni ministar nije dostavio ni Pravilnik nити Pravilnik o izmjeni Pravilnika Konkurencijskom savjetu na mišljenje u smislu člana 25. stav (2) Zakona,
- da je članom 7. Pravilnika o obimu i vrsti javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti taksativno navedeno koje djelatnosti epidemiologije ne mogu biti predmet privatne djelatnosti, te je članom 1. Pravilnika o izmjeni Pravilnika izmijenjen stav (1) alinejа pet ovog člana zabraćen obuhvaćen i "zdravstveni nadzor nad klicoношama, zaposlenim i drugim osobama u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, kao i članom 15. stav (2) tačka 4, članom 36. stav (1) i članom 51. Zakona o zdravstvenoj zaštiti",
- da je na taj način federalni ministar formulisao na drugačiji način spornu odredbu i ponovno isključio privatne zdravstvene ustanove iz djelatnosti obavljanja sanitarnih pregleda i izdavanja sanitarnih knjižica, što ne osporava nити jedna strana u postupku,
- da članovi Zakona o zdravstvenoj zaštiti na koje se federalni ministar poziva ne propisuju zabranu obavljanja sanitarnih pregleda od strane privatnih ustanova,
- da član 36. stav (1) Zakona o zdravstvenoj zaštiti, glasi: *"Specifična zdravstvena zaštita radnika obuhvata preduzimanje mjera iz člana 15. ovog zakona, osim mjera predviđenih u stavu (2) tač. 4. i 6. istog člana ovog Zakona,*
- da član 15. stav (2) tačka 4. Zakona o zdravstvenoj zaštiti glasi: *radi provođenja mjera iz stava (1) ovog člana ("Mjere specifične zdravstvene zaštite koje mora obezbijediti poslodavac s ciljem stvarања uslova za zaštitu zdravlja zaposlenika na radnom mjestu i podstičanja zdravstveno odgovornog ponašanja...."), poslodavac organizuje i obezbjeđuje iz svojih sredstava zdravstvenu zaštitu zaposlenih koja obuhvata najmanje:.....4) sanitarne preglede radi zaštite zaposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obavezne zdravstvene preglede u skladu sa zakonom."*
- da su članom 36. stav (2) Zakona o zdravstvenoj zaštiti sanitarni pregledi izuzeti iz specifične zdravstvene zaštite, ali ne postoji nити jedna precizna odredba Zakona iz koje ekspicitno proizilazi da privatne zdravstvene ustanove ne mogu obavljati sanitarne preglede,
- da član 37. stav (1) Zakona o zdravstvenoj zaštiti navodi da se specifična zdravstvena zaštita zaposlenika ostvaruje na osnovu ugovora između poslodavca i zdravstvene ustanove koja u svom sastavu ima djelatnost medicine rada, ili ugovorom sa specijalistom medicine rada u privatnoj praksi,
- da iz navedenog proizilazi da se sanitarni pregledi finansiraju od strane poslodavaca,
- da su se cijene sanitarnih pregleda u privatnim ustanovama kretale od 20,00 KM do 25,00 KM, a sada se cijene kreću u zavisnosti od kantona od 20,00 KM do 50,00 KM,
- da se tržište zdravstvenih nadzora nad klicoношama, zaposlenim i drugim osobama utvrđuje na osnovu tržišnih zakonitosti, jer se u konkretnom slučaju radi o naplatnom pravnom poslu, koje usluge ne spadaju u osnovno zdravstveno osiguranje zaposlenih,
- da je nakon donošenja rješenja Konkurencijskog savjeta Podnosilac zahtjeva nastavio sa obavljanjem sanitarnih pregleda i izdavanjem sanitarnih knjižica, sve do 01.10.2014. godine, kada je Kantonalna uprava za inspekcijske poslove - Inspektorat sanitarne, zdravstvene i farmaceutske inspekcije pod brojem: УП-1-14-10-37- 1470/14 donio rješenje kojim se zabranjuje Podnosiocu zahtjeva obavljanje pregleda na klicoноštvo, odnosno zdravstveni nadzor nad klicoношama, zaposlenim i drugim osobama u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti,
- da je iz obrazloženja napriječ navedenog rješenja Kantonalne uprave za inspekcijske poslove jasno da se pod ovim podrazumijeva zabrana obavljanja sanitarnih pregleda i izdavanje sanitarnih knjižica, a iz uvodnog dijela da je pravni odnos donošenja Pravilnik o izmjeni pravilnika,
- da je Federalni ministar zdravstva dana 22.05.2014. godine aktom broj 01-37-2953/14 uputio Kantonu Sarajevo, Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove akt u kojem na strani 6. pod tačkom 11. daje tumačenje da je obavljanje sanitarnih pregleda javnozdravstvena djelatnosti i da je kao takva isključena iz djelatnosti privatnih zdravstvenih ustanova,
- da član 2. stav (1) tačka 1. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti definiše da "zdravstvena ustanova je ustanova obrazovana u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti u svim oblicima vlasništva", a članom 4. istog Zakona se propisuje da se zaštita od zaraznih bolesti sastoji u organizaciji i provođenju između ostalog mjera za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, a "mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti neposredno provode zdravstvene ustanove i nosioci privatne praksi, članom 11. utvrđuju se posebne mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti i pod tačkom 7. istog člana navodi "zdravstveni nadzor nad klicoношama, zaposlenicima i drugim licima",
- da se članom 4. Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti propisuje da se zaštita od zaraznih bolesti sastoji u organizaciji i provođenju, između ostalog mjera za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, a *"Mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti neposredno provode zdravstvene ustanove i nosioci privatne praksi",*
- da je članom 11. ovog Zakona utvrđeno da su posebne mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti i pod tačkom 7. navodi *"zdravstveni nadzor nad klicoношama, zaposlenicima i drugim licima",*
- da član 30. istog Zakona definiše koje se osobe stavljaju pod zdravstveni nadzor, a članom 31. se utvrđuje da zdravstveni nadzor između ostalog obuhvata "4. povremene zdravstvene preglede u toku zaposlenja, te povremeni zdravstveni pregledi u toku zaposlenja za osobe koje obavljaju poslove u proizvodnji ili promet namirnica ili snabdijevanju stanovništva pitkom vodom iz člana 30. stav (1) tačka

1. овог закона обавља се на клицоноштво сваких шест мјесеци...."

- да су санитарни прегледи у Заводу за јавно здравство Кантона Сарајево у саставу радне јединице микробиологије, а у Заводу за јавно здравство Тузланског кантона у саставу Службе за епидемиологију,
- да су стручњаци из области микробиологије, паразитологије и медицине рада који раде у приватним здравственим установама дали своје мишљење да санитарни преглед може обављати сваки специјалиста микробиолог, а да је задатак епидемиолошке дјелатности да на основу рада микробиолошке службе утврђује извор инфекције и начин њеног преношења, те да утврди мјере за сузбијање и спрјечавање ширења заразних болести, те иста оперише аналитичком, математичком, статистичком и биолошком методом рада односно њена се сврха огледа нарочито у надзору и обради података добивених радом микробиолошке службе,
- да је своје стручно мишљење дало и Удружење специјалиста јавноздравствених дисциплина Федерације Босне и Херцеговине, које санитарне прегледе дефинише као једну од основних јавноздравствених мјера која има циљ, прегледом наизглед здравих особа, утврдити евентуално присуство патогених микроорганизама односно "клицоноштво", а у циљу заштите јавног здравља становништва од заразних болести, који наводе да процјену ризика од ширења заразних болести од прегледане особе врши љекар специјалиста епидемиолог са посебним освртом на преглед коже и видљивих слузница и преглед плућа, а не лијечници специјалисти - микробиолози, који су само дио тима који обавља лабораторијске - микробиолошке претраге,
- да се наведено Удружење у мишљењу више базирало на тумачење законских одредби него на тумачење појма санитарног прегледа у медицинском смислу,
- да наведено удружење послује у оквиру система Завода за јавно здравство Федерације БиХ (http://www.zzjzfbih.ba/udruzenje-specijalista-javnozdravstvenih-disciplina-fbih/),
- да члан 45. став (2) Закона о здравственој заштити прецизира да се дјелатност јавног здравства инситуционално обавља кроз организацију хигијенско - епидемиолошких служби Завода за јавно здравство у ФБиХ,
- да су у складу са чланом 7. став (1) Правилника о начину вођења евиденције о извршеним лабораторијским изолацијама и идентификацијама, здравствене установе које обављају микробиолошку дјелатност лабораторијског испитивања узрочника заразних болести дужне да достављају седмичне извјештаје о лабораторијски утврђеним узрочницима заразних болести надлежном заводу за јавно здравство кантона, који мјесечно збирне извјештаје одмах доставља Заводу за јавно здравство Федерације Босне и Херцеговине,
- да у складу са ст. (2) и (3) истог члана наведеног Правилника, здравствене установе које обављају микробиолошку дјелатност лабораторијског испитивања узрочника епидемије заразних болести одмах достављају извјештај о идентифицираном узрочнику надлежном заводу за јавно здравство кантона као и Федералном заводу, а да је Федерални завод обавезан повезивати епидемиолошке, лабораторијске и клиничке податке за сваки појединачни случај обољевања од заразних болести,
- да се из напријед наведеног може видјети да приватне здравствене установе не дјелују изван здравственог система, него су дио истог,
- да је Наредбом о стандардима и нормативима здравствене заштите у прилог 2. "Номенклатура услуга здравствене заштите", који је саставни дио поменуте наредбе, у дијелу описа услуга из области епидемиологије под редним бројем 142. сврстана услуга "здравствени преглед одређених категорија запослених, других лица и клицоноша",
- да је Рјешењем Суда БиХ број С1 3 У 021277 17 Увл одбачен приједлог привредног субјекта САНАСА за понављањем поступка по пресуди Суда БиХ број С1 3 У 021277 16 У од дана 10.11.2017. године којом је одлучено у оспореном Рјешењу Конкуренцијског савјета број 06-26-40-41-II/16 од дана 16.02.2016. године.

Приликом утврђивања чињеничног стања, Конкуренцијски савјет је узео у обзир и цијенио је и друге достављене податке и документацију, али исти нису били од значаја за предмет овог поступка и утврђивање указане повреде Закона, односно утврђене су оне чињенице које су правно одлучне чињенице за рјешавање овог управног поступка.

12. Оцјена доказа

Након сагледавања свих релевантних чињеница и доказа странака у поступку, појединачно и заједно, те на основу изведених доказа Конкуренцијски савјет је утврдио да:

Члан 4. став (1) тачка б) Закона прописује да су забрањени споразуми, уговори, поједине одредбе споразума или уговора, заједничка дјеловања, изричити и прешутни договори привредних субјеката, као и одлуке и други акти привредних субјекта (у даљем тексту: споразуми) који за циљ и посљедицу имају спрјечавање, ограничавање или нарушавање тржишне конкуренције на релевантном тржишту, а који се односе на ограничавање и контролу производње, тржишта, техничког развоја или улагања.

Конкуренцијски савјет је анализирао спорну одредбу Правилника о измјени Правилника самостално и у вези са осталим одредбама Правилника о обиму и врсти јавноздравствене дјелатности која не може бити предметом приватне дјелатности, те у вези са одредбама Закона о здравственој заштити и Закона о заштити становништва од заразних болести.

Неспорно је утврђено да је федерални министар у складу са чланом 51. став (2) Закона о здравственој заштити овлаштен да утврди који су то дијелови епидемиологије који не могу бити предметом приватне дјелатности.

Надаље, неспорно је да је федерални министар здравства донио Правилник о обиму и врсти јавноздравствене дјелатности која не може бити предметом приватне дјелатности ("Службени гласник БиХ", број 69/12) и након доношења рјешења Конкуренцијског савјета број 04-26-3-007-72-II/13 од 17.04.2014. године и Правилник о измјенама Правилника ("Службени гласник БиХ", број 39/14),

У вези са наведеним, Конкуренцијски савјет је утврдио да Федерално министарство одредбом члана 1. Правилника о измјени Правилника о обиму и врсти јавноздравствене дјелатности која не може бити предметом приватне дјелатности, спрјечава, ограничава и нарушава тржишну конкуренцију на тржишту здравственог надзора над

запосленим лицима на подручју Федерације Босне и Херцеговине, искључивањем приватних здравствених установа са релевантног тржишта и тиме наноси директну штету крајњим корисницима услуге, односно крајњим потрошачима, с обзиром да су цијене санитарних прегледа биле доста ниже (што је представљало већу корист за крајњег потрошача), када су се санитарни прегледи могли обављати и у приватним и у здравственим установама односно прије ступања на снагу наведених правилника.

Наводи Федералног министарства, да је наведени Правилник о измјени Правилника донесен у складу са Законом о здравственој заштити су у конкретном случају ирелевантни, јер је Конкуренцијски савјет, у складу са Законом, надлежан да оцјењује да ли се појединим актом, односно у конкретном случају Правилником крши Закон, а не да оцјењује, да ли је Правилник о измјени Правилника донесен у складу са Законом о здравствено заштити. Наиме, у конкретном случају, Подносилац захтјева је од Конкуренцијског савјета тражио да проведе поступак оцјењивања предметног Правилника, а не Закона о здравственој заштити.

Надлежно Федерално министарство је, иако је на исто било упозорено у ранијем рјешењу Конкуренцијског савјета, пропустило да достави Правилник о измјени Правилника на мишљење Конкуренцијском савјету у складу са чланом 25. Закона, који прописује, да Конкуренцијски савјет даје мишљење о усклађености са Законом о конкуренцији на нацрте и приједлоге закона и других прописа из области које могу имати утицаја на тржишну конкуренцију, а које су предлагачи дужни доставити.

Неспорно је такође да Подносилац захтјева не може остварити заштиту на суду док год је забрана утврђена подзаконским актом тј. спорним Правилником о измјени Правилника, јер се суд не бави законитошћу подзаконских аката, него исте примјењује.

Тумачење и поништење законских одредби је изван надлежности Конкуренцијског савјета, али је јасно да забрана обављања дјелатности санитарних прегледа произилази из Правилника о измјени Правилника, а не из Закона о здравственој заштити или Закона о заштити становништва од заразних болести.

Противна страна наводи да је Наредбом о стандардима и нормативима здравствене заштите у прилог 2., услуга "здравствени преглед одређених категорија запослених, других лица и клицоноша" сврстана у област епидемиологије, што је ирелеватно за предметни поступак, јер Законом о здравственој заштити и Законом о заштити становништва од заразних болести, правним прописима веће правне снаге у односу на Наредбу о стандардима и нормативима здравствене заштите, није предвиђена забрана обављања санитарних прегледа приватним здравственим установама.

Такође се у конкретном случају ради о наплатном правном послу и јасно је да се на овај начин осигуравају сигурна новчана средства.

Конкуренцијски савјет је имао у виду још и сљедеће:

- да приватним здравственим установама закон не забрањује оснивање хигијенско-епидемиолошких служби,
- да приватне здравствене установе не дјелују изван здравственог система, те да се над истим врше мјере провјере и надзора од стране надлежних јавних здравствених установа,
- да се санитарни прегледи могу обављати од стране специјалисте микробиолога, те да се специјалиста епидемиолог ангажује само у случају да је запослени клицоноша тј. да има позитиван микробиолошки налаз.

Неспорно је да је Подносилац захтјева у периоду од 2006. до половине 2011. године обављао санитарне прегледе и издавао санитарне књижице, те да је усљед доношења Правилника о измјени Правилника од стране Федералног министарства, чланом 1. истог, створена правна запрека за дјеловање Подносиоца захтјева на релеватном тржишту, а самим тим свим приватним здравственим установама регистрованим за обављање микробиолошко-паразитског лабораторија је ускраћен приступ релевантном тржишту.

Конкуренцијски савјет сматра кључном чињеницу да јавне здравствене установе наплаћују санитарне прегледе, јер исти нису обухваћени основним здравственим осигурањем запослених лица, а цијена санитарних прегеда се формира на основу тржишних законитости. Евидентно је да реализацију санитарних прегледа финансирају послодавци, а да домови здравља и заводи за јавно здравство остварују значајне приходе обављајући исте.

Чланом 7. став (1) Правилника о начину вођења евиденције о извршеним лабораторијским изолацијама и идентификацијама, здравствене установе које обављају микробиолошку дјелатност лабораторијског испитивања узрочника заразних болести дужне су достављати седмичне извјештаје о лабораторијски утврђеним узрочницима заразних болести надлежном заводу за јавно здравство кантона, који мјесечно збирне извјештаје одмах доставља Заводу за јавно здравство Федерације Босне и Херцеговине. Из наведеног произилази да постоји дефинисан механизам контроле приватних здравствених установа (лабораторија) када су у питању заразне болести, те да се обављањем санитарних прегледа, мимо јавих здравствених установа не доводи у питање здравље становништва и да не постоји ваљан аргумент за ограничавање релевантог тржишта забраном дјеловања приватним здравственим установама.

Конкуренцијски савјет је, приликом доношења коначне одлуке у овом предмету, у обзир узео и став Суда БиХ који је у пресуди број С1 3 У 016103 14 од 23.12.2015. године, навео да се правилним тумачењем одредби члана 51. Закона о здравственој заштити може закључити да исти не прописује забрану организовања хигијенско-епидемиолошких служби од стране приватних здравствених установа, а Правилници представљају подзаконске акте који не могу умањити права дата законом, па је у смислу члана 4. став (1) тачке б) Закона о конкуренцији и на тај начин ограничена, спријечена и нарушена тржишна конкуренција на релевантном тржишту. Суд БиХ је поменутом пресудом истакао да Правилници који су били предмет поступка у смислу одредби Закона о конкуренцији, ограничили слободан улазак привредних субјеката (конкурената) на релевантно тржиште, те непотребно ограничили кориснике здравствених услуга, јер услуге санитарних прегледа могу обављати искључиво у јавним установама. Надаље, Суд БиХ је указао да све институције на свим нивоима власти у Босни и Херцеговини, без обзира на правни статус, осниваче (град, општина, кантон, ентитет или држава) или власништво које својим дјеловањем спрјечавају, ограничавају или нарушавају тржишну конкуренцију на тржишту у Босни и Херцеговини, потпадају под примјену Закона о конкуренцији.

Конкуренцијски савјет, приликом доношења коначне одлуке у овом предмету није узео у обзир мишљење Удружења специјалиста јавноздравствених дисциплина Федерације Босне и Херцеговине, јер није могао бити увјерен у њихову објективност са обзиром да наведено удружење дјелује у оквиру система Завода за јавно здравство Федерације БиХ.

Имајући у виду наведено, Конкуренцијски савјет је одлучио као у тачкама 1. и 2. диспозитива овог Рјешења.

13. Новчана казна

Конкуренцијски савјет је поступајући по Пресуди Суда БиХ број С1 3 У 021277 16 У од 10.11.2017. године, Рјешењем број 06-26-3-40-70-II/14 од 08.05.2018. године, наложио Министарству финансија и трезора Босне и Херцеговине да изврши поврат износа новчане казне коју је уплатило Федерално министарство на основу Рјешења Конкуренцијског савјета број 06-26-3-40-41-II/14 од дана 16.02.2016. године. Такође, наложено је привредном субјекту САНАСА да изврши поврат износа трошкова поступка од 1.540,00 КМ, у корист Федералног министарства.

У смислу члана 48. став (1) тачка б) Закона, новчаном казном у износу највише до 10% вриједности укупног годишњег прихода привредног субјекта, из године која је претходила години у којој је наступила повреда закона, казниће се привредни субјекат, ако закључи забрањени споразум на начин прописан одредбама члана 4. Закона.

Полазећи од неспорно утврђене чињенице да је Федерално министарство прекршило одредбу члана 4. став (1) тачка б) Закона, Конкуренцијски савјет је у поновљеном поступку у смислу члана 48. став (1) тачка а) Закона, изрекао Федералном министарству новчану казну у износу од 25.000,00 (двадесетпетхиљада) КМ, што представља 0,06 % од укупног буџета Федералног министарства за 2013. годину, који је износио 40.613.869,00 КМ у складу са Законом о извршењу Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2013. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 106/12).

Конкуренцијски савјет је приликом одређивања висине новчане казне узео у обзир намјеру, те дужину трајања повреде Закона, као и посљедице које је иста имала на тржишну конкуренцију, у смислу члана 52. Закона.

У случају да се изречена новчана казна не уплати у утврђеном року иста ће се наплатити присилним путем, у смислу члана 47. Закона, уз обрачунавање затезне камате за вријеме прекорачења рока, према важећим прописима Босне и Херцеговине.

Имајући у виду наведено, Конкуренцијски савјет је одлучио као у тачки 3. диспозитива овог Рјешења.

14. Трошкови поступка

Чланом 105. став (1) Закона о управном поступку је прописано да у правилу свака страна сноси своје трошкове поступка (који укључују и трошкове за правно заступање), а чланом 105. став (2) истог Закона је прописано да када у поступку учествују двије или више странака са супротним интересима, странка која је изазвала поступак, а на чију је штету поступак окончан дужна је противној странци надокнадити оправдане трошкове који су настали у поступку.

Федерално министарство је у Одговору на Закључак број 06-26-3-40-16-II/14 од 24.06.2015. године, затражио да Подносилац захтјева надокнади трошкове поступка, али до дана доношења Рјешења није доставило трошковник.

Подносилац захтјева је трошковник доставио поднеском запримљеним дана 27.10.2015. године под бројем 06-26-3-40-30-II/15, у којем су наведени трошкови у износу од 5.158,50 КМ, те је исти допунио у поновљеном поступку, поднеском запримљеним под бројем 06-26-3-40-68-II/14 од 09.04.2018. године у којем потражује додатно износ од 244,10 КМ за састављање поднеска по захтјеву Конкуренцијског савјета.

Конкуренцијски савјет је утврдио да предметни трошковник није сачињен у складу са стварним трошковима поступка, нити је у складу са прописом који регулише висину адвокатских трошкова заступања, јер адвокатски трошкови заступања Подносиоца захтјева нису утврђени у складу са чланом 18. Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 22/04 и 24/04) који прописује висину адвокатских трошкова у управном поступку.

Поднеске, које је Подносилац захтјева навео у свом трошковнику, а који су самоиницијативно поднесени и поднеске којима је вршена допуна Захтјева, а који представљају саставни дио Захтјева, Конкуренцијски савјет није прихватио као оправдане трошкове поступка.

Конкуренцијски савјет је утврдио да Подносилац захтјева има право на трошкове за административну таксу на Захтјев у износу од 1.000,00 КМ, а у складу са наведеним чланом 18. Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката Федерације Босне и Херцеговине и трошкова за сачињавање Захтјева у износу од 240,00 КМ, трошкове заступања на усменој расправи у износу од 300,00 КМ, за састављање поднеска по захтјеву Конкуренцијског савјета у поновљеном поступку (очитовање на пресуду у износу од 240,00 КМ), што је укупно износ од 1.780,00 КМ.

Имајући у виду све наведено, као и чињеницу да је поступак окончан на штету Федералног министарства, Конкуренцијски савјет је одлучио као у тачки 4. диспозитива овог Рјешења.

15. Поука о правном лијеку

Против овог Рјешења није допуштена жалба.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објављивања овог Рјешења.

Број 06-26-3-40-74-II/14
07. јуна 2018. године
Сарајево

Предсједница
Адиса Бегић

AGENCIJA ZA LIJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA BOSNE I HERCEGOVINE

679

Na osnovu člana 16. stav (1) pod f) Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", broj 58/08), a na prijedlog direktora Agencije za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine, Stručno vijeće Agencije za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine na 2. sjednici održanoj dana 14.06.2018. godine, donijelo je

PRAVILNIK
O DOBROJ PROIZVOĐAČKOJ PRAKSI ZA MEDICINSKE GASOVE

POGLAVLJE I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.
(Predmet Pravilnika)

(1) Ovim Pravilnikom se propisuju zahtjevi dobre proizvođačke prakse (u daljem tekstu GMP) koje u postupku proizvodnje trebaju primjenjivati proizvođači aktivne supstance gasova i gotovih lijekova medicinskih gasova, namijenjenih za stavljanje u promet u Bosni i Hercegovini.

(2) GMP je dio sistema upravljanja kvalitetom kojim se osigurava da se proizvod konstantno proizvodi i kontroliše u skladu sa standardima kvaliteta koji odgovaraju namjeni proizvoda i sa dozvolom za stavljanje lijeka u promet. Obuhvata kako proizvodnju tako i kontrolu kvaliteta.

(3) Proizvođač je obavezan da proizvodnju uskladi sa odredbama ovog Pravilnika, Pravilnika o dobroj proizvođačkoj praksi za lijekove, gdje je primjenjivo, i dokumentacijom na osnovu koje je medicinski gas dobio dozvolu za stavljanje u promet u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: dokumentacija o lijeku).

(4) Na sve GMP relevantne procese koji nisu obuhvaćeni ovim Pravilnikom, primjenjuju se odredbe Pravilnika o dobroj proizvođačkoj praksi za lijekove.

(5) Odredbe ovog Pravilnika se odnose na proizvodnju aktivne supstance i proizvodnju lijeka, medicinskog gasa.

Član 2.

(Definicije)

(1) Pojmovi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju slijedeće značenje:

a) **Aktivna supstanca** je supstanca koja je nosilac farmakološke aktivnosti u lijeku. U slučaju medicinskih gasova aktivna supstanca predstavlja proizveden i prečišćen gas koji se kao takav koristi u proizvodnji lijekova, medicinskih gasova.

b) **Boca** je spremnik obično cilindričnog oblika prikladan za punjenje komprimovanim, kriogenim ili rastvorenim gasom, opremljen uređajem za regulisanje isticanja gasa pri atmosferskom pritisku i sobnoj temperaturi.

c) **Certifikati analize** su dokumenti u kojima su sumirani rezultati testiranja uzorka proizvoda ili materijala, te procjenjena njihova usklađenost sa odobrenom, pripadajućom specifikacijom kvaliteta.

d) **Cisterna** je termički izoliran spremnik fiksiran na vozilo, namijenjen za transport tečnog i kriogenog gasa.

e) **Gas** je svaka supstanca koja se pri uslovima pritiska od 1.013. bara i temperature + 20^0C nalazi u gasovitom stanju ili ima napon para veći od 3 bara pri temperaturi od + 50^0C"

f) **Glavna dokumentacija o proizvodnom mjestu** *(*engl. Site *Master File, SMF*) je dokument koji se koristi u farmaceutskoj industriji i koji sadrži informacije o GMP aktivnostima proizvođača.

g) **Izvještaji** su dokumenti kojima se potvrđuje provođenje određene aktivnosti ili istrage, zajedno sa rezultatima, zaključcima i preoporukama.

h) **Komprimovani gas** je gas koji se, kada je napunjen pod pritiskom za transport, nalazi u gasovitom stanju na temperaturama iznad – 50^0C.

i) **Kriogena posuda za kućnu upotrebu** je mobilna kriogena posuda koja sadrži kriogeni kisik i iz koje se dozira gasoviti kisik u pacijentovom domu.

j) **Kriogeni gas** je gas koji se nalazi u tečnom stanju pri vrijednosti pritiska od 1.013. bara i temperature ispod -150^0C.

k) **Medicinski gas** je gas ili mješavina gasova, klasifikovan kao lijek.

l) **Mobilna kriogena posuda** je izolirani spremnik dizajniran tako da održava sadržaj u tečnom stanju. Pod ovim pojmom se ne podrazumijevaju rezervoari.

m) **Proizvodnja aktivne supstance** obuhvata sve faze proizvodnje i pročišćavanja gasa.

n) **Proizvodnja medicinskog gasa** obuhvata aktivnosti zaprimanja aktivne suptance, punjenja u odgovarajuće spremnike, te distribucije medicinskog gasa do mjesta njegove primjene.

o) **Proizvod** predstavlja proizvedenu aktivnu supstancu, odnosno medicinski gas

p) **Protokol** je dokument u kojem su sadržane instrukcije za provođenje i evidentiranje provedene operacije.

r) **Razlaganje vazduha (**engl. *Air Separation*) je proces komprimovanja i utečnjavanja vazduha pri ekstremno niskim temperaturama i njegovog razlaganja na sastavne komponente metodom frakcione destilacije.

s) **Rezervoar** je statički spremnik namijenjen za skladištenje tečnog ili kriogenog gasa.

t) **Specifikacija** je dokument kojim su detaljno opisani zahtjevi sa kojima proizvod i polazni materijal treba biti usklađen.

u) **Spremnik** je posuda koja je u direktnom kontaktu sa gasom i koja je namijenjena za skladištenje i transport aktivne supstance, odnosno posuda u koju se puni medicinski gas

v) **Baterija boca** predstavlja više, zajedno pričvršćenih boca, sa zajedničkim priključkom, koje se prevoze i koriste kao jedna cjelina

z) **Tečni gas** je gas koji se, kada je napunjen za transport, nalazi djelomično u tečnom (ili čvrstom) stanju na temperaturama iznad -50^0C"

aa) **Ugovori o kvalitetu** je pisani ugovor kojim se uređuju ugovorene GMP aktivnosti između davaoca i primaoca ugovora, a koji uključuje sve aspekte koji mogu uticati na kvalitet proizvoda. Njime su definisane uloge i odgovornosti davaoca i primaoca ugovora, a u cilju osiguranja usklađenosti sa GMP.

bb) **Uputstva za proizvodnju, pakovanje i kontrolu kvaliteta** su dokumenti koji daju podatke o korištenim polaznim materijalima, opremi i kompjuterizovanim sistemima i koji daju detaljna uputstva kako će se provoditi aktivnosti proizvodnje, pakovanja, uzorkovanja i kontrole kvaliteta.

cc) **Vakuumiranje** je proces odstranjivanja rezidualnog gasa iz spremnika/sistema, pri pritisku nižem od 1.013. bara uz korištenje vakuum sistema.

dd) **Zapisi** su dokumenti u kojima su evidentirane različite aktivnosti poduzete u cilju dokumentovanja usklađenosti sa odobrenim instrukcijama.

Član 3.

(Obaveza pribavljanja dozvole od Agencije)

(1) Djelatnost proizvodnje aktivnih supstanci gasova i medicinskih gasova mogu obavljati samo pravna lica koja posjeduju dozvolu za proizvodnju lijekova izdatu od Agencije za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu Agencija), bez obzira da li će njima prometovati u Bosni i Hercegovini ili izvan nje.

(2) Granica između proizvodnje aktivne supstance i medicinskog gasa mora biti jasno razgraničena i definisana u dokumentaciji o lijeku.

(3) Proizvodnja i faze pročišćavanja gasa su područje proizvodnje aktivne supstance. Gasovi ulaze u farmaceutsko područje u momentu prvog skladištenja gasa namijenjenog za farmaceutsku upotrebu.

(4) Iznimno, u slučajevima kontinuirane proizvodnje, kada se gas ne skladišti između faza proizvodnje aktivne supstance i proizvodnje lijeka, cijeli proces (od ulaznih sirovina koje se koriste u proizvodnji aktivne supstance do proizvodnje lijeka) se smatra dijelom proizvodnje lijeka.

(5) Navedeno u stavovima (1) do (4) mora biti jasno definisano u dokumentaciji o lijeku.

Član 4.

(Izuzeci)

(1) Odredbe ovog Pravilnika se ne odnose na proizvodnju i rukovanje medicinskim gasovima u bolnicama, izuzev kada

se proizvodnja u bolnici posmatra kao industrijska priprema ili proizvodnja.

(2) U slučaju proizvodnje u bolnici, relevantni dijelovi ovog Pravilnika i Pravilnika o dobroj proizvođačkoj praksi za lijekove služe kao osnova za ove aktivnosti.

(3) Na aspekte sigurnosti osoblja zaposlenog u proizvodnji primjenjuju se meritorni zakonski propisi koji uređuju ovu oblast.

POGLAVLJE II - SISTEM UPRAVLJANJA KVALITETOM

Član 5.

(Farmaceutski sistem kvaliteta/Sistem upravljanja kvalitetom)

Proizvođač aktivnih supstanci gasova i medicinskih gasova je obavezan osigurati implementiranost sistema upravljanja kvalitetom u skladu sa relevantnim odredbama Pravilnika o dobroj proizvođačkoj praksi za lijekove.

POGLAVLJE III - OSOBLJE

Član 6.

(Osoblje)

Proizvođač aktivnih supstanci gasova i medicinskih gasova je obavezan da, izuzev odredbe za educiranost ključnog osoblja, osigura ispunjenost svih zahtjeva vezanih za angažovano osoblje, definisanih kroz odredbe Pravilnika o dobroj proizvođačkoj praksi za lijekove.

Član 7.

(Educiranost ključnog osoblja)

(1) Shodno specifičnim zahtjevima u proizvodnji medicinskih gasova, ključno osoblje u proizvodnji i kontroli kvaliteta treba posjedovati univerzitetsko obrazovanje, VSS VII stepen ili ekvivalent sa najmanje 240 ECTS bodova.

(2) Odgovorna osoba za proizvodnju treba biti diplomirani inžinjer mašinstva ili hemije ili druge srodne struke sa adekvatnim znanjem i iskustvom, potrebnim za nadziranje pripreme proizvodnje, izradu i skladištenje aktivne supstance, odnosno medicinskog gasa u svim fazama proizvodnje. Educiranost odgovorne osobe treba biti dokumentovana.

(3) Odgovorna osoba za kontrolu kvaliteta treba biti magistar farmacije ili diplomirani inžinjer hemije sa adekvatnim znanjem i iskustvom za obavljanje poslova kontrole kvaliteta aktivne supstance, odnosno medicinskog gasa. Educiranost odgovorne osobe treba biti dokumentovana.

(4) Odgovorna osoba za puštanje serije medicinskog gasa u promet treba biti magistar farmacije sa adekvatnim znanjem o cjelokupnoj proizvodnji i kontroli kvaliteta gasova i dodatnim znanjem za ispitivanje lijekova. Ovisno od obima aktivnosti, odgovorna osoba za puštanje serije lijeka u promet, može obavljati poslove i odgovorne osobe za kontrolu kvaliteta. Educiranost odgovorne osobe treba biti dokumentovana.

POGLAVLJE IV - PROSTOR I OPREMA

Član 8.

(Prostor i oprema)

Proizvođač je obavezan osigurati da su prostori namijenjeni za proizvodnju, kontrolu kvaliteta, te skladištenje aktivne supstance i medicinskih gasova, smješteni, izvedeni, prilagođeni i održavani na način koji odgovara postupcima za koje su namijenjeni.

Član 9.

(Proizvodna oprema)

(1) Proizvođač treba da obezbijedi proizvodnu opremu adekvatnu za primijenjeni proces proizvodnje.

(2) Proizvodna oprema se treba koristiti samo unutar kvalificiranog radnog opsega.

(3) Fiksni cjevovodi moraju biti jasno označeni sadržajem i smjerom toka.

Član 10.

(Održavanje proizvodnih postrojenja)

(1) Periodično održavanje proizvodnih postrojenja (remont) treba se odvijati u skladu sa odobrenim planom održavanja.

(2) Planom iz stava (1) ovog člana moraju biti definisane aktivnosti koje se tom prilikom realizuju.

(3) Održavanje proizvodnih prostora provodi samo educirano osoblje, čija edukacija mora biti dokumentovana.

Član 11.

(Radionice za održavanje spremnika)

Radionice za održavanje spremnika trebaju biti odvojene od proizvodnih prostora i opremljene u skladu sa aktivnostima koje se provode.

Član 12.

(Ostali zahtjevi za prostor i opremu)

Proizvođač je obavezan osigurati ispunjenost i ostalih zahtjeva vezanih za prostor i opremu, definisanih kroz odredbe Pravilnika o dobroj proizvođačkoj praksi za lijekove.

POGLAVLJE V - DOKUMENTACIJA

Član 13.

(Dokumentacija)

Proizvođač aktivnih supstanci gasova i medicinskih gasova je obavezan izraditi, održavati i upravljati dokumentacijom, u skladu sa relevantnim odredbama Pravilnika o dobroj proizvođačkoj praksi za lijekove.

POGLAVLJE VI - KOMPJUTERSKI SISTEMI

Član 14.

(Kompjuterski sistemi)

Proizvođač aktivnih supstanci gasova i medicinskih gasova je obavezan, gdje je primjenjivo, osigurati izpunjenost zahtjeva za kompjuterske sisteme, definisane kroz relevantne odredbe Pravilnika o dobroj proizvođačkoj praksi za lijekove.

POGLAVLJE VII - PROIZVODNJA AKTIVNE SUPSTANCE

Član 15.

(Načela)

(1) Aktivna supstanca se proizvodi postupkom hemijske sinteze ili procesom razdvajanja vazduha na sastavne komponente.

(2) Kod proizvodnje aktivne supstance procesom razdvajanja vazduha, proizvođač je obavezan uspostaviti proces kojim osigurava dobijanje aktivne supstance zahtijevanog kvaliteta, bez obzira na kvalitet vazduha i promjene u njegovom kvalitetu.

(3) Proizvođač mora tačno odrediti tačku u kojoj proces proizvodnje počinje.

Član 16.

(Kontrola kvaliteta aktivne supstance)

(1) Tokom proizvodnje, proizvođač mora obezbijediti adekvatan sistem nadzora nad kvalitetom aktivne supstance.

(2) Proizvođač mora izraditi i održavati proceduru za provođenje kontrole kvaliteta (uključujući i procesnu kontrolu kvaliteta), evidentiranje i evaluiranje dobijenih rezultata.

(3) Kada proizvodnja aktivne supstance predstavlja kontinuirani proces (npr. razlaganje vazduha) proizvođač mora obezbijediti kontinuirano praćenje kvaliteta.

(4) Rezultati kontinuiranog praćenja kvaliteta moraju se čuvati na način koji omogućava njihovu evaluaciju i praćenje trenda.

(5) Završna kontrola kvaliteta aktivne supstance se vrši nakon utakanja u rezervoar.
(6) Rezultati provedenih kontrola moraju biti zabilježeni i evaluirani.
(7) Proizvođač ne smije odobriti aktivnu supstancu ukoliko ista ne zadovoljava zahtjeve specifikacije kvaliteta.
(8) Proizvođač nije u obavezi čuvati uzorke aktivne supstance.

Član 17.
(Proizvodna dokumentacija)

(1) Proizvođač mora izraditi i održavati proceduru za pregled i odobravanje proizvodne dokumentacije i zapisa o kontroli kvaliteta svake serije aktivne supstance, uključujući označavanje rezervoara u kojem se ista skladišti, prije nego aktivna supstanca bude odobrena i distribuirana, a u cilju potvrde njene usklađenosti sa odobrenom specifikacijom kvaliteta.

Član 18.
(Skladištenje aktivne supstance)

(1) Rezervoari za skladištenje aktivne supstance moraju biti periodično pregledani od strane tijela nadležnog za posude pod pritiskom.
(2) Na rezervoarima namijenjenim za skladištenje aktivne supstance mora postojati jasna oznaka gasa koji je uskladišten i evidentiran serijski broj i datum proizvodnje.

Član 19.
(Stabilnost aktivne supstance)

(1) Proizvođač nije u obavezi provoditi kontinuirane (*on-going*) studije stabilnosti u cilju potvrde uslova čuvanja i *retest* period ukoliko su inicijalni podaci o stabilnosti zasnovani na bibliografskim podacima.

POGLAVLJE VIII - PROIZVODNJA MEDICINSKIH GASOVA

Član 20.
(Prostor za skladištenje)

(1) Prostor za skladištenje mora biti odgovarajućeg kapaciteta, izveden na način kojim je rizik od zamjene gasova smanjen na najmanju moguću mjeru, odnosno kojim je omogućeno pravilno skladištenje: spremnika, štampanog materijala, različitih gasova-gotovih proizvoda, proizvoda u karantenu, te odobrenih, odbijenih, vraćenih ili proizvoda opozvanih iz prometa.
(2) Skladišni prostor mora osigurati:
   a) odvojena, označena mjesta za različite gasove,
   b) jasnu razdvojenost i identifikaciju boca/mobilnih kriogenih posuda u različitim fazama procesa (npr. "čekaju provjeru", "čekaju punjenje", "karantin", "odobreno", "odbijeno").
(3) Za razdvajanje i identifikaciju ovih prostora, primjenjuje se pristup zasnovan na prirodi, opsegu i složenosti radnog procesa. Neki od prikladnih načina su: iscrtavanje podnih površina, postavljanje pregrada, barijere i sl.
(4) Kada je status karantena osiguran skladištenjem u odvojenim prostorima, pristup karantenu je dozvoljen samo ovlaštenom osoblju.
(5) Bilo kakav drugi sistem koji zamjenjuje fizičku karantenu mora osigurati isti nivo sigurnosti.

Član 21.
(Skladištenje boca i kriogenih posuda)

(1) Prazne boce i kriogene posude za kućnu upotrebu nakon razvrstavanja ili održavanja i napunjene boce i kriogene posude za kućnu upotrebu moraju se skladištiti natkrivene, osigurane od nepoželjnih vremenskih uslova.
(2) Napunjene boce/mobilne kriogene posude moraju biti skladištene i zaštićene tokom transporta, na način koji osigurava njihovu isporuku kupcima u čistom stanju, a u skladu s okruženjem u kojem se primjenjuju.

Član 22.
(Specifični uslovi za skladištenje)

(1) Proizvođač je u obavezi, u skladu sa zahtjevima dozvole za stavljanje lijeka u promet, osigurati specifične uslove skladištenja (npr. za gasne mješavine kod kojih dolazi do razdvajanja faza prilikom zamrzavanja).

Član 23.
(Čišćenje skladišnog prostora)

(1) Skladišni prostori kao i prostori za prijem spremnika za punjenje i isporuku napunjenih spremnika, moraju se čistiti i biti natkriveni, izuzev kada se vrši pretakanje ili punjenje u cisterne i mobilne kriogene posude.

Član 24.
(Izdvojeno skladište)

(1) Proizvođaču je dozvoljeno da posjeduje skladište dislocirano izvan proizvodnih prostora, namijenjeno za skladištenje odobrenih serija medicinskih gasova punjenih u boce ili baterije boca.
(2) Dislocirano skladište mora biti navedeno u proizvodnoj dozvoli.
(3) Nadzor nad aktivnostima koje se provode u ovim skladištima vrši osoba odgovorna za skladištenje i isporučivanje medicinskih gasova. Ova odgovornost mora biti jasno definisana u opisu poslova osobe koja je od strane proizvođača imenovana odgovornom osobom za skladištenje i isporučivanje medicinskih gasova.

Član 25.
(Štampani materijal)

Proizvođač mora obezbijediti sigurno i bezbjedno čuvanje štampanih materijala.

Član 26.
(Kontaminacija)

(1) Proizvođač mora da poduzme aktivnosti za sprečavanje kontaminacije (ili unakrsne kontaminacije drugim gasovima) koja se tokom proizvodnje medicinskih gasova u zatvorenom sistemu može pojaviti kod ponovne upotrebe spremnika za punjenje.
(2) Zahtjevi koji se odnose na boce primjenjuju se i na baterije boca.

Član 27.
(Proizvodni prostori)

(1) Prostor za provjeru, pripremu, punjenje i skladištenje boca i mobilnih kriogenih posuda mora biti odvojen od prostora u kojima se proizvode nemedicinski gasovi. Miješanje boca, odnosno mobilnih kriogenih posuda između ovih prostora mora biti onemogućeno.
(2) Dozvoljeno je da se provjera, priprema, punjenje i skladištenje drugih gasova odvija u istim prostorima, pod uslovima koji osiguravaju da je kvalitet tih gasova u skladu sa specifikacijom kvaliteta za medicinske gasove, te da se proizvodni postupci odvijaju u skladu s GMP.

Član 28.
(Proizvodna oprema)

(1) Proizvodna oprema mora biti projektovana tako da osigurava da se odgovarajući gas puni u za to odgovarajući spremnik.
(2) Unakrsni spojevi između cijevi kroz koje prolaze različiti gasovi se moraju izbjegavati. Ukoliko su unakrsni spojevi ipak potrebni (npr. za punjenje gasnih mješavina), proizvođač je u obavezi da kvalifikacijom opreme i validacijom procesa potvrdi da ne postoji rizik od unakrsne kontaminacije između različitih gasova.

(3) Dodatno, rampe za punjenje moraju biti opremljene odgovarajućim priključcima koji su u skladu sa nacionalnim ili internacionalnim standardima.
(4) Proizvođač je u obavezi pažljivo konrolisati upotrebu priključaka, usklađenih sa različitim standardima, a koji se koriste na istom mjestu punjenja kao i upotrebu adaptera koji se kod specifičnih sistema za punjenje koriste kao premosnica.
(5) Dijelovi proizvodne opreme koji dolaze u kontakt s gasom ne smiju biti reaktivni, aditivni ili absorptivni do granice koja može uticati na kvalitet proizvoda.

Član 29.
(Rezervoari i autocisterne)

(1) Rezervoari i autocisterne moraju biti namijenjeni za skladištenje i transport jedne vrste gasa definisanog kvaliteta.
(2) Dozvoljeno je da se medicinski gasovi skladište ili transportuju u rezervoarima i drugim spremnicima koji se koriste za skladištenje, odnosno transport istog ali nemedicinskog gasa, pod uslovom da je njegov kvalitet najmanje jednak kvalitetu medicinskog gasa i da su GMP zahtjevi ispoštovani. Ovakvo postupanje mora biti bazirano na procjeni rizika koji može uticati na kvalitet medicinskog gasa.
(3) Proizvođač mora kroz procedure i/ili uputstva definisati postupke koje je neophodno poduzeti kada se autocisterna ili druga posuda koja se primjenjivala za transport nemedicinskog gasa (pod ranije definisanim uslovima) ili nakon operacija redovnog održavanja, prenamjeni u posudu za medicinski gas. Ovaj postupak mora uključiti analitička ispitivanja.

Član 30.
(Sistem za dopremanje gasa)

Zajednički sistem za dopremanje gasa do priključnih rampi za punjenje medicinskih i nemedicinskih gasova je dozvoljen samo ako je metoda kojom se onemogućava povrat gasa iz linije za nemedicinske gasove prema liniji za medicinske gasove validirana.

Član 31.
(Priključne rampe za punjenje gasova)

(1) Priključne rampe za punjenje gasova moraju biti namijenjene samo za jednu vrstu medicinskog gasa ili za jednu mješavinu medicinskog gasa.
(2) Punjenje nemedicinskih gasova preko priključne rampe za punjenje medicinskih gasova je dozvoljeno samo ako proizvođač dokaže da je postupak prihvatljiv i da se provodi pod kontrolisanim uslovima. U ovim slučajevima, kvalitet nemedicinskog gasa mora biti najmanje jednak kvalitetu medicinskog gasa a GMP zahtjevi ispoštovani. Punjenje se tada provodi u ciklusima.

Član 32.
(Popravci i održavanje opreme)

(1) Popravci i održavanje opreme (uključujući čišćenje i ispiranje) ne smiju utjecati na kvalitet medicinskih gasova.
(2) Proizvođač je u obavezi da kroz procedure i/ili uputstva definiše mjere koje je neophodno poduzeti nakon aktivnosti koje mogu dovesti do narušavanja integriteta sistema da bi se osiguralo da oprema nije kontaminirana na način koji negativno utiče na kvalitet proizvoda.
(3) Zapisi o provedenim aktivnostima se moraju čuvati.

Član 33.
(Proizvodna serija)

(1) Proizvođač je obavezan za operacije punjenja definisati seriju.
(2) Prije punjenja u boce i mobilne kriogene posude, proizvedenoj seriji gasa se dodjeljuje serijski broj.
(3) Svaka proizvedena serija se kontroliše u skladu sa odobrenom specifikacijom kvaliteta i odobrena za punjenje.
(4) Svaka boca ili mobilna kriogena posuda određene serije mora biti na odgovarajući način označena.
(5) Broj serije i rok trajanja moraju biti naznačeni na etiketama.

Član 34.
(Proizvodna dokumentacija)

(1) Podaci navedeni u zapisima o proizvodnji svake serije boca/pokretnih kriogenih posuda, moraju za svaki napunjeni spremnik osigurati sljedivost kroz sve faze punjenja.
(2) Za svaku seriju se mora dokumentovati:
   a) naziv proizvoda,
   b) broj serije,
   c) datum i vrijeme punjenja,
   d) identitet osobe/a koja je obavila svaki značajni korak (prijem, pripremu prije punjenja, punjenje, itd.),
   e) poveznica sa serijom gasa/gasova korištenom/im u postupku punjenja, a u cilju potvrđivanja da je/su prije faze punjenja serija identifikovana/e, kontrolisana/e u skladu sa specifikacijom kvaliteta i odobrena/e za fazu punjenja,
   f) oprema korištena u fazi punjenja (npr. priključna rampa),
   g) broj boca/pokretnih kriogenih posuda pripremljenih za punjenje, njihov serijski broj i zapreminu,
   h) aktivnosti koje su provedene prije punjenja,
   i) ključne provjere kojima se osigurava ispravno punjenje boca/pokretnih kriogenih posuda u standardnim uslovima,
   j) rezultati odgovarajućih provjera na osnovu kojih se potvrđuje da su boce/pokretne kriogene posude napunjene,
   k) uzorak etikete na kojoj je evidentiran broj proizvedene serije, rok trajanja i drugi dodatni podaci koji se štampaju,
   l) specifikacija kvaliteta gotovog proizvoda i rezultati analize kontrolisanih parametara kvaliteta (uključujući poveznice sa kalibracionim statusom korištene laboratorijske opreme),
   m) broj odbijenih boca/pokretnih kriogenih posuda, njihov serijski broj i razlog za njihovo odbijanje,
   n) broj napunjenih/pokretnih kriogenih posuda i njihov serijski broj,
   o) detalji o svakom problemu ili neuobičajenom događaju, te za svako odstupanje od odobrenog uputstva za punjenje, potpisano odobrenje odgovorne osobe za proizvodnju,
   p) odluka QP-a o puštanju serije medicinskog gasa u promet sa datumom i potpisom.

Član 35.
(Zapisi o isporuci)

(1) O svakoj seriji medicinskog gasa, namijenjenoj za isporuku u bolničke rezervoare se čuvaju zapisi.
(2) Ovi zapisi sadrže sljedeće podatke:
   a) naziv proizvoda,
   b) broj serije,
   c) identifikacijsku referencu koja predstavlja poveznicu sa spremnikom (rezervoar/cisterna) u kojem je serija odobrena,
   d) datum i vrijeme punjenja,
   e) ime osobe koja je punila cisternu,

f) identifikaciju vozača koji je cisternu vozio i cisterne kojom je medicinski gas dopremljen,
g) značajne podatke koji se odnose na operaciju punjenja,
h) specifikaciju kvaliteta gotovog proizvoda i rezultate analize kontrolisanih parametara kvaliteta (uključujući poveznice sa kalibracionim statusom korištene laboratorijske opreme),
i) detalje o svakom problemu ili neuobičajenom događaju, te za svako odstupanje od odobrenog uputstva za punjenje, potpisano odobrenje odgovorne osobe za proizvodnju,
j) odluku QP-a o puštanju serije medicinskog gasa u promet sa datumom i potpisom.

Član 36.
(Transport kriogenih i tečnih gasova)

(1) Transport kriogenih i tečnih gasova iz primarnog skladišta, uključujući kontrolu prije transporta, mora se odvijati u skladu s validiranim procedurama koje onemogućavaju kontaminaciju.
(2) Cjevovodi moraju biti opremljeni neprovratnim ventilima ili drugim prikladnim alternativama. Fleksibilna crijeva, priključne cijevi i priključci se moraju prije upotrebe propuhati gasom koji se puni.
(3) Priključne cijevi za punjenje cisterne ili drugog spremnika moraju biti opremljene spojnicama specifičnim za proizvod. Primjena adaptera koji omogućavaju spajanje autocisterne ili rezervoara koji nisu namijenjeni za priključak predmetnog gasa, mora biti adekvatno kontrolisana.

Član 37.
(Pretakanje isporučenog gasa)

Dopunjavanje rezervoara je dozvoljeno samo ako je isporučeni gas istog, specificiranog kvaliteta i ako je testiranjem uzorka potvrđen zahtijevani kvalitet. Pri tome se može uzorkovati isporučeni gas ili gas iz rezervoara, a nakon pretakanja isporučenog gasa.

Član 38.
(Spremnici i dodaci)

(1) Boce, mobilne kriogene posude i ventili moraju odgovarati zahtijevanim tehničkim specifikacijama i drugim relevantnim zahtjevima dozvole za stavljanje lijeka u promet, te moraju biti namijenjeni samo za jedan medicinski gas ili mješavinu medicinskih gasova.
(2) Boce, mobilne kriogene posude i ventili moraju biti provjereni prije prve upotrebe u proizvodnji i trebaju biti održavani na propisan način.
(3) Boja boce mora biti u skladu s relevantnim standardima.
(4) Proizvođač je u obavezi uspostaviti sistem koji osigurava sljedivost boca i mobilnih kriogenih posuda.

Član 39.
(Provjera i održavanje spremnika)

(1) Postupci provjere i održavanja ne smiju uticati na kvalitet i sigurnost medicinskog proizvoda.
(2) Voda koja se koristi za testiranje hidrostatskog pritiska u bocama mora najmanje zadovoljiti zahtjeve kvaliteta vode za piće.
(3) Da bi se osiguralo da nisu kontaminirane vodom ili drugim kontaminantima, kao dio postupka provjere i održavanja, boce se prije ugradnje ventila moraju podvrgnuti vizuelnom pregledu.
(4) Provjera boca se provodi:
   a) kada se nove boce prvi put stavljaju u upotrebu,
   b) nakon svakog zakonski propisanog testiranja hidrostatskog pritiska ili ekvivalentnog testiranja pri kojem se ventil odstranjuje,
   c) svaki put kada se vrši zamjena ventila.
(5) Da bi se izbjegla kontaminacija boce, ventil nakon postavljanja mora biti zatvoren.
(6) Kada postoji sumnja, vezana za uslove unutrašnjosti boce, ventil se mora odstraniti i izvršiti vizuelni pregled unutrašnjosti boce.

Član 40.
(Odgovornost za održavanje spremnika)

(1) Održavanje i popravka boca, mobilnih kriogenih posuda i ventila su odgovornost proizvođača lijeka.
(2) Podugovaranje aktivnosti iz stava (1) ovog člana mora biti zasnovano na ugovoru o kvalitetu potpisanom sa odobrenim ugovornim partnerom.
(3) Da bi potvrdio da su zadovoljeni odgovarajući standardi, proizvođač mora provesti audit ugovornog partnera.

Član 41.
(Provjere prije punjenja)

(1) Provjere koje se provode prije punjenja uključuju:
   a) Provjeru boca prema definisanoj proceduri, a u cilju potvrde postojanja zaostalog pritiska u boci. Ukoliko se utvrdi da boca nema zaostali pritisak u sebi potrebno je izvršiti ispiranje boce u skladu sa validiranom procedurom:
      1. Ukoliko je boca opremljena ventilom za održavanje minimalnog pritiska, bez indikatora prisustva zaostalog pritiska, funkcionalna ispravnost ventila mora biti provjerena. Ukoliko se ustanovi da ventil ne funkcioniše pravilno, bocu je potrebno servisirati.
      2. Kada nema zaostalog pritiska u boci koja nije opremljena ventilom za održavanje minimalnog pritiska, boca se mora izdvojiti radi dodatnih provjera, a u cilju potvrđivanja da boca nije kontaminirana vodom ili drugim kontaminentima. Dodatna provjera obuhvata internu vizualnu inspekciju nakon koje slijedi čišćenje validiranim postupkom.
   b) provjeru da su sve etikete o prethodnoj proizvodnoj seriji odstranjene,
   c) provjeru da su oštećene etikete odstranjene i zamijenjene ispravnim etiketama,
   d) vizualnu provjeru vanjskog izgleda svake boce, mobilne kriogene posude i ventila, a u cilju utvrđivanja postojanja udubljenja ili drugih oštećenja, kao i onečišćenja uljem ili mastima. U slučaju potrebe iste je potrebno očistiti,
   e) provjeru da je priključak svake boce ili kriogene mobilne posude odgovarajući za predmetni gas,
   f) provjeru da li je provedeno atestiranje boce ili pokretne kriogene posude u skladu s nacionalnim propisima,
   g) datum sljedećeg testiranja ventila, gdje je primjenjivo.
   h) provjeru da su na bocama ili mobilnim kriogenim posudama provedena sva testiranja u skladu relevantnim propisima (npr. hidrostatski pritisak ili ekvivalentan test za boce),
   i) provjeru da je boja boce u skladu sa dozvolom za stavljanje lijeka u promet.

Član 42.
(Priprema spremnika vraćenih na punjenje)

(1) Boce vraćene na ponovno punjenje moraju biti pripremljene na način koji minimizira rizik od kontaminacije i koji je u skladu sa procedurama definisanim u dokumentaciji o lijeku. Ove procedure, koje obuhvataju postupke vakuumiranja i/ili ispiranja boca, moraju biti validirane.

(2) Mobilne kriogene posude vraćene na ponovno punjenje moraju biti pripremljene na način koji minimizira rizik od kontaminacije i koji je u skladu sa procedurama definisanim u dokumentaciji o lijeku.
(3) Postupci koji se koriste za pripremu mobilnih kriogenih posuda bez zaostalog pritiska moraju biti validirani.

Član 43.
(Ispravnost punjenja)

(1) Proizvođač je obavezan obezbijediti odgovarajuće provjere kojima se osigurava da je svaka boca/mobilna kriogena posuda ispravno napunjena.
(2) Svaka napunjena boca mora biti podvrgnuta testu curenja korištenjem adekvatne metode. Test metoda ne smije dovesti do kontaminacije izlaza ventila i kada je moguće mora biti provedena nakon uzimanja uzorka za kontrolu kvaliteta.
(3) Nakon punjenja, boce se plombiraju, a ventili na adekvatan način zaštitite od kontaminacije.

Član 44.
(Mješavine gasova)

Kada se medicinski gas proizvodi miješanjem dva ili više različitih gasova (u liniji prije punjenja ili direktno u bocama), proces miješanja mora biti validiran kako bi se osiguralo da su gasovi u svakoj boci propisno izmiješani, odnosno da je mješavina homogena.

Član 45.
(Uzorkovanje medicinskih gasova)

(1) Proizvođač je obavezan izraditi i održavati uputstvo za uzorkovanje medicinskih gasova.
(2) Uzorkovanje se provodi u skladu sa planom uzorkovanja i dokumentuje.
(3) Ukoliko u dokumentaciji o lijeku nije drugačije propisano, plan uzorkovanja i analiza gasa iz boca moraju biti u skladu sa sljedećim zahtjevima:
   a) Za jednokomponentne medicinske gasove u bocama, napunjene na priključnim rampama, gas iz najmanje jedne boce svakog ciklusa punjenja se analizira na identitet i sadržaj aktivne supstance.
   b) Za jednokomponentne medicinske gasove u bocama, napunjene u isto vrijeme u neprekinutom ciklusu punjenja, gas iz najmanje jedne boci se analizira u cilju potvrde identiteta i određivanja sadržaja gasa. Primjer neprekinutog ciklusa punjenja je jedna smjena u kojoj proizvodnju vrši isto osoblje, istom opremom i istom, odobrenom serijom gasa za punjenje.
   c) U slučaju kada se medicinski gas proizvodi miješanjem dva ili više gasova u boci, preko istog razvodnika, gas iz svake boce se analizira u cilju potvrde identiteta i sadržaja svake komponente gasa. U slučaju validiranog, automatizovanog procesa punjenja dozvoljeno je kontrolisati manji broj boca.
   d) Za prethodno izmješane gasove, kod kojih se vrši kontinuirana kontrola kvaliteta tokom procesa proizvodnje predmetne mješavine, primjenjuju se isti principi kao i za jednokomponentne gasove.
   e) Za prethodno izmješane gasove, kod kojih se ne vrši kontinuirana kontrola kvaliteta tokom procesa proizvodnje predmetne mješavine, primjenjuje se isti princip kao i za medicinske gasove proizvedene miješanjem gasova u boci.
   f) Ukoliko nije drugačije opravdano, potrebno je vršiti analizu sadržaja vode.
(4) Ukoliko proizvođač posjeduje certifikat analize sadržaja autocisterne iz koje se vrši pretakanje, uzorkovanje gasa iz kriogenih posuda koje su kod kupca (bolnički rezervoari ili kriogene posude za kućnu upotrebu), a koje se na licu mjesta dopunjavaju iz autocisterne, nije neophodno. Proizvođač je u obavezi dokumentovati da je i nakon uzastopnih dopunjavanja, kvalitet gasa u spremniku u skladu sa odobrenom specifikacijom kvaliteta.
(5) Drugačiji postupci uzorkovanja i ispitivanja su prihvatljivi samo ukoliko je dokumentovano da osiguravaju najmanje isti stepen kvaliteta.
(6) Čuvanje uzoraka medicinskih gasova se ne zahtijeva.

Član 46.
(Kontrola kvaliteta medicinskog gasa)

(1) Tokom proizvodnje, proizvođač je obavezan obezbijediti adekvatan sistem nadzora nad kvalitetom aktivne supstance.
(2) Proizvođač je obavezan izraditi i održavati proceduru za provođenje kontrole kvaliteta, evidentiranje i evaluiranje dobijenih rezultata.
(3) Svaka serija medicinskog gasa (boce, mobilne kriogene posude, bolničke cisterne) mora biti kontrolisana skladu sa specifikacijom kvaliteta i odobrena za puštanje u promet.
(4) Ukoliko nije drugačije zahtijevano u dokumentaciji o lijeku, prilikom završnog ispitivanja mobilnih kriogenih posuda, u svakoj posudi se potvrđuje identitet i sadržaj gasa. Testiranje po proizvodnoj seriji je dozvoljeno samo ako se dokumentuje da je sadržaj gasa u svakom spremniku u skladu sa postavljenim limitom.
(5) U slučaju kontinuiranog procesa proizvodnje, u cilju osiguranja usklađenosti gasa sa odobrenom specifikacijom kvaliteta, mora se obezbijediti adekvatna procesna kontrola kvaliteta.
(6) Zapisi o provedenoj kontroli kvaliteta najmanje sadrže:
   a) naziv proizvoda
   b) serijski broj
   c) reference na važeću specifikaciju kvaliteta
   d) rezultate ispitivanje
   e) datum ispitivanja
   f) inicijale osobe koja je provela ispitivanje
   g) inicijale osobe koja je potvrdila rezultate ispitivanje
   h) jasnu odluku o kvalitetu-odobravanju ili odbacivanju
(7) Rezultati provedenih kontrola moraju biti zabilježeni i evaluirani.
(8) Rezultati provedenih kontrola se čuvaju na način koji omogućava njihovu evaluaciju i praćenje trenda.

Član 47.
(Puštanje serije lijeka na tržište)

(1) Proizvođač mora izraditi i održavati proceduru kojom su opisne sve aktivnosti koje se provode prilikom puštanja u promet svake proizvedene serije medicinskog gasa.
(2) Za svaku seriju medicinskog gasa QP je obavezan potpisati odobrenje za puštanje serije u promet.
(3) QP ne smije pustiti na tržište seriju koja nije proizvedena u skladu sa proizvodnom dokumentacijom i koja nije usklađena sa odobrenom specifikacijom kvaliteta.
(4) QP vodi evidenciju o serijama puštenim na tržište.

Član 48.
(Stabilnost medicinskih gasova)

Kontinuirana (*on-going*) studije stabilnosti se ne zahtijeva u slučajevima kada je incijalna studija stabilnosti zamijenjena bibliografskim podacima.

POGLAVLJE IX - UGOVORENE AKTIVNOSTI

Član 49.
(Ugovorne GMP relevantne aktivnosti)

Proizvođač je obavezan da osigura da su sve GMP relevantne aktivnosti, čiju je realizaciju povjerio drugom proizvođaču, odnosno trećoj strani, provedene i dokumentovane

u skladu sa relevantnim odredbama Pravilnika o dobroj proizvođačkoj praksi za lijekove.

POGLAVLJE X - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 50.

(Bliži uslovi prostora, kadra i opreme)

Entitetska ministarstva nadležna za poslove zdravlja i Odjel za zdravstvo Brčko Distrikta bliže će propisati kriterijume u pogledu ispunjenosti uslova za prostor, kadar i opremu, a u skladu sa odredbama ovog pravilnika i u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu istog.

Član 51.

(Usklađivanje poslovanja)

Proizvođači su dužni da svoje poslovanje i organizaciju rada usklade s odredbama ovog Pravilnika u roku od 180 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 52.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Predsjedavajući
Stručnog savjeta
Mr. iur. **Vedran Marčinko**, s. r.

Broj 10-02.3-3305/18
29. juna 2018. godine

Na temelju članka 16. stavak (1) točka (f) Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", broj 58/08), a na prijedlog direktora Agencije za lijekove i medicinske sredstva Bosne i Hercegovine, Stručno vijeće Agencije za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine, na drugoj sjednici održanoj dana 14.06.2018. godine, donijelo je

PRAVILNIK
O DOBROJ PROIZVOĐAČKOJ PRAKSI ZA MEDICINSKE PLINOVE

POGLAVLJE I - OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet Pravilnika)

(1) Ovim Pravilnikom propisuju se zahtjevi dobre proizvođačke prakse (u daljnjem tekstu GMP) koje u postupku proizvodnje trebaju primjenjivati proizvođači aktivne tvari plina i gotovih lijekova medicinskih plinova, namijenjenih za stavljanje u promet u Bosni i Hercegovini.

(2) GMP je dio sustava upravljanja kvalitetom koji osigurava da se proizvod konstantno proizvodi i kontrolira u skladu sa standardima kvalitete koji odgovaraju namjeni proizvoda i s dozvolom za stavljanje lijeka u promet. Obuhvata kako proizvodnju tako i kontrolu kvalitete.

(3) Proizvođač je obvezan da proizvodnju uskladi s odredbama ovoga Pravilnika, Pravilnika o dobroj proizvođačkoj praksi lijekova, gdje je primjenjivo, i dokumentacijom na temelju koje je medicinski plin dobilo dozvolu za stavljanje u promet u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: dokumentacija o lijeku).

(4) Na svim GMP relevantnim postupcima koji nisu obuhvaćeni ovim Pravilnikom, primjenjuju se odredbe Pravilnika o dobroj proizvođačkoj praksi lijekova.

(5) Odredbe ovoga Pravilnika odnose se na proizvodnju aktivnih tvari i proizvodnju lijeka, medicinskog plina.

Članak 2.

(Definicije)

(1) Pojmovi korišteni u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:

a) **Aktivna tvar** je tvar koja je nositelj farmakološke aktivnosti u lijeku. U slučaju medicinskih plinova, aktivna tvar predstavlja proizvodni i prečišćeni plin koji se kao takav koristi u proizvodnji lijekova, medicinskih plinova.

b) **Boca** je spremnik obično cilindričnog oblika prikladna za punjenje komprimiranim, kriogenim ili rastopljenim plinom, opremljenim uređajem za regulaciju isticanja plina pri atmosferskim pritiskom i sobnoj temperaturi.

c) **Certifikati analize** su dokumenti u kojima su sumirani rezultati testiranja uzorka proizvoda ili materijala, te procjenjena njihova usklađenost s odobrenim, pripadajućim specifikacijom kvalitete.

d) **Cisterna** je termički izoliran spremnik fiksiran na vozilo, namijenjen za transport tečnog i kriogene plina.

e) **Plin** je svaka tvar koja se pod pritiskom od 1.013. bara i temperatura + 20°C nalazi se u gasovitom stanju ili ima napon veći od 3 bar pri temperaturi od + 50°C.

f) **Glavna dokumentacija o proizvodnom mjestu** (engl. Site *Master File, SMF*) je dokument koji se koristi u farmaceutskoj industriji i sadrži podatke o GMP aktivnostima proizvođača.

g) **Izvještaji** su dokumenti kojima se potvrđuje provođenje određenih aktivnosti ili istrage, zajedno s rezultatima, zaključcima i preoporukama.

h) **Komprimirani plin** koji se, kada je napunjen pod pritiskom za transport, nalazi u gasovitom stanju na temperaturama iznad - 50°C.

i) **Kriogena posuda za kućnu uporabu** je mobilna kriogena posuda koja sadrži kriogeni kisik i iz koje se dozira plinski kisik u pacijentovom domu.

j) **Kriogeni plin** je plin koji se nalazi u tečnom stanju pri vrijednosti pritiska od 1.013. bara i temperature ispod -150°C.

k) **Medicinski plin** je plin ili mješavina plina, klasificiran kao lijek.

l) **Mobilna kriogena posuda** je izolirani spremnik dizajnirana tako da održava sadržaj u tekućem stanju. Pod ovim pojmom se ne podrazumijevaju rezervoari.

m) **Proizvodnja aktivnih tvari** obuhvaća sve faze proizvodnje i pročišćavanja plina.

n) **Proizvodnja medicinskog plina** obuhvaća aktivnosti zaprimanja aktivne tvari, punjenja u odgovarajuće spremnike, te distribucije medicinskog plina do mjesta njegovih primjena.

o) **Proizvod** predstavlja proizvodnu aktivnu tvar, odnosno medicinski plin.

p) **Protokol** je dokument u kojem su sadržani upute za provođenje i evidentiranje provedenih operacija.

r) **Razlaganje zraka** (engl. *Air Separation*) je proces komprimiranja i primjene zraka pri ekstremno niskim temperaturama i njegovog razlaganja na sastavne komponente metodom frakcije destilacije.

s) **Rezervoar** je statični spremnik namijenjen za skladištenje tečnog ili kriogenog plina.

t) **Specifikacija** je dokument kojom su detaljno opisani zahtjevi sa kojima proizvod i polazni materijal treba uskladiti.

u) **Spremnik** je posuda koja je u izravnoj vezi s plinom i namijenjena za pohranu i transport aktivnih tvari, odnosno posuda u koju se puni medicinski plin.

v) **Baterija boca** predstavlja više, zajedno pričvršćenih boca, s zajedničkim priključkom, koji se prevoze i koriste kao cjelina.

z) **Tečni plin** je plin koji se, kada je napunjen za transport, nalazi djelomično u tekućem (ili čvrstom) stanju na temperaturama iznad -50°C.

aa) **Ugovori o kvaliteti** je pisani ugovor kojim se uređuju ugovorene GMP aktivnosti između davaoca i primatelja ugovora, a koja uključuje sve aspekte koji mogu utjecati na kvalitetu proizvoda. Njime su definirane uloge i odgovornosti davaoca i primatelja ugovora, a u cilju osiguranja usklađenosti s GMP-om.

bb) **Uputstva za proizvodnju, pakovanje i kontrolu kvalitete** su dokumenti koji daju podatke o korištenim osnovnim materijalima, opremom i kompjuterizovanim sustavima i daju detaljne upute o provođenju aktivnosti proizvodnje, pakiranja, uzorkovanja i kontrole kvalitete.

cc) **Vakuumiranje** je proces odstranjivanja rezidualnog plina iz spremnika/sustava, pri pritisku nižem od 1.013. bara uz uporabu vakuum sustava.

dd) **Zapisi** su dokumenti u kojima su evidentirane različite aktivnosti poduzete u svrhu dokumentiranja usklađenosti s odobrenim uputama.

Članak 3.

(Obaveza pribavljanja dopuštenja od Agencije)

(1) Djelatnost proizvodnje aktivnih tvari plinova i medicinskih plinova mogu obavljati samo pravna lica koja posjeduju dozvolu za proizvodnju lijekova izdanih od Agencije za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu Agencija), bez obzira da li će ih prometovati u Bosni i Hercegovini ili izvan nje.

(2) Granica između proizvodnje aktivnih tvari i medicinskog plina mora biti jasno razgraničena i definirana u dokumentaciji o lijeku.

(3) Proizvodnja i faza pročišćavanja plina su područje proizvodnje aktivnih tvari. Plinovi ulaze u farmaceutsko područje u trenutku prve skladištenja plina namijenjenog za farmaceutsku uporabu.

(4) Iznimno, u slučajevima kontinuirane proizvodnje, kada se plin ne skladišti između faze proizvodnje aktivnih tvari i proizvodnje lijeka, cijeli proces (od ulaznih sirovina koji se koriste u proizvodnji aktivnih tvari do proizvodnje lijekova) se smatra dijelom lijekova.

(5) Navedeno u stavovima (1) do (4) mora biti jasno definirano u dokumentaciji o lijeku.

Članak 4.

(Izuzeci)

(1) Odredbe ovoga Pravilnika ne odnose se na proizvodnju i rukovanje medicinskim plinovima u bolnicama, osim kada se proizvodnja u bolnici promatra kao industrijska priprema ili proizvodnja.

(2) U slučaju proizvodnje u bolnici, relevantni dijelovi ovoga Pravilnika i Pravilnika o dobroj proizvođačkoj praksi lijekova služe kao osnova za ove aktivnosti.

(3) Na aspekte sigurnosti osoblja zaposlenog u proizvodnji primjenjuju se meritorni zakonski propisi koji uređuju ovu oblast.

POGLAVLJE II - SUSTAV UPRAVLJANJA KVALITETOM

Članak 5.

(Farmaceutski sustav kvalitete/Sustav upravljanja kvalitetom)

Proizvođači aktivnih tvari i medicinskih plinova obvezni su osigurati provedbu sustava upravljanja kvalitetom u skladu s relevantnim odredbama Pravilnika o dobroj proizvođačkoj praksi lijekova.

POGLAVLJE III - OSOBLJE

Članak 6.

(Osoblje)

Proizvođači aktivnih tvari plinova i medicinskih plinova obvezni su, osim odredbi za edukaciju ključnih osoblja, osigurati ispunjavanje svih zahtjeva vezanih za angažovano osoblje, definisanih kroz odredbe Pravilnika o dobroj proizvođačkoj praksi lijekova.

Članak 7.

(Educiranost ključnog osoblja)

(1) Sukladno specifičnim zahtjevima u proizvodnji medicinskih plinova, ključni kadrovski djelatnici u proizvodnji i kontroli kvalitete trebaju imati sveučilišno obrazovanje, VSS VII stupanj ili ekvivalent sa najmanje 240 ECTS bodova.

(2) Odgovorna osoba za proizvodnju mora biti diplomirani inžinjer mašinstva ili kemije ili drugih srodnih struka s adekvatnim znanjem i iskustvom potrebnim za nadzor proizvodnje, izrade i pohrane aktivnih tvari, odnosno medicinskog plina u svim fazama proizvodnje. Educiranost odgovorne osobe treba biti dokumentovana.

(3) Odgovorna osoba za kontrolu kvalitete mora biti magistar farmacije ili diplomirani inžinjer kemije sa adekvatnim znanjem i iskustvom za obavljanje poslova kontrole kvalitete aktivne tvari, odnosno medicinskog plina. Educiranost odgovorne osobe treba biti dokumentovana.

(4) Odgovorna osoba za puštanje serije medicinskog plina u promet mora biti magistar farmacije s odgovarajućim znanjem o cjelokupnoj proizvodnji i kontroli kvalitete plinova i dodatnim znanjem za ispitivanje lijekova. Ovisno od obima aktivnosti, odgovorne osobe za puštanje serije lijeka u promet, može obavljati poslove i odgovorne osobe za kontrolu kvalitete. Educiranost odgovorne osobe treba biti dokumentovana.

POGLAVLJE IV - PROSTOR I OPREMA

Članak 8.

(Prostor i oprema)

Proizvođač je obavezan osigurati da su prostori namijenjeni za proizvodnju, kontrolu kvaliteta, te skladištenje aktivne tvari i medicinskih plinova, smješteni, izvedeni, prilagođeni i održavani na način koji odgovara postupcima za koje su namijenjeni.

Članak 9.

(Proizvodna oprema)

(1) Proizvođač je dužan osigurati proizvodnu opremu koja je prikladna za primijenjeni proizvodni proces.

(2) Proizvodna oprema se treba koristiti samo unutar kvalificiranog radnog opsega.

(3) Fiksni cjevovodi moraju biti jasno označeni sadržajem i smjerom tokova.

Članak 10.

(Održavanje proizvodnih postrojenja)

(1) Periodično održavanje proizvodnih postrojenja (remont) treba izvršiti u skladu s odobrenim planom održavanja.

(2) Planom iz stava (1) ovog člana moraju se definirati aktivnosti koje se na taj način ostvaruju.

(3) Održavanje proizvodnih prostora obavlja samo educirane osoblje, čija edukacija mora biti dokumentirana.

Članak 11.

(Radionice za održavanje spremnika)

Radionice za održavanje spremnika trebaju biti odvojene od proizvodnih prostora i opremljene u skladu s aktivnostima koje se provode.

Članak 12.
(Ostali zahtjevi za prostor i opremu)

Proizvođač je obvezan osigurati ispunjenost i ostale zahtjeve vezane za prostor i opremu, definirane kroz odredbe Pravilnika o dobroj proizvođačkoj praksi za lijekove.

POGLAVLJE V - DOKUMENTACIJA

Članak 13.
(Dokumentacija)

Proizvođač aktivnih tvari plinova i medicinskih plinova je obvezan izraditi, održavati i upravljati dokumentacijom, u skladu sa relevantnim odredbama Pravilnika o dobroj proizvođačkoj praksi za lijekove.

POGLAVLJE VI - KOMPJUTERSKI SUSTAVI

Članak 14.
(Kompjuterski sustavi)

Proizvođač aktivnih tvari plinova i medicinskih plinova je obvezan, gdje je primjenjivo, osigurati izpunjenost zahtjeva za kompjuterske sustave, definirane kroz relevantne odredbe Pravilnika o dobroj proizvođačkoj praksi za lijekove.

POGLAVLJE VII - PROIZVODNJA AKTIVNE TVARI

Članak 15.
(Načela)

(1) Aktivna tvar se proizvodi postupkom kemijske sinteze ili procesom razdvajanja zraka na sastavne komponente.
(2) Kod proizvodnje aktivnih tvari procesom razdvajanja zraka, proizvođač je obvezan uspostaviti proces osiguravanja dobivanja aktivnih tvari zahtijevane kvalitete, bez obzira na kvalitetu zraka i promjene u njegovu kvalitetu.
(3) Proizvođač mora točno odrediti točku u kojoj se proces proizvodnje počinje.

Članak 16.
(Kontrola kvalitete aktivne tvari)

(1) Tokom proizvodnje, proizvođaču mora osigurati adekvatan sustav nadzora nad kvalitetom aktivnih tvari.
(2) Proizvođač mora izraditi i održavati postupak provođenja kontrole kvalitete (uključujući i procesni nadzor kvalitete), evidenciju i vrednovanje dobivenih rezultata.
(3) Kada proizvodnja aktivnih tvari predstavlja kontinuirani proces (npr. razlaganje zraka) proizvođač mora osigurati kontinuirano praćenje kvalitete.
(4) Rezultati kontinuiranog praćenja kvalitete moraju se čuvati na način koji omogućuje njihovo ocjenjivanje i praćenje dinamike.
(5) Završna kontrola kvalitete aktivnih tvari vrši se nakon utakanja u spremnik.
(6) Rezultati provedenih kontrola moraju se zabilježiti i ocjenjivati.
(7) Proizvođač ne smije odobriti aktivnu tvari ukoliko je ista ne zadovoljava zahtjeve specifikacije kvalitete.
(8) Proizvođač nije dužan čuvati uzorke aktivnih tvari.

Članak 17.
(Proizvodna dokumentacija)

(1) Proizvođač mora izraditi i održavati postupak pregleda i odobravanja proizvodnih dokumenata i zapisa o kontroli kvalitete svake serije aktivnih tvari, uključujući označavanje spremnika koji se ista skladišti, prije nego što aktivna tvar bude odobrena i distribuirana, a u cilju potvrđivanja njene usklađenosti s odobrenom specijacijom kvalitete.

Članak 18.
(Skladištenje aktivne tvari)

(1) Rezervoari za pohranjivanje aktivnih tvari moraju se periodično pregledati od tijela nadležnog za posude pod pritiskom.
(2) Na spremnicima namijenjenim za skladištenje aktivnih tvari mora postojati jasna oznaka plina koji je pohranjen i evidentiran serijski broj i datum proizvodnje.

Članak 19.
(Stabilnost aktivne tvari)

(1) Proizvođač nije u obvezi provoditi kontinuirane (*on-going*) studije stabilnosti u cilju potvrde uvjeta čuvanja i *retest* period ukoliko su inicijalni podaci o stabilnosti zasnovani na bibliografskim podacima.

POGLAVLJE VIII - PROIZVODNJA MEDICINSKIH PLINOVA

Članak 20.
(Prostor za skladištenje)

(1) Prostor za skladištenje mora biti prikladanog kapaciteta, izveden na način da je rizik od zamjene plinova smanjen na najmanju moguću mjeru, odnosno omogućava pravilno skladištenje: spremnika, štampanog materijala, raznih plinovitih gotovih proizvoda, proizvoda u karantenu, te odobrenih, odbijenih, vraćenih ili proizvoda opozvanih iz prometa.
(2) Skladišni prostor mora osigurati:
   a) odvojena, označena mjesta za različite plinove,
   b) jasno razdvajanje i identifikaciju boca/mobilnih kriogenskih posuda u različitim fazama procesa (npr. "čekaju provjeru", "čekaju punjenje", "karantin", "odobreno", "odbijeno").
(3) Za razdvajanje i identifikaciju ovih prostora primjenjuje se pristup temeljen na prirodi, opsegu i složenosti radnog procesa. Neki od prikladnih načina su: iscrtavanje podnih površina, postavljanje, pregrada, barijere i sl.
(4) Kada je status karantena osiguran skladištenjem u odvojenim prostorima, pristup karantenu je dopušten samo ovlaštenim osobama.
(5) Bilo kakav drugi sustav koji zamjenjuje fizičku karantenu mora osigurati istu razinu sigurnosti.

Članak 21.
(Skladištenje boca i kriogenih posuda)

(1) Prazne boce i kriogene posude za kućnu uporabu nakon razvrstavanja ili održavanja, i napunjene boce i kriogene posude za kućnu uporabu moraju se skladištiti natkriveno, osigurane od nepoželjnih vremenskih uvjeta.
(2) Napunjene kante/mobilne kriogene posude moraju se skladištiti i zaštititi tijekom transporta, u načinu koji osigurava njihovu isporuku kupcima u čistom stanju i u skladu s okruženjem u kojem se primjenjuju.

Članak 22.
(Specifični uvjeti za skladištenje)

(1) Proizvođač je dužan osigurati posebne uvjete skladištenja (npr. za plinske mješavine kod kojih dolazi do razdvajanja faze prilikom zamrzavanja), u skladu sa zahtjevima dozvole za stavljanje lijeka u promet.

Članak 23.
(Čišćenje skladišnog prostora)

(1) Skladišni prostori kao i prostori za prijam spremnika za punjenje i isporuku napunjenih spremnika moraju se čistiti i biti prekriveni, osim kada se vrši pretakanje ili puni u cisterne i mobilne kriogene posude.

Članak 24.
(Izdvojeno skladište)

(1) Proizvođaču je dozvoljeno da posjeduje skladište dislocirano izvan proizvodnih prostora, namijenjenih za pohranu odobrenih serija medicinskih plinova punjenih u boce ili baterije boca.
(2) Dislocirano skladište mora biti navedeno u proizvodnom dozvoli.
(3) Nadzor nad aktivnostima koje se provode u ovim skladištima vrši osoba odgovorna za skladištenje i isporučivanje medicinskih plinova. Ova odgovornost mora biti jasno definirana u opisu poslova osobe koja je od proizvođača imenovana odgovornom osobom za skladištenje i isporučivanje medicinskih plinova.

Članak 25.
(Štampani materijal)

Proizvođač mora osigurati sigurno i bezbjedno čuvanje štampanih materijala.

Članak 26.
(Kontaminacija)

(1) Proizvođač mora poduzeti aktivnosti za sprečavanje kontaminacije (ili drugih čimbenika drugih plinova) koja se tokom proizvodnje medicinskih plinova u zatvorenom sustavu može pojaviti kod ponovne upotrebe spremnika za punjenje.
(2) Zahtjevi koji se odnose na boce primjenjuju se i na baterije boca.

Članak 27.
(Proizvodni prostori)

(1) Prostor za provjeru, pripremu, punjenje i skladištenje boca i mobilnih kriogenskih posuda mora biti odvojen od prostora u kojem se proizvode nemedicinski plinovi. Miješanje boca, odnosno mobilnih kriogenih posuda između ovih prostora mora biti onemogućeno.
(2) Dopušteno je da se provjere, pripreme, punjenje i skladištenje drugih plinova obavlja u istom prostoru, pod uvjetima koji osiguravaju da je kvalitet tih plinova u skladu s određenjem kvalitete plina za medicinske proizvode, te da se proizvodni postupci odvijaju u skladu s GMP.

Članak 28.
(Proizvodna oprema)

(1) Proizvodna oprema mora biti projektirana tako da se osigurava da se odgovarajući plin puni u za to odgovarajući spremnik.
(2) Unakrsni spojevi između cijevi kroz koje prolaze različite plinove se moraju izbjeći. Ukoliko su unakrsni spojevi ipak potrebni (npr. za punjenje plinskih mješavina), proizvođač je dužan da kvalifikacijom opreme i procesom potvrde utvrdi da ne postoji rizik od križnih kontaminacije između različitih plinova.
(3) Dodatno, rampe za punjenje moraju biti opremljeni odgovarajućim priključcima koji su u skladu s nacionalnim ili internacionalnim standardima.
(4) Proizvođač je dužan paziti na uporabu priključaka, usklađenih s različitim standardima, a koji se koriste na istom mjestu punjenja, kao i prilagodbu korištenja adaptera koji se koriste kao punjači kod specifičnih punjenja.
(5) Dijelovi proizvodnih opreme koji dolaze u kontakt s plinom ne smiju biti reaktivni, aditivni ili apsorpcijski do granica koje mogu utjecati na kvalitetu proizvoda.

Članak 29.
(Rezervoari i autocisterne)

(1) Rezervoari i autocisterne moraju biti namijenjeni za skladištenje i transport jedne vrste plina definiranih kvaliteta.
(2) Dozvoljeno je da se medicinski plinovi pohranjuju ili prevoze u spremnike i druge spremnike koji se koriste za skladištenje, odnosno prijevoz istog ali nemedicinskog plina, pod uvjetom da je njegov najmanji stupanj kvalitete zdravstvenog osiguranja i da su GMP zahtjevi ispoštovani. Ovakvo postupanje mora biti bazirano na procjeni rizika koji može utjecati na kvalitetu medicinskog plina.
(3) Proizvođač mora kroz postupke i/ili uputstva definirati postupke koje je neophodno poduzeti kada se autocisterna ili druga posuda koja se primjenjuje za transport nemedicinskog plina (pod prethodno definiranim uvjetima) ili nakon operacije redovnog održavanja, prenamjeni u posudu za medicinski plin. Ovaj postupak mora uključivati analitičke ispitivanja.

Članak 30.
(Sistem za dopremanje plina)

Zajednički sustav za dostavu plina do priključnih rampa za punjenje medicinskih i nemedicinskih plinova je dopušteno samo ako je metoda kojom se onemogućava povrat plina iz linija za nemedicinske plinove prema liniji za medicinske plinove validirana.

Članak 31.
(Priključne rampe za punjenje plinova)

(1) Priključne rampe za punjenje plinova moraju biti namijenjene samo za jednu vrstu medicinske plina ili za jednu smjesu medicinskog plina.
(2) Punjenje nemedicinskih plinova preko priključne rampe za punjenje medicinskih plinova dopušteno je samo ako proizvođač dokaže da je postupak prihvatljiv i da se provodi pod kontroliranim uvjetima. U ovim slučajevima, kvaliteta nemedicinskih plinova mora biti najmanje jednaka kvalitetu medicinskih plinova a GMP zahtjevi ispoštovani. Punjenje se tada provodi u ciklusima.

Članak 32.
(Popravci i održavanje opreme)

(1) Popravci i održavanje opreme (uključujući čišćenje i ispiranje) ne smiju utjecati na kvalitet medicinskih plinova.
(2) Proizvođač je dužan da kroz postupke i/ili upute utvrdi mjere koje je nužno poduzimati nakon aktivnosti koje mogu dovesti do narušavanja sustava integriteta kako bi osigurala da oprema nije kontaminirana na način koji negativno utječe na kvalitetu proizvoda.
(3) Zapisi o provedenim aktivnostima moraju se čuvati.

Članak 33.
(Proizvodna serija)

(1) Proizvođač je obvezan za operacije punjenja definirati seriju.
(2) Prije punjenja u boce i mobilne kriogene posude, proizvedenoj seriji plina dodjeljuje se serijski broj.
(3) Svaka proizvedena serija se kontrolira u skladu s odobrenom specifikacijom kvalitete i odobrenom za punjenje.
(4) Svaka boca ili mobilna kriogena posuda određene serije mora se označiti na odgovarajući način.
(5) Broj serije i rok trajanja moraju biti naznačeni na etiketama.

Članak 34.
(Proizvodna dokumentacija)

(1) Podaci navedeni u zapisima o izradi svake serije boca/pokretnih kriogenskih posuda moraju za svaki

napunjeni spremnik osigurati sljedivost kroz sve faze punjenja.

(2) Za svaku seriju se mora dokumentirati:
a) naziv proizvoda,
b) broj serije,
c) datum i vrijeme punjenja,
d) identitet/osoba koja je izvršila svaki važan korak (prijem, priprema prije punjenja, punjenja, itd.),
e) poveznica s serijom plina korištenog u postupku punjenja, a radi potvrđivanja da su prije punjenja serije identificirane, kontrolirane u skladu s specifikacijom kvalitete i odobrenja za fazu punjenja,
f) oprema korištena u punjenje (npr. priključna rampa),
g) broj boca/pokretnih kriogenskih posuda pripremljenih za punjenje, njihov serijski broj i zapreminu,
h) aktivnosti koje su provedene prije punjenja,
i) ključne provjere kojima se osigurava pravilno punjenje boce/pokretnih kriogenskih posuda u standardnim uvjetima,
j) rezultati odgovarajućih provjera na temelju kojih se potvrđuje da su boce/pokretne kriogene posude napunjene,
k) uzorak etikete na kojima je evidentiran broj proizvedenih serija, rok trajanja i drugi dodatni podaci koji se štampaju,
l) specifikacija kvalitete gotovog proizvoda i rezultata analize kontroliranih parametara kvalitete (uključujući poveznice s kalibracionim statusom korištene laboratorijske opreme),
m) broj odbijenih boca/pokretnih kriogenih posuda, njihovi serijski broj i razlog za njihovo odbijanje,
n) broj napunjenih/pokretnih kriogenih posuda i njihovog serijskog broja,
o) detalji o svakom problemu ili neobičnom događaju, te za svaki odstupanje od odobrenog uputstva za punjenje, potpisan je odobrenje odgovornog lica za proizvodnju,
p) odluka QP-a o puštanju serije medicinskog plina u promet sa datumom i potpisom.

Članak 35.
(Zapisi o isporuci)

(1) O svakoj seriji medicinskog plina, namijenjen za isporuku u bolničkim rezervoare se čuvaju zapisi.

(2) Ovi zapisi sadrže sljedeće podatke:
a) naziv proizvoda,
b) broj serije,
c) identifikacijsku referencu koja predstavlja vezu s spremnikom (rezervoar/cisterna) u kojoj je serija odobrena,
d) datum i vrijeme punjenja,
e) ime osobe koja je punila cisternu,
f) identifikaciju vozača koji je cisternu vozio i cisterne kojom je medicinski plin dopremljen,
g) značajni podaci koji se odnose na punjenje,
h) specifikaciju kvalitete gotovog proizvoda i rezultata analize kontroliranih parametara kvalitete (uključujući veze s kalibracionim statusom korištene laboratorijske opreme),
i) detalje o svakom odstupanju od odobrenog uputstva za punjenje, potpisano je odobrenje odgovornog lica za proizvodnju,
j) odluku QP-a o puštanju serije medicinskog plina u promet s datumom i potpisom.

Članak 36.
(Transport kriogenih i tečni plinova)

(1) Transport kriogenih i tečnih plinova iz primarnih skladišta, uključujući kontrolu prije prijevoza, mora se odvijati u skladu s validiranim postupcima koji onemogućavaju kontaminaciju.

(2) Cjevovodi moraju biti opremljen neprovratnim ventilima ili drugim prikladnim alternativama. Fleksibilna crijeva, priključne cijevi i priključci moraju prije uporabe propuhivati plinom kojim se puni.

(3) Priključne cijevi za punjenje cisterne ili drugog spremnika moraju biti opremljene spojnicama specifičnim za proizvod. Primjena adaptera koji omogućuju spajanje autocisterne ili spremnika koji nisu namijenjeni priključenju predmetnog plina, moraju biti pod kontrolom.

Članak 37.
(Pretakanje isporučenog plina)

Dopunjavanje spremnika je dozvoljeno samo ako je isporučen plin istog, specificiranog kvaliteta i ako je testirani uzorak potvrđen zahtijevani kvalitet. Pri tome se može uzorkovati isporučeni plin ili plin iz spremnika, a nakon pretakanja isporučenog plina.

Članak 38.
(Spremnici i dodaci)

(1) Boce, mobilne kriogene posude i ventili moraju odgovarati zahtjevima tehničkim specifikacijama i drugim bitnim zahtjevima dozvole za stavljanje lijeka u promet, te moraju biti namijenjeni samo za jedan medicinski plin ili mješavinu medicinskih plinova.

(2) Boce, kuhinjske kriogene posude i ventili moraju se provjeriti prije prve uporabe u proizvodnji i trebaju se održavati na propisan način.

(3) Boja boce mora biti u skladu s relevantnim standardima.

(4) Proizvođač je u obvezi uspostaviti sistem koji osigurava sljedivost boca i mobilnih kriogenskih posuda.

Članak 39.
(Provjera i održavanje spremnika)

(1) Postupci provjere i održavanja ne smiju utjecati na kvalitetu i sigurnost medicinskih proizvoda.

(2) Voda koja se koristi za ispitivanje hidrostatskog pritiska u boci mora najmanje zadovoljiti zahtjeve kvalitete vode za piće.

(3) Da bi se osiguralo da nisu bili kontaminirani vodom ili drugim kontaminantima, kao dio postupka provjere i održavanja, boce se prije ugradnje ventila moraju podvrgnuti vizuelnom pregledu.

(4) Provjera boca se provodi:
a) kad se nove boce prvi put stavi u uporabu,
b) nakon svakog zakonskog propisanog testiranja hidrostatskog pritiska ili ekvivalentnog testiranja pri čemu se ventil odstranjuje,
c) svaki put kad se vrši zamjena ventila.

(5) Da bi se izbjegla kontaminacija boce, ventil nakon postavljanja mora biti zatvoren.

(6) Kada postoji sumnja, vezana za uvjete unutrašnjosti boce, ventil se mora odstraniti i izvršiti vizualni pregled unutrašnjosti boce.

Članak 40.
(Odgovornost za održavanje spremnika)

(1) Održavanje i popravak boca, mobilnih kriogenskih posuda i ventila su odgovornost proizvođača lijeka.

(2) Podugovaranje aktivnosti iz stava (1) ovog člana mora biti utemeljeno na ugovoru o kvaliteti koji je potpisan s odobrenim ugovornim partnerom.

(3) Da bi potvrdio da su zadovoljeni odgovarajući standardi, proizvođač mora provesti reviziju ugovornog partnera.

Članak 41.
(Provjere prije punjenja)

(1) Provjere koje se provode prije punjenja uključuju:
a) Provjeru boca prema određenoj proceduri, a u cilju potvrde postojanja preostalih pritisaka u bocama. Ukoliko se utvrdi da boca nema zaostali pritisak u sebi potrebno je izvršiti ispiranje boce u skladu s validiranim postupkom:
1. Ukoliko je boca opremljena ventilom za održavanje minimalnog tlaka, bez indikatora prisustva zaostalnog pritiska, funkcionalna ispravnost ventila mora biti provjerena. Ukoliko se ustanovi da je ventil ne funkcioniše pravilno, bocu je potrebno servisirati.
2. Kada nema preostalog pritiska u boci koja nije opremljena ventilom za održavanje minimalnog pritiska, boca se mora izdvojiti za dodatne provjere, a u cilju potvrđivanja da boca nije kontaminirana vodom ili drugim kontaminentima. Dodatna provjera obuhvaća unutarnju vizualnu inspekciju nakon čega slijedi čišćenje putem validiranog postupka.
b) provjeru da su sve etikete o prethodnoj proizvodnoj seriji odstranjene,
c) provjeru da su oštećene etikete odstranjene i zamijenjene ispravne etiketama,
d) vizualno provjeravanje vanjskog izgleda svake boce, mobilnih kriogene posude i ventila, a u cilju utvrđivanja postojanja udubljenja ili drugih oštećenja, kao i onečišćenja ulja ili masnoća. U slučaju potrebe, iste je potrebno očistiti,
e) provjeru da je priključak svake boce ili kriogene mobilne posude odgovarajući za predmetni plin,
f) provjeru da li je provedeno atestiranje boce ili pokretnih kriogene posude u skladu s nacionalnim propisima,
g) datum sljedećeg testiranja ventila, gdje je primjenjivo,
h) provjeru da su na bocama ili mobilnim kriogenim posudama provedene sve testiranje sukladno relevantnim propisima (npr. hidrostatski pritisak ili ekvivalentan test za boce),
i) provjeru da je boja boce u skladu s dozvolom za stavljanje lijeka u promet.

Članak 42.
(Priprema spremnika vraćenih na punjenje)

(1) Boce vraćene na ponovno punjenje moraju biti pripremljene na način koji minimizira rizik od kontaminacije i koji je u skladu s procedurama definiranim u dokumentaciji o lijeku. Ove procedure, koje obuhvataju postupke za vakuumiranje i/ili ispiranje boce, moraju se validirati.
(2) Mobilne kriogene posude vraćene na punjenje moraju biti pripremljene na način koji minimizira rizik od kontaminacije i koji je u skladu s procedurama definiranim u dokumentaciji o lijeku.
(3) Postupci koji se koriste za pripremu mobilnih kriogenskih posuda bez preostalog pritiska moraju biti validirani.

Članak 43.
(Ispravnost punjenja)

(1) Proizvođač je dužan osigurati odgovarajuće provjere kojim se osigurava da je svaka boca/mobilna kriogena posuda ispravno napunjena.
(2) Svaka napunjena boja mora se podvrgnuti testu curenja uporabom odgovarajućih metoda. Metoda ispitivanja ne smije dovesti do kontaminacije izlaza ventila i, kada je to moguće, mora biti provedena nakon uzimanja uzorka za kontrolu kvalitete.
(3) Nakon punjenja, boce se plombiraju, a ventili na adekvatan način štite od kontaminacije.

Članak 44.
(Mješavine plinova)

Kada se medicinski plinovi miješaju s dva ili više različitih plinova (u liniji prije punjenja ili direktno u bocama), postupak miješanja mora biti validiran kako bi se osigurala da su plinovi u svakoj boci pravilno izmiješani, odnosno da je mješavina homogena.

Članak 45.
(Uzorkovanje medicinskih plinova)

(1) Proizvođač je dužan izraditi i održavati uputstvo za uzorkovanje medicinskih plinova.
(2) Uzorkovanje se provodi u skladu s planom uzorkovanja i dokumentiranja.
(3) Ukoliko u dokumentaciji o lijeku nije drugačije propisano, plan uzorkovanja i analiza plina iz boce moraju biti u skladu sa sljedećim zahtjevima:
a) Za jednokomponentne medicinske plinove u bocama, napunjene na priključnim rampama, plin iz najmanje jednog boca svakog ciklusa punjenja se analizira na identitet i sadržaj aktivne tvari.
b) Za jednokomponentne medicinske plinove u bocama, napunjene u isto vrijeme u neprekinutom ciklusu punjenja, plin iz najmanje jedne boce se analizira radi potvrde identiteta i određivanja sadržaja plina. Primjer neprekinutog ciklusa punjenja je jedna zamjena u kojoj proizvodnja vrši isto osoblje, istom opremom i istom, odobren serijom plina za punjenje.
c) U slučaju kada se medicinski plinovi proizvode miješanjem dva ili više plinova u boci, preko istog distributera, plin iz svake boce se analizira radi potvrde identiteta i sadržaja svake komponente plina. U slučaju validiranog, automatizovanog procesa punjenja dopušteno je kontrolirati manji broj boca.
d) Za prethodno izmješane plinove, kod kojih se kontinuirano kontrolira kvaliteta tijekom procesa proizvodnje predmetnih smjesa, primjenjuju se isti principi kao i za jednokomponentne plinove.
e) Za prethodno izmiješane plinove, kod kojih se kontinuirano kontrolira kvaliteta tijekom procesa proizvodnje predmetnih smjesa, primjenjuju se isti načini kao i za medicinske plinove proizvedene miješanjem plinova u boci.
f) Ukoliko nije drugačije opravdano, potrebno je vršiti analizu sadržaja vode.
(4) Ukoliko proizvođač posjeduje certifikat analize sadržaja autocisterne iz kojih se vrši preuzimanje, uzorkovanje plina iz kriogene posude koje su kod kupca (bolnički spremnici ili kriogene posude za kućnu uporabu), a koji su na licu mjesta dopunjavaju iz autocisterne, nije neophodno. Proizvođač je dužan dokumentirati da je i nakon uzastopnih dopunjavanja, kvaliteta plina u spremniku u skladu s odobrenom specifikacijom kvalitete.
(5) Drugi postupci uzorkovanja i ispitivanja prihvatljivi su samo ako je dokumentirano da osiguravaju najmanje isti stupanj kvalitete.
(6) Čuvanje uzoraka medicinskih plinova se ne zahtijeva.

Članak 46.
(Kontrola kvalitete medicinskog plina)

(1) Tokom proizvodnje, proizvođač je obavezan osigurati adekvatan sustav nadzora nad kvalitetom aktivnih tvari.

(2) Proizvođač je dužan izraditi i održavati postupak provođenja kontrole kvalitete, evidencije i vrednovanja dobivenih rezultata.
(3) Svaka serija medicinskog plina (boce, mobilne kriogene posude, bolničke cisterne) mora biti kontrolisana sukladno specifikaciji kvalitete i odobren za puštanje u promet.
(4) Ukoliko nije drugačije zahtijevano u dokumentaciji o lijeku, prilikom završnog ispitivanja mobilnih kriogenskih posuda, u svakoj posudi se potvrđuje identitet i sadržaj plina. Testiranje po proizvodnoj seriji je dozvoljeno samo ako se dokumentuje da je sadržaj plina u svakom spremniku u skladu s postavljenim ograničenjima.
(5) U slučaju kontinuiranog procesa proizvodnje, u cilju osiguranja usklađenosti plina s odobrenom specifikacijom kvalitete, mora se osigurati adekvatni procesni nadzor kvalitete.
(6) Zapisi o provedenoj kontroli kvalitete sadrže najmanje:
   a) naziv proizvoda
   b) serijski broj
   c) referenca na važeću specifikaciju kvalitete
   d) rezultati ispitivanja
   e) datum ispitivanja
   f) inicijalna osoba koja je provela ispitivanje
   g) inicijale osobe koje su potvrdile rezultate ispitivanja
   h) jasno odlučivanje o kvaliteti-odobravanju ili odbacivanja
(7) Rezultati provedenih kontrola moraju biti zabilježeni i ocijenjeni.
(8) Rezultati provedenih kontrola se čuvaju na način koji omogućava njihovu evaluaciju i praćenje dinamike.

Članak 47.
(Puštanje serije lijeka na tržište)

(1) Proizvođač mora izraditi i održavati postupak kojim se opisuju sve aktivnosti koje se provode pri stavljanju u promet svake proizvedene serije medicinskog plina.
(2) Za svaku seriju medicinskog plina QP obavezan je potpisati odobrenje za puštanje serije u promet.
(3) QP ne smije pustiti na tržište seriju koja nije proizvedena sukladno proizvodnim dokumentima i koja nije usklađena s odobrenom specifikacijom kvalitete.
(4) QP vodi evidenciju o serijama puštenim na tržište.

Članak 48.
(Stabilnost medicinskih plinova)

Kontinuirana (*on-going*) studija stabilnosti se ne zahtijeva u slučajevima kada je incijalna studija stabilnosti zamijenjena bibliografskim podacima.

POGLAVLJE IX - UGOVORENE AKTIVNOSTI

Članak 49.
(Ugovorne GMP relevantne aktivnosti)

Proizvođač je obvezan osigurati da su sve GMP relevantne aktivnosti, čiju je realizaciju povjerila drugom proizvođaču, odnosno trećoj strani, provođenim i dokumentiranim u skladu s relevantnim odredbama Pravilnika o dobroj proizvođačkoj praksi za lijekova.

POGLAVLJE X - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 50.
(Bliži uvjeti prostora, kadra i opreme)

Entitetska ministarstva nadležna za poslove zdravlja i Odjel za zdravstvo Brčko Distrikta će bliže propisati kriterije glede ispunjavanja uvjeta za prostor, kadar i opremu, a u skladu s odredbama ovog pravilnika i u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu istog.

Članak 51.
(Usklađivanje poslovanja)

Proizvođači su dužni da svoje poslovanje i organizaciju rada usklade s odredbama ovog Pravilnika u roku od 180 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Članak 52.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Predsjedavajući
Stručnog vijeća
Broj 10-02.3-3305/18
29. lipnja 2018. godine
Mr. iur. **Vedran Marčinko**, v. r.

На основу члана 16. став (1) под ф) Закона о лијековима и медицинским средствима ("Службени гласник БиХ", број 58/08), а на приједлог директора Агенције за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине, Стручни савјет Агенције за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине, на 2. сједници одржаној дана 14.06.2018. године, донијело је

ПРАВИЛНИК
О ДОБРОЈ ПРОИЗВОЂАЧКОЈ ПРАКСИ ЗА МЕДИЦИНСКЕ ГАСОВЕ

ПОГЛАВЉЕ I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.
(Предмет Правилника)

(1) Овим Правилником се прописују захтјеви добре произвођачке праксе (у даљем тексту ГМП) које у поступку производње требају примјењивати произвођачи активне супстанце гасова и готових лијекова медицинских гасова, намијењених за стављање у промет у Босни и Херцеговини.
(2) ГМП је дио система управљања квалитетом којим се осигурава да се производ константно производи и контролише у складу са стандардима квалитета који одговарају намјени производа и са дозволом за стављање лијека у промет. Обухвата како производњу тако и контролу квалитета.
(3) Произвођач је обавезан да производњу усклади са одредбама овог Правилника, Правилника о доброј произвођачкој пракси за лијекове, гдје је примјењиво, и документацијом на основу које је медицински гас добио дозволу за стављање у промет у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: документација о лијеку).
(4) На све ГМП релевантне процесе који нису обухваћени овим Правилником, примјењују се одредбе Правилника о доброј произвођачкој пракси за лијекове.
(5) Одредбе овог Правилника се односе на производњу активне супстанце и производњу лијека, медицинског гаса.

Члан 2.
(Дефиниције)

(1) Појмови употријебљени у овом правилнику имају сљедеће значење:
   а) **Активна супстанца** је супстанца која је носилац фармаколошке активности у лијеку. У случају медицинских гасова активна супстанца представља произведен и пречишћен гас који се као такав користи у производњи лијекова, медицинских гасова.
   б) **Боца** је спремник обично цилиндричног облика прикладан за пуњење компримованим, криогеним или растворeним гасом, опремљен уређајем за

регулисање истицања гаса при атмосферском притиску и собној температури.

в) **Цертификати анализе** су документи у којима су сумирани резултати тестирања узорка производа или материјала, те процјењена њихова усклађеност са одобреном, припадајућом спецификацијом квалитета.

г) **Цистерна** је термички изолиран спремник фиксиран на возило, намијењен за транспорт течног и криогеног гаса.

д) **Гас** је свака супстанца која се при условима притиска од 1.013. бара и температуре + 20^0C. налази у гасовитом стању или има напон пара већи од 3 бара при температури од + 50^0C.

ђ) **Главна документација о производном мјесту** (енгл. Site Master File, SMF) је документ који се користи у фармацеутској индустрији и који садржи информације о ГМП активностима произвођача.

е) **Извјештаји** су документи којима се потврђује провођење одређене активности или истраге, заједно са резултатима, закључцима и преопорукама.

ж) **Компримовани гас** је гас који се, када је напуњен под притиском за транспорт, налази у гасовитом стању на температурама изнад – 50^0C.

з) **Криогена посуда за кућну употребу** је мобилна криогена посуда која садржи криогени кисик и из које се дозира гасовити кисик у пацијентовом дому.

и) **Криогени гас** је гас који се налази у течном стању при вриједности притиска од 1.013. бара и температуре испод-150^0C.

ј) **Медицински гас** је гас или мјешавина гасова, класификован као лијек.

к) **Мобилна криогена посуда** је изолирани спремник дизајниран тако да одржава садржај у течном стању. Под овим појмом се не подразумијевају резервоари.

л) **Производња активне супстанце** обухвата све фазе производње и прочишћавања гаса.

љ) **Производња медицинског гаса** обухвата активности запримања активне суптанце, пуњења у одговарајуће спремнике, те дистрибуције медицинског гаса до мјеста његове примјене.

м) **Производ** представља произведену активну супстанцу, односно медицински гас.

н) **Протокол** је документ у којем су садржане инструкције за провођење и евидентирање проведене операције.

њ) **Разлагање ваздуха** (енгл. *Air Separation*) је процес компримовања и утечњавања ваздуха при екстремно ниским температурама и његовог разлагања на саставне компоненте методом фракционе дестилације.

о) **Резервоар** је статички спремник намијењен за складиштење течног или криогеног гаса.

п) **Спецификација** је документ којим су детаљно описани захтјеви са којима производ и полазни материјал треба бити усклађен.

р) **Спремник** је посуда која је у директном контакту са гасом и која је намијењена за складиштење и транспорт активне супстанце, односно посуда у коју се пуни медицински гас.

с) **Батерија боца** представља више, заједно причвршћених боца, са заједничким прикључком, које се превозе и користе као једна цјелина.

т) **Течни гас** је гас који се, када је напуњен за транспорт, налази дјеломично у течном (или чврстом) стању на температурама изнад -50^0C.

аа) **Уговори о квалитету** је писани уговор којим се уређују уговорене ГМП активности између даваоца и примаоца уговора, а који укључује све аспекте који могу утицати на квалитет производа. Њиме су дефинисане улоге и одговорности даваоца и примаоца уговора, а у циљу осигурања усклађености са ГМП.

бб) **Упутства за производњу, паковање и контролу квалитета** су документи који дају податке о кориштеним полазним материјалима, опреми и компјутеризованим системима и који дају детаљна упутства како ће се проводити активности производње, паковања, узорковања и контроле квалитета.

вв) **Вакуумирање** је процес одстрањивања резидуалног гаса из спремника/система, при притиску нижем од 1.013. бара уз кориштење вакуум система.

гг) **Записи** су документи у којима су евидентиране различите активности подузете у циљу документовања усклађености са одобреним инструкцијама.

Члан 3.

(Обавеза прибављања дозволе од Агенције)

(1) Дјелатност производње активних супстанци гасова и медицинских гасова могу обављати само правна лица која посједују дозволу за производњу лијекова издату од Агенције за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине (у даљем тексту Агенција), без обзира да ли ће њима прометовати у Босни и Херцеговини или изван ње.

(2) Граница између производње активне супстанце и медицинског гаса мора бити јасно разграничена и дефинисана у документацији о лијеку.

(3) Производња и фазе прочишћавања гаса су подручје производње активне супстанце. Гасови улазе у фармацеутско подручје у моменту првог складиштења гаса намијењеног за фармацеутску употребу.

(4) Изузетно, у случајевима континуиране производње, када се гас не складишти између фаза производње активне супстанце и производње лијека, цијели процес (од улазних сировина које се користе у производњи активне супстанце до производње лијека) се сматра дијелом производње лијека.

(5) Наведено у ставовима (1) до (4) мора бити јасно дефинисано у документацији о лијеку.

Члан 4.

(Изузеци)

(1) Одредбе овог Правилника се не односе на производњу и руковање медицинским гасовима у болницама, изузев када се производња у болници посматра као индустријска припрема или производња.

(2) У случају производње у болници, релевантни дијелови овог Правилника и Правилника о доброј произвођачкој пракси за лијекове служе као основа за ове активности.

(3) На аспекте сигурности радника запосленог у производњи примјењују се мериторни законски прописи који уређују ову област.

ПОГЛАВЉЕ II - СИСТЕМ УПРАВЉАЊА КВАЛИТЕТОМ

Члан 5.
(Фармацеутски систем квалитета/Систем управљања квалитетом)

Произвођач активних супстанци гасова и медицинских гасова је обавезан осигурати имплементираност система управљања квалитетом у складу са релевантним одредбама Правилника о доброј произвођачкој пракси за лијекове.

ПОГЛАВЉЕ III - ОСОБЉЕ

Члан 6.
(Запослени)

Произвођач активних супстанци гасова и медицинских гасова је обавезан да, изузев одредбе за едукованост кључних радника, осигура испуњеност свих захтјева везаних за ангажовано радника, дефинисаних кроз одредбе Правилника о доброј произвођачкој пракси за лијекове.

Члан 7.
(Образованост кључних запосленика)

(1) Сходно специфичним захтјевима у производњи медицинских гасова, кључно особље у производњи и контроли квалитета треба посједовати универзитетско образовање, ВСС VII степен или еквивалент са најмање 240 ЕЦТС бодова.
(2) Одговорна особа за производњу треба бити дипломирани инжињер машинства или хемије или друге сродне струке са адекватним знањем и искуством, потребним за надзирање припреме производње, израду и складиштење активне супстанце, односно медицинског гаса у свим фазама производње. Едкованост одговорне особе треба бити документована.
(3) Одговорна особа за контролу квалитета треба бити магистар фармације или дипломирани инжињер хемије са адекватним знањем и искуством за обављање послова контроле квалитета активне супстанце, односно медицинског гаса. Едукованост одговорне особе треба бити документована.
(4) Одговорна особа за пуштање серије медицинског гаса у промет треба бити магистар фармације са адекватним знањем о цјелокупној производњи и контроли квалитета гасова и додатним знањем за испитивање лијекова. Зависно од обима активности, одговорна особа за пуштање серије лијека у промет, може обављати послове и одговорне особе за контролу квалитета. Едукованост одговорне особе треба бити документована.

ПОГЛАВЉЕ IV - ПРОСТОР И ОПРЕМА

Члан 8.
(Простор и опрема)

Произвођач је обавезан осигурати да су простори намијењени за производњу, контролу квалитета, те складиштење активне супстанце и медицинских гасова, смјештени, изведени, прилагођени и одржавани на начин који одговара поступцима за које су намијењени.

Члан 9.
(Производна опрема)

(1) Произвођач треба да обезбиједи производну опрему адекватну за примијењени процес производње.
(2) Производна опрема се треба користити само унутар квалификованог радног опсега.
(3) Фиксни цјевоводи морају бити јасно означени садржајем и смјером тока.

Члан 10.
(Одржавање производних постројења)

(1) Периодично одржавање производних постројења (ремонт) треба се одвијати у складу са одобреним планом одржавања.
(2) Планом из става (1) овог члана морају бити дефинисане активности које се том приликом реализују.
(3) Одржавање производних простора проводи само едуковани радник, чија едукација мора бити документована.

Члан 11.
(Радионице за одржавање спремника)

Радионице за одржавање спремника требају бити одвојене од производних простора и опремљене у складу са активностима које се проводе.

Члан 12.
(Остали захтјеви за простор и опрему)

Произвођач је обавезан осигурати испуњеност и осталих захтјева везаних за простор и опрему, дефинисаних кроз одредбе Правилника о доброј произвођачкој пракси за лијекове.

ПОГЛАВЉЕ V - ДОКУМЕНТАЦИЈА

Члан 13.
(Документација)

Произвођач активних супстанци гасова и медицинских гасова је обавезан израдити, одржавати и управљати документацијом, у складу са релевантним одредбама Правилника о доброј произвођачкој пракси за лијекове.

ПОГЛАВЉЕ VI - КОМПЈУТЕРСКИ СИСТЕМИ

Члан 14.
(Компјутерски системи)

Произвођач активних супстанци гасова и медицинских гасова је обавезан, гдје је примјењиво, осигурати испуњеност захтјева за компјутерске системе, дефинисане кроз релевантне одредбе Правилника о доброј произвођачкој пракси за лијекове.

ПОГЛАВЉЕ VII - ПРОИЗВОДЊА АКТИВНЕ СУПСТАНЦЕ

Члан 15.
(Начела)

(1) Активна супстанца се производи поступком хемијске синтезе или процесом раздвајања ваздуха на саставне компоненте.
(2) Код производње активне супстанце процесом раздвајања ваздуха, произвођач је обавезан успоставити процес којим осигурава добијање активне супстанце захтијеваног квалитета, без обзира на квалитет ваздуха и промјене у његовом квалитету.
(3) Произвођач мора тачно одредити тачку у којој процес производње почиње.

Члан 16.
(Контрола квалитета активне супстанце)

(1) Током производње, произвођач мора обезбиједити адекватан систем надзора над квалитетом активне супстанце.
(2) Произвођач мора израдити и одржавати процедуру за провођење контроле квалитета (укључујући и процесну контролу квалитета), евидентирање и евалуирање добијених резултата.
(3) Када производња активне супстанце представља континуирани процес (нпр. разлагање ваздуха) произвођач мора обезбиједити континуирано праћење квалитета.

(4) Резултати континуираног праћења квалитета морају се чувати на начин који омогућава њихову евалуацију и праћење тренда.
(5) Завршна контрола квалитета активне супстанце се врши након утакања у резервоар.
(6) Резултати проведених контрола морају бити забиљежени и евалуирани.
(7) Произвођач не смије одобрити активну супстанцу уколико иста не задовољава захтјеве спецификације квалитета.
(8) Произвођач није у обавези чувати узорке активне супстанце.

Члан 17.
(Производна документација)

(1) Произвођач мора израдити и одржавати процедуру за преглед и одобравање производне документације и записа о контроли квалитета сваке серије активне супстанце, укључујући означавање резервоара у којем се иста складишти, прије него активна супстанца буде одобрена и дистрибуирана, а у циљу потврде њене усклађености са одобреном спецификацијом квалитета.

Члан 18.
(Складиштење активне супстанце)

(1) Резервоари за складиштење активне супстанце морају бити периодично прегледани од стране тијела надлежног за посуде под притиском.
(2) На резервоарима намијењеним за складиштење активне супстанце мора постојати јасна ознака гаса који је ускладиштен и евидентиран серијски број и датум производње.

Члан 19.
(Стабилност активне супстанце)

(1) Произвођач није у обавези проводити континуиране (*on-going*) студије стабилности у циљу потврде услова чувања и ретест период уколико су иницијални подаци о стабилности засновани на библиографским подацима.

ПОГЛАВЉЕ VIII - ПРОИЗВОДЊА МЕДИЦИНСКИХ ГАСОВА

Члан 20.
(Простор за складиштење)

(1) Простор за складиштење мора бити одговарајућег капацитета, изведен на начин којим је ризик од замјене гасова смањен на најмању могућу мјеру, односно којим је омогућено правилно складиштење: спремника, штампаног материјала, различитих гасова-готових производа, производа у карантену, те одобрених, одбијених, враћених или производа опозваних из промета.
(2) Складишни простор мора осигурати:
   а) одвојена, означена мјеста за различите гасове,
   б) јасну раздвојеност и идентификацију боца/мобилних криогених посуда у различитим фазама процеса (нпр. "чекају провјеру", "чекају пуњење", "карантин", "одобрено", "одбијено").
(3) За раздвајање и идентификацију ових простора, примјењује се приступ заснован на природи, опсегу и сложености радног процеса. Неки од прикладних начина су: исцртавање подних површина, постављање преграда, баријере и сл.
(4) Када је статус карантена осигуран складиштењем у одвојеним просторима, приступ карантену је дозвољен само овлаштеним радницима.
(5) Било какав други систем који замјењује физичку карантену мора осигурати исти ниво сигурности.

Члан 21.
(Складиштење боца и криогених посуда)

(1) Празне боце и криогене посуде за кућну употребу након разврставања или одржавања и напуњене боце и криогене посуде за кућну употребу морају се складиштити наткривене, осигуране од непожељних временских услова.
(2) Напуњене боце/мобилне криогене посуде морају бити складиштене и заштићене током транспорта, на начин који осигурава њихову испоруку купцима у чистом стању, а у складу с окружењем у којем се примјењују.

Члан 22.
(Специфични услови за складиштење)

(1) Произвођач је у обавези, у складу са захтјевима дозволе за стављање лијека у промет, осигурати специфичне услове складиштења (нпр. за гасне мјешавине код којих долази до раздвајања фаза приликом замрзавања).

Члан 23.
(Чишћење складишног простора)

(1) Складишни простори као и простори за пријем спремника за пуњење и испоруку напуњених спремника, морају се чистити и бити наткривени, изузев када се врши претакање или пуњење у цистерне и мобилне криогене посуде.

Члан 24.
(Издвојено складиште)

(1) Произвођачу је дозвољено да посједује складиште дислоцирано изван производних простора, намијењено за складиштење одобрених серија медицинских гасова пуњених у боце или батерије боца.
(2) Дислоцирано складиште мора бити наведено у производној дозволи.
(3) Надзор над активностима које се проводе у овим складиштима врши особа одговорна за складиштење и испоручивање медицинских гасова. Ова одговорност мора бити јасно дефинисана у опису послова особе која је од стране произвођача именована одговорном особом за складиштење и испоручивање медицинских гасова.

Члан 25.
(Штампани материјал)

Произвођач мора обезбиједити сигурно и безбједно чување штампаних материјала.

Члан 26.
(Контаминација)

(1) Произвођач мора да подузме активности за спречавање контаминације (или унакрсне контаминације другим гасовима) која се током производње медицинских гасова у затвореном систему може појавити код поновне употребе спремника за пуњење.
(2) Захтјеви који се односе на боце примјењују се и на батерије боца.

Члан 27.
(Производни простори)

(1) Простор за провјеру, припрему, пуњење и складиштење боца и мобилних криогених посуда мора бити одвојен од простора у којима се производе немедицински гасови. Мијешање боца, односно мобилних криогених посуда између ових простора мора бити онемогућено.
(2) Дозвољено је да се провјера, припрема, пуњење и складиштење других гасова одвија у истим просторима, под условима који осигуравају да је квалитет тих гасова у складу са спецификацијом квалитета за медицинске гасове, те да се производни поступци одвијају у складу с ГМП.

Члан 28.

(Производна опрема)

(1) Производна опрема мора бити пројектована тако да осигурава да се одговарајући гас пуни у за то одговарајући спремник.

(2) Унакрсни спојеви између цијеви кроз које пролазе различити гасови се морају избјегавати. Уколико су унакрсни спојеви ипак потребни (нпр. за пуњење гасних мјешавина), произвођач је у обавези да квалификацијом опреме и валидацијом процеса потврди да не постоји ризик од унакрсне контаминације између различитих гасова.

(3) Додатно, рампе за пуњење морају бити опремљене одговарајућим прикључцима који су у складу са националним или интернационалним стандардима.

(4) Произвођач је у обавези пажљиво контролисати употребу прикључака, усклађених са различитим стандардима, а који се користе на истом мјесту пуњења као и употребу адаптера који се код специфичних система за пуњење користе као премосница.

(5) Дијелови производне опреме који долазе у контакт с гасом не смију бити реактивни, адитивни или абсорптивни до границе која може утицати на квалитет производа.

Члан 29.

(Резервоари и аутоцистерне)

(1) Резервоари и аутоцистерне морају бити намијењени за складиштење и транспорт једне врсте гаса дефинисаног квалитета.

(2) Дозвољено је да се медицински гасови складиште или транспортују у резервоарима и другим спремницима који се користе за складиштење, односно транспорт истог али немедицинског гаса, под условом да је његов квалитет најмање једнак квалитету медицинског гаса и да су ГМП захтјеви испоштовани. Овакво поступање мора бити базирано на процјени ризика који може утицати на квалитет медицинског гаса.

(3) Произвођач мора кроз процедуре и/или упутства дефинисати поступке које је неопходно подузети када се аутоцистерна или друга посуда која се примјењивала за транспорт немедицинског гаса (под раније дефинисаним условима) или након операција редовног одржавања, пренамјени у посуду за медицински гас. Овај поступак мора укључити аналитичка испитивања.

Члан 30.

(Систем за допремање гаса)

Заједнички систем за допремање гаса до прикључних рампи за пуњење медицинских и немедицинских гасова је дозвољен само ако је метода којом се онемогућава поврат гаса из линије за немедицинске гасове према линији за медицинске гасове валидирана.

Члан 31.

(Прикључне рампе за пуњење гасова)

(1) Прикључне рампе за пуњење гасова морају бити намијењене само за једну врсту медицинског гаса или за једну мјешавину медицинског гаса.

(2) Пуњење немедицинских гасова преко прикључне рампе за пуњење медицинских гасова је дозвољено само ако произвођач докаже да је поступак прихватљив и да се проводи под контролисаним условима. У овим случајевима, квалитет немедицинског гаса мора бити најмање једнак квалитету медицинског гаса а ГМП захтјеви испоштовани. Пуњење се тада проводи у циклусима.

Члан 32.

(Поправке и одржавање опреме)

(1) Поправке и одржавање опреме (укључујући чишћење и испирање) не смију утицати на квалитет медицинских гасова.

(2) Произвођач је у обавези да кроз процедуре и/или упутства дефинише мјере које је неопходно подузети након активности које могу довести до нарушавања интегритета система да би се осигурало да опрема није контаминирана на начин који негативно утиче на квалитет производа.

(3) Записи о проведеним активностима се морају чувати.

Члан 33.

(Производна серија)

(1) Произвођач је обавезан за операције пуњења дефинисати серију.

(2) Прије пуњења у боце и мобилне криогене посуде, произведеној серији гаса се додјељује серијски број.

(3) Свака произведена серија се контролише у складу са одобреном спецификацијом квалитета и одобрена за пуњење.

(4) Свака боца или мобилна криогена посуда одређене серије мора бити на одговарајући начин означена.

(5) Број серије и рок трајања морају бити назначени на етикетама.

Члан 34.

(Производна документација)

(1) Подаци наведени у записима о производњи сваке серије боца/покретних криогених посуда, морају за сваки напуњени спремник осигурати сљедивост кроз све фазе пуњења.

(2) За сваку серију се мора документовати:

а) назив производа,

б) број серије,

в) датум и вријеме пуњења,

г) идентитет особе/а која је обавила сваки значајни корак (пријем, припрему прије пуњења, пуњење, итд.),

д) повезница са серијом гаса/гасова кориштеном/им у поступку пуњења, а у циљу потврђивања да је/су прије фазе пуњења серија идентификована/е, контролисана/е у складу са спецификацијом квалитета и одобрена/е за фазу пуњења,

ђ) опрема кориштена у фази пуњења (нпр. прикључна рампа),

е) број боца/покретних криогених посуда припремљених за пуњење, њихов серијски број и запремину,

ж) активности које су проведене прије пуњења,

з) кључне провјере којима се осигурава исправно пуњење боца/покретних криогених посуда у стандардним условима,

и) резултати одговарајућих провјера на основу којих се потврђује да су боце/покретне криогене посуде напуњене,

ј) узорак етикете на којој је евидентиран број произведене серије, рок трајања и други додатни подаци који се штампају,

к) спецификација квалитета готовог производа и резултати анализе контролисаних параметара квалитета (укључујући повезнице са калибрационим статусом кориштене лабораторијске опреме),

л) број одбијених боца/покретних криогених посуда, њихов серијски број и разлог за њихово одбијање,

м) број напуњених/покретних криогених посуда и њихов серијски број,
н) детаљи о сваком проблему или неуобичајеном догађају, те за свако одступање од одобреног упутства за пуњење, потписано одобрење одговорне особе за производњу,
њ) одлука QP-а о пуштању серије медицинског гаса у промет са датумом и потписом.

Члан 35.
(Записи о испоруци)

(1) О свакој серији медицинског гаса, намијењеној за испоруку у болничке резервоаре се чувају записи.
(2) Ови записи садрже сљедеће податке:
а) назив производа,
б) број серије,
ц) идентификацијску референцу која представља повезницу са спремником (резервоар/цистерна) у којем је серија одобрена,
д) датум и вријеме пуњења,
е) име особе која је пунила цистерну,
ф) идентификацију возача који је цистерну возио и цистерне којом је медицински гас допремљен,
г) значајне податке који се односе на операцију пуњења,
х) спецификацију квалитета готовог производа и резултате анализе контролисаних параметара квалитета (укључујући повезнице са калибрационим статусом кориштене лабораторијске опреме),
и) детаље о сваком проблему или неуобичајеном догађају, те за свако одступање од одобреног упутства за пуњење, потписано одобрење одговорне особе за производњу,
ј) одлуку QP-а о пуштању серије медицинског гаса у промет са датумом и потписом.

Члан 36.
(Транспорт криогених и течних гасова)

(1) Транспорт криогених и течних гасова из примарног складишта, укључујући контролу прије транспорта, мора се одвијати у складу с валидираним процедурама које онемогућавају контаминацију.
(2) Цјевоводи морају бити опремљени непровратним вентилима или другим прикладним алтернативама. Флексибилна цријева, прикључне цијеви и прикључци се морају прије употребе пропухати гасом који се пуни.
(3) Прикључне цијеви за пуњење цистерне или другог спремника морају бити опремљене спојницама специфичним за производ. Примјена адаптера који омогућавају спајање аутоцистерне или резервоара који нису намијењени за прикључак предметног гаса, мора бити адекватно контролисана.

Члан 37.
(Претакање испорученог гаса)

Допуњавање резервоара је дозвољено само ако је испоручени гас истог, специфичног квалитета и ако је тестирањем узорка потврђен захтијевани квалитет. При томе се може узорковати испоручени гас или гас из резервоара, а након претакања испорученог гаса.

Члан 38.
(Спремници и додаци)

(1) Боце, мобилне криогене посуде и вентили морају одговарати захтијеваним техничким спецификацијама и другим релевантним захтјевима дозволе за стављање лијека у промет, те морају бити намијењени само за један медицински гас или мјешавину медицинских гасова.
(2) Боце, мобилне криогене посуде и вентили морају бити провјерени прије прве употребе у производњи и требају бити одржавани на прописан начин.
(3) Боја боце мора бити у складу с релевантним стандардима.
(4) Произвођач је у обавези успоставити систем који осигурава сљедивост боца и мобилних криогених посуда.

Члан 39.
(Провјера и одржавање спремника)

(1) Поступци провјере и одржавања не смију утицати на квалитет и сигурност медицинског производа.
(2) Вода која се користи за тестирање хидростатског притиска у боцама мора најмање задовољити захтјеве квалитета воде за пиће.
(3) Да би се осигурало да нису контаминиране водом или другим контаминантима, као дио поступка провјере и одржавања, боце се прије уградње вентила морају подвргнути визуелном прегледу.
(4) Провјера боца се проводи:
а) када се нове боце први пут стављају у употребу,
б) након сваког законски прописаног тестирања хидростатског притиска или еквивалентног тестирања при којем се вентил одстрањује,
ц) сваки пут када се врши замјена вентила.
(5) Да би се избјегла контаминација боце, вентил након постављања мора бити затворен.
(6) Када постоји сумња, везана за услове унутрашњости боце, вентил се мора одстранити и извршити визуелни преглед унутрашњости боце.

Члан 40.
(Одговорност за одржавање спремника)

(1) Одржавање и поправка боца, мобилних криогених посуда и вентила су одговорност произвођача лијека.
(2) Подуговарање активности из става (1) овог члана мора бити засновано на уговору о квалитету потписаном са одобреним уговорним партнером.
(3) Да би потврдио да су задовољени одговарајући стандарди, произвођач мора провести аудит уговорног партнера.

Члан 41.
(Провјере прије пуњења)

(1) Провјере које се проводе прије пуњења укључују:
а) Провјеру боца према дефинисаној процедури, а у циљу потврде постојања заосталог притиска у боци. Уколико се утврди да боца нема заостали притисак у себи потребно је извршити испирање боце у складу са валидираном процедуром:
1. Уколико је боца опремљена вентилом за одржавање минималног притиска, без индикатора присуства заосталог притиска, функционална исправност вентила мора бити провјерена. Уколико се установи да вентил не функционише правилно, боцу је потребно сервисирати.
2. Када нема заосталог притиска у боци која није опремљена вентилом за одржавање минималног притиска, боца се мора издвојити ради додатних провјера, а у циљу потврђивања да боца није контаминирана водом или другим контаминентима. Додатна провјера обухвата интерну визуалну инспекцију након које слиједи чишћење валидираним поступком.

б) провјеру да су све етикете о претходној производној серији одстрањене,
в) провјеру да су оштећене етикете одстрањене и замијењене исправним етикетама,
ф) визуалну провјеру вањског изгледа сваке боце, мобилне криогене посуде и вентила, а у циљу утврђивања постојања удубљења или других оштећења, као и онечишћења уљем или мастима. У случају потребе исте је потребно очистити,
д) провјеру да је прикључак сваке боце или криогене мобилне посуде одговарајући за предметни гас,
ђ) провјеру да ли је проведено атестирање боце или покретне криогене посуде у складу с националним прописима,
е) датум сљедећег тестирања вентила, гдје је примјењиво,
ж) провјеру да су на боцама или мобилним криогеним посудама проведена сва тестирања у складу релевантним прописима (нпр. хидростатски притисак или еквивалентан тест за боце),
з) провјеру да је боја боце у складу са дозволом за стављање лијека у промет.

Члан 42.

(Припрема спремника враћених на пуњење)

(1) Боце враћене на поновно пуњење морају бити припремљене на начин који минимизира ризик од контаминације и који је у складу са процедурама дефинисаним у документацији о лијеку. Ове процедуре, које обухватају поступке вакумирања и/или испирања боца, морају бити валидиране.
(2) Мобилне криогене посуде враћене на поновно пуњење морају бити припремљене на начин који минимизира ризик од контаминације и који је у складу са процедурама дефинисаним у документацији о лијеку.
(3) Поступци који се користе за припрему мобилних криогених посуда без заосталог притиска морају бити валидирани.

Члан 43.

(Исправност пуњења)

(1) Произвођач је обавезан обезбиједити одговарајуће провјере којима се осигурава да је свака боца/мобилна криогена посуда исправно напуњена.
(2) Свака напуњена боца мора бити подвргнута тесту цурења користећењем адекватне методе. Тест метода не смије довести до контаминације излаза вентила и када је могуће мора бити проведена након узимања узорка за контролу квалитета.
(3) Након пуњења, боце се пломбирају, а вентили на адекватан начин заштите од контаминације.

Члан 44.

(Мјешавине гасова)

Када се медицински гас производи мијешањем два или више различитих гасова (у линији прије пуњења или директно у боцама), процес мијешања мора бити валидиран како би се осигурало да су гасови у свакој боци прописно измијешани, односно да је мјешавина хомогена.

Члан 45.

(Узорковање медицинских гасова)

(1) Произвођач је обавезан израдити и одржавати упутство за узорковање медицинских гасова.
(2) Узорковање се проводи у складу са планом узорковања и документује.
(3) Уколико у документацији о лијеку није другачије прописано, план узорковања и анализа гаса из боца морају бити у складу са сљедећим захтјевима:
а) За једнокомпонентне медицинске гасове у боцама, напуњене на прикључним рампама, гас из најмање једне боце сваког циклуса пуњења се анализира на идентитет и садржај активне супстанце.
б) За једнокомпонентне медицинске гасове у боцама, напуњене у исто вријеме у непрекинутом циклусу пуњења, гас из најмање једне боци се анализира у циљу потврде идентитета и одређивања садржаја гаса. Примјер непрекинутог циклуса пуњења је једна смјена у којој производњу врши исто особље, истом опремом и истом, одобреном серијом гаса за пуњење.
в) У случају када се медицински гас производи мијешањем два или више гасова у боци, преко истог разводника, гас из сваке боце се анализира у циљу потврде идентитета и садржаја сваке компоненте гаса. У случају валидираног, аутоматизованог процеса пуњења дозвољено је контролисати мањи број боца.
г) За претходно измјешане гасове, код којих се врши континуирана контрола квалитета током процеса производње предметне мјешавине, примјењују се исти принципи као и за једнокомпонентне гасове.
д) За претходно измјешане гасове, код којих се не врши континуирана контрола квалитета током процеса производње предметне мјешавине, примјењује се исти принцип као и за медицинске гасове произведене мијешањем гасова у боци.
ђ) Уколико није другачије оправдано, потребно је вршити анализу садржаја воде.
(4) Уколико произвођач посједује цертификат анализе садржаја аутоцистерне из које се врши претакање, узорковање гаса из криогених посуда које су код купца (болнички резервоари или криогене посуде за кућну употребу), а које се на лицу мјеста допуњавају из аутоцистерне, није неопходно. Произвођач је у обавези документовати да је и након узастопних допуњавања, квалитет гаса у спремнику у складу са одобреном спецификацијом квалитета.
(5) Другачији поступци узорковања и испитивања су прихватљиви само уколико је документовано да осигуравају најмање исти степен квалитета.
(6) Чување узорака медицинских гасова се не захтијева.

Члан 46.

(Контрола квалитета медицинског гаса)

(1) Током производње, произвођач је обавезан обезбиједити адекватан систем надзора над квалитетом активне супстанце.
(2) Произвођач је обавезан израдити и одржавати процедуру за провођење контроле квалитета, евидентирање и евалуирање добијених резултата.
(3) Свака серија медицинског гаса (боце, мобилне криогене посуде, болничке цистерне) мора бити контролисана складу са спецификацијом квалитета и одобрена за пуштање у промет.
(4) Уколико није другачије захтијевано у документацији о лијеку, приликом завршног испитивања мобилних криогених посуда, у свакој посуди се потврђује идентитет и садржај гаса. Тестирање по производној серији је дозвољено само ако се документује да је садржај гаса у сваком спремнику у складу са постављеним лимитом.

(5) У случају континуираног процеса производње, у циљу осигурања усклађености гаса са одобреном спецификацијом квалитета, мора се обезбиједити адекватна процесна контрола квалитета.

(6) Записи о проведеној контроли квалитета најмање садрже:
- а) назив производа
- б) серијски број
- ц) референце на важећу спецификацију квалитета
- д) резултате испитивање
- е) датум испитивања
- ф) иницијале особе која је провела испитивање
- г) иницијале особе која је потврдила резултате испитивање
- х) јасну одлуку о квалитету - одобравању или одбацивању

(7) Резултати проведених контрола морају бити забиљежени и евалуирани.

(8) Резултати проведених контрола се чувају на начин који омогућава њихову евалуацију и праћење тренда.

Члан 47.

(Пуштање серије лијека на тржиште)

(1) Произвођач мора израдити и одржавати процедуру којом су описне све активности које се проводе приликом пуштања у промет сваке произведене серије медицинског гаса.

(2) За сваку серију медицинског гаса QP је обавезан потписати одобрење за пуштање серије у промет.

(3) QP не смије пустити на тржиште серију која није произведена у складу са производном документацијом и која није усклађена са одобреном спецификацијом квалитета.

(4) QP води евиденцију о серијама пуштеним на тржиште.

Члан 48.

(Стабилност медицинских гасова)

Континуирана (*on-going*) студије стабилности се не захтијева у случајевима када је иницијална студија стабилности замијењена библиографским подацима.

ПОГЛАВЉЕ IX - УГОВОРЕНЕ АКТИВНОСТИ

Члан 49.

(Уговорне ГМП релевантне активности)

Произвођач је обавезан да осигура да су све ГМП релевантне активности, чију је реализацију повјерио другом произвођачу, односно трећој страни, проведене и документоване у складу са релевантним одредбама Правилника о доброј произвођачкој пракси за лијекове.

ПОГЛАВЉЕ X - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 50.

(Ближи услови простора, кадра и опреме)

Ентитетска министарства надлежна за послове здравља и Одјел за здравство Брчко Дистрикта ближе ће прописати критеријуме у погледу испуњености услова за простор, кадар и опрему, а у складу са одредбама овог правилника и у року од 90 дана од дана ступања на снагу истог.

Члан 51.

(Усклађивање пословања)

Произвођачи су дужни да своје пословање и организацију рада ускладе с одредбама овог Правилника у року од 180 дана од дана његовог ступања на снагу.

Члан 52.

(Ступање на снагу)

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објаве у "Службеном гласнику БиХ".

Предсједавајући
Стручног савјета
Мр иур **Ведран Марчинко**, с. р.

Број 10-02.3-3305/18
29. јуна 2018. године

680

Na osnovu člana 122, a u skladu sa članom 77. Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj 58/08), Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine objavljuje

SPISAK

LIJEKOVA ZA KOJE SU IZDATE DOZVOLE ZA STAVLJANJE LIJEKOVA U PROMET NA TRŽIŠTU BOSNE I HERCEGOVINE

U periodu od 1. januara 2018. do 31. marta 2018. godine izdate su Dozvole za upis u Registar sljedećih lijekova:

Red. br.	Naziv lijeka	Proizvođač	INN	Oblik	Jačina	Pakovanje	Način izdavanja	Broj dozvole	Datum rješenja	Važi do
1	FOLESSA	BOSNALIJEK d.d.	folna kiselina	tableta	5 mg/1 tableta	20 tableta (2 PVC/PVDC//Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3833/17	30.01.2018	29.01.2023
2	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	8 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8710/16	16.01.2018	15.01.2023
3	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	4 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8711/16	16.01.2018	15.01.2023
4	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	4 mg/1 tableta	20 tableta (2 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8712/16	16.01.2018	15.01.2023
5	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	4 mg/1 tableta	10 tableta (1 OPA/Al/PVC//Al blister sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8713/16	16.01.2018	15.01.2023
6	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	8 mg/1 tableta	20 tableta (2 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8714/16	16.01.2018	15.01.2023
7	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	8 mg/1 tableta	10 tableta (1 OPA/Al/PVC//Al blister	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8715/16	16.01.2018	15.01.2023

						sa 10 tableta), u kutiji				
8	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	20 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8716/16	16.01.2018	15.01.2023
9	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	20 mg/1 tableta	10 tableta (1 OPA/Al/PVC//Al blister sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8717/16	16.01.2018	15.01.2023
10	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	20 mg/1 tableta	20 tableta (2 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8718/16	16.01.2018	15.01.2023
11	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	40 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8719/16	16.01.2018	15.01.2023
12	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	40 mg/1 tableta	10 tableta (1 OPA/Al/PVC//Al blister sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8720/16	16.01.2018	15.01.2023
13	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	40 mg/1 tableta	20 tableta (2 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8721/16	16.01.2018	15.01.2023
14	MAVIRET	ABBVIE INC.	glekaprevir, pibrentasvir	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta+ 40 mg/1 tableta	84 filmom obložene tablete (4 kutije x 21 tableta u 7 PVC/PE/PCTFE-Al blistera po 3 tablete), u vanjskoj zbirnoj kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-9183/17	31.01.2018	30.01.2023
15	PELIMERA	SYNTHON B.V	pemetreksed	prašak za koncentrat za rastvor za infuziju	500 mg/1 bočica	1 staklena bočica sa praškom za rastvor za koncentrat za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6207/16	30.01.2018	29.01.2023
16	PELIMERA	SYNTHON B.V	pemetreksed	prašak za koncentrat za rastvor za infuziju	100 mg/1 bočica	1 staklena bočica sa praškom za koncentrat za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6208/16	30.01.2018	29.01.2023
17	DARZALEX	JANSSEN-CILAG Kft.	daratumumab	koncentrat za rastvor za infuziju	100 mg/5 mL	1 staklena bočica od 5 ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9054/16	03.01.2018	02.01.2023
18	DARZALEX	JANSSEN-CILAG Kft.	daratumumab	koncentrat za rastvor za infuziju	400 mg/20 mL	1 staklena bočica od 20 ml,u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9055/16	03.01.2018	02.01.2023
19	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3893/17	31.01.2018	30.01.2023
20	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3894/17	31.01.2018	30.01.2023
21	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	90 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3895/17	31.01.2018	30.01.2023
22	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	90 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3896/17	31.01.2018	30.01.2023
23	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	60 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3897/17	31.01.2018	30.01.2023

24	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	60 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3898/17	31.01.2018	30.01.2023
25	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	30 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3899/17	31.01.2018	30.01.2023
26	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	30 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3900/17	31.01.2018	30.01.2023
27	DELPARAN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	paracetamol, tramadol	tableta	37,5 mg/1 tableta+ 325 mg/1 tableta	20 tableta (5 Al/PE strip blistera sa po 4 tablete), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8131/16	03.01.2018	02.01.2023
28	DELPARAN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	paracetamol, tramadol	tableta	37,5 mg/1 tableta+ 325 mg/1 tableta	20 tableta (2 Al/PVC-PVDC blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8132/16	03.01.2018	02.01.2023
29	DELPARAN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	paracetamol, tramadol	tableta	37,5 mg/1 tableta+ 325 mg/1 tableta	30 tableta (3 Al/PVC-PVDC blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8133/16	03.01.2018	02.01.2023
30	DELPARAN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	paracetamol, tramadol	tableta	37,5 mg/1 tableta+ 325 mg/1 tableta	50 tableta (5 Al/PVC-PVDC blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8134/16	03.01.2018	02.01.2023
31	DELPARAN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	paracetamol, tramadol	tableta	75 mg/1 tableta+ 650 mg/1 tableta	20 tableta (5 Al/PE strip blistera sa po 4 tablete), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8135/16	03.01.2018	02.01.2023
32	DELPARAN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	paracetamol, tramadol	tableta	75 mg/1 tableta+ 650 mg/1 tableta	20 tableta (2 Al/PVC-PVDC blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8136/16	03.01.2018	02.01.2023
33	DELPARAN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	paracetamol, tramadol	tableta	75 mg/1 tableta+ 650 mg/1 tableta	30 tableta (3 Al/PVC-PVDC blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8137/16	03.01.2018	02.01.2023
34	BUPRENORFIN LEK	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	buprenorfin	sublingvalna tableta	2 mg/1 tableta	7 sublingvalnih tableta (1 PVC/PVDC/Al blister sa 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8129/16	03.01.2018	02.01.2023
35	BUPRENORFIN LEK	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	buprenorfin	sublingvalna tableta	8 mg/1 tableta	7 sublingvalnih tableta (1 PVC/PVDC/Al blister sa 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8130/16	03.01.2018	02.01.2023
36	XOLAIR	NOVARTIS PHARMA Services AG	omalizumab	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	75 mg/0.5 mL	1 napunjena šprica sa 0,5 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-4933/16	29.01.2018	28.01.2023
37	XOLAIR	NOVARTIS PHARMA Services AG	omalizumab	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	150 mg/1 mL	1 napunjena šprica sa 1 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-4934/16	29.01.2018	28.01.2023
38	OPTODROP	RAFARM S.A.	dorzolamid	kapi za oči, rastvor	20 mg/1 mL	5 ml kapi za oko, rastvora u PE bočici od 10 ml, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7618/16	30.01.2018	29.01.2023
39	PROTAMIN SULFAT GALENIKA	GALENIKA a.d. Beograd	protamin	rastvor za injekciju	50 mg/5 mL	5 ampula po 5 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-7601/16	30.01.2018	29.01.2023
40	AMINOSTERIL N-HEPA 8%	FRESENIUS KABI Austria GmbH	glicin, L-alanin, L-arginin, L-fenilalanin, L-histidin, L-izoleucin, L-leucin, L-lizin, L-metionin, L-prolin, L-serin, L-treonin, L-triptofan, L-valin	rastvor za infuziju	10,4 g/1000 mL+ 13,09 g/1000 mL+ 6,88 g/1000 mL+ 1,1 g/1000 mL+ 0,52 g/1000 mL+ 0,88 g/1000 mL+ 4,4 g/1000 mL+ 0,7 g/1000 mL+ 10,08 g/1000 mL+ 10,72 g/1000 mL+ 2,8 g/1000 mL+ 5,82 g/1000 mL+ 4,64 g/1000 mL+ 5,73 g/1000 mL+ 2,24 g/1000 mL+ 4,421 g/1000 mL	500 ml rastvora za infuziju u staklenoj boci,u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-1125/17	08.02.2018	07.02.2023

41	IVABRADIN LEK	LEK farmacevtska družba d.d.	ivabradin	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 Alu/Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5737/16	19.02.2018	18.02.2023
42	IVABRADIN LEK	LEK farmacevtska družba d.d.	ivabradin	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PVdC-Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5738/16	19.02.2018	18.02.2023
43	IVABRADIN LEK	LEK farmacevtska družba d.d.	ivabradin	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PE/PVdC blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5739/16	19.02.2018	18.02.2023
44	IVABRADIN LEK	LEK farmacevtska družba d.d.	ivabradin	filmom obložena tableta	7,5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 Alu/Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-5740/16	19.02.2018	18.02.2023
45	IVABRADIN LEK	LEK farmacevtska družba d.d.	ivabradin	filmom obložena tableta	7,5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PVdC-Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5741/16	19.02.2018	18.02.2023
46	IVABRADIN LEK	LEK farmacevtska družba d.d.	ivabradin	filmom obložena tableta	7,5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PE/PVdC blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5742/16	19.02.2018	18.02.2023
47	MEROT	BOSNALIJEK d.d.	torasemid	tableta	5 mg/1 tableta	10 tableta (1 PVC/Al blister sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2215/17	15.02.2018	14.02.2023
48	MEROT	BOSNALIJEK d.d.	torasemid	tableta	5 mg/1 tableta	30 tableta (3 PVC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2226/17	15.02.2018	14.02.2023
49	MEROT	BOSNALIJEK d.d.	torasemid	tableta	10 mg/1 tableta	10 tableta (1 PVC/Al blister sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2227/17	15.02.2018	14.02.2023
50	MEROT	BOSNALIJEK d.d.	torasemid	tableta	10 mg/1 tableta	30 tableta (3 PVC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2228/17	15.02.2018	14.02.2023
51	FAKTU	TAKEDA GmbH	cinhokain, polikrezulen	mast	10 mg/1 g+ 50 mg/1 g	20 g masti u Al tubi sa aplikatorom, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-3980/17	01.02.2018	31.01.2023
52	FAKTU	TAKEDA GmbH	cinhokain, polikrezulen	supozitorija	2,5 mg/1 supozitorija+ 100 mg/1 supozitorija	10 supozitorija (2 stripa sa po 5 supozitorija), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-3981/17	01.02.2018	31.01.2023
53	FLEBAVEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	diosmin	tableta	1000 mg/1 tableta	60 tableta (6 PVC/PVDC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4937/17	16.02.2018	15.02.2023
54	FLEBAVEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	diosmin	tableta	1000 mg/1 tableta	30 tableta (3 PVC/PVDC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4938/17	16.02.2018	15.02.2023
55	FLEBAVEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	diosmin	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	60 tableta (6 PVC/PVDC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4939/17	16.02.2018	15.02.2023
56	FLEBAVEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	diosmin	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	30 tableta (3 PVC/PVDC/Al blistera sa po 10 tableta),u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4940/17	16.02.2018	15.02.2023
57	FLEBAVEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	diosmin	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	90 tableta (6 PVC/PVDC/Al blistera sa po 15 tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-7023/17	16.02.2018	15.02.2023
58	LIFTA	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S.	tadalafil	film tableta	5 mg/1 tableta	28 film tableta (2 PVC/PVDC-Alu blistera sa 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-9841/17	05.02.2018	04.02.2023
59	LIFTA	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S.	tadalafil	film tableta	5 mg/1 tableta	14 film tableta (1 PVC/PVDC-Alu blister sa 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-9840/17	05.02.2018	04.02.2023
60	LIFTA	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S.	tadalafil	film tableta	20 mg/1 tableta	2 film tablete (1 PVC/PVDC-Alu blister sa 2 film tablete),u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-9842/17	05.02.2018	04.02.2023
61	MEROPENEM APTA	APTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o.	meropenem	prašak za rastvor za injekciju ili infuziju	1000 mg/1 bočica	10 staklenih bočica sa praškom za rastvor za injekciju ili infuziju od 20 ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-8886/16	28.02.2018	27.02.2023
62	MEROPENEM APTA	APTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o.	meropenem	prašak za rastvor za injekciju ili infuziju	500 mg/1 bočica	10 staklenih bočica sa praškom za rastvor za injekciju ili infuziju od 20 ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili	04-07.3-1-8887/16	28.02.2018	27.02.2023

							tercijarnog nivoa			
63	Imipenem/cilastatin Apta	APTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o.	cilastatin, imipenem	prašak za rastvor za infuziju	500 mg/1 bočica+ 500 mg/1 bočica	10 bočica sa praškom za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-8885/16	01.02.2018	31.01.2023
64	IBRANCE	PFIZER LUXEMBOURG SARL	palbociklib	kapsula, tvrda	75 mg/1 kapsula	21 kapsula, tvrda (3 PVC/PCTFE/PVC/Al blistera sa po 7 kapsula), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2242/17	06.02.2018	05.02.2023
65	IBRANCE	PFIZER LUXEMBOURG SARL	palbociklib	kapsula, tvrda	100 mg/1 kapsula	21 kapsula, tvrda (3 PVC/PCTFE/PVC/Al blistera sa po 7 kapsula), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2243/17	06.02.2018	05.02.2023
66	IBRANCE	PFIZER LUXEMBOURG SARL	palbociklib	kapsula, tvrda	125 mg/1 kapsula	21 kapsula, tvrda (3 PVC/PCTFE/PVC/Al blistera sa po 7 kapsula), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2245/17	06.02.2018	05.02.2023
67	NINLARO	TAKEDA PHARMACEUTICALS INTERNATIONAL AG	iksazomib	kapsula, tvrda	2,3 mg/1 kapsula	3 kapsule, tvrde ("PVC-Al/Al blister sa 1 kapsulom, u ovitku" - 3 ovitka sa po 1 blisterom), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1407/17	13.02.2018	12.02.2023
68	NINLARO	TAKEDA PHARMACEUTICALS INTERNATIONAL AG	iksazomib	kapsula, tvrda	3 mg/1 kapsula	3 kapsule, tvrde ("PVC-Al/Al blister sa 1 kapsulom, u ovitku" - 3 blistera), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1408/17	13.02.2018	12.02.2023
69	NINLARO	TAKEDA PHARMACEUTICALS INTERNATIONAL AG	iksazomib	kapsula, tvrda	4 mg/1 kapsula	3 kapsule, tvrde ("PVC-Al/Al blister sa 1 kapsulom, u ovitku" - 3 blistera), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1409/17	13.02.2018	12.02.2023
70	NEODOLPASSE	FRESENIUS KABI Austria GmbH	diklofenak, orfenadrin	rastvor za infuziju	75 mg/250 mL+ 30 mg/250 mL	10 staklenih boca sa po 250 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-3371/17	07.02.2018	06.02.2023
71	IbuDIRECT	PHARMAMED d.o.o. Travnik	ibuprofen	kapsula, meka	400 mg/1 kapsula	10 kapsula, mekih (1 PVC/PVDC-Al blister), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-8324/16	07.02.2018	06.02.2023
72	BlokMAX	ALKALOID AD Skopje	ibuprofen	gel	50 mg/1 g	aluminijska tuba sa 50g gela, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-5192/16	28.02.2018	27.02.2023
73	TRANSTEC 35 µg/h	GRUNENTHAL GmbH	buprenorfin	transder-malni flaster	20 mg/1 strip	4 transdermalna flastera (4 vrećice sa po 1 transdermalnim flasterom), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz recept napisan u dva primjerka, sa naznakom "kopija" na drugom primjerku i sa naznacenjem rednog broja knjige evidencije o izdatom receptu	04-07.3-1-1382/17	01.02.2018	31.01.2023
74	TRANSTEC 52,5 µg/h	GRUNENTHAL GmbH	buprenorfin	transder-malni flaster	30 mg/1 strip	4 transdermalna flastera (4 vrećice sa po 1 transdermalnim flasterom), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz recept napisan u dva primjerka, sa naznakom "kopija" na drugom primjerku i sa naznacenjem rednog broja knjige evidencije o izdatom receptu	04-07.3-1-1383/17	01.02.2018	31.01.2023
75	TRANSTEC 70 µg/h	GRUNENTHAL GmbH	buprenorfin	transder-malni flaster	40 mg/1 strip	4 transdermalna flastera (4 vrećice sa po 1 transdermalnim	Rp - Lijek se izdaje uz recept napisan u dva primjerka, sa	04-07.3-1-1384/17	01.02.2018	31.01.2023

						flasterom), u kutiji	naznakom "kopija" na drugom primjerku i sa naznacenjem rednog broja knjige evidencije o izdatom receptu			
76	RINOBACT	BOSNALIJEK d.d.	ksilometazolin, lizozim	sprej za nos, otopina	1 mg/1 mL+ 0,5 mg/1 mL	10 ml otopine za sprej za nos u staklenoj bočici s pumpicom s aplikatorom za nos i zaštitnom kapicom, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-3834/17	14.02.2018	13.02.2023
77	RINOBACT P	BOSNALIJEK d.d.	ksilometazolin, lizozim	sprej za nos, otopina	0,5 mg/1 mL+ 0,5 mg/1 mL	10 ml otopine za sprej za nos u staklenoj bočici s pumpicom s aplikatorom za nos i zaštitnom kapicom, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-3835/17	14.02.2018	13.02.2023
78	RHINOSTOP HOT	BOSNALIJEK d.d.	paracetamol, pseudoefedrin	granule za oralnu otopinu	500 mg/1 vrećica+ 60 mg/1 vrećica	8 vrećica sa po 1,5 g granula za oralnu otopinu, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-3059/17	09.02.2018	08.02.2023
79	FLIXON	DEVA HOLDING A.S., Tursk	flutikazon	suspenzija za inhaliranje pod pritiskom	125 µg/1 doza	120 doza suspenzije za inhaliranje pod pritiskom (u spremniku sa ventilom za doziranje, raspršivačem i zaštitnom kapicom), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-6433/16	07.02.2018	06.02.2023
80	FLIXON	DEVA HOLDING A.S.	flutikazon	suspenzija za inhaliranje pod pritiskom	50 µg/1 doza	120 doza suspenzije za inhaliranje pod pritiskom (u spremniku sa ventilom za doziranje, raspršivačem i zaštitnom kapicom), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-6432/16	07.02.2018	06.02.2023
81	TOBRAVIS	PHARMAVISION EUROPE LTD.	tobramicin	kapi za oči, rastvor	3 mg/1 mL	5 ml kapi za oči, rastvora u LDPE bočici, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4526/16	01.02.2018	31.01.2023
82	TOBRAVIS COMBO	PHARMAVISION EUROPE LTD.	deksametazon, tobramicin	kapi za oči, suspenzija	1 mg/1 mL+ 3 mg/1 mL	5 ml kapi za oči, suspenzije u LDPE bočici, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4525/16	01.02.2018	31.01.2023
83	LOFOTO	RAFARM S.A.	deksametazon, tobramicin	kapi za oči, suspenzija	1 mg/1 mL+ 3 mg/1 mL	5 ml kapi za oči, suspenzije u PE bočici, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7619/16	16.02.2018	15.02.2023
84	OPTODROP CO	RAFARM S.A.	dorzolamid, timolol	kapi za oči, rastvor	20 mg/1 mL+ 5 mg/1 mL	5 ml kapi za oči,rastvora u LDPE bočici od 10 ml,u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-481/17	07.02.2018	06.02.2023
85	SULIQUA	SANOFI-AVENTIS Groupe	insulin glargin, liksisenatid	rastvor za injekciju u napunjenom penu	100 jedinica/1 mL+ 33 µg/1 mL	3 napunjena pena sa po 3 ml rastvora za injekciju, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2500/17	13.03.2018	12.03.2023
86	SULIQUA	SANOFI-AVENTIS Groupe	insulin glargin, liksisenatid	rastvor za injekciju u napunjenom penu	100 jedinica/1 mL+ 50 µg/1 mL	3 napunjena pena sa po 3 ml rastvora za injekciju, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2501/17	13.03.2018	12.03.2023
87	AGNIS	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	vildagliptin	tableta	50 mg/1 tableta	30 tableta (3 oPA/Al/PVC//Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4879/17	12.03.2018	11.03.2023
88	AGNIS	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	vildagliptin	tableta	50 mg/1 tableta	60 tableta (6 oPA/Al/PVC//Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4889/17	12.03.2018	11.03.2023
89	OLEOVIT D3	FRESENIUS KABI Austria GmbH	holekalciferol	oralne kapi, rastvor	14400 i.j./1 mL	12,5 ml oralnih kapi, rastvora u staklenoj bočici, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-260/17	22.03.2018	21.03.2023
90	EMFER 100 mg/5ml	BIEM ILAC SANAYI VE TICARET A.S.	željezo (III) hidroksid saharoza kompleks	rastvor za injekciju/ infuziju	100 mg/5 mL	5 ampula sa po 5 ml rastvora za injekciju/infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6743/17	15.03.2018	14.03.2023
91	AMLORAM	ADAMED Sp.z.o.o.	amlodipin, ramipril	kapsula, tvrda	5 mg/1 kapsula+ 2,5 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 PA/ALU/PVC/ALU blistera po 10 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7479/16	14.03.2018	13.03.2023
92	AMLORAM	ADAMED Sp.z.o.o.	amlodipin, ramipril	kapsula, tvrda	5 mg/1 kapsula+ 5 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 PA/ALU/PVC/ALU blistera po 10 kapsula), u kutij	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7480/16	14.03.2018	13.03.2023
93	AMLORAM	ADAMED Sp.z.o.o.	amlodipin, ramipril	kapsula, tvrda	10 mg/1 kapsula+ 5 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 PA/ALU/PVC/ALU blistera po 10 kapsula), u kutij	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7481/16	14.03.2018	13.03.2023
94	AMLORAM	ADAMED Sp.z.o.o.	amlodipin, ramipril	kapsula, tvrda	5 mg/1 kapsula+ 10 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 PA/ALU/PVC/ALU blistera po 10 kapsula), u kutij	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7482/16	14.03.2018	13.03.2023
95	AMLORAM	ADAMED	amlodipin,	kapsula,	10 mg/1	30 kapsula, tvrdih (3	Rp - Lijek se izdaje	04-07.3-1-7483/16	14.03.2018	13.03.2023

		Sp.z.o.o.	ramipril	tvrda	kapsula+ 10 mg/1 kapsula	PA/ALU/PVC/ALU blistera po 10 kapsula), u kutiji	uz ljekarski recept			
96	WAMLOX	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	amlodipin, valsartan	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta+ 80 mg/1 tableta	30 filmom obloženih tableta (3 blistera OPA/Al/PVC-Al folija, sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7831/16	15.03.2018	14.03.2023
97	WAMLOX	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	amlodipin, valsartan	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta+ 160 mg/1 tableta	30 filmom obloženih tableta (3 blistera OPA/Al/PVC-Al folija, sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7832/16	15.03.2018	14.03.2023
98	WAMLOX	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	amlodipin, valsartan	film tableta	10 mg/1 tableta+ 160 mg/1 tableta	30 filmom obloženih tableta (3 blisteta OPA/Al/PVC-Al folija, sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7833/16	15.03.2018	14.03.2023
99	WAMLOX	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	amlodipin, valsartan	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta+ 320 mg/1 tableta	30 filmom obloženih tableta (3 blistera OPA/Al/PVC-Al folija, sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7834/16	15.03.2018	14.03.2023
100	WAMLOX	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	amlodipin, valsartan	filmom obložena tableta	10 mg/1 tableta+ 320 mg/1 tableta	30 filmom obloženih tableta (3 blistera OPA/Al/PVC-Al folija, sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7851/16	15.03.2018	14.03.2023
101	LIPANOR	SANOFI-AVENTIS Groupe	ciprofibrat	kapsula, tvrda	100 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 PVC/Al blistera po 10 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2614/16	12.03.2018	11.03.2023
102	DEJNELLA	LEK farmacevtska družba d.d.	etinilestradiol, levonorgestrel	filmom obložena tableta	0,125 mg/1 tableta+ 0,03 mg/1 tableta	21 filmom obložena tableta (1 prozirni blister PVC/Aclar/Al u aluminijskoj vrećici), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8138/16	19.03.2018	18.03.2023
103	DEJNELLA	LEK farmacevtska družba d.d.	etinilestradiol, levonorgestrel	filmom obložena tableta	0,125 mg/1 tableta+ 0,03 mg/1 tableta	21 filmom obložena tableta (1 prozirni blister PVC/Al u aluminijskoj vrećici), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8139/16	19.03.2018	18.03.2023
104	DUTRYS	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	dutasterid	kapsula, meka	0,5 mg/1 kapsula	30 kapsula, mekih (2 PVC-PE-PVDC/Al blistera sa po 15 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2894/17	14.03.2018	13.03.2023
105	BETAKLAV	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	amoksicilin, klavulanska kiselina	prašak za oralnu suspenziju	400 mg/5 mL+ 57 mg/5 mL	14,0 g praška za pripremu 70 ml suspenzije u bočici sa štrcaljkom, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2892/17	06.03.2018	05.03.2023
106	CEFAZOLIN-BCPP	SCIENTIFIC INDUSTRIAL CENTRE,,BORSHCHAHIVSKIY CHEMICAL PHARMACEUTICAL PLANT" PUBLIC JOINT-STOCK COMPANY	cefazolin	prašak za otopinu za injekciju/infuziju	1000 mg/1 bočica	1 staklena bočica,u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-89/18	08.03.2018	07.03.2023
107	MOKSACIN	JADRAN - Galenski laboratorij d.d.	moksifloksacin	filmom obložena tableta	400 mg/1 tableta	5 filmom obloženih tableta (1 OPA/Al/PVC//Al blister sa 5 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1610/17	21.03.2018	20.03.2023
108	MOKSACIN	JADRAN - Galenski laboratorij d.d.	moksifloksacin	filmom obložena tableta	400 mg/1 tableta	7 filmom obloženih tableta (1 OPA/Al/PVC//Al blister sa 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1611/17	21.03.2018	20.03.2023
109	ZEPATIER	MERCK SHARP & DOHME BV	elbasvir, grazoprevir	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta+ 100 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 kartonska omota, od kojih svaki sadrži 2 Al/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3382/17	07.03.2018	06.03.2023
110	EPCLUSA	GILEAD SCIENCES INTERNATIONAL Limited	sofosbuvir, velpatasvir	film tableta	400 mg/1 tableta+ 100 mg/1 tableta	28 film tableta u bočici, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3918/17	12.03.2018	11.03.2023
111	HIZENTRA	CSL BEHRING GmbH	imunoglobulin, normalni humani za ekstravaskularnu primjenu	rastvor za injekciju	200 mg/1 mL	1 staklena bočica sa 5 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-7476/16	09.03.2018	08.03.2023
112	HIZENTRA	CSL BEHRING GmbH	imunoglobulin, normalni humani za	rastvor za injekciju	200 mg/1 mL	1 staklena bočica sa 20 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj	04-07.3-1-7478/16	09.03.2018	08.03.2023

			ekstravaskular-nu primjenu				ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja			
113	HIZENTRA	CSL BEHRING GmbH	imunoglobulin, normalni humani za ekstravaskula-rnu primjenu	rastvor za injekciju	200 mg/1 mL	1 napunjena injekciona šprica sa 5 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-7474/16	09.03.2018	08.03.2023
114	HIZENTRA	CSL BEHRING GmbH	imunoglobulin, normalni humani za ekstravaskularn u primjenu	rastvor za injekciju	200 mg/1 mL	1 napunjena injekciona šprica sa 10 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-7475/16	09.03.2018	08.03.2023
115	VAXIGRIP TETRA	SANOFI PASTEUR S.A.	influenca, inaktivisana, fragmentisani virus ili površinski antigen	suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	15 µg/0.5 mL+ 15 µg/0.5 mL+ 15 µg/0.5 mL+ 15 µg/0.5 mL	10 napunjenih šprica sa 0,5 ml suspenzije za injekciju sa priloženom iglom, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-1415/17	07.03.2018	06.03.2023
116	VAXIGRIP TETRA	SANOFI PASTEUR S.A.	influenca, inaktivisana, fragmentisani virus ili površinski antigen	suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	15 µg/0.5 mL+ 0,5 µg/0.5 mL+ 15 µg/0.5 mL+ 15 µg/0.5 mL	1 napunjena šprica sa 0,5 ml suspenzije za injekciju sa priloženom iglom, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-1370/17	07.03.2018	06.03.2023
117	ERLOTINIB ACTAVIS	ACTAVIS Group PTC ehf	erlotinib	film tableta	25 mg/1 tableta	30 film tableta (3 Al/PVC blistera po 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-413/17	02.03.2018	01.03.2023
118	ERLOTINIB ACTAVIS	ACTAVIS Group PTC ehf	erlotinib	film tableta	100 mg/1 tableta	30 film tableta (3 Al/PVC blistera po 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-412/17	02.03.2018	01.03.2023
119	ERLOTINIB ACTAVIS	ACTAVIS Group PTC ehf	erlotinib	film tableta	150 mg/1 tableta	30 film tableta (3 PVC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-414/17	02.03.2018	01.03.2023
120	ZYTIGA	JANSSEN-CILAG Kft.	abirateron	film tableta	500 mg/1 tableta	60 film tableta (5 PVdC/PE/PVC/Al blistera sa po 12 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-8050/17	13.03.2018	12.03.2023
121	ENVARSUS	CHIESI PHARMACEUTICALS GmbH	takrolimus	tableta s produljenim oslobađanje m	0,75 mg/1 tableta	30 tableta sa produljenim oslobađanjem (3 PVC blistera sa po 10 tableta, u zajedničkom zaštitnom aluminijskom omotu), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4172/17	05.03.2018	04.03.2023

122	ENVARSUS	CHIESI PHARMACEUTICALS GmbH	takrolimus	tableta s produljenim oslobađanjem	1 mg/1 tableta	60 tableta s produljenim oslobađanjem (dva zaštitna aluminijska omota sa po 3 PVC blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4173/17	05.03.2018	04.03.2023
123	ENVARSUS	CHIESI PHARMACEUTICALS GmbH	takrolimus	tableta s produljenim oslobađanjem	4 mg/1 tableta	30 tableta sa produljenim oslobađanjem (3 PVC blistera sa po 10 tableta, u zajedničkom zaštitnom aluminijskom omotu), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4174/17	05.03.2018	04.03.2023
124	SUXAMETONIUM CHLORID VUAB 100 mg	VUAB Pharma a.s.	suxamethonium	prašak za rastvor za injekciju/infuziju	100 mg/1 bočica	1 bočica sa 100 g praška za rastvor za injekciju i infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-1701/17	02.03.2018	01.03.2023
125	BUPIVACAINE GRINDEKS	GRINDEKS JSC	bupivacain	rastvor za injekciju	5 mg/1 mL	5 ampula po 10 ml,u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-2196/17	09.03.2018	08.03.2023
126	ZARACET	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	paracetamol, tramadol	filmom obložena tableta	75 mg/1 tableta+ 650 mg/1 tableta	30 tableta (3 PVC/PVdC//Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8051/17	13.03.2018	12.03.2023
127	BELEPTIC	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	lakozamid	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta	56 filmom obloženih tableta (4 PVC/PVDC//Al blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5189/17	16.03.2018	15.03.2023
128	BELEPTIC	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	lakozamid	filmom obložena tableta	150 mg/1 tableta	56 filmom obloženih tableta (4 PVC/PVDC//Al blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5191/17	16.03.2018	15.03.2023
129	BELEPTIC	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	lakozamid	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta	56 filmom obloženih tableta (4 PVC/PVDC//Al blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5190/17	16.03.2018	15.03.2023
130	BELEPTIC	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	lakozamid	filmom obložena tableta	200 mg/1 tableta	56 filmom obloženih tableta (4 PVC/PVDC//Al blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5192/17	16.03.2018	15.03.2023
131	AGILLAS	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	rasagilin	tableta	1 mg/1 tableta	28 tableta (2 Al/Al blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5386/17	14.03.2018	13.03.2023
132	TREVICTA	JANSSEN-CILAG Kft.	paliperidon	suspenzija za injekciju s produženim oslobađanjem	175 mg/0.875 mL	0,875 ml suspenzije za injekciju sa produženim oslobađanjem u napunjenoj šprici i 2 injekcione igle, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9050/16	01.03.2018	28.03.2023
133	TREVICTA	JANSSEN-CILAG Kft.	paliperidon	suspenzija za injekciju s produženim oslobađanjem	263 mg/1.315 mL	1,315 ml suspenzije za injekciju sa produženim oslobađanjem u napunjenoj šprici i 2 injekcione igle, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9051/16	01.03.2018	28.03.2023
134	TREVICTA	JANSSEN-CILAG Kft.	paliperidon	suspenzija za injekciju s produženim oslobađanjem	350 mg/1.75 mL	1,750 ml suspenzije za injekciju sa produženim oslobađanjem u napunjenoj šprici i 2 injekcione igle, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9052/16	01.03.2018	28.03.2023
135	TREVICTA	JANSSEN-CILAG Kft.	paliperidon	suspenzija za injekciju s produženim oslobađanjem	525 mg/2.625 mL	2,625 ml suspenzije za injekciju sa produženim oslobađanjem u napunjenoj šprici i 2 injekcione igle, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9053/16	01.03.2018	28.03.2023
136	NEXETIN	NOBEL ILAC PAZARLAMA VE SANAYII Ltd.Sti.	duloksetin	gastrorezistentna kapsula, tvrda	20 mg/1 kapsula	28 gastrorezistentnih kapsula, tvrdih (2 PVC/PE/PVDC-Al blistera sa po 14 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2409/17	06.03.2018	05.03.2023
137	NEXETIN	NOBEL ILAC PAZARLAMA VE SANAYII Ltd.Sti.	duloksetin	gastrorezistentna kapsula, tvrda	40 mg/1 kapsula	28 gastrorezistentnih kapsula, tvrdih (2 PVC/PE/PVDC-Al blistera sa po 14 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2410/17	06.03.2018	05.03.2023
138	MEMOBLOCUS	LEK farmacevtska družba d.d.	ginkgo biloba, list	filmom obložena tableta	80 mg/1 tableta	50 filmom obloženih tableta (5 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-6552/16	12.03.2018	11.03.2023

139	MEMOBLOCUS	LEK farmacevtska družba d.d.	ginkgo biloba, list	filmom obložena tableta	80 mg/1 tableta	100 filmom obloženih tableta (10 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-6553/16	12.03.2018	11.03.2023
140	MEMOBLOCUS	LEK farmacevtska družba d.d.	ginkgo biloba, list	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	50 filmom obloženih tableta (5 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-6554/16	12.03.2018	11.03.2023
141	MEMOBLOCUS	LEK farmacevtska družba d.d.	ginkgo biloba, list	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	100 filmom obloženih tableta (10 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-6555/16	12.03.2018	11.03.2023
142	METADON MOLTENI	L.MOLTENI & C.DEI F.LLI ALITTI SOCIETA DI ESERCIZIO-S.P.A.	metadon	oralna otopina	10 mg/1 mL	1 plastična boca sa 500 ml oralnog rastvora i mjerna čašica, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-2459/17	22.03.2018	21.03.2023
143	NAZOPASS	ALKALOID AD Skopje	oxymetazoline	kapi za nos, rastvor	0,25 mg/1 mL	10 ml kapi za nos, rastvora u LDPE bočici sa PP zatvaračem, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-177/17	01.03.2018	28.02.2023
144	NAZOPASS	ALKALOID AD Skopje	oxymetazoline	kapi za nos, rastvor	0,5 mg/1 mL	10 ml kapi za nos, rastvora u LDPE bočici sa PP zatvaračem, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-178/17	01.03.2018	28.02.2023
145	MERALYS COMB	JADRAN - Galenski laboratorij d.d.	ksilometazolin	sprej za nos, otopina	0,5 mg/1 mL+ 0,6 mg/1 mL	10 ml sprej za nos, otopine u bočici sa sprej pumpicom, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-6358/16	12.03.2018	11.03.2023
146	LYSOBACT P SPRAY sa aromom banane	BOSNALIJEK d.d.	lizozim, piridoksin	sprej za usnu sluznicu, otopina	20 mg/1 mL+ 10 mg/1 mL	30 ml spreja za usnu sluznicu, otopine u smeđoj staklenoj bočici, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4553/17	02.03.2018	01.03.2023
147	LYSOBACT P SPRAY sa aromom banane	BOSNALIJEK d.d.	lizozim, piridoksin	sprej za usnu sluznicu, otopina	20 mg/1 mL+ 10 mg/1 mL	30 ml spreja za usnu sluznicu, otopine u bijeloj polietilenskoj bočici; u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4596/17	02.03.2018	01.03.2023
148	LYSOBACT P SPRAY sa aromom peperminta	BOSNALIJEK d.d.	lizozim, piridoksin	sprej za usnu sluznicu, otopina	20 mg/1 mL+ 10 mg/1 mL	30 ml spreja za usnu sluznicu, otopine u smeđoj staklenoj bočici; u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4597/17	02.03.2018	01.03.2023
149	LYSOBACT P SPRAY sa aromom peperminta	BOSNALIJEK d.d.	lizozim, piridoksin	sprej za usnu sluznicu, otopina	20 mg/1 mL+ 10 mg/1 mL	30 ml spreja za usnu sluznicu, otopine u bijeloj polietilenskoj bočici; u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4598/17	02.03.2018	01.03.2023
150	FOSTER	CHIESI PHARMACEUTICALS GmbH	beklometazon, formoterol	stlačeni inhalat, otopina	200 µg/1 doza+ 6 mg/1 doza	1 inhalator sa 120 doza, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1086/17	06.03.2018	05.03.2023
151	FOSTER	CHIESI PHARMACEUTICALS GmbH	beklometazon, formoterol	stlačeni inhalat, otopina	200 µg/1 doza+ 6 µg/1 doza	1 inhalator sa 180 doza, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1087/17	06.03.2018	05.03.2023
152	SPIOLTO RESPIMAT	BOEHRINGER INGELHEIM RCV GmbH & Co.KG	olodaterol, tiotropijum-bromid	rastvor za inhaliranje	2,5 µg/1 doza+ 2,5 µg/1 doza	1 inhalator i 1 uložak (30 doza), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3191/17	08.03.2018	07.03.2023
153	BRALTUS	TEVA PHARMA B.V	tiotropijum-bromid	prašak za inhaliranje, tvrda kapsula	10 µg/1 doza	30 kapsula u bočici i 1 inhalator, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1225/17	02.03.2018	01.03.2023
154	BRALTUS	TEVA PHARMA B.V	tiotropijum-bromid	prašak za inhaliranje, tvrda kapsula	10 µg/1 doza	60 kapsula (2 bočice sa po 30 kapsula) i 2 inhalatora, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1226/17	02.03.2018	01.03.2023
155	BIMANOX	JADRAN - Galenski laboratorij d.d.	brimonidin	kapi za oko, otopina	2 mg/1 mL	5 ml kapi za oko, otopine (1 plastična bočica sa umetkom za kapanje i plastičnim zatvaračem), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1613/17	20.03.2018	19.03.2023
156	LATANOPROST LEK	LEK farmacevtska družba d.d.	latanoprost	kapi za oči, rastvor	50 µg/1 mL	1 bočica sa 2,5 ml kapi za oči,rastvora; u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-6197/17	26.03.2018	25.03.2023
157	VIZOL	JADRAN - Galenski laboratorij d.d.	tetrizolin	kapi za oko, otopina	0,5 mg/1 mL	10 ml kapi za oko, otopine u plastičnoj bočici, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-1612/17	05.03.2018	04.03.2023

Ukupan broj lijekova za koja je izvršen upis u Registar od 01. januara do 31. marta 2018. godine je 157.

Broj 10-02.3-2793/18
11. jula 2018. godine
Banja Luka

Direktor
Dr. **Aleksandar Zolak**, s. r.

Na temelju članka 122, a u skladu sa člankom 77. Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj 58/08), Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine objavljuje

SPISAK

LIJEKOVA ZA KOJE SU IZDATE DOZVOLE ZA STAVLJANJE LIJEKOVA U PROMET NA TRŽIŠTU BOSNE I HERCEGOVINE

U razdoblju od 1. siječnja 2018. do 31. ožujka 2018. godine izdate su Dozvole za upis u Registar sljedećih lijekova:

Red. br.	Naziv lijeka	Proizvođač	INN	Oblik	Jačina	Pakovanje	Način izdavanja	Broj dozvole	Datum rješenja	Važi do
1	FOLESSA	BOSNALIJEK d.d.	folna kiselina	tableta	5 mg/1 tableta	20 tableta (2 PVC/PVDC//Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3833/17	30.01.2018	29.01.2023
2	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	8 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8710/16	16.01.2018	15.01.2023
3	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	4 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8711/16	16.01.2018	15.01.2023
4	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	4 mg/1 tableta	20 tableta (2 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8712/16	16.01.2018	15.01.2023
5	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	4 mg/1 tableta	10 tableta (1 OPA/Al/PVC//Al blister sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8713/16	16.01.2018	15.01.2023
6	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	8 mg/1 tableta	20 tableta (2 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8714/16	16.01.2018	15.01.2023
7	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	8 mg/1 tableta	10 tableta (1 OPA/Al/PVC//Al blister sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8715/16	16.01.2018	15.01.2023
8	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	20 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8716/16	16.01.2018	15.01.2023
9	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	20 mg/1 tableta	10 tableta (1 OPA/Al/PVC//Al blister sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8717/16	16.01.2018	15.01.2023
10	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	20 mg/1 tableta	20 tableta (2 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8718/16	16.01.2018	15.01.2023
11	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	40 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8719/16	16.01.2018	15.01.2023
12	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	40 mg/1 tableta	10 tableta (1 OPA/Al/PVC//Al blister sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8720/16	16.01.2018	15.01.2023
13	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	40 mg/1 tableta	20 tableta (2 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8721/16	16.01.2018	15.01.2023
14	MAVIRET	ABBVIE INC.	glekaprevir, pibrentasvir	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta+ 40 mg/1 tableta	84 filmom obložene tablete (4 kutije x 21 tableta u 7 PVC/PE/PCTFE-Al blistera po 3 tablete), u vanjskoj zbirnoj kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-9183/17	31.01.2018	30.01.2023
15	PELIMERA	SYNTHON B.V	pemetreksed	prašak za koncentrat z a rastvor za infuziju	500 mg/1 bočica	1 staklena bočica sa praškom za rastvor za koncentrat za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6207/16	30.01.2018	29.01.2023
16	PELIMERA	SYNTHON B.V	pemetreksed	prašak za koncentrat z a rastvor za infuziju	100 mg/1 bočica	1 staklena bočica sa praškom za koncentrat za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6208/16	30.01.2018	29.01.2023
17	DARZALEX	JANSSEN-CILAG Kft.	daratumumab	koncentrat za rastvor za infuziju	100 mg/5 mL	1 staklena bočica od 5 ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9054/16	03.01.2018	02.01.2023

18	DARZALEX	JANSSEN-CILAG Kft.	daratumumab	koncentrat za rastvor za infuziju	400 mg/20 mL	1 staklena bočica od 20 ml,u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9055/16	03.01.2018	02.01.2023
19	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3893/17	31.01.2018	30.01.2023
20	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3894/17	31.01.2018	30.01.2023
21	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	90 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3895/17	31.01.2018	30.01.2023
22	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	90 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3896/17	31.01.2018	30.01.2023
23	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	60 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3897/17	31.01.2018	30.01.2023
24	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	60 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3898/17	31.01.2018	30.01.2023
25	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	30 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3899/17	31.01.2018	30.01.2023
26	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	30 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3900/17	31.01.2018	30.01.2023
27	DELPARAN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	paracetamol, tramadol	tableta	37,5 mg/1 tableta+ 325 mg/1 tableta	20 tableta (5 Al/PE strip blistera sa po 4 tablete), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8131/16	03.01.2018	02.01.2023
28	DELPARAN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	paracetamol, tramadol	tableta	37,5 mg/1 tableta+ 325 mg/1 tableta	20 tableta (2 Al/PVC-PVDC blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8132/16	03.01.2018	02.01.2023
29	DELPARAN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	paracetamol, tramadol	tableta	37,5 mg/1 tableta+ 325 mg/1 tableta	30 tableta (3 Al/PVC-PVDC blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8133/16	03.01.2018	02.01.2023
30	DELPARAN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	paracetamol, tramadol	tableta	37,5 mg/1 tableta+ 325 mg/1 tableta	50 tableta (5 Al/PVC-PVDC blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8134/16	03.01.2018	02.01.2023
31	DELPARAN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	paracetamol, tramadol	tableta	75 mg/1 tableta+ 650 mg/1 tableta	20 tableta (5 Al/PE strip blistera sa po 4 tablete), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8135/16	03.01.2018	02.01.2023
32	DELPARAN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	paracetamol, tramadol	tableta	75 mg/1 tableta+ 650 mg/1 tableta	20 tableta (2 Al/PVC-PVDC blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8136/16	03.01.2018	02.01.2023
33	DELPARAN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	paracetamol, tramadol	tableta	75 mg/1 tableta+ 650 mg/1 tableta	30 tableta (3 Al/PVC-PVDC blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8137/16	03.01.2018	02.01.2023
34	BUPRENORFIN LEK	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	buprenorfin	sublingvalna tableta	2 mg/1 tableta	7 sublingvalnih tableta (1 PVC/PVDC/Al blister sa 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8129/16	03.01.2018	02.01.2023
35	BUPRENORFIN LEK	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	buprenorfin	sublingvalna tableta	8 mg/1 tableta	7 sublingvalnih tableta (1 PVC/PVDC/Al blister sa 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8130/16	03.01.2018	02.01.2023
36	XOLAIR	NOVARTIS PHARMA Services AG	omalizumab	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	75 mg/0.5 mL	1 napunjena šprica sa 0,5 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-4933/16	29.01.2018	28.01.2023
37	XOLAIR	NOVARTIS PHARMA Services AG	omalizumab	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	150 mg/1 mL	1 napunjena šprica sa 1 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-4934/16	29.01.2018	28.01.2023
38	OPTODROP	RAFARM S.A.	dorzolamid	kapi za oči, rastvor	20 mg/1 mL	5 ml kapi za oko, rastvora u PE bočici od 10 ml, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7618/16	30.01.2018	29.01.2023
39	PROTAMIN SULFAT GALENIKA	GALENIKA a.d. Beograd	protamin	rastvor za injekciju	50 mg/5 mL	5 ampula po 5 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-7601/16	30.01.2018	29.01.2023
40	AMINOSTERIL N-HEPA 8%	FRESENIUS KABI Austria	glicin, L-alanin, L-arginin, L-	rastvor za infuziju	10,4 g/1000 mL+ 13,09	500 ml rastvora za infuziju u staklenoj	ZU – Lijek se primjenjuje u	04-07.3-1-1125/17	08.02.2018	07.02.2023

		GmbH	fenilalanin, L-histidin, L-izoleucin, L-leucin, L-lizin, L-metionin, L-prolin, L-serin, L-treonin, L-triptofan, L-valin		g/1000 mL+ 6,88 g/1000 mL+ 1,1 g/1000 mL+ 0,52 g/1000 mL+ 0,88 g/1000 mL+ 4,4 g/1000 mL+ 0,7 g/1000 mL+ 10,08 g/1000 mL+ 10,72 g/1000 mL+ 2,8 g/1000 mL+ 5,82 g/1000 mL+ 4,64 g/1000 mL+ 5,73 g/1000 mL+ 2,24 g/1000 mL+ 4,421 g/1000 mL	boci,u kutiji	zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa			
41	IVABRADIN LEK	LEK farmacevtska družba d.d.	ivabradin	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 Alu/Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5737/16	19.02.2018	18.02.2023
42	IVABRADIN LEK	LEK farmacevtska družba d.d.	ivabradin	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PVdC-Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5738/16	19.02.2018	18.02.2023
43	IVABRADIN LEK	LEK farmacevtska družba d.d.	ivabradin	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PE/PVdC blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5739/16	19.02.2018	18.02.2023
44	IVABRADIN LEK	LEK farmacevtska družba d.d.	ivabradin	filmom obložena tableta	7,5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 Alu/Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-5740/16	19.02.2018	18.02.2023
45	IVABRADIN LEK	LEK farmacevtska družba d.d.	ivabradin	filmom obložena tableta	7,5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PVdC-Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5741/16	19.02.2018	18.02.2023
46	IVABRADIN LEK	LEK farmacevtska družba d.d.	ivabradin	filmom obložena tableta	7,5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PE/PVdC blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5742/16	19.02.2018	18.02.2023
47	MEROT	BOSNALIJEK d.d.	torasemid	tableta	5 mg/1 tableta	10 tableta (1 PVC/Al blister sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2215/17	15.02.2018	14.02.2023
48	MEROT	BOSNALIJEK d.d.	torasemid	tableta	5 mg/1 tableta	30 tableta (3 PVC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2226/17	15.02.2018	14.02.2023
49	MEROT	BOSNALIJEK d.d.	torasemid	tableta	10 mg/1 tableta	10 tableta (1 PVC/Al blister sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2227/17	15.02.2018	14.02.2023
50	MEROT	BOSNALIJEK d.d.	torasemid	tableta	10 mg/1 tableta	30 tableta (3 PVC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2228/17	15.02.2018	14.02.2023
51	FAKTU	TAKEDA GmbH	cinhokain, polikrezulen	mast	10 mg/1 g+ 50 mg/1 g	20 g masti u Al tubi sa aplikatorom, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-3980/17	01.02.2018	31.01.2023
52	FAKTU	TAKEDA GmbH	cinhokain, polikrezulen	supozitorija	2,5 mg/1 supozitorija+ 100 mg/1 supozitorija	10 supozitorija (2 stripa sa po 5 supozitorija), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-3981/17	01.02.2018	31.01.2023
53	FLEBAVEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	diosmin	tableta	1000 mg/1 tableta	60 tableta (6 PVC/PVDC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4937/17	16.02.2018	15.02.2023
54	FLEBAVEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	diosmin	tableta	1000 mg/1 tableta	30 tableta (3 PVC/PVDC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4938/17	16.02.2018	15.02.2023
55	FLEBAVEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	diosmin	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	60 tableta (6 PVC/PVDC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4939/17	16.02.2018	15.02.2023
56	FLEBAVEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	diosmin	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	30 tableta (3 PVC/PVDC/Al blistera sa po 10 tableta),u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4940/17	16.02.2018	15.02.2023
57	FLEBAVEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	diosmin	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	90 tableta (6 PVC/PVDC/Al blistera sa po 15 tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-7023/17	16.02.2018	15.02.2023
58	LIFTA	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S.	tadalafil	film tableta	5 mg/1 tableta	28 film tableta (2 PVC/PVDC-Alu blistera sa 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-9841/17	05.02.2018	04.02.2023

59	LIFTA	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S.	tadalafil	film tableta	5 mg/1 tableta	14 film tableta (1 PVC/PVDC-Alu blister sa 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-9840/17	05.02.2018	04.02.2023
60	LIFTA	ABDI IBRAHIM ILAC SANAYI VE TICARET A.S.	tadalafil	film tableta	20 mg/1 tableta	2 film tablete (1 PVC/PVDC-Alu blister sa 2 film tablete),u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-9842/17	05.02.2018	04.02.2023
61	MEROPENEM APTA	APTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o.	meropenem	prašak za rastvor za injekciju ili infuziju	1000 mg/1 bočica	10 staklenih bočica sa praškom za rastvor za injekciju ili infuziju od 20 ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-8886/16	28.02.2018	27.02.2023
62	MEROPENEM APTA	APTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o.	meropenem	prašak za rastvor za injekciju ili infuziju	500 mg/1 bočica	10 staklenih bočica sa praškom za rastvor za injekciju ili infuziju od 20 ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-8887/16	28.02.2018	27.02.2023
63	Imipenem/cilastatin Apta	APTA MEDICA INTERNATIONAL d.o.o.	cilastatin, imipenem	prašak za rastvor za infuziju	500 mg/1 bočica+ 500 mg/1 bočica	10 bočica sa praškom za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-8885/16	01.02.2018	31.01.2023
64	IBRANCE	PFIZER LUXEMBOURG SARL	palbociklib	kapsula, tvrda	75 mg/1 kapsula	21 kapsula, tvrda (3 PVC/PCTFE/PVC/Al blistera sa po 7 kapsula), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2242/17	06.02.2018	05.02.2023
65	IBRANCE	PFIZER LUXEMBOURG SARL	palbociklib	kapsula, tvrda	100 mg/1 kapsula	21 kapsula, tvrda (3 PVC/PCTFE/PVC/Al blistera sa po 7 kapsula), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2243/17	06.02.2018	05.02.2023
66	IBRANCE	PFIZER LUXEMBOURG SARL	palbociklib	kapsula, tvrda	125 mg/1 kapsula	21 kapsula, tvrda (3 PVC/PCTFE/PVC/Al blistera sa po 7 kapsula), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2245/17	06.02.2018	05.02.2023
67	NINLARO	TAKEDA PHARMACEUTICALS INTERNATIONAL AG	iksazomib	kapsula, tvrda	2,3 mg/1 kapsula	3 kapsule, tvrde ("PVC-Al/Al blister sa 1 kapsulom, u ovitku" - 3 ovitka sa po 1 blisterom), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1407/17	13.02.2018	12.02.2023
68	NINLARO	TAKEDA PHARMACEUTICALS INTERNATIONAL AG	iksazomib	kapsula, tvrda	3 mg/1 kapsula	3 kapsule, tvrde ("PVC-Al/Al blister sa 1 kapsulom, u ovitku" - 3 blistera), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1408/17	13.02.2018	12.02.2023
69	NINLARO	TAKEDA PHARMACEUTICALS INTERNATIONAL AG	iksazomib	kapsula, tvrda	4 mg/1 kapsula	3 kapsule, tvrde ("PVC-Al/Al blister sa 1 kapsulom, u ovitku" - 3 blistera), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1409/17	13.02.2018	12.02.2023
70	NEODOLPASSE	FRESENIUS KABI Austria GmbH	diklofenak, orfenadrin	rastvor za infuziju	75 mg/250 mL+ 30 mg/250 mL	10 staklenih boca sa po 250 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-3371/17	07.02.2018	06.02.2023
71	IbuDIRECT	PHARMAMED d.o.o. Travnik	ibuprofen	kapsula, meka	400 mg/1 kapsula	10 kapsula, mekih (1 PVC/PVDC-Al blister), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-8324/16	07.02.2018	06.02.2023
72	BlokMAX	ALKALOID AD Skopje	ibuprofen	gel	50 mg/1 g	aluminijska tuba sa 50g gela, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-5192/16	28.02.2018	27.02.2023
73	TRANSTEC 35 µg/h	GRUNENTHAL GmbH	buprenorfin	transdermalni flaster	20 mg/1 strip	4 transdermalna flastera (4 vrećice sa po 1 transdermalnim flasterom), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz recept napisan u dva primjerka, sa naznakom "kopija" na drugom primjerku i sa naznacenjem rednog broja knjige evidencije o izdatom	04-07.3-1-1382/17	01.02.2018	31.01.2023

							receptu			
74	TRANSTEC 52,5 µg/h	GRUNENTHAL GmbH	buprenorfin	transdermalni flaster	30 mg/1 strip	4 transdermalna flastera (4 vrećice sa po 1 transdermalnim flasterom), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz recept napisan u dva primjerka, sa naznakom "kopija" na drugom primjerku i sa naznacenjem rednog broja knjige evidencije o izdatom receptu	04-07.3-1-1383/17	01.02.2018	31.01.2023
75	TRANSTEC 70 µg/h	GRUNENTHAL GmbH	buprenorfin	transdermalni flaster	40 mg/1 strip	4 transdermalna flastera (4 vrećice sa po 1 transdermalnim flasterom), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz recept napisan u dva primjerka, sa naznakom "kopija" na drugom primjerku i sa naznacenjem rednog broja knjige evidencije o izdatom receptu	04-07.3-1-1384/17	01.02.2018	31.01.2023
76	RINOBACT	BOSNALIJEK d.d.	ksilometazolin, lizozim	sprej za nos, otopina	1 mg/1 mL+ 0,5 mg/1 mL	10 ml otopine za sprej za nos u staklenoj bočici s pumpicom s aplikatorom za nos i zaštitnom kapicom, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-3834/17	14.02.2018	13.02.2023
77	RINOBACT P	BOSNALIJEK d.d.	ksilometazolin, lizozim	sprej za nos, otopina	0,5 mg/1 mL+ 0,5 mg/1 mL	10 ml otopine za sprej za nos u staklenoj bočici s pumpicom s aplikatorom za nos i zaštitnom kapicom, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-3835/17	14.02.2018	13.02.2023
78	RHINOSTOP HOT	BOSNALIJEK d.d.	paracetamol, pseudoefedrin	granule za oralnu otopinu	500 mg/1 vrećica+ 60 mg/1 vrećica	8 vrećica sa po 1,5 g granula za oralnu otopinu, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-3059/17	09.02.2018	08.02.2023
79	FLIXON	DEVA HOLDING A.S., Tursk	flutikazon	suspenzija za inhaliranje pod pritiskom	125 µg/1 doza	120 doza suspenzije za inhaliranje pod pritiskom (u spremniku sa ventilom za doziranje, raspršivačem i zaštitnom kapicom), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-6433/16	07.02.2018	06.02.2023
80	FLIXON	DEVA HOLDING A.S.	flutikazon	suspenzija za inhaliranje pod pritiskom	50 µg/1 doza	120 doza suspenzije za inhaliranje pod pritiskom (u spremniku sa ventilom za doziranje, raspršivačem i zaštitnom kapicom), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-6432/16	07.02.2018	06.02.2023
81	TOBRAVIS	PHARMAVISION EUROPE LTD.	tobramicin	kapi za oči , rastvor	3 mg/1 mL	5 ml kapi za oči, rastvora u LDPE bočici, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4526/16	01.02.2018	31.01.2023
82	TOBRAVIS COMBO	PHARMAVISION EUROPE LTD.	deksametazon, tobramicin	kapi za oči, suspenzija	1 mg/1 mL+ 3 mg/1 mL	5 ml kapi za oči, suspenzije u LDPE bočici, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4525/16	01.02.2018	31.01.2023
83	LOFOTO	RAFARM S.A.	deksametazon, tobramicin	kapi za oči, suspenzija	1 mg/1 mL+ 3 mg/1 mL	5 ml kapi za oči, suspenzije u PE bočici, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7619/16	16.02.2018	15.02.2023
84	OPTODROP CO	RAFARM S.A.	dorzolamid, timolol	kapi za oči , rastvor	20 mg/1 mL+ 5 mg/1 mL	5 ml kapi za oči,rastvora u LDPE bočici od 10 ml,u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-481/17	07.02.2018	06.02.2023
85	SULIQUA	SANOFI-AVENTIS Groupe	insulin glargin, liksisenatid	rastvor za injekciju u napunjenom penu	100 jedinica/1 mL+ 33 µg/1 mL	3 napunjena pena sa po 3 ml rastvora za injekciju, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2500/17	13.03.2018	12.03.2023
86	SULIQUA	SANOFI-AVENTIS Groupe	insulin glargin, liksisenatid	rastvor za injekciju u napunjenom penu	100 jedinica/1 mL+ 50 µg/1 mL	3 napunjena pena sa po 3 ml rastvora za injekciju, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2501/17	13.03.2018	12.03.2023
87	AGNIS	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	vildagliptin	tableta	50 mg/1 tableta	30 tableta (3 oPA/Al/PVC//Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4879/17	12.03.2018	11.03.2023
88	AGNIS	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	vildagliptin	tableta	50 mg/1 tableta	60 tableta (6 oPA/Al/PVC//Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4889/17	12.03.2018	11.03.2023
89	OLEOVIT D3	FRESENIUS KABI Austria GmbH	holekalciferol	oralne kapi, rastvor	14400 i.j./1 mL	12,5 ml oralnih kapi, rastvora u staklenoj bočici, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-260/17	22.03.2018	21.03.2023
90	EMFER 100 mg/5ml	BIEM ILAC SANAYI VE TICARET A.S.	željezo (III) hidroksid saharoza kompleks	rastvor za injekciju/ infuziju	100 mg/5 mL	5 ampula sa po 5 ml rastvora za injekciju/infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6743/17	15.03.2018	14.03.2023
91	AMLORAM	ADAMED Sp.z.o.o.	amlodipin, ramipril	kapsula, tvrda	5 mg/1 kapsula+ 2,5 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 PA/ALU/PVC/ALU blistera po 10 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7479/16	14.03.2018	13.03.2023
92	AMLORAM	ADAMED Sp.z.o.o.	amlodipin, ramipril	kapsula, tvrda	5 mg/1 kapsula+ 5	30 kapsula, tvrdih (3 PA/ALU/PVC/ALU	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7480/16	14.03.2018	13.03.2023

					mg/1 kapsula	blistera po 10 kapsula), u kutij				
93	AMLORAM	ADAMED Sp.z.o.o.	amlodipin, ramipril	kapsula, tvrda	10 mg/1 kapsula+ 5 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 PA/ALU/PVC/ALU blistera po 10 kapsula), u kutij	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7481/16	14.03.2018	13.03.2023
94	AMLORAM	ADAMED Sp.z.o.o.	amlodipin, ramipril	kapsula, tvrda	5 mg/1 kapsula+ 10 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 PA/ALU/PVC/ALU blistera po 10 kapsula), u kutij	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7482/16	14.03.2018	13.03.2023
95	AMLORAM	ADAMED Sp.z.o.o.	amlodipin, ramipril	kapsula, tvrda	10 mg/1 kapsula+ 10 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 PA/ALU/PVC/ALU blistera po 10 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7483/16	14.03.2018	13.03.2023
96	WAMLOX	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	amlodipin, valsartan	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta+ 80 mg/1 tableta	30 filmom obloženih tableta (3 blistera OPA/Al/PVC-Al folija, sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7831/16	15.03.2018	14.03.2023
97	WAMLOX	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	amlodipin, valsartan	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta+ 160 mg/1 tableta	30 filmom obloženih tableta (3 blistera OPA/Al/PVC-Al folija, sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7832/16	15.03.2018	14.03.2023
98	WAMLOX	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	amlodipin, valsartan	film tableta	10 mg/1 tableta+ 160 mg/1 tableta	30 filmom obloženih tableta (3 blisteta OPA/Al/PVC-Al folija, sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7833/16	15.03.2018	14.03.2023
99	WAMLOX	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	amlodipin, valsartan	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta+ 320 mg/1 tableta	30 filmom obloženih tableta (3 blistera OPA/Al/PVC-Al folija, sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7834/16	15.03.2018	14.03.2023
100	WAMLOX	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	amlodipin, valsartan	filmom obložena tableta	10 mg/1 tableta+ 320 mg/1 tableta	30 filmom obloženih tableta (3 blistera OPA/Al/PVC-Al folija, sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7851/16	15.03.2018	14.03.2023
101	LIPANOR	SANOFI-AVENTIS Groupe	ciprofibrat	kapsula, tvrda	100 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 PVC/Al blistera po 10 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2614/16	12.03.2018	11.03.2023
102	DEJNELLA	LEK farmacevtska družba d.d.	etinilestradiol, levonorgestrel	filmom obložena tableta	0,125 mg/1 tableta+ 0,03 mg/1 tableta	21 filmom obložena tableta (1 prozirni blister PVC/Aclar/Al u aluminijskoj vrećici), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8138/16	19.03.2018	18.03.2023
103	DEJNELLA	LEK farmacevtska družba d.d.	etinilestradiol, levonorgestrel	filmom obložena tableta	0,125 mg/1 tableta+ 0,03 mg/1 tableta	21 filmom obložena tableta (1 prozirni blister PVC/Al u aluminijskoj vrećici), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8139/16	19.03.2018	18.03.2023
104	DUTRYS	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	dutasterid	kapsula, meka	0,5 mg/1 kapsula	30 kapsula, mekih (2 PVC-PE-PVDC/Al blistera sa po 15 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2894/17	14.03.2018	13.03.2023
105	BETAKLAV	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	amoksicilin, klavulanska kiselina	prašak za oralnu suspenziju	400 mg/5 mL+ 57 mg/5 mL	14,0 g praška za pripremu 70 ml suspenzije u bočici sa štrcaljkom, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2892/17	06.03.2018	05.03.2023
106	CEFAZOLIN-BCPP	SCIENTIFIC INDUSTRIAL CENTRE ,,BORSHCHA HIVSKIY CHEMICAL PHARMACEU TICAL PLANT" PUBLIC JOINT-STOCK COMPANY	cefazolin	prašak za otopinu za injekciju/infu ziju	1000 mg/1 bočica	1 staklena bočica,u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-89/18	08.03.2018	07.03.2023
107	MOKSACIN	JADRAN - Galenski laboratorij d.d.	moksifloksacin	filmom obložena tableta	400 mg/1 tableta	5 filmom obloženih tableta (1 OPA/Al/PVC//Al blister sa 5 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1610/17	21.03.2018	20.03.2023
108	MOKSACIN	JADRAN - Galenski laboratorij d.d.	moksifloksacin	filmom obložena tableta	400 mg/1 tableta	7 filmom obloženih tableta (1 OPA/Al/PVC//Al blister sa 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1611/17	21.03.2018	20.03.2023
109	ZEPATIER	MERCK SHARP & DOHME BV	elbasvir, grazoprevir	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta+ 100 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 kartonska omota, od kojih svaki sadrži 2 Al/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3382/17	07.03.2018	06.03.2023
110	EPCLUSA	GILEAD SCIENCES INTERNATIO NAL Limited	sofosbuvir, velpatasvir	film tableta	400 mg/1 tableta+ 100 mg/1 tableta	28 film tableta u bočici, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3918/17	12.03.2018	11.03.2023
111	HIZENTRA	CSL	imunoglobulin,	rastvor za	200 mg/1 mL	1 staklena bočica sa 5 ml	ZU/Rp – Lijek se	04-07.3-1-7476/16	09.03.2018	08.03.2023

		BEHRING Gm bH	normalni humani za ekstravaskularn u primjenu	injekciju		rastvora za injekciju, u kutiji	upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja			
112	HIZENTRA	CSL BEHRING Gm bH	imunoglobulin, normalni humani za ekstravaskularn u primjenu	rastvor za injekciju	200 mg/1 mL	1 staklena bočica sa 20 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-7478/16	09.03.2018	08.03.2023
113	HIZENTRA	CSL BEHRING Gm bH	imunoglobulin, normalni humani za ekstravaskularn u primjenu	rastvor za injekciju	200 mg/1 mL	1 napunjena injekciona šprica sa 5 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-7474/16	09.03.2018	08.03.2023
114	HIZENTRA	CSL BEHRING Gm bH	imunoglobulin, normalni humani za ekstravaskularn u primjenu	rastvor za injekciju	200 mg/1 mL	1 napunjena injekciona šprica sa 10 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-7475/16	09.03.2018	08.03.2023
115	VAXIGRIP TETRA	SANOFI PASTEUR S.A.	influenca, inaktivisana, fragmentisani virus ili površinski antigen	suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	15 µg/0.5 mL+ 15 µg/0.5 mL+ 15 µg/0.5 mL+ 15 µg/0.5 mL	10 napunjenih šprica sa 0,5 ml suspenzije za injekciju sa priloženom iglom, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-1415/17	07.03.2018	06.03.2023
116	VAXIGRIP TETRA	SANOFI PASTEUR S.A.	influenca, inaktivisana, fragmentisani virus ili površinski antigen	suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	15 µg/0.5 mL+ 0,5 µg/0.5 mL+ 15 µg/0.5 mL+ 15 µg/0.5 mL	1 napunjena šprica sa 0,5 ml suspenzije za injekciju sa priloženom iglom, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-1370/17	07.03.2018	06.03.2023
117	ERLOTINIB ACTAVIS	ACTAVIS Group PTC ehf	erlotinib	film tableta	25 mg/1 tableta	30 film tableta (3 Al/PVC blistera po 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-413/17	02.03.2018	01.03.2023
118	ERLOTINIB ACTAVIS	ACTAVIS Group PTC ehf	erlotinib	film tableta	100 mg/1 tableta	30 film tableta (3 Al/PVC blistera po 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-412/17	02.03.2018	01.03.2023
119	ERLOTINIB ACTAVIS	ACTAVIS Group PTC ehf	erlotinib	film tableta	150 mg/1 tableta	30 film tableta (3 PVC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-414/17	02.03.2018	01.03.2023
120	ZYTIGA	JANSSEN-CILAG Kft.	abirateron	film tableta	500 mg/1 tableta	60 film tableta (5 PVdC/PE/PVC/Al blistera sa po 12 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-8050/17	13.03.2018	12.03.2023
121	ENVARSUS	CHIESI PHARMACEU	takrolimus	tableta s produljenim	0,75 mg/1 tableta	30 tableta sa produljenim	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4172/17	05.03.2018	04.03.2023

		TICALS GmbH		oslobađanje m		oslobađanjem (3 PVC blistera sa po 10 tableta, u zajedničkom zaštitnom aluminijskom omotu), u kutiji				
122	ENVARSUS	CHIESI PHARMACEUTICALS GmbH	takrolimus	tableta s produljenim oslobađanje m	1 mg/1 tableta	60 tableta s produljenim oslobađanjem (dva zaštitna aluminijska omota sa po 3 PVC blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4173/17	05.03.2018	04.03.2023
123	ENVARSUS	CHIESI PHARMACEUTICALS GmbH	takrolimus	tableta s produljenim oslobađanje m	4 mg/1 tableta	30 tableta sa produljenim oslobađanjem (3 PVC blistera sa po 10 tableta, u zajedničkom zaštitnom aluminijskom omotu), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4174/17	05.03.2018	04.03.2023
124	SUXAMETONIUM CHLORID VUAB 100 mg	VUAB Pharma a.s.	suxamethonium	prašak za rastvor za injekciju/infuziju	100 mg/1 bočica	1 bočica sa 100 g praška za rastvor za injekciju i infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-1701/17	02.03.2018	01.03.2023
125	BUPIVACAINE GRINDEKS	GRINDEKS JSC	bupivacain	rastvor za injekciju	5 mg/1 mL	5 ampula po 10 ml,u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-2196/17	09.03.2018	08.03.2023
126	ZARACET	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	paracetamol, tramadol	filmom obložena tableta	75 mg/1 tableta+ 650 mg/1 tableta	30 tableta (3 PVC/PVdC//Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8051/17	13.03.2018	12.03.2023
127	BELEPTIC	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	lakozamid	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta	56 filmom obloženih tableta (4 PVC/PVDC//Al blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5189/17	16.03.2018	15.03.2023
128	BELEPTIC	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	lakozamid	filmom obložena tableta	150 mg/1 tableta	56 filmom obloženih tableta (4 PVC/PVDC//Al blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5191/17	16.03.2018	15.03.2023
129	BELEPTIC	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	lakozamid	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta	56 filmom obloženih tableta (4 PVC/PVDC//Al blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5190/17	16.03.2018	15.03.2023
130	BELEPTIC	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	lakozamid	filmom obložena tableta	200 mg/1 tableta	56 filmom obloženih tableta (4 PVC/PVDC//Al blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5192/17	16.03.2018	15.03.2023
131	AGILLAS	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	rasagilin	tableta	1 mg/1 tableta	28 tableta (2 Al/Al blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5386/17	14.03.2018	13.03.2023
132	TREVICTA	JANSSEN-CILAG Kft.	paliperidon	suspenzija za injekciju s produženim oslobađanje m	175 mg/0.875 mL	0,875 ml suspenzije za injekciju sa produženim oslobađanjem u napunjenoj šprici i 2 injekcione igle, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9050/16	01.03.2018	28.03.2023
133	TREVICTA	JANSSEN-CILAG Kft.	paliperidon	suspenzija za injekciju s produženim oslobađanje m	263 mg/1.315 mL	1,315 ml suspenzije za injekciju sa produženim oslobađanjem u napunjenoj šprici i 2 injekcione igle, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9051/16	01.03.2018	28.03.2023
134	TREVICTA	JANSSEN-CILAG Kft.	paliperidon	suspenzija za injekciju s produženim oslobađanje m	350 mg/1.75 mL	1,750 ml suspenzije za injekciju sa produženim oslobađanjem u napunjenoj šprici i 2 injekcione igle, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9052/16	01.03.2018	28.03.2023
135	TREVICTA	JANSSEN-CILAG Kft.	paliperidon	suspenzija za injekciju s produženim oslobađanje m	525 mg/2.625 mL	2,625 ml suspenzije za injekciju sa produženim oslobađanjem u napunjenoj šprici i 2 injekcione igle, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9053/16	01.03.2018	28.03.2023
136	NEXETIN	NOBEL ILAC PAZARLAMA VE SANAYII Ltd.Sti.	duloksetin	gastrorezistentna kapsula, tvrda	20 mg/1 kapsula	28 gastrorezistentnih kapsula, tvrdih (2 PVC/PE/PVDC-Al blistera sa po 14 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2409/17	06.03.2018	05.03.2023
137	NEXETIN	NOBEL ILAC PAZARLAMA VE SANAYII Ltd.Sti.	duloksetin	gastrorezistentna kapsula, tvrda	40 mg/1 kapsula	28 gastrorezistentnih kapsula, tvrdih (2 PVC/PE/PVDC-Al blistera sa po 14 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2410/17	06.03.2018	05.03.2023
138	MEMOBLOCUS	LEK farmacevtska družba d.d.	ginkgo biloba, list	filmom obložena tableta	80 mg/1 tableta	50 filmom obloženih tableta (5 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-6552/16	12.03.2018	11.03.2023

139	MEMOBLOCUS	LEK farmacevtska družba d.d.	ginkgo biloba, list	filmom obložena tableta	80 mg/1 tableta	100 filmom obloženih tableta (10 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-6553/16	12.03.2018	11.03.2023
140	MEMOBLOCUS	LEK farmacevtska družba d.d.	ginkgo biloba, list	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	50 filmom obloženih tableta (5 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-6554/16	12.03.2018	11.03.2023
141	MEMOBLOCUS	LEK farmacevtska družba d.d.	ginkgo biloba, list	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	100 filmom obloženih tableta (10 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-6555/16	12.03.2018	11.03.2023
142	METADON MOLTENI	L.MOLTENI & C.DEI F.LLI ALITTI SOCIETA DI ESERCIZIO-S.P.A.	metadon	oralna otopina	10 mg/1 mL	1 plastična boca sa 500 ml oralnog rastvora i mjerna čašica, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-2459/17	22.03.2018	21.03.2023
143	NAZOPASS	ALKALOID AD Skopje	oxymetazoline	kapi za nos, rastvor	0,25 mg/1 mL	10 ml kapi za nos, rastvora u LDPE bočici sa PP zatvaračem, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-177/17	01.03.2018	28.02.2023
144	NAZOPASS	ALKALOID AD Skopje	oxymetazoline	kapi za nos, rastvor	0,5 mg/1 mL	10 ml kapi za nos, rastvora u LDPE bočici sa PP zatvaračem, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-178/17	01.03.2018	28.02.2023
145	MERALYS COMB	JADRAN - Galenski laboratorij d.d.	ksilometazolin	sprej za nos, otopina	0,5 mg/1 mL+ 0,6 mg/1 mL	10 ml sprej za nos, otopine u bočici sa sprej pumpicom, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-6358/16	12.03.2018	11.03.2023
146	LYSOBACT P SPRAY sa aromom banane	BOSNALIJEK d.d.	lizozim, piridoksin	sprej za usnu sluznicu, otopina	20 mg/1 mL+ 10 mg/1 mL	30 ml spreja za usnu sluznicu, otopine u smeđoj staklenoj bočici, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4553/17	02.03.2018	01.03.2023
147	LYSOBACT P SPRAY sa aromom banane	BOSNALIJEK d.d.	lizozim, piridoksin	sprej za usnu sluznicu, otopina	20 mg/1 mL+ 10 mg/1 mL	30 ml spreja za usnu sluznicu, otopine u bijeloj polietilenskoj bočici; u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4596/17	02.03.2018	01.03.2023
148	LYSOBACT P SPRAY sa aromom peperminta	BOSNALIJEK d.d.	lizozim, piridoksin	sprej za usnu sluznicu, otopina	20 mg/1 mL+ 10 mg/1 mL	30 ml spreja za usnu sluznicu, otopine u smeđoj staklenoj bočici; u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4597/17	02.03.2018	01.03.2023
149	LYSOBACT P SPRAY sa aromom peperminta	BOSNALIJEK d.d.	lizozim, piridoksin	sprej za usnu sluznicu, otopina	20 mg/1 mL+ 10 mg/1 mL	30 ml spreja za usnu sluznicu, otopine u bijeloj polietilenskoj bočici; u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4598/17	02.03.2018	01.03.2023
150	FOSTER	CHIESI PHARMACEUTICALS GmbH	beklometazon, formoterol	stlačeni inhalat, otopina	200 µg/1 doza+ 6 mg/1 doza	1 inhalator sa 120 doza, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1086/17	06.03.2018	05.03.2023
151	FOSTER	CHIESI PHARMACEUTICALS GmbH	beklometazon, formoterol	stlačeni inhalat, otopina	200 µg/1 doza+ 6 µg/1 doza	1 inhalator sa 180 doza, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1087/17	06.03.2018	05.03.2023
152	SPIOLTO RESPIMAT	BOEHRINGER INGELHEIM RCV GmbH & Co.KG	olodaterol, tiotropijum-bromid	rastvor za inhaliranje	2,5 µg/1 doza+ 2,5 µg/1 doza	1 inhalator i 1 uložak (30 doza), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3191/17	08.03.2018	07.03.2023
153	BRALTUS	TEVA PHARMA B.V	tiotropijum-bromid	prašak za inhaliranje, tvrda kapsula	10 µg/1 doza	30 kapsula u bočici i 1 inhalator, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1225/17	02.03.2018	01.03.2023
154	BRALTUS	TEVA PHARMA B.V	tiotropijum-bromid	prašak za inhaliranje, tvrda kapsula	10 µg/1 doza	60 kapsula (2 bočice sa po 30 kapsula) i 2 inhalatora, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1226/17	02.03.2018	01.03.2023
155	BIMANOX	JADRAN - Galenski laboratorij d.d.	brimonidin	kapi za oko, otopina	2 mg/1 mL	5 ml kapi za oko, otopine (1 plastična bočica sa umetkom za kapanje i plastičnim zatvaračem), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1613/17	20.03.2018	19.03.2023
156	LATANOPROST LEK	LEK farmacevtska družba d.d.	latanoprost	kapi za oči , rastvor	50 µg/1 mL	1 bočica sa 2,5 ml kapi za oči,rastvora; u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-6197/17	26.03.2018	25.03.2023
157	VIZOL	JADRAN - Galenski laboratorij d.d.	tetrizolin	kapi za oko, otopina	0,5 mg/1 mL	10 ml kapi za oko, otopine u plastičnoj bočici, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-1612/17	05.03.2018	04.03.2023

Ukupan broj lijekova za koja je izvršen upis u Registar od 01. siječnja do 31. ožujka 2018. godine je 157.

U slučaju da prije isteka razdoblja važnosti nastupe ograničenja za upotrebu nekog od navedenih lijekova, Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine će objaviti izmjenu ovog spiska.

Broj 10-02.3-2793/18
11. srpnja 2018. godine
Banja Luka

Direktor
Dr. **Aleksandar Zolak**, v. r.

На основу члана 122, а у складу са чланом 77. Закона о лијековима и медицинским средствима ("Службени гласник Босне и Херцеговине", број 58/08), Агенција за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине објављује

СПИСАК
ЛИЈЕКОВА ЗА КОЈЕ СУ ИЗДАТЕ ДОЗВОЛЕ ЗА СТАВЉАЊЕ ЛИЈЕКОВА У ПРОМЕТ НА ТРЖИШТУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

У периоду од 1. јануара 2018. до 31. марта 2018. године издате су Дозволе за упис у Регистар сљедећих лијекова:

Ред. бр.	Назив лијека	Произвођач	ИНН	Облик	Јачина	Паковање	Начин издавања	Број дозволе	Датум рјешења	Важи до
1	FOLESSA	BOSNALIJEK d.d.	folna kiselina	tableta	5 mg/1 tableta	20 tableta (2 PVC/PVDC//Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3833/17	30.01.2018	29.01.2023
2	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	8 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8710/16	16.01.2018	15.01.2023
3	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	4 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8711/16	16.01.2018	15.01.2023
4	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	4 mg/1 tableta	20 tableta (2 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8712/16	16.01.2018	15.01.2023
5	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	4 mg/1 tableta	10 tableta (1 OPA/Al/PVC//Al blister sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8713/16	16.01.2018	15.01.2023
6	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	8 mg/1 tableta	20 tableta (2 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8714/16	16.01.2018	15.01.2023
7	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	8 mg/1 tableta	10 tableta (1 OPA/Al/PVC//Al blister sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8715/16	16.01.2018	15.01.2023
8	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	20 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8716/16	16.01.2018	15.01.2023
9	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	20 mg/1 tableta	10 tableta (1 OPA/Al/PVC//Al blister sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8717/16	16.01.2018	15.01.2023
10	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	20 mg/1 tableta	20 tableta (2 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8718/16	16.01.2018	15.01.2023
11	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	40 mg/1 tableta	30 tableta (3 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8719/16	16.01.2018	15.01.2023
12	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	40 mg/1 tableta	10 tableta (1 OPA/Al/PVC//Al blister sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8720/16	16.01.2018	15.01.2023
13	DEXAMETHASON Krka	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	deksametazon	tableta	40 mg/1 tableta	20 tableta (2 OPA/Al/PVC//Al blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8721/16	16.01.2018	15.01.2023
14	MAVIRET	ABBVIE INC.	glekaprevir, pibrentasvir	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta+ 40 mg/1 tableta	84 filmom obložene tablete (4 kutije x 21 tableta u 7 PVC/PE/PCTFE-Al blistera po 3 tablete), u vanjskoj zbirnoj kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-9183/17	31.01.2018	30.01.2023
15	PELIMERA	SYNTHON B.V	pemetreksed	prašak za koncentrat za rastvor za infuziju	500 mg/1 bočica	1 staklena bočica sa praškom za rastvor za koncentrat za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6207/16	30.01.2018	29.01.2023
16	PELIMERA	SYNTHON B.V	pemetreksed	prašak za koncentrat za rastvor za infuziju	100 mg/1 bočica	1 staklena bočica sa praškom za koncentrat za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-6208/16	30.01.2018	29.01.2023
17	DARZALEX	JANSSEN-CILAG Kft.	daratumumab	koncentrat za rastvor za infuziju	100 mg/5 mL	1 staklena bočica od 5 ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9054/16	03.01.2018	02.01.2023

18	DARZALEX	JANSSEN-CILAG Kft.	daratumumab	koncentrat za rastvor za infuziju	400 mg/20 mL	1 staklena bočica od 20 ml,u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9055/16	03.01.2018	02.01.2023
19	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3893/17	31.01.2018	30.01.2023
20	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3894/17	31.01.2018	30.01.2023
21	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	90 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3895/17	31.01.2018	30.01.2023
22	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	90 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3896/17	31.01.2018	30.01.2023
23	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	60 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3897/17	31.01.2018	30.01.2023
24	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	60 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3898/17	31.01.2018	30.01.2023
25	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	30 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (4 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3899/17	31.01.2018	30.01.2023
26	ETOXIB	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	etorikoksib	filmom obložena tableta	30 mg/1 tableta	14 filmom obloženih tableta (2 OPA/Al/PVC/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3900/17	31.01.2018	30.01.2023
27	DELPARAN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	paracetamol, tramadol	tableta	37,5 mg/1 tableta+ 325 mg/1 tableta	20 tableta (5 Al/PE strip blistera sa po 4 tablete), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8131/16	03.01.2018	02.01.2023
28	DELPARAN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	paracetamol, tramadol	tableta	37,5 mg/1 tableta+ 325 mg/1 tableta	20 tableta (2 Al/PVC-PVDC blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8132/16	03.01.2018	02.01.2023
29	DELPARAN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	paracetamol, tramadol	tableta	37,5 mg/1 tableta+ 325 mg/1 tableta	30 tableta (3 Al/PVC-PVDC blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8133/16	03.01.2018	02.01.2023
30	DELPARAN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	paracetamol, tramadol	tableta	37,5 mg/1 tableta+ 325 mg/1 tableta	50 tableta (5 Al/PVC-PVDC blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8134/16	03.01.2018	02.01.2023
31	DELPARAN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	paracetamol, tramadol	tableta	75 mg/1 tableta+ 650 mg/1 tableta	20 tableta (5 Al/PE strip blistera sa po 4 tablete), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8135/16	03.01.2018	02.01.2023
32	DELPARAN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	paracetamol, tramadol	tableta	75 mg/1 tableta+ 650 mg/1 tableta	20 tableta (2 Al/PVC-PVDC blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8136/16	03.01.2018	02.01.2023
33	DELPARAN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	paracetamol, tramadol	tableta	75 mg/1 tableta+ 650 mg/1 tableta	30 tableta (3 Al/PVC-PVDC blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8137/16	03.01.2018	02.01.2023
34	BUPRENORFIN LEK	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	buprenorfin	sublingvalna tableta	2 mg/1 tableta	7 sublingvalnih tableta (1 PVC/PVDC/Al blister sa 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8129/16	03.01.2018	02.01.2023
35	BUPRENORFIN LEK	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	buprenorfin	sublingvalna tableta	8 mg/1 tableta	7 sublingvalnih tableta (1 PVC/PVDC/Al blister sa 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8130/16	03.01.2018	02.01.2023
36	XOLAIR	NOVARTIS PHARMA Services AG	omalizumab	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	75 mg/0.5 mL	1 napunjena šprica sa 0,5 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-4933/16	29.01.2018	28.01.2023
37	XOLAIR	NOVARTIS PHARMA Services AG	omalizumab	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	150 mg/1 mL	1 napunjena šprica sa 1 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-4934/16	29.01.2018	28.01.2023
38	OPTODROP	RAFARM S.A.	dorzolamid	kapi za oči, rastvor	20 mg/1 mL	5 ml kapi za oko, rastvora u PE bočici od 10 ml, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7618/16	30.01.2018	29.01.2023
39	PROTAMIN SULFAT GALENIKA	GALENIKA a.d. Beograd	protamin	rastvor za injekciju	50 mg/5 mL	5 ampula po 5 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-7601/16	30.01.2018	29.01.2023

40	AMINOSTERIL N-HEPA 8%	FRESENIUS KABI Austria GmbH	glicin, L-alanin, L-arginin, L-fenilalanin, L-histidin, L-izoleucin, L-leucin, L-lizin, L-metionin, L-prolin, L-serin, L-treonin, L-triptofan, L-valin	rastvor za infuziju	10,4 g/1000 mL+ 13,09 g/1000 mL+ 6,88 g/1000 mL+ 1,1 g/1000 mL+ 0,52 g/1000 mL+ 0,88 g/1000 mL+ 4,4 g/1000 mL+ 0,7 g/1000 mL+ 10,08 g/1000 mL+ 10,72 g/1000 mL+ 2,8 g/1000 mL+ 5,82 g/1000 mL+ 4,64 g/1000 mL+ 5,73 g/1000 mL+ 2,24 g/1000 mL+ 4,421 g/1000 mL	500 ml rastvora za infuziju u staklenoj boci,u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-1125/17	08.02.2018	07.02.2023
41	IVABRADIN LEK	LEK farmacevtska družba d.d.	ivabradin	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 Alu/Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5737/16	19.02.2018	18.02.2023
42	IVABRADIN LEK	LEK farmacevtska družba d.d.	ivabradin	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PVdC-Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5738/16	19.02.2018	18.02.2023
43	IVABRADIN LEK	LEK farmacevtska družba d.d.	ivabradin	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PE/PVdC blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5739/16	19.02.2018	18.02.2023
44	IVABRADIN LEK	LEK farmacevtska družba d.d.	ivabradin	filmom obložena tableta	7,5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 Alu/Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-5740/16	19.02.2018	18.02.2023
45	IVABRADIN LEK	LEK farmacevtska družba d.d.	ivabradin	filmom obložena tableta	7,5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PVdC-Alu blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5741/16	19.02.2018	18.02.2023
46	IVABRADIN LEK	LEK farmacevtska družba d.d.	ivabradin	filmom obložena tableta	7,5 mg/1 tableta	28 filmom obloženih tableta (2 PVC/PE/PVdC blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5742/16	19.02.2018	18.02.2023
47	MEROT	BOSNALIJEK d.d.	torasemid	tableta	5 mg/1 tableta	10 tableta (1 PVC/Al blister sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2215/17	15.02.2018	14.02.2023
48	MEROT	BOSNALIJEK d.d.	torasemid	tableta	5 mg/1 tableta	30 tableta (3 PVC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2226/17	15.02.2018	14.02.2023
49	MEROT	BOSNALIJEK d.d.	torasemid	tableta	10 mg/1 tableta	10 tableta (1 PVC/Al blister sa 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2227/17	15.02.2018	14.02.2023
50	MEROT	BOSNALIJEK d.d.	torasemid	tableta	10 mg/1 tableta	30 tableta (3 PVC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2228/17	15.02.2018	14.02.2023
51	FAKTU	TAKEDA GmbH	cinhokain, polikrezulen	mast	10 mg/1 g+ 50 mg/1 g	20 g masti u Al tubi sa aplikatorom, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-3980/17	01.02.2018	31.01.2023
52	FAKTU	TAKEDA GmbH	cinhokain, polikrezulen	supozitorija	2,5 mg/1 supozitorija+ 100 mg/1 supozitorija	10 supozitorija (2 stripa sa po 5 supozitorija), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-3981/17	01.02.2018	31.01.2023
53	FLEBAVEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	diosmin	tableta	1000 mg/1 tableta	60 tableta (6 PVC/PVDC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4937/17	16.02.2018	15.02.2023
54	FLEBAVEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	diosmin	tableta	1000 mg/1 tableta	30 tableta (3 PVC/PVDC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4938/17	16.02.2018	15.02.2023
55	FLEBAVEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	diosmin	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	60 tableta (6 PVC/PVDC/Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4939/17	16.02.2018	15.02.2023
56	FLEBAVEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	diosmin	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	30 tableta (3 PVC/PVDC/Al blistera sa po 10 tableta),u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4940/17	16.02.2018	15.02.2023
57	FLEBAVEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	diosmin	filmom obložena tableta	500 mg/1 tableta	90 tableta (6 PVC/PVDC/Al blistera sa po 15 tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-7023/17	16.02.2018	15.02.2023
58	LIFTA	ABDI IBRAHIM	tadalafil	film tableta	5 mg/1 tableta	28 film tableta (2 PVC/PVDC-Alu blistera	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-9841/17	05.02.2018	04.02.2023

		ILAC SANA-YI VE TICARET A.S.				sa 14 tableta), u kutiji				
59	LIFTA	ABDI IBRAHIM ILAC SANA-YI VE TICARET A.S.	tadalafil	film tableta	5 mg/1 tableta	14 film tableta (1 PVC/PVDC-Alu blister sa 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-9840/17	05.02.2018	04.02.2023
60	LIFTA	ABDI IBRAHIM ILAC SANA-YI VE TICARET A.S.	tadalafil	film tableta	20 mg/1 tableta	2 film tablete (1 PVC/PVDC-Alu blister sa 2 film tablete),u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-9842/17	05.02.2018	04.02.2023
61	MEROPENEM APTA	APTA MEDICA INTERNA-TIONAL d.o.o.	meropenem	prašak za rastvor za injekciju ili infuziju	1000 mg/1 bočica	10 staklenih bočica sa praškom za rastvor za injekciju ili infuziju od 20 ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-8886/16	28.02.2018	27.02.2023
62	MEROPENEM APTA	APTA MEDICA INTERNA-TIONAL d.o.o.	meropenem	prašak za rastvor za injekciju ili infuziju	500 mg/1 bočica	10 staklenih bočica sa praškom za rastvor za injekciju ili infuziju od 20 ml, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-8887/16	28.02.2018	27.02.2023
63	Imipenem/cilastatin Apta	APTA MEDICA INTERNA-TIONAL d.o.o.	cilastatin, imipenem	prašak za rastvor za infuziju	500 mg/1 bočica+ 500 mg/1 bočica	10 bočica sa praškom za rastvor za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-8885/16	01.02.2018	31.01.2023
64	IBRANCE	PFIZER LUXEMBOUR G SARL	palbociklib	kapsula, tvrda	75 mg/1 kapsula	21 kapsula, tvrda (3 PVC/PCTFE/PVC/Al blistera sa po 7 kapsula), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2242/17	06.02.2018	05.02.2023
65	IBRANCE	PFIZER LUXEMBOUR G SARL	palbociklib	kapsula, tvrda	100 mg/1 kapsula	21 kapsula, tvrda (3 PVC/PCTFE/PVC/Al blistera sa po 7 kapsula), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2243/17	06.02.2018	05.02.2023
66	IBRANCE	PFIZER LUXEMBOUR G SARL	palbociklib	kapsula, tvrda	125 mg/1 kapsula	21 kapsula, tvrda (3 PVC/PCTFE/PVC/Al blistera sa po 7 kapsula), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-2245/17	06.02.2018	05.02.2023
67	NINLARO	TAKEDA PHARMA-CEUTICALS INTERNA-TIONAL AG	iksazomib	kapsula, tvrda	2,3 mg/1 kapsula	3 kapsule, tvrde ("PVC-Al/Al blister sa 1 kapsulom, u ovitku" - 3 ovitka sa po 1 blisterom), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1407/17	13.02.2018	12.02.2023
68	NINLARO	TAKEDA PHARMA-CEUTICALS INTERNA-TIONAL AG	iksazomib	kapsula, tvrda	3 mg/1 kapsula	3 kapsule, tvrde ("PVC-Al/Al blister sa 1 kapsulom, u ovitku" - 3 blistera), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1408/17	13.02.2018	12.02.2023
69	NINLARO	TAKEDA PHARMA-CEUTICALS INTERNATIO NAL AG	iksazomib	kapsula, tvrda	4 mg/1 kapsula	3 kapsule, tvrde ("PVC-Al/Al blister sa 1 kapsulom, u ovitku" - 3 blistera), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1409/17	13.02.2018	12.02.2023
70	NEODOLPASSE	FRESENIUS KABI Austria GmbH	diklofenak, orfenadrin	rastvor za infuziju	75 mg/250 mL+ 30 mg/250 mL	10 staklenih boca sa po 250 ml rastvora za infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-3371/17	07.02.2018	06.02.2023
71	IbuDIRECT	PHARMAMED d.o.o. Travnik	ibuprofen	kapsula, meka	400 mg/1 kapsula	10 kapsula, mekih (1 PVC/PVDC-Al blister), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-8324/16	07.02.2018	06.02.2023
72	BlokMAX	ALKALOID AD Skopje	ibuprofen	gel	50 mg/1 g	aluminijska tuba sa 50g gela, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-5192/16	28.02.2018	27.02.2023
73	TRANSTEC 35 µg/h	GRUNENTHA L GmbH	buprenorfin	transdermalni flaster	20 mg/1 strip	4 transdermalna flastera (4 vrećice sa po 1 transdermalnim	Rp - Lijek se izdaje uz recept napisan u dva primjerka, sa	04-07.3-1-1382/17	01.02.2018	31.01.2023

						flasterom), u kutiji	naznakom "kopija" na drugom primjerku i sa naznacenjem rednog broja knjige evidencije o izdatom receptu			
74	TRANSTEC 52,5 µg/h	GRUNEN-THAL GmbH	buprenorfin	transdermalni flaster	30 mg/1 strip	4 transdermalna flastera (4 vrećice sa po 1 transdermalnim flasterom), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz recept napisan u dva primjerka, sa naznakom "kopija" na drugom primjerku i sa naznacenjem rednog broja knjige evidencije o izdatom receptu	04-07.3-1-1383/17	01.02.2018	31.01.2023
75	TRANSTEC 70 µg/h	GRUNEN-THAL GmbH	buprenorfin	transdermalni flaster	40 mg/1 strip	4 transdermalna flastera (4 vrećice sa po 1 transdermalnim flasterom), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz recept napisan u dva primjerka, sa naznakom "kopija" na drugom primjerku i sa naznacenjem rednog broja knjige evidencije o izdatom receptu	04-07.3-1-1384/17	01.02.2018	31.01.2023
76	RINOBACT	BOSNALIJEK d.d.	ksilometazolin, lizozim	sprej za nos, otopina	1 mg/1 mL+ 0,5 mg/1 mL	10 ml otopine za sprej za nos u staklenoj bočici s pumpicom s aplikatorom za nos i zaštitnom kapicom, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-3834/17	14.02.2018	13.02.2023
77	RINOBACT P	BOSNALIJEK d.d.	ksilometazolin, lizozim	sprej za nos, otopina	0,5 mg/1 mL+ 0,5 mg/1 mL	10 ml otopine za sprej za nos u staklenoj bočici s pumpicom s aplikatorom za nos i zaštitnom kapicom, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-3835/17	14.02.2018	13.02.2023
78	RHINOSTOP HOT	BOSNALIJEK d.d.	paracetamol, pseudoefedrin	granule za oralnu otopinu	500 mg/1 vrećica+ 60 mg/1 vrećica	8 vrećica sa po 1,5 g granula za oralnu otopinu, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-3059/17	09.02.2018	08.02.2023
79	FLIXON	DEVA HOLDING A.S., Tursk	flutikazon	suspenzija za inhaliranje pod pritiskom	125 µg/1 doza	120 doza suspenzije za inhaliranje pod pritiskom (u spremniku sa ventilom za doziranje, raspršivačem i zaštitnom kapicom), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-6433/16	07.02.2018	06.02.2023
80	FLIXON	DEVA HOLDING A.S.	flutikazon	suspenzija za inhaliranje pod pritiskom	50 µg/1 doza	120 doza suspenzije za inhaliranje pod pritiskom (u spremniku sa ventilom za doziranje, raspršivačem i zaštitnom kapicom), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-6432/16	07.02.2018	06.02.2023
81	TOBRAVIS	PHARMAVI-SION EUROPE LTD.	tobramicin	kapi za oči, rastvor	3 mg/1 mL	5 ml kapi za oči, rastvora u LDPE bočici, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4526/16	01.02.2018	31.01.2023
82	TOBRAVIS COMBO	PHARMAVISI ON EUROPE LTD.	deksametazon, tobramicin	kapi za oči, suspenzija	1 mg/1 mL+ 3 mg/1 mL	5 ml kapi za oči, suspenzije u LDPE bočici, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4525/16	01.02.2018	31.01.2023
83	LOFOTO	RAFARM S.A.	deksametazon, tobramicin	kapi za oči, suspenzija	1 mg/1 mL+ 3 mg/1 mL	5 ml kapi za oči, suspenzije u PE bočici, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7619/16	16.02.2018	15.02.2023
84	OPTODROP CO	RAFARM S.A.	dorzolamid, timolol	kapi za oči, rastvor	20 mg/1 mL+ 5 mg/1 mL	5 ml kapi za oči,rastvora u LDPE bočici od 10 ml,u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-481/17	07.02.2018	06.02.2023
85	SULIQUA	SANOFI-AVENTIS Groupe	insulin glargin, liksisenatid	rastvor za injekciju u napunjenom penu	100 jedinica/1 mL+ 33 µg/1 mL	3 napunjena pena sa po 3 ml rastvora za injekciju, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2500/17	13.03.2018	12.03.2023
86	SULIQUA	SANOFI-AVENTIS Groupe	insulin glargin, liksisenatid	rastvor za injekciju u napunjenom penu	100 jedinica/1 mL+ 50 µg/1 mL	3 napunjena pena sa po 3 ml rastvora za injekciju, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2501/17	13.03.2018	12.03.2023
87	AGNIS	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	vildagliptin	tableta	50 mg/1 tableta	30 tableta (3 oPA/Al/PVC//Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4879/17	12.03.2018	11.03.2023
88	AGNIS	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	vildagliptin	tableta	50 mg/1 tableta	60 tableta (6 oPA/Al/PVC//Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4889/17	12.03.2018	11.03.2023
89	OLEOVIT D3	FRESENIUS KABI Austria GmbH	holekalciferol	oralne kapi, rastvor	14400 i.j./1 mL	12,5 ml oralnih kapi, rastvora u staklenoj bočici, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-260/17	22.03.2018	21.03.2023
90	EMFER 100 mg/5ml	BIEM ILAC SANAYI VE	željezo (III) hidroksid	rastvor za injekciju/	100 mg/5 mL	5 ampula sa po 5 ml rastvora za	ZU – Lijek se primjenjuje u	04-07.3-1-6743/17	15.03.2018	14.03.2023

		TICARET A.S.	saharoza kompleks	infuziju		injekciju/infuziju, u kutiji	zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa			
91	AMLORAM	ADAMED Sp.z.o.o.	amlodipin, ramipril	kapsula, tvrda	5 mg/1 kapsula+ 2,5 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 PA/ALU/PVC/ALU blistera po 10 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7479/16	14.03.2018	13.03.2023
92	AMLORAM	ADAMED Sp.z.o.o.	amlodipin, ramipril	kapsula, tvrda	5 mg/1 kapsula+ 5 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 PA/ALU/PVC/ALU blistera po 10 kapsula), u kutij	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7480/16	14.03.2018	13.03.2023
93	AMLORAM	ADAMED Sp.z.o.o.	amlodipin, ramipril	kapsula, tvrda	10 mg/1 kapsula+ 5 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 PA/ALU/PVC/ALU blistera po 10 kapsula), u kutij	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7481/16	14.03.2018	13.03.2023
94	AMLORAM	ADAMED Sp.z.o.o.	amlodipin, ramipril	kapsula, tvrda	5 mg/1 kapsula+ 10 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 PA/ALU/PVC/ALU blistera po 10 kapsula), u kutij	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7482/16	14.03.2018	13.03.2023
95	AMLORAM	ADAMED Sp.z.o.o.	amlodipin, ramipril	kapsula, tvrda	10 mg/1 kapsula+ 10 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 PA/ALU/PVC/ALU blistera po 10 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7483/16	14.03.2018	13.03.2023
96	WAMLOX	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	amlodipin, valsartan	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta+ 80 mg/1 tableta	30 filmom obloženih tableta (3 blistera OPA/Al/PVC-Al folija, sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7831/16	15.03.2018	14.03.2023
97	WAMLOX	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	amlodipin, valsartan	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta+ 160 mg/1 tableta	30 filmom obloženih tableta (3 blistera OPA/Al/PVC-Al folija, sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7832/16	15.03.2018	14.03.2023
98	WAMLOX	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	amlodipin, valsartan	film tableta	10 mg/1 tableta+ 160 mg/1 tableta	30 filmom obloženih tableta (3 blisteta OPA/Al/PVC-Al folija, sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7833/16	15.03.2018	14.03.2023
99	WAMLOX	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	amlodipin, valsartan	filmom obložena tableta	5 mg/1 tableta+ 320 mg/1 tableta	30 filmom obloženih tableta (3 blistera OPA/Al/PVC-Al folija, sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7834/16	15.03.2018	14.03.2023
100	WAMLOX	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	amlodipin, valsartan	filmom obložena tableta	10 mg/1 tableta+ 320 mg/1 tableta	30 filmom obloženih tableta (3 blistera OPA/Al/PVC-Al folija, sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-7851/16	15.03.2018	14.03.2023
101	LIPANOR	SANOFI-AVENTIS Groupe	ciprofibrat	kapsula, tvrda	100 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 PVC/Al blistera po 10 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2614/16	12.03.2018	11.03.2023
102	DEJNELLA	LEK farmacevtska družba d.d.	etinilestradiol, levonorgestrel	filmom obložena tableta	0,125 mg/1 tableta+ 0,03 mg/1 tableta	21 filmom obložena tableta (1 prozirni blister PVC/Aclar/Al u aluminijskoj vrećici), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8138/16	19.03.2018	18.03.2023
103	DEJNELLA	LEK farmacevtska družba d.d.	etinilestradiol, levonorgestrel	filmom obložena tableta	0,125 mg/1 tableta+ 0,03 mg/1 tableta	21 filmom obložena tableta (1 prozirni blister PVC/Al u aluminijskoj vrećici), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8139/16	19.03.2018	18.03.2023
104	DUTRYS	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	dutasterid	kapsula, meka	0,5 mg/1 kapsula	30 kapsula, mekih (2 PVC-PE-PVDC/Al blistera sa po 15 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2894/17	14.03.2018	13.03.2023
105	BETAKLAV	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	amoksicilin, klavulanska kiselina	prašak za oralnu suspenziju	400 mg/5 mL+ 57 mg/5 mL	14,0 g praška za pripremu 70 ml suspenzije u bočici sa štrcaljkom, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2892/17	06.03.2018	05.03.2023
106	CEFAZOLIN-BCPP	SCIENTIFIC INDUSTRIAL CENTRE"BORSHCHAHIVSKIY CHEMICAL PHARMACEUTICAL PLANT" PUBLIC JOINT-STOCK COMPANY	cefazolin	prašak za otopinu za injekciju/ infuziju	1000 mg/1 bočica	1 staklena bočica, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-89/18	08.03.2018	07.03.2023
107	MOKSACIN	JADRAN - Galenski laboratorij d.d.	moksifloksacin	filmom obložena tableta	400 mg/1 tableta	5 filmom obloženih tableta (1 OPA/Al/PVC//Al blister sa 5 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1610/17	21.03.2018	20.03.2023
108	MOKSACIN	JADRAN - Galenski laboratorij d.d.	moksifloksacin	filmom obložena tableta	400 mg/1 tableta	7 filmom obloženih tableta (1 OPA/Al/PVC//Al blister sa 7 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1611/17	21.03.2018	20.03.2023
109	ZEPATIER	MERCK SHARP &	elbasvir, grazoprevir	filmom obložena	50 mg/1 tableta+ 100	28 filmom obloženih tableta (2 kartonska	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3382/17	07.03.2018	06.03.2023

		DOHME BV		tableta	mg/1 tableta	omota, od kojih svaki sadrži 2 Al/Al blistera sa po 7 tableta), u kutiji				
110	EPCLUSA	GILEAD SCIENCES INTERNATIONAL Limited	sofosbuvir, velpatasvir	film tableta	400 mg/1 tableta+ 100 mg/1 tableta	28 film tableta u bočici, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3918/17	12.03.2018	11.03.2023
111	HIZENTRA	CSL BEHRING GmbH	imunoglobulin, normalni humani za ekstravaskularn u primjenu	rastvor za injekciju	200 mg/1 mL	1 staklena bočica sa 5 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-7476/16	09.03.2018	08.03.2023
112	HIZENTRA	CSL BEHRING GmbH	imunoglobulin, normalni humani za ekstravaskularn u primjenu	rastvor za injekciju	200 mg/1 mL	1 staklena bočica sa 20 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-7478/16	09.03.2018	08.03.2023
113	HIZENTRA	CSL BEHRING GmbH	imunoglobulin, normalni humani za ekstravaskularn u primjenu	rastvor za injekciju	200 mg/1 mL	1 napunjena injekciona šprica sa 5 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-7474/16	09.03.2018	08.03.2023
114	HIZENTRA	CSL BEHRING GmbH	imunoglobulin, normalni humani za ekstravaskularn u primjenu	rastvor za injekciju	200 mg/1 mL	1 napunjena injekciona šprica sa 10 ml rastvora za injekciju, u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-7475/16	09.03.2018	08.03.2023
115	VAXIGRIP TETRA	SANOFI PASTEUR S.A.	influenca, inaktivisana, fragmentisani virus ili površinski antigen	suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	15 µg/0.5 mL+ 15 µg/0.5 mL+ 15 µg/0.5 mL+ 15 µg/0.5 mL	10 napunjenih šprica sa 0,5 ml suspenzije za injekciju sa priloženom iglom, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-1415/17	07.03.2018	06.03.2023
116	VAXIGRIP TETRA	SANOFI PASTEUR S.A.	influenca, inaktivisana, fragmentisani virus ili površinski antigen	suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	15 µg/0.5 mL+ 0,5 µg/0.5 mL+ 15 µg/0.5 mL+ 15 µg/0.5 mL	1 napunjena šprica sa 0,5 ml suspenzije za injekciju sa priloženom iglom, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-1370/17	07.03.2018	06.03.2023
117	ERLOTINIB ACTAVIS	ACTAVIS Group PTC ehf	erlotinib	film tableta	25 mg/1 tableta	30 film tableta (3 Al/PVC blistera po 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-413/17	02.03.2018	01.03.2023
118	ERLOTINIB ACTAVIS	ACTAVIS Group PTC ehf	erlotinib	film tableta	100 mg/1 tableta	30 film tableta (3 Al/PVC blistera po 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-412/17	02.03.2018	01.03.2023
119	ERLOTINIB ACTAVIS	ACTAVIS Group PTC ehf	erlotinib	film tableta	150 mg/1 tableta	30 film tableta (3 PVC/Al blistera po 10 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-414/17	02.03.2018	01.03.2023

120	ZYTIGA	JANSSEN-CILAG Kft.	abirateron	film tableta	500 mg/1 tableta	60 film tableta (5 PVdC/PE/PVC/Al blistera sa po 12 tableta), u kutiji	ZU/Rp – Lijek se upotrebljava u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa; izuzetno se izdaje uz recept za potrebe nastavka bolničkog liječenja	04-07.3-1-8050/17	13.03.2018	12.03.2023
121	ENVARSUS	CHIESI PHARMACEUTICALS GmbH	takrolimus	tableta s produljenim oslobađanjem	0,75 mg/1 tableta	30 tableta sa produljenim oslobađanjem (3 PVC blistera sa po 10 tableta, u zajedničkom zaštitnom aluminijskom omotu), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4172/17	05.03.2018	04.03.2023
122	ENVARSUS	CHIESI PHARMACEUTICALS GmbH	takrolimus	tableta s produljenim oslobađanjem	1 mg/1 tableta	60 tableta s produljenim oslobađanjem (dva zaštitna aluminijska omota sa po 3 PVC blistera po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4173/17	05.03.2018	04.03.2023
123	ENVARSUS	CHIESI PHARMACEUTICALS GmbH	takrolimus	tableta s produljenim oslobađanjem	4 mg/1 tableta	30 tableta sa produljenim oslobađanjem (3 PVC blistera sa po 10 tableta, u zajedničkom zaštitnom aluminijskom omotu), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-4174/17	05.03.2018	04.03.2023
124	SUXAMETONIUM CHLORID VUAB 100 mg	VUAB Pharma a.s.	suxamethonium	prašak za rastvor za injekciju/ infuziju	100 mg/1 bočica	1 bočica sa 100 g praška za rastvor za injekciju i infuziju, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-1701/17	02.03.2018	01.03.2023
125	BUPIVACAINE GRINDEKS	GRINDEKS JSC	bupivacain	rastvor za injekciju	5 mg/1 mL	5 ampula po 10 ml,u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-2196/17	09.03.2018	08.03.2023
126	ZARACET	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	paracetamol, tramadol	filmom obložena tableta	75 mg/1 tableta+ 650 mg/1 tableta	30 tableta (3 PVC/PVdC//Al blistera sa po 10 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-8051/17	13.03.2018	12.03.2023
127	BELEPTIC	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	lakozamid	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta	56 filmom obloženih tableta (4 PVC/PVDC//Al blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5189/17	16.03.2018	15.03.2023
128	BELEPTIC	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	lakozamid	filmom obložena tableta	150 mg/1 tableta	56 filmom obloženih tableta (4 PVC/PVDC//Al blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5191/17	16.03.2018	15.03.2023
129	BELEPTIC	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	lakozamid	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta	56 filmom obloženih tableta (4 PVC/PVDC//Al blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5190/17	16.03.2018	15.03.2023
130	BELEPTIC	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	lakozamid	filmom obložena tableta	200 mg/1 tableta	56 filmom obloženih tableta (4 PVC/PVDC//Al blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5192/17	16.03.2018	15.03.2023
131	AGILLAS	FARMAVITA d.o.o. Sarajevo	rasagilin	tableta	1 mg/1 tableta	28 tableta (2 Al/Al blistera sa po 14 tableta), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-5386/17	14.03.2018	13.03.2023
132	TREVICTA	JANSSEN-CILAG Kft.	paliperidon	suspenzija za injekciju s produženim oslobađanjem	175 mg/0.875 mL	0,875 ml suspenzije za injekciju sa produženim oslobađanjem u napunjenoj šprici i 2 injekcione igle, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9050/16	01.03.2018	28.03.2023
133	TREVICTA	JANSSEN-CILAG Kft.	paliperidon	suspenzija za injekciju s produženim oslobađanjem	263 mg/1.315 mL	1,315 ml suspenzije za injekciju sa produženim oslobađanjem u napunjenoj šprici i 2 injekcione igle, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9051/16	01.03.2018	28.03.2023
134	TREVICTA	JANSSEN-CILAG Kft.	paliperidon	suspenzija za injekciju s produženim oslobađanjem	350 mg/1.75 mL	1,750 ml suspenzije za injekciju sa produženim oslobađanjem u napunjenoj šprici i 2 injekcione igle, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9052/16	01.03.2018	28.03.2023
135	TREVICTA	JANSSEN-CILAG Kft.	paliperidon	suspenzija za injekciju s produženim oslobađanjem	525 mg/2.625 mL	2,625 ml suspenzije za injekciju sa produženim oslobađanjem u napunjenoj šprici i 2 injekcione igle, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-9053/16	01.03.2018	28.03.2023
136	NEXETIN	NOBEL ILAC PAZARLAMA VE SANAYII	duloksetin	gastrorezistentna kapsula, tvrda	20 mg/1 kapsula	28 gastrorezistentnih kapsula, tvrdih (2 PVC/PE/PVDC-Al	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2409/17	06.03.2018	05.03.2023

		Ltd.Sti.				blistera sa po 14 kapsula), u kutiji				
137	NEXETIN	NOBEL ILAC PAZARLAMA VE SANAYII Ltd.Sti.	duloksetin	gastrorezis-tentna kapsu-la, tvrda	40 mg/1 kapsula	28 gastrorezistentnih kapsula, tvrdih (2 PVC/PE/PVDC-Al blistera sa po 14 kapsula), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-2410/17	06.03.2018	05.03.2023
138	MEMOBLOCUS	LEK farmacevtska družba d.d.	ginkgo biloba, list	filmom obložena tableta	80 mg/1 tableta	50 filmom obloženih tableta (5 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-6552/16	12.03.2018	11.03.2023
139	MEMOBLOCUS	LEK farmacevtska družba d.d.	ginkgo biloba, list	filmom obložena tableta	80 mg/1 tableta	100 filmom obloženih tableta (10 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-6553/16	12.03.2018	11.03.2023
140	MEMOBLOCUS	LEK farmacevtska družba d.d.	ginkgo biloba, list	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	50 filmom obloženih tableta (5 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-6554/16	12.03.2018	11.03.2023
141	MEMOBLOCUS	LEK farmacevtska družba d.d.	ginkgo biloba, list	filmom obložena tableta	120 mg/1 tableta	100 filmom obloženih tableta (10 PP/Alu blistera po 10 filmom obloženih tableta), u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-6555/16	12.03.2018	11.03.2023
142	METADON MOLTENI	L.MOLTENI & C.DEI F.LLI ALITTI SOCIETA DI ESERCIZIO-S.P.A.	metadon	oralna otopina	10 mg/1 mL	1 plastična boca sa 500 ml oralnog rastvora i mjerna čašica, u kutiji	ZU – Lijek se primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi sekundarnog ili tercijarnog nivoa	04-07.3-1-2459/17	22.03.2018	21.03.2023
143	NAZOPASS	ALKALOID AD Skopje	oxymetazoline	kapi za nos, rastvor	0,25 mg/1 mL	10 ml kapi za nos, rastvora u LDPE bočici sa PP zatvaračem, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-177/17	01.03.2018	28.02.2023
144	NAZOPASS	ALKALOID AD Skopje	oxymetazoline	kapi za nos, rastvor	0,5 mg/1 mL	10 ml kapi za nos, rastvora u LDPE bočici sa PP zatvaračem, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-178/17	01.03.2018	28.02.2023
145	MERALYS COMB	JADRAN - Galenski laboratorij d.d.	ksilometazolin	sprej za nos, otopina	0,5 mg/1 mL+ 0,6 mg/1 mL	10 ml sprej za nos, otopine u bočici sa sprej pumpicom, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-6358/16	12.03.2018	11.03.2023
146	LYSOBACT P SPRAY sa aromom banane	BOSNALIJEK d.d.	lizozim, piridoksin	sprej za usnu sluznicu, otopina	20 mg/1 mL+ 10 mg/1 mL	30 ml spreja za usnu sluznicu, otopine u smeđoj staklenoj bočici, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4553/17	02.03.2018	01.03.2023
147	LYSOBACT P SPRAY sa aromom banane	BOSNALIJEK d.d.	lizozim, piridoksin	sprej za usnu sluznicu, otopina	20 mg/1 mL+ 10 mg/1 mL	30 ml spreja za usnu sluznicu, otopine u bijeloj polietilenskoj bočici; u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4596/17	02.03.2018	01.03.2023
148	LYSOBACT P SPRAY sa aromom peperminta	BOSNALIJEK d.d.	lizozim, piridoksin	sprej za usnu sluznicu, otopina	20 mg/1 mL+ 10 mg/1 mL	30 ml spreja za usnu sluznicu, otopine u smepoj staklenoj bočici; u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4597/17	02.03.2018	01.03.2023
149	LYSOBACT P SPRAY sa aromom peperminta	BOSNALIJEK d.d.	lizozim, piridoksin	sprej za usnu sluznicu, otopina	20 mg/1 mL+ 10 mg/1 mL	30 ml spreja za usnu sluznicu, otopine u bijeloj polietilenskoj bočici; u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-4598/17	02.03.2018	01.03.2023
150	FOSTER	CHIESI PHARMACEUTICALS GmbH	beklometazon, formoterol	stlaиeni inhalat, otopina	200 µg/1 doza+ 6 mg/1 doza	1 inhalator sa 120 doza, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1086/17	06.03.2018	05.03.2023
151	FOSTER	CHIESI PHARMACEUTICALS GmbH	beklometazon, formoterol	stlaиeni inhalat, otopina	200 µg/1 doza+ 6 µg/1 doza	1 inhalator sa 180 doza, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1087/17	06.03.2018	05.03.2023
152	SPIOLTO RESPIMAT	BOEHRINGER INGELHEIM RCV GmbH & Co.KG	olodaterol, tiotropijum-bromid	rastvor za inhaliranje	2,5 µg/1 doza+ 2,5 µg/1 doza	1 inhalator i 1 uloħak (30 doza), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-3191/17	08.03.2018	07.03.2023
153	BRALTUS	TEVA PHARMA B.V	tiotropijum-bromid	prašak za inhaliranje, tvrda kapsula	10 µg/1 doza	30 kapsula u bočici i 1 inhalator, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1225/17	02.03.2018	01.03.2023
154	BRALTUS	TEVA PHARMA B.V	tiotropijum-bromid	prašak za inhaliranje, tvrda kapsula	10 µg/1 doza	60 kapsula (2 bočice sa po 30 kapsula) i 2 inhalatora, u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1226/17	02.03.2018	01.03.2023
155	BIMANOX	JADRAN - Galenski laboratorij d.d.	brimonidin	kapi za oko, otopina	2 mg/1 mL	5 ml kapi za oko, otopine (1 plastična bočica sa umetkom za kapanje i plastičnim zatvaračem), u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-1613/17	20.03.2018	19.03.2023
156	LATANOPROST LEK	LEK farmacevtska družba d.d.	latanoprost	kapi za oči, rastvor	50 µg/1 mL	1 bočica sa 2,5 ml kapi za oči,rastvora; u kutiji	Rp - Lijek se izdaje uz ljekarski recept	04-07.3-1-6197/17	26.03.2018	25.03.2023

157	VIZOL	JADRAN - Galenski laboratorij d.d.	tetrizolin	kapi za oko, otopina	0,5 mg/1 mL	10 ml kapi za oko, otopine u plastičnoj bočici, u kutiji	BRp - Lijek se izdaje bez ljekarskog recepta	04-07.3-1-1612/17	05.03.2018	04.03.2023

Укупан број лијекова за која је извршен упис у Регистар од 01. јануара до 31. марта 2018. године је 157.

Број 10-02.3-2793/18
11. јула 2018. године
Бања Лука

Директор
Др **Александар Золак**, с. р.

AGENCIJA ZA SIGURNOST HRANE BOSNE I HERCEGOVINE

681

Na osnovu člana 3. Pravilnika o postupku ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetski modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od genetički modificiranih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 73/17), Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine objavljuje

JEDINSTVENU LISTU
ISPITNIH LABORATORIJA U BOSNI I HERCEGOVINI ZA ISPITIVANJE, KONTROLU I PRAĆENJE GENETIČKI MODIFICIRANIH ORGANIZAMA I PROIZVODA KOJI SE SASTOJE, SADRŽE ILI POTIČU OD GMO-a

I

JEDINSTVENA LISTA ISPITNIH LABORATORIJA U BOSNI I HERCEGOVINI ZA ISPITIVANJE, KONTROLU I PRAĆENJE GENETIČKI MODIFICIRANIH ORGANIZAMA I PROIZVODA KOJI SE SASTOJE, SADRŽE ILI POTIČU OD GMO-a

I	1.	**Naziv laboratorije**	Laboratorija Federalnog zavoda za poljoprivredu Sarajevo
	2.	**Adresa, telefon/faks, e-mail**	Butmirska cesta 40, 71210 Ilidža, Tel: +387 33 774 230, Faks: +387 33 637 601 E-mail: fzzp@fzzp.gov.ba
	3.	**Rješenje o ovlašćivanju**	Rješenje Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (broj UP-I-03-4-1871-2046-1/17 E.S. od 21.12.2017. godine) o ovlašćivanju laboratorije za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetički modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od GMO za vršenje kvalitativnog ispitivanja genetičke modificiranosti kod kukuruza (biljka, sjeme, zrno i proizvodi od kukuruza) i soje (biljka, sjeme, zrno i proizvodi od soje)
	4.	**Rok važenja ovlaštenja**	Rješenje o ovlaštenju važi do perioda važenja akreditacije odnosno do 24.10.2021. godine
	5.	**Dokaz o akreditaciji**	Certifikat o akreditaciji broj LI-67-01 od 18.10.2017. godine i Rješenje o produženju akreditacije broj 03-1-44-2-291-23/17 od 18.10.2017. godine izdati od Instituta za akreditaciju Bosne i Hercegovine
II	1.	**Naziv laboratorije**	Laboratorija Federalnog agromediteranskog zavoda Mostar
	2.	**Adresa, telefon/faks, e-mail**	Biskupa Čule 10, 88000 Mostar, Tel: ++387 36 335 050. Faks: ++387 36 335 051 E-mail: ured@faz.gov.ba
	3.	**Rješenje o ovlašćivanju**	Rješenje Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (broj UP-I-03-4-18/1-870-1/17 E.S. od 14.06.2018. godine) o ovlašćivanju laboratorije za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetički modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od GMO za vršenje kvalitativnog ispitivanja genetičke modificiranosti kod kukuruza (biljka, sjeme, zrno i proizvodi od kukuruza) i soje (biljka, sjeme, zrno i proizvodi od soje)
	4.	**Rok važenja ovlaštenja**	Rješenje o ovlaštenju važi do perioda važenja akreditacije odnosno do 22.07.2020. godine
	5.	**Dokaz o akreditaciji**	Potvrda o akreditaciji broj LI-45-01 od 30.03.2018. godine izdata od Instituta za akreditaciju Bosne i Hercegovine

II

Objavom ove Liste prestaje da važi Jedinstvena lista ispitnih laboratorija u Bosni i Hercegovini za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetički modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od GMO-a ("Službeni glasnik BiH", broj 7/18).

Broj 05-4-50-4-37-6/18
5. jula 2018. godine
Mostar

Direktor
Dr. sci. **Džemil Hajrić**, s. r.

Na temelju članka 3. Pravilnika o postupku ocjenjivanja i ovlašćivanja laboratorija za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetski modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od genetski modificiranih organizama ("Službeni glasnik BiH", broj 73/17), Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine objavljuje

JEDINSTVENU LISTU
ISPITNIH LABORATORIJA U BOSNI I HERCEGOVINI ZA ISPITIVANJE, KONTROLU I PRAĆENJE GENETSKI MODIFICIRANIH ORGANIZAMA I PROIZVODA KOJI SE SASTOJE, SADRŽE ILI POTIČU OD GMO-a

I

JEDINSTVENA LISTA ISPITNIH LABORATORIJA U BOSNI I HERCEGOVINI ZA ISPITIVANJE, KONTROLU I PRAĆENJE GENETSKI MODIFICIRANIH ORGANIZAMA I PROIZVODA KOJI SE SASTOJE, SADRŽE ILI POTIČU OD GMO-a

I	1.	**Naziv laboratorije**	Laboratorija Federalnog zavoda za poljoprivredu Sarajevo
	2.	**Adresa, telefon/faks, e-mail**	Butmirska cesta 40, 71210 Ilidža, Tel: +387 33 774 230, Faks: +387 33 637 601 E-mail: fzzp@fzzp.gov.ba
	3.	**Rješenje o ovlašćivanju**	Rješenje Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (broj UP-I-03-4-1871-2046-1/17 E.S. od 21.12.2017. godine) o ovlašćivanju laboratorije za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetski modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od GMO za vršenje kvalitativnog ispitivanja genetske modificiranosti kod kukuruza (biljka, sjeme, zrno i proizvodi od kukuruza) i soje (biljka, sjeme, zrno i proizvodi od soje)
	4.	**Rok važenja ovlaštenja**	Rješenje o ovlaštenju važi do perioda važenja akreditacije odnosno do 24.10.2021. godine
	5.	**Dokaz o akreditaciji**	Certifikat o akreditaciji broj LI-67-01 od 18.10.2017. godine i Rješenje o produženju akreditacije broj 03-1-44-2-291-23/17 od 18.10.2017. godine izdati od Instituta za akreditaciju Bosne i Hercegovine
II	1.	**Naziv laboratorije**	Laboratorija Federalnog agromediteranskog zavoda Mostar
	2.	**Adresa, telefon/faks, e-mail**	Biskupa Čule 10, 88000 Mostar, Tel: ++387 36 335 050. Faks: ++387 36 335 051 E-mail: ured@faz.gov.ba
	3.	**Rješenje o ovlašćivanju**	Rješenje Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (broj UP-I-03-4-18/1-870-1/17 E.S. od 14.06.2018. godine) o ovlašćivanju laboratorije za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetski modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od GMO za vršenje kvalitativnog ispitivanja genetske

			modificiranosti kod kukuruza (biljka, sjeme, zrno i proizvodi od kukuruza) i soje (biljka, sjeme, zrno i proizvodi od soje)
	4.	**Rok važenja ovlaštenja**	Rješenje o ovlaštenju važi do perioda važenja akreditacije odnosno do 22.07.2020. godine
	5.	**Dokaz o akreditaciji**	Potvrda o akreditaciji broj LI-45-01 od 30.03.2018. godine izdata od Instituta za akreditaciju Bosne i Hercegovine

II

Objavom ove Liste prestaje da važi Jedinstvena lista ispitnih laboratorija u Bosni i Hercegovini za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetski modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od GMO-a ("Službeni glasnik BiH", broj 7/18).

Broj 05-4-50-4-37-6/18
5. srpnja 2018. godine
Mostar

Ravnatelj
Dr. sc. **Džemil Hajrić**, v. r.

На основу члана 3. Правилника о поступку оцјењивања и овлашћивања лабораторија за испитивање, контролу и праћење генетички модификованих организама и производа који се састоје, садрже или потичу од генетички модификованих организама ("Службени гласник БиХ", број 73/17), Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине објављује

ЈЕДИНСТВЕНУ ЛИСТУ
ИСПИТНИХ ЛАБОРАТОРИЈА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА ИСПИТИВАЊЕ, КОНТРОЛУ И ПРАЋЕЊЕ ГЕНЕТИЧКИ МОДИФИКОВАНИХ ОРГАНИЗАМА И ПРОИЗВОДА КОЈИ СЕ САСТОЈЕ, САДРЖЕ ИЛИ ПОТИЧУ ОД ГМО-а

I

ЈЕДИНСТВЕНА ЛИСТА ИСПИТНИХ ЛАБОРАТОРИЈА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА ИСПИТИВАЊЕ, КОНТРОЛУ И ПРАЋЕЊЕ ГЕНЕТИЧКИ МОДИФИКОВАНИХ ОРГАНИЗАМА И ПРОИЗВОДА КОЈИ СЕ САСТОЈЕ, САДРЖЕ ИЛИ ПОТИЧУ ОД ГМО-а

I	1.	**Назив лабораторије**	Лабораторија Федералног завода за пољопривреду Сарајево
	2.	**Адреса, телефон/факс, е-маил**	Бутмирска цеста 40, 71210 Илиџа, Тел: +387 33 774 230, Факс: +387 33 637 601 E-mail: fzzp@fzzp.gov.ba
	3.	**Рјешење о овлашћивању**	Рјешење Федералног министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства (број УП-И-03-4-1871-2046-1/17 Е.С. од 21.12.2017. године) о овлашћивању лабораторије за испитивање, контролу и праћење генетички модификованих организама и производа који се састоје, садрже или потичу од ГМО за вршење квалитативног испитивања генетичке модификованости код кукуруза (биљка, сјеме, зрно и производи од кукуруза) и соје (биљка, сјеме, зрно и производи од соје)
	4.	**Рок важења овлаштења**	Рјешење о овлаштењу важи до периода важења акредитације односно до 24.10.2021. године
	5.	**Доказ о акредитацији**	Цертификат о акредитацији број ЛИ-67-01 од 18.10.2017. године и Рјешење о продужењу акредитације број 03-1-44-2-291-23/17 од 18.10.2017. године издати од Института за акредитацију Босне и Херцеговине
II	1.	**Назив лабораторије**	Лабораторија Федералног агромедитеранског завода Мостар
	2.	**Адреса, телефон/факс, е-маил**	Бискупа Чуле 10, 88000 Мостар Тел: ++387 36 335 050; Факс: ++387 36 335 051 E-mail: ured@faz.gov.ba
	3.	**Рјешење о овлашћивању**	Рјешење Федералног министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства (број УП-И-03-4-18/1-870-1/17 Е.С. од 14.06.2018. године) о овлашћивању лабораторије за испитивање, контролу и праћење генетички модификованих организама и производа који се састоје, садрже или потичу од ГМО за вршење квалитативног испитивања генетичке модификованости код кукуруза (биљка, сјеме, зрно и производи од кукуруза) и соје (биљка, сјеме, зрно и производи од соје)
	4.	**Рок важења овлаштења**	Рјешење о овлаштењу важи до периода важења акредитације односно до 22.07.2020. године
	5.	**Доказ о акредитацији**	Потврда о акредитацији број ЛИ-45-01 од 30.03.2018. године издата од Института за акредитацију Босне и Херцеговине

II

Објавом ове Листе престаје да важи Јединствена листа испитних лабораторија у Босни и Херцеговини за испитивање, контролу и праћење генетички модификованих организама и производа који се састоје, садрже или потичу од ГМО-а ("Службени гласник БиХ", број 7/18).

Број 05-4-50-4-37-6/18
5. јула 2018. године
Мостар

Директор
Др sc. **Џемил Хајрић**, с. р.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

682

Na osnovu člana 2. stav 3. tačka h), člana 7. tačka e), člana 39. i člana 42. Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 1/97, 29/02, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07) i Zaključka 48. redovne sjednice Predsjedništva Bosne i Hercegovine, broj 01-50-1-2115-52/18 od 5. juna 2018. godine, a u skladu s Politikom izrade gotovog novca - konvertibilne marke, POV. 100-UV broj 107/12 od 1. novembra 2012. godine, POV. UV-122-01-1-21/15 RJ od 31. marta 2015. godine, UV-122-01-1123/15 SD od 23. novembra 2015. godine, i UV-122-01-1-43/16 SD od 23. juna 2016. godine, Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine, na 7. sjednici od 26. juna 2018. godine, donosi

ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O OSNOVNIM OBILJEŽJIMA I DIZAJNU NOVČANICA KONVERTIBILNE MARKE APOENA 10, 20, 50 I 100 KONVERTIBILNIH MARAKA

Član 1.

U Odluci o osnovnim obilježjima i dizajnu novčanica konvertibilne marke apoena 10, 20, 50 i 100 konvertibilnih maraka ("Službeni glasnik BiH", broj 22/11) u tački 12. riječi: "STEĆAK RADIMLJA fragment", zamjenjuju se riječima: "STEĆAK KRIŽEVIĆI fragment".

Član 2.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objaviće se i u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH".

Broj UV-122-01-1-54/18 LjJ
26. juna 2018. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Upravnog vijeća
Centralne banke
Bosne i Hercegovine
Guverner
Dr. **Senad Softić**, s. r.

Na temelju članka 2. stavak 3. točka h), članka 7. točka e), članka 39. i članka 42. Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 1/97, 29/02, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07) i Zaključka 48. redovite sjednice Predsjedništva Bosne i Hercegovine, broj 01-50-1-2115-52/18 od 5. lipnja 2018. godine, a u skladu s Politikom izrade gotovog novca - konvertibilne marke, POV. 100-UV broj 107/12 od 1. studenoga 2012. godine, POV. UV-122-01-1-21/15 RJ od 31. ožujka 2015. godine, UV-122-01-1123/15 SD od 23. studenoga 2015. godine, i UV-122-01-1-43/16 SD od 23. lipnja 2016. godine, Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine, na 7. sjednici od 26. lipnja 2018. godine, donosi

ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O TEMELJNIM OBILJEŽJIMA I DIZAJNU NOVČANICA KONVERTIBILNE MARKE APOENA 10, 20, 50 I 100 KONVERTIBILNIH MARAKA

Članak 1.

U Odluci o temeljnim obilježjima i dizajnu novčanica konvertibilne marke apoena 10, 20, 50 i 100 konvertibilnih maraka ("Službeni glasnik BiH", broj 22/11) u točki 12. riječi: "STEĆAK RADIMLJA fragment", zamjenjuju se riječima: "STEĆAK KRIŽEVIĆI fragment".

Članak 2.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH".

Predsjedatelj
Upravnog vijeća
Centralne banke
Bosne i Hercegovine
Guverner
Dr. **Senad Softić**, v. r.

Broj UV-122-01-1-54/18 LjJ
26. lipnja 2018. godine
Sarajevo

На основу члана 2. став 3. тачка х), члана 7. тачка е), члана 39. и члана 42. Закона о Централној банци Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 1/97, 29/02, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 и 32/07) и Закључка 48. редовне сједнице Предсједништва Босне и Херцеговине, број 01-50-1-2115-52/18 од 5. јуна 2018. године, а у складу с Политиком израде готовог новца - конвертибилне марке, ПОВ. 100-УВ број 107/12 од 1. новембра 2012. године, ПОВ. УВ-122-01-1-21/15 РЈ од 31. марта 2015. године, УВ-122-01-1123/15 СД од 23. новембра 2015. године, и УВ-122-01-1-43/16 СД од 23. јуна 2016. године, Управни одбор Централне банке Босне и Херцеговине, на 7. сједници од 26. јуна 2018. године, доноси

ОДЛУКУ
О ИЗМЈЕНИ ОДЛУКЕ О ОСНОВНИМ ОБИЉЕЖЈИМА И ДИЗАЈНУ НОВЧАНИЦА КОНВЕРТИБИЛНЕ МАРКЕ АПОЕНА 10, 20, 50 И 100 КОНВЕРТИБИЛНИХ МАРАКА

Члан 1.

У Одлуци о основним обиљежјима и дизајну новчаница конвертибилне марке апоена 10, 20, 50 и 100 конвертибилних марака ("Службени гласник БиХ", број 22/11) у тачки 12. ријечи: "СТЕЋАК РАДИМЉА фрагмент", замјењују се ријечима: "СТЕЋАК КРИЖЕВИЋИ фрагмент".

Члан 2.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а објавиће се и у "Службеним новинама Федерације БиХ", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ".

Предсједавајући
Управног одбора
Централне банке
Босне и Херцеговине
Гувернер
Др **Сенад Софтић**, с. р.

Број УВ-122-01-1-54/18 ЉЈ
26. јуна 2018. године
Сарајево

USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE

683

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 2075/16**, rješavajući apelaciju **Majde Korajlić i dr**., na osnovu člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav (2) tačka b) i člana 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 94/14), u sastavu:

Zlatko M. Knežević, predsjednik
Mato Tadić, potpredsjednik
Mirsad Ćeman, potpredsjednik
Valerija Galić, sutkinja
Miodrag Simović, sudija
Seada Palavrić, sutkinja
na sjednici održanoj 19. juna 2018. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbija se kao neosnovana apelacija **Majde Korajkić, Muhameda Marića, Nijaza Teletovića, Mirsada Omerike, Habibe Kevrić, Vahidina Kurića, Bećira Jusupovića, Osmana Jusupovića, Emina Bešića, Vahide Šašić, Dženite Šarić, Ramiza Idrizovića, Vildana Tucakovića, Majdina Bristine, Amira Spahića, Munira Gusića, Edina Hindića, Bećira Idrizovića, Senade Širić, Jagode Đelmo, Bećira Čilića i Hasana Motike** podnesena protiv Presude Vrhovnog suda Federacije BiH broj 65 0 Rs 280594 15 Rev od 23. februara 2016. godine.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Majda Korajkić, Muhamed Marić, Nijaz Teletović, Mirsad Omerika, Habiba Kevrić, Vahidin Kurić, Bećir Jusupović, Osman Jusupović, Emin Bešić, Vahida Šašić, Dženita Šarić, Ramiz Idrizović, Vildan Tucaković, Majdin Bristina, Amir Spahić, Munir Gusić, Edin Hindić, Bećir Idrizović, Senada Širić, Jagoda Đelmo, Bećir Čilić i Hasan Motika (u daljnjem tekstu: apelanti) iz Jablanice i Sarajeva, koje zastupa Halil Mušinović, advokat iz Konjica, podnijeli su 13. maja 2018. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Vrhovnog suda Federacije BiH (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud) broj 65 0 Rs 280594 15 Rev od 23. februara 2016. godine. Apelant Muhamed Matrić dostavio je dopunu apelacije 26. januara 2018. godine. Budući da uz apelaciju nije dostavljena punomoć za zastupanje kako je propisano članom 21. stav (2) Pravila Ustavnog suda, od apelanata je 22. maja 2018. godine zatraženo da dopune apelaciju. Apelanti su 28. maja 2018. godine dostavili traženu dopunu apelacije.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od Vrhovnog suda i tuženog Granit d.d. Jablanica (u daljnjem tekstu: tuženi) zatraženo je 24. aprila 2018. godine da dostave odgovore na apelaciju.

3. Vrhovni sud je dostavio odgovor 27. aprila 2018. godine, a tuženi 9. maja 2018. godine.

III. Činjenično stanje

4. Činjenice predmeta koje proizlaze iz navoda apelanata i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

5. Presudom Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 Rs 280594 12 Rs od 27. augusta 2013. godine poništene su kao nezakonite odluke o raskidu radnog odnosa koje je tuženi dao apelantima, a koje su precizirane u presudi i obavezan tuženi da apelante vrati na poslove radnog mjesta koje su obavljali prije raskida ugovora o radu (stav 1); tuženi je obavezan da apelantima isplati na ime naknade plaće koje bi apelanti kao zaposlenici osnovano mogli očekivati da su bili u radnom odnosu za periode i iznose precizirane u presudi za svakog apelanta ponaosob (stav 2); tuženi je obavezan da apelantima na ime pripadajućih doprinosa za uvezivanje penzijsko-invalidskog staža za period preciziran u presudi uplati nadležnom Fondu za PIO iznose precizirane za svakog apelanta ponaosob (stav 3); tuženi je obavezan i da apelantima naknadi troškove parničnog postupka precizirane u presudi.

6. U obrazloženju je navedeno kako slijedi: da je na osnovu provedenih dokaza utvrđeno da je nad tuženim otvoren stečajni postupak 27. januara 2010. godine; da je grupa radnika nakon otvaranja stečajnog postupka blokirala firmu i da stečajni upravnici (koji su se mijenjali u toku postupka) sve do 2012. godine nisu mogli stupiti u posjed objekata firme; da su apelanti ostali u radnom odnosu kod tuženog i nakon otvaranja stečajnog postupka na način da su potpisali izjave da ostaju da rade i dalje, a tu mogućnost im je ponudio tadašnji stečajni upravnik, dok su drugi radnici tuženog koji se nisu saglasili s ponuđenim dobili rješenja o otkazu ugovora o radu i prestao im je radni odnos, te da je novi stečajni upravnik poimenično naveden u presudi 25. maja 2012. godine donio rješenja o otkazu ugovora o radu apelantima uz obrazloženje da nema daljnje potrebe za njihovim radom. U vezi s tim, Općinski sud je naveo da je članom 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stečajnom postupku (u daljnjem tekstu: Zakon) izmijenjen član 74. Zakona o stečajnom postupku, te je stavom 1. tog člana propisano da poslije otvaranja stečajnog postupka stečajni upravnik mora pismenim putem u roku od 60 dana raskinuti radni odnos sa zaposlenikom stečajnog dužnika po osnovu procjene da nema potrebe za radom zaposlenika u toku odvijanja stečajnog postupka. Općinski sud je naveo da iz citirane zakonske odredbe jasno proizlazi da su odluke o otkazu ugovora o radu apelantima nezakonite, s obzirom na to da su donesene nakon dvije godine od dana otvaranja stečajnog postupka, a ne u roku od 60 dana kako je navedenim članom propisano. Zbog navedenog Općinski sud je zaključio da su osnovana potraživanja apelanata, a sve shodno odredbama čl. 68, 69. i 73. stav 3. Zakona o radu, kojim su regulirana pitanja naknade plaće i u slučajevima kakav je konkretan. Imajući u vidu navedeno, Općinski sud je donio presudu kao u dispozitivu.

7. Protiv navedene presude tuženi je podnio žalbu Kantonalnom sudu koji je Presudom broj 65 0 Rs 280594 13 Rsž od 26. maja 2015. godine odbio žalbu i potvrdio prvostepenu presudu (te odbio i zahtjev apelanata za naknadu troškova za sastavljanje odgovora na žalbu) uz obrazloženje da u potpunosti prihvata utvrđeno činjenično stanje i pravni stav prvostepenog suda jer je jasno da je stečajni upravnik postupio suprotno odredbama člana 74. stav 1. Zakona o stečajnom postupku.

8. Protiv navedene presude tuženi je izjavio reviziju Vrhovnom sudu koji je Presudom broj 65 0 Rs 280594 15 Rev od 23. februara 2016. godine reviziju uvažio i obje nižestepene presude preinačio tako da je u cijelosti odbio tužbeni zahtjev apelanata. U obrazloženju je, između ostalog, navedeno da su polazeći od navedenih činjeničnih utvrđenja nižestepeni sudovi prihvatili tužbeni zahtjev kao osnovan, pri tome, u bitnom, zaključivši da su predmetne odluke o raskidu radnog odnosa donijete nakon proteka roka od 60 dana od dana otvaranja stečajnog postupka, da su stoga nezakonite i kao takve su poništene primjenom odredbe člana 74. stav 1. Zakona o stečajnom postupku. Nadalje, kako je obrazložio Vrhovni sud, usvojili su i ostale zahtjeve apelanata (povrat na posao, isplatu naknade plaće, uplatu doprinosa za PIO) primjenom odredbe člana 96. stav 2. tačke 1. i 2. Zakona o radu. Pri tome, nižestepeni sudovi su istakli da između stranaka nije bilo sporno da tuženi nije radio dvije godine po otvaranju stečaja iz razloga što je grupa zaposlenika nezadovoljna otkazima (nisu prihvatili raditi u stečaju) dobijenim od stečajnog upravnika (Refik Biber) blokirala pristup u krug tuženog, i to od 6. februara 2010. godine pa do proljeća 2012. godine, da u tom periodu nije bilo proizvodnje kod stečajnog dužnika, niti su stečajni upravnici (Refik Biber, Abdulaziz Mahmutović) vršili posao. Prestankom te situacije, kako je obrazloženo, imenovani stečajni upravnik (Velija Sabljić) na osnovu procjene da nema potrebe za radom apelanata u toku odvijanja stečajnog postupka donio je 25. maja 2012. godine sporne odluke o raskidu radnog odnosa s tim datumom. Također, iz obrazloženja osporene presude proizlazi i da su nižestepeni sudovi istakli da između stranaka nije bilo sporno da su se apelanti, po otvaranju stečaja nad tuženim, pismeno izjasnili (2010. godine) da žele ostati u radu i da nisu skrivili prekid rada kod tuženog.

9. Prema obrazloženju Vrhovnog suda, u revizionom stadiju postupka sporno je da li je odluka o raskidu radnog odnosa koja je donijeta nakon 60 dana od otvaranja stečajnog postupka nedopuštena i nezakonita. To pravno pitanje, prema mišljenju Vrhovnog suda, valja sagledati sa stanovišta novelirane odredbe člana 74. stav 1. Zakona o stečajnom postupku, a kojom je propisano: "Poslije otvaranja stečajnog postupka, stečajni upravnik mora pisanim putem, u roku od 60 dana, raskinuti radni odnos sa zaposlenikom stečajnog dužnika po osnovu procjene da nema potrebe za radom zaposlenika u toku odvijanja stečajnog postupka". Osnovano tuženi, prema obrazloženju tog suda, ukazuju da su nižestepeni sudovi pogrešno primijenili navedenu materijalnopravnu odredbu kada su usvojili tužbeni zahtjev apelanata. Naime, apelanti su zakonitost odluka o prestanku radnog odnosa osporavali zbog "probijanja" roka. Prema pravnom shvatanju tog suda, donošenje spornih odluka nakon 60 dana od dana otvaranja stečajnog postupka ne čini taj prestanak radnog odnosa apelantima nedopuštenim jer nije riječ o roku prekluzivne naravi. Vrhovni sud je obrazložio da je članom 115. Zakona o stečajnom postupku zakonodavac odredio prekluzivni rok za pokretanje parnice vezano za osporeno potraživanje propisujući: "Stranka (...) mora da pokrene tu parnicu u roku od 30 dana od dana ročišta (...)". Međutim, prema obrazloženju tog suda, na navedeni način nije određen rok iz člana 74. stav 1. istog zakona, jer ta odredba propisuje "poslije otvaranja stečajnog postupka", dakle nije definiran (omeđen) izrazom "u roku od... dana od dana...", a kojim se propisuje prekluzivni rok. Tako je i članom 89. Zakona o radu na isti način propisan prekluzivni rok za otkaz ugovora o radu„u roku od 15 dana od dana saznanja". Upotrijebljeni pojam u članu 74. stav 1. Zakona o stečajnom postupku "poslije otvaranja stečajnog postupka" obuhvata i proteže se, prema mišljenju Vrhovnog suda, na čitav period od

dana otvaranja stečajnog postupka do dana zaključenja stečajnog postupka. Smisao roka iz te zakonske odredbe očito valja sagledati sistemskim tumačenjem te odredbe imajući u vidu cilj, ulogu i svrhu raskida radnih odnosa stečajnog dužnika poslije otvaranja stečaja nad njegovom imovinom. Prema mišljenju tog suda, poslije otvaranja stečajnog postupka rok za raskidanje radnog odnosa nije prekluzivni koji dovodi do gašenja prava na raskidanje radnih odnosa, a niti je samo unutar roka od 60 dana od dana otvaranja stečajnog postupka stečajni upravnik ovlašten za donošenje odluke o raskidanju radnih odnosa, kako to zaključuju nižestepeni sudovi.

10. Otvaranje stečajnog postupka nad poslodavcem je, prema obrazloženju Vrhovnog suda, poseban (dovoljan) razlog (poseban zakonski osnov) raskidanje radnog odnosa – kad stečajni upravnik procijeni da nema potrebe za radom zaposlenika stečajnog dužnika u toku odvijanja stečajnog postupka, a u kojem je upravo ovlašten da donese odluku o raskidu radnog odnosa i za koju ne mora navoditi bilo kakve druge razloge ili okolnosti za svoj postupak. To je, samo po sebi, prema mišljenju tog suda, posebni dodatni razlog za prestanak ugovora o radu osnovom Zakona o stečajnom postupku kao *lex specialisa*. Kako je obrazložio Vrhovni sud, izraz "mora" odnosi se na formu (pismenu) odluke u roku od 60 dana po procjeni stečajnog upravnika da nema potrebe za radom zaposlenika u toku odvijanja stečajnog postupka. Ako stečajni upravnik, prema obrazloženju presude, donese odluku o raskidu radnog odnosa, zaposlenik kao druga strana može kao stečajni povjerilac zahtijevati naknadu štete zbog prijevremenog prestanka ugovora o radu u skladu s odredbom člana 74. stav 2. Zakona o stečajnom postupku, a kojom je propisano: "Zahtjevi koji za zaposlenike mogu nastati na osnovu prestanka ugovora o radu, kao što su naknada štete zbog prijevremenog prestanka ugovora o radu ili otpremninama, mogu se ostvarivati samo kao stečajna potraživanja općeg isplatnog reda u skladu sa članom 32. Zakona". Imajući u vidu sve navedeno, Vrhovni sud je zaključio da je revizija tuženog osnovana, te je donio odluku kao u dispozitivu.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

11. Apelanti smatraju da su im osporenom presudom Vrhovnog suda prekršeni pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija) i pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Kršenje navedenih prava apelanti vide u proizvoljnoj primjeni prava. Smatraju da je Vrhovni sud sasvim proizvoljno protumačio odredbu člana 74. stav 1. Zakona o stečajnom postupku, te da se ne vidi nikakva svrha ukoliko bi se dopustilo da radnici firme u stečaju mogu bilo kada, bez obzira na dan otvaranja stečajnog postupka, dobiti otkaz. Navode i da se postavlja pitanje kako će otkazi ugovora o radu apelantima biti zakoniti ako je nakon toga uslijedilo zapošljavanje drugih radnika a apelantima nije ponuđen posao, iako su shodno zakonskim odredbama imali prednost pri zapošljavanju kao bivši radnici stečajnog dužnika. Apelanti smatraju da je odredba člana 74. stav 1. Zakona o stečajnom postupku imperativnog karaktera i da nije ostavljeno prostora niti za najmanju manipulaciju ili proizvoljno tumačenje te odredbe.

12. U dopuni apelacije apelant Muhamed Marić navodi da kao dokaz svojim tvrdnjama dostavlja Presudu Suda BiH broj S1 2 K 010279 17 Kž 4 od 11. oktobra 2017. godine iz koje se jasno vidi da su on i ostali poimenično navedeni apelanti oslobođeni optužbe za organizirani kriminal i ostala krivična djela precizirana u toj presudi.

b) Odgovor na apelaciju

13. Vrhovni sud je naveo da je apelacija neosnovana i da je treba odbiti.

14. Tuženi je naveo da je apelacija neosnovana, te da je pozvao devet apelanata koje poimenično navodi da ponovno stupe u radni odnos kod njega kada se za tim ukazala potreba, što su oni i prihvatili i danas se nalaze na radu kod tuženog, te da su neki od apelanata u međuvremenu penzionirani (i umrli), pa tako nisu ni mogli biti ponovno primljeni u radni odnos.

V. Relevantni propisi

15. U **Zakonu o stečajnom postupku** ("Službene novine FBiH" br. 29/03, 32/04 i 42/06) relevantne odredbe glase:

Član 8.

Shodna primjena odredbi Zakona o parničnom postupku

U stečajnom postupku na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Zakona o parničnom postupku ako ovim ili drugim zakonom nije drugačije određeno.

Član 74. stav 1.

Ugovori o radu

(1) Poslije otvaranja stečajnog postupka, stečajni upravnik mora pisanim putem, u roku od 60 dana, raskinuti radni odnos sa zaposlenikom stečajnog dužnika po osnovu procjene da nema potrebe za radom zaposlenika u toku odvijanja stečajnog postupka.

(2) Zahtjevi koji za zaposlenike mogu nastati na osnovu prestanka ugovora o radu, kao što su naknada štete zbog prijevremenog prestanka ugovora o radu ili otpremninama, mogu se ostvarivati samo kao stečajna potraživanja općeg isplatnog reda u skladu sa članom 32. Zakona.

(3) Prednost pri novom zaposlenju imaju zaposlenici kojima je prestao radni odnos poslije otvaranja stečajnog postupka ako ispunjavaju uvjete za rad na poslovima za koje se ukazala potreba kod stečajnog dužnika.

16. U **Zakonu o parničnom postupku** ("Službene novine FBiH" br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15) relevantne odredbe glase:

Član 2. stav 3.

3) Sud u postupku primjenjuje materijalno pravo po vlastitoj ocjeni i nije vezan za navode stranaka u pogledu materijalnog prava.

VI. Dopustivost

17. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

18. U skladu sa članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome osporava, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako je podnesena u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku koji je koristio.

19. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Presuda Vrhovnog suda broj 65 0 Rs 280594 15 Rev od 23. februara 2016. godine protiv koje nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Zatim, osporenu presudu apelanti su primili 18. marta 2016. godine, a apelacija je podnesena 13. maja 2016. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz člana 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očigledno (*prima facie*) neosnovana.

20. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

21. Apelanti osporavaju navedenu presudu tvrdeći da su tom presudom prekršena njihova prava iz člana II/3.e) i k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

Pravo na pravično suđenje

22. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom.[...]

23. Član 6. stav 1. Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obaveza ili krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom ustanovljenim zakonom.[...]

24. Ustavni sud, prije svega, ističe da se predmetni postupak odnosi na pitanje prava apelanata koja proizlaze iz radnog odnosa, dakle na pitanje građanskopravne prirode, te stoga apelanti uživaju garancije prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

25. Apelanti ukazuju na proizvoljnu primjenu prava jer je Vrhovni sud preinačio obje nižestepene presude i odbio njihov tužbeni zahtjev tumačeći odredbe člana 74. stav 1. Zakona o stečajnom postupku na suprotan način od onog kako su ga protumačili nižestepeni sudovi. U vezi s tim, Ustavni sud, prije svega, naglašava da, prema praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Evropski sud) i Ustavnog suda, zadatak ovih sudova nije da preispituju zaključke redovnih sudova u pogledu činjeničnog stanja i primjene materijalnog prava (vidi Evropski sud, *Pronina protiv Rusije*, odluka o dopustivosti od 30. juna 2005. godine, aplikacija broj 65167/01). Naime, Ustavni sud nije nadležan supstituirati redovne sudove u procjeni činjenica i dokaza, već je, općenito, zadatak redovnih sudova da ocijene činjenice i dokaze koje su izveli (vidi Evropski sud, *Thomas protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 10. maja 2005. godine, aplikacija broj 19354/02). Zadatak Ustavnog suda je da ispita da li je eventualno došlo do povrede ili zanemarivanja ustavnih prava (pravo na pravično suđenje, pravo na pristup sudu, pravo na djelotvoran pravni lijek i dr.), te da li je primjena zakona bila eventualno proizvoljna ili diskriminaciona. Dakle, u okviru apelacione nadležnosti Ustavni sud se bavi isključivo pitanjem eventualne povrede ustavnih prava ili prava iz Evropske konvencije u postupku pred redovnim sudovima.

26. Ustavni sud se, dakle, prema navedenom stavu, može, izuzetno, kada ocijeni da je u određenom postupku redovni sud proizvoljno postupao kako u utvrđivanju činjenica tako i u primjeni relevantnih pozitivnopravnih propisa (vidi Ustavni sud, Odluka broj *AP 311/04* od 22. aprila 2005. godine, stav 26) upustiti u ispitivanje načina na koji su nadležni sudovi utvrđivali činjenice i na tako utvrđene činjenice primijenili pozitivnopravne propise. U kontekstu navedenog, Ustavni sud podsjeća i da je u više svojih odluka ukazao da očigledna proizvoljnost u primjeni relevantnih propisa nikada ne može voditi ka pravičnom postupku (vidi Ustavni sud, Odluka broj *AP 1293/05* od 12. septembra 2006. godine, tačka 25. i dalje). Imajući u vidu navedeno i navode iz apelacije, Ustavni sud će u konkretnom slučaju ispitati da li je osporena odluka zasnovana na proizvoljnoj primjeni prava.

27. U konkretnom slučaju Ustavni sud zapaža da su nižestepeni sudovi usvojili tužbeni zahtjev apelanata i obavezali tuženog na isplatu navedenih naknada koje proizlaze iz radnog odnosa i da vrati apelante na posao jer su zaključili da je stečajni upravnik donio rješenja o otkazu ugovora o radu apelantima nakon dvije godine od otvaranja stečajnog postupka, iako je prema odredbi člana 74. stav 1. Zakona o stečajnom postupku to bio obavezan uraditi u roku od 60 dana od otvaranja stečajnog postupka. S druge strane, Vrhovni sud je uvažio reviziju tuženog i preinačio obje nižestepene presude na način da je u cijelosti odbio tužbeni zahtjev apelanata, s obzirom na to da je zaključio da navedena zakonska odredba ne sadrži prekluzivni rok, već da se radi o roku koji je vezan za dan utvrđivanja prestanka potrebe za radom zaposlenika, a koja se pojavi u toku trajanja stečajnog postupka. Dakle, u konkretnom slučaju je sporan način na koji su sudovi tumačili navedenu zakonsku odredbu.

28. Ustavni sud podsjeća da sporna odredba člana 74. stav 1. Zakona o stečajnom postupku (kako je već naprijed citirano) glasi: "Poslije otvaranja stečajnog postupka, stečajni upravnik mora pisanim putem, u roku od 60 dana, raskinuti radni odnos sa zaposlenikom stečajnog dužnika po osnovu procjene da nema potrebe za radom zaposlenika u toku odvijanja stečajnog postupka." U vezi s tim, Ustavni sud zapaža da je u osporenoj presudi Vrhovni sud protumačio ovu odredbu na način da njome nije utvrđen prekluzivni rok u kojem stečajni upravnik "mora" donijeti otkaze ugovora o radu (već je isključivo obavezan da otkaz "mora" biti u pisanom obliku), a da je rok od 60 dana omeđen cijelim tokom trajanja stečajnog postupka i da se veže za utvrđivanje prestanka potrebe za radom zaposlenika. U vezi s navedenim, Ustavni sud podsjeća na neophodnost da redovni sudovi u toku svog rada tumače zakonske odredbe koje nisu eksplicitne ili mogu upućivati na različite zaključke ukoliko od tih odredbi zavisi odlučenje u predmetu, a s obzirom na to da je odredbom člana 8. Zakona o stečajnom postupku propisano da se u stečajnom postupku shodno primjenjuju odredbe ZPP ukoliko tim ili nekim drugim zakonom nije drugačije određeno, a članom 2. stav 3. ZPP da sud primjenjuje materijalno pravo prema vlastitoj ocjeni i u tome nije vezan navodima stranaka u vezi s materijalnim pravom. U konkretnom slučaju Vrhovni sud je spornu odredbu protumačio na različit način od nižestepenih sudova i došao do drugačijeg zaključka u pogledu merituma predmeta. Pri tom je Vrhovni sud za svoj zaključak i tumačenje dao argumentirane i jasne razloge iz kojih ne proizlazi da su proizvoljni. S obzirom na navedeno, te kako u konkretnom slučaju apelanti osim nezadovoljstva rezultatom konkretnog spora ne nude nikakve druge razloge ili argumente iz kojih bi proizlazilo da je Vrhovni sud postupio na proizvoljan način, Ustavni sud smatra da su ti navodi apelanata neosnovani.

29. Osim navedenog, apelanti tvrde da su, nakon prestanka njihovih radnih odnosa, primani novi radnici kod tuženog i da tuženi nije apelantima ponudio da ponovno zasnuju radni odnos, iako je to bio obavezan prema odredbi člana 74. stav 3. Zakona o stečajnom postupku. Ustavni sud primjećuje da apelanti osim paušalnog navoda ni u odnosu na to pitanje ne nude nikakve argumente iz kojih bi se moglo zaključiti da je tuženi postupio na način kako tvrde, pa su i ti navodi apelanata neosnovani. Ustavni sud upućuje i na odgovor tuženog koji je dat u ovom predmetu i iz kojeg jasno proizlazi da su neki od apelanata pozvani na rad, što su i prihvatili i još uvijek se nalaze na radu kod tuženog, a da su neki od njih u međuvremenu penzionirani pa nisu ni mogli biti ponovno zaposleni. Ustavni sud ukazuje i da presuda donesena u krivičnom postupku protiv nekih od apelanata nije bila predmet konkretnog postupka pa je Ustavni sud ovom prilikom neće ni uzeti u razmatranje.

30. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da u konkretnom slučaju nema kršenja prava apelanata na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

Ostali navodi

31. Apelanti smatraju da im je osporenom presudom prekršeno i pravo na imovinu. S obzirom na to da apelanti navode o kršenju ovog prava svode na navode o kršenju prava na pravično suđenje, odnosno primjenu prava, a kako je Ustavni sud utvrdio da to pravo nije prekršeno, Ustavni sud smatra da u konkretnom slučaju nema kršenja ni prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

VIII. Zaključak

32. Nema kršenja prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije kada nema ništa što bi ukazivalo da je Vrhovni sud proizvoljno primijenio pravo kada je spornu odredbu člana 74. stav 1. Zakona o stečajnom postupku protumačio na način različit od tumačenja koje su dali nižestepeni sudovi, te kada je Vrhovni sud za svoje tumačenje dao argumentirane i jasne razloge koji su u skladu sa standardima prava na pravično suđenje i kada apelanti ničim nisu dokazali da je tuženi, nakon što im je prestao radni odnos kod njega, primio druge radnike na njihova radna mjesta a da prethodno nije njima ponudio zaposlenje.

33. Nema kršenja prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju kada apelanti kršenje ovog prava vezuju za kršenje prava na pravično suđenje, a Ustavni sud je utvrdio da to pravo nije prekršeno.

34. Na osnovu člana 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

35. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Zlatko M. Knežević, s. r.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 2075/16**, rješavajući apelaciju **Majde Korajlić i dr**., na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b) i članka 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 94/14), u sastavu:

Zlatko M. Knežević, predsjednik
Mato Tadić, dopredsjednik
Mirsad Ćeman, dopredsjednik
Valerija Galić, sutkinja
Miodrag Simović, sudac
Seada Palavrić, sutkinja
na sjednici održanoj 19. lipnja 2018. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbija se kao neutemeljena apelacija **Majde Korajkić, Muhameda Marića, Nijaza Teletovića, Mirsada Omerike, Habibe Kevrić, Vahidina Kurića, Bećira Jusupovića, Osmana Jusupovića, Emina Bešića, Vahide Šašić, Dženite Šarić, Ramiza Idrizovića, Vildana Tucakovića, Majdina Bristine, Amira Spahića, Munira Gusića, Edina Hindića, Bećira Idrizovića, Senade Širić, Jagode Đelmo, Bećira Čilića i Hasana Motike** podnesena protiv Presude Vrhovnog suda Federacije BiH broj 65 0 Rs 280594 15 Rev od 23. veljače 2016. godine.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Majda Korajkić, Muhamed Marić, Nijaz Teletović, Mirsad Omerika, Habiba Kevrić, Vahidin Kurić, Bećir Jusupović, Osman Jusupović, Emin Bešić, Vahida Šašić, Dženita Šarić, Ramiz Idrizović, Vildan Tucaković, Majdin Bristina, Amir Spahić, Munir Gusić, Edin Hindić, Bećir Idrizović, Senada Širić, Jagoda Đelmo, Bećir Čilić i Hasan Motika (u daljnjem tekstu: apelanti) iz Jablanice i Sarajeva, koje zastupa Halil Mušinović, odvjetnik iz Konjica, podnijeli su 13. svibnja 2018. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Vrhovnog suda Federacije BiH (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud) broj 65 0 Rs 280594 15 Rev od 23. veljače 2016. godine. Apelant Muhamed Matrić dostavio je dopunu apelacije 26. siječnja 2018. godine. Budući da uz apelaciju nije dostavljena punomoć za zastupanje kako je propisano člankom 21. stavak (2) Pravila Ustavnog suda, od apelanata je 22. svibnja 2018. godine zatraženo da dopune apelaciju. Apelanti su 28. svibnja 2018. godine dostavili traženu dopunu apelacije.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Vrhovnog suda i tuženog Granit d.d. Jablanica (u daljnjem tekstu: tuženi) zatraženo je 24. travnja 2018. godine da dostave odgovore na apelaciju.

3. Vrhovni sud je dostavio odgovor 27. travnja 2018. godine, a tuženi 9. svibnja 2018. godine.

III. Činjenično stanje

4. Činjenice predmeta koje proizlaze iz navoda apelanata i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

5. Presudom Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 Rs 280594 12 Rs od 27. kolovoza 2013. godine poništene su kao nezakonite odluke o raskidu radnog odnosa koje je tuženi dao apelantima, a koje su precizirane u presudi i obvezan tuženi da apelante vrati na poslove radnog mjesta koje su obavljali prije raskida ugovora o radu (stavak 1.); tuženi je obvezan apelantima isplatiti na ime naknade plaća koje bi apelanti kao uposlenici utemeljeno mogli očekivati da su bili u radnom odnosu za razdoblja i iznose precizirane u presudi za svakog apelanta ponaosob (stavak 2.); tuženi je obvezan apelantima na ime pripadajućih doprinosa za uvezivanje mirovinsko-invalidskog staža za razdoblje precizirano u presudi uplatiti nadležnom Fondu za MIO iznose precizirane za svakog apelanta ponaosob (stavak 3); tuženi je obvezan i apelantima naknaditi troškove parničnog postupka precizirane u presudi.

6. U obrazloženju je navedeno kako slijedi: da je na temelju provedenih dokaza utvrđeno da je nad tuženim otvoren stečajni postupak 27. siječnja 2010. godine; da je skupina radnika nakon otvaranja stečajnog postupka blokirala tvrtku i da stečajni upravnici (koji su se mijenjali tijekom postupka) sve do 2012. godine nisu mogli stupiti u posjed objekata tvrtke; da su apelanti ostali u radnom odnosu kod tuženog i nakon otvaranja stečajnog postupka na način da su potpisali izjave da ostaju raditi i dalje, a tu mogućnost im je ponudio tadašnji stečajni upravnik, dok su drugi radnici tuženog koji se nisu suglasili s ponuđenim dobili rješenja o otkazu ugovora o radu i prestao im je radni odnos, te da je novi stečajni upravnik poimenično naveden u presudi 25. svibnja 2012. godine donio rješenja o otkazu ugovora o radu apelantima uz obrazloženje da nema daljnje potrebe za njihovim

radom. U svezi s tim, Općinski sud je naveo da je člankom 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stečajnom postupku (u daljnjem tekstu: Zakon) izmijenjen članak 74. Zakona o stečajnom postupku, te je stavkom 1. tog članka propisano da poslije otvaranja stečajnog postupka stečajni upravnik mora pismenim putem u roku od 60 dana raskinuti radni odnos sa uposlenikom stečajnog dužnika po osnovi procjene da nema potrebe za radom uposlenika tijekom odvijanja stečajnog postupka. Općinski sud je naveo da iz citirane zakonske odredbe jasno proizlazi da su odluke o otkazu ugovora o radu apelantima nezakonite, s obzirom na to da su donesene nakon dvije godine od dana otvaranja stečajnog postupka, a ne u roku od 60 dana kako je navedenim člankom propisano. Zbog navedenog Općinski sud je zaključio da su osnovana potraživanja apelanata, a sve shodno odredbama čl. 68., 69. i 73. stavak 3. Zakona o radu, kojim su regulirana pitanja naknade plaće i u slučajevima kakav je konkretan. Imajući u vidu navedeno, Općinski sud je donio presudu kao u dispozitivu.

7. Protiv navedene presude tuženi je podnio žalbu Kantonalnom sudu koji je Presudom broj 65 0 Rs 280594 13 Rsž od 26. svibnja 2015. godine odbio žalbu i potvrdio prvostupanjsku presudu (te odbio i zahtjev apelanata za naknadu troškova za sastavljanje odgovora na žalbu) uz obrazloženje da u potpunosti prihvaća utvrđeno činjenično stanje i pravni stav prvostupanjskog suda jer je jasno da je stečajni upravnik postupio suprotno odredbama članka 74. stavak 1. Zakona o stečajnom postupku.

8. Protiv navedene presude tuženi je izjavio reviziju Vrhovnom sudu koji je Presudom broj 65 0 Rs 280594 15 Rev od 23. veljače 2016. godine reviziju uvažio i obje nižestupanjske presude preinačio tako da je u cijelosti odbio tužbeni zahtjev apelanata. U obrazloženju je, između ostalog, navedeno da su polazeći od navedenih činjeničnih utvrđenja nižestupanjski sudovi prihvatili tužbeni zahtjev kao utemeljen, pri tome, u bitnom, zaključivši da su predmetne odluke o raskidu radnog odnosa donijete nakon proteka roka od 60 dana od dana otvaranja stečajnog postupka, da su stoga nezakonite i kao takve su poništene primjenom odredbe članka 74. stavak 1. Zakona o stečajnom postupku. Nadalje, kako je obrazložio Vrhovni sud, usvojili su i ostale zahtjeve apelanata (povrat na posao, isplatu naknade plaće, uplatu doprinosa za MIO) primjenom odredbe članka 96. stavak 2. točke 1. i 2. Zakona o radu. Pri tome, nižestupanjski sudovi su istaknuli da između stranaka nije bilo sporno da tuženi nije radio dvije godine po otvaranju stečaja iz razloga što je skupina uposlenika nezadovoljna otkazima (nisu prihvatili raditi u stečaju) dobivenim od stečajnog upravnika (Refik Biber) blokirala pristup u krug tuženog, i to od 6. veljače 2010. godine pa do proljeća 2012. godine, da u tom razdoblju nije bilo proizvodnje kod stečajnog dužnika, niti su stečajni upravnici (Refik Biber, Abdulaziz Mahmutović) vršili posao. Prestankom te situacije, kako je obrazloženo, imenovani stečajni upravnik (Velija Sabljić) na temelju procjene da nema potrebe za radom apelanata tijekom odvijanja stečajnog postupka donio je 25. svibnja 2012. godine sporne odluke o raskidu radnog odnosa s tim datumom. Također, iz obrazloženja pobijane presude proizlazi i da su nižestupanjski sudovi istaknuli da između stranaka nije bilo sporno da su se apelanti, po otvaranju stečaja nad tuženim, pismeno izjasnili (2010. godine) da žele ostati u radu i da nisu skrivili prekid rada kod tuženog.

9. Prema obrazloženju Vrhovnog suda, u revizijskom stadiju postupka sporno je to je li odluka o raskidu radnog odnosa koja je donijeta nakon 60 dana od otvaranja stečajnog postupka nedopuštena i nezakonita. To pravno pitanje, prema mišljenju Vrhovnog suda, valja sagledati sa stajališta novelirane odredbe članka 74. stavak 1. Zakona o stečajnom postupku, a kojom je propisano: "Nakon otvaranja stečajnog postupka, stečajni upravitelj pisanim putem, u roku od 60 dana, mora raskinuti radni odnos sa zaposlenikom stečajnog dužnika na temelju procjene kako nema potrebe za radom zaposlenika u tijeku odvijanja stečajnog postupka". Utemeljeno tuženi, prema obrazloženju tog suda, ukazuju da su nižestupanjski sudovi pogrešno primijenili navedenu materijalnopravnu odredbu kada su usvojili tužbeni zahtjev apelanata. Naime, apelanti su zakonitost odluka o prestanku radnog odnosa pobijali zbog "probijanja" roka. Prema pravnom shvaćanju tog suda, donošenje spornih odluka nakon 60 dana od dana otvaranja stečajnog postupka ne čini taj prestanak radnog odnosa apelantima nedopuštenim jer nije riječ o roku prekluzivne naravi. Vrhovni sud je obrazložio da je člankom 115. Zakona o stečajnom postupku zakonodavac odredio prekluzivni rok za pokretanje parnice vezano za pobijano potraživanje propisujući: "Stranka (...) mora pokrenuti tu parnicu u roku od 30 dana od dana ročišta (...)". Međutim, prema obrazloženju tog suda, na navedeni način nije određen rok iz članka 74. stavak 1. istog zakona, jer ta odredba propisuje "poslije otvaranja stečajnog postupka", dakle nije definiran (omeđen) izrazom "u roku od... dana od dana...", a kojim se propisuje prekluzivni rok. Tako je i člankom 89. Zakona o radu na isti način propisan prekluzivni rok za otkaz ugovora o radu„u roku od 15 dana od dana saznanja". Upotrijebljeni pojam u članku 74. stavak 1. Zakona o stečajnom postupku "poslije otvaranja stečajnog postupka" obuhvaća i proteže se, prema mišljenju Vrhovnog suda, na čitavo razdoblje od dana otvaranja stečajnog postupka do dana zaključenja stečajnog postupka. Smisao roka iz te zakonske odredbe očito valja sagledati sustavnim tumačenjem te odredbe imajući u vidu cilj, ulogu i svrhu raskida radnih odnosa stečajnog dužnika poslije otvaranja stečaja nad njegovom imovinom. Prema mišljenju tog suda, poslije otvaranja stečajnog postupka rok za raskidanje radnog odnosa nije prekluzivni koji dovodi do gašenja prava na raskidanje radnih odnosa, a niti je samo unutar roka od 60 dana od dana otvaranja stečajnog postupka stečajni upravnik ovlašten za donošenje odluke o raskidanju radnih odnosa, kako to zaključuju nižestupanjski sudovi.

10. Otvaranje stečajnog postupka nad poslodavcem je, prema obrazloženju Vrhovnog suda, poseban (dovoljan) razlog (posebna zakonska osnova) raskidanje radnog odnosa – kad stečajni upravnik procijeni da nema potrebe za radom uposlenika stečajnog dužnika tijekom odvijanja stečajnog postupka, a u kojem je upravo ovlašten donijeti odluku o raskidu radnog odnosa i za koju ne mora navoditi bilo kakve druge razloge ili okolnosti za svoj postupak. To je, samo po sebi, prema mišljenju tog suda, posebni dodatni razlog za prestanak ugovora o radu osnovom Zakona o stečajnom postupku kao *lex specialisa*. Kako je obrazložio Vrhovni sud, izraz "mora" odnosi se na formu (pismenu) odluke u roku od 60 dana po procjeni stečajnog upravnika da nema potrebe za radom uposlenika tijekom odvijanja stečajnog postupka. Ako stečajni upravnik, prema obrazloženju presude, donese odluku o raskidu radnog odnosa, uposlenik kao druga strana može kao stečajni povjeritelj zahtijevati naknadu štete zbog prijevremenog prestanka ugovora o radu u skladu s odredbom članka 74. stavak 2. Zakona o stečajnom postupku, a kojom je propisano: "Zahtjevi koji za zaposlenike mogu nastati na temelju prestanka ugovora o radu, kao što su naknada štete zbog prijevremenog prestanka ugovora o radu ili otpremninama, mogu se ostvarivati samo kao stečajna potraživanja općeg isplatnog reda, sukladno članku 32. Zakona". Imajući u vidu sve navedeno, Vrhovni sud je zaključio da je revizija tuženog utemeljena, te je donio odluku kao u dispozitivu.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

11. Apelanti smatraju da su im pobijanom presudom Vrhovnog suda prekršeni pravo na pravično suđenje iz članka

II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija) i pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Kršenje navedenih prava apelanti vide u proizvoljnoj primjeni prava. Smatraju da je Vrhovni sud sasvim proizvoljno protumačio odredbu članka 74. stavak 1. Zakona o stečajnom postupku, te da se ne vidi nikakva svrha ukoliko bi se dopustilo da radnici tvrtke u stečaju mogu bilo kada, bez obzira na dan otvaranja stečajnog postupka, dobiti otkaz. Navode i da se postavlja pitanje kako će otkazi ugovora o radu apelantima biti zakoniti ako je nakon toga uslijedilo upošljavanje drugih radnika a apelantima nije ponuđen posao, iako su shodno zakonskim odredbama imali prednost pri upošljavanju kao bivši radnici stečajnog dužnika. Apelanti smatraju da je odredba članka 74. stavak 1. Zakona o stečajnom postupku imperativnog karaktera i da nije ostavljeno prostora niti za najmanju manipulaciju ili proizvoljno tumačenje te odredbe.

12. U dopuni apelacije apelant Muhamed Marić navodi da kao dokaz svojim tvrdnjama dostavlja Presudu Suda BiH broj S1 2 K 010279 17 Kž 4 od 11. listopada 2017. godine iz koje se jasno vidi da su on i ostali poimenično navedeni apelanti oslobođeni optužbe za organizirani kriminal i ostala kaznena djela precizirana u toj presudi.

b) Odgovor na apelaciju

13. Vrhovni sud je naveo da je apelacija neutemeljena i da je treba odbiti.

14. Tuženi je naveo da je apelacija neutemeljena, te da je pozvao devet apelanata koje poimenično navodi da ponovno stupe u radni odnos kod njega kada se za tim ukazala potreba, što su oni i prihvatili i danas se nalaze na radu kod tuženog, te da su neki od apelanata u međuvremenu umirovljeni (i umrli), pa tako nisu ni mogli biti ponovno primljeni u radni odnos.

V. Relevantni propisi

15. U **Zakonu o stečajnom postupku** ("Službene novine FBiH" br. 29/03, 32/04 i 42/06) relevantne odredbe glase:

Članak 8.

Shodna primjena odredbi Zakona o parničnom postupku

U stečajnom postupku se na odgovarajući način primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku, ako ovim ili drugim zakonom nije drugačije određeno.

Članak 74. stavak 1.

Ugovori o radu

(1) Nakon otvaranja stečajnog postupka, stečajni upravitelj pisanim putem, u roku od 60 dana, mora raskinuti radni odnos sa zaposlenikom stečajnog dužnika na temelju procjene kako nema potrebe za radom zaposlenika u tijeku odvijanja stečajnog postupka.

(2) Zahtjevi koji za zaposlenike mogu nastati na temelju prestanka ugovora o radu, kao što su naknada štete zbog prijevremenog prestanka ugovora o radu ili otpremninama, mogu se ostvarivati samo kao stečajna potraživanja općeg isplatnog reda, sukladno članku 32. Zakona.

(3) Prednost pri novom zapošljavanju imaju zaposlenici kojima je prestao radni odnos nakon otvaranja stečajnog postupka, ako ispunjavaju uvjete za rad na poslovima za koje se ukazala potreba kod stečajnog dužnika.

16. U **Zakonu o parničnom postupku** ("Službene novine FBiH" br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15) relevantne odredbe glase:

Članak 2. stavak 3.

3) Sud u postupku primjenjuje materijalno pravo po vlastitoj ocjeni i nije vezan za navode stranaka glede materijalnog prava.

VI. Dopustivost

17. U skladu sa člankom VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacijsku nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom Ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

18. U skladu sa člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako je podnesena u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku koji je koristio.

19. U konkretnom slučaju predmet pobijanja apelacijom je Presuda Vrhovnog suda broj 65 0 Rs 280594 15 Rev od 23. veljače 2016. godine protiv koje nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Zatim, pobijanu presudu apelanti su primili 18. ožujka 2016. godine, a apelacija je podnesena 13. svibnja 2016. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz članka 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očito (*prima facie*) neutemeljena.

20. Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

21. Apelanti pobijaju navedenu presudu tvrdeći da su tom presudom prekršena njihova prava iz članka II/3.(e) i (k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

Pravo na pravično suđenje

22. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima, i druga prava vezana za krivične postupke. [...]

23. Članak 6. stavak 1. Europske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obveza ili kaznene optužbe protiv njega, svatko ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim sudom ustanovljenim zakonom. [...]

24. Ustavni sud, prije svega, ističe da se predmetni postupak odnosi na pitanje prava apelanata koja proizlaze iz radnog odnosa, dakle na pitanje građanskopravne prirode, te stoga apelanti uživaju garancije prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

25. Apelanti ukazuju na proizvoljnu primjenu prava jer je Vrhovni sud preinačio obje nižestupanjske presude i odbio njihov tužbeni zahtjev tumačeći odredbe članka 74. stavak 1. Zakona o stečajnom postupku na suprotan način od onog kako su ga protumačili nižestupanjski sudovi. U svezi s tim, Ustavni sud, prije svega, naglašava da, prema praksi Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Europski sud) i Ustavnog suda, zadaća ovih sudova nije preispitivanje zaključaka redovnih sudova u pogledu činjeničnog stanja i primjene materijalnog prava (vidi Europski sud, *Pronina protiv Rusije*, odluka o dopustivosti od 30. lipnja 2005. godine, aplikacija broj 65167/01). Naime, Ustavni sud nije nadležan supstituirati

redovne sudove u procjeni činjenica i dokaza, već je, općenito, zadaća redovnih sudova da ocijene činjenice i dokaze koje su izveli (vidi Europski sud, *Thomas protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 10. svibnja 2005. godine, aplikacija broj 19354/02). Zadaća Ustavnog suda je da ispita je li eventualno došlo do povrede ili zanemarivanja ustavnih prava (pravo na pravično suđenje, pravo na pristup sudu, pravo na djelotvoran pravni lijek i dr.), te je li primjena zakona bila eventualno proizvoljna ili diskriminacijska. Dakle, u okviru apelacijske nadležnosti Ustavni sud se bavi isključivo pitanjem eventualne povrede ustavnih prava ili prava iz Europske konvencije u postupku pred redovnim sudovima.

26. Ustavni sud se, dakle, prema navedenom stajalištu, može, izuzetno, kada ocijeni da je u određenom postupku redovni sud proizvoljno postupao kako u utvrđivanju činjenica tako i u primjeni relevantnih pozitivnopravnih propisa (vidi Ustavni sud, Odluka broj *AP 311/04* od 22. travnja 2005. godine, stavak 26) upustiti u ispitivanje načina na koji su nadležni sudovi utvrđivali činjenice i na tako utvrđene činjenice primijenili pozitivnopravne propise. U kontekstu navedenog, Ustavni sud podsjeća i da je u više svojih odluka ukazao da očita proizvoljnost u primjeni relevantnih propisa nikada ne može voditi ka pravičnom postupku (vidi Ustavni sud, Odluka broj *AP 1293/05* od 12. rujna 2006. godine, točka 25. i dalje). Imajući u vidu navedeno i navode iz apelacije, Ustavni sud će u konkretnom slučaju ispitati je li pobijana odluka utemeljena na proizvoljnoj primjeni prava.

27. U konkretnom slučaju Ustavni sud zapaža da su nižestupanjski sudovi usvojili tužbeni zahtjev apelanata i obvezali tuženog na isplatu navedenih naknada koje proizlaze iz radnog odnosa i da vrati apelante na posao jer su zaključili da je stečajni upravnik donio rješenja o otkazu ugovora o radu apelantima nakon dvije godine od otvaranja stečajnog postupka, iako je prema odredbi članka 74. stavak 1. Zakona o stečajnom postupku to bio obvezan uraditi u roku od 60 dana od otvaranja stečajnog postupka. S druge strane, Vrhovni sud je uvažio reviziju tuženog i preinačio obje nižestupanjske presude na način da je u cijelosti odbio tužbeni zahtjev apelanata, s obzirom na to da je zaključio da navedena zakonska odredba ne sadrži prekluzivni rok, već da se radi o roku koji je vezan za dan utvrđivanja prestanka potrebe za radom uposlenika, a koja se pojavi tijekom trajanja stečajnog postupka. Dakle, u konkretnom slučaju je sporan način na koji su sudovi tumačili navedenu zakonsku odredbu.

28. Ustavni sud podsjeća da sporna odredba članka 74. stavak 1. Zakona o stečajnom postupku (kako je već naprijed citirano) glasi: "Nakon otvaranja stečajnog postupka, stečajni upravitelj pisanim putem, u roku od 60 dana, mora raskinuti radni odnos sa zaposlenikom stečajnog dužnika na temelju procjene kako nema potrebe za radom zaposlenika u tijeku odvijanja stečajnog postupka." U svezi s tim, Ustavni sud zapaža da je u pobijanoj presudi Vrhovni sud protumačio ovu odredbu na način da njome nije utvrđen prekluzivni rok u kojem stečajni upravnik "mora" donijeti otkaze ugovora o radu (već je isključivo obvezan da otkaz "mora" biti u pisanom obliku), a da je rok od 60 dana omeđen cijelim tijekom trajanja stečajnog postupka i da se veže za utvrđivanje prestanka potrebe za radom uposlenika. U svezi s navedenim, Ustavni sud podsjeća na nužnost da redovni sudovi tijekom svog rada tumače zakonske odredbe koje nisu eksplicitne ili mogu upućivati na različite zaključke ukoliko o tim odredbama ovisi odlučenje u predmetu, a s obzirom na to da je odredbom članka 8. Zakona o stečajnom postupku propisano da se u stečajnom postupku shodno primjenjuju odredbe ZPP ukoliko tim ili nekim drugim zakonom nije drugačije određeno, a člankom 2. stavak 3. ZPP da sud primjenjuje materijalno pravo prema vlastitoj ocjeni i u tome nije vezan navodima stranaka u svezi s materijalnim pravom. U konkretnom slučaju Vrhovni sud je spornu odredbu protumačio na različit način od nižestupanjskih sudova i došao do drugačijeg zaključka u pogledu merituma predmeta. Pri tom je Vrhovni sud za svoj zaključak i tumačenje dao argumentirane i jasne razloge iz kojih ne proizlazi da su proizvoljni. S obzirom na navedeno, te kako u konkretnom slučaju apelanti osim nezadovoljstva rezultatom konkretnog spora ne nude nikakve druge razloge ili argumente iz kojih bi proizlazilo da je Vrhovni sud postupio na proizvoljan način, Ustavni sud smatra da su ti navodi apelanata neutemeljeni.

29. Osim navedenog, apelanti tvrde da su, nakon prestanka njihovih radnih odnosa, primani novi radnici kod tuženog i da tuženi nije apelantima ponudio da ponovno zasnuju radni odnos, iako je to bio obvezan prema odredbi članka 74. stavak 3. Zakona o stečajnom postupku. Ustavni sud primjećuje da apelanti osim paušalnog navoda ni u odnosu na to pitanje ne nude nikakve argumente iz kojih bi se moglo zaključiti da je tuženi postupio na način kako tvrde, pa su i ti navodi apelanata neutemeljeni. Ustavni sud upućuje i na odgovor tuženog koji je dan u ovom predmetu i iz kojeg jasno proizlazi da su neki od apelanata pozvani na rad, što su i prihvatili i još uvijek se nalaze na radu kod tuženog, a da su neki od njih u međuvremenu umirovljeni pa nisu ni mogli biti ponovno uposleni. Ustavni sud ukazuje i da presuda donesena u kaznenom postupku protiv nekih od apelanata nije bila predmet konkretnog postupka pa je Ustavni sud ovom prilikom neće ni uzeti u razmatranje.

30. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da u konkretnom slučaju nema kršenja prava apelanata na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

Ostali navodi

31. Apelanti smatraju da im je pobijanom presudom prekršeno i pravo na imovinu. S obzirom na to da apelanti navode o kršenju ovog prava svode na navode o kršenju prava na pravično suđenje, odnosno primjenu prava, a kako je Ustavni sud utvrdio da to pravo nije prekršeno, Ustavni sud smatra da u konkretnom slučaju nema kršenja ni prava na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

VIII. Zaključak

32. Nema kršenja prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije kada nema ništa što bi ukazivalo da je Vrhovni sud proizvoljno primijenio pravo kada je spornu odredbu članka 74. stavak 1. Zakona o stečajnom postupku protumačio na način različit od tumačenja koje su dali nižestupanjski sudovi, te kada je Vrhovni sud za svoje tumačenje dao argumentirane i jasne razloge koji su u skladu sa standardima prava na pravično suđenje i kada apelanti ničim nisu dokazali da je tuženi, nakon što im je prestao radni odnos kod njega, primio druge radnike na njihova radna mjesta a da prethodno nije njima ponudio uposlenje.

33. Nema kršenja prava na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju kada apelanti kršenje ovog prava vezuju za kršenje prava na pravično suđenje, a Ustavni sud je utvrdio da to pravo nije prekršeno.

34. Na temelju članka 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

35. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Zlatko M. Knežević, v. r.

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вијећу, у предмету број **АП 2075/16**, рјешавајући апелацију **Мајде Корајлић и др**., на основу члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став (2) тачка б) и члана 59 ст. (1) и (3) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Златко М. Кнежевић, предсједник
Мато Тадић, потпредсједник
Мирсад Ћеман, потпредсједник
Валерија Галић, судија
Миодраг Симовић, судија
Сеада Палаврић, судија
на сједници одржаној 19. јуна 2018. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одбија се као неоснована апелација **Мајде Корајкић, Мухамеда Марића, Нијаза Телетовића, Мирсада Омерике, Хабибе Кеврић, Вахидина Курића, Бећира Јусуповића, Османа Јусуповића, Емина Бешића, Вахиде Шашић, Џените Шарић, Рамиза Идризовића, Вилдана Туцаковића, Мајдина Бристине, Амира Спахића, Мунира Гусића, Едина Хиндића, Бећира Идризовића, Сенаде Ширић, Јагоде Ћелмо, Бећира Чилића и Хасана Мотике** поднесена против Пресуде Врховног суда Федерације БиХ број 65 0 Рс 280594 15 Рев од 23. фебруара 2016. године.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Мајда Корајкић, Мухамед Марић, Нијаз Телетовић, Мирсад Омерика, Хабиба Кеврић, Вахидин Курић, Бећир Јусуповић, Осман Јусуповић, Емин Бешић, Вахида Шашић, Џенита Шарић, Рамиз Идризовић, Вилдан Туцаковић, Мајдин Бристина, Амир Спахић, Мунир Гусић, Един Хиндић, Бећир Идризовић, Сенада Ширић, Јагода Ћелмо, Бећир Чилић и Хасан Мотика (у даљњем тексту: апеланти) из Јабланице и Сарајева, које заступа Халил Мушиновић, адвокат из Коњица, поднијели су 13. маја 2018. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) против Пресуде Врховног суда Федерације БиХ (у даљњем тексту: Врховни суд) број 65 0 Рс 280594 15 Рев од 23. фебруара 2016. године. Апелант Мухамед Матрић доставио је допуну апелације 26. јануара 2018. године. Будући да уз апелацију није достављена пуномоћ за заступање како је прописано чланом 21 став (2) Правила Уставног суда, од апеланата је 22. маја 2018. године затражено да допуне апелацију. Апеланти су 28. маја 2018. године доставили тражену допуну апелације.

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 23 Правила Уставног суда, од Врховног суда и туженог Гранит д.д. Јабланица (у даљњем тексту: тужени) затражено је 24. априла 2018. године да доставе одговоре на апелацију.

3. Врховни суд је доставио одговор 27. априла 2018. године, а тужени 9. маја 2018. године.

III. Чињенично стање

4. Чињенице предмета које произлазе из навода апеланата и докумената предочених Уставном суду могу да се сумирају на сљедећи начин.

5. Пресудом Општинског суда у Сарајеву број 65 0 Рс 280594 12 Рс од 27. августа 2013. године поништене су као незаконите одлуке о раскиду радног односа које је тужени дао апелантима, а које су прецизиране у пресуди и обавезан тужени да апеланте врати на послове радног мјеста које су обављали прије раскида уговора о раду (став 1); тужени је обавезан да апелантима исплати на име накнаде плата које би апеланти као запосленици основано могли очекивати да су били у радном односу за периоде и износе прецизиране у пресуди за сваког апеланта понаособ (став 2); тужени је обавезан да апелантима на име припадајућих доприноса за увезивање пензијско-инвалидског стажа за период прецизиран у пресуди уплати надлежном Фонду за ПИО износе прецизиране за сваког апеланта понаособ (став 3); тужени је обавезан и да апелантима накнади трошкове парничног поступка прецизиране у пресуди.

6. У образложењу је наведено како слиједи: да је на основу спроведених доказа утврђено да је над туженим отворен стечајни поступак 27. јануара 2010. године; да је група радника након отварања стечајног поступка блокирала фирму и да стечајни управници (који су се мијењали у току поступка) све до 2012. године нису могли ступити у посјед објеката фирме; да су апеланти остали у радном односу код туженог и након отварања стечајног поступка на начин да су потписали изјаве да остају да раде и даље, а ту могућност им је понудио тадашњи стечајни управник, док су други радници туженог који се нису сагласили с понуђеним добили рјешења о отказу уговора о раду и престао им је радни однос, те да је нови стечајни управник поименично наведен у пресуди 25. маја 2012. године донио рјешења о отказу уговора о раду апелантима уз образложење да нема даљње потребе за њиховим радом. У вези с тим, Општински суд је навео да је чланом 3 Закона о измјенама и допунама Закона о стечајном поступку (у даљњем тексту: Закон) измијењен члан 74 Закона о стечајном поступку, те је ставом 1 тог члана прописано да послије отварања стечајног поступка стечајни управник мора писменим путем у року од 60 дана раскинути радни однос са запосленником стечајног дужника по основу процјене да нема потребе за радом запосленика у току одвијања стечајног поступка. Општински суд је навео да из цитиране законске одредбе јасно произлази да су одлуке о отказу уговора о раду апелантима незаконите, с обзиром на то да су донесене након двије године од дана отварања стечајног поступка, а не у року од 60 дана како је наведеним чланом прописано. Због наведеног Општински суд је закључио да су основана потраживања апеланата, а све сходно одредбама чл. 68, 69 и 73 став 3 Закона о раду, којим су регулисана питања накнаде плате и у случајевима какав је конкретан. Имајући у виду наведено, Општински суд је донио пресуду као у диспозитиву.

7. Против наведене пресуде тужени је поднио жалбу Кантоналном суду који је Пресудом број 65 0 Рс 280594 13 Рсж од 26. маја 2015. године одбио жалбу и потврдио првостепену пресуду (те одбио и захтјев апеланата за накнаду трошкова за састављање одговора на жалбу) уз образложење да у потпуности прихвата утврђено чињенично стање и правни став првостепеног суда јер је јасно да је стечајни управник поступио супротно одредбама члана 74 став 1 Закона о стечајном поступку.

8. Против наведене пресуде тужени је изјавио ревизију Врховном суду који је Пресудом број 65 0 Рс 280594 15 Рев од 23. фебруара 2016. године ревизију уважио и обје

нижестепене пресуде преиначио тако да је у цијелости одбио тужбени захтјев апеланата. У образложењу је, између осталог, наведено да су полазећи од наведених чињеничних утврђења нижестепени судови прихватили тужбени захтјев као основан, при томе, у битном, закључивши да су предметне одлуке о раскиду радног односа донијете након протека рока од 60 дана од дана отварања стечајног поступка, да су стога незаконите и као такве су поништене примјеном одредбе члана 74 став 1 Закона о стечајном поступку. Надаље, како је образложио Врховни суд, усвојили су и остале захтјеве апеланата (поврат на посао, исплату накнаде плате, уплату доприноса за ПИО) примјеном одредбе члана 96 став 2 тачке 1 и 2 Закона о раду. При томе, нижестепени судови су истакли да између странака није било спорно да тужени није радио двије године по отварању стечаја из разлога што је група запосленика незадовољна отказима (нису прихватили радити у стечају) добијеним од стечајног управника (Рефик Бибер) блокирала приступ у круг туженог, и то од 6. фебруара 2010. године па до прољећа 2012. године, да у том периоду није било производње код стечајног дужника, нити су стечајни управници (Рефик Бибер, Абдулазиз Махмутовић) вршили посао. Престанком те ситуације, како је образложено, именовани стечајни управник (Велија Сабљић) на основу процјене да нема потребе за радом апеланата у току одвијања стечајног поступка донио је 25. маја 2012. године спорне одлуке о раскиду радног односа с тим датумом. Такође, из образложења оспорене пресуде произлази и да су нижестепени судови истакли да између странака није било спорно да су се апеланти, по отварању стечаја над туженим, писмено изјаснили (2010. године) да желе остати у раду и да нису скривили прекид рада код туженог.

9. Према образложењу Врховног суда, у ревизионом стадијуму поступка спорно је да ли је одлука о раскиду радног односа која је донијета након 60 дана од отварања стечајног поступка недопуштена и незаконита. То правно питање, према мишљењу Врховног суда, ваља сагледати са становишта новелиране одредбе члана 74 став 1 Закона о стечајном поступку, а којом је прописано: "Послије отварања стечајног поступка, стечајни управник мора писменим путем, у року од 60 дана, раскинути радни однос са запосленником стечајног дужника по основу процјене да нема потребе за радом запосленика у току одвијања стечајног поступка". Основано тужени, према образложењу тог суда, указују да су нижестепени судови погрешно примијенили наведену материјалноправну одредбу када су усвојили тужбени захтјев апеланата. Наиме, апеланти су законитост одлука о престанку радног односа оспоравали због "пробијања" рока. Према правном схватању тог суда, доношење спорних одлука након 60 дана од дана отварања стечајног поступка не чини тај престанак радног односа апелантима недопуштеним јер није ријеч о року преклузивне нарави. Врховни суд је образложио да је чланом 115 Закона о стечајном поступку законодавац одредио преклузивни рок за покретање парнице везано за оспорено потраживање прописујући: "Странка (...) мора да покрене ту парницу у року од 30 дана од дана рочишта (...)". Међутим, према образложењу тог суда, на наведени начин није одређен рок из члана 74 став 1 истог закона, јер та одредба прописује "послије отварања стечајног поступка", дакле није дефинисан (омеђен) изразом "у року од... дана од дана...", а којим се прописује преклузивни рок. Тако је и чланом 89 Закона о раду на исти начин прописан преклузивни рок за отказ уговора о раду,,у року од 15 дана од дана сазнања". Употријебљени појам у члану 74 став 1 Закона о стечајном поступку "послије отварања стечајног поступка" обухвата и протеже се, према мишљењу Врховног суда, на читав период од дана отварања стечајног поступка до дана закључења стечајног поступка. Смисао рока из те законске одредбе очито ваља сагледати системским тумачењем те одредбе имајући у виду циљ, улогу и сврху раскида радних односа стечајног дужника послије отварања стечаја над његовом имовином. Према мишљењу тог суда, послије отварања стечајног поступка рок за раскидање радног односа није преклузивни који доводи до гашења права на раскидање радних односа, а нити је само унутар рока од 60 дана од дана отварања стечајног поступка стечајни управник овлашћен за доношење одлуке о раскидању радних односа, како то закључују нижестепени судови.

10. Отварање стечајног поступка над послодавцем је, према образложењу Врховног суда, посебан (довољан) разлог (посебан законски основ) раскидање радног односа – кад стечајни управник процијени да нема потребе за радом запосленика стечајног дужника у току одвијања стечајног поступка, а у којем је управо овлашћен да донесе одлуку о раскиду радног односа и за коју не мора наводити било какве друге разлоге или околности за свој поступак. То је, само по себи, према мишљењу тог суда, посебни додатни разлог за престанак уговора о раду основом Закона о стечајном поступку као *lex specialisa*. Како је образложио Врховни суд, израз "мора" односи се на форму (писмену) одлуке у року од 60 дана по процјени стечајног управника да нема потребе за радом запосленика у току одвијања стечајног поступка. Ако стечајни управник, према образложењу пресуде, донесе одлуку о раскиду радног односа, запосленик као друга страна може као стечајни повјерилац захтијевати накнаду штете због привременог престанка уговора о раду у складу с одредбом члана 74 став 2 Закона о стечајном поступку, а којом је прописано: "Захтјеви који за запосленике могу настати на основу престанка уговора о раду, као што су накнада штете због привременог престанка уговора о раду или отпремнинама, могу се остваривати само као стечајна потраживања општег исплатног реда у складу са чланом 32. Закона". Имајући у виду све наведено, Врховни суд је закључио да је ревизија туженог основана, те је донио одлуку као у диспозитиву.

IV. Апелација

а) Наводи из апелације

11. Апеланти сматрају да су им оспореном пресудом Врховног суда прекршени право на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција) и право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Кршење наведених права апеланти виде у произвољној примјени права. Сматрају да је Врховни суд сасвим произвољно протумачио одредбу члана 74 став 1 Закона о стечајном поступку, те да се не види никаква сврха уколико би се допустило да радници фирме у стечају могу било када, без обзира на дан отварања стечајног поступка, добити отказ. Наводе и да се поставља питање како ће откази уговора о раду апелантима бити законити ако је након тога услиједило запошљавање других радника а апелантима није понуђен посао, иако су сходно законским одредбама имали предност при запошљавању као бивши радници стечајног дужника. Апеланти сматрају да је одредба члана 74 став 1 Закона о стечајном поступку императивног карактера и да није остављено простора нити за најмању манипулацију или произвољно тумачење те одредбе.

12. У допуни апелације апелант Мухамед Марић наводи да као доказ својим тврдњама доставља Пресуду Суда БиХ број С1 2 К 010279 17 Кж 4 од 11. октобра 2017. године из које се јасно види да су он и остали поименично наведени апеланти ослобођени оптужбе за организовани криминал и остала кривична дјела прецизирана у тој пресуди.

б) Одговор на апелацију

13. Врховни суд је навео да је апелација неоснована и да је треба одбити.

14. Тужени је навео да је апелација неоснована, те да је позвао девет апеланата које поименично наводи да поновно ступе у радни однос код њега када се за тим указала потреба, што су они и прихватили и данас се налазе на раду код туженог, те да су неки од апеланата у међувремену пензионисани (и умрли), па тако нису ни могли бити поновно примљени у радни однос.

V. Релевантни прописи

15. У **Закону о стечајном поступку** ("Службене новине ФБиХ" бр. 29/03, 32/04 и 42/06) релевантне одредбе гласе:

Члан 8.

Сходна примјена одредби Закона о парничном поступку

У стечајном поступку на одговарајући начин примјењују се одредбе Закона о парничном поступку ако овим или другим законом није другачије одређено.

Члан 74. став 1.

Уговори о раду

(1) Послије отварања стечајног поступка, стечајни управник мора писменим путем, у року од 60 дана, раскинути радни однос са запосленником стечајног дужника по основу процјене да нема потребе за радом запосленика у току одвијања стечајног поступка.

(2) Захтјеви који за запослене могу настати на основу престанка уговора о раду, као што су накнада штете због пријевременог престанка уговора о раду или отпремнинама, могу се остваривати само као стечајна потраживања општег исплатног реда у складу са чланом 32. Закона.

(3) Предност при новом запошљавању имају запосленици којима је престао радни однос послије отварања стечајног поступка ако испуњавају услове за рад на пословима за које се указала потреба код стечајног дужника.

16. У **Закону о парничном поступку** ("Службене новине ФБиХ" бр. 53/03, 73/05, 19/06 и 98/15) релевантне одредбе гласе:

Члан 2. став 3.

3) Суд у поступку примјењује материјално право по властитој оцјени и није везан за наводе странака у погледу материјалног права.

VI. Допустивост

17. У складу са чланом VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

18. У складу са чланом 18 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме оспорава, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако је поднесена у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку који је користио.

19. У конкретном случају предмет оспоравања апелацијом је Пресуда Врховног суда број 65 0 Рс 280594 15 Рев од 23. фебруара 2016. године против које нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорену пресуду апеланти су примили 18. марта 2016. године, а апелација је поднесена 13. маја 2016. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 18 став (1) Правила Уставног суда. Коначно, апелација испуњава и услове из члана 18 ст. (3) и (4) Правила Уставног суда јер не постоји неки формални разлог због којег апелација није допустива, нити је очигледно (*prima facie*) неоснована.

20. Имајући у виду одредбе члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, члана 18 ст. (1), (3) и (4) Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да предметна апелација испуњава услове у погледу допустивости.

VII. Меритум

21. Апеланти оспоравају наведену пресуду тврдећи да су том пресудом прекршена њихова права из члана II/3е) и к) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

Право на правично суђење

22. Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

е) Право на правичан поступак у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези с кривичним поступком.[...]

23. Члан 6 став 1 Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

Приликом утврђивања његових грађанских права и обавеза или кривичне оптужбе против њега, свако има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом установљеним законом.[...]

24. Уставни суд, прије свега, истиче да се предметни поступак односи на питање права апеланата која произлазе из радног односа, дакле на питање грађанскоправне природе, те стога апеланти уживају гаранције права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције.

25. Апеланти указују на произвољну примјену права јер је Врховни суд преиначио обје нижестепене пресуде и одбио њихов тужбени захтјев тумачећи одредбе члана 74 став 1 Закона о стечајном поступку на супротан начин од оног како су га протумачили нижестепени судови. У вези с тим, Уставни суд, прије свега, наглашава да, према пракси Европског суда за људска права (у даљњем тексту: Европски суд) и Уставног суда, задатак ових судова није да преиспитују закључке редовних судова у погледу чињеничног стања и примјене материјалног права (види Европски суд, *Pronina против Русије*, одлука о допустивости од 30. јуна 2005. године, апликација број 65167/01). Наиме, Уставни суд није надлежан да супституише редовне судове у процјени чињеница и доказа, већ је, генерално, задатак редовних судова да оцијене чињенице и доказе које су извели (види Европски суд, *Thomas против Уједињеног Краљевства*, пресуда од 10. маја 2005. године, апликација број 19354/02). Задатак Уставног суда је да испита да ли је евентуално дошло до повреде или занемаривања уставних права (право на правично суђење, право на приступ суду,

право на дјелотворан правни лијек и др.), те да ли је примјена закона била евентуално произвољна или дискриминациона. Дакле, у оквиру апелационе надлежности Уставни суд се бави искључиво питањем евентуалне повреде уставних права или права из Европске конвенције у поступку пред редовним судовима.

26. Уставни суд се, дакле, према наведеном ставу, може, изузетно, када оцијени да је у одређеном поступку редовни суд произвољно поступао како у утврђивању чињеница тако и у примјени релевантних позитивноправних прописа (види Уставни суд, Одлука број *АП 311/04* од 22. априла 2005. године, став 26) упустити у испитивање начина на који су надлежни судови утврђивали чињенице и на тако утврђене чињенице примијенили позитивноправне прописе. У контексту наведеног, Уставни суд подсјећа и да је у више својих одлука указао да очигледна произвољност у примјени релевантних прописа никада не може водити ка правичном поступку (види Уставни суд, Одлука број *АП 1293/05* од 12. септембра 2006. године, тачка 25 и даље). Имајући у виду наведено и наводе из апелације, Уставни суд ће у конкретном случају испитати да ли је оспорена одлука заснована на произвољној примјени права.

27. У конкретном случају Уставни суд запажа да су нижестепени судови усвојили тужбени захтјев апеланата и обавезали туженог на исплату наведених накнада које произлазе из радног односа и да врати апеланте на посао јер су закључили да је стечајни управник донио рјешења о отказу уговора о раду апелантима након двије године од отварања стечајног поступка, иако је према одредби члана 74 став 1 Закона о стечајном поступку то био обавезан урадити у року од 60 дана од отварања стечајног поступка. С друге стране, Врховни суд је уважио ревизију туженог и преиначио обје нижестепене пресуде на начин да је у цијелости одбио тужбени захтјев апеланата, с обзиром на то да је закључио да наведена законска одредба не садржи преклузивни рок, већ да се ради о року који је везан за дан утврђивања престанка потребе за радом запосленика, а која се појави у току трајања стечајног поступка. Дакле, у конкретном случају је споран начин на који су судови тумачили наведену законску одредбу.

28. Уставни суд подсјећа да спорна одредба члана 74 став 1 Закона о стечајном поступку (како је већ напријед цитирано) гласи: "Послије отварања стечајног поступка, стечајни управник мора писменим путем, у року од 60 дана, раскинути радни однос са запосленником стечајног дужника по основу процјене да нема потребе за радом запосленика у току одвијања стечајног поступка." У вези с тим, Уставни суд запажа да је у оспореној пресуди Врховни суд протумачио ову одредбу на начин да њоме није утврђен преклузивни рок у којем стечајни управник "мора" донијети отказе уговора о раду (већ је искључиво обавезан да отказ "мора" бити у писменом облику), а да је рок од 60 дана омеђен цијелим током трајања стечајног поступка и да се веже за утврђивање престанка потребе за радом запосленика. У вези с наведеним, Уставни суд подсјећа на неопходност да редовни судови у току свог рада тумаче законске одредбе које нису експлицитне или могу упућивати на различите закључке уколико од тих одредби зависи одлучење у предмету, а с обзиром на то да је одредбом члана 8 Закона о стечајном поступку прописано да се у стечајном поступку сходно примјењују одредбе ЗПП уколико тим или неким другим законом није другачије одређено, а чланом 2 став 3 ЗПП да суд примјењује материјално право према сопственој оцјени и у томе није везан наводима странака у вези с материјалним правом. У конкретном случају Врховни суд је спорну одредбу протумачио на различит начин од нижестепених судова и дошао до другачијег закључка у погледу меритума предмета. При том је Врховни суд за свој закључак и тумачење дао аргументоване и јасне разлоге из којих не произлази да су произвољни. С обзиром на наведено, те како у конкретном случају апеланти осим незадовољства резултатом конкретног спора не нуде никакве друге разлоге или аргументе из којих би произлазило да је Врховни суд поступио на произвољан начин, Уставни суд сматра да су ти наводи апеланата неосновани.

29. Осим наведеног, апеланти тврде да су, након престанка њихових радних односа, примани нови радници код туженог и да тужени није апелантима понудио да поновно заснују радни однос, иако је то био обавезан према одредби члана 74 став 3 Закона о стечајном поступку. Уставни суд примјећује да апеланти осим паушалног навода ни у односу на то питање не нуде никакве аргументе из којих би се могло закључити да је тужени поступио на начин како тврде, па су и ти наводи апеланата неосновани. Уставни суд упућује и на одговор туженог који је дат у овом предмету и из којег јасно произлази да су неки од апеланата позвани на рад, што су и прихватили и још увијек се налазе на раду код туженог, а да су неки од њих у међувремену пензионисани па нису ни могли бити поновно запослени. Уставни суд указује и да пресуда донесена у кривичном поступку против неких од апеланата није била предмет конкретног поступка па је Уставни суд овом приликом неће ни узети у разматрање.

30. Имајући у виду наведено, Уставни суд сматра да у конкретном случају нема кршења права апеланата на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције.

Остали наводи

31. Апеланти сматрају да им је оспореном пресудом прекршено и право на имовину. С обзиром на то да апеланти наводе о кршењу овог права своде на наводе о кршењу права на правично суђење, односно примјену права, а како је Уставни суд утврдио да то право није прекршено, Уставни суд сматра да у конкретном случају нема кршења ни права на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

VIII. Закључак

32. Нема кршења права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције када нема ништа што би указивало да је Врховни суд произвољно примијенио право када је спорну одредбу члана 74 став 1 Закона о стечајном поступку протумачио на начин различит од тумачења које су дали нижестепени судови, те када је Врховни суд за своје тумачење дао аргументоване и јасне разлоге који су у складу са стандардима права на правично суђење и када апеланти ничим нису доказали да је тужени, након што им је престао радни однос код њега, примио друге раднике на њихова радна мјеста а да претходно није њима понудио запослење.

33. Нема кршења права на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију када апеланти кршење овог права везују за кршење права на правично суђење, а Уставни суд је утврдио да то право није прекршено.

34. На основу члана 59 ст. (1) и (3) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

35. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Златко М. Кнежевић, с. р.

684

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 2551/18**, rješavajući apelaciju **Zvonimira Sušca**, na osnovu člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav (2) tačka b) i člana 59. st. (1) i (2) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine - prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 94/14), u sastavu:

Zlatko M. Knežević, predsjednik
Mato Tadić, potpredsjednik
Mirsad Ćeman, potpredsjednik
Valerija Galić, sutkinja
Miodrag Simović, sudija
Seada Palavrić, sutkinja
na sjednici održanoj 19. juna 2018. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvaja se apelacija **Zvonimira Sušca**.

Utvrđuje se povreda člana II/3.d) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 5. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u odnosu na rješenjā Kantonalnog suda u Širokom Brijegu br. 08 0 K 003106 18 Kv od 18. aprila 2018. godine i 08 0 K 003106 18 Kps od 6. aprila 2018. godine.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Zvonimir Sušac (u daljnjem tekstu: apelant) iz Ljubuškog, kojeg zastupa Igor Markotić, advokat iz Mostara, podnio je 30. aprila 2018. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv rješenjā Kantonalnog suda u Širokom Brijegu (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) br. 08 0 K 003106 18 Kv od 18. aprila 2018. godine i 08 0 K 003106 18 Kps od 6. aprila 2018. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 23. st. (2) i (3) Pravila Ustavnog suda, od Kantonalnog suda i Kantonalnog tužilaštva u Širokom Brijegu (u daljnjem tekstu: Tužilaštvo) zatraženo je 21. maja 2018. godine da dostave odgovore na apelaciju.

3. Kantonalni sud i Tužilaštvo su dostavili odgovore na apelaciju 24. i 29. maja 2018. godine.

III. Činjenično stanje

4. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način:

5. Optužnicom Tužilaštva broj T08 0 KT 0005634 17 od 29. marta 2018. godine apelant je optužen da je počinio krivično djelo razbojništvo iz člana 289. stav 2. u vezi sa stavom 1. i članom 31. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: KZFBiH) u stjecaju sa krivičnim djelom nedopušteno držanje oružja ili eksplozivnih materija iz člana 371. stav l. u vezi sa članom 54. KZFBiH.

6. Sudija za prethodni postupak Kantonalnog suda je Rješenjem broj 08 0 K 003106 18 Kps od 4. aprila 2018. godine potvrdio navedenu optužnicu.

7. Rješenjem sudije za prethodno saslušanje Kantonalnog suda broj 08 0 K 003106 18 Kps od 6. aprila 2018. godine apelantu, I.R. i T.Ć. produžena je mjera pritvora iz člana 146. stav 1. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ZKPFBiH) koja može trajati do izricanja prvostepene presude, a najduže dvije godine. Istovremeno je određeno da će se kontrola opravdanosti pritvora vršiti po isteku svaka dva mjeseca od dana donošenja posljednjeg rješenja o pritvoru, kao i da se apelantu uračunava u pritvor svako drugo lišavanje slobode i zadržavanje, i to od 26. septembra 2017. godine u 21.30 sati do 28. septembra 2017. godine u 20.25 sati, te od 10. oktobra 2017. godine od 9 sati pa dalje.

8. U obrazloženju rješenja Kantonalni sud je prvenstveno naveo da su branioci svih optuženih istakli prigovor funkcionalne nadležnosti sudije za prethodno saslušanje za odlučivanje o prijedlogu za produženje pritvora. S tim u vezi, Kantonalni sud je naveo da je, ocjenjujući odredbu člana 151. ZKPFBiH, zaključio da je sudija za prethodno saslušanje, nakon potvrđivanja optužnice, nadležan kako za određivanje pritvora, ukoliko on nije prethodno određen, tako i za produženje pritvora s tim da kontrolu opravdanosti pritvora po isteku svaka dva mjeseca vrši krivično vijeće suda zbog čega je, i pored istaknutih prigovora odbrane, postupao sudija za prethodni postupak. Također, pored prigovora branilaca optuženih (među kojima je i apelantov branilac) da je postupajući sudija za prethodno saslušanje kontaminiran dokazima, jer je u konkretnom predmetu odlučivao o prijedlogu za određivanje pritvora protiv optuženog, te da je, stoga, upitna objektivnost sudije, Kantonalni sud je zaključio da to nije razlog koji bi spriječio njegovo postupanje u ovom predmetu, posebno ocjenjujući ukupan broj sudija tog suda.

9. U vezi sa postojanjem razloga za produženje pritvora, Kantonalni sud je naveo da je utvrđeno da postoji osnovana sumnja da su optuženi (među kojima je i apelant) počinili krivično djelo koje im se stavlja na teret, što proizlazi ne samo na osnovu dokaza koji su postojali u vrijeme kad je pritvor određen nego i onih dokaza koje je Tužilaštvo pribavilo do podnošenja optužnice. Kantonalni sud je, dalje, naveo da, kada je u pitanju postojanje posebnih pritvorskih razloga iz člana 146. stav 1. ZKPFBiH, ispunjen je objektivni uvjet da se radi o krivičnom djelu za koje je moguće izreći kaznu zatvora u trajanju od tri godine ili težu kaznu s obzirom na to da je za krivično djelo razbojništvo iz člana 289. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZFBiH propisana kazna zatvora od najmanje pet godina. U odnosu na postojanje naročitih okolnosti, Kantonalni sud je naveo da je u konkretnom slučaju riječ o krivičnom djelu koje je izvršeno u sapočiniteljstvu upotrebom oružja, i to automatske puške iz koje je i pucano, što je potvrđeno iskazima svjedoka M.H. i K.B., nalazom i mišljenjem vještaka, kao i pregledom videozapisa. Postojanje naročitih okolnosti da će optuženi (među kojima je i apelant) ponoviti krivično djelo utvrđeno je na osnovu činjenice da su apelant i optuženi I.R. dio otuđenog novca utrošili na kupovinu teške opojne droge kokain koju su odmah konzumirali više puta tokom kritične večeri, a dio su koristili za vraćanje dugova, što su i bili motivi za izvršenje predmetnog krivičnog djela. Opravdanu bojazan da bi optuženi boravkom na slobodi mogli ponoviti krivično djelo potvrđuje i činjenica da je I.R. završio na psihijatriji zbog psihičkih poteškoća u vidu intoksikacije više psihoaktivnih materija, a posebno činjenica da su, kako to navodi apelant, imali namjeru izvršiti razbojništvo nad J.P., te da su za to pripremili potkapu, rukavice i ostalo, a to nisu učinili samo zbog toga što se J.P. nije nalazio u kući, dakle, ne zbog toga što su odustali, već zbog objektivnih okolnosti. Navedeno potvrđuje da je riječ o licima koja su sklona uzimanju teških opojnih droga i koja su nezaposlena, osim T.Ć. koji je zaposlen. Pored navedenog, radi se o teškom i dobro isplaniranom krivičnom djelu, koje su počinila tri lica, uz upotrebu oružja, za koje se može izreći kazna od pet do 20 godina zatvora. Također, sud je prihvatio navode Tužilaštva da se radi o dobro isplaniranom djelu s obzirom na to da, dok su apelant i I.R. bili u Ljubuškom i vršili razbojništvo, optuženi T.Ć. je tražio alibi za sebe, a i za njih. Dalje, za vrijeme izvršenja razbojništva optuženi su došli vozilom "mercedes" bez registarskih oznaka i bez ratkapa, a s ciljem da prikriju vozilo koje su koristili, nakon izvršenja krivičnog djela na to vozilo su

stavili pripadajuće registarske tablice i stare ratkape, što je vidljivo iz fotodokumentacije, nakon čega su to vozilo ostavili pred apelantovom kućom, a cijelu večer nakon toga su se vozali drugim apelantovim vozilom. Stoga, zbog prirode krivičnog djela i okolnosti pod kojima je počinjeno, uz upotrebu i pucanje iz vatrenog oružja u neposrednoj blizini svjedoka M.H., što govori da se radi o licima koja su očigledno spremna na sve da dođu do novca, a posebno kada se ima u vidu da se terete za počinjenje teškog krivičnog djela za koje se može izreći kazna zatvora do 20 godina, Kantonalni sud je zaključio da se svrha zbog koje je pritvor produžen ne bi mogla ostvariti primjenom nekih blažih mjera, odnosno mjera zabrane.

10. Rješenjem vanraspravnog vijeća Kantonalnog suda broj 08 0 K 003106 18 Kv od 18. aprila 2018. godine apelantova žalba je odbijena kao neosnovana i potvrđeno je prvostepeno rješenje.

11. U obrazloženju rješenja, u pogledu apelantovih tvrdnji kojima je osporavao funkcionalnu nadležnost sudije za prethodno saslušanje za odlučivanje o produženju pritvora, drugostepeno vijeće je navelo da su neosnovani takvi žalbeni navodi s obzirom na to da je sudija za prethodno saslušanje nadležan za odlučivanje u krivičnom postupku, i to od dana prijema optužnice pa do dana predaje optužnice vijeću radi zakazivanja glavne rasprave. Pobijano rješenje je donio sudija za prethodno saslušanje nakon potvrđivanja optužnice, taj sudija je bio obavezan da odluči o prijedlogu za produženje pritvora, jer je potvrdio optužnicu i jer se predmet još nije nalazio u fazi otvaranja glavne rasprave, što znači da predmet nije izašao iz nadležnosti sudije za prethodno saslušanje, pa je, stoga, taj sudija, u skladu sa odredbom člana 151. ZKPFBiH, bio nadležan za odlučivanje o produženju pritvora nakon potvrđivanja optužnice.

12. U vezi sa postojanjem posebnih pritvorskih razloga, drugostepeno vijeće je navelo da apelantovi žalbeni navodi ne dovode u pitanje pravilnost zaključka sudije za prethodno saslušanje o postojanju naročitih okolnosti u smislu odredbe člana 146. stav 1. tačka c) ZKPFBiH. Naime, navedenom odredbom se ne zahtijeva ranija osuđivanost kao *conditio sine qua non* za produženje pritvora, na šta se žalbe optuženih neosnovano pozivaju, nego postojanje naročitih okolnosti koje ukazuju na iteracijsku opasnost. Imajući u vidu razloge koje je naveo prvostepeni sud, žalbama branilaca optuženih neosnovano se ukazuje da su u pobijanom rješenju izostali razlozi o odlučnim činjenicama na kojima je sudija utemeljio zaključak o postojanju te osnove za produženje pritvora i da je na taj način učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka. Također, vanraspravno vijeće je navelo da, iako u pobijanom rješenju nisu navedeni razlozi na osnovu kojih sudija zaključuje da će optuženi vršenjem krivičnih djela nabavljati novac za opojnu drogu, u obrazloženju su navedeni drugi konkretni razlozi koji ukazuju na postojanje iteracijske opasnosti u slučaju puštanja na slobodu. Najzad, drugostepeno vijeće je ukazalo da nisu osnovani ni žalbeni prigovori da je sudija za prethodno saslušanje propustio dati razloge o okolnostima koje su značajne za ocjenu suda da se mjera pritvora, kao najstrožija mjera, ne može zamijeniti mjerama zabrane i da je na taj način počinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka, a ovo stoga što iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da su navedeni konkretni razlozi zbog kojih je sud ustanovio da se svrha zbog koje je produžen pritvor optuženima ne bi mogla ostvariti blažim mjerama.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

13. Apelant smatra da mu je osporenim odlukama povrijeđeno pravo na slobodu i sigurnost lica iz člana II/3.d) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 5. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija). Apelant prvenstveno tvrdi da, nakon potvrđivanja optužnice, sudija za prethodno saslušanje nije bio funkcionalno nadležan da odlučuje o prijedlogu za produženje pritvora, već je o tome prijedlogu moglo odlučivati samo vanraspravno vijeće iz člana 25. stav 6. ZKPFBiH. S tim u vezi, apelant tvrdi da Kantonalni sud neosnovano ukazuje na nedovoljan broj sudija s obzirom na to da apelantu ne mogu biti uskraćena zagarantirana prava na pravično suđenje zbog nedostatka ili nedovoljnog broja sudija. Dalje, apelant ukazuje da se sudija za prethodno saslušanje u konkretnom slučaju morao izuzeti s obzirom na to da je isti sudija postupao kao sudija za prethodni postupak tokom istrage i da je donio rješenje kojim se apelantu određuje mjera pritvora, a odredbom člana 39. stav 1. tačka d) ZKPFBiH propisano je da će se izuzeti sudija ako je u istom postupku postupao kao sudija za prethodni postupak ili sudija za prethodno saslušanje. Iako je navedena činjenica isticana u žalbi, drugostepeno vijeće nije dalo odgovor na taj apelantov navod. U vezi sa navedenim, apelant smatra da je povrijeđeno načelo zakonitosti pritvora, jer krivični postupak mora biti proveden prema pravilima procesnog prava. U pogledu postojanja posebnih pritvorskih razloga, apelant navodi da je tokom postupka ukazivao da nije do sada osuđivan i da se protiv njega ne vodi bilo kakav krivični postupak. Također, apelant ističe da je obrazloženje o postojanju posebnih pritvorskih razloga u cijelosti paušalno i stereotipno, pri čemu se cijelo obrazloženje posebnog pritvorskog razloga svodi na prepisivanje prijedloga za produženje pritvora. Imajući u vidu navedeno, apelant je predložio da Ustavni sud usvoji apelaciju i utvrdi povredu prava na slobodu i sigurnost.

b) Odgovor na apelaciju

14. Kantonalni sud je naveo da su neosnovani apelacijski navodi da sudija za prethodno saslušanje nije bio nadležan da donese odluku o produženju pritvora nakon potvrđivanja optužnice s obzirom na to da je taj sudija, na osnovu odredbe člana 151. ZKPFBiH, bio obavezan da odluči o navedenom prijedlogu, jer je potvrdio optužnicu, a predmet još nije bio u fazi otvaranja glavne rasprave, što znači da predmet nije izašao iz njegove nadležnosti. Također, Kantonalni sud ukazuje da su u obrazloženju osporenih rješenja navedeni valjani razlozi na kojima su redovni sudovi utemeljili zaključak o postojanju posebnog pritvorskog razloga za produženje pritvora.

15. Tužilaštvo je istaklo da nisu tačni apelantovi navodi da rješenje o produženju pritvora nije mogao donijeti sudija za prethodno saslušanje koji se morao izuzeti s obzirom na to da su odredbom člana 21. ZKPFBiH jasno propisana ovlaštenja sudija u pojedinim fazama postupka. Također, apelantovi navodi da pobijanim rješenjima nije uzeta u obzir njegova ranija neosuđivanost su neosnovani, jer je u pogledu navedenog pritvorskog razloga Kantonalni sud dao valjano obrazloženje o produženju pritvora. Imajući u vidu navedeno, Tužilaštvo je predložilo da se apelacija odbije kao neosnovana.

V. Relevantni propisi

16. **Zakon o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine** ("Službene novine FBiH" br. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13 i 59/14) u relevantnom dijelu glasi:

Član 21. tač. d) i e)

Član 21.

Osnovni pojmovi

Osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno, pojedini izrazi upotrijebljeni u ovomu zakonu imaju sljedeće značenje:

d) "sudija za prethodni postupak" je sudija koji u toku istrage postupa u slučajevima kada je to propisano ovim zakonom,

e) "sudija za prethodno saslušanje" je sudija koji nakon podizanja optužnice postupa u slučajevima kada je to propisano ovim zakonom i koji ima ovlaštenja koja pripadaju sudiji za prethodni postupak,

Član 25. st. (5) i (6)
Sastav suda

(5) Sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje, predsjednik suda i predsjednik vijeća, odlučuju u slučajevima predviđenim ovim zakonom.

(6) U vijeću sastavljenom od trojice sudija, sud odlučuje o žalbama protiv rješenja kada je to određeno ovim zakonom i donosi druge odluke izvan glavnog pretresa.

Član 39.
Razlozi za izuzeće

Sudija ne može vršiti sudijsku dužnost:

d) ako je u istom krivičnom predmetu učestvovao kao sudija za prethodni postupak, sudija za prethodno saslušanje ili je postupao kao tužitelj, branitelj, zakonski zastupnik ili punomoćnik oštećenog ili je ispitan kao svjedok ili kao vještak,

Odjeljak 6. Pritvor
Član 145. stav (1)
Opće odredbe

(1) Pritvor se može odrediti ili produžiti samo pod uvjetima propisanim ovim zakonom i samo ako se isti cilj ne može ostvariti drugom mjerom.

Član 146. stav (1) tačka c)
Razlozi za pritvor

(1) Ako postoji osnovana sumnja da je određena osoba počinila krivično djelo, pritvor joj se može odrediti:

c) ako naročite okolnosti opravdavaju bojazan da će ponoviti krivično djelo ili da će dovršiti pokušano krivično djelo ili da će učiniti krivično djelo kojim prijeti, a za ta krivična djela može se izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna,

Član 149. st. (1) i (2)
Trajanje pritvora u istrazi

(1) Prije donošenja rješenja o određivanju pritvora sudija za prethodni postupak će preispitati osnovanost zahtjeva za određivanje pritvora. Po rješenju sudije za prethodni postupak, pritvor može trajati najduže jedan mjesec od dana lišenja slobode. Poslije tog roka osumnjičeni se može zadržati u pritvoru samo na osnovu rješenja o produženju pritvora.

(2) Pritvor se odlukom vijeća (član 25. stav 6.), na obrazloženi prijedlog tužitelja, može produžiti za najviše dva mjeseca. Protiv rješenja vijeća dopuštena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja.

Član 151. st. (1), (2) tačka d), i (3).
Pritvor nakon potvrđivanja optužnice

(1) Pritvor se može odrediti, produžiti ili ukinuti i nakon potvrđivanja optužnice. Nadzor opravdanosti pritvora obavlja se istekom svaka dva mjeseca od dana donošenja posljednjega rješenja o pritvoru. Žalba protiv ovoga rješenja ne zadržava njegovo izvršenje.

(2) Nakon potvrđivanja optužnice i prije izricanja prvostepene presude, pritvor može trajati najduže:

d) dvije godine u slučaju krivičnog djela za koje je propisana kazna zatvora preko deset godina, ali ne i kazna dugotrajnog zatvora.

(3) ako za vrijeme iz stava 2. ovog člana ne bude izrečena prvostepena presuda, pritvor će se ukinuti i optuženi pustiti na slobodu.

Član 312. stav 1. tačka a)
Bitne povrede odredaba krivičnog postupka

(1) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji:

a) ako je sud bio nepropisno sastavljen ili ako je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravomoćnom odlukom izuzet od suđenja,

VI. Dopustivost

17. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacijsku nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu, kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

18. U skladu sa članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako je podnesena u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku koji je koristio.

19. U konkretnom slučaju apelant je apelacijom osporio Rješenje Kantonalnog suda broj 08 0 K 003106 18 Kv od 18. aprila 2018. godine protiv kojeg nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Imajući u vidu da je osporeno rješenje doneseno 18. aprila 2018. godine, a da je apelant podnio apelaciju 30. aprila 2018. godine, proizlazi da je apelacija podnesena u roku od 60 dana, kako je propisano članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz člana 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očito (*prima facie*) neosnovana.

20. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da apelacija u ovome dijelu ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

21. Apelant pobija navedena rješenja, tvrdeći da su tim rješenjima povrijeđena njegova prava iz člana II/3.d) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 5. Evropske konvencije.

22. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

d) Pravo na ličnu slobodu i sigurnost;

23. Član 5. Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Svako ima pravo na slobodu i sigurnost ličnosti. Niko ne može biti lišen slobode osim u sljedećim slučajevima i u skladu sa zakonom propisanim postupkom:(...)

c) u slučaju zakonitog hapšenja ili pritvaranja osobe u svrhu njezinog dovođenja pred nadležnu zakonitu vlast zbog razumne sumnje da je počinila krivično djelo, ili kada se to razumno smatra potrebnim kako bi se spriječilo počinjenje krivičnog djela ili bjekstvo nakon počinjenja krivičnog djela; (...)

3. Svako ko je uhapšen ili pritvoren u skladu sa odredbama iz stava 1. tačka c) ovog člana izvodi se bez odgađanja pred sudiju ili drugu službenu osobu ovlaštenu zakonom da vrši sudsku vlast, te ima pravo da mu se sudi u razumnom roku ili da bude pušten na slobodu do suđenja. Puštanje na slobodu može biti uvjetovano jamstvima da će se osoba pojaviti na suđenju.

24. Apelant tvrdi da osporena rješenja nisu zakonita, jer sudija za prijašnje saslušanje nije bio nadležan da odlučuje o produženju pritvora i jer je postupajući sudija ranije postupao kao sudija za prethodni postupak. Također, apelant osporava postojanje posebnih pritvorskih razloga iz člana 146. stav 1. tačka c) ZKPFBiH.

25. Ustavni sud podsjeća da član 5. stav 1. Evropske konvencije na prvom mjestu zahtijeva da lišavanje slobode mora biti "zakonito". Kada je u pitanju zakonitost, uključujući i pitanje

da li je poštivan postupak propisan zakonom, Evropska konvencija se, u biti, poziva na nacionalno pravo i utvrđuje obavezu da se poštuju materijalna i proceduralna pravila nacionalnog prava. Međutim, saglasnost sa domaćim pravom nije dovoljna, jer član 5. stav 1. dodatno zahtijeva i da svako lišavanje slobode treba biti u skladu sa svrhom člana 5, tj. zaštitom pojedinca od arbitrarnosti. Ovdje nije u pitanju samo "pravo na slobodu" već i "pravo na sigurnost" (vidi, Evropski sud, pored ostalih, *Bozano protiv Francuske*, 18. decembra 1986. godine, stav 54, Serija A, broj 111, *Wassink protiv Holandije*, 27. septembra 1990. godine, stav 24, Serija A, broj 185-A). Fundamentalno načelo je da lišavanje koje je arbitrarno ne može biti u skladu sa članom 5. stav 1. i da se pojam "arbitrarnosti" u smislu člana 5. stav 1. Evropske konvencije proširuje i mimo nedostatka poštivanja nacionalnog prava tako da lišavanje slobode može biti zakonito u smislu domaćeg prava, ali je i dalje proizvoljno i u suprotnosti sa Evropskom konvencijom (vidi, Evropski sud za ljudska prava, *Saadi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (CG), broj 13229/03, stav 67, 29. januara 2008. godine).

26. Evropski sud je postavio načela mjerodavna za ispitivanje prigovora podnosilaca zahtjeva na osnovu člana 5. stav 1. Konvencije u presudi *Mooren* (vidi, Evropski sud, predmet *Mooren protiv Njemačke* [GC], br. 11364/03, ECHR 2009, *Haždi protiv Hrvatske*, br. 42998/08, od 1. jula 2010. godine, stav 24). U vezi sa načelima koja se primjenjuju na ispitivanje poštivanja domaćeg prava, Evropski sud je istakao da iako je u prvom redu na domaćim vlastima, i to sudovima, da tumače i primjenjuju domaće pravo, nepoštivanje domaćeg prava povlači za sobom, na osnovu člana 5. stav 1, povredu Evropske konvencije i sud, stoga, može i treba preispitati da li je bilo poštivano to pravo (*Benham protiv Ujedinjenog Kraljevstva* od 10. juna 1996. godine, stav 41). Međutim, Evropski sud je pojasnio da, osobito u svojoj novijoj sudskoj praksi, svaki nedostatak otkriven u rješenju kojim se određuje pritvor ne čini sâm taj pritvor kao takav nezakonitim u smislu člana 5. stav 1. Evropske konvencije. Za ocjenu poštivanja člana 5. stav 1. Evropske konvencije treba učiniti osnovno razlikovanje između *ex facie* nevaljanih rješenja kojima se određuje pritvor – naprimjer onih koje je donio sud u prekoračenju svoje nadležnosti (vidi, Evropski sud, *Marturana protiv Italije*, broj 63154/00, od 4. marta 2008. godine, stav 78), ili onih u kojima zainteresirana stranka nije dobila propisnu obavijest o ročištu (…) – i rješenja o određivanju pritvora koja su *prima facie* valjana i izvršiva, osim i dok ih ne ukine viši sud. Rješenje o određivanju pritvora mora se smatrati *ex facie* nevaljanim ako nedostatak u rješenju predstavlja "veliku i očitu nepravilnost" u izuzetnom smislu naznačenom u sudskoj praksi suda (…). Stoga, osim ako predstavljaju veliku i očitu nepravilnost, nedostatke rješenja kojim je određen pritvor mogu ispraviti domaći žalbeni sudovi u toku sudskog preispitivanja postupka. U pogledu standarda koji se primjenjuju na pitanje arbitrarnosti pritvora, Evropski sud je ukazao da "…opće načelo uspostavljeno u sudskoj praksi je da će pritvor biti 'arbitraran' kada, uprkos tome što je u skladu sa formulacijom u domaćem pravu, postoji element *mala fides* na strani vlasti (uporedi predmete *Bozano v. Francuska*, 18. decembra 1986, stav 59, Serija A br. 111, i već citirani predmet *Saadi*, stav 69), ili kad su domaće vlasti zanemarile da pokušaju pravilno primijeniti mjerodavne propise (vidi već citirani predmet *Benham*, stav 47). Dalje, u kontekstu podstava (c) člana 5, stava 1. obrazloženje odluke kojom je određen pritvor mjerodavan je činitelj pri utvrđivanju da li se mora pritvor nekog lica smatrati arbitrarnim…."

27. Slijedeći navedeno, prvo pitanje na koje je potrebno odgovoriti jeste da li je apelantovo lišavanje slobode bilo u skladu sa materijalnim i proceduralnim pravilima domaćeg zakona. Razmatrajući apelantove navode kojima ukazuje na prekoračenje nadležnosti sudije za prethodno saslušanje koji je donio rješenje o produženju pritvora, Ustavni sud zapaža da je apelant taj prigovor isticao tokom postupka pred redovnim sudovima, pri čemu je postupajući sudija za prethodni postupak, a to je potvrđeno i drugostepenim rješenjem, ukazao da iz odredbe člana 151. ZKPFBiH proizlazi obaveza sudije za prethodno saslušanje da odlučuje o određivanju i produženju pritvora.

28. U vezi sa navedenim, Ustavni sud zapaža da je odredbom člana 21. tačka e) ZKPFBiH propisano da je sudija za prethodno saslušanje "sudija koji nakon podizanja optužnice postupa u slučajevima kada je to propisano ovim Zakonom i koji ima ovlaštenja koja pripadaju sudiji za prijašnji postupak". Ustavni sud, dalje, zapaža da su odredbom člana 151. ZKPFBiH propisana pravila za određivanje pritvora nakon potvrđivanja optužnice. Međutim, navedenim odredbama nije izričito propisana nadležnost sudije za prethodno saslušanje za donošenje odluka o produženju ili određivanju pritvora, pa se, stoga, odredbe o nadležnostima sudije za prethodno saslušanje za preduzimanje procesnih radnji izvode iz odredaba koje propisuju ovlaštenja sudije za prethodni postupak. U vezi sa ovlaštenjima sudije za prethodni postupak, Ustavni sud uočava da je odredbom člana 149. st. 1. i 2. ZKPFBiH propisano da sudija za prethodni postupak odlučuje o prijedlogu za određivanje pritvora, te da pritvor, po rješenju sudije za prethodni postupak, može trajati najduže jedan mjesec od dana oduzimanja slobode. Poslije tog roka osumnjičeni se može zadržati u pritvoru samo na osnovu rješenja o produženju pritvora o kojemu odlučuje vijeće iz člana 25. stav 6. ZKPFBiH na obrazloženi prijedlog tužioca. Iz navedenih odredaba proizlazi da sudija za prethodno saslušanje ima nadležnost da odlučuje o prijedlogu za određivanje pritvora, ali da nema nadležnost da odlučuje o prijedlogu za produženje pritvora, koji je već ranije određen. U vezi sa obrazloženjem redovnih sudova prema kojima je sudija za prethodno saslušanje nadležan za odlučivanje u krivičnom postupku, i to od dana prijema optužnice pa do dana predaje optužnice vijeću radi zakazivanja glavne rasprave, Ustavni sud ukazuje da je odredbom člana 21. tačka e) ZKPFBiH propisano da taj sudija postupa samo u slučajevima kada je to propisano zakonom, dakle, ne u svim slučajevima nakon dostavljanja optužnice. Također, Ustavni sud uočava da se u tom pogledu više puta izjasnio i Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine, koji je zaključio: "Nakon potvrđivanja optužnice sudija za prethodno saslušanje nije funkcionalno nadležan da odlučuje o prijedlogu tužioca za produženje pritvora prema optuženiku, već o tom prijedlogu može odlučiti vanraspravno vijeće iz člana 25. stav 6. ZKPFBiH" (vidjeti Rješenje Vrhovnog suda FBiH broj *Kv-6/04* od 9. marta 2004. godine, objavljeno u Biltenu sudske prakse Vrhovnog suda FBiH broj 1, januar-jun 2004, tačka 11, str. 11, te Rješenje Vrhovnog suda FBiH broj 07 0 K 003667 10 Kž od 19. februara 2010. godine, objavljeno u Biltenu sudske prakse broj 1, januar-jun 2010. godine, str. 13, tačka 10).

29. Prema tome, Ustavni sud smatra da je o prijedlogu za produženje pritvora odlučivao sudija za prethodno saslušanje, što predstavlja povredu navedenih procesnih odredaba o nadležnosti za odlučivanje o produženju pritvora, odnosno "veliku i očitu nepravilnost" u donošenju odluke, naročito zato što je povredu tih odredaba zakonodavac propisao kao bitnu povredu odredaba krivičnog postupka. Dalje, vijeće koje je odlučivalo u žalbenom postupku nije otklonilo veliku i očitu nepravilnost, odnosno nedostatke rješenja kojim je produžen pritvor apelantu. Dakle, Ustavni sud smatra da je postupanje redovnih sudova bilo "arbitrarno" s obzirom na to da su, uprkos jasnim formulacijama u domaćem pravu i uspostavljenoj sudskoj praksi kojom je usvojen jasan stav o nadležnosti za produženje pritvora nakon

potvrđivanja optužnice, redovni sudovi zanemarili da pravilno primijene mjerodavne propise uprkos apelantovim tvrdnjama kojima je ukazivao na povrede navedenih odredaba.

30. Stoga, Ustavni sud zaključuje da je osporenim rješenjima povrijeđeno apelantovo pravo na slobodu i sigurnost lica iz člana II/3.d) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 5. stav 1. Evropske konvencije. S obzirom na ovakav zaključak, Ustavni sud ne smatra da je potrebno ispitivati dalje apelantove navode kojima je ukazivao na kršenje člana II/3.d) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 5. Evropske konvencije.

31. Najzad, Ustavni sud podsjeća na to da je u svojoj dosadašnjoj praksi usvojio stav da je, s obzirom na temporalni karakter rješenja o određivanju, odnosno produživanju mjere pritvora, u situaciji kada utvrdi da je lišavanje slobode apelanata po pobijanoj odluci redovnog suda rezultiralo povredom prava na slobodu i sigurnost lica, ali da je u trenutku donošenja odluke Ustavnog suda lišavanje slobode prema pobijanim odlukama isteklo, dovoljno da utvrdi povredu ustavnog prava i ukaže na učinjene propuste u postupku određivanja mjere pritvora (vidi, između ostalih, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *AP 4531/15* od 8. decembra 2015. godine, tač. 68. i 69. s referencama na relevantnu praksu Ustavnog suda, dostupna na www.ustavnisud.ba). Stoga, imajući u vidu da je rješenjem od 6. aprila 2018. godine određeno da će se kontrola opravdanosti pritvora vršiti po isteku svaka dva mjeseca od dana donošenja posljednjeg rješenja o pritvoru, Ustavni sud u konkretnom slučaju samo deklaratorno utvrđuje povredu u odnosu na pobijana rješenja Kantonalnog suda br. 08 0 K 003106 18 Kv od 18. aprila 2018. godine i 08 0 K 003106 18 Kps od 6. aprila 2018. godine, naglašavajući da redovni sudovi, pri određivanju i produženju mjere pritvora, moraju osigurati garancije koje su date odredbama člana II/3.d) Ustava Bosne i Hercegovine, kao i članom 5. Evropske konvencije.

VIII. Zaključak

32. Ustavni sud zaključuje da postoji kršenje prava iz člana II/3.d) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 5. stav 1. Evropske konvencije kada, u okolnostima konkretnog slučaja, lišavanje slobode nije "zakonito", jer nije preduzeto uz obavezu poštivanja proceduralnih pravila nacionalnog prava.

33. Na osnovu člana 59. st. (1) i (2) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

34. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Zlatko M. Knežević, s. r.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 2551/18**, rješavajući apelaciju **Zvonimira Sušca**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b) i članka 59. st. (1) i (2) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine - prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 94/14), u sastavu:

Zlatko M. Knežević, predsjednik
Mato Tadić, dopredsjednik
Mirsad Ćeman, dopredsjednik
Valerija Galić, sutkinja
Miodrag Simović, sudac
Seada Palavrić, sutkinja
na sjednici održanoj 19. lipnja 2018. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvaja se apelacija **Zvonimira Sušca**.

Utvrđuje se povreda članka II/3.(d) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 5. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u odnosu na rješenjā Kantonalnog suda u Širokom Brijegu br. 08 0 K 003106 18 Kv od 18. travnja 2018. godine i 08 0 K 003106 18 Kps od 6. travnja 2018. godine.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Zvonimir Sušac (u daljnjem tekstu: apelant) iz Ljubuškog, kojeg zastupa Igor Markotić, odvjetnik iz Mostara, podnio je 30. travnja 2018. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv rješenjā Kantonalnog suda u Širokom Brijegu (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) br. 08 0 K 003106 18 Kv od 18. travnja 2018. godine i 08 0 K 003106 18 Kps od 6. travnja 2018. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 23. st. (2) i (3) Pravila Ustavnog suda, od Kantonalnog suda i Kantonalnog tužiteljstva u Širokom Brijegu (u daljnjem tekstu: Tužiteljstvo) zatraženo je 21. svibnja 2018. godine da dostave odgovore na apelaciju.

3. Kantonalni sud i Tužiteljstvo su dostavili odgovore na apelaciju 24. i 29. svibnja 2018. godine.

III. Činjenično stanje

4. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način:

5. Optužnicom Tužiteljstva broj T08 0 KT 0005634 17 od 29. ožujka 2018. godine apelant je optužen da je počinio kazneno djelo razbojništvo iz članka 289. stavak 2. u svezi sa stavkom 1. i člankom 31. Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: KZFBiH) u stjecaju sa kaznenim djelom nedopušteno držanje oružja ili eksplozivnih tvari iz članka 371. stavak l. u svezi sa člankom 54. KZFBiH.

6. Sudac za prethodni postupak Kantonalnog suda je Rješenjem broj 08 0 K 003106 18 Kps od 4. travnja 2018. godine potvrdio navedenu optužnicu.

7. Rješenjem suca za prethodno saslušanje Kantonalnog suda broj 08 0 K 003106 18 Kps od 6. travnja 2018. godine apelantu, I.R. i T.Ć. produljena je mjera pritvora iz članka 146. stavak 1. točka c) Zakona o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ZKPFBiH) koja može trajati do izricanja prvostupanjske presude, a najdulje dvije godine. Istodobno je određeno da će se kontrola opravdanosti pritvora vršiti po isteku svaka dva mjeseca od dana donošenja posljednjeg rješenja o pritvoru, kao i da se apelantu uračunava u pritvor svako drugo lišavanje slobode i zadržavanje, i to od 26. rujna 2017. godine u 21.30 sati do 28. rujna 2017. godine u 20.25 sati, te od 10. listopada 2017. godine od 9 sati pa dalje.

8. U obrazloženju rješenja Kantonalni sud je prvenstveno naveo da su branitelji svih optuženika istakli prigovor funkcionalne nadležnosti suca za prethodno saslušanje za odlučivanje o prijedlogu za produljenje pritvora. S tim u svezi, Kantonalni sud je naveo da je, ocjenjujući odredbu članka 151. ZKPFBiH, zaključio da je sudac za prethodno saslušanje, nakon potvrđivanja optužnice, nadležan kako za određivanje pritvora, ukoliko on nije prethodno određen, tako i za produljenje pritvora s tim da kontrolu opravdanosti pritvora po isteku svaka dva mjeseca vrši kazneno vijeće suda zbog čega je, i pored istaknutih prigovora obrane, postupao sudac za prethodni postupak. Također, pored prigovora branitelja optuženika (među kojima je i apelantov branitelj) da je postupajući sudac za prethodno saslušanje kontaminiran dokazima, jer je u konkretnom predmetu

odlučivao o prijedlogu za određivanje pritvora protiv optuženika, te da je, stoga, upitna objektivnost suca, Kantonalni sud je zaključio da to nije razlog koji bi spriječio njegovo postupanje u ovom predmetu, posebice ocjenjujući ukupan broj sudaca tog suda.

9. U svezi sa postojanjem razloga za produljenje pritvora, Kantonalni sud je naveo da je utvrđeno kako postoji utemeljena sumnja da su optuženici (među kojima je i apelant) počinili kazneno djelo koje im se stavlja na teret, što proizlazi ne samo na temelju dokaza koji su postojali u vrijeme kad je pritvor određen nego i onih dokaza koje je Tužiteljstvo pribavilo do podnošenja optužnice. Kantonalni sud je, dalje, naveo da, kada je u pitanju postojanje posebnih pritvorskih razloga iz članka 146. stavak 1. ZKPFBiH, ispunjen je objektivni uvjet da se radi o kaznenom djelu za koje je moguće izreći kaznu zatvora u trajanju od tri godine ili težu kaznu obzirom na to da je za kazneno djelo razbojništvo iz članka 289. stavak 2. u svezi sa stavkom 1. KZFBiH propisana kazna zatvora od najmanje pet godina. U odnosu na postojanje naročitih okolnosti, Kantonalni sud je naveo da je u konkretnom slučaju riječ o kaznenom djelu koje je izvršeno u supočiniteljstvu uporabom oružja, i to automatske puške iz koje je i pucano, što je potvrđeno iskazima svjedoka M.H. i K.B., nalazom i mišljenjem vještaka, kao i pregledom videozapisa. Postojanje naročitih okolnosti da će optuženici (među kojima je i apelant) ponoviti kazneno djelo utvrđeno je na temelju činjenice da su apelant i optuženi I.R. dio otuđenog novca utrošili na kupnju teške opojne droge kokain koju su odmah konzumirali više puta tijekom kritične večeri, a dio su koristili za vraćanje dugova, što su i bili motivi za izvršenje predmetnog kaznenog djela. Opravdanu bojazan da bi optuženici boravkom na slobodi mogli ponoviti kazneno djelo potvrđuje i činjenica da je I.R. završio na psihijatriji zbog psihičkih poteškoća u vidu intoksikacije više psihoaktivnih tvari, a posebice činjenica da su, kako to navodi apelant, imali namjeru izvršiti razbojništvo nad J.P., te da su za to pripremili potkapu, rukavice i ostalo, a to nisu učinili samo zbog toga što se J.P. nije nalazio u kući, dakle, ne zbog toga što su odustali, već zbog objektivnih okolnosti. Navedeno potvrđuje da je riječ o osobama koje su sklone uzimanju teških opojnih droga i koje su neuposlene, osim T.Ć. koji je uposlen. Pored navedenog, radi se o teškom i dobro isplaniranom kaznenom djelu, koje su počinile tri osobe, uz uporabu oružja, za koje se može izreći kazna od pet do 20 godina zatvora. Također, sud je prihvatio navode Tužiteljstva da se radi o dobro isplaniranom djelu obzirom na to da, dok su apelant i I.R. bili u Ljubuškom i vršili razbojništvo, optuženik T.Ć. je tražio alibi za sebe, a i za njih. Dalje, za vrijeme izvršenja razbojništva optuženici su došli vozilom "mercedes" bez registarskih oznaka i bez ratkapa, a s ciljem da prikriju vozilo koje su koristili, nakon izvršenja kaznenog djela na to vozilo su stavili pripadajuće registarske pločice i stare ratkape, što je vidljivo iz fotodokumentacije, nakon čega su to vozilo ostavili pred apelantovom kućom, a cijelu večer nakon toga su se vozali drugim apelantovim vozilom. Stoga, zbog naravi kaznenog djela i okolnosti pod kojima je počinjeno, uz uporabu i pucanje iz vatrenog oružja u neposrednoj blizini svjedokinje M.H., što govori da se radi o osobama koje su razvidno spremne na sve da dođu do novca, a posebice kada se ima u vidu da se terete za počinjenje teškog kaznenog djela za koje se može izreći kazna zatvora do 20 godina, Kantonalni sud je zaključio da se svrha zbog koje je pritvor produljen ne bi mogla ostvariti primjenom nekih blažih mjera, odnosno mjera zabrane.

10. Rješenjem izvanraspravnog vijeća Kantonalnog suda broj 08 0 K 003106 18 Kv od 18. travnja 2018. godine apelantov priziv je odbijen kao neutemeljen i potvrđeno je prvostupanjsko rješenje.

11. U obrazloženju rješenja, u pogledu apelantovih tvrdnji kojima je osporavao funkcionalnu nadležnost suca za prethodno saslušanje za odlučivanje o produljenju pritvora, drugostupanjsko vijeće je navelo da su neutemeljeni takvi prizivni navodi obzirom na to da je sudac za prethodno saslušanje nadležan za odlučivanje u kaznenom postupku, i to od dana prijema optužnice pa do dana predaje optužnice vijeću radi zakazivanja glavne rasprave. Pobijano rješenje je donio sudac za prethodno saslušanje nakon potvrđivanja optužnice, taj sudac je bio obvezan odlučiti o prijedlogu za produljenje pritvora, jer je potvrdio optužnicu i jer se predmet još nije nalazio u fazi otvaranja glavne rasprave, što znači da predmet nije izašao iz nadležnosti suca za prethodno saslušanje, pa je, stoga, taj sudac, sukladno odredbi članka 151. ZKPFBiH, bio nadležan za odlučivanje o produljenju pritvora nakon potvrđivanja optužnice.

12. U svezi sa postojanjem posebnih pritvorskih razloga, drugostupanjsko vijeće je navelo da apelantovi prizivni navodi ne dovode u pitanje pravilnost zaključka suca za prethodno saslušanje o postojanju naročitih okolnosti u smislu odredbe članka 146. stavak 1. točka c) ZKPFBiH. Naime, navedenom odredbom se ne zahtijeva ranija osuđivanost kao *conditio sine qua non* za produljenje pritvora, na što se prizivi optuženika neutemeljeno pozivaju, nego postojanje naročitih okolnosti koje ukazuju na iteracijsku opasnost. Imajući u vidu razloge koje je naveo prvostupanjski sud, prizivima branitelja optuženih neutemeljeno se ukazuje da su u pobijanom rješenju izostali razlozi o odlučnim činjenicama na kojima je sudac utemeljio zaključak o postojanju te osnove za produljenje pritvora i da je na taj način učinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka. Također, izvanraspravno vijeće je navelo da, iako u pobijanom rješenju nisu navedeni razlozi na temelju kojih sudac zaključuje da će optuženici vršenjem kaznenih djela nabavljati novac za opojnu drogu, u obrazloženju su navedeni drugi konkretni razlozi koji ukazuju na postojanje iteracijske opasnosti u slučaju puštanja na slobodu. Najzad, drugostupanjsko vijeće je ukazalo da nisu utemeljeni ni prizivni prigovori da je sudac za prethodno saslušanje propustio dati razloge o okolnostima koje su značajne za ocjenu suda da se mjera pritvora, kao najstroža mjera, ne može zamijeniti mjerama zabrane i da je na taj način počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka, a ovo stoga što iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da su navedeni konkretni razlozi zbog kojih je sud ustanovio da se svrha zbog koje je produljen pritvor optuženima ne bi mogla ostvariti blažim mjerama.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

13. Apelant smatra da mu je osporenim odlukama povrijeđeno pravo na slobodu i sigurnost osobe iz članka II/3.(d) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 5. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija). Apelant prvenstveno tvrdi da, nakon potvrđivanja optužnice, sudac za prethodno saslušanje nije bio funkcionalno nadležan odlučivati o prijedlogu za produljenje pritvora, već je o tome prijedlogu moglo odlučivati samo izvanraspravno vijeće iz članka 25. stavak 6. ZKPFBiH. S tim u svezi, apelant tvrdi da Kantonalni sud neutemeljeno ukazuje na nedovoljan broj sudaca obzirom na to da apelantu ne mogu biti uskraćena zagarantirana prava na pravično suđenje zbog nedostatka ili nedovoljnog broja sudaca. Dalje, apelant ukazuje da se sudac za prethodno saslušanje u konkretnom slučaju morao izuzeti obzirom na to da je isti sudac postupao kao sudac za prethodni postupak tijekom istrage i da je donio rješenje kojim se apelantu određuje mjera pritvora, a odredbom članka 39. stavak 1. točka d) ZKPFBiH propisano je da će se izuzeti sudac ako je u istom postupku postupao kao sudac za prethodni postupak ili sudac za prethodno saslušanje. Iako je navedena činjenica

isticana u prizivu, drugostupanjsko vijeće nije dalo odgovor na taj apelantov navod. U svezi sa navedenim, apelant smatra da je povrijeđeno načelo zakonitosti pritvora, jer kazneni postupak mora biti proveden prema pravilima procesnog prava. U pogledu postojanja posebnih pritvorskih razloga, apelant navodi da je tijekom postupka ukazivao da nije do sada osuđivan i da se protiv njega ne vodi bilo kakav kazneni postupak. Također, apelant ističe da je obrazloženje o postojanju posebnih pritvorskih razloga u cijelosti paušalno i stereotipno, pri čemu se cijelo obrazloženje posebnog pritvorskog razloga svodi na prepisivanje prijedloga za produljenje pritvora. Imajući u vidu navedeno, apelant je predložio da Ustavni sud usvoji apelaciju i utvrdi povredu prava na slobodu i sigurnost.

b) Odgovor na apelaciju

14. Kantonalni sud je naveo da su neutemeljeni apelacijski navodi da sudac za prethodno saslušanje nije bio nadležan donijeti odluku o produljenju pritvora nakon potvrđivanja optužnice obzirom na to da je taj sudac, na temelju odredbe članka 151. ZKPFBiH, bio obvezan odlučiti o navedenom prijedlogu, jer je potvrdio optužnicu, a predmet još nije bio u fazi otvaranja glavne rasprave, što znači da predmet nije izašao iz njegove nadležnosti. Također, Kantonalni sud ukazuje da su u obrazloženju osporenih rješenja navedeni valjani razlozi na kojima su redoviti sudovi utemeljili zaključak o postojanju posebnog pritvorskog razloga za produljenje pritvora.

15. Tužiteljstvo je istaknulo da nisu točni apelantovi navodi da rješenje o produljenju pritvora nije mogao donijeti sudac za prethodno saslušanje koji se morao izuzeti obzirom na to da su odredbom članka 21. ZKPFBiH jasno propisane ovlasti sudaca u pojedinim fazama postupka. Također, apelantovi navodi da pobijanim rješenjima nije uzeta u obzir njegova ranija neosuđivanost su neutemeljeni, jer je u pogledu navedenog pritvorskog razloga Kantonalni sud dao valjano obrazloženje o produljenju pritvora. Imajući u vidu navedeno, Tužiteljstvo je predložilo da se apelacija odbije kao neutemeljena.

V. Relevantni propisi

16. **Zakon o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine** ("Službene novine FBiH" br. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13 i 59/14) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 21. toč. d) i e)
Članak 21.
Temeljni pojmovi

Osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno, pojedini izričaji uporabljeni u ovomu Zakonu imaju sljedeće značenje:

d) "Sudac za prijašnji postupak" je sudac koji u tijeku istrage postupa u slučajevima kada je to propisano ovim Zakonom,

e) "Sudac za prethodno saslušanje" je sudac koji nakon podizanja optužnice postupa u slučajevima kada je to propisano ovim Zakonom i koji ima ovlaštenja koja pripadaju sucu za prijašnji postupak,

Članak 25. st. (5) i (6)
Sastav suda

(5) Sudac za prijašnji postupak, sudac za prethodno saslušanje, predsjednik suda i predsjednik vijeća, odlučuju u slučajevima predviđenim ovim Zakonom.

(6) U vijeću sastavljenom od trojice sudaca, sud odlučuje o žalbama protiv rješenja kada je to određeno ovim Zakonom i donosi druge odluke izvan glavne rasprave.

Članak 39.
Razlozi za izuzeće

Sudac ne može obavljati sudačku dužnost:

d) ako je u istom kaznenom predmetu sudjelovao kao sudac za prijašnji postupak, sudac za prethodno saslušanje ili je postupao kao tužitelj, branitelj, zakonski zastupnik ili opunomoćenik oštećenika ili je ispitan kao svjedok ili kao vještak,

Odjeljak 6. Pritvor
Članak 145. stavak (1)
Opće odredbe

(1) Pritvor se može odrediti ili produljiti samo pod uvjetima propisanim ovim Zakonom i samo ako se isti cilj ne može ostvariti drugom mjerom.

Članak 146. stavak (1) točka c)
Razlozi za pritvor

(1) Ako postoji osnovana sumnja da je određena osoba počinila kazneno djelo, pritvor joj se može odrediti:

c) ako naročite okolnosti opravdavaju bojazan da će ponoviti kazneno djelo ili da će dovršiti pokušano kazneno djelo ili da će učiniti kazneno djelo kojim prijeti, a za ta kaznena djela može se izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna,

Članak 149. st. (1) i (2)
Trajanje pritvora u istrazi

(1) Prije donošenja rješenja o određivanju pritvora sudac za prijašnji postupak preispitat će utemeljenost zahtjeva za određivanje pritvora. Po rješenju suca za prijašnji postupak, pritvor može trajati najdulje jedan mjesec od dana oduzimanja slobode. Poslije tog roka osumnjičenik se može zadržati u pritvoru samo na temelju rješenja o produljenju pritvora.

(2) Pritvor se odlukom vijeća (članak 25. stavak 6.), na obrazloženi prijedlog tužitelja, može produljiti za najviše dva mjeseca. Protiv rješenja vijeća dopuštena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja.

Članak 151. st. (1), (2) točka d), i (3).
Pritvor nakon potvrđivanja optužnice

(1) Pritvor se može odrediti, produljiti ili ukinuti i nakon potvrđivanja optužnice. Nadzor opravdanosti pritvora obavlja se istekom svaka dva mjeseca od dana donošenja posljednjega rješenja o pritvoru. Žalba protiv ovoga rješenja ne zadržava njegovo izvršenje.

(2) Nakon potvrđivanja optužnice i prije izricanja prvostupanjske presude, pritvor može trajati najdulje:

d) dvije godine u slučaju kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora preko deset godina, ali ne i kazna dugotrajnog zatvora.

(3) ako za vrijeme iz stavka 2. ovog članka ne bude izrečena prvostupanjska presuda, pritvor će se ukinuti i optuženi pustiti na slobodu.

Članak 312. stavak 1. točka a)
Bitne povrede odredaba kaznenog postupka

(1) Bitna povreda odredaba kaznenog postupka postoji:

a) ako je sud bio nepropisno sastavljen ili ako je u izricanju presude sudjelovao sudac koji nije sudjelovao na glavnom pretresu ili koji je pravomoćnom odlukom izuzet od suđenja,

VI. Dopustivost

17. Sukladno članku VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacijsku nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu, kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

18. Sukladno članku 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi učinkoviti pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako je podnesena u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem učinkovitom pravnom lijeku koji je koristio.

19. U konkretnom slučaju apelant je apelacijom osporio Rješenje Kantonalnog suda broj 08 0 K 003106 18 Kv od 18. travnja 2018. godine protiv kojeg nema drugih učinkovitih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Imajući u vidu da je osporeno rješenje doneseno 18. travnja 2018. godine, a da je apelant podnio apelaciju 30. travnja 2018. godine, proizlazi da je apelacija podnesena u roku od 60 dana, kako je propisano člankom 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz članka 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očito (*prima facie*) neutemeljena.

20. Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da apelacija u ovome dijelu ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

21. Apelant pobija navedena rješenja, tvrdeći da su tim rješenjima povrijeđena njegova prava iz članka II/3.(d) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 5. Europske konvencije.

22. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

d) Pravo na slobodu i sigurnost osobe;

23. Članak 5. Europske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Svatko ima pravo na slobodu i sigurnost ličnosti. Nitko ne može biti lišen slobode osim u sljedećim slučajevima i sukladno postupku propisanom zakonom:(...)

c) u slučaju zakonitog uhićenja ili pritvaranja osobe u svrhu njezinog dovođenja pred nadležnu zakonitu vlast zbog razumne sumnje da je počinila kazneno djelo, ili kada se to razumno smatra potrebnim kako bi se spriječilo počinjenje kaznenog djela ili bjekstvo nakon počinjenja kaznenog djela; (...)

3. Svatko tko je uhićen ili pritvoren sukladno odredbama iz stavka 1. točka c) ovog članka izvodi se bez odgađanja pred suca ili drugu službenu osobu zakonom ovlaštenu da vrši sudsku vlast, te ima pravo da mu se sudi u razumnom roku ili da bude pušten na slobodu do suđenja. Puštanje na slobodu može biti uvjetovano jamstvima da će se osoba pojaviti na suđenju.

24. Apelant tvrdi da osporena rješenja nisu zakonita, jer sudac za prijašnje saslušanje nije bio nadležan odlučivati o produljenju pritvora i jer je postupajući sudac ranije postupao kao sudac za prethodni postupak. Također, apelant osporava postojanje posebnih pritvorskih razloga iz članka 146. stavak 1. točka c) ZKPFBiH.

25. Ustavni sud podsjeća da članak 5. stavak 1. Europske konvencije na prvom mjestu zahtijeva da lišavanje slobode mora biti "zakonito". Kada je u pitanju zakonitost, uključujući i pitanje je li poštivan postupak propisan zakonom, Europska konvencija se, u biti, poziva na nacionalno pravo i utvrđuje obvezu da se poštuju materijalna i proceduralna pravila nacionalnog prava. Međutim, suglasnost sa domaćim pravom nije dovoljna, jer članak 5. stavak 1. dodatno zahtijeva i da svako lišavanje slobode treba biti sukladno svrsi članka 5, tj. zaštiti pojedinca od arbitrarnosti. Ovdje nije u pitanju samo "pravo na slobodu" već i "pravo na sigurnost" (vidi, Europski sud, pored ostalih, *Bozano protiv Francuske*, 18. prosinca 1986. godine, stavak 54, Serija A, broj 111, *Wassink protiv Nizozemske*, 27. rujna 1990. godine, stavak 24, Serija A, broj 185-A). Fundamentalno načelo je da lišavanje koje je arbitrarno ne može biti sukladno članku 5. stavak 1. i da se pojam "arbitrarnosti" u smislu članka 5. stavak 1. Europske konvencije proširuje i mimo nedostatka poštivanja nacionalnog prava tako da lišavanje slobode može biti zakonito u smislu domaćeg prava, ali je i dalje proizvoljno i u suprotnosti sa Europskom konvencijom (vidi, Europski sud za ljudska prava, *Saadi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (CG), broj 13229/03, stavak 67, 29. siječnja 2008. godine).

26. Europski sud je postavio načela mjerodavna za ispitivanje prigovora podnositelja zahtjeva na temelju članka 5. stavak 1. Konvencije u presudi *Mooren* (vidi, Europski sud, predmet *Mooren protiv Njemačke* [GC], br. 11364/03, ECHR 2009, *Haždi protiv Hrvatske*, br. 42998/08, od 1. srpnja 2010. godine, stavak 24). U svezi sa načelima koja se primjenjuju na ispitivanje poštivanja domaćeg prava, Europski sud je istaknuo da iako je u prvom redu na domaćim vlastima, i to sudovima, tumačiti i primjenjivati domaće pravo, nepoštivanje domaćeg prava povlači za sobom, na temelju članka 5. stavak 1, povredu Europske konvencije i sud, stoga, može i treba preispitati je li bilo poštivano to pravo (*Benham protiv Ujedinjenog Kraljevstva* od 10. lipnja 1996. godine, stavak 41). Međutim, Europski sud je pojasnio da, osobito u svojoj novijoj sudskoj praksi, svaki nedostatak otkriven u rješenju kojim se određuje pritvor ne čini sâm taj pritvor kao takav nezakonitim u smislu članka 5. stavak 1. Europske konvencije. Za ocjenu poštivanja članka 5. stavak 1. Europske konvencije treba učiniti osnovno razlikovanje između *ex facie* nevaljanih rješenja kojima se određuje pritvor – primjerice onih koje je donio sud u prekoračenju svoje nadležnosti (vidi, Europski sud, *Marturana protiv Italije*, broj 63154/00, od 4. ožujka 2008. godine, stavak 78), ili onih u kojima zainteresirana stranka nije dobila propisnu obavijest o ročištu (…) – i rješenja o određivanju pritvora koja su *prima facie* valjana i izvršiva, osim i dok ih ne ukine viši sud. Rješenje o određivanju pritvora mora se smatrati *ex facie* nevaljanim ako nedostatak u rješenju predstavlja "veliku i očitu nepravilnost" u iznimnom smislu naznačenom u sudskoj praksi suda (…). Stoga, osim ako predstavljaju veliku i očitu nepravilnost, nedostatke rješenja kojim je određen pritvor mogu ispraviti domaći prizivni sudovi u tijeku sudskog preispitivanja postupka. U pogledu standarda koji se primjenjuju na pitanje arbitrarnosti pritvora, Europski sud je ukazao da "…opće načelo uspostavljeno u sudskoj praksi je da će pritvor biti 'arbitraran' kada, usprkos tome što je sukladan formulaciji u domaćem pravu, postoji element *mala fides* na strani vlasti (usporedi predmete *Bozano v. Francuska*, 18. prosinca 1986, stavak 59, Serija A br. 111, i već citirani predmet *Saadi*, stavak 69), ili kad su domaće vlasti zanemarile pokušati pravilno primijeniti mjerodavne propise (vidi već citirani predmet *Benham*, stavak 47). Dalje, u kontekstu podstavka (c) članka 5, stavka 1. obrazloženje odluke kojom je određen pritvor mjerodavan je čimbenik pri utvrđivanju mora li se pritvor neke osobe smatrati arbitrarnim…."

27. Slijedeći navedeno, prvo pitanje na koje je potrebno odgovoriti jeste je li apelantovo lišavanje slobode bilo sukladno materijalnim i proceduralnim pravilima domaćeg zakona. Razmatrajući apelantove navode kojima ukazuje na prekoračenje nadležnosti suca za prethodno saslušanje koji je donio rješenje o produljenju pritvora, Ustavni sud zapaža da je apelant taj prigovor isticao tijekom postupka pred redovitim sudovima, pri čemu je postupajući sudac za prethodni postupak, a to je potvrđeno i drugostupanjskim rješenjem, ukazao da iz odredbe članka 151. ZKPFBiH proizlazi obveza suca za prethodno saslušanje da odlučuje o određivanju i produljenju pritvora.

28. U svezi sa navedenim, Ustavni sud zapaža da je odredbom članka 21. točka e) ZKPFBiH propisano da je sudac za prethodno saslušanje "sudac koji nakon podizanja optužnice postupa u slučajevima kada je to propisano ovim Zakonom i koji ima ovlaštenja koja pripadaju sucu za prijašnji postupak". Ustavni sud, dalje, zapaža da su odredbom članka 151. ZKPFBiH propisana pravila za određivanje pritvora nakon potvrđivanja optužnice. Međutim, navedenim odredbama nije izričito propisana nadležnost suca za prethodno saslušanje za donošenje

odluka o produljenju ili određivanju pritvora, pa se, stoga, odredbe o nadležnostima suca za prethodno saslušanje za poduzimanje procesnih radnji izvode iz odredaba koje propisuju ovlasti suca za prethodni postupak. U svezi sa ovlastima suca za prethodni postupak, Ustavni sud uočava da je odredbom članka 149. st. 1. i 2. ZKPFBiH propisano da sudac za prethodni postupak odlučuje o prijedlogu za određivanje pritvora, te da pritvor, po rješenju suca za prethodni postupak, može trajati najdulje jedan mjesec od dana oduzimanja slobode. Poslije tog roka osumnjičenik se može zadržati u pritvoru samo na temelju rješenja o produljenju pritvora o kojemu odlučuje vijeće iz članka 25. stavak 6. ZKPFBiH na obrazloženi prijedlog tužitelja. Iz navedenih odredaba proizlazi da sudac za prethodno saslušanje ima nadležnost odlučivati o prijedlogu za određivanje pritvora, ali da nema nadležnost odlučivati o prijedlogu za produljenje pritvora, koji je već ranije određen. U svezi sa obrazloženjem redovitih sudova prema kojima je sudac za prethodno saslušanje nadležan za odlučivanje u kaznenom postupku, i to od dana prijema optužnice pa do dana predaje optužnice vijeću radi zakazivanja glavne rasprave, Ustavni sud ukazuje da je odredbom članka 21. točka e) ZKPFBiH propisano da taj sudac postupa samo u slučajevima kada je to propisano zakonom, dakle, ne u svim slučajevima nakon dostavljanja optužnice. Također, Ustavni sud uočava da se u tom pogledu više puta izjasnio i Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine, koji je zaključio: "Nakon potvrđivanja optužnice sudac za prethodno saslušanje nije funkcionalno nadležan odlučivati o prijedlogu tužitelja za produljenje pritvora prema optuženiku, već o tom prijedlogu može odlučiti izvanraspravno vijeće iz članka 25. stavak 6. ZKPFBiH" (vidjeti Rješenje Vrhovnog suda FBiH broj *Kv-6/04* od 9. ožujka 2004. godine, objavljeno u Biltenu sudske prakse Vrhovnog suda FBiH broj 1, siječanj-lipanj 2004, točka 11, str. 11, te Rješenje Vrhovnog suda FBiH broj 07 0 K 003667 10 Kž od 19. veljače 2010. godine, objavljeno u Biltenu sudske prakse broj 1, siječanj-lipanj 2010. godine, str. 13, točka 10).

29. Prema tome, Ustavni sud smatra da je o prijedlogu za produljenje pritvora odlučivao sudac za prethodno saslušanje, što predstavlja povredu navedenih procesnih odredaba o nadležnosti za odlučivanje o produljenju pritvora, odnosno "veliku i očitu nepravilnost" u donošenju odluke, naročito zato što je povredu tih odredaba zakonodavac propisao kao bitnu povredu odredaba kaznenog postupka. Dalje, vijeće koje je odlučivalo u prizivnom postupku nije otklonilo veliku i očitu nepravilnost, odnosno nedostatke rješenja kojim je produljen pritvor apelantu. Dakle, Ustavni sud smatra da je postupanje redovitih sudova bilo "arbitrarno" obzirom na to da su, usprkos jasnim formulacijama u domaćem pravu i uspostavljenoj sudskoj praksi kojom je usvojen jasan stav o nadležnosti za produljenje pritvora nakon potvrđivanja optužnice, redoviti sudovi zanemarili pravilno primijeniti mjerodavne propise unatoč apelantovim tvrdnjama kojima je ukazivao na povrede navedenih odredaba.

30. Stoga, Ustavni sud zaključuje da je osporenim rješenjima povrijeđeno apelantovo pravo na slobodu i sigurnost osobe iz članka II/3.(d) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 5. stavak 1. Europske konvencije. Obzirom na ovakav zaključak, Ustavni sud ne smatra da je potrebno ispitivati dalje apelantove navode kojima je ukazivao na kršenje članka II/3.(d) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 5. Europske konvencije.

31. Najzad, Ustavni sud podsjeća na to da je u svojoj dosadašnjoj praksi usvojio stajalište da je, obzirom na temporalni karakter rješenja o određivanju, odnosno produljivanju mjere pritvora, u situaciji kada utvrdi da je lišavanje slobode apelanata po pobijanoj odluci redovitog suda rezultiralo povredom prava na slobodu i sigurnost osobe, ali da je u trenutku donošenja odluke Ustavnog suda lišavanje slobode prema pobijanim odlukama isteklo, dovoljno da utvrdi povredu ustavnog prava i ukaže na učinjene propuste u postupku određivanja mjere pritvora (vidi, između ostalih, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *AP 4531/15* od 8. prosinca 2015. godine, toč. 68. i 69. s referencama na relevantnu praksu Ustavnog suda, dostupna na www.ustavnisud.ba). Stoga, imajući u vidu da je rješenjem od 6. travnja 2018. godine određeno da će se kontrola opravdanosti pritvora vršiti po isteku svaka dva mjeseca od dana donošenja posljednjeg rješenja o pritvoru, Ustavni sud u konkretnom slučaju samo deklaratorno utvrđuje povredu u odnosu na pobijana rješenja Kantonalnog suda br. 08 0 K 003106 18 Kv od 18. travnja 2018. godine i 08 0 K 003106 18 Kps od 6. travnja 2018. godine, naglašavajući da redoviti sudovi, pri određivanju i produljenju mjere pritvora, moraju osigurati garancije koje su dane odredbama članka II/3.(d) Ustava Bosne i Hercegovine, kao i člankom 5. Europske konvencije.

VIII. Zaključak

32. Ustavni sud zaključuje da postoji kršenje prava iz članka II/3.(d) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 5. stavak 1. Europske konvencije kada, u okolnostima konkretnog slučaja, lišavanje slobode nije "zakonito", jer nije poduzeto uz obvezu poštivanja proceduralnih pravila nacionalnog prava.

33. Na temelju članka 59. st. (1) i (2) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

34. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Zlatko M. Knežević, v. r.

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вијећу, у предмету број **АП 2551/18**, рјешавајући апелацију **Звонимира Сушца**, на основу члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став (2) тачка б) и члана 59 ст. (1) и (2) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине - пречишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Златко М. Кнежевић, предсједник
Мато Тадић, потпредсједник
Мирсад Ћеман, потпредсједник
Валерија Галић, судија
Миодраг Симовић, судија
Сеада Палаврић, судија
на сједници одржаној 19. јуна 2018. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Усваја се апелација **Звонимира Сушца**.

Утврђује се повреда члана II/3д) Устава Босне и Херцеговине и члана 5 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода у односу на рјешења Кантоналног суда у Широком Бријегу бр. 08 0 К 003106 18 Кв од 18. априла 2018. године и 08 0 К 003106 18 Кпс од 6. априла 2018. године.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и у "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Звонимир Сушац (у даљњем тексту: апелант) из Љубушког, којег заступа Игор Маркотић, адвокат из Мостара, поднио је 30. априла 2018. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) против рјешења Кантоналног суда у Широком

Бријегу (у даљњем тексту: Кантонални суд) бр. 08 0 К 003106 18 Кв од 18. априла 2018. године и 08 0 К 003106 18 Кпс од 6. априла 2018. године.

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 23 ст. (2) и (3) Правила Уставног суда, од Кантоналног суда и Кантоналног тужилаштва у Широком Бријегу (у даљњем тексту: Тужилаштво) затражено је 21. маја 2018. године да доставе одговоре на апелацију.

3. Кантонални суд и Тужилаштво су доставили одговоре на апелацију 24. и 29. маја 2018. године.

III. Чињенично стање

4. Чињенице предмета које произилазе из апелантових навода и докумената предочених Уставном суду могу да се сумирају на сљедећи начин:

5. Оптужницом Тужилаштва број Т08 0 КТ 0005634 17 од 29. марта 2018. године апелант је оптужен да је починио кривично дјело разбојништво из члана 289 став 2 у вези са ставом 1 и чланом 31 Кривичног закона Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: КЗФБиХ) у стицају са кривичним дјелом недопуштено држање оружја или експлозивних материја из члана 371 став 1. у вези са чланом 54 КЗФБиХ.

6. Судија за претходни поступак Кантоналног суда је Рјешењем број 08 0 К 003106 18 Кпс од 4. априла 2018. године потврдио наведену оптужницу.

7. Рјешењем судије за претходно саслушање Кантоналног суда број 08 0 К 003106 18 Кпс од 6. априла 2018. године апеланту, И.Р. и Т.Ћ. продужена је мјера притвора из члана 146 став 1 тачка ц) Закона о кривичном поступку Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: ЗКПФБиХ) која може да траје до изрицања првостепене пресуде, а најдуже двије године. Истовремено је одређено да ће се контрола оправданости притвора вршити по истеку свака два мјесеца од дана доношења посљедњег рјешења о притвору, као и да се апеланту урачунава у притвор свако друго лишавање слободе и задржавање, и то од 26. септембра 2017. године у 21.30 часова до 28. септембра 2017. године у 20.25 часова, те од 10. октобра 2017. године од 9 часова па даље.

8. У образложењу рјешења Кантонални суд је првенствено навео да су бранioци свих оптужених истакли приговор функционалне надлежности судије за претходно саслушање за одлучивање о приједлогу за продужење притвора. С тим у вези, Кантонални суд је навео да је, оцјењујући одредбу члана 151 ЗКПФБиХ, закључио да је судија за претходно саслушање, након потврђивања оптужнице, надлежан како за одређивање притвора, уколико он није претходно одређен, тако и за продужење притвора с тим да контролу оправданости притвора по истеку свака два мјесеца врши кривично вијеће суда због чега је, и поред истакнутих приговора одбране, поступао судија за претходни поступак. Такође, поред приговора бранилаца оптужених (међу којима је и апелантов бранилац) да је поступајући судија за претходно саслушање контаминиран доказима, јер је у конкретном предмету одлучивао о приједлогу за одређивање притвора против оптуженог, те да је, стога, упитна објективност судије, Кантонални суд је закључио да то није разлог који би спријечио његово поступање у овом предмету, посебно оцјењујући укупан број судија тог суда.

9. У вези са постојањем разлога за продужење притвора, Кантонални суд је навео да је утврђено да постоји основана сумња да су оптужени (међу којима је и апелант) починили кривично дјело које им се ставља на терет, што произилази не само на основу доказа који су постојали у вријеме кад је притвор одређен него и оних доказа које је Тужилаштво прибавило до подношења оптужнице. Кантонални суд је, даље, навео да, када је у питању постојање посебних притворских разлога из члана 146 став 1 ЗКПФБиХ, испуњен је објективни услов да се ради о кривичном дјелу за које је могуће изрећи казну затвора у трајању од три године или тежу казну с обзиром на то да је за кривично дјело разбојништво из члана 289 став 2 у вези са ставом 1 КЗФБиХ прописана казна затвора од најмање пет година. У односу на постојање нарочитих околности, Кантонални суд је навео да је у конкретном случају ријеч о кривичном дјелу које је извршено у сапочинитељству употребом оружја, и то аутоматске пушке из које је и пуцано, што је потврђено исказима свједока М.Х. и К.Б., налазом и мишљењем вјештака, као и прегледом видео-записа. Постојање нарочитих околности да ће оптужени (међу којима је и апелант) поновити кривично дјело утврђено је на основу чињенице да су апелант и оптужени И.Р. дио отуђеног новца утрошили на куповину тешке опојне дроге кокаин коју су одмах конзумирали више пута током критичне вечери, а дио су користили за враћање дугова, што су и били мотиви за извршење предметног кривичног дјела. Оправдану бојазан да би оптужени боравком на слободи могли да понове кривично дјело потврђује и чињеница да је И.Р. завршио на психијатрији због психичких потешкоћа у виду интоксикације више психоактивних материја, а посебно чињеница да су, како то наводи апелант, имали намјеру да изврше разбојништво над Ј.П., те да су за то припремили поткапу, рукавице и остало, а то нису учинили само због тога што се Ј.П. није налазио у кући, дакле, не због тога што су одустали, већ због објективних околности. Наведено потврђује да је ријеч о лицима која су склона узимању тешких опојних дрога и која су незапослена, осим Т.Ћ. који је запослен. Поред наведеног, ради се о тешком и добро испланираном кривичном дјелу, које су починила три лица, уз употребу оружја, за које се може изрећи казна од пет до 20 година затвора. Такође, суд је прихватио наводе Тужилаштва да се ради о добро испланираном дјелу с обзиром на то да, док су апелант и И.Р. били у Љубушком и вршили разбојништво, оптужени Т.Ћ. је тражио алиби за себе, а и за њих. Даље, за вријеме извршења разбојништва оптужени су дошли возилом "мерцедес" без регистарских ознака и без раткапа, а с циљем да прикрију возило које су користили, након извршења кривичног дјела на то возило су ставили припадајуће регистарске таблице и старе раткапе, што је видљиво из фото-документације, након чега су то возило оставили пред апелантовом кућом, а цијелу вече након тога су се возали другим апелантовим возилом. Стога, због природе кривичног дјела и околности под којима је почињено, уз употребу и пуцање из ватреног оружја у непосредној близини свједока М.Х., што говори да се ради о лицима која су очигледно спремна на све да дођу до новца, а посебно када се има у виду да се терете за почињење тешког кривичног дјела за које може да се изрекне казна затвора до 20 година, Кантонални суд је закључио да се сврха због које је притвор продужен не би могла да оствари примјеном неких блажих мјера, односно мјера забране.

10. Рјешењем ванрасправног вијећа Кантоналног суда број 08 0 К 003106 18 Кв од 18. априла 2018. године апелантова жалба је одбијена као неоснована и потврђено је првостепено рјешење.

11. У образложењу рјешења, у погледу апелантових тврдњи којима је оспоравао функционалну надлежност судије за претходно саслушање за одлучивање о продужењу притвора, другостепено вијеће је навело да су неосновани

такви жалбени наводи с обзиром на то да је судија за претходно саслушање надлежан за одлучивање у кривичном поступку, и то од дана пријема оптужнице па до дана предаје оптужнице вијећу ради заказивања главне расправе. Побијано рјешење је донио судија за претходно саслушање након потврђивања оптужнице, тај судија је био обавезан да одлучи о приједлогу за продужење притвора, јер је потврдио оптужницу и јер се предмет још није налазио у фази отварања главне расправе, што значи да предмет није изашао из надлежности судије за претходно саслушање, па је, стога, тај судија, у складу са одредбом члана 151 ЗКПФБиХ, био надлежан за одлучивање о продужењу притвора након потврђивања оптужнице.

12. У вези са постојањем посебних притворских разлога, другостепено вијеће је навело да апелантови жалбени наводи не доводе у питање правилност закључка судије за претходно саслушање о постојању нарочитих околности у смислу одредбе члана 146 став 1 тачка ц) ЗКПФБиХ. Наиме, наведеном одредбом се не захтијева ранија осуђиваност као *conditio sine qua non* за продужење притвора, на шта се жалбе оптужених неосновано позивају, него постојање нарочитих околности које указују на итерацијску опасност. Имајући у виду разлоге које је навео првостепени суд, жалбама бранилаца оптужених неосновано се указује да су у побијаном рјешењу изостали разлози о одлучним чињеницама на којима је судија утемељио закључак о постојању тог основа за продужење притвора и да је на тај начин учињена битна повреда одредаба кривичног поступка. Такође, ванрасправно вијеће је навело да, иако у побијаном рјешењу нису наведени разлози на основу којих судија закључује да ће оптужени вршењем кривичних дјела набављати новац за опојну дрогу, у образложењу су наведени други конкретни разлози који указују на постојање итерацијске опасности у случају пуштања на слободу. Најзад, другостепено вијеће је указало да нису основани ни жалбени приговори да је судија за претходно саслушање пропустио да дâ разлоге о околностима које су значајне за оцјену суда да мјера притвора, као најстрожија мјера, не може да се замијени мјерама забране и да је на тај начин почињена битна повреда одредаба кривичног поступка, а ово стога што из образложења побијаног рјешења произилази да су наведени конкретни разлози због којих је суд установио да се сврха због које је продужен притвор оптуженима не би могла да оствари блажим мјерама.

IV. Апелација

а) Наводи из апелације

13. Апелант сматра да му је оспореним одлукама повријеђено право на слободу и безбједност лица из члана II/3д) Устава Босне и Херцеговине и члана 5 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција). Апелант првенствено тврди да, након потврђивања оптужнице, судија за претходно саслушање није био функционално надлежан да одлучује о приједлогу за продужење притвора, већ је о томе приједлогу могло да одлучује само ванрасправно вијеће из члана 25 став 6 ЗКПФБиХ. С тим у вези, апелант тврди да Кантонални суд неосновано указује на недовољан број судија с обзиром на то да апеланту не могу бити ускраћена загарантована права на правично суђење због недостатка или недовољног броја судија. Даље, апелант указује да се судија за претходно саслушање у конкретном случају морао изузети с обзиром на то да је исти судија поступао као судија за претходни поступак током истраге и да је донио рјешење којим се апеланту одређује мјера притвора, а одредбом члана 39 став 1 тачка д) ЗКПФБиХ прописано је да ће се изузети судија ако је у истом поступку поступао као судија за претходни поступак или судија за претходно саслушање. Иако је наведена чињеница истицана у жалби, другостепено вијеће није дало одговор на тај апелантов навод. У вези са наведеним, апелант сматра да је повријеђено начело законитости притвора, јер кривични поступак мора бити спроведен према правилима процесног права. У погледу постојања посебних притворских разлога, апелант наводи да је током поступка указивао да није до сада осуђиван и да се против њега не води било какав кривични поступак. Такође, апелант истиче да је образложење о постојању посебних притворских разлога у цијелости паушално и стереотипно, при чему се цијело образложење посебног притворског разлога своди на преписивање приједлога за продужење притвора. Имајући у виду наведено, апелант је предложио да Уставни суд усвоји апелацију и утврди повреду права на слободу и безбједност.

б) Одговор на апелацију

14. Кантонални суд је навео да су неосновани апелациони наводи да судија за претходно саслушање није био надлежан да донесе одлуку о продужењу притвора након потврђивања оптужнице с обзиром на то да је тај судија, на основу одредбе члана 151 ЗКПФБиХ, био обавезан да одлучи о наведеном приједлогу, јер је потврдио оптужницу, а предмет још није био у фази отварања главне расправе, што значи да предмет није изашао из његове надлежности. Такође, Кантонални суд указује да су у образложењу оспорених рјешења наведени ваљани разлози на којима су редовни судови утемељили закључак о постојању посебног притворског разлога за продужење притвора.

15. Тужилаштво је истакло да нису тачни апелантови наводи да рјешење о продужењу притвора није могао да донесе судија за претходно саслушање који се морао изузети с обзиром на то да су одредбом члана 21 ЗКПФБиХ јасно прописана овлашћења судија у појединим фазама поступка. Такође, апелантови наводи да побијаним рјешењима није узета у обзир његова ранија неосуђиваност су неосновани, јер је у погледу наведеног притворског разлога Кантонални суд дао ваљано образложење о продужењу притвора. Имајући у виду наведено, Тужилаштво је предложило да се апелација одбије као неоснована.

V. Релевантни прописи

16. **Закон о кривичном поступку Федерације Босне и Херцеговине** ("Службене новине ФБиХ" бр. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13 и 59/14) у релевантном дијелу гласи:

Члан 21. тач. д) и е)

Члан 21.

Основни појмови

Осим ако овим законом није другачије одређено, поједини изрази употријебљени у овому закону имају сљедеће значење:

д) "судија за претходни поступак" је судија који у току истраге поступа у случајевима када је то прописано овим законом,

е) "судија за претходно саслушање" је судија који након подизања оптужнице поступа у случајевима када је то прописано овим законом и који има овлаштења која припадају судији за претходни поступак,

Члан 25. ст. (5) и (6)
Састав суда

(5) Судија за претходни поступак, судија за претходно саслушање, предсједник суда и предсједник вијећа одлучују у случајевима предвиђеним овим законом.

(6) У вијећу састављеном од тројице судија, суд одлучује о жалбама против рјешења када је то одређено овим законом и доноси друге одлуке ван главног претреса.

Члан 39.
Разлози за изузимање

Судија не може вршити судијску дужност:

д) ако је у истом кривичном предмету учествовао као судија за претходни поступак, судија за претходно саслушање или је поступао као тужилац, бранилац, законски заступник или опуномоћеник оштећеног или је испитан као свједок или као вјештак,

Одјељак 6. Притвор
Члан 145. став (1)
Опће одредбе

(1) Притвор се може одредити или продужити само под увјетима прописаним овим законом и само ако се исти циљ не може остварити другом мјером.

Члан 146. став (1) тачка ц)
Разлози за притвор

(1) Ако постоји основана сумња да је одређена особа починила кривично дјело, притвор јој се може одредити:

ц) ако нарочите околности оправдавају бојазан да ће поновити кривично дјело или да ће довршити покушано кривично дјело или да ће учинити кривично дјело којим пријети, а за та кривична дјела може се изрећи казна затвора од три године или тежа казна,

Члан 149. ст. (1) и (2)
Трајање притвора у истрази

(1) Прије доношења рјешења о одређивању притвора судија за претходни поступак ће преиспитати основаност захтјева за одређивање притвора. По рјешењу судије за претходни поступак, притвор може трајати најдуже један мјесец од дана лишења слободе. Послије тог рока осумњичени се може задржати у притвору само на основу рјешења о продужењу притвора.

(2) Притвор се одлуком вијећа (члан 25. став 6.), на образложени приједлог тужитеља, може продужити за највише два мјесеца. Против рјешења вијећа допуштена је жалба која не задржава извршење рјешења.

Члан 151. ст. (1), (2) тачка д), и (3).
Притвор након потврђивања оптужнице

(1) Притвор се може одредити, продужити или укинути и након потврђивања оптужнице. Надзор оправданости притвора обавља се истеком свака два мјесеца од дана доношења посљедњега рјешења о притвору. Жалба против овога рјешења не задржава његово извршење.

(2) Након потврђивања оптужнице и прије изрицања првостепене пресуде, притвор може трајати најдуже:

д) двије године у случају кривичног дјела за које је прописана казна затвора преко десет година, али не и казна дуготрајног затвора.

(3) ако за вријеме из става 2. овог члана не буде изречена првостепена пресуда, притвор ће се укинути и оптужени пустити на слободу.

Члан 312. став 1. тачка а)
Битне повреде одредаба кривичног поступка

(1) Битна повреда одредаба кривичног поступка постоји:

а) ако је суд био непрописно састављен или ако је у изрицању пресуде учествовао судија који није учествовао на главном претресу или који је правоснажном одлуком изузет од суђења,

VI. Допустивост

17. У складу са чланом VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу, када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

18. У складу са чланом 18 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме побија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако је поднесена у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку који је користио.

19. У конкретном случају апелант је апелацијом оспорио Рјешење Кантоналног суда број 08 0 К 003106 18 Кв од 18. априла 2018. године против којег нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Имајући у виду да је оспорено рјешење донесено 18. априла 2018. године, а да је апелант поднио апелацију 30. априла 2018. године, произилази да је апелација поднесена у року од 60 дана, како је прописано чланом 18 став (1) Правила Уставног суда. Коначно, апелација испуњава и услове из члана 18 ст. (3) и (4) Правила Уставног суда, јер не постоји неки формални разлог због којег апелација није допустива, нити је очито (*prima facie*) неоснована.

20. Имајући у виду одредбе члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, члана 18 ст. (1), (3) и (4) Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да апелација у овоме дијелу испуњава услове у погледу допустивости.

VII. Меритум

21. Апелант побија наведена рјешења, тврдећи да су тим рјешењима повријеђена његова права из члана II/3д) Устава Босне и Херцеговине и члана 5 Европске конвенције.

22. Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

д) Право на личну слободу и безбједност;

23. Члан 5 Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

1. Свако има право на слободу и безбједност личности. Нико не може бити лишен слободе осим у сљедећим случајевима и у складу са поступком прописаним законом:(...)

ц) у случају законитог хапшења или притварања лица у сврху његовог довођења пред надлежну законити власт због разумне сумње да је починило кривично дјело, или када се то разумно сматра потребним како би се спријечило почињење кривичног дјела или бјекство након почињења кривичног дјела; (...)

3. Свако ко је ухапшен или притворен у складу са одредбама из става 1. тачка ц) овог члана изводи се без одлагања пред судију или друго службено лице овлашћено законом да врши судску власт, те има право да му се суди у разумном року или да буде пуштен на слободу до суђења. Пуштање на слободу може бити условљено јемствима да ће се лице појавити на суђењу.

24. Апелант тврди да оспорена рјешења нису законита, јер судија за пријашње саслушање није био надлежан да одлучује о продужењу притвора и јер је поступајући судија

раније поступао као судија за претходни поступак. Такође, апелант оспорава постојање посебних притворских разлога из члана 146 став 1 тачка ц) ЗКПФБиХ.

25. Уставни суд подсјећа да члан 5 став 1 Европске конвенције на првом мјесту захтијева да лишавање слободе мора бити "законито". Када је у питању законитост, укључујући и питање да ли је поштиван поступак прописан законом, Европска конвенција се, у суштини, позива на национално право и утврђује обавезу да се поштују материјална и процедурална правила националног права. Међутим, сагласност са домаћим правом није довољна, јер члан 5 став 1 додатно захтијева и да свако лишавање слободе треба бити у складу са сврхом члана 5, тј. заштитом појединца од арбитрарности. Овдје није у питању само "право на слободу" већ и "право на безбједност" (види, Европски суд, поред осталих, *Bozano против Француске*, 18. децембра 1986. године, став 54, Серија А, број 111, *Wassink против Холандије*, 27. септембра 1990. године, став 24, Серија А, број 185-А). Фундаментално начело је да лишавање које је арбитрарно не може бити у складу са чланом 5 став 1 и да се појам "арбитрарности" у смислу члана 5 став 1 Европске конвенције проширује и мимо недостатка поштивања националног права тако да лишавање слободе може бити законито у смислу домаћег права, али је и даље произвољно и у супротности са Европском конвенцијом (види, Европски суд за људска права, *Saadi против Уједињеног Краљевства* (CG), број 13229/03, став 67, 29. јануара 2008. године).

26. Европски суд је поставио начела мјеродавна за испитивање приговора подносилаца захтјева на основу члана 5 став 1 Конвенције у пресуди *Mooren* (види, Европски суд, предмет *Mooren против Њемачке* [GC], бр. 11364/03, ECHR 2009, *Хажди против Хрватске*, бр. 42998/08, од 1. јула 2010. године, став 24). У вези са начелима која се примјењују на испитивање поштивања домаћег права, Европски суд је истакао да иако је у првом реду на домаћим властима, и то судовима, да тумаче и примјењују домаће право, непоштивање домаћег права повлачи за собом, на основу члана 5 став 1, повреду Европске конвенције и суд, стога, може и треба да преиспита да ли је било поштивано то право (*Benham против Уједињеног Краљевства* од 10. јуна 1996. године, став 41). Међутим, Европски суд је појаснио да, нарочито у својој новијој судској пракси, сваки недостатак откривен у рјешењу којим се одређује притвор не чини câm тај притвор као такав незаконитим у смислу члана 5 став 1 Европске конвенције. За оцјену поштивања члана 5 став 1 Европске конвенције треба учинити основно разликовање између *ex facie* неваљаних рјешења којима се одређује притвор – на примјер оних које је донио суд у прекорачењу своје надлежности (види, Европски суд, *Marturana против Италије*, број 63154/00, од 4. марта 2008. године, став 78), или оних у којима заинтересована странка није добила прописно обавјештење о рочишту (…) – и рјешења о одређивању притвора која су *prima facie* ваљана и извршива, осим и док их не укине виши суд. Рјешење о одређивању притвора мора да се сматра *ex facie* неваљаним ако недостатак у рјешењу представља "велику и очиту неправилност" у изузетном смислу назначеном у судској пракси суда (…). Стога, осим ако представљају велику и очиту неправилност, недостатке рјешења којим је одређен притвор могу да исправе домаћи жалбени судови у току судског преиспитивања поступка. У погледу стандарда који се примјењују на питање арбитрарности притвора, Европски суд је указао да "…опште начело успостављено у судској пракси је да ће притвор бити 'арбитраран' када, упркос томе што је у складу са формулацијом у домаћем праву, постоји елеменат *mala fides* на страни власти (упореди предмете *Bozano v. Француска*, 18. децембра 1986, став 59, Серија А бр. 111, и већ цитирани предмет *Saadi*, став 69), или кад су домаће власти занемариле да покушају правилно примијенити мјеродавне прописе (види већ цитирани предмет *Benham*, став 47). Даље, у контексту подстава (ц) члана 5, става 1 образложење одлуке којом је одређен притвор мјеродаван је чинилац при утврђивању да ли се мора притвор неког лица сматрати арбитрарним…."

27. Слиједећи наведено, прво питање на које је потребно одговорити јесте да ли је апелантово лишавање слободе било у складу са материјалним и процедуралним правилима домаћег закона. Разматрајући апелантове наводе којима указује на прекорачење надлежности судије за претходно саслушање који је донио рјешење о продужењу притвора, Уставни суд запажа да је апелант тај приговор истицао током поступка пред редовним судовима, при чему је поступајући судија за претходни поступак, а то је потврђено и другостепеним рјешењем, указао да из одредбе члана 151 ЗКПФБиХ произилази обавеза судије за претходно саслушање да одлучује о одређивању и продужењу притвора.

28. У вези са наведеним, Уставни суд запажа да је одредбом члана 21 тачка е) ЗКПФБиХ прописано да је судија за претходно саслушање "судија који након подизања оптужнице поступа у случајевима када је то прописано овим Законом и који има овлашћења која припадају судији за пријашњи поступак". Уставни суд, даље, запажа да су одредбом члана 151 ЗКПФБиХ прописана правила за одређивање притвора након потврђивања оптужнице. Међутим, наведеним одредбама није изричито прописана надлежност судије за претходно саслушање за доношење одлука о продужењу или одређивању притвора, па се, стога, одредбе о надлежностима судије за претходно саслушање за предузимање процесних радњи изводе из одредаба које прописују овлашћења судије за претходни поступак. У вези са овлашћењима судије за претходни поступак, Уставни суд уочава да је одредбом члана 149 ст. 1 и 2 ЗКПФБиХ прописано да судија за претходни поступак одлучује о приједлогу за одређивање притвора, те да притвор, по рјешењу судије за претходни поступак, може да траје најдуже један мјесец од дана одузимања слободе. Послије тог рока осумњичени може да се задржи у притвору само на основу рјешења о продужењу притвора о којему одлучује вијеће из члана 25 став 6 ЗКПФБиХ на образложени приједлог тужиоца. Из наведених одредаба произилази да судија за претходно саслушање има надлежност да одлучује о приједлогу за одређивање притвора, али да нема надлежност да одлучује о приједлогу за продужење притвора, који је већ раније одређен. У вези са образложењем редовних судова према којима је судија за претходно саслушање надлежан за одлучивање у кривичном поступку, и то од дана пријема оптужнице па до дана предаје оптужнице вијећу ради заказивања главне расправе, Уставни суд указује да је одредбом члана 21 тачка е) ЗКПФБиХ прописано да тај судија поступа само у случајевима када је то прописано законом, дакле, не у свим случајевима након достављања оптужнице. Такође, Уставни суд уочава да се у том погледу више пута изјаснио и Врховни суд Федерације Босне и Херцеговине, који је закључио: "Након потврђивања оптужнице судија за претходно саслушање није функционално надлежан да одлучује о приједлогу тужиоца за продужење притвора према оптуженом, већ о том приједлогу може да одлучује ванрасправно вијеће из члана 25. став 6. ЗКПФБиХ" (видјети Рјешење Врховног суда ФБиХ број *Кв-6/04* од 9. марта 2004. године, објављено у

Билтену судске праксе Врховног суда ФБиХ број 1, јануар-јун 2004, тачка 11, стр. 11, те Рјешење Врховног суда ФБиХ број 07 0 К 003667 10 Кж од 19. фебруара 2010. године, објављено у Билтену судске праксе број 1, јануар-јун 2010. године, стр. 13, тачка 10).

29. Према томе, Уставни суд сматра да је о приједлогу за продужење притвора одлучивао судија за претходно саслушање, што представља повреду наведених процесних одредаба о надлежности за одлучивање о продужењу притвора, односно "велику и очиту неправилност" у доношењу одлуке, нарочито зато што је повреду тих одредаба законодавац прописао као битну повреду одредаба кривичног поступка. Даље, вијеће које је одлучивало у жалбеном поступку није отклонило велику и очиту неправилност, односно недостатке рјешења којим је продужен притвор апеланту. Дакле, Уставни суд сматра да је поступање редовних судова било "арбитрарно" с обзиром на то да су, упркос јасним формулацијама у домаћем праву и успостављеној судској пракси којом је усвојен јасно становиште о надлежности за продужење притвора након потврђивања оптужнице, редовни судови занемарили да правилно примијене мјеродавне прописе упркос апелантовим тврдњама којима је указивао на повреде наведених одредаба.

30. Стога, Уставни суд закључује да је оспореним рјешењима повријеђено апелантово право на слободу и безбједност лица из члана II/3д) Устава Босне и Херцеговине и члана 5 став 1 Европске конвенције. С обзиром на овакав закључак, Уставни суд не сматра да је потребно испитивати даље апелантове наводе којима је указивао на кршење члана II/3д) Устава Босне и Херцеговине и члана 5 Европске конвенције.

31. Најзад, Уставни суд подсјећа на то да је у својој досадашњој пракси усвојио становиште да је, с обзиром на темпорални карактер рјешења о одређивању, односно продуживању мјере притвора, у ситуацији када утврди да је лишавање слободе апеланата по побијаној одлуци редовног суда резултирало повредом права на слободу и безбједност лица, али да је у тренутку доношења одлуке Уставног суда лишавање слободе према побијаним одлукама истекло, довољно да утврди повреду уставног права и укаже на учињене пропусте у поступку одређивања мјере притвора (види, између осталих, Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број *АП 4531/15* од 8. децембра 2015. године, тач. 68 и 69 с референцама на релевантну праксу Уставног суда, доступна на www.ustavnisud.ba). Стога, имајући у виду да је рјешењем од 6. априла 2018. године одређено да ће се контрола оправданости притвора вршити по истеку свака два мјесеца од дана доношења посљедњег рјешења о притвору, Уставни суд у конкретном случају само декларативно утврђује повреду у односу на побијана рјешења Кантоналног суда бр. 08 0 К 003106 18 Кв од 18. априла 2018. године и 08 0 К 003106 18 Кпс од 6. априла 2018. године, наглашавајући да редовни судови, при одређивању и продужењу мјере притвора, морају осигурати гаранције које су дате одредбама члана II/3.д) Устава Босне и Херцеговине, као и чланом 5. Европске конвенције.

VIII. Закључак

32. Уставни суд закључује да постоји кршење права из члана II/3д) Устава Босне и Херцеговине и члана 5 став 1 Европске конвенције када, у околностима конкретног случаја, лишавање слободе није "законито", јер није предузето уз обавезу поштивања процедуралних правила националног права.

33. На основу члана 59 ст. (1) и (2) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

34. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Златко М. Кнежевић, с. р.

SADRŽAJ

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

661 Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve (bosanski jezik) 1
Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće pričuve (hrvatski jezik) 1
Одлука о интервентном коришћењу средстава текуће резерве (српски језик) 2
662 Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve (bosanski jezik) 2
Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće pričuve (hrvatski jezik) 2
Одлука о интервентном кориштењу средстава текуће резерве (српски језик) 3
663 Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve (bosanski jezik) 3
Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće pričuve (hrvatski jezik) 3
Одлука о интервентном коришћењу средстава текуће резерве (српски језик) 4
664 Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve (bosanski jezik) 4
Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće pričuve (hrvatski jezik) 4
Одлука о интервентном коришћењу средстава текуће резерве (српски језик) 4

VIJEĆE MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE

665 Odluka o formiranju Interresorne radne grupe za izradu Nacrta zakona o zaštiti ličnih podataka (bosanski jezik) 5
Odluka o formiranju Interresorne radne skupine za izradu Nacrta zakona o zaštiti osobnih podataka (hrvatski jezik) 5
Одлука о формирању Интерресорне радне групе за израду Нацрта закона о заштити личних података (српски језик) 6
666 Odluka o imenovanju Koordinacijskog tijela za praćenje i koordinaciju aktivnosti organiziranja Godišnjeg sastanka Odbora guvernera EBRD-a 2019. godine u Sarajevu (bosanski jezik) 7
Odluka o imenovanju Koordinacijskog tijela za praćenje i koordinaciju aktivnosti organiziranja Godišnjeg sastanka Odbora guvernera EBRD-a 2019. godine u Sarajevu (hrvatski jezik) 8
Одлука о именовању Координацијског тијела за праћење и координацију активности организовања Годишњег састанка Одбора гувернера EBRD-a 2019. године у Сарајеву (српски језик) 9
667 Odluka o izmjeni Odluke o kriterijima za izbor i imenovanje Ombudsmena za zaštitu potrošača u Bosni i Hercegovini (bosanski jezik) 10
Odluka o izmjeni Odluke o kriterijima za izbor i imenovanje Ombudsmena za zaštitu potrošača u Bosni i Hercegovini (hrvatski jezik) 10
Одлука о измјени Одлуке о критеријумима за избор и именовање Омбудсмена за заштиту потрошача у Босни и Херцеговини (српски језик) 11
668 Odluka o proglašenju 11. jula 2018. godine Danom žalosti u Bosni i Hercegovini (bosanski jezik) 11
Odluka o proglašenju 11. srpnja 2018. godine Danom žalosti u Bosni i Hercegovini (hrvatski jezik) 11
Одлука о проглашењу 11. јула 2018. године Даном жалости у Босни и Херцеговини (српски језик) 12
669 Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće budžetske rezerve (bosanski jezik) 12
Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće proračunske pričuve (hrvatski jezik) 12
Одлука о интервентном коришћењу средстава текуће буџетске резерве (српски језик) 13
670 Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće budžetske rezerve (bosanski jezik) 13
Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće proračunske pričuve (hrvatski jezik) 13
Одлука о интервентном кориштењу средстава текуће буџетске резерве (српски језик) 14
671 Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće budžetske rezerve (bosanski jezik) 14
Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće proračunske pričuve (hrvatski jezik) 14
Одлука о интервентном кориштењу средстава текуће буџетске резерве (српски језик) 15
672 Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće budžetske rezerve (bosanski jezik) 15
Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće proračunske pričuve (hrvatski jezik) 15
Одлука о интервентном кориштењу средстава текуће буџетске резерве (српски језик) 16

MINISTARSTVO VANJSKE TRGOVINE I EKONOMSKIH ODNOSA BOSNE I HERCEGOVINE

673 Uputstvo o uvjetima za dobijanje ovlaštenja za obilježavanje oružja i municije (bosanski jezik) 16
Uputa o uvjetima za dobivanje ovlaštenja za obilježavanje oružja i streljiva (hrvatski jezik) 20
Упутство о условима за добијање овлаштења за обиљежавање оружја и муниције (српски језик) 23
674 Pravilnik o postupcima i metodama obilježavanja oružja i municije (bosanski jezik) 26
Pravilnik o postupcima i metodama obilježavanja oružja i streljiva (hrvatski jezik) 32
Правилник о поступцима и методама обиљежавања оружја и муниције (српски језик) 38

KOMISIJA ZA IZBJEGLICE I RASELJENE OSOBE BOSNE I HERCEGOVINE

675 Odluka o izmjeni Odluke o izboru projekata obnove i izgradnje komunalne i socijalne infrastrukture na prostorima gdje žive raseljene osobe i povratnici za 2016. godinu (bosanski jezik) 45
Odluka o izmjeni Odluke o izboru projekata obnove i izgradnje komunalne i socijalne infrastrukture na prostorima gdje žive raseljene osobe i povratnici za 2016. godinu (hrvatski jezik) 45
Одлука о измјени Одлуке о избору пројеката обнове и изградње комуналне и социјалне инфраструктуре на просторима гдје живе расељена лица и повратници за 2016. годину (српски језик) 45

676 Odluka o izmjeni Odluke o izboru prioritetnih općina i okvirnog broja korisnika za rekonstrukciju individualnih stambenih jedinica raseljenih osoba i povratnika iz sredstava OPEC Fonda za međunarodni razvoj - Projekat stambene obnove (bosanski jezik) 46
Odluka o izmjeni Odluke o izboru prioritetnih općina i okvirnog broja korisnika za rekonstrukciju individualnih stambenih jedinica raseljenih osoba i povratnika iz sredstava OPEC Fonda za međunarodni razvoj - Projekat stambene obnove (hrvatski jezik) 46
Одлука о измјени Одлуке о избору приоритетних општина и оквирног броја корисника за реконструкцију индивидуалних стамбених јединица расељених лица и повратника из средстава ОПЕК Фонда за међународни развој - Пројекат стамбене обнове (српски језик) 46

DRŽAVNA REGULATORNA KOMISIJA ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU - DERK

677 Odluka o nastavku korištenja licence (bosanski jezik) 47
Odluka o nastavku korištenja licence (hrvatski jezik) 47
Одлука о наставку коришћења лиценце (српски језик) 48

KONKURENCIJSKO VIJEĆE BOSNE I HERCEGOVINE

678 Rješenje broj 06-26-3-40-74-II/14 (bosanski jezik) 48
Rješenje broj 06-26-3-40-74-II/14 (hrvatski jezik) 69
Рјешење број 06-26-3-40-74-II/14 (српски језик) 91

AGENCIJA ZA LIJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA BOSNE I HERCEGOVINE

679 Pravilnik o dobroj proizvođačkoj praksi za medicinske gasove (bosanski jezik) 114
Pravilnik o dobroj proizvođačkoj praksi za medicinske plinove (hrvatski jezik) 121
Правилник о доброј произвођачкој пракси за медицинске гасове (српски језик) 127
680 Spisak lijekova za koje su izdate Dozvole za stavljanje lijekova u promet na tržištu Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 134
Spisak lijekova za koje su izdate Dozvole za stavljanje lijekova u promet na tržištu Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 144
Списак лијекова за које су издате Дозволе за стављање лијекова у промет на тржишту Босне и Херцеговине (српски језик) 152

AGENCIJA ZA SIGURNOST HRANE BOSNE I HERCEGOVINE

681 Jedinstvena lista ispitnih laboratorija u Bosni i Hercegovini za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetički modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od GMO-a (bosanski jezik) 161
Jedinstvena lista ispitnih laboratorija u Bosni i Hercegovini za ispitivanje, kontrolu i praćenje genetski modificiranih organizama i proizvoda koji se sastoje, sadrže ili potiču od GMO-a (hrvatski jezik) 162
Јединствена листа испитних лабораторија у Босни и Херцеговини за испитивање, контролу и праћење генетички модификованих организама и производа који се састоје, садрже или потичу од ГМО-а (српски језик) 162

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

682 Odluka o izmjeni Odluke o osnovnim obilježjima i dizajnu novčanica konvertibilne marke apoena 10, 20, 50 i 100 konvertibilnih maraka (bosanski jezik) 163
Odluka o izmjeni Odluke o temeljnim obilježjima i dizajnu novčanica konvertibilne marke apoena 10, 20, 50 i 100 konvertibilnih maraka (hrvatski jezik) 163
Одлука о измјени Одлуке о основним обиљежјима и дизајну новчаница конвертибилне марке апоена 10, 20, 50 и 100 конвертибилних марака (српски језик) 163

USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE

683 Odluka broj AP 2075/16 (bosanski jezik) 164
Odluka broj AP 2075/16 (hrvatski jezik) 167
Одлука број АП 2075/16 (српски језик) 171
684 Odluka broj AP 2551/18 (bosanski jezik) 175
Odluka broj AP 2551/18 (hrvatski jezik) 179
Одлука број АП 2551/18 (српски језик) 184

Izdavač: Ovlaštena služba Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Trg BiH 1, Sarajevo - Za izdavača: sekretar Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Bojan Ninković - Priprema i distribucija: JP NIO Službeni list BiH Sarajevo, Džemala Bijedića 39/III - Direktor: Dragan Prusina - Telefoni: Centrala: 722-030 - Direktor: 722-061 - Pretplata: 722-054, faks: 722-071 - Oglasni odjel: 722-049, 722-050, faks: 722-074 -Služba za pravne i opće poslove: 722-051 - Računovodstvo: 722-044 722-046 - Komercijala: 722-042 - Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa: UNICREDIT BANK d.d. 338-320-22000052-11, VAKUFSKA BANKA d.d. Sarajevo 160-200-00005746-51, HYPO-ALPE-ADRIA-BANK A.D. Banja Luka, filijala Brčko 552-000-00000017-12, RAIFFEISEN BANK d.d. BiH Sarajevo 161-000-00071700-57 - Štampa: "Unioninvestplastika" d.d. Sarajevo - Za štampariju: Jasmin Muminović - Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska glasila.
"Službeni glasnik BiH" je upisan u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 731.
Upis u sudski registar kod Kantonalnog suda u Sarajevu, broj UF/I - 2168/97 od 10.07.1997. godine. - Identifikacijski broj 4200226120002. - Porezni broj 01071019. - PDV broj 200226120002. Molimo pretplatnike da obavezno dostave svoj PDV broj radi izdavanja poreske fakture.
Pretplata za II polugodište 2018. za "Službeni glasnik BiH" i "Međunarodne ugovore" 120,00 KM, "Službene novine Federacije BiH" 110,00 KM.
Web izdanje: http://www.sluzbenilist.ba - godišnja pretplata 240,00 KM